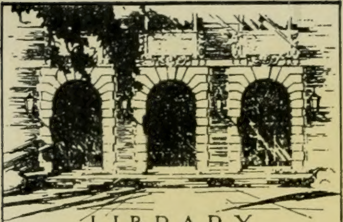

I. GAUDIN

FLORA HELVETICA.

VOL. IV.

TYPIS EX OFFICINA
ORELLII, FUESSLINI ET SOCIORUM.

FLORA HELVETICA

SIVE

HISTORIA

STIRPIUM HUCUSQUE COGNITARUM

IN

HELVETIA

ET

IN TRACTIBUS CONTERMINIS

AUT

SPONTE NASCENTIUM AUT IN HOMINIS ANIMALIUMQUE
USUS VULGO CULTARUM
CONTINUATA.

AUCTORE I. GAUDIN, V. D. M.

ECCLESIAE NEVIDUNENSIS PASTORE, IN ACADEMIA LAUSANNENSI BOTANICES PROFESSORE HONORARIO, SOC. SCIENT. NAT. HELV. VAUD. TIGUR. PARIS. LINN. BOT. ALTENB. SOCIO.

VOL. IV.

CUM V TAB. AENEIS.

TURICI
SUMPTIBUS ORELLII, FUESSLINI ET SOCIORUM.
MDCCCXXIX.

CLASSIS XIV.

DIDYNAMIA.

Stamina 4, quorum 2 longiora.

GYMNOSPERMIA.

Semina 4 nuda, in calycis fundo.

Cal. *inferus*, *plerumque aut aequaliter 5-fidus*, *aut bilabiatus*, *persistens*. Cor. *monopetala*, *irregularis*, *tubulosa*, *labiis duobus: altero superiore* (galea) *integro v. subbifido: altero inferiore* (labio) *porrecto*, *saepissime 3-lobo;* fauce *hiante*. Stam. *didynama*, antheris *per paria saepe approximatis*. Germina 4, *plus minus libera*. Stylus *longus*, *simplex*, *inter germina insertus*, *cum corolla plerumque caducus*. Stigm. *plerumque duplex*. Sem. (cariopsides) 4, *nuda*, *calyce obtecta*. (Herbae *v. rarissime* suffrutices, *oppositifoliae*, *saepius aromaticae*, caule *plerumque quadrangulo*, foliis *ut plurimum indivisis*, floribus *axillaribus*, *verticillatis*, *spicatis aut capitatis terminalibusque*.)

Bilabiatae.

* *Calyces subaequaliter quinquefidi v. quinquedentati.*

G. 361. Leonurus. Cal. quinquedentatus, aristato-spinulosus, pentagonus. Cor. galea fornicata, integra, villosa. Stam. (in nostro) barbata. Antherae punctis nitidis conspersae. (Folia decussata, palmata et acute trifida. Herba foetida, procera. Flores axillares, verticillati, rubelli.)

G. 353. Glechoma. Cal. 5-fidus. Anth. per paria in crucem conniventes. (Folia obtusa,

crenata. Flores caerulei, verticillati, axillares. Herba repens, grate aromatica.)

G. 347. Hyssopus. Cal. 5-fidus. Cor. galea parva subbifida, labium maximum trilobum: lobo medio obcordato. Stam. recta, distantia. Stigma bifidum. (Folia integra, saepius punctis impressa. Flores verticillato-spicati, caerulei v. albi. Herba aromatica.)

G. 352. Mentha. Cal. 5-fidus. Cor. subaequalis! Stam. recta, distantia. Stigma bifidum. (Herbae odore aromatico, saepius punctis resinosis conspersae. Radix repens, stolonifera. Flores dense verticillati, axillares, spicati v. capitati.)

G. 350. Sideritis. Cal. semiquinquefidus, spinulosus. Cor. galea subbifida, labium trilobum. Stigma duplex: inferius squamiforme superius basi amplectens. (Folia oblonga, mucrone spinuloso terminata. Flores lutei. Herbae aromaticae.)

G. 349. Lavandula. Cal. obsolete lobatus, aridus, muticus. Cor. galea resupinata, 3-loba, stam. longiora gerens; labium superiora spectans, bilobum. Stam. inclusa. (Folia integra, linearia. Odor gratissime aromaticus. Flores in spicam terminalem collecti, caerulei.)

G. 346. Teucrium. Cal. 5-fidus. Cor. 1-labiata: galea bipartito-fissa, laciniis ad latera reflexis: labium inaequaliter 3-fidum. Stam. inter fissuram exserta. Sem. reticulata. (Herbae et suffrutices odore aromatico pollentes, floribus capitatis, verticillatis v. axillaribus.)

G. 345. Aiuga. Cal. 5-fidus. Cor. 1-labiata: galea brevissima, truncata, bidentata; la-

bium 3-lobum. Sem. laevia. (Flores plerumque caerulei, rarius albi, rubri vel lutei.)

G. 357. Betonica. Cal. 5-fidus, subaristatus. Cor. galea plana, indivisa, erecta; labium trilobum. Stam. longitudine faucis. (Caulis nudiusculus v. unico pari foliorum instructus. Folia obtusa, crenata. Flores rubri, in spicam terminalem basi foliosam digesti. Herba inodora.)

.G. 356. Galeobdolon. Cal. 5-fidus, acuminato-mucronatus. Cor. galea fornicata, integra, erecta, barbata; labium parvum, trifidum. (Habitus *Lamii.* Flores lutei.)

G. 354. Lamium. Cal. 5-fidus, acuminato-mucronatus. Cor. galea fornicata, integra, erecta; labium bilobum, utrinque ad faucem dente setaceo uno alterove notatum. (Herbae foetidae, *Urticae* habitum referentes. Flores axillares, verticillati, rubri vel albi, speciosi.)

G. 355. Galeopsis. Cal. 5-fidus, acuminato-mucronatus. Cor. galea fornicata, indivisa, erecta; labium inaequaliter trilobum; faux utrinque colliculo elevato, subtus concavo instructa. (Herbae inodorae, annuae. Flores verticillati, axillares. Bracteae lanceolatae.)

G. 358. Stachys. Cal. 5-fidus, aristato-spinulosus. Cor. galea fornicata, erecta, emarginata v. integra; labium inaequaliter trilobum, lobis lateralibus reflexis. Stam. deflorata ad faucis latera utrinque reflexa. (Herbae pleraeque perennes, nonnullae foetentes. Flores rubri v. ochroleuci, verticillati, axillares, varie bracteati.)

G. 348. Nepeta. Cal. 5-dentatus, acutus. Cor. galea erecta, emarginata; labium integrum,

concavum, crenatum; faux patens, utrinque ad latera lobulo brevissimo reflexo aucta. (Odor aromaticus, gravis. Flores verticillato-spicati, albi v. rubelli.)

G. 359. Ballota. Cal. 10-striatus, 5-dentatus, plicatus. Cor. galea integra, crenata, concava; labium inaequaliter trilobum. Invol. commune polyphyllum, setaceum. (Herba perennis, odorata. Verticilli omnes axillares, folio breviores. Flores rubri. Bracteae lineares.)

G. 360. Marrubium. Cal. 10-striatus (in nostra sp.), 10-dentatus. Cor. galea erecta, linearis, semibifida; labium inaequaliter trilobum. (Folia crenata, valde rugosa. Flores verticillati, folio breviores, albi. Involucrum setaceum, polyphyllum. Herba gratissime aromatica.)

G. 351. Verbena. Cal. inaequaliter 5-fidus, muticus. Cor. subaequalis, 5-fida. Stam. inclusa. Stigma simplex, obtusum. (Herba dura, ramis virgatis. Flores spicati, parvi, purpureo-caerulei.)

+ *Origanum. Dracocephalum.*

** *Calyces bilabiati.*

G. 370. Scutellaria. Cal. fructiferus operculato-clausus! labiis integris. Cor. subringens; galea brevis, fornicata, utrinque appendiculata; labium magnum, emarginatum. (Herbae inodorae, subaquaticae, floribus caeruleis v. albo-caeruleis, verticillatis, axillaribus, aut spicatis.)

G. 364. Thymus. Cal. faux villis niveis clausa. Cor. brevis; galea plana, emarginata; labium trilobum. (Herbae et suffrutices grate aromatici, radice plus minus lignosa. Flores capitati aut spicato-verticillati, rubelli v. albi.)

G. 371. Prunella. Cal. faux nuda. Cor. bilabiata. Stam. apice bifurcata! (Herbae perennes, inodorae. Flores purpureo-caerulei v. albi, dense verticillato-spicati, terminales, bracteis magnis, reniformi-acuminatis suffulti.)

G. 369. Dracocephalum. Cal. faux nuda. Cor. faux dilatato-inflata; galea fornicata; labium inaequaliter trilobum. (Plantae herbaceae, floribus speciosis, violaceis caeruleisve, verticillato-spicatis, bracteatis.)

G. 363. Origanum. Calyces basi bracteati, in strobilum collecti, imbricati. Cor. galea erecta, plana, indivisa, emarginata; labium trilobum, lobis subaequalibus. (Herba grate aromatica. Flores terminales, corymboso-capitati, plerumque rosei.)

G. 362. Clinopodium. Cal. striatus. Cor. galea erecta, subbifida; labium trilobum. (Involucrum commune polyphyllum, setaceum. (Herba perennis, parum odorata. Florum verticilli pauci, axillares et terminales. Corollae rubrae.)

G. 368. Melittis. Cal. fauce nudus, obtusus, dilatatus, tubo corollae amplior. Cor. galea erecta, plana, integra; labium inaequaliter trilobum. Antherae cruciatae. (Herba odorata. Flores speciosi, albi v. versicolores, axillares, ebracteati, pedicellati.)

G. 366. Melissa. Cal. angulatus, striatus, superne dilatatus, acutus (intus vage pilosus), supra carinato-planus. Cor. brevis, parva; galea erectiuscula, bifida; labium rectum, inaequaliter trilobum, lobo medio integro. Antherae conniventes. Sem. ovata. (Herba suavissime aro-

matica, floribus albis, in alabastro ochroleucis, axillari-verticillatis.)

G. 365. Calamintha. Cal. tubulosus, striatus, acuminatus, tubo intus nudo, fauce villorum serie clausa. Cor. magna, elongata, fauce inflata; galea emarginata; labium trilobum. (Herbae pleraeque perennes, aromaticae, planifoliae. Flores verticillati, axillares, violacei, purpurei aut albi.)

G. 367. Horminum. Cal. angulatus, acuminatus, intus nudus. Cor. magna, campanulato-inflata; galea brevis, recta, bifida; labium trilobum, lobo medio magno, emarginato, reflexo. Stam. arcuato-convergentia. Antherae in crucem conniventes. Sem. obtuse angulosa. (Folia omnia radicalia. Scapus nudiusculus. Flores verticillato-spicati, secundi, caeruleo-violacei. Herba inodora.)

ANGIOSPERMIA.

Semina pericarpio inclusa.

Cal. *persistens*, *divisus*, *inferus*. Cor. *monopetala*, *receptaculo inserta*, *irregularis*, *plerumque ringens*, *fauce palato prominulo clausa v. aperta*. Stamina *rarius* 2 (huius loci *Veronica*, *Utricularia* et *Pinguicula*), *utplurimum* 4 *didynama*. Pistillum *unicum*. Capsula *bivalvis*, *plerumque bilocularis*, *raro* 1-*locularis*. (Herbae *foliis variis*, *oppositis alternisve*, *subinde nullis*. Flores *spicati*, *singuli bracteati*).

Personatae L.

* *Calyces subdiphylli*, *plerumque unilaterales. Herbae aphyllae.*

G. 386. Orobanche. Cal. membranaceus, lateralis, lobatus. Cor. tubuloso-campanulata, ringens. Glandula ad basin germinis. Caps.

1-locularis. (Herbae aphyllae, subferrugineae, parasiticae. Flores spicati, 1 v. 3 bracteis stipati, saepius caryophyllorum odorem spargentes.)

** *Calyces quadrifidi.*

G. 376. Lathraea. Cal. campanulatus, 4-fidus. Cor. ventricosa, ringens. Glandula ad basin germinis. Caps. 1-locularis. (Herba parasitica, aphylla, radice cauleque squamosis. Flores albidi, dense spicati, secundi, squamis oppositi.)

G. 372. Bartsia. Cal. coloratus, subtubulosus. Cor. tubulosa, brevissime bilabiata; galea integra; labio minori 3-fido. Caps. 2-locularis. Sem. angulosa. (Herba alpina, fusco-virens, foliis oppositis. Flores axillares, in summo caule subcongesti.)

G. 374. Euphrasia. Cal. cylindricus, 4-dentatus. Cor. bilabiata; galea bifida; labium 3-lobum: lobis 2-fidis. Caps. 2-locularis. Antherae spinuloso-aristatae. (Herbae annuae, foliis oppositis alternisve, floribus albis, purpureis, aut luteis, spicato-axillaribus, subbracteatis.)

G. 373. Rhinanthus. Cal. inflatus, submembranaceus, 4-dentatus, ore coarctatus. Cor. personata; galea fornicato-compressa, emarginata; labium trifidum. Antherae hirsutae. Caps. compressa, 2-locularis, polysperma. (Herbae annuae, exsuccae, agricolis exosae, foliis oppositis, floribus luteis, oppositis, spicatis, bracteatis.)

G. 375. Melampyrum. Cal. tubulosus, 4-fidus. Cor. personata; galea compressa, emarginata; labium aequaliter trifidum. Caps. 2-locularis, loculis 2-spermis. (Habitus *Rhinanthi.*)

*** *Calyces 5-fidi.*

G. 377. Tozzia. Cal. tubulatus, brevis, 5-fidus. Cor. hypocrateriformis; tubus calyce longior; limbus subaequalis, 2-lobus, lobo super. 2-, infer. 3-fido. Caps. 2-valvis, 1-sperma. (Herba montana alpinave, perennis, succulenta, oppositifolia, floribus luteis, solitariis, axillaribus.)

G. 384. Limosella. Cal. 5-fidus. Cor. parva, campanulata, aequalis, 5-fida. Caps. 1-locularis, polysperma. (Herba aquatica, glabra, caespitosa, acaulis. Pedunculi radicales. Flores albi, parvi.)

G. 383. Lindernia. Cal. 5-partitus. Cor. ringens, galea brevissima. Stam. brevissima, fauci inserta. Caps. 1-locularis, 2-valvis, polysperma. (Herba aquatica, oppositifolia, floribus parvis, subcaeruleis, axillaribus, opposito-solitariis.)

G. 380. Scrophularia. Cal. 5-lobus. Cor. globosa, resupinata; labium segmento intermedio interno. Caps. 2-locularis. Sem. corrugata striataque. (Herbae foetidae, oppositifoliae, caule quadrangulo. Flores fusci, lutei albidive, parvi, difformes.)

G. 381. Digitalis. Cal. 5-partitus. Cor. oblonga, campanulata, inflata, subcompressa, antice subventricosa. Stam. arcuata. Antherae cruciatae. Caps. 2-locul. (Herbae perennes, alternifoliae. Flores speciosi, purpurei aut lutei, longe racemoso-spicati, bracteati.)

G. 382. Erinus. Cal. 5-partitus. Cor. hypocrateriformis; tubus longitudine calycis; limbus bipartitus, lobo superiore 2-, infer. 3-fido. Caps. 2-locularis. (Herba alpestris, caespitosa, alter-

nifolia. Flores purpurei, corymboso-racemosi, bracteati.)

G. 379. Antirrhinum. Cal. 5-partitus. Cor. personata, basi deorsum in nectarium prominente. Caps. 2-locularis. (Herbae multiformes, floribus corolla basi aut gibbosa, aut calcarata conspicuis.)

G. 378. Pedicularis. Cal. ventricosus, 5-fidus. Cor. personata; galea fornicata, emarginata; labium magnum, tripartito-lobatum. Caps. 2-locul., mucronata. Sem. angulosa. (Herbae pleraeque perennes, alpinae vel paludosae, foliis saepius alternis, pinnatis. Flores purpurei v. lutei, spicati, bracteati.)

G. 385. Linnaea. Cal. duplex! fructus inferus, 2-phyllus; floris superus! 5-partitus. Cor. campanulata. Bacca sicca, 3-locularis. (Suffrutex alpinus, sempervirens, sarmentosus, repens, oppositifolius. Rami floriferi adsurgentes, apice 2-flori. Flores elegantes, albi, roseo tincti.)

XIV. DIDYNAMIA.

A. GYMNOSPERMIA.

G. 345. Aiuga L. gen. 705. (et *Teucrii* sp.) *Bugula* Hall. Juss. 112. *Bugula* et *Chamaepitys* Tourn. tab. 98.

Cal. subaequalis. Cor. tubulosa, 1-labiata; galea brevissima, emarginata, labium trilobum: lobo medio maximo obcordato. Stam. galeam superantia. „Sem. reticulata." Decandolle.

* *Flores verticillati, caerulei, albi vel rubri.* *Bugula* Tourn.

1291. Aiuga *reptans* L. — A. glabra, caule soli-

tario, stolonibus reptantibus. Sm. (Sp. 1. Gall. *Bugle rampante.*)

Hall. Helv. 282. Enum. 634. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 1. Heg. 2. p. 1. Clairv. Man. 198. Wahlenb. Helv. 110. Mur. Bot. Val. 50.

L. Sp. Pl. 785. Willd. Sp. Pl. 3. p. 10. Lam. Enc. 1. p. 501. Smith Brit. 604. Dec. Fl. Fr. 2491. Bieb. Cauc. n. 1102. Vill. Delph. 2. pag. 347. *Teucrium reptans* Crantz Austr. 252.

Engl. Bot. 7. tab. 489. Lam. Illustr. 501. fig. 2. Bull. Herb. tab. 345. Fl. Dan. tab. 925. — Blackw. tab. 64. Fuchs Hist. tab. 391. Barrel. Ic. 337 et 338. Clus. Hist. 3. fig. 3? (Floribus carneis; folia villosiuscula).

Radix fibrosa. Stolones longi, foliosi, dum repunt steriles. Caulis foliosus, tetragonus, fistulosus, erectus, praesertim ad angulos sublanuginosus, semipedalis. Folia radicalia reliquis maiora, longe petiolata, in petiolum decurrentia: caulina sessilia: floralia lanuginosa, subcolorata: omnia obovata, repando-crenata, nervosa, lucida. Verticilli axillares, spicati, tertiam fere caulis partem obtinentes, inferne remoti; superiores confluentes, 6-10-flori. Calyx lanuginosus, exstriatus, segmentis aequalibus, triangularibus. Corolla plerumque caerulea, rarius alba v. rubra, extus pubescens. Galeae loco faux truncata, obsolete emarginata. Labii lobus medius maximus, obcordatus. (D. v.)

Hab. in pratis humidiusculis, secus vias, etiam in montanis frequens. — Fl. Aprili-Iunio. ♃.

1292. Aiuga *pyramidalis* L. — A. tetragono-pyramidalis villosa, foliis radicalibus maximis. L. (Sp. 2. Gall. *Bugle pyramidale.*)

Hall. Helv. 283. Enum. 635. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 2. Heg. 2. p. 2. Clairv. Man. 198. Wahlenb. Helv. 110. Mur. Bot. Val. 50.

L. Sp. Pl. 785. Willd. Sp. Pl. 3. p. 8. Lam. Enc. 1. p. 502. Dec. Fl. Fr. 2493. Vill. Delph. 2. p. 348. *Bugula pyramidalis* All. Pedem. n. 156.

Fl. Dan. tab. 185. Schkuhr Handb. tab. 155. — Tabern. Kräuterb. 945. fig. 2.

β *alpestris*, minor, e caeruleo purpurascens, foliis floralibus rubris.

Hall. Helv. 283 β. Wahlenb. l. c. β. *A. pyram.* b *montana* Mur. Bot. Val. 150. *A. alpina* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 2. Heg. 2. p. 2. Clairv. Man. 198. I. I. Scheuchz. Alp. It. 5. pag. 424. — *Bugula alpina* All. Pedem. 157. (ex descript.).

A. pyramidalis Engl. Bot. 18. tab. 1270.

ββ *stolonifera**). *A. rupestris* Schleich. cat. 1821.

Radix truncata, brevis, fibras demittens. Folia radicalia reliquis multo maiora, humi iacentia, villosa, ovalia, in petiolos brevissimos late decurrentia, obiter repanda. Caulis undique foliosus, inferne etiam floriferus, trientalis, semipedalis, foliis sursum decrescentibus, sessilibus, obtuse angulato-dentatis, summis saepius coloratis, angulosis v. rarius integris, omnibus approximatis, opposito-decussatis pyramidemque exacte tetragonam efficientibus. Verticilli multiflori, foliis multo breviores. Calyx hirsutus, ultra medium 5-fidus, segmentis lineari-lanceolatis. Corolla plerumque azurea, galeae denticulis triangularibus, prominulis, labii lobo intermedio emarginato. β vix nisi colore foliorum et habitu minori differre videtur; huic bracteae saepius integriusculae. (D. v.)

Hab. locis sterilibus, sylvestribus, submontanis, frequens. — β in Alpibus non rara, v. gr. in M. *Fouly* supra *Portvalais*, *Enzeindaz*, *Herbagère*, *Dunggel*, *Pennino*, *Scheideck*, *Furca*, *Wengenalp* etc. Haller. In descensu per vallem *Engstlen*. I. I. Scheuchzer. „In Alpibus fere usque ad nives perennes ubique." Cl. Wahlenberg. — Fl. Maio et Iunio. β Iulio et Augusto. ♂? Suam perennem facit Schkuhrius.

---

*) Praeter stolones (ii tamen in speciminibus ab ipso auctore missis omnino desunt), quibus monente Cl. Schleichero haecce forma sese propagat, ne quidem discriminis vestigium inter β et ββ invenire possum. Quin etiam, ut amiciss. Hornung me certiorem fecit, varietas ipsa vulgaris campestrisque subinde stolonifera reperitur.

1293. Aiuga *foliosa* Trattin. *). — A. villosa, foliis radicalibus maximis grosse crenatis, caule remote folioso, spica terminali dense tetragona subpyramidali. (Sp. 3. Gall. *Bugle feuillée.*)

Aiuga foliosa Schleich. exs. cat. 1815 et 1821. Steudel Syn. Prodr. p. 82. Cf. Matth. 683. fig. 3. (Habitum fere exprimit). Tab. Kräuterb. 915. fig. 12. (*eadem*). — Dod. Pempt. 135. fig. 2?

Priori proxima, habitu diversa. Convenit foliis radicalibus maximis, sed evidentius petiolatis, obovatis et grosse crenatis. Caulis dodrantalis, pedalis, cavus, basi nudus, inferne remote foliosus, spica quadrangula subpyramidali 4-5-unciali basi interrupta terminatus. Folia caulina inferiora pauca (2-3ve paria): infima obovata, crenata: superiora et floralia subrotundo-angulata, basi subtus violaceo saturato notata: summa parva, integriuscula, saturate violacea, bracteiformia. Verticilli multiflori, approximati, floribus caeruleis, maioribus quam prioris. Calyx affatim villosus, ultra medium 5-fidus, segmentis late lanceolatis. Corolla labii lobo medio maximo obcordato. (D. s.)

Hab. . . . . Fl. „Maio-Iulio. ♂, ♃." Steudel.

Obs. Huc fortasse referenda erit *Bugula alpina maxima* I. I. Scheuchzer (ex valle *Domleschg* eundo ex *Rhätzüns* versus *Thusis*), quam ad priorem citat Hallerus. Plantam Schleicherianam mihi nonnisi ex specimine sicco notam dubius profero. Ceterum *A. foliosam* Trattin. Cl. Steudelius in Nomenclatore absque dubio ad *A. orientalem* L., quae a nostra corollis resupinatis insigniter differt, et cum interrogationis signo ad *A. pyramidalem* ut eius var. β citat. Eam tamen in Synopseos Prodr. ut speciem propriam et quidem helveticam admittit.

1294. Aiuga *genevensis* L. — A. hirsuta, foliis radicalibus parvis: caulinis angulosis: summis trilobis. (Sp. 4. Gall. *Bugle de Genève.*)

Ab *A. pyramidali* non separabat Hallerus. Enum. 635. n. 3. (potissimum ad *genevensem* spectare videtur).

---

*) Auctore Cl. Schleicher.

Sut Fl. Helv. 2. p. 1. Heg. 2. p. 1. *Consolida media genevensis* I. B. Hist. 3. p. 432.

L. Sp. Pl. 785. Willd. Sp. Pl. 3. p. 9. Dec. Fl. Fr. 2491. Bieb. Cauc. n. 1104. Vill. Delph. 2. p. 348. *A. pyramidalis* β Lam. Enc. 1. p. 502. (Cum *pyramidali* coniungit etiam Allionus). *Teucrium pyramidale* Crantz Austr. 252.

A. pyramidalis Bull. Herb. tab. 361. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 20. tab. 1. (*bene*). — Fuchs Hist. 69. I. B. l. c. fig. 2. Chabr. Sciagr. 424. fig. 5. (*eadem*).

Schl. Ser. Thom. exs.

β *rosea*, foliis subtomentosis. *Teucrium genevense* Crantz Austr. 253. (ut var. prioris). — Thom. exs. (Variat etiam fl. albis.)

Radix plerumque multiceps. Caules 2-3ve, praecipue superne pilis articulatis, mollibus affatim hirsuti, erecti, aequaliter foliosi, superne spicati, trientales, semipedales et longiores. Folia mollia, villosa, ex albido virentia, in var. β dorso subtomentosa: radicalia reliquis angustiora, petiolata, oblonga, subrepando-crenata: caulina angulosa, brevia, sed multo latiora: floralia viridia, triloba, lobis late triangularibus, obtusiusculis, integris vel dentatis, floribus parum longiora, in β purpurascentia. Verticilli subsexflori. Calyx hirsutus, 5-fidus, segmentis angustis, lanceolatis. Corolla cyanea, in β amoenissime rosea potiusque maior; galeae denticuli trianguli, obtusissimi; labii segmentum intermedium magnum, latum et fere obcordatum. (D. v.)

Hab. in pagis *vaudensi* et *genevensi*, locis herbosis, secus vias. Utraque varietas *Neviduni* frequens occurrit. β circa *Bex*. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Maio-Iulio. ♃.

1295. Aiuga *alpina* L. — A. foliis remotiusculis subglabris integriusculis subaequalibus, spica interrupta verticillata. (Sp. 5. Gall. *Bugle des Alpes*.)

L. Mant. 80. Willd. Sp. Pl. 3. p. 9. Lam. Enc. 1. p. 502. Dec. Fl. Fr. 2492. Vill. Delph. 2. pag. 347. Smith

Brit. 604? (Negat Candollius: descriptio tamen commoda videtur). Bieb. Cauc. n. 1100.

Engl. Bot. 7. tab. 477. (Folia magis dentata). Pluk. Phyt. tab. 18. fig. 3. (ex Smithio). I. B. Hist. 3. p. 432. fig. 2? (Folia nimis dentata). Chabr. Sciagr. pag. 474. fig. 6. (*eadem*).

Schleich. exs. catal. 1821.

Planta mea utique *reptanti* valde affinis est: differt stolonibus plane deficientibus staturaque maiori. Folia pubescentia, remotiuscula, oblonge obovata, subaequalia, obiter repanda vel irregulariter obtusissimeque dentata, nervis lateralibus 2-4 instructa: superiora ovalia, quandoque lobulo subrotundo abrupte terminata, viridia: summa minora, subcolorata. Caulis superne lanuginosus, semipedalis, pedalis. Verticilli remotiusculi, subsexflori (qua nota a Linnaeana et Smithiana tantillo recedere videtur), nonnisi apicem versus confluentes. Flores foliis (saltem mediis) breviores, calyce hirsuto, ultra medium 5-fido, segmentis lanceolatis. Corolla caerulea, tubo praelongo, hirsuto, galea obtusissima, obsolete dentata. *A. genevensi* foliis glabrioribus, bracteis s. foliis floralibus neutiquam 3-lobatis modice differt. (D. v.)

Hab. in sylvis montanis (Decandolle), infrequens. In Alpibus supra *Bex*. Cl. Schleicher. — Fl. Julio. Smith. ♃.

Obs. Sagacissimus Schreberus *A. pyramidalem*, *genevensem* et *alpinam* ut varietates unius speciei coniunxit. *A. pyramidalis* Schkuhr ab ipso in horto culta, viro Cl. testante, *genevensi* simillima facta est. Auctore b. Villarsio in *alpina* nonnunquam stolonum rudimenta deprehenduntur.

** *Flores solitarii*, *axillares*, *lutei.*

1296. Aiuga *Chamaepitys* Schreb. — A. caule diffuso, foliis linearibus trifidis: infimis indivisis, floribus sessilibus. (Sp. 6. Gall. *Bugle faux-pin.* Vulgo *Ivette.*)

Hall. Helv. 284. Enum. 634. n. 1. Clairv. Man. 198. *Teucrium Chamaepitys* Sut. Fl. Helv. 2. p. 2. Heg. 2. p. 3.

Wahlenb. Helv. 110. Mur. Bot. Val. 100. *Chamaepitys lutea vulgaris, folio trifido* C. B. Basil. 93.

Schreb. Unilab. 24. Willd. Sp. Pl. 3. p. 10. Dec. Fl. Fr. 2495. Smith Brit. 605. Bieb. Cauc. n. 1103. *Teucrium Chamaepitys* L. Sp. Pl. 787. Lam. Enc. 2. p. 697. Vill. Delph. 2. pag. 351.

Engl. Bot. 2. tab. 77. Fl. Dan. tab. 733. *Teucrium Chamaepitys* Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 27. tab. 5. — Fuchs Hist. 886. (*mala*). Matth. 670. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 776. Dod. Pempt. 46. fig. 1. Dalech. Hist. 1159. I. B. Hist. 3. p. 259. fig. 1. (*mala*).

Radix fibrosa. Caules diffusi, quandoque decumbentes, numerosi, plerumque ex basi ramosa valde foliosi, rubentes, quadranguli. Folia connata, piloso-viscida, basi ciliata: inferiora petiolata indivisa, subspathulata, integra vel apice obiter dentata: superiora ultra medium trifida, linearia, lobis integerrimis, subinde divergentibus, plerumque subparallelis, angustis. Flores axillares, solitarii v. oppositi, foliis multo breviores. Calyx villosus, campanulatus, semiquinquefidus, segmentis lanceolatis, acutis: superiori paulo breviore. Corollae galea brevissima, ad faucem truncato-emarginata; labium planiusculum, erectum, lobo medio luteo, basi punctis fusco-rubris in tres series lineatas dispositis insignito, maximo, obcordato: lateralibus exiguis, brevissimis, obtusis. Semina grandiuscula, fusca, oblonga, nitentia, transverse corrugata. Odore pollet aromatico, camphorato v. resinoso. (D. v.)

Hab. in arvis arenosis ad muros, secus vias planitiei non rara. *Genevae* I. B. *Basileae* ad *Wiesam* versus *Riehen* et *Dornach*. I. et C. B. Prope *St.-Iacob*; supra *Mathod*, versus *Valeire*; in glareosis *Aquileiae*, *à la Grande-Eau*, *à Fonteney*, *au Tombey* etc. HALLER. Circa *Gossau* pone *Tigurum*. Cl. WAHLENBERG. *Octoduri aux Marques*, et prope *Fouly*. Rev. MURITH. *Neviduni* etc. — Fl. Aprili et Maio et saepe rursus per autumnum. ⊙.

G. 346. TEUCRIUM L. gen. 706. Juss. 112.

Chamaedrys Hall. *Teucrium* Tourn. tab. 98. *Polium* tab. 97. et *Chamaedrys* ibid.

Cal. semiquinquefidus. Cor. 1-labiata: galea ultra basin fisso-bipartita, laciniis remotis. Stam. exserta. Sem. tuberculato-corrugata.

* *Flores verticillati, axillares v. spicati.*

1297. Teucrium *Botrys* L. — T. foliis multifidis, floribus semiverticillatis pedunculatis subternis. (Sp. 1. Gall. *Germandrée Botride.*)

Hall. Helv. 289. Enum. 635. n. 5. Sut. Fl. Helv. 2. p. 2. Heg. 2. p. 3. Clairv. Man. 197. Mur. Bot. Val. 100. *Botrys chamaedryoides* C. B. Basil. p. 42.

L. Sp. Pl. 786. Willd. Sp. Pl. 3. p. 14. Lam. Enc. 2. p. 696. Dec. Fl. Fr. 2498. Vill. Delph. 350. Crantz Austr. 250.

Matth. 597. fig. 3. Tabern. Kräuterb. 777. fig. 2. Dod. Pempt. 46. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 382. (*mala*). Chabr. Sciagr. 431. fig. 2. (*eadem*). Lobel. Ic. 385. fig. 2. Dalech. Hist. 1163. fig. 1.

Radix fibrosa. Caules basi ramosi, adscendentes, quadrati, pubescentes, vulgo rubentes, 4-8-unciales, valde foliosi. Folia parva, petiolata, pubescentia, multifida v. potius bipinnatifida, laciniis oblongis, angustis, obtusis, margine subrevolutis. Verticilli numerosi, dimidiati, 2-4-flori, axillares, foliis breviores. Pedunculi 1-laterales, villosi, uniflori, calyce breviores. Calyx spectabilis, magnus, pubescens, campanulatus, exstriatus, basi postice gibbosus, apice ante explicationem irregulariter pentagono-pyramidalis, segmentis late lanceolatis. Corolla dilute purpurea, labii lobo medio recto, punctato, dorso pubescente, subrotundo, emarginato: lateralibus minimis, acutis, inflexis. Filamenta curvato-inflexa. Semina globosa, granulato-tuberculosa. Odor iucunde aromaticus. (D. v.)

Hab. in agris apricis Helvetiae potissimum occidentalis frequens. — Fl. Iunio – Augusto. ☉.

1298. TEUCRIUM *Scorodonia* L. — T. foliis cordatis serratis petiolatis, racemis lateralibus subsecundis, caule erecto. L. (Sp. 2. Gall. *Germandrée des forêts.*)

Hall. Helv. 287. Enum. 632. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 3. Heg. 2. pag. 3. Clairv. Man. 198. Wahlenb. Helv. 110. Mur. Bot. Val. 100. *Scordium alterum s. Salvia agrestis* C. B. Basil. p. 72.

L. Sp. Pl. 789. Willd. Sp. Pl. 2. p. 24. Lam. Enc. 2. p. 695. Dec. Fl. Fr. 2501. Smith Brit. 606. Vill. Delph. 2. p. 354.

Engl. Bot. 22. tab. 1543. Bull. Herb. tab. 301. Fl. Dan. tab. 485. Schkuhr Handb. tab. 155. (Calyx et semina). — Blackw. tab. 9. Dod. Pempt. 291. I. B. Hist. 3. p. 293. Dalech. Hist. 880. fig. 3.

Radix crassa, repens. Caulis erectus, quadratus, praecipue inferne hirsutus, superne ramosus, paniculato-racemosus, cubitalis, tripedalis. Folia laete virentia, mollia, hirsuta, valde rugosa, petiolata, oblonga, lanceolata, obtusiuscula, crenata, profunde cordata, auriculis rotundatis. Racemi axillares, laterales et terminales, praelongi, plerumque unilaterales, aphylli, floribus approximatis geminis, bracteis parvis, etiam binis; pedunculi brevissimi, pubescentes, subpatentes. Calyx parvus, campanulatus, basi antice parumper gibbus, subbilabiatus, segmento superiore solitario, late rotundato, mucronulato, subreflexo: inferioribus quaternis, aequalibus, acutissimis. Corolla ochroleuca, tubo purpura atra infecto, labio concavo, reflexo. Stamina atro-purpurea, erecta, hirsuta, demum deflexa. Antherae aurantiacae. „Semina subpunctata." SCHKUHR. Odor debilis, aromaticus. Sapor amarissimus. (D. v.)

Hab. in sylvis submontanis frequens. In pratis circa *Bernam*, versus *Ortschwaben*, in M. *Pantigerhubel*, circa *Kohlholz*, *Burgdorfi*, inter *Arissoulaz* et *Ivonens* etc. HALLER. *Basileae.* C. B. *Tobinii.* Cl. SUTER. Inter *Lachen* et *Wesen*, et in montibus usque ad terminum *Iuglandis*, v. gr. in M. *Uetliaco.* Cl. WAHLENBERG. Supra *Chouex* et *au bois de Massongex.* Rev. MURITH. *Neviduni au bois de Prangins*;

supra *Bonmont* et *Trêlex*; in sylvis *iuranis* ubique. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1299. Teucrium *Scordium* L. — T. foliis oblongis sessilibus dentato-serratis, floribus axillaribus pedicellatis secundis, caule diffuso. (Sp. 3. Gall. *Germandrée aquatique.*)

Hall. Helv. 288. Enum. 631. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 3. Heg. 2. p. 3. Clairv. Man. 197. Wahlenb. Helv. 111. Mur. Bot. Val. 100.

L. Sp. Pl. 790. Willd. Sp. Pl. 2. p. 27. Lam. Enc. 2. p. 659. Dec. Fl. Fr. 2503. Smith Brit. 606. Vill. Delph. 2. p. 353. Bieb. Cauc. n. 1108.

Engl. Bot. 12. tab. 828. Fl. Dan. tab. 593. Bull. Herb. tab. 205. Schkuhr Handb. tab. 155. (calyx et semina). — Blackw. tab. 475. Matth. 613. fig. 1. Tab. Kräuterb. 1144. fig. 2. Dod. Pempt. 126. fig. 2. Dalech. Hist. 909.

β *sylvaticum*, caule elongato tenuiori, foliis distantibus. *T. Scordium* Schl. rar. exs. cent. n. 64.

Radix repens, crassa, articulata, ad nodos fibrosa. Caules prostrati v. adscendentes, inferne saepe radicantes, quadrati, fusci, hirsuti, valde foliosi, ramosi, diffusi, 4–9-unciales. Folia mollia, hirsuta, ex cinereo virentia vel violaceo suffusa, amplexicaulia, anguste elliptica, profunde crenata, margine subrevoluta. Flores pauci, parvi, inconspicui, ad folia superiora axillares, subgemini (2–5), pedunculis unilateralibus, brevibus, unifloris. Calyx hirsutus, dentibus subaequalibus. Corolla dilute purpurea, labii segmento medio maximo, subrotundo, vix emarginato, subpendulo, basi obiter maculato duabusque lineis pilorum brevissimorum instructo. Stamina arcuato-inflexa. Semina tuberculato-granulosa. Odor fervidus, aromatico-alliaceus. (D. v.)

Hab. in fossis lapidosis, apricis, inundatis planitiei. In *Brouet* ad viae regiae sinistram; circa *Noville*; inter *Muratum* et *Aneth*; *Nidoviae* circa arcem. *Aux champs d'Areuse* prope *Colombier*; circa *St.-Blaise* etc. *Tobinii*. Amiciss. Suter. *A St.-Tryphon*. Rev. Murith. *Neviduni* ad viam, qua itur

versus *Benex* et secus viam regiam burgundicam infra *Calève*. *β* in sylvis castaneis. Cl. Schleicher. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1300. Teucrium *Chamaedrys* L. — T. foliis subovatis petiolatis inciso-crenatis, floribus axillaribus pedunculatis ternis, caule tereti piloso. Sm. (Sp. 4. Gall. *Germandrée officinale*. Vulgo: *le petit chêne*.)

Hall. Helv. 286. Enum. 630. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 3. Heg. 2. p. 4. Clairv. Man. 197. Wahlenb. Helv. 111. Mur. Bot. Val. 100. *Chamaedrys repens minor* C. B. Basil. 72.

L. Sp. Pl. 790. Willd. Sp. Pl. 2. p. 29. Lam. Enc. 2. p. 695. Smith Brit. 607. Dec. Fl. Fr. 2504. Vill. Delph. 2. p. 353. Bert. Amoen. Ital. 237. Bieb. Cauc. n. 1109.

Engl. Bot. 10. tab. 680. Chaum. Fl. Méd. 4. tab. 183. Lam. Ill. tab. 501. f. 1. Schkuhr Handb. tab. 155. (calyx et semina). — Blackw. tab. 80. Fuchs Hist. 869. Matth. 597. fig. 2. (*mala*). Tabern. Kräuterb. 768. fig. 1 et 2. et 769. fig. 1. Dod. Pempt. 43. fig. 1 et 2. (utraque *mala*). Clus. Hist. 1. p. 351. fig. 1. (ex Dodon.). Lobel. Ic. 491. Dalech. Hist. 1162. fig. 1.

Radix longa, repens. Caulis basi ramosus, teretiusculus, villosus, procumbens v. adscendens, foliosus, trientalis, semipedalis et ultra. Folia brevibus petiolis insidentia, oblonga, subovata, inciso-serrata, firmula, subnitida, plus minus villosa, facie saturate, dorso pallide virentia, acute nervosa: floralia minora, subsessilia, facie prope basin concava subcoloratаque. Flores grandiusculi, axillares, pedunculati, terni v. quaterni, superne approximato-spicati et fere unilaterales. Calyx atrorubens, subpilosus, campanulato-tubulosus, hinc gibbus, dentibus erectis, aequalibus, anguste lanceolatis, peracutis. Corolla dilute purpurea, labii lobo medio maximo, latissimo, concavo, emarginato serrulatoque, duplici serie pilorum instructo. Stamina subarcuato-inflexa. Semina tuberculato-granulata. Odor debilis, grate aromaticus. Sapor amarus. (D. v.)

Hab. locis aridis, ad sepes, in dumetis apricis planitiei et montium minus editorum, ubique. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

Obs. *T. lucidum* a *Chamaedry* potissimum caule erecto calycibusque glabris distinctum, a Cl. Allionio pro cive M. *Pennini* indicatum, et a Cl. VV. Suter et Murith eius auctoritate fretis citatum, utpote mihi plane ignotum neque ibi, quod sciam, nuper repertum omisi. *T. supinum* fide Clusii etiam admittit amiciss. Suter. Clusius revera „hanc plantam aut certe *illi valde similem*, in Allobrogum collibus *Lemano* lacui vicinis et meridiei obversis se observasse" testatur. (Hist. 1. p. 364). Verum aegre a *montano* nec nisi foliis angustioribus linearibusque differre videtur, et a Cl. Lamarck et Decandolle ut eius varietas levioris notae recensetur. Idcirco praeeunte summo Hallero, satius duxi hanc stirpem duplici respectu valde dubiam mihique ignotam omnino praetermittere.

** *Flores terminales, corymboso-capitati.*

Polium Tourn.

1501. Teucrium *montanum* L. — T. procumbens, corymbis terminalibus, foliis lanceolatis integerrimis margine revolutis dorso tomentosis, calycibus acutissimis. (Sp. 5. Gall. *Germandrée de montagne.*)

Hall. Helv. 286. Enum. 632. n. 4. Sut. Fl Helv. 2. p. 4. Heg. 2. p. 4. Clairv. Man. 198. Wahlenb. Helv. 111. Mur. Bot. Val. 100. Roesch in Alpin. 2. p. 119. *Polium Lavandulae folio* C. B. Basil. 63.

L. Sp. Pl. 791. Willd. Sp. Pl. 2. p. 31. Lam. Enc. 2. p. 699. Dec. Fl. Fr. 2509. Vill. Delph. 2. p. 351. Crantz Austr. 253. Bert. Amoen. Ital. 376. Bieb. Cauc. n. 1110.

Rivin. Monop. Irr. tab. 15. Matth. 612. fig. 2. (*mala*). Tab. Kräuterb. 550. fig. 2. Clus. Hist. 1. p. 363. fig. 1 et 2. Lobel. Ic. 488. fig. 2.

Radix lignosa, ramosa, multiceps. Caules inferne lignosi, prostrati, diffusi, ramosi, valde foliosi, teretes, filiformes, superne tomentosi, trientales, semipedales. Folia numerosissima, brevissime petiolata, anguste vel late lanceolata, obtusiuscula, integerrima, margine revoluta, facie rugulosa et saturate virentia, dorso tomento brevissimo niveo obducta, nervo dorsali exstante. Corymbi terminales, dense fasciculati, superne complanati, multiflori, basi foliosi. Calyx pallidus, tubulosus, corollae tubo multo

latior, antice prope basin subgibbosus, dentibus subaequalibus, aristato-acuminatis. Corolla albida, segmentis galeae fissae rotundatis, conniventibus, venis fuscis notatis; labium horizontale, tripartitum: segmenta lateralia minima, obtusa: intermedium maximum, rotundatum, basi utrinque appendiculatum. Stamina arcuato-inflexa. Semina ovalia, nigra, tuberculato-granulata. Odor grate aromaticus. (D. v.)

Hab. in pascuis aridis, apricis, planitiei montiumque, frequens. Supra *Valeire* et *Montcherand*, supra *Bévieux* et ubique in *Aquileiensi* ditione; *Bernae auf der Hunzikerau* et *im Kandergrund*; supra *Unterseen* et prope *Rinkenberg*. *Basileae* versus *Delsperg*, ad pontem *Wiesae* et prope *Michelfelden*. *Tiguri* ad *Silam*. *Neocomi* et prope *Valangin*. In *Valesia* et in *Transalpinis*. Haller. In Helvetia orientali, multis locis. Cl. Wahlenberg. *Aux Folataires*, circa *Salvan* etc. Rev. Murith. In Alpibus *rhaeticis*. Rev. Pol in Alpin. l. c. In pago *vaudensi* ubique frequens, nec in montibus nostris deficit. — Fl. per totam aestatem et autumnum. ♃, ♄.

Obs. In plerisque huius generis speciebus antheras punctis nitidis, ut in *Leonuro*, conspersas esse observavit Cl. Schkuhr, dum vivebat, naturae strenuus indagator.

G. 347. Hyssopus L. gen. 709. Hall. Juss. 113. Tourn. tab. 95.

Cal. substriatus, acuminato-mucronatus. Cor. galea brevis, subbifida; labium maximum trilobum: lobo medio obcordato. Stam. distantia, recta. Sem. oblonga, laevia.

1302. Hyssopus *officinalis* L. — H. floribus verticillato-spicatis secundis, foliis lineari-lanceolatis. (Gall. *Hysope officinale*.)

Hall. Helv. 249. Sut. Fl. Helv. 2. p. 5. Heg. 2. p. 6. Clairv. Man. 199. Mur. Bot. Val. 73.

L. Sp. Pl. 796. Willd. Sp. Pl. 3. p. 47. Lam. Enc. 3. p. 186. Dec. Fl. Fr. 2520. Vill. Delph. 2. p. 364. All. Pedem. n. 83.

Lam. Illustr. tab. 502. fig. 1. Chaum. Fl. Méd. 1. tab. 198. Jacq. Austr. tab. 254. Schkuhr Handb. tab. 156. (flos et semina). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 3. tab. 12. Bull. Herb.

tab. 322. (var. fl. rubro). — Blackw. tab. 296. Matth. 515. fig. 1. Tab. Kräuterb. 751. fig. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 287. fig. 1. (*rudis*).

Ser. Schleich. Thom. exs.

Radix dura, paene lignosa. Caules numerosi, erecti, subsimplices, inferne valde foliosi, obscure angulosi, basi duri, superne incano-pubescentes, pedales, sesquipedales. Folia sessilia, lineari-elliptica, utrinque acutiuscula, uninervia, subpubescentia, saepius punctato-impressa, in parte caulis superiore fasciculata. Spicae terminales, trientales, semipedales, verticillis dimidiatis, secundis, multifloris, geminis, pedunculo communi axillari multifido insidentibus. Folia floralia linearia, verticillis fere breviora. Calyx 15-striatus, tubulosus, intus nudus, superne dilatatus, segmentis subaequalibus, acuminato-mucronulatis. Corolla saturate caerulea, parva; galea brevis, erecta, bifida; labium tripartitum, partitionibus lateralibus oblongis, galeae approximatis: media maxima, brevi, latissima, biloba: lobis oblongis divaricatis, plerumque integerrimis. Stamina exserta corollaque multo longiora, recta, distantia, basi valde approximata, ut fere uni eidemque puncto tubi inserta sint. Odor grate aromaticus. (D. v.)

Hab. in regionibus calidis, locis apricis. In valle *Praetoria* prope *Chambave*. All. In *Valesia* inferiori; *à la Val d'Illiers* et *Octoduri*. Haller. Etiam circa *Orsières*. Rev. Murith. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

G. 348. Nepeta L. gen. 710. Juss. 113. *Cataria* Hall. Tourn. tab. 95.

Cal. acutissimus, striatus. Cor. tubus superne incurvus; faux margine reflexa; labii lobus medius indivisus, crenatus. Stamina approximata. Sem. laevia.

1303. Nepeta *Cataria* L. — N. verticillis approximato-spicatis subpedicellatis, foliis petiolatis cordatis

grosse serratis acutissimis. (Sp. 1. Gall. *Chataire commune.*)

Hall. Helv. 246. Enum. 649. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 5. Heg. 2. p. 6. Clairv. Man. 106. Mur. Bot. Val. 80. Wahlenb. Helv. 111. *Mentha cataria vulgaris et maior* C. B. Basil. 64.

L. Sp. Pl. 797. Willd. Sp. Pl. 3. p. 49. Lam. Enc. 1. p. 710. Dec. Fl. Fr. 2523. Smith Brit. 608. Vill. Delph. 2. p. 365. Crantz Austr. 271? Bieb. Cauc. n. 1115.

Lam. Illustr. tab. 502. fig. 1. Chaum. Fl. Méd. 1. tab. 105. Fl. Dan. tab. 580. Engl. Bot. 2. tab. 137. Schkuhr Handb. tab. 157. (Folium, calyx et semina). — Blackw. tab. 155. Matth. 530. (*bene*). Tabern. Kräuterb. 732. f. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 99. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 225.

Caulis ramosus, tetragonus, solidus, crassus, erectus, angulis elevatis, rotundatis, subtomentosus, fere sesquicubitalis. Folia petiolata, magna, mollia, facie rugosa, pubescentia viridiaque, dorso albido-tomentosa, nervosa, cordata, lanceolato-acuminata, profunde lateque serrata, dentibus subaequalibus distantibus, mucronulatis. Spicae in caule ramisque terminales, densae, crassae, obtusae, foliolosae, parum interruptae, fasciculis florum multifloris, opposito-unilateralibus, subpedunculatis. Calyx oblongus, subcylindricus, basi antice paulo inflatus, hirsutus, multistriatus, profunde bifidus, segmentis lanceolato-setaceis, erecto-patentibus, coloratis. Corolla albida v. purpurascens; galea erecta, hirsuta, apice bifida, lobulis obtusissimis rotundatis; labii segmentum medium basi hirsutum, punctatum, obliquum, concavum, semicirculare, undique crenatum, marginibus utrinque subinflexis; tubus gracilis, subarcuatus, fauce valde dilatata, marginibus revolutis. Stamina approximata, galeam fere aequantia, antheris violaceis, post anthesin reflexo-dependentibus. Odor gravis, aromaticus, felibus gratissimus. (D. v.)

Hab. in planitie, locis cultis, ad vias sepesque, passim. — Fl. Iunio – Augusto. ♃.

1304. Nepeta *lanceolata* Lam. — N. spica interrupta: cymis pedunculatis oppositis subdecemfloris, floribus fasciculatis, foliis lanceolatis serratis: inferioribus subcordatis. (Sp. 2. Gall. *Chataire lanceolée.*)

Hall. Helv. 247. *N. Nepetella* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 6. Heg. 2. p. 6. Clairv. Man. 192. Mur. Bot. Val. 80.

α graveolens, calycibus hirsuto-tomentosis.

N. lanceolata Lam. Fl. Fr. 2. p. 399. Enc. 1. p. 710. Dec. Fl. Fr. 2522. *N. graveoléns* Vill. Delph. 2. p. 366. *N. Nepetella* All. Pedem. n. 136.

All. l. c. tab. 2. fig. 1. — Dod. Pempt. 99. fig. 2.

β Candolliana, calycibus adpresse tomentosis.

N. Nepetella Dec. Fl. Fr. 2523. (excl. syn.) et Herbar.

N. graveolens Schleich. catal. 1815—1821. *N. Nepetella* Thom. exs.

Obs. Icon. Clusiana (Hist. 2. p. 33. fig. 2.), quam ad hanc speciem citat summus Hallerus, non placet et propter caulem crassum, folia nimis magna lataque et ramos fastigiato-paniculatos aliena videtur. Plantae suae etiam Hallerus folia tribuit acuta (ut et Cl. Candollius lanceolata; Villarsius autem obtusa); mea etiam foliis plerumque valde obtusis gaudet. A *N. Nepetella* L.*) calycibus plus minus tomentosis, nunquam nudis cymisque fasciculato-multifloris omnino differt. Neque, ut autumat amiciss. Suterus, ad *N. angustifoliam*, quae cymis paucifloris, laxis, dense spicatis foliisque angustissimis, valde tomentosis dignoscitur, pertinere potest. Ceterum figura Allioniana habitum plantae nostrae non male exprimit.

Caulis tetragonus, superne ramis oppositis, numerosis, brevibus, sterilibus vel apice tantum floriferis instructus, satis gracilis, remote foliosus, scabriusculus, tomento brevissimo cinereo obductus, cubitalis testeque Hallero bicubitalis et ultra. Folia breviter petiolata (summa quandoque subsessilia), facie nudiuscula, dorso tomentosa, albida, pilis nempe brevissimis densissimisque obsita, oblonge lanceolata, obtusa, serrata, basi obiter emarginata, in petiolum producta, vix ultra semunciam lata: superiora nequaquam cordata: floralia parva, plerumque integerrima.

*) V. Rchb. Cent. 3. p. 55. tab. 261. fig. 423.

Spica terminalis, longa, cymis pedunculatis, subsecundis, praesertim inferne dissitis, subbifidis, laxiusculis, 8-10-floris. Bracteae lineari-subulatae, arcuatae, tomentosae. Calyx tubuloso-cylindricus, superne incurvus, albo-tomentosus, multistriatus, dentibus lineari-lanceolatis, acutissimis, pilosis. Corolla alba v. carnea, punctata, plus minus barbata; tubo incurvo, gracili, calyce duplo longiore; galea late biloba, lobis subrotundis. Odor gravis, penetrans. (D. s.)

Hab. in vallibus apricis ad pedem Alpium, infrequens. „Inter plantas D. Le Clerc fuit ex M. *Iura* relata, quam circa *Wesen* Scheuchzerus indicat. Abunde vero provenit in valle *Tornanche* sub Alpibus valesiacis et monte *Sylvio*." Haller. Rara planta, ni fallor, etiam in valle *Praetoria*, ad pedem M. *Pennini*, provenit. — Fl. Iulio et Augusto. ♃?

1505. Nepeta *nuda* L. — N. floribus paniculato-spicatis: cymulis pedicellatis subtrifloris nudiusculis, foliis subsessilibus cordato-oblongis crenato-serratis. (Sp. 3. Gall. *Chataire nue.*)

Hall. Helv. 248. Enum. 649. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 6. Heg. 2. p. 7. Clairv. Man. 192. Mur. Bot. Val. 80.

L. Sp. Pl. 797. Willd. Sp. Pl. 3. p. 53. Lam. Enc. 1. p. 710. Dec. Fl. Fr. 2524. Bieb. Cauc. n. 1121? *N. violacea* Vill. Delph. 2. p. 367? (Videtur; citat Hallerum, sed non designat characteres, quibus *N. nuda* et *violacea* dignosci possint).

Jacq. Austr. tab. 24. — I. B. Hist. 3. p. 226. fig. 1. Chabr. Sciagr. 415. fig. 6. *(eadem)*.

Caulis ramosissimus, superne paniculatus, valde foliosus, rotundato-tetragonus, faciebus excavatis, glabriusculus, tripedalis, bicubitalis, erectus, ramis inferioribus sterilibus, foliosis, suberecto-patentibus, summis floriferis tenuibus, oppositis v. verticillatis, paniculam erectam efficientibus, pruinoso-violaceis, remote foliolosis. Folia glabriuscula, facie viridia, dorso cinerea, nervis tenuibus instructa, ovato-lanceolata, obtusiuscula, subcordata, crenato-serrata:

inferiora brevissima, petiolata, superiora sessilia. Spicae terminales, graciles, subinterruptae; cymulis oppositis, parvis, pedicellatis, 1-3-floris, approximatis, inferioribus basi foliolosis, superioribus mere bracteolatis. Bracteae lineari-subulatae, cinereae, subpubescentes. Calyces approximati, subpedicellati, cinerei, graciles, tenuissime striati, dentibus longis suberecto-patentibus, subulatis. Corollae albidae v. subcaeruleae galea nuda, labium facie barbatum, tubus gracilis, calyce multo longior, faux incurva, valde dilatata, maculata. (D. v.)

Hab. locis rupestribus, apricis, secus vias, rarissima. Circa *Roche* abunde: inter *les Gauges* et *le Furet*; floribus albis et subcaeruleis circa *les Gauges* etc. HALLER. Circa *Verbier* et *Bagnes*. *A la Val d'Illiers*. Rev. MURITH. — Fl. Iulio. ♃.

G. 349. LAVANDULA L. gen. 711. Hall. Juss. 113. Tourn. tab. 93.

Cal. subovatus, superne lobato-appendiculatus, infra appendicem truncatus, obsolete sub-4-dentatus. Cor. resupinata. Galea infera stam. longiora gerens, trilobata. Labium paulo maius, bilobum: lobis omnibus integerrimis. Stam. inclusa. Sem. oblonga, laevia.

1306. LAVANDULA *Spica* L. — L. foliis lanceolato-linearibus margine revolutis, spica interrupta nuda, bracteis ovato-acuminatis. Willd. (Gall. *Lavande commune.*)

Hall. Helv. 232. Sut. Fl. Helv. 2. p. 7. Heg. 2. p. 7. Clairv. Man. 195. Mur. Bot. Val. 76. (Planta culta).

Dec. Catal. H. M. 38. Willd. Enum. H. B. 604. L. Sp. Pl. 800 *α*. Willd. Sp. Pl. 3. p. 60 *α*. Lam. Enc. 3. p. 427 *α*. Dec. Fl. Fr. 2526 *α*. *L. vera* Dec. Fl. Fr. Suppl. 2526 [a]. *Lav. officinalis* Chaix in Vill. Delph. 1. p. 355. et 2. p. 363.

Bull. Herb. tab. 337. Chaum. Fl. Méd. 4. tab. 216. Schkuhr Handb. tab. 157. Lam. Illustr. tab. 504. fig. 1. — Blackw. tab. 294. Dod. Pempt. 273. fig. 3. I. B. Hist. 3. p. 281. fig. 1. (*pessima*). Dalech. Hist. 919. (*mala*).

Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 60. Ser. Thom. exs.

Suffrutex cubitalis, erectus, e basi ramosissimus, ramis simplicibus, elongatis, basi dense foliosis, superne longe nudis, gracilibus, tetragonis, faciebus excavatis, angulis superne caerulescentibus, pilis brevissimis, apice furcato-stellatis scabriusculis. Folia integerrima, uncialia, perangusta, linearia, obtusiuscula, cinereo-virentia, pilis fere ut rami subpubescentia, in planta spontanea margine eximie revoluta: foliorum minorum seu ramulorum abortivorum, albidorum fasciculi ex axillis inferioribus enascentes. Spica terminalis, linearis, fere uncialis, densa, basi interrupta, aphylla. Bracteae subfusco-scariosae, ad basin verticillorum oppositae, late ovatae, subtruncatae, aristato-acuminatae, nervosae, calycibus breviores. Flores breviter pedunculati. Bracteolae minutae ad pedicellorum basin. Calyx subovatus, multistriatus, superne amethystinus, appendice seu lobulo exstante, erecto, ovato apicem versus instructus, ceterum truncatus et fere omnino integer. Corolla plerumque caerulea, tubo angusto, infra faucem valde dilatato striatoque. Odor gratissime aromaticus, cephalicus, post exsiccationem diu persistens. (D. v.)

Hab. in collibus apricis regionum calidiorum, in Helvetia rarissima vixque vera civis. „Passim sponte provenit in montibus supra *Neocomum* et in arenosis supra *Vully*, peculiariter supra *Nant*." Haller. Cl. Chaillet specimen spontaneum prope *St.-Blaise* lectum misit, sed, ut me certiorem fecit, in pagis M. *Vully* a rusticis colitur, qui eam in urbium mercatibus (specialim *Bernae* et *Friburgi*) vendunt. — Fl. Augusto. ♄.

G. 350. Sideritis L. gen. 712. Juss. 113. *Betonicae* sp. Hall. *Sideritis* Tourn. tab. 90.

Cal. spinulosus; verticilli bracteis spinulosis suffulti. Cor. galea erecta, inciso-bifida; labium trilobum. Stam. inclusa. Stigm. inferius squamiforme, superius basi involvens.

1307. Sideritis *hyssopifolia* L. — S. suffruticosa,

glabriuscula, foliis lanceolatis subintegris mucronulatis, bracteis cordato-oblongis dentato-spinosis. (Sp. 1. Gall. *Siderine à feuilles d'Hysope.*)

Hall. Helv. 260. *Sideritis* Enum. 617. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 7. Heg. 2. p. 8. Clairv. Man. 199.

L. Sp. Pl. 803. Willd. Sp. Pl. 3. p. 69. Lam. Enc. 2. p. 169. Dec. Fl. Fr. 2532. *S. alpina* Vill. Delph. 2. p. 373.

Lam. Illustr. 505. fig. 1. — Barrel. Ic. 171. Lobel. Advers. 225. fig. 2. (*pessima*). I.. B. Hist. 2. p. 427. fig. 3. Chabr. Sciagr. 473. fig. 2. (*eadem*).

Ser. Gall. exs. n. 375. Thom. Schl. exs.

β spica oblonga verticillis distinctis interrupta, foliis integris v. dentatis.

S. hyssopifolia Schkuhr Handb. tab. 158. — Clus. Hist. 2. p. 41. fig. 2. Barr. Ic. 173.

S. scordioides (non L.) Schleich. exs.

Caules adscendentes, basi ramosiusculi et paene lignosi, tetragoni, subvillosi, apice fere tomentosi teretiusculique, foliosi, trientales, semipedales et ultra. Folia erecta, laete virentia, pubescentia, oblonga, elliptica, obtusa, spinuloso-mucronata, integra v. subinde plus minus dentata, nervo dorsali valido, lateralibus paucissimis parumque exstantibus percursa neque vere trinervia: inferiora in pedunculum brevem attenuata: reliqua sessilia et fere connata. Spica terminalis, ovata vel oblonga, verticillis 6-floris, dense continuis, aphyllis; in planta β elongata, verticillis numerosis, inferioribus distinctis remotisve, superioribus confluentibus. Bracteae oppositae, amplexicaules, ovato-lanceolatae, acutae, multifidae, lobulis arista molliuscula, flavescente, 1-2 lineas longa terminatis. Calyx brevissime pedicellatus, campanulato-tubulosus, extus lanuginoso-resinosus, intus glaber, dentibus divergentibus, lanceolato-spinulosis, parum inaequalibus. Corolla calyce longior, dilute lutea;

galea subreflexa, lata, inciso-bifida, lobulis parallelis, approximatis, labium fere brevius, sed latius, trilobum, lobis subrotundis: intermedius lateralibus maior, concavus, crenulatus, marginibus inflexis. Genitalia in tubo inclusa. Odor bractearum calycisque suavissimus, balsamicus. (D. v.)

Hab. in montibus apricis, rarissima. — Ad adscensum M. *Thoiry* iam prope pagum eiusdem nominis usque ad rupes infra mapalia, affatim. Etiam in rupibus cacuminis M. *Dolae*, sed parcius. β cum priori in M. *Thoiry*. — Fl. Iul. et Aug. ♃, ♄.

+ 1308. SIDERITIS *scordioides* L. — S. suffruticosa, hirsuta, foliis oblongis profunde dentatis, spica verticillato-interrupta, bracteis cordatis lobato-spinosis. (Sp. 2. Gall. *Siderine scordioïde.*)

Hall. Helv. 261. *Sideritis* Enum. 647. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 7. Heg. 2. p. 8. Clairv. Man. 199. *S. foliis hirsutis profunde crenatis* C. B. Pin. 233. n. 1*).

L. Sp. Pl. 803. Willd. Sp. Pl. 3 p. 69. Lam. Enc. 2. p. 169. Dec. Fl. Fr. 2533. Vill. Delph. 2. p. 374.

Cavan. Ic. 4. tab. 333. — Lobel. Advers. 225. fig. 1. (foliis integriusculis). Icon. 523. fig. 1 et 2. Clus. Hist. 2. p. 40. fig. 1. (valde hirsuta). Barr. Ic. tab. 343. (glabriuscula).

Priori affinis, differt praecipue caulibus durioribus, teretiusculis nec nisi superne tetragonis, tomentosis, decumbentibus, fere pedalibus, foliis subsessilibus, plus minus hirsutis, dorso albidis, angustis, profunde dentatis, dentibus distantibus et valde exstantibus, bracteis latissimis, brevioribus, profundius lobatis, spinulis brevioribus rigidioribusque, floribus gracilioribus, dilutissime luteis, et spica elongata verticillis semper dissitis constante. (D. s.)

Hab. in collibus apricis regionum calidiorum. „C. B. ad ripam *Wiesae* versus *Klein-Hüningen*, et veram plantam ex eius herbario habeo. Nemo tamen ab eo tempore eo loco hanc

---

*) Cum in Enum., tum in Hist. HALLERUS etiam citat C. B. catal. Basil., sed in hoc cat. omnino deest.

pulchram stirpem reperit." HALLER. Nusquam in Helvetia occurrit: planta enim Schleicheriana certe ad priorem referenda est. — „Fl. Iunio." Cl. LOISELEUR. ♃, ♄.

G. 351. VERBENA L. gen. 32. Hall. Juss. 109. Gaertn. tab. 66. Tourn. tab. 94.

Cal. muticus, dente superiori truncato. Cor. subaequalis, 5-fida. Stam. inclusa. Stigm. simplex.

1309. VERBENA *officinalis* L. — V. tetrandra, spicis filiformibus paniculatis, foliis multifido-laciniatis, caule subsolitario. Sm. (Gall. *Verveine officinale.*)

Hall. Helv. 219. Enum. 661. n. 1. Sut. Fl. Helv. 1. p. 13. Heg. 1. p. 14. Clairv. Man. 197. Wahlenb. Helv. 7. Mur. Bot. Val. 105. *V. communis caeruleo flore* C. B. Basil. 80.

L. Sp. Pl. 29. Willd. Sp. Pl. 1. p. 119. Poir. Enc. 8. p. 545. Dec. Fl. Fr. 2474. Smith Brit. 908. Crantz Austr. 238. Vill. Delph. 2. p. 362.

Engl. Bot. 11. tab. 767. Chaum. Fl. Méd. 6. tab. 346. Lam. Illustr. tab. 17. fig. 1. Fl. Dan. tab. 628. Schkuhr Handb. tab. 3. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 3. tab. 2. — Blackw. tab. 41. Fuchs Hist. 593. Matth. 742. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 380. fig. 1. Dod. Pempt. 150. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 45. fig. 2. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 443.

Radix fere lignosa. Caulis plerumque solitarius, erectus, durus, quadrangulus, glaber, scabriusculus, cubitalis, sesquicubitalis. Folia sessilia, rugosa, scabriuscula, pinnatifido-incisa, saepius trisecta, crenata: superiora saepius integra. Spicae terminales, paniculatae, virgatae, lineares, multiflorae. Flores parvi, brevissime pedicellati. Calyx tubulosus. Corolla dilute caerulea, tubo gracili ad faucem incurvo, limbo subaequali: pili brevissimi ad faucem. Semina subcylindra, rugosa, apice truncata. (D. v.)

Hab. secus vias, locis ruderatis, ubique vulgatissima. „Iuglandis terminum vix superat." Cl. WAHLENBERG. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

G. 352. MENTHA L. gen. 713. Hall. Juss. 113. Tourn. tab. 89.

Cal. 5-fidus, acutus. Cor. 4-fida, subaequalis! Stam. recta, distantia. Stigm. bifidum.

* *Calyx intus nudus. Corollae lacinia superior emarginata.*

MENTHA.

1310. MENTHA *sylvestris* L. — M. spicis villosis cylindricis subcontinuis, foliis sessilibus oblongis dentato-serratis dorso tomentosis, bracteis subulatis. (Sp. 1. Gall. *Menthe sauvage.*)

Hall. Helv. 227. Enum. 658. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 8. Heg. 2. p. 9. Clairv. Man. 193. Wahlenb. Helv. 111. Mur. Bot. Val. 79. *M. sylvestris longiore folio* C. B. Basil. 64.

L. Sp. Pl. 805. Willd. Sp. Pl. 3. p. 74. Lam. Enc. 4. p. 102. Smith Brit. 609. Dec. Fl. Fr. 2534. Vill. Delph. 2. p. 357. *M. candicans* Crantz Austr. 330.

Engl. Bot. 10. tab. 686. — Blackw. tab. 292. Matth. 527. fig. 1. (*mala*). Dod. Pempt. 96. (*vix melior*). Clus. Hist. 2. p. 32. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 221. (*pessima*).

β *gratissima*, staminibus inclusis, foliis oblongis dorso albo-tomentosis rugosis.

Hall. Helv. 227. *M. gratissima*? Willd. Sp. Pl. 3. p. 75. Sut. Fl. Helv. 2. p. 8. Heg. 2. p. 9. Clairv. Man. 193. — Dod. Pempt. 95. fig. 3?

? ββ *canescens*, foliis utrinque albo-tomentosis denticulatis: summis subintegerrimis.

M. canescens *) Schl. exs. ined. (an Pers. Syn. 2. p. 118, quae saltem foliis subpetiolatis cordatisque recedit?)

γ *nemorosa*, foliis cordatis ovato-acutis dorso incano-tomentosis tenuibus, staminibus exsertis inclusisve.

M. sylvestris b *nemorosa* Heg. l. c. *M. sylvestris* β Dec. l. c. Smith l. c. var. β. *M. nemorosa* Willd. Sp. Pl. 3. p. 75. Enum. H. B. 607. Poir. Enc. Suppl. 3. p. 659.

M. sylvestris Fl. Dan. tab. 484. — Fuchs Hist. 289. I. B.

---

*) Pulchra planta, sed mihi nonnisi ex unico maloque specimine nota. An diversa species?

Hist. 3. p. 319. fig. 1. *M. sylvestris* b *nemorosa* Schl. cat. 1807-1815. *M. nemorosa* Schl. rar. exs. cent. . . . n. 65. et cat. 1821.

δ *hybrida* *), foliis subcordatis ovato-acutis dorso albido-tomentosis: summis subrotundis acute incisis, staminibus inclusis exsertisve.

M. hybrida Schleich. rar. exs. cent. 1. p. 55. et cat. 1821.

M. sylvestris γ Dec. l. c. *M. sylvestris* δ Smith. Bertol. Amoen. Ital. 158. *M. gratissima?* Willd. Sp. Pl. 3. p. 75**). Dod. Pempt. 95. fig. 2.

M. rotundifolia b *hybrida* Schleich. exs. cat. 1807 et 1815. *M. hybrida* Eiusd. cat. 1821.

Planta polymorpha, varietatibus parum distinctis et propter intermedias aegre distinguendis ludens. Odor plerumque gravis, iniucundus, in planta β gratus, fere *M. viridis* seu *Ocymi*. Caulis bicubitalis, erectus, superne ramosus, spicato-paniculatus, tetragonus, plus minus tomentosus. Folia sessilia, subcordata, mollia, facie subpubescentia, viridia, dorso tomentosa, in α et β crassa, oblonga, saepius recurva, dentato-serrata, dentibus angustis lanceolatis exstantibus, dorso alba, in γ et δ latiora brevioraque (in *hybrida* magis tomentosa minusque tenuia, crispula, dentibus ovato-acuminatis: summa rotunda, laciniato-incisa, fere ut in *M. crispa*). Spicae numerosae, in summo caule axillares et terminales, pedunculatae, cylindricae, continuae v. basi interruptae, dense villosae. Bracteae in omnibus varietatibus perangustae, subulatae, subarcuatae, villosae, floribus lon-

---

*) Hancce formam rite distinguebat venerandus Ducros, qui eam in herbario sic breviter describit: „media inter *M. rotundifoliam* et *sylvestrem*: ab illa differt foliis longioribus et acutioribus, minus rugosis: ab ista foliis (late) ovato-lanceolatis, magis rugosis et hirsutioribus. Odor diversissimus. Stamina corollae tubum aequant, ut Hallerus de sua 228 memorat. Species vere distincta paulo tardius florere videtur. Secus vias circa Nevidunum frequens. Floret Septembri." Ducr.

**) Eo revera nomine mihi nuper e Germania ab amiciss. Endres missa est.

giores. Pedicelli villosi. Calyx parvus, villosus, dentibus perangustis tubo longioribus. Corolla extus hirsuta, rubella, violacea v. rarius alba. Stamina apud nos plerumque corolla duplo longiora, frequenter tamen inclusa. Antherae exiguae, rotundae, violaceae. (D. v.)

Hab. ad fossas inundatas, secus vias, ubique vulgatissima. β ad officinas lateritias prope *Grandisonum* invenit summus HALLERUS; ego quoque eodem loco legi. Circa *Longirod* frequens occurrit. γ in palude torfacea *Lusin* prope *Bex*. Cl. SCHLEICHER. δ in udis circa *Roche*. IDEM. Ego *au Viex* prope *Nevidunum*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1311. MENTHA *rotundifolia* L. — M. spicis interruptis, foliis sessilibus subrotundo-ovalibus crenatis rugosis dorso cano-villosis, bracteis lanceolatis, calycibus pedicellisque hirsutis. (Sp. 2. Gall. *Menthe à feuilles rondes.*)

Hall. Helv. 226. Enum. 657. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 8. Heg. 2. p. 10. Clairv. Man. 194. Mur. Bot. Val. 79. (ex HALLERO). *Menthastrum folio rugoso rotundiore* etc. I. B. Hist. 3. p. 219.

L. Sp. Pl. 805. Willd. Sp. Pl. 3. p. 77. Lam. Enc. 4. p. 105. Smith Brit. 611. Dec. Fl. Fr. 2535. Vill. Delph. 2. p. 358.

Engl. Bot. 7. tab. 446. Riv. Mon. Irr. tab. 51. fig. 2. — I. B. l. c. p. 219. fig. 2. Chabr. Sciagr. 414. fig. 3.

Schleich. Thom. exs.

β spicis densioribus plerumque continuis, staminibus inclusis.

Caules erecti, ramosi, cubitales, tripedales, pilosi, pilis patentissimis, superne longioribus, creberrimis, subdeflexis. Folia sessilia, subviscida, crassa, rugosa, rotundato-ovalia, apice cuspidata, crenato-incisa (crenis latissimis, invicem approximatis parumque extantibus, acutis) facie subpilosa et laete virentia, dorso mollissime laxeque cano-tomentosa. Spicae graciles, verticillis multifloris, fere omnibus dissitis. Bracteae angustae, lanceolato-acuminatae, pilis ri-

gidiusculis brevibus hirtellae, floribus fere duplo longiores, saepius deflexae: interiores ovato-lanceolatae. Pedicelli fusci, pilis perinde hirtis, raris, deflexis. Calyx campanulatus, parvus, undique hirsutus, dentibus lanceolatis, erectis, tubum aequantibus; pili rigidi, adsurgentes. Corolla alba v. rosea, omnino glabra, tubo gracili, fauce valde dilatata. Stamina plerumque exserta. Odor validus, penetrans, Hallero mihique pergratus, aliis displicet. (D. v.)

Hab. locis consimilibus ac *sylvestris*, sed multo rarior. — *Basileae* ante portas *Spalen* et *Steinenthor*. Cherler. *Genevae en Plainpalais*. I. B. *Chiavennae*. In tota via regia *à la Vaux* secundum muros legit Hallerus. Ex Hallero citat rev. Murith ut civem valesiacam: sed nullam talem indicationem in libris viri summi invenio. *Lausannae*, *Morgiis*. — β *Neviduni* unico loco, in prato nempe locui et rivulo *Cordon* contermino prope et ad ipsum littus lacustre. — Fl. Augusto et Septembri. ♃.

1312. Mentha *crispa* L. — M. spicis subcapitatis cylindricisve, foliis subrotundis subcordatis incisis undulatis sessilibus glabriusculis, calycibus hirtellis basi pedicellisque glabris. (Sp. 3. Gall. *Menthe crêpue*.)

Hall. Helv. 230. Sut. Fl. Helv. 2. p. 9. Heg. 2. p. 10. Clairv. Man. 194.

L. Sp. Pl. 805. Willd. Sp. Pl. 2. p. 77. Lam. Enc. 4. p. 105 β. Willd. Enum. H. B. 610. *M. rotundifolia* β Dec. Fl. Fr. 2533.

M. crispa Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 233. (spicae elongatae continuae; calyx basi pedicellique hirsuti). — I. B. Hist. 3. pag. 118. fig. 1. (*pessima*). Riv. Monop. Irr. tab. 50? Lobel. Ic. 506. fig. 2? (Nullam bonam iconem vidi). Moris. Hist. s. 11. tab. 6. fig. 5.

-+- β spicis cylindraceis longioribus, calycibus tomentosis, pedicellis brevissimis hirtellis, foliis dorso albido-pilosis. (Planta hortensis, a Cl. Hartmanno in Kork culta).

? γ *verticillata*, verticillis omnibus axillaribus, folio brevioribus.

Schleich. exs. (planta culta?)

Caulis perinde ramosus, erectus, cubitalis et ultra, pilosiusculus. Folia laete virentia, glabriuscula

s. dorso pubescentia, rugosa, brevissime petiolata sessiliave, subcordata, subrotunda s. late ovalia, inciso-laciniata, lacinulis acuminatis, numerosis, undulato-crispis, nervis tenuibus acute exstantibus, arcuatis, plerisque basi cum dorsali late confluentibus. Spicae terminales, breves, obtusae, basi interruptae, verticillis inferioribus pedunculatis, capitatis, axillaribus, foliolis capitulo brevioribus. Bracteae perangustae, lanceolato-subulatae, hirtella, valde inaequales, sursum arcuatae. Pedicelli brevissimi, glabri. Calyx basi glaber, viridis, tubo brevi, dentibus hirtellis, basi latis, subulatis, tubo longioribus. Corolla albido-rubella, glabra, lobis obtusis, superiore bifido. Stylus longissimus. Stamina in planta mea inclusa. Odor gratissime aromaticus, in herbario diu servatur. (D. s.)

Hab. „ad vias, rara." Hall. Nomencl. n. 230. „*Basileae vor dem Spalenthor.*" Cherlerus. „Exotica omnino et casu ius civitatis adepta." Hall. Helv. l. c. Mihi certe nusquam occurrit, et planta Schleicheriana, quae eadem est ac *M. rotundifolia* β Candollii quamque cum speciminibus in herbario viri clarissimi contuli, ut puto ex horto provenit. — „Fl. Iulio et Augusto." Cl. Loiseleur. ♃.

Obs. Notis non paucis iisque, ut mihi videtur, haud spernendis, a *M. rotundifolia* differt. Plantam γ eodem nomine designatam ante nonnullos annos misit Cl. Schleicher. Habet folia paulo distinctius petiolata, utrinque sed dorso affatim pubescentia, subcinerea, acute nervosa, subrotunda v. breviter ovata, acuta, dentato-serrata, dentibus lanceolatis minus crispis, flores verticillatos omnes axillares, calycem et pedicellos undique villosos, bracteas lanceolatas deflexas, corollas subpubescentes. An varietas ex cultura orta?

1313. Mentha *viridis* L. — M. glabra, spicis cylindricis acutis interruptis, foliis sessilibus lanceolatis argute serratis, bracteis setaceis dentibusque calycinis hirtellis. (Sp. 4. Gall. *Menthe verte.*)

Hall. Helv. 229. Sut. Fl. Helv. 2. p. 8. Heg. 2. p. 10. Clairv. Man. 194. Mur. Bot. Val. 79.

L. Sp. Pl. 804. Willd. Sp. Pl. 3. p. 76. Lam. Enc. 4. p. 103. Smith Brit. 612. Dec. Fl. Fr. 2536. Vill. Delph. 2.

p. 357. Willd. Enum. H. B. 609. *M. spicata* Crantz Austr. 328.

Engl. Bot. 34. tab. 2424. (verticilli omnes remoti; quae forma apud nos omnino deest). — Blackw. tab. 250. Fuchs Hist. 290. Dod. Pempt. 95. fig. 3. (*bona*). Lob. Ic. 507. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 220.

Schl. Thom. exs.

Radix lignescens, crassa, stolones repentes emittens. Caules iuniores decumbentes, demum erecti, obtuse quadranguli, ut tota planta glabri, plerumque rubentes, ramosissimi, 3-4-pedales. Folia sessilia, subconnata, saturate virentia, oblonga, lanceolata, acuminata, basi angustata, dorso nervis exstantibus nonnunquam pilosiusculis percursa porisque melliferis resinosis instructa, fere ex omnibus axillis ramulos brevissimos emittentia. Spicae oblongae, subconicae, acutiusculae, plus minus interruptae. Bracteae setaceae, hirtello-ciliatae, arcuatae, verticillis saepe longiores. Calyx tubulosus, striatus, ut pedicellus glaber, dentibus fere capillaceis, ciliatis. Corollae lilacino-albidae s. dilute violaceae, glabrae; tubus inferne gracilis, ad faucem dilatatus; laciniae obtusae. Stamina plerumque brevissime exserta, antheris minimis, albidis. Odor acris, grate aromaticus. (D. v.)

Hab. ad fossas aquaticas Helvetiae occidentalis, passim. *Basileae.* Cl. Mieg. Prope *Ferrière* ad *Dubim* fluvium. Cl. Gagnebin. Inter *St.-Saphorin* et *Viviscum.* Circa *Goumoi.* Haller. Circa *Bévieux* et in valle *Bagnes.* Rev. Murith. *Neviduni* secus viam prope pontem *Morand*, et in stagno infra vinetum *Culet.* — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. *M. piperita* Sm. Brit. 613. (non L.) Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 233. Engl. Bot. 10. tab. 686. huic affinis, sapore fervido, acriori gratiorique, spicis obtusis et foliis petiolatis statim dignoscitur. In hortis hinc inde occurrit.

1314. Mentha *hirsuta* L. — M. floribus capitatis verticillatisve, foliis petiolatis ovatis, calyce undique hirtello, pedicellis retrorsum hispidis. Sm. (Sp. 5. Gall. *Menthe aquatique.*)

Hall. Helv. 225. Enum. 658. n. 2. Mur. Bot. Val. 79.

§. 1. Capitatae.

Capitula pauca, terminale et axillaria.

α *aquatica*, foliis laxis minus hirsutis, floribus magnis, staminibus exsertis.

Hall. Helv. 225 α. Enum. l. c. α. *M. aquatica* Sut. Fl. Helv. 2. p. 9. Heg. 2. p. 10. Clairv. Man. 194. Wahlenb. Helv. 111? *M. rotundifolia palustris* C. B. Basil. 61.

M. aquatica L. Sp. Pl. 805? (Vix ad hancce var., certe tamen ad eandem speciem spectat). *M. hirsuta* α Smith Diss. de Menthis Brit. n. 6. Smith Brit. 616 α. Dec. Fl. Fr. 2588 α. *M. aquatica* Lam. Enc. 4. p. 106.

Engl. Bot. 7. tab. 447. *Origanum vulgare* Fl. Dan. tab. 638. — Dalech. Hist. 677. (*bene*).

M. hirsuta b *aquatica* Ser. exs.

β floribus capitatis, foliis magnis hirsutis magis approximatis.

Hall. Helv. et Enum. l. c. β. *M. hirsuta* Sut. Fl. Helv. 2. p. 9. Heg. 2. p. 10. Clairv. Man. 194.

M. hirsuta L. Mant. 81. Dec. Fl. Fr. 2558. Smith ubi supra. (Var. α et β nostras non distinguit, neque etiam valde discrepant).

M. hirsuta Ser. exs. — α et β *M. hirsuta* Schleich. exs. *M. aquatica* Thom. exs.

ββ foliis brevius petiolatis dorso subtomentosis albidis, caule petiolisque valde hirsutis.

M. hirsuta Bieb. Cauc. n. 1126?

γ fl. capitatis magnis, caule pumilo, stolonibus longissimis.

§. 2. Subspicatae.

Flores verticillato-spicati, capitulo supremo caulem terminante.

δ *spicata*, hirsuta, ramosissima, foliis parvis, corollis minoribus, staminibus inclusis.

Forma insignis aut ad var. δ, aut ad var. ε *M. hirsutae* Smithii spectare videtur.

δβ spicato-capitata, verticillis numerosis approximatis folio longioribus, capitulo supremo plerumque nudo terminali, floribus magnis, staminibus inclusis exsertisve.

§. 3. Verticillatae.

Flores verticillati, caule foliis terminato.

ε *verticillata*, ceterum var. β simillima.

ζ *sativa*, verticillata, glabriuscula, floribus maioribus, staminibus exsertis.

Hall. Helv. 226. (excl. syn. L.) Enum. 658. n. 4. var. II. *M. exigua* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 10. Heg. 2. p. 12. Clairv. l. c. 194. *M. sativa* Sut. Ibid. p. 9. Heg. Ibid. p. 11.

M. sativa L. Sp. Pl. 805. Smith Diss. n. 7 α? β. Dec. Fl. Fr. 2530. Lam. Enc. 4. p. 103? *M. arvensis* β Lam. Enc. 103. *M. hirsuta* ζ, η, ϑ Smith Brit. l. c. — Engl. Bot. 7. tab. 448. *M. gentilis* Schkuhr Handb. tab. 158? (ob pedicellos glabros dubito. Calyces undique pilis sursum curvatis hirtelli. Fortasse ad *M. austriacam* Willd. Enum. H. B. 611. spectat).

ζβ *acutifolia*, caule ramosissimo, foliis elliptico-lanceolatis utrinque attenuatis acutiusculis subpubescentibus, caule modo simplici, modo ramosissimo, floribus mediocribus, staminibus inclusis.

Cust. in Nov. Alpin. n. 399. *M. acutifolia* Smith Brit. 619? (Videtur). Engl. Bot. 34. tab. 2415. Clairv. Man. 194.

η *denticulata*, verticillata, hirsuta, foliis obiter serratis, utrinque acutis, pedicellis apice nudiusculis, staminibus inclusis.

M. austriaca? Willd. Enum. H. B. 611? Jacq. Austr. 5. tab. 430? — *M. austriaca* Sut. Fl. Helv. 2. p. 11? et *M. dubia* (ex descr.) p. 10. — *M. austriaca* Schl. exs.

ϑ *Allioniana* *), verticillis axillaribus foliis brevioribus, floribus magnis, staminibus inclusis.

ι *pyramidalis*, verticillata, stolonibus longissimis reptans, caule dense folioso, foliis subsessilibus, floribus minimis, staminibus inclusis.

Planta valde polymorpha, odore plerumque grate aromatico. Caules plus minus ramosi, pilis deflexis,

*) Eandem plantam inter amiciss. Ducros reliquias cum synonymorum Allionii et Villarsii indicatione et descriptiuncula sequente invenio: „Multo maior quam *arvensis*, erecta, tota molliter villosa, foliis rarioribus, dentibus acutioribus. Verticilli florum duobus facti fasciculis, quorum quisque in sinu folii sui distincte pedunculatus. Odor diversissimus et mitior quam *arvensis*." Ducros. *M. austriacam* Allionii Cl. Steudel ad *arvensem* refert; sed ab ea calycis forma totoque habitu non parum recedere videtur.

in var. ζ, ζβ et η rarioribus brevibusque villosi, erecti, variae altitudinis. **Folia** in plerisque varietatibus crassiuscula, facie rugosa, longius breviusve petiolata (in ι fere sessilia), ovata, non raro subcordata, serrata (in η basi angustato-acuta, obiter denticulata), acutiuscula. **Bracteae** lanceolatae, saepius reflexae. **Inflorescentia** summopere variabilis. In plantis §. 1. verticilli duo tresve observantur, multiflori, villosi, quorum inferiores oppositi, axillares, saepe pedunculati: terminalis (quandoque in ramo quovis unicus) simplex, globosus, densissimus. **Flores** in var. δ et δβ verticillis numerosis in spicam continuatis, foliolis parvis suffultis: terminali capitato, inferioribus pedunculatis: spica in δ gracili, in δβ vero multo crassiore. Reliquis varietatibus *verticilli* omnes axillares, dissiti, foliis multo minores et caulis apice foliosus. **Character** proprius speciei constat forma calycis tubulosa, oblonga, dentibus lanceolatis, acutis, pilis totam eius superficiem obtegentibus, adscendentibus, et pedicellis etiam hispidis, sed pilis reflexis. **Corollae** variae magnitudinis, albidae, lilacinae v. violaceae, in var. ι saturatius purpureae. Varietas ultima habitu proprio et stolonibus numerosis, saepe pedalibus et cubitalibus, foliolis nitidis, obscuri coloris, subrotundis valde insignis. (D. v.)

Hab. locis aquaticis paludosis. α et β in paludibus vulgatissimae: staminibus inclusis, paulo rarior, *Neviduni* lecta*). ββ prope *Signy* in agro *Nevidunensi*. γ in paludibus ad *Venogiae* ostium. Cl. Reynier. δ infra *Trélex*, ad viam regiam. δβ pulcherrima var. staminibus exsertis, verticillis calycibusque amoene rubentibus; in collibus supra *Lausannam* loco quem vocant: *les Plaines du Loup*. Cl. Reynier. Ego eam staminibus inclusis spicaque pallidiore circa *Signy* legi. ε ad fossas in M. *Jorat* (Cl. Reynier); inter *Longirod* et *St.-Georges*. ζ circa *Aneth* et *Cudrefin*. Haller. *Aux Grangettes* ad caput lacus *Lemani*. ζβ in fossis profundis aquaticis ad lacum *Bodamicum* prope *Rheineck*. Cl. Custor. η habet Cl. Schleicher. Eam circa Augustam Taurinorum lectam sub *M. austriaca* quoque accepi. Foliorum forma et praecipue pedicellis minus hispidis a reliquis tantillum recedit;

*) An eadem ac *M. dubia* Chaix in Vill. Delph. 2. p. 350?

calyce tamen ac pilorum directione cum *M. hirsuta* arcte coniuncta, neque separari potest. ϑ misit SCHLEICHERUS. In agris humidis, supra *Trélex*. Rev. DUCROS. Etiam circa *Signy* occurrit. ι in aggeribus exsiccatis secus fossas inter *Longirod* et *St.-Georges*. — Fl. Aug. et Sept. ♃.

1315. MENTHA *rubra* Sm. — M. glabriuscula, verticillata, foliis oblongis ovatis nitidis, caule erecto, pedicellis calycibusque glaberrimis: dentibus ciliatis. (Sp. 6. Gall. *Menthe rouge*.)

Mur. Bot. Val. 70. Heg. Fl. Helv. 2. p. 464.

Smith Diss. n. 9. Brit. 619. Pers. Syn. 2. p. 119. n. 18. Dec. Fl. Fr. 2542. Willd. Enum. H. B. 610. Poir. Enc. Suppl. 3. p. 662.

Engl. Bot. 20. tab. 1413. *M. sativa* Sole Menth. tab. 24. (ex SMITHIO). — Lobel. Ic. tab. 507. Dod. Pempt. 95. fig. 1? (ob caulem valde ramosum pilosumque non placet).

M. gracilis (non Smith) Schleich. rar. exs. cent... n. 61. *M. rubra* Schl. exs. cat. 1807, 1815 et 1821.

Planta pulchra, odore grate aromatico. Caulis ex axillis brevissime ramulosus, ceterum simplex, quadratus, totus rubens, scabriusculus, erectus, bicubitalis et ultra, aequaliter foliosus. Ramuli axillares, foliis breviores, foliolosi. Folia breviter petiolata, superne decrescentia, ovato-oblonga, plerumque obtusiuscula, subintegra, serraturis nempe longis parum exstantibus notata, utrinque subpubescentia, facie lucida, saturate viridia v. rubro tincta, dorso pallidiora, nervis venisque exstantibus, saepe rubentibus, hirsutulis. Verticilli (in mea planta) parum numerosi, axillares, pedunculati, multiflori. Pedicelli longiusculi, graciles, rubini, glaberrimi. Bracteae lanceolatae v. lineares, brevissime ciliatae. Calyx viridis v. rubore suffusus, subcampanulatus, substriatus, glaber, dentibus lanceolatis, tubo multo brevioribus, ciliatis. Corolla glabra, non magna, purpurascens. Stamina „variae longitudinis" SMITH, in mea in-

clusa. Puncta resinosa, flava, in superficie dorsali foliorum et calycis sparsa. (D. s.)

Hab. „in fossis et ad fluviorum marginem" SMITH, in Helvetia rarissima. In valle *Entremont* supra *Octodurum*. Cl. SCHLEICHER et rev. MURITH. In fossis passim. Cl. HEGETSCHWEILER. — Fl. Septembri. SMITH. ♃.

1316. MENTHA *gentilis* L. — M. glabriuscula, verticillata, foliis ovatis petiolatis, caule ramosissimo, patulo, calycibus basi pedicellisque glabris. (Sp. 7. Gall. *Menthe des jardins*.)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 9? Heg. 2. p. 11. Clairv. Man. 194. Mur. Bot. Val. 79? Hoepfn. Mag. 4. p. 27. n. 23.

L. Sp. Pl. 805. Willd. Sp. Pl. 3. p. 80. Lam. Enc. 4. p. 103. Smith Diss. n. 10. Brit. 621. Dec. Fl. Fr. 2541. Vill. Delph. 2. p. 357. Wallr. Sched. 509. in add.

Fl. Dan. tab. 736? Engl. Bot. 30. tab. 2118. — Moris. Hist. s. 11. tab. 7. fig. 5. Tabern. Kräuterb. 733. fig. 4. I. B. Hist. 3. p. 217. fig. 1. (ex descriptione. Icon rudis, foliis nimis angustis). Chabr. Sciagr. 413. fig. 2. (*eadem*).

β foliis ellipticis maioribus. Sm. Brit. l. c. *β*.

?*γ* *pusilla*, caule simplici, foliis brevius petiolatis carnulosis albido-virentibus subovato-lanceolatis, verticillis paucioribus depauperatis.

M. sativa (non L.) Schleich. exs.

Caules erecti v. decumbentes, tortuosi, pedales, cubitales, subpubescentes, valde foliosi, ramosissimi, ramis patulis, longis, saepe fertilibus. Folia breviter petiolata, in planta *α* plerumque parva, tenera, laete virentia, saltem dorso pubescentia punctataque, ovata, obtusiuscula, nervorum loco facie rugosa, iisque dorso eminentibus. Verticilli valde numerosi, parvi, pedunculo brevi rubenti glabro insidentes. Pedicelli proprii glaberrimi. Calyx tubulosus, substriatus, inferne glaber, punctis resinosis conspersus, supra medium setulis adscendentibus hirtellus, dentibus lanceolatis. Corolla parva, albo-rubella, lobo supremo quandoque integro. Stamina inclusa. Odor suavis, aromaticus, quasi *Melissae* et *Ocymi*.

In hortis propter vegetationem nimis luxuriantem saepe sterilis observatur. (D. v.)

Hab. ad rivulos locisque udis, rarius. In vallibus *Castroduni* et *l'Etivaz*. B. Favrod. Suam indicat rev. Murith *aux Valettes* et circa *St.-Severin*. Ego prope *Arnex* in agro *Nevidunensi* frequentissimam inveni. — γ *Tiguri* in promontorio *das Horn* dicto. Cl. Reynier*). — Fl. Augusto et Septembri. ♃.

Obs. Amoena species, colonis acceptissima, nomen *sativae* utique mereretur, cum fere ubique in hortis inveniatur. *M. sativa* L. auctore Smithio nusquam colitur, neque in hortis nostris occurrit. Talia nomina fontem erroris largum praebent.

1517. Mentha *arvensis* L. — M. hirsuta, verticillata, foliis ovatis, caule ramosissimo diffuso, calycibus brevibus campanulatis hirsutis: pilis horizontalibus. (Sp. 8. Gall. *Menthe des champs.*)

Hall. Helv. 223. Enum. 638. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 10. Heg. 2. p. 11. Clairv. Man. 194. Mur. Bot. Val. 79. Wahlenb. Helv. 111. *Calamintha verticillata arvensis* C. B. Basil. 65.

L. Sp. Pl. 806. Willd. Sp. Pl. 3. p. 80. Lam. Enc. 4. p. 109. Smith Diss. n. 12. Brit. 623. Dec. Fl. Fr. 2510. Vill. Delph. 2. p. 360. Bieb. Cauc. 1125.

Engl. Bot. 30. tab. 2119. Fl. Dan. tab. 512. Moris. s. 11. tab. 7. fig. 5. I. B. Hist. 3. p. 217.

α „*hirsutior*, foliis ovalibus ex luteo virentibus, corollis parvis, staminibus plerumque exsertis." Ducros.

β „*glabrior*, foliis ellipticis virentibus, corollis parvis, staminibus plerumque inclusis." Ducros.

Herba inelegans, pallide virens, plus minus hirsuta, „reptatu odiosa" I. B. lateque per arva post messem serpens**). Caules decumbentes v. adscendentes, valde foliosi, lanugine molli, alba, patula vel subdeflexa hirsuti, obtusanguli, semipedales, vix pedales. Folia approximata, brevius petiolata, mollia,

---

*) Plantam γ nondum rite recognitam botanicis tigurinis sollicite commendamus.

**) Radicis fibrae principes, observante rev. Ducros, valde incrassari solent, et quasi tuberosae evadunt. Ceterum haud secus quam in reliquis speciebus repunt multosque stolones edunt.

rugosa, late ovata, inferne integra, ceterum parum alte obtuseque serrata, vix sescunciam longa. Verticilli omnes axillares, numerosi, dense multiflori, subsessiles. Bracteae breves, parvae, lanceolatae, hirsutae. Pedicelli superne rubentes, pilis saepe rariusculis, patentibus deflexisve. Calyx parvus, obconicus, apice aeque latus ac longus, vix striatus, undique hirsutus, pilis longis albis patulis. Flores apud nos, ut bene observavit Cl. Reynier, dioici. Corolla ex violaceo purpureove alba, calyce duplo longior, extus et fauce villosa, lobis parvis obtusis. Stamina plerumque inclusa. (D. v.)

Hab. in arvis inundatis, etiam montanis frequens. — Fl. Septembri. ♃.

Obs. *M. exigua* L., ad quam falso Halleri *Mentha* 224. relata est, monente Cl. Smith, eadem est ac *Cunila pulegioides* L. quae nonnisi in America provenit.

** *Calycis faux villis clausa. Corollae lobus superior integer.*

Pulegium Riv.

1318. Mentha *Pulegium* L. — M. verticillata, caule prostrato, foliis ovatis obtusis subcrenatis, calycibus pedicellisque undique incano-pubescentibus: dentibus ciliatis. (Sp. 9. Gall. *Menthe Pouliot.*)

Hall. Helv. 221. *Pulegium* Hall. Enum. 659. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 10. Heg. 2. p. 12. Clairv. Man. 191. Mur. Bot. Val. 79. *Pulegium latifolium* C. B. Basil. 63.

L. Sp. Pl. 807. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 82. Lam. Enc. 4. pag. 111. Smith Diss. n. 13. Brit. 624. Vill. Delph. 2. p. 36. Crantz Austr. 331. Bieb. Cauc. n. 1129. et Suppl. p. 396. (Planta solito magis hirsuta).

Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 282. Engl. Bot. 15. tab. 1026. Lam. Illustr. tab. 503. fig. 2. — Blackw. tab. 302. Fuchs Hist. 199. Rivin. Mon. Irr. tab. 23. fig. 1. Dod. Pempt. 282. Matth. 521. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 256. fig. 2. (valde rudis).

Caules obtuse quadranguli, prostrati, inferne saepe radicantes, pubescentes, plus minus ramosi,

trientales, pedales, per florescentiam adsurgentes. Folia parva, subpetiolata, ovata, obtusa, basi angustata, obiter crenato-serrata, glabriuscula v. pubescentia, tenuia, nervis parum conspicuis, foliis *Origani* similia, sed minora. Verticilli numerosi, omnes axillares, sessiles, respectu ad folia habito satis magni, apud nos bracteis parvis, ovatis v. lanceolatis suffulti. Calyx pedicello nonnunquam oblique insidens, tubulosus, striatus, punctis resinosis minutissimis conspersus, pilis brevissimis densisque pubescens, dentibus subinaequalibus, pilis distantibus, longiusculis, ciliatis, fauce etiam per maturationem villis numerosis clausa. Pedicelli undique pubescentes. Corolla calyce duplo longior, rosea vel rarius alba, lobo supremo integro v. obiter emarginato. Odor acris, grate aromaticus. (D. v.)

Hab. in udis gramineis, in Helvetia infrequens. *Michelfeldae.* C. B. *Mülhusiae.* Cl. Hofer. *Morgiis*, copiose. Haller. In *Valesia.* Rev. Murith; sed locum specialem non indicat. *Genevae.* — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

+ 1319. Mentha *cervina* L. — M. verticillata, foliis sessilibus linearibus acutis, bracteis palmatis, calycibus aristatis pedicellisque glabris. (Sp. 10. Gall. *Menthe des cerfs.*)

Hall. Helv. 222. *Pulegium* Enum. 661. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 10. Heg. 2. p. 12. Clairv. Man. 194.

L. Sp. Pl. 807. Willd. Sp. Pl. 3. p. 82. Lam. Enc. 4. p. 112. Dec. Fl. Fr. 1511. Vill. Delph. 2. p. 361. Willd. Enum. H. B. 612.

Blackw. tab. 504. — Matth. 521. fig. 2. (*bene*). Tabern. Kräuterb. 740. fig. 1 et 2. Rivin. Monop. Irr. tab. 23. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 257. fig. 2. Dalech. Hist. 852. (*minus bene*).

Schleich. rar. exs. cent. . . . n. 62. (planta culta). Thom. exs. (perinde).

Planta glabra, odore grate aromatico, sapore subcamphorato. Caules erecti, obtusissime qua-

dranguli, ramosi, laeves, pedales et ultra. Folia sessilia, linearia, pallide virentia, subintegerrima, acuta, luci obversa pellucido-punctata, punctis nempe parvis numerosis in utraque pagina conspicuis. Verticilli numerosi, valde multiflori, densi, sessiles, omnes axillares, praeter folia floralia bracteis duabus oppositis, magnis, profunde palmatis, lobis 3-5, inaequalibus, divergentibus, ovatis suffulti. Pedicelli crassiusculi, breves. Calyx tubulosus, striatus, minutissime resinoso-punctatus, dentibus lanceolatis, setula albida debili terminatis. Corolla calyce multo maior, subpubescens, staminibus brevior, albida v. pallide purpurascens. (D. s.)

Hab. locis udis Galliae australis. — *Lausannae près du pont de la Maladière* olim a Cl. Constant inventa post eum non amplius reperiri potuit. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

G. 353. Glechoma L. gen. 714. Juss. 113. *Chamaeclema* Hall. *Calaminthae* sp. Tourn.

Cal. tubulosus, dentibus inaequalibus, acuminatis. Cor. galea bifida; labium 3-lobum, segmento medio emarginato. Antherae per paria in crucem conniventia.

1320. Glechoma *hederacea* L. — Gl. foliis reniformibus crenatis. L. (Gall. *Glécome Lierre terrestre.* Nostratibus vulgo: *Asserette.*)

Hall. Helv. 245. Enum. 652. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 11. Heg. 2. p. 13. Clairv. Man. 199. Wahlenb. Helv. 111. Mur. Bot. Val. 70. *Hedera terrestris vulgaris* C. B. Basil. 88.

L. Sp. Pl. 807. Willd. Sp. Pl. 3. p. 87. Poir. Enc. 7. p. 598. Dec. Fl. Fr. 2545. Smith Brit. 625. Vill. Delph. 2. p. 370. Bieb. Cauc. n. 1130. Crantz Austr. 247.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 22. tab. 1. Lam. Illustr. tab. 505. Fl. Dan. tab. 789. Engl. Bot. 12. tab. 853. Schkuhr Handb. tab. 159. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 8. tab. 10. Chaum. Fl. Méd. 4. tab. 219. — Vaill. Paris. tab. 6. fig. 5 et 6. Fuchs Hist. 876. Tab. Kräuterb. 1180. fig. 1. Dod. Pempt. 394.

β *maior*, foliis profundius lobato-crenatis, floribus quadruplo maioribus. — Vaill. l. c. fig. 4. Tab. l. c. fig. 2. (*minus bene:* folia fere integra).

Radix repens. Herba hirsuta, odore dulci, aromatico. Caules longi, ramosi, prostrati, radicantes, ramis floriferis semipedalibus, erectiusculis. Folia cordata, subrotundo-reniformia, rugosa, dorso nervosa, profunde crenata, petiolis longis, vix canaliculatis, valde hirsutis. Verticilli axillares, pauciflori, unilaterales, pedunculis brevibus, 1-2-floris. Calyx subcylindricus, basi turgidiusculus, striatus, 5-fidus, dentibus lanceolato-acuminatis, 2 inferioribus brevioribus. Corolla dilute violacea, rarius alba v. purpurea, tubo calyce multo longiore, rugoso; galea recta, vix concava, emarginata; labium trilobum, lobis lateralibus rotundatis, medio maximo, late emarginato, subcrenato, ad faucem copiose barbato. Antherae albidae, galeae incumbentes, bilobae, lobulis divergentibus, per paria distantia in crucis formam conniventes. (D. v.)

Hab. ad sepes et locis nemorosis planitiei montiumque vulgatissima. β paulo rarior, neque tamen infrequens. — Fl. Aprili-Iunio. ♃.

Obs. Flores infusi cum foliis in aqua lacteque commixto potum theaeformem gratum pectusque corroborantem praebent. Herba adstringens.

G. 354. Lamium L. gen. 716. Hall. Juss. 113. Tourn. tab. 88.

Cal. superne hians, 5-fidus, dentibus acuminato-aristatis. Cor. galea integra, erecta, fornicata; labium galea minus, bilobum, fauce utrinque dente uno alterove setaceo notata. Anth. barbatae. Sem. laevia, truncata.

1321. Lamium *maculatum* Auctor. — L. foliis petiolatis cordatis lanceolato-acuminatis serratis, corollae fauce dilatata, verticillis 10-floris. (Sp. 1. Gall. *Lamier taché.*)

Hall. Helv. 270. Enum. 640. n. 1 α et forte γ. Heg. Fl. Helv. 2. p. 14. Sut. Fl. Helv. 2. p. 12. et *L. laevigatum* (non L.) ibid. Clairv. Man. 189. Wahlenb. Helv. 112. Mur. Bot. Val. 75. *L. purpureum non foetens, folio oblongo* C. B. Basil. 65.

L. Sp. Pl. 609. Willd. Sp. Pl. 3. p. 87. Lam. Enc. 3. p. 410. Dec. Fl. Fr. 2550. Vill. Delph. 2. p. 382. *L. rubrum* Wallr. Sched. p. 300. *L. foliosum* Crantz Austr. 258? (excl. saltem var. alba).

Engl. Bot. 36. tab. 2550. (opt. iconem ad suum *L. rugosum* trahit Cl. Reichenbach). Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 17. tab. 6. (*bene*). Schkuhr Handb. tab. 159. (flos fructusque). — Blackw. tab. 182. fig. 2. — Dalech. Hist. 1246.

α *parvifolium*, foliis deltoideis acutis, labii lobis conduplicatis expansisve variegatis maculatis v. subunicoloribus saturate purpureis. Huius loci est *L. laevigatum* Rchb.*) Iconogr. cent. 3. tab. 216. fig. 363. (*opt.*).

αβ *fasciatum*, foliis suboblongo-deltoideis parvis fascia alba nervum ambiente percursis in herbariis diutissime perdurante. *L. alba linea notatum* C. B. Basil. 65.

β *hirsutum*, caule petiolisque hirsutis, foliis pubescentibus late ovato-acutis amplis. Cf. *L. hirsutum* Lam. Enc. 3. p. 410.

γ *macrophyllum*, foliis late ovatis acuminatis 2-3-uncialibus. — Engl. Bot. l. c. *L. rugosum* Rchb. Iconogr. cent. 3. fig. 364? (Folia oblonga, caulis glabriusculus).

Radix perennis, plus minus repens. Caulis pedalis et altior, erectus, saepe arcuatus vel inferne decumbens, ramosus, pilis subdeflexis hirsutulus, inaequaliter foliosus. Folia petiolis valde hirsutis insidentia, pubescentia, cordata, lanceolato-acuminata, rugosa, in omnibus formis dentibus saepe geminis inciso-serrata, iuniora saepius maculis albis sparsis notata. Verticilli axillares, dissiti, spicam foliosam interruptam terminalem efficientes, bipartiti, 6-10-

---

*) *L. laevigatum* L. Sp. Pl. 808. ob „caulem laevem, corollae dentes latiores, lanceolatos nec setaceos, labiumque inferius patens nec lobis reflexis parallelis" (L. l. c.), vix ac ne vix ad nostram formam pertinere videtur.

flori. Calyces subsessiles, dentibus hispidis, acuminatis, tubo corollae multo breviores. Corolla purpurea, uncialis, speciosa, ad faucem insigniter dilatata, ut denticuli laterales inter se intervallo magno separati sint: denticulus setaceus, unam v. sesquilineam longus; galea subbarbata, apice denticulata, superne distincte bicarinata; tubus dentem supremum calycinum versus superne plus minus recurvus, intus pubescens et supra basin annulo squamulis hyalinis fimbriato-laceris constante clausus; labii lobi concavi, saepius, neque tamen semper reflexo-conduplicati. Antherae lineam unam longae, nigro marginatae, basi et apice barbatae, polline aurantiaco turgentes. (D. v.)

Hab. locis ruderatis, ad sepes planitiei ubique. — Fl. Maio-Augusto et sero autumno. ♃.

Obs. „Nullam in nostris regionibus tam insigniter variabilem plantam vidi. Folia eius modo maiora, modo minora, obtusa aut acuta, forma (magnitudineque) dentium non minus ludunt. Per hiemem macula alba perpetuo insignita sunt, quae vero per aestatem nonnisi rarissime occurrit." Villars l. c. Idcirco Vir optimus suspicabatur, *L. maculatum*, *laevigatum* et *Orvalam* L. ad unam speciem referenda esse. Planta italica (nel Novarese e nella Lombardia ubique frequens) — *L. maculatum* Rchb. Iconogr. cent. 3. tab. 215. fig. 362. — a reliquis formis eximie recedit. Ei caules decumbentes, inferne radicantes, pubescentes v. glabriusculi, folia ovato-oblonga, pleraque obtusa, fascia lata longitudinali alba insignita, verticilli 6-10-flori, dentibus calycinis elongatis, e basi lanceolata setaceo-acuminatis, et corollae, quantum in plantis siccis videre possum, minores minusque inflatae quam in formis nostris. Ob syn. Col. Ecphr. 1. p. 192. tab. 90., patriam et nonnullas notas a Linnaeo indicatas utique *L. maculatum* L. ad hancce plantam pertinere videtur. Sed non intelligo, quo pacto Linnaeus dicere potuerit, hancce stirpem *L. albo* nimium affinem esse.

1322. Lamium *album* L. — L. foliis cordatis acuminatis petiolatis, verticillis subvigintifloris. L. (Sp. 2. Gall. *Lamier blanc.*)

Hall. Helv. 271. Enum. 610. n. 1. var. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 12. Heg. 2. p. 14. Clairv. Man. 189. Wahlenb. Helv. 112. Mur. Bot. Val. 75. *L. album non foetens, folio oblongo* C. B. Basil. 65. (pro var. prioris).

L. Sp. Pl. 809. Willd. Sp. Pl. 3. p. 88. Lam. Enc. 3. p. 410.

Dec. Fl. Fr. 2549. Smith Brit. 626. Vill. Delph. 2. p. 384. *L. foliosum* Crantz Austr. 258. (var. saltem alba).

Engl. Bot. 11. tab. 768. Fl. Dan. tab. 594. Lam. Illustr. tab. 506. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 8. tab. 11. (fauce utrinque unidentata). Bull. Herb. tab. 213. — Blackw. tab. 33. Dod. Pempt. 153. fig. 1.

Priori affine. Differt foliis plerumque longioribus, modice pubescentibus, petiolis pilosis, caule pubescente, pedali, sesquipedali, verticillis utrinque 8-10-floris, floribus magnis, albis, calyce perinde campanulato, brevi, basi nigris maculis notato, laeviusculo, dentibus gracilioribus, superne setaceis, brevius ciliatis, tubo corollae extus glaberrimo, supra basin antice insignius gibboso, galea extus affatim barbata, perinde bicarinata, fauce utrinque saepius unidentata (sic in meis), quandoque 2-dentata (Schkuhr, Smith) dente duplo breviori sed crassiore quam in *maculato*. Antherae ex nigro fuscescentes, margine circumcirca hirsutae. Pollen pallide luteum. Odor minus foetens. Radix valde repens. (D. v.)

Hab. locis consimilibus, paulo rarius. — Fl. per totam aestatem. ♃.

1323. Lamium *purpureum* L. — L. foliis petiolatis cordatis obtusis crenatis: superioribus confertis, corolla fauce coarctata. (Sp. 3. Gall. *Lamier purpurin.*)

Hall. Helv. 272. Enum. 641. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 12. Heg. 2. p. 14. Clairv. Man. 180. Wahlenb. Helv. 112. Mur. Bot. Val. 475. *L. purpureum, foetidum, folio subrotundo* etc. C. B. Basil. 65.

L. Sp. Pl. 809. Willd. Sp. Pl. 3. p. 88. Lam. Enc. 3. p. 411. Dec. Fl. Fr. 2553. Smith Brit. 627. Vill. Delph. 2. p. 385. *L. nudum* Crantz Austr. 259.

Engl. Bot. 11. tab. 769. Fl. Dan. tab. 523. Schkuhr Handb. tab. 159. (flos fructusque). — Blackw. tab. 152. fig. 2. Dod. Pempt. 153. fig. 2. Dalech. Hist. 1248. fig. 1. (icon Dodonaei).

Radix annua. Caules ut in ceteris quadrati,

fistulosi, subpubescentes, semipedales, dodrantales, inaequaliter et remotissime foliosi, spica brevissima, dense foliosa subpyramidata terminati. Folia petiolata, brevia, subcordata v. rotundata (suprema oblonga), crenata, obtusa, pubescentia. Petioli foliorum floralium canaliculati, basi valde dilatati et amplexicaules. Verticilli 8-10-flori. Calyx tubulosus, glabriusculus, dentibus lanceolatis, ciliatis. Corolla parva, purpurea, rarius alba, antice ad faucem coarctata, ut denticuli laterales setacei invicem valde approximati sint. Antherae parvae, aureae, nigro marginatae, undique barbatae. Semina subnigra, maculis albis notata (Schkuhr). (D. v.)

Hab. locis cultis ubique vulgatissimum. — Fl. Aprili, Maio et Iunio; etiam observante Hallero per mediam hiemem. ⊙.

1324. Lamium *hybridum* Vill. — L. foliis basi cuneatis in petiolum decurrentibus subrotundis incisis: summis confertis, corollis calyce parum longioribus. (Sp. 4. Gall. *Lamier hybride.*)

Hall. Helv. 272 δ. Enum. 641. n. 2 ε. *L. incisum* Sut. Fl. Helv. 2. p. 13. Heg. 2. p. 14. Clairv. Man. 189. Mur. Bot. Val. 75.

Vill. Delph. 1. p. 251. Dec. Fl. Fr. 2554. *L. incisum* Willd. Sp. Pl. 3. p. 89. Poir. Enc. Suppl. 3. p. 295. *L. purpureum* β Smith Brit. 627. *L. purpureum* c (*hybridum*) Vill. Delph. 2. p. 385. *L. purpureum?* β Pers. Syn. 2. p. 122.

L. incisum Engl. Bot. 27. tab. 1933. Rchb. Iconogr. cent. 3. p. 21. t. 223. fig. 370 et 371. — Pluken. Phyt. tab. 41. fig. 2. Dalech. Hist. 1253. fig. 3.

L. incisum Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 66. Thom. exs.

A priori distinctum videtur et cultum characteres proprios servat. Caulis inferne ramosus, pedalis, superne longissime nudus, paribus foliorum longe petiolatorum instructus. Folia inferiora parva, subrotunda v. subreniformia, vix cordata, antice crenata: floralia brevius petiolata, triangulari-rotundata, in-

aequaliter et varie incisa, saepius acutiuscula, inferne integerrima, basi cuneatim angustata et in petiolum longe decurrentia: omnia tenera, vix pubescentia. Verticilli subdecemflori. Calyx brevis, campanulatus, laeviusculus, dentibus lanceolato-acuminatis, inaequalibus, ciliatis. Corolla minima, brevis, calyce multo gracilior. Semina (in planta sicca) immaculata, triquetra. (D. s.)

Hab. locis consimilibus, infrequens. Circa *Bex*. Cl. Schleicher. *Octoduri* et *Agauni*. Rev. Murith. — Fl. Aprili et Maio. ⊙.

Obs. Monentibus Cl. Smith et Sowerby in Engl. Bot. l. c. corollae tubus inferne omnino glaber neque ut in *L. purpureo* serie pilorum densa basin versus instructus est. Ceterum planta mea ab auctorum descriptionibus iconibusque foliis cuneatim productis neque distincte cordatis quodammodo recedit.

1325. Lamium *amplexicaule* L. — L. foliis floralibus sessilibus amplexicaulibus rotundatis obtusissimis, corollis gracillimis elongatis. (Sp. 5. Gall. *Lamier amplexicaule*.)

Hall. Helv. 273. Enum. 641. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 12. Heg. 2. p. 14. Clairv. Man. 189. Wahlenb. Helv. 112. Mur. Bot. Val. 75. *L. minus folio caulem ambiente* C. B. Basil. 68.

L. Sp. Pl. 809. Willd. Sp. Pl. 3. p. 90. Lam. Enc. 3. pag. 411. Dec. Fl. Fr. 2555. Smith Brit. 627. Vill. Delph. 2. p. 384. Crantz Austr. 257. Bieb. Cauc. n. 1134.

Engl. Bot. 11. tab. 770. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 19. tab. 4. Fl. Dan. tab. 752. Schkuhr Handb. tab. 159. Rchb. Iconogr. cent. 3. p. 22. tab. 224. f. 373. et *L. intermedium* (Fries) ibid. fig. 372. (Dentes calycini longiores, patentes, remotius hispiduli). — Dalech. Hist. 1253. fig. 2. (*bene*). Lobel. Ic. 463. fig. 2.

Habitu ad *L. hybridum* accedit. Radix annua. Caules numerosi, inferne decumbentes ramosique, remote foliosi, saepius iam prope basin floriferi, colorati, 5-6-unciales. Folia infima longius petiolata, parva, obtuse incisa v. profunde crenata, rotundata v. fere reniformia, cordata, subpubescentia: floralia sessilia, amplexicaulia, sic contigua, ut perfoliata esse

videantur, pubescentia, venosa, rugosa, superne crenato-incisa, basi concava. Verticilli plerique remoti, densissimi, 18–20-flori, in foliorum cavo nidulantes. Calyces molles, hirsutissimi, albidi, breves, tubulosi, dentibus profundis, lanceolatis, peracutis. Corollae ante explicationem splendide et saturate purpureae, deinde pulchre roseae tubus albidus v. purpureus, calyce multo longior, gracilis, parum dilatatus; galea integra, longis pilis purpureis affatim hirsuta; faux denticulata, denticulis plerumque brevissimis; labium punctis saturate purpureis maculatum. Odor minus foetidus. (D. v.)

Hab. in arvis locisque cultis, ad muros frequens. *Bernae* rarius. Haller. — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

G. 355. Galeopsis L. gen. 717. Hall. Juss. 114. Tourn. tab. 86.

Cal. tubulosus, 5-fidus, dentibus rigidis acuminato-aristatis. Cor. galea fornicata, indivisa, erecta; labium trilobum, lobo medio maiori; faux utrinque colliculo elevato, subtus concavo instructa. Sem. laevia.

1326. Galeopsis *Ladanum* L. — G. caule pubescente, internodiis aequalibus, foliis linearibus lanceolatis ovatisve, verticillis dissitis, calycibus bracteisque aristatis. (Sp. 1. Gall. *Galéope des champs.*)

L Sp. Pl. 812. Willd. Sp. Pl. 3. p. 91. Smith Brit. p. 628? Wallr. Sched. 302.

I. Galeopsis *Ladanum* angustifolia, — foliis lineari-lanceolatis integriusculis attenuato-subpetiolatis, dentibus calycinis lanceolatis cuspidatis.

Hall. Helv. 266. Enum. 615. n. 4. *G. Ladanum* Sut. Fl. Helv. 2. p. 13. Heg. 2. p. 15. Wahlenb. Helv. 112. Clairv. Man. 190. Mur. Bot. Val. 69. *Sideritis arvensis angustifolia rubra* C. B. Basil. 63.

Wallr. l. c. β. *G. Ladanum*? Vill. Delph. 2. p. 386. Lam.

Enc. 2. p. 600. Dec. Fl. Fr. 2557. *G. angustifolia?* Pers. Syn. 2. p. 122. (ob „flores parvulos" syn. dub.)

G. Ladanum Lam. Illustr. tab. 206 fig. 2. Moris. Hist. 3. s. 11. tab. 12. fig. 18. Tab. Kräuterb. 928. fig. 2. (var. intermedia foliis paulo latioribus, distinctius serratis). Dalech. Hist. 443. (*non male*).

β foliis lanceolatis latioribus, floribus purpureis albo maculatis.

γ *exilis*, caule humili filiformi simplicissimo, foliis lanceolato-linearibus perangustis integriusculis, capitulo terminali paucifloro.

Radix annua. Caulis erectus v. adscendens, ut tota planta brevius pubescens, subquadrangulus, ramosissimus, saepe diffusus, 4-12-uncialis, ad nodos vix ac ne vix incrassatus. Folia basi sensim attenuata breviusque petiolata, lineari-lanceolata v. lanceolata, angusta, obtusa, marginibus undulata vel obiter remoteque denticulata, ex albido virentia. Verticilli 2-3ve in foliis superioribus terminales et axillares, dissiti, quandoque tamen contigui, 3-6-flori; bracteae lineares, calyces saltem aequantes, cuspide brevi spinulosa terminatae. Calyx molliter pubescens villosusve, inferne albido-tomentosus, campanulatus, dentibus patentibus, lanceolato-spinulosis: duo interiores reliquis longiores. Corolla pulchre purpurea, flavo vel albido variegata, tubo extus pubescente, inferne gracili, ad faucem valde dilatato. Galea erecta, concava, apice emarginata, bifida vel obsolete crenata. Labium longe maius, horizontale, lobis reflexis: intermedio maximo, apice dilatato, subbifido, denticulato, basi macula flava cordiformi insignito: lateralibus prope faucem tuberculatis. Semina nitida, viridia, ovato-trigona. (D. v.)

Hab. in agris locisque arenosis vulgatissima. β in arvis montanis. Variat fl. albis ad ripas lacus *Lemani*. γ ad lacum *Iugensem*. Cl. Monnard. — Fl. aestate et autumno. ⊙.

Obs. Var. β ad *G. Ladanum* Smithii et Persoonii potissimum spectare videtur, α autem erit fortasse *G. angustifolia* Hoffm. Germ. 4. p. 8. et Pers. l. c. In hac specie longitudo tubi corollae

mire variat; sic et foliorum latitudo. In omnibus folia subintegra deprehenduntur.

II. GALEOPSIS *Ladanum* latifolia, — foliis petiolatis ovatis oblongis profunde serratis acutis, ramis erectiusculis, dentibus calycinis lanceolatis aristatis.

G. parviflora Heg. Fl. Helv. 2. p. 461. in add. (obiter: neque diagnosin, neque locum natalem habet).

Wallr. l. c. *α*? *G. intermedia* Vill. Delph. 1. passim et 2. p. 387. *G. Ladanum?* L. Sp. Pl. 810. *G. parviflora* Lam. Enc. 2. pag. 600. Dec. Fl. Fr. 2558. *G. latifolia* Hoffm. Germ. 4. p. 8.

G. intermedia Vill. Delph. 2. tab. 9. Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 40. tab. 47. fig. 99. (*opt.*). *G. Ladanum?* Schkuhr Handb. tab. 159. (Foliorum petioli nimis breves, folia non satis profunde serrata, flores magni). Engl. Bot. 13. tab. 884. I. B. Hist. 3. p. 855. fig. 1.

G. parviflora (olim sub nomine *G. latifoliae* missa) Schl. Thom. exs.

A priori forma non vere diversa, ut iam ante multos annos mihi visum est, rursus coniungenda. Differt foliis saltem principibus caulinis longe petiolatis, multo latioribus, ovatis, acutis, profunde aequaliterque serratis, dentibus latis, sursum spectantibus floribusque subinde (non semper) minoribus, tubo tamen calycem multo superante. Calyces modo pubescentes, modo hirsuti. (D. s.)

Hab. locis fere consimilibus, sed multo rarior quam forma *angustifolia*. Suam observavit I. B. prope *Genevam* in arvis. SCHLEICHERUS locum non designavit. In *Valesia* locis, quibus sylvae igne exstirpatae fuerunt (foliis magis oblongis, floribusque minoribus). Amiciss. EM. THOMAS. Formam *latifoliam* in agris prope *Rüggisberg*, sed unico loco, floribus neutiquam minoribus quam in *angustifolia*, invenit mihique benignissime suppeditavit Cl. TRACHSEL. — Fl. Iulio et Augusto. ⨀.

OBS. Propter notam descriptioni Smithianae *G. Ladani* in Flora Brit. 628. subiectam probabile est, plantam, quae in Herb. Linnaeano sub hoc nomine servatur, ad hanc formam pertinere.

1327. GALEOPSIS *ochroleuca* Lam. — G. caule pubescente, internodiis aequalibus, foliis petiolatis oblon-

gis serratis dorso velutinis, corollae tubo elongato, galea incisa. (Sp. 2. Gall. *Galéope à fleurs jaunâtres.*)

Hall. Helv. 267. Enum. 615. n. 3. *G. latifolia* (non Hoffm.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 13. *G. parviflora* (non Lam.) Mur. Bot. Val. 69. *G. grandiflora* Heg. Fl. Helv. 2. p. 15. *G. villosa* Clairv. Man. 190.

Lam. Enc. 2. p. 600. Dec. Fl. Fr. 2556. *G. villosa* Smith Brit. 629. *G. prostrata* Vill. Delph. 2. pag. 388. (excl. syn.). *G. grandiflora* Willd. Sp. Pl. 3. p. 91. Wallr. Sched. p. 303.

Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 40. tab. 46. fig. 98. *G. villosa* Engl. Bot. 33. tab. 2353. — Riv. Monop. Irr. tab. 24. f. 2.

Ser. Thom. Schleich. exs.

β *minor.* Ser. exs.

γ *versicolor*, corollis purpureo et flavo pulcherrime variegatis.

Habitu ad priorem accedit. Caulis erectus v. decumbens, semipedalis, pedalis et ultra, pubescens, apicem versus pilis mollissimis, subdeflexis, incanis subtomentosus, quadratus, ramis oppositis, perinde erectiusculis. Folia ut *G. Ladani* II *latifoliae*, longius petiolata, ovato-lanceolata, utrinque attenuata, aequaliter serrata, nervis lateralibus parallelis, approximatis, extantibus, praecipue dorso pilis mollissimis candicantibus velutina. Internodia caulina plerumque aequalia, quandoque superne subincrassata. Verticilli dissiti: supremi confluentes, densissime multiflori. Bracteae lanceolatae v. subulatae, spinuloso-cuspidatae, calyce breviores. Flores maximi generis; calyce lanuginoso, dentibus minus inaequalibus, lanceolatis, in spinulam brevissimam desinentibus. Corolla ochroleuca, ad faucem flava; tubo calyce triplo quadruplove longiore, extus affatim hirsuto, basi gracili, superne valde ampliato; galea inciso-emarginata v. inciso-dentata. (D. s.)

Hab. in arvis rarius. *Bernae* passim. Hallerus. Circa *Paterniacum.* Cl. Decandolle. Inter *St.-Aubin* et *Domdidier* et

circa *Yvonand.* Amiciss. I. Gay. In valle *Salvan* supra *Treken.* Rev. Murith. Ibidem circa *Finshauts.* Amiciss. L. Thomas. Circa *St.-Cierge.* Rev. Ducros. Prope *St.-Sulpice.* Cl. Reynier. *γ Paterniaci*, in prioris consortio. Cl. Rapin. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

1328. Galeopsis *Tetrahit* L. — L. foliis ovato-lanceolatis oblongis, caule hispido, internodiis superne incrassatis, calyce corollae tubum superante. (Sp. 3. Gall. *Galéope Tétrahit.*)

Hall. Helv. 268. Enum. 644. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p 13. Heg. 2. pag. 15. Clairv. Man. 190. Mur. Bot. Val. 69. Wahlenb. Helv. 112. *Urtica aculeata foliis serratis* C. B. Basil. p. 66.

L. Sp. Pl. 810 *α*. Willd. Sp. Pl. 3. p. 93. Lam. Enc. 2. p. 601 *α*. Dec. Fl. Fr. 2559. Smith Brit. 629. Vill. Delph. 2. p. 387. *Lamium Tetrahit* Crantz Austr. 261.

Engl. Bot. 3. tab. 207. — Rivin. Monop. Irr. tab. 31. Dod. Pempt. 153. fig. 4. Dalech. Hist. 197. fig. 3.

β flore albo.

Caulis crassus, erectus, diffuse ramosus, infra nodos tumescens, pilis duris, pungentibus, longis, articulatis, reflexis hispidus, cubitalis et bicubitalis. Folia longius petiolata, magna, scabra, ovato-lanceolata, oblonga, apice acuminata, late obtuseque serrata, facie saturate virentia, ad nervos rugosa, dorso pallidiora, nervis exstantibus parallelis. Verticilli in summo caule ramisque approximati, dense multiflori, hispidissimi. Bracteae numerosae, lanceolatae, recurvae, subulato-spinulosae. Calyx glabriusculus, anguloso-sulcatus, dentibus distantibus ciliato-hispidis, anguste lanceolatis, carinatis, subaequalibus, arista spinulosa, colorata, sesquilineam longa terminatis, longitudinem tubi fere aequantibus. Corolla calyce duplo longior, extus barbata, purpurea (in var. *β* penitus alba); galea concava, modice inflexa, subcrenulata; tubus calyce fere brevior, superne paulo ampliatus; labium in *α* basi et ad tubercula luteo maculatum, lobis subaequalibus, crenulatis.

Antherae parvae, bilobae, lobulis basi operculo fimbriato obtectis, quam notam Cl. Schkuhr in omnibus speciebus huius generis optime observavit. (D. v.)

Hab. locis cultis et ad oras sylvarum caeduarum, ubique vulgatissima. — Fl. Iulio et Augusto. Etiam nunc laete florentem hodie (ultimo Decembris 1818) in pago nostro *Longirod* utramque varietatem invenio. ☉.

1329. Galeopsis *pubescens* Bess. — G. foliis ovato-acutis, caule hispido: internodiis superne incrassatis, corollae tubo longissimo, galea parva. (Sp. 4. Gall. *Caléope à longues fleurs.*)

Hall. Helv. 269. Enum. 644. n. 2. *G. versicolor* (non Curt.) Clairv. Man. 190. Wahlenb. Helv. 112. (et Laponica 163. ipso citante auct.) *G. grandiflora* (non Gmel.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 13. *G. cannabina* Heg. Fl. Helv. 2. p. 16.

α caule hispido, foliis ovatis nequaquam acuminatis. — *G. versicolor* Schl. Thom. exs.

β minor, mitior, mollius pubescens.

+ *γ mollis*, caule pubescente, foliis ovato-acuminatis utrinque 12-16-ies serratis.

G. pubescens Besser Primit. Fl. Gal. 2. p. 27. Rchb. Icon. cent. I. p. 40. tab. 49. fig. 100.

+ *δ glandulosa* Rchb. l. c. p. 41. tab. 49. fig. 101.

Priori simillima differt caule crebrius hispido, internodiis superne parum incrassatis; foliis teneris, utrinque concoloribus, dilute viridibus, ovatis, brevioribus, in forma nostra neutiquam acuminatis. Calyx apice villosissimus, dentibus subulatis, vix ipsius calycis longitudinem aequantibus, corollae tubo multo brevioribus. Corolla calyce triplo quadruplove longior, flava vel purpurea: tubus gracilis, superne eximie ampliatus, striatus, luteus. Galea parva, concava nec insigniter inflata; labium magnum. (D. v.)

Hab. locis consimilibus, sed multo rarior. Ad thermas *Fabarias*. I. I. Scheuchzer et Cl. Wahlenberg. Circa *Ferrière*. Gagnebin. *Basileae* in palatio iuxta summum templum. Passim invenit Hallerus, ut versus *Rohrmoos*. Prope *Bellinzonam*. Amiciss. Em. Thomas. Infra M. *Semproniium*, circa *Domo d'Ossola* ubique frequens. — Fl. Iulio et Augusto. ☉.

Obs. Var. β vix triuncialem, molliter pubescentem, caule tantum apice hispidulo, a Cl. Alex. Braun prope *Carlsruhe* lectam in herbario amiciss. Endres vidi. Eam ego quoque, ni fallor, in maioris consortio prope *Domo d'Ossola* inveni, et specimen eius inter plantas meas adservo. Ex auctoritate amicissimi de Charpentier, qui mihi *G. versicolorem* genuinam circa *Dresdam* et *Freiberg* lectam benignissime largitus est, nostram speciem ut *G. pubescentem* Bess., quam hucusque neutiquam cognoscebam, propono. *G. versicolor* (Engl. Bot. 10. tab. 667. Rchb. l. c. 47 et 90. fig. 117.) planta pulchrior speciosiorque, etsi nostrae habitu simillima, differt: corolla multo maiore, calycis tubo dentibus longe aristatis breviori ac praecipue galea ampla, inflato-fornicata. Labii lobus saltem medius, margine angusto albido excepto, totus saturate violaceo-purpureus est.

G. 356. Galeobdolon Huds. Smith. Decandolle. *Pollichia* Roth. *Cardiacae* sp. Hall. *Galeopsidis* sp. L. Juss.

Cal. 5-fidus, dentibus acuminato-mucronatis. Cor. galea fornicata, integra, erecta, barbata; labium parvum, tripartitum: lobis acutis. Sem. cuneato-trigona.

1330. Galeobdolon *luteum* Huds. — (Gall. *Galéobdolon jaune.*)

Cardiaca Hall. Helv. 275. Enum. 610. n. 2. Clairv. Man. 189. *Galeopsis Galeobdolon* Sut. Fl Helv. 2. p. 14. Heg. 2. p. 16. Wahlenb. Helv. 112. Mur. Bot. Val. 69. *Lamium folio oblongo luteum* C. B. Basil. 68.

Huds. Angl. 258. Smith Brit. 631. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 700. Willd. Enum. H. B. 614. Dec. Fl. Fr. 2581. Vill. Delph. 2. p. 391. *Leonurus Galeobdolon* Willd. Sp. Pl. 3. p. 115. *Galeopsis Galeobdolon* L. Sp. Pl. 810. *Lamium Galeobdolon* Crantz Austr. 262.

Curt. Lond. fasc. 4. tab. 40. Engl. Bot. 11. tab. 787. *Galeopsis Galeobdolon* Schkuhr Handb. tab. 157. (flos et fructus). Rivin. Monop. Irr. tab. 20. fig. 2. Tab. Kräuterb. 923. fig. 2. (*mala*). Dod. Pempt. 153. fig. 5. I. B. Hist. 3. p. 323. fig. 1. (*mala*).

β *montanum*. *Galeobdolon luteum* β *montanum* Pers. Syn. 2. pag. 122. *Pollichia montana* Pers. Ann. Bot. fasc. 14. p. 39. *Pollichia Galeobdolon* Schleich. rar. exs. cent. . . . n. 57. (Fol. summa lanceolata, iuvol. 6-8 phyll. Vulgari maius, styl. ruber. Pers.)

Radix subrepens. Caulis simplex, gracilis, villosus, dodrantalis, in planta β sesquipedalis. Folia subcordata, ovato-oblonga, subacuminata, duplicato-serrata, petiolis longis insidentia, utrinque pilis rigidiusculis conspersa: floralia minora, sublanceolata, multo brevius petiolata. Verticilli remoti, ad folia superiora axillares, sessiles, pauciflori, bracteis subulatis, vulgo quaternis, pubescentibus suffulti, in *montano* 6-10-flori, involucro suboctophyllo. Flores magni, speciosi, lutei, calyce tubuloso, semiquinquefido, glabriusculo, dentibus basi latis, lanceolato-acuminatis, divergentibus, pubescentibus: supremo longiore. Corolla calyce multo maior; galea erecta, a labio remotissima, barbata, integerrima, dorso convexo. Labium longe minus, usque ad faucem trilobum, lobis lanceolatis, acutis, punctis et linea insignitis: medio paulo maiori. (D. v.)

Hab. ad sepes et sylvas frequens. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

Obs. Genus ob formam corollae ad *Galeopsidem* et ad *Lamium* accedens, ab utroque fauce edentata, et antheris nudis neque barbatis, neque operculatis diversum. *Leonurus* calyce pentagono, galea brevi non fornicata, seminibusque apice pubescentibus differt.

G. 357. Betonica L. gen. 718. Hall. Juss. 114. Tourn. tab. 96.

Cal. 5-fidus, dentibus subaristatis. Cor. tubus cylindricus, galea recta indivisa; labium obtuse 3-lobum: lobo medio maiori. Stam. longitudine faucis. Sem. ovata, laevia.

1331. Betonica *officinalis* L. — B. spica brevi subinterrupta, foliis floralibus lanceolatis, galea integra, labii segmento medio crenulato. (Sp. 1. Gall. *Bétoine officinale.*)

Hall. Helv. 264. Enum. 646. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 14. Heg. 2. p. 16. Clairv. Man. 191. Wahlenb. Helv. 112. Mur. Bot. Val. 55. *B. purpurea* C. B. Basil. 67.

L. Sp. Pl. 810. Willd. Sp. Pl. 3. p. 93. Lam. Enc. 1. p. 411. Smith Brit. 632. Dec. Fl. Fr. 2561. Spreng. Min. Cogn.

Pug. 1. p. 43. Vill. Delph. 2. p. 379. Crantz Austr. 255? (bifidam esse galeam dicit).

Lam. Ill. tab. 507. fig. 1. Engl. Bot. 16. tab. 1142. (*mala*). Chaum. Fl. Méd. 1. tab. 69. Bull. Herb. tab. 41. Fl. Dan. tab. 726. Schkuhr Handb. tab. 160. Fuchs Hist. 350. Matth. 672. fig. 2. (fl. albo). Dod. Pempt. 40. fig. 1. (*bene*: spicae tamen oblongae, verticillis remotiusculis). Clus. Hist. 2. p. 39. fig. 1. (*eadem*).

β fl. albo. Hall. l. c. Sut. l. c.

γ montana, caule superne reflexo-villoso, spica densa plerumque continua, calycibus magis pilosis.

B. stricta Heg. Fl. Helv. 2. p. 464. in add. *B. officinalis* Bieb. Cauc. n. 1136. et Suppl. p. 398. Poll. Palat. n. 562? *B. officinalis* b *calycibus hirsutis* K. et Z. Cat. Palat. 11? (non vero *B. stricta* Ait. ad quam hancce plantam, quae eadem est ac Pollichiana, referunt Cl. Sprengel et Decandolle). *B. hirta* Leys. Hal. edit. 1. 109. Wallr. Sched. p. 304.

B. stricta Schleich. catal. 1821.

Caulis tetragonus, erectus, plerumque simplicissimus, pedalis, cubitalis, remotissime parceque foliosus, setulis rigidis, brevissimis, adpresse retroflexis, inferne et in var. *γ* undique longioribus magisque exstantibus scabriusculus. Folia subcordata, ovato-oblonga, obtusa, late crenata, utrinque pilis rigidis conspersa: radicalia numerosa: caulina remotissima et inaequaliter distantia: infima longe petiolata: suprema sessilia, angusta, lanceolata vel fere linearia, basi angustata. Spica terminalis, vix biuncialis, verticillis approximatis, in *α* saepe laxiusculis; in *γ* dense multifloris, modo contiguis, modo distinctis, basi foliis duobus suffultis; bracteae floribus multo breviores, ovato-acutae, mucronulatae. Calyx tubulosus, apud nos plerumque pubescens, in var. *γ* magis hirsutus, apice pilis crebris longisque ciliatus, dentibus arista sua terminali purpurea glaberrimaque brevioribus. Corolla subsordide purpurascens, extus undique pubescens, tubo aequali, cylindraceo, calyce duplo longiore, galea adscendente, integra, ovata,

obtusa. Labium trilobum, segmentis lateralibus ovatis, integris, intermedio multo maiore, lato brevique, crenulato, ad medium complicato, rarius distincte emarginato („in alabastris integerrimo." Gay). Genitalia tubum aequantia. Antherae glabrae, fuscescentes, punctis nitidis conspersae. (D. v.)

Hab. in dumetis sepibusque vulgo. „Etiam in subalpinis usque ad 5400 pedum s. m. altitudinem, ex. gr. infra *Sureneneck*, copiose." Cl. Wahlenberg. β in subalpinis, Haller, et *Tobinii*. Amiciss. Suter. γ in montanis, *Tiguri*, circa *Longirod* etc. — Fl. Iunio - Augusto. ♃.

Obs. Var. calycibus inferne bracteisque coloratis glaberrimis, ceterum plantae nostrae α simillimam, *Parisiis* lectam missit amiciss. Gay. *B. strictam* Ait. ex horto parisino etiam mecum communicavit. Ab *officinali* caule multo crassiori, hirsutie, spica triplo v. quadruplo longiori, foliis floralibus ovato-lanceolatis, floribus longe maioribus, et tubo praesertim longiore, potissimum differre videtur. Calyces et bracteae fere ut in var. γ. Sed aristae dentium calycinarum breviores sunt pilosque vix superant.

1332. Betonica *hirsuta* L. — B. spica ovata obtusissima, galea integriuscula, genitalibus subexsertis, bracteis lanceolatis, calyce apice villoso. (Sp. 2. Gall. *Bétoine velue*.)

Hall. Helv. 265. Emend. 4. p. 19. Sut. Fl. Helv. 2. p. 14. Heg. 2. p. 17. Clairv. Man. 191. Mur. Bot. Val. 55.

L. Mant. 248. Willd. Sp. Pl. 3. p. 95. Lam. Enc. 1. p. 411. Dec. Fl. Fr. 2563. Vill. Delph. 2. p. 381. *B. Monieri* Gouan Illustr. 36. Allion. Pedem. n. 130.

Barr. Ic. 340. Zannon. tab. 40.

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 321. Thom. Schl. exs.

Planta speciosa, ad priorem habitu accedens, hirsutie densiori, sublanata, longiori, crispula, patula minusque rigida differt. Caulis crassus, saepius purpurascens, semipedalis, pedalis, uno alterove foliorum pari inaequaliter distantium instructus, pilis flavescentibus, infra spicam et folia confertissimis hirsutus. Folia perinde utrinque hirsuta, cordato-oblonga, etiam ovata crenataque: floralia ad basin

spicae sita, ovata, serrata, sessilia vel rarius breviter petiolata. Spica lata brevisque, integra, obtusissima, multiflora, verticillis dense imbricatis, foliolis ovatis, crenatis integrisve intermixtis. Bracteae lanceolatae, acutae, dorso affatim barbatae. Calyx tubulosus, inferne glabriusculus, apice hirsutus, dentibus angustis, lanceolatis, spinula flavescente terminatis. Corolla pulchre vivideque purpurea, magna, extus glabra v. hinc inde pilosiuscula nec undique pubescens, tubo inflato, calycinis dentibus paulo longiore. Galea quandoque subemarginata. Labii segmentum medium minus latum, subrotundum, planum, emarginatum, obsolete crenulatum. Stamina pistillumque galeam fere aequantia. (D. v.)

Hab. in Alpibus occidentalibus, hinc inde. In Alpibus vallis *Sanensis* (ut *aux Méris* in M. *Crai*. Cl. Suter, et ad rupes M. *Parey* supra *Castrodunum*, ubi eam frequentem legi), in M. M. *Dent-de-Midi*, *Culand et Salanfe*. Haller. In M. *Barbarine*, ad thermas *Leucenses* et in montibus vallis *d'Illiers*. Rev. Murith. In *Sabaudia* circa *Chamouny*. Cl. Decandolle. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Viribus plane iisdem ac *officinalis* pollere videtur eamque alpicolae nostri magni faciunt.

+ 1333. Betonica *Alopecuros* L. — B. villosa, spica oblonga, galea bifida labium superante. (Sp. 3. Gall. *Bétoine Queue-de-Renard*.)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 17.

L. Sp. Pl. 811. Willd. Sp. Pl. 2. p. 94. Lam. Enc. 1. p. 411. Dec. Fl. Fr. 2565. Vill. Delph. 2. p. 381. Allion. Pedem. n. 129.

Jacq. Austr. tab. 78. *Sideritis Alopecuros* Scop. Carn. n. 711. tab. 28. Bocc. Mus. tab. 72. Barr. Ic. 339. Dalech. Hist. 1358. fig. 1. (icon pessima). I. B. Hist. 3. p. 303. (*eadem*).

Schl. Thom. exs.

Caulis ut tota planta pilosus, scabriusculus, dodrantalis, remotissime foliosus, priorumque similis. Folia radicalia infimaque magna, petiolis longissimis,

pilis deflexis hirsutissimis insidentia, hirsuta, nervosa, dorso pallidiora, acute cordata, ovata, obtusa, profundissime et inaequaliter crenata: caulina superiora minora, brevissime petiolata: floralia ad basin spicae oblonga, lanceolato-acutiuscula, integra, sessilia. Spica continua, densa, oblonga v. ovata, ut in ceteris basi foliosa. Bracteae pubescentes, margine barbatae, ovato-acutae, vix mucronulatae. Calyx tubulatus, longiusculus, undique villosus, dentibus lanceolato-subulatis, spinula flavescente terminatis. Corolla pallide flava, tubo brevi, galea erecta, elongata, bifida, dorso barbata. Labii segmentum medium latum, subrotundum, emarginatum, vix crenulatum: lateralia breviora, lanceolata. Stamina parum inaequalia, tubo longiora. (D. s.)

Hab. in Alpibus *Sabaudiae*, Boccone, Allionius. Ubi suam invenerit Cl. Schleicher, ignoro. Eam in valle *Sassina* supra lacum *Larium* invenit Ph. Thomas. Civis itaque adhuc incerta. — „Fl. Iulio." Cl. Loiseleur. ♃.

Obs. Hancce speciem in nostris Alpibus nasci iamiam suspicabatur amiciss. Suter Fl. Helv. 2. p. 15. ubi syn. I. B. citat. Bauhinus quidem dicit, eam „in altorum montium opacis convallibus" occurrere. Cum autem hanc indicationem et totum quantum caput ex Dalechampii historia fere verbotenus mutuatus sit, eius viri in hunc locum auctoritas nullius momenti esse videtur.

G. 358. Stachys L. gen. 719. Hall. Juss. 114. *Stachys*, *Trixago*, *Cardiacae* et *Betonicae* sp. Hall. *Stachys* Tourn. tab. 86. et *Marrubiastri* sp. tab. 89.

Cal. 5-dentatus, aristato-spinulosus. Cor. galea fornicata, erecta; labium trilobum: segm. lateralia reflexa: medium maius, emarginatum. Stam. deflorata ad faucis latera utrinque deflexa. Sem. trigona, subcorrugata.

1334. Stachys *sylvatica* L. — St. verticillis (axillaribus ebracteatis) sexfloris, foliis cordatis petiolatis. L. (Sp. 1. Gall. *Épiaire sauvage.*)

Cardiaca Hall. Helv. 276. *Stachys* Enum. 642. n. 1. Sut.

Fl. Helv. 2. pag. 15. Heg. 2. pag. 17. Clairv. Man. 191. Wahlenb. Helv. 113. Mur. Bot. Val. 99. *Lamium maximum*, *sylvaticum*, *foetidum* C. B. Basil. 66.

L. Sp. Pl. 811. Willd. Sp. Pl. 3. p. 97. Poir. Enc. 7. p. 365. Dec. Fl. Fr. 2566. Smith Brit. 633. Vill. Delph. 2. p. 379. Crantz Austr. 265. Bieb. Cauc. 1138.

Engl. Bot. tab. 416. Labr. et Heg. ic. Helv. fasc. 15. tab. 6. Schkuhr Handb. tab. 161. (calyx et fructus). — Blackw. tab. 84. Rivin. Mon. Irr. tab. 26. fig. 1. Tab. Kräuterb. 921. fig. 3. Clus. Hist. 2. p. 36. fig. 1. (*bona*).

Radix subrepens, verno tempore stolonifera. Tota planta pilis patentibus, rigidiusculis, in petiolis praesertim longis, albis, remote articulatis hirsuta. Caulis quadrangulus, simplex, foliosus, erectus, cubitalis, tripedalis. Folia longius petiolata, cordata, ovato-acuminata, aequaliter circumserrata, dente supremo elongato, acutiusculo: floralia suprema parva, bracteiformia, breviter petiolata, pilis longioribus hirta, utrinque attenuata, integra. Verticilli 6-flori, ebracteati, inferne remoti, superne spicati foliisque suis fere maiores. Calyx breviter pedicellatus, subcampanulatus, dentibus aequalibus, lanceolato-subulatis, brevissime spinulosis, pilis nonnullis glandulosis. Corolla saturate sanguinea, calyce duplo maior; galea oblonga, erecta, lineis 3 saturatioribus notata, dorso pubescens; labii segmentum medium maximum, leviter emarginatum, maculis albis fuscisque ornatum. Semina generis, fusca, subrotundo-trigona. Odor lamiaceus, valde ingratus. (D. v.)

Hab. secus sepes opacas et in sylvis etiam montanis, frequens. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1335. Stachys *alpina* L. — St. verticillis axillaribus multifloris bracteatis, labio plano, foliis cordatis petiolatis. (Sp. 2. Gall. *Épiaire des Alpes.*)

Stachys Hall. Helv. 256. Enum. 612. n. 2. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 36. Sut. Fl. Helv. 2. p. 15. Heg. 2. p. 18. Clairv. Man. 191. Wahlenb. Helv. 113. Mur. Bot. Val. 99. *Pseudostachys alpina* C. B. Basil. 68.

L. Sp. Pl. 812. Poir. Enc. 7. p. 367. Dec. Fl. Fr. 2568. Vill. Delph. 2. p. 378. Crantz Austr. 268. (Etsi nomen dubium facit).

Lapeyr. Fl. Pyren. tab. 8. Sabbat. Hort. 3. tab. 51. Moris. Hist. 3. s. 11. tab. 10. fig. 11. (*mala*).

Habitu quodammodo ad priorem accedit. Hirsuties fere minor: pili tamen infra folia et ad petiolos crebri, sublanati, ceterum longi, basi incrassati et inferne articulati. Caulis cubitalis, ramosiusculus. Folia obscure virentia, mollia, obque pubescentiam quasi unctuosa: inferiora radicaliaque longe petiolata, cordato-ovata, obtusa, aequaliter crenata: caulina internodiis longiora: floralia sessilia, lanceolata, acuta, serrata: suprema angusta, acuminata, subintegerrima. Verticilli distantes, hirsutissimi, 10-14-flori, praeter solitum foliorum par bracteis aliquot lineari-subulatis v. capillaceis barbatis ad basin stipati, spicam interruptam, apice quandoque nutantem efficientes. Calyx tubulosus, basi lanuginosus, apice pilis glandulosis hirsutus, segmentis magnis, late ovatis, spinula terminatis. Corollae sordide purprascentis tubus in calyce inclusus, glaber; galea brevissima, integra, fornicata, rotundata, dorso pubescens. Labii magni segmentum medium emarginatum, ex albo variegatum. Stamina brevia, filamentis hirsutis: minoribus inferne dilatatis. Odor debilis minusque foetidus. (D. v.)

Hab. in sylvis subalpinis montanisque haud infrequens. In M. *Wasserfall*. C. B. In dumetis vallis *Grindeliae*. I. I. Scheuchzer. Circa *Langenbruck*, *Wallenburg*, supra *Muttenz*. *Im Eigenthal*. In M. *Uetliaco*, *Suchet*. Supra *Bévieux*, *aux Fondemens*, *Rupe* etc. Haller. Ad radices Alpium fere ubique. Cl. Wahlenberg, rev. Murith. In M. *Iura* supra *Bonmont*; circa *Arsier*, *St.-Cergues*, *Longirod*, *Bière* etc. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1336. Stachys *palustris* L. — St. verticillis interrupto-spicatis subsexfloris, foliis sessilibus semiamplexicaulibus oblongis lanceolatis. (Sp. 3. Gall. *Épiaire des marais*.)

Stachys Hall. Helv. 257. Enum. 643. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 15. Heg. 2. p. 18. Clairv. Man. 191. Wahlenb. Helv. 113. Mur. Bot. Val. 99. *St. palustris foetida* C. B. Basil. 68.

L. Sp. Pl. 811. Willd. Sp. Pl. 3. p. 198. Poir. Enc. 7. p. 366. Dec. Fl. Fr. 2563. Smith Brit. 633. Vill. Delph. 2. p. 378. Crantz Austr. 266. Bieb. Cauc. n. 1139.

Sturm Fl. Germ. I. fasc. 18. tab. 12. Schkuhr Handb. tab. 161. (calyx et fructus.) Engl. Bot. 24. tab. 1675. (*opt.*) — Blackw. tab. 263. Rivin. Monop. Irr. tab. 26. fig. 2. Tabern. Ic. 577. (*bene*). Kräuterb. 767. fig. 3. Dalech. Hist. 1357. fig. 2. (*mala*).

Radix valde repens, ut caulis quadrangula, stolonifera. Caulis fistulosus, superne plus minus ramosus, pilis longis, articulatis, patentissimis v. deflexis, rigidis hirsutus, cubitalis, tripedalis. Folia oblonga, lanceolata, triuncialia, unciam et supra lata, obtuse serrata, cordato-emarginata, sessilia, mollia, utrinque villosa, saturate virentia, dorso pallidiora: infima brevissime petiolata: floralia suprema verticillis fere breviora, bracteiformia, integra, acuminata, plerumque reflexa. Ramuli axillares, saepius abortivi. Spica terminalis, inferne interrupta foliosaque, superne densior. Verticilli subsexflori. Calyx incanus, pubescens, semiquinquefidus, superne dilatatus, segmentis basi late lanceolatis, acuminato-spinulosis, divergentibus. Corolla purpurea, albo variegata, quandoque maculis luteis insignita; tubus calyce paulo longior; galea concava, integra v. obiter emarginata, dorso villosa; labii segmentum medium magnum, repandum, emarginatum. Odor ingratus. (D. v.)

Hab. locis palustribus, ad fossas, ubique. — Fl. Iun. - Aug. ♃.

1337. Stachys *germanica* L. — St. lanato-tomentosa, verticillis multifloris longe spicatis bracteatis, foliis oblongis sessilibus. (Sp. 4. Gall. *Épiaire d'Allemagne.*)

Stachys Hall. Helv. 255. Enum. 641. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2.

pag. 16. Heg. 2. pag. 18. Clairv. Man. 191. Mur. Bot. Val. 99. *St. maior germanica* C. B. Basil. 68.

L. Sp. Pl. 812. Willd. Sp. Pl. 3. p. 199. Poir. Enc. 7. p. 368. Dec. Fl. Fr. 2569. Smith Brit. 621. Vill. Delph. 2. p. 377. Bertol. Amoen. Ital. 378. Bieb. Cauc. n. 1140. *St. lanata* Crantz Austr. 267.

Fl. Dan. tab. 684. Engl. Bot. 12. tab. 829. Jacq. Austr. tab. 319. Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. tab. 10. (Folia viridia). Schkuhr Handb. tab. 161. (Calyx et fructus). — Riv. Monop. Irr. tab. 27. fig. 1. Fuchs Hist. 766. Lobel. Ic. 530. I. B. Hist. 3. p. 320. (*mala*). Dalech. Hist. 963. fig. 3.

Schl. Thom. exs.

Radix fibrosa. Tota planta mollissime lanata, candicans, pilis tenuissimis, debilibus, longis, albis, minutissime nodoso-articulatis, in caule subdeflexis, in foliis incumbentibus, ad calyces copiosissimis obtecta. Caulis simplex ramosusve, crassus, erectus, cubitalis, tripedalis. Folia sericea, albo-tomentosa, crassa, oblonga, ovato-lanceolata, serrata, petiolis brevibus, sursum decrescentibus insidentia: superiora sessilia: floralia suprema minora, acuminata, obscurius serrata. Spica elongata, terminalis, verticillis multifloris, densissimis, numerosissimis, superne confluentibus, inferne distinctis. Bracteae praeter folia floralia numerosae, patentes, lineari-lanceolatae, acutae, integrae. Calyx subcampanulatus, superne dilatatus, dentibus 3 superis magnis, lanceolatis, acute carinatis: inferioribus 2 multo minoribus, brevibus, latis: omnibus spinula terminatis. Corolla laete purpurea, tubo incluso; galea dorso copiose barbata, concava, apice plus minus emarginata; labium lineis saturatioribus distinctum, quandoque albo variegatum, segmento medio maximo, plicato, repando, leviter emarginato. (D. v.)

Hab. in Helvetiae occidentalis planitie, secus vias infrequens. *Basileae* (C. B.); inter *Steinenthor* et *St.-Margret* (I. B.); circa *Muttenz*; *Genevae* (I. B.); ad viam versus *Thoiry*;

Bernae in via *Gümlingensi* et prope *Worb. Seduni.* HALLER. In valle *Bagnes.* *Près du pont de la Morges.* Rev. MURITH. Prope *Coppet.* In *Sabaudia* ad ripam lacus *Lemani* e regione *Neviduni.* Ad viam regiam inter *Dovaine* et *Thonon* copiose. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1338. STACHYS *recta* L. — St. verticillis subspicatis obsolete bracteolatis, foliis subsessilibus ellipticis crenatis villosis, caule adscendente. (Sp. 5. Gall. *Épiaire droite.*)

Betonica Hall. Helv. 262. Enum. 646. n. 2. I. I. Scheuchz. Alp. It. 7. p. 519. Sut. Fl. Helv. 2. p. 16. Heg. 2. p. 18. Clairv. Man. 191. Wahlenb. Helv. 113. Mur. Bot. Val. 99. *Sideritis vulgaris hirsuta* C. B. Basil. 67.

L. Mant. 82. Willd. Sp. Pl. 3. p. 104. Poir. Enc. 7. p. 372. Bieb. Cauc. n. 1142. *St. Sideritis* Vill. Delph. 2. p. 375. Dec. Fl. Fr. 2573 *).

Jacq. Austr. tab. 359. Schkuhr Handb. tab. 161. — Clus. Hist. 2. p. 39. fig. 2? (latifolia). I. B. Hist. 3. p. 425. (angustifolia). Dalech. Hist. 1118. fig. 2.

Radix valida, dura, perennis. Caulis adscendens v. erectiusculus, foliosus, modice ramosus, scabriusculus, pilis tenuissimis, patentibus, obscurius articulatis hirsutus, pedalis, cubitalis. Folia elliptica, acutiuscula, crenata, obtusa, rugosa, utrinque villosa, subsessilia: inferiora etiam brevissime petiolata: superiora internodiis breviora, saepius reflexa: floralia saltem suprema bracteiformia, ovato-lanceolata, integriuscula spinulaque terminata. Verticilli axillares, laxius spicati, 6–10-flori, bracteolis brevissimis, setaceis, parum numerosis suffulti. Calyx pubescens, superne sensim dilatatus, dentibus hirsutis, láte lanceolatis, erectis, apice spinulosis. Corolla pallide lutea, magna; tubo cylindraceo, incurvo, calycem paulo superante; galea elongata, erecta, inferne concava, appendice planiuscula, recta integraque

*) *St. Betonica* Crantz Austr. 264. ab auctoribus huc citata non bene quadrat et descriptio fere ex *St. annua* et *St. recta* inepte conflata videtur.

terminata, basi utrinque punctis atro-purpureis distincta; labii dependentis segmenta lateralia rotundata, omnino reflexa: medium maximum, obcordatum, longitudine complicatum, plerumque lineolis fuscis notatum. Odor debilis, non ingratus. (D. v.)

Hab. locis aridis, secus vias et in agris, ubique, etiam in montanis vulgatissima. — Fl. aestate et autumno. ♃.

Obs. Folia in hac specie omnino elliptica, utrinque angustata, etsi Linnaeus cordata esse dicit.

1539. Stachys *annua* L. — St. verticillis subsexfloris brevius spicatis, foliis petiolatis glabriusculis: floralibus sessilibus integris lanceolatis, caule erecto. (Sp. 6. Gall. *Épiaire annuelle.*)

Betonica Hall. Helv. 263. Enum. 645. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 16. Heg. 2. p. 18. Clairv. Man. 191. Mur. Bot. Val. 99. *Sideritis arvensis latifolia glabra* C. B. Basil. 67.

L. Sp. Pl. 813. Willd. Sp. Pl. 3. p. 105. Poir. Enc. 7. p. 374. (excl. syn. Fl. Dan.). Dec. Fl. Fr. 2574. Vill. Delph. 2. p. 375. Bieb. Cauc. n. 1144.

Jacq. Austr. tab. 360. Schkuhr Handb. tab. 161. (flos et fructus). Tab. Icon. 541. (icon bona). Kräuterb. 929. fig. 1. (petioli nimis breves). I. B. Hist. p. 427. fig. 2. (*bona*). Chabr. Sciagr. 473. fig. 1. (*eadem*).

Priori affinis. Radix gracilis, annua. Caulis solitarius, erectus, plerumque bracteatus, glabriusculus, superne pubescens, pedalis, frequentius tamen trientalis. Folia variabilia, quandoque subtrinervia, alias multis nervis lateralibus e medio exeuntibus parallelis numerosis instructa, pallide virentia, utrinque glabriuscula, elliptico-oblonga, varie crenata v. serrata, pleraque petiolata: inferiora petiolo paulo longiora, nonnunquam subcordata: superiora subsessilia, lanceolata: floralia angusta, elongata, integra, utrinque acuminata, omnino mutica. Verticilli laxiusculi, spicam breviorem latioremque ac prioris efficientes, bracteis capillaceis, calyce paulo brevioribus, barbatis, arcuatis, aut valde caducis, aut saepe omnino

deficientibus stipati. Calyx subpedicellatus, pilis patentibus, articulatis longisque hirsutus, tubuloso-campanulatus, obscure bilabiatus, dentibus anguste lanceolatis, acuminatis, incurvis, pubescentibus, mucronulatis. Corolla bicolor, magna; galea alba, basi vix maculata, erecta, brevi, apice emarginata; labium ochroleucum, basi fusco punctatum, galea longius maiusque, segmento medio latissimo, late nec profunde emarginato. (D. v.)

Hab. in agris, vulgatissima. — Fl. Iulio-Octobri. ⊙.

1340. Stachys *arvensis* L. — St. verticillis paucifloris, caule hirsuto, foliis petiolatis obtusis crenatis pubescentibus, calyce corollam subaequante. (Sp. 7. Gall. *Épiaire des champs.*)

Trixago Hall. Helv. 231. Sut. Fl. Helv. 2. p. 16. Heg. 2. p. 19. Mur. Bot. Val. 99. *Trixago arvensis* Clairv. Man. 189.

L. Sp. Pl. 814. Willd. Sp. Pl. 3. p. 106. Poir. Enc. 7. p. 373. Dec. Fl. Fr. 2575. Smith Brit. 634. *Trixago cordifolia* Moench Meth. 398. *Glechoma Marrubiastrum* Vill. Delph. 2. p. 371. *Cardiaca arvensis* Lam. Fl. Fr. 2. p. 383.

Fl. Dan. tab. 587. Engl. Bot. 17. tab. 1154. *Marrubiastrum vulgare* Tourn. Inst. 190. tab. 89. (flos et fructus). — *St. arvensis minima* Rivin. Monop. Irr. tab. 35.

Schleich. Thom. exs.

Radix gracilis, annua. Caulis debilis, saepius procumbens, obtusangulus, plerumque ramosus, pilis patentibus, distincte articulatis longisque hirsutus, semipedalis. Folia in petiolum hirsutum decurrentia, pallide virentia, utrinque breviter pubescentia, late ovata v. subrotunda, cordata, crenata, obtusa: superiora paulo angustiora, brevius petiolata: floralia elliptica, parva, serrata, saepius reflexa, omnino sessilia. Verticilli parum numerosi, distantes, superne conferti, 2-6-flori, ebracteati. Calyx pedicel-

latus, latus, per maturationem basi ventricosus, demum ampliatus, hirsutus, fere ultra medium 5-fidus, segmentis latis, triangularibus, ciliatis, acuminato-mucronulatis. Corolla pallide violacea seu lilacina, saltem demum calyce paulo longior, tubo brevi; galea integerrima, brevis, erectiuscula, rotundata; labium basi punctis paulo saturatioribus notatum, patens, segmento medio latiori, integro. Semina trigona, muriculata, maiora quam priorum. (D. v.)

Hab. in arvis rara. Circa *Bévieux*. Haller. Prope *Monthey*. Rev. Murith. Circa *Perroi* et in *Sabaudia* ad praedium *Frise*. Rev. Ducros. *Neviduni* in vineis prope *Changins* et alibi, sed infrequens. — Fl. Augusto-Octobri. ⊙.

Obs. Pilorum indole ac seminibus cum reliquis convenit. Stamina exteriora paulo obscurius quam in reliquis speciebus propter brevitatem deiecta; ceterum antherae eorum etiam citius quam interiorum marcescunt. Hunc characterem omiserunt auctores, etiam qui hanc speciem ad alia genera amandaverunt aut novum ex ea constituerunt genus. Utcumque sit, vix cum *Leonuro* aut cum *Glechoma* coniungere vellem.

G. 359. Ballota L. gen. 720. Juss. 114. *Ballote* Tourn. tab. 85. Hall.

Cal. infundibuliformis, angulosus, 5-dentatus, subaristatus, 10-striatus. Cor. galea indivisa, concava, crenulata; labium inaequaliter trilobum. Invol. polyphyllum, setaceum.

1341. Ballota *foetida* Lam. — B. foliis rugosis subcordato-ovatis crenato-serratis, calycibus superne dilatatis subtruncato-aristatis: dentibus patentibus. (Gall. *Ballote fétide.*)

Ballote Hall. Helv. 259. Enum. 648. n. 1. *B. nigra* Sut. Fl. Helv. 2. p. 17. Heg. 2. p. 19. Clairv. Man. 188. Wahlenb. Helv. 113. Mur. Bot. Val. 55. *Marrubium nigrum foetidum* C. B. Basil. 65.

Lam. Fl. Fr. 2. p. 381. Dec. Fl. Fr. 2576. *B. nigra* L. Sp. Pl. ed. 1. (non ed. 2.) 582. Lam. Enc. 1. p. 357. Smith Brit. 635? Vill. Delph. 2. p. 389. Bieb. Cauc. n. 1147? *Marrubium nigrum* Crantz Austr. 272.

Lam. Illustr. tab. 508. fig. 1. *B. nigra* Bull. Herb. tab. 397. Engl. Bot. 1. tab. 46? Schkuhr Handb. 161. *Mentha aquatica* Fl. Dan. tab. 673. — Fuchs Hist. 154. Matth. 601. (*bene*). Tab. Kräuterb. 926. fig. 2. (*eadem*). Dod. Pempt. 90. fig. 1. (Folia nimis oblonga acutaque). Clus. Hist. 2. p. 34. fig. 1. (*melior*). I. B. Hist. 3. p. 318. fig. 1. (*mala*).

β fl. albo. Hall. l. c. An *B. alba* L. Sp. Pl. 814?

Caulis erectus, quadratus, faciebus planis, ramosus, cubitalis et bicubitalis, pilis brevibus deflexis dense pubescens. Folia omnia petiolis longiusculis perinde pubescentibus subaequalibus insidentia, utrinque molliter breviterque villosa, rugosa, late ovata, obtusiuscula, crenata, basi integra, fere rectilinea v. obiter cordata. Verticilli in foliis superioribus axillares, bifidi, fasciculis saepe ad idem latus deiectis, pedicellatis, multifloris. Bracteae patentes, setaceae, numerosae, inaequales, calycibus breviores, pilis adscendentibus pectinato-ciliatae. Calyx pubescens, extus glaber, pedicellatus, infundibuliformis, superne valde dilatatus, profunde sulcatus et fere prismaticus, dentibus brevissimis, late ovatis, apice aristatis. Corolla rubra, longa, tubo intus serie pilorum instructa; galea erecta, oblonga, extus intusque pilosa, integra v. subbifida; labium paulo longius, latissimum, horizontale, lobo intermedio maximo, porrecto, obcordato, utrinque ad latera revoluto. Stamina galea breviora, antheris fuscis. Odor lamiaceus, acris, foetidus. (D. v.)

Hab. secus vias, ad sepes et locis ruderatis, ubique. β circa *St.-Blaise*. Haller. — Fl. Iunio - Octobri. ♃.

Obs. *Ballota nigra* L. Sp. Pl. ed. 2. foliis ovato-lanceolatis acutiusculis, basi productis nec cordatis, serratis potius quam dentatis calycibusque longioribus a nostra differre videtur. In Pedemontio et in Italia superiori sola occurrit. Huc potissimum plantam britannicam referendam esse censeo.

G. 360. Marrubium L. gen. 720. Hall. Juss. 114. Tourn. tab. 91.

Cal. 10-striatus, (in nostra specie) 10-dentatus,

hypocrateriformis, rigidus, dentibus patentibus. Cor. galea erecta, planiuscula, linearis, bifida. Labium inaequaliter 3-lobum. Invol. commune polyphyllum, setaceum.

1342. Marrubium *vulgare* L. — M. dentibus calycinis denis setaceis uncinatis. Sm. (Gall. *Marrube commun.*)

Hall. Helv. 258. Enum. 648. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 17. Heg. 2. p. 19. Clairv. Man. 201. Mur. Bot. Val. 78. *M. album vulgare* C. B. Basil. 65.

L. Sp. Pl. 816. Willd. Sp. Pl. 3. p. 111. Desrousseaux in Enc. 3. p. 771. Dec. Fl. Fr. 2577. Smith Brit. 635. Vill. Delph. 2. p. 390. Crantz Austr. 273. Bieb. Cauc. 1151. et Suppl. p. 401.

Chaum. Fl. Méd. 4. tab. 226. Engl. Bot. 6. tab. 410. Fl. Dan. tab. 1036. Lam. Illustr. tab. 508. fig. 1. Bull. Herb. tab. 165. Schkuhr Handb. tab. 162. (flos et fructus). — Blackw. tab. 479. Fuchs Hist. 590. Matth. 604. Tab. Kräuterb. 925. fig. 1. Dod. Pempt. 87. fig. 1. (galea male depingitur uncinato-fornicata). Clus. Hist. 2. p. 34. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 316. (*pessima*). Dalech. Hist. 961. (*bona*).

Ser. Schl. Thom. exs.

Radix magna, ramosa. Caulis erectus, diffuse ramosus, quadratus, crassus, durus, praesertim superne subtomentosus, dodrantalis, pedalis. Folia in petiolum decurrentia, mollia, facie pubescentia rugosaque, dorso tomentosa, albida, reticulato-venosa, ovato-subrotunda, inaequaliter crenata. Verticilli numerosi, distantes, foliis multo breviores, sessiles, densissime multiflori. Bracteae ad basin verticillorum calycibus breviores, setaceae, hirsutae, subfalcatae. Calyx tubulosus, tomentosus, intus ad faucem serie pilorum longorum clausus, dentibus 10 alterne minoribus, patentibus, e basi paulo latiori setaceis, rigidis, aristaeformibus, apice uncinatis. Corolla alba, parva, tubo calycem superante; galea erecta,

bifida, lobulis obtusis; labium maius, reflexum, segmento medio magno, porrecto, obtuso, emarginato. Stamina inclusa. Semina fusca, subnitida, cuneato-trigona. Odor validus, grate aromaticus. (D. v.)

Hab. locis ruderatis regionum calidiorum, hinc inde. *Basileae.* C. B. *Bormii.* I. B. *Seduni*, circa *Fully* et *Saillon.* Rev. MURITH. *Genevae*, *Neviduni* olim non infrequens, sed praesertim a pharmacopolis exstirpatum est. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

G. 361. LEONURUS L. gen. 722. Juss. 114. *Cardiaca* Hall. Tourn. tab. 87.

Cal. pentagonus, 5-dentatus, dentibus aristato-spinulosis. Cor. galea extus barbata, superne concava, integra; labium reflexum, subaequaliter tripartitum. Stam. (in nostra spec.) barbata; anther. globulis nitidis adspersae. Invol. polyphyllum, setaceum.

1313. LEONURUS *Cardiaca* L. — L. foliis superioribus lanceolatis trilobis integrisve. Sm. (Gall. *Agripaume Cardiaque.*)

Cardiaca Hall. Helv. 274. Enum. 639. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 18. Heg. 2. p. 20. Clairv. Man. 188. Wahlenb. Helv. 113. Mur. Bot. Val. 76. *Marrubium Cardiaca dictum* C. B. Basil. 65.

L. Sp. Pl. 817. Willd. Sp. Pl. 3. p. 114. Lam. Enc. 1. p. 55. Smith Brit. 637. Dec. Fl. Fr. 2579. Vill. Delph. 2. p. 391. Crantz Austr. 265. Schkuhr Handb. 2. p. 157. Bieb. Cauc. n. 1154.

Lam. Illustr. tab. 509. fig. 1 et 2. Engl. Bot. 4. tab. 286. Fl. Dan. tab. 727. Bull. Herb. tab. 273. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 9. tab. 10. Schkuhr Handb. tab. 162. (flos et fructus). — Riv. Mon. Irr. tab. 20. fig. 1. Blackw. tab. 171. Fuchs Hist. 395. Matth. 790. fig. 2. (mediocris). Tab. Kräuterb. 935. fig. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 94. (*optima*). Chabr. Sciagr. in app. p. 642. (rudis). Dalech. Hist. 1249.

Radix crassa, ramosa, „repens" (STURM) v. multiceps. Caules erecti, valde ramosi foliosique, te-

tragoni, crassi, fistulosi, 3-4-pedales. Folia decussatim opposita, patentissima, longe petiolata, facie saturate virentia, nudiuscula, dorso pubescentia, pallida, incana, quandoque tomentosa: inferiora ampla, cordato-ovata, usque ad medium palmato-5-loba, laciniis latis, remote sed profunde serratis, exterioribus minus longis: superiora cuneato-lanceolata, minora, triloba, laciniis acutis, minus profunde dentatis: summa quandoque integra. Verticilli omnes axillares, foliis multo breviores, distincti, superne tamen approximati, dense multiflori, bracteis paucis, lineari-subulatis, ciliatis, arcuatis stipati. Calyx aridus, acute pentagonus, faciebus depressis, ceterum exstriatus, glaber, dentibus patentibus, saturatius virentibus, lanceolato-aristatis, ciliatis, duris pungentibusque. Corolla calyce multo longior, rubella; galea erecta vel reflexa, dorso copiose barbata; labium minus, tripartitum, lobis oblongis, parum inaequalibus, integris, punctatis: lateralibus reflexis, medio complicato. Stamina barbata, pilis superioribus glandulosis. Antherae parvis globulis nitidis adspersae. Semina cuneata, acute triquetra, laevia, truncata, apice hirsuta. Odor ingratus, lamiaceus. (D. v.)

Hab. ad sepes, locis ruderatis planitiei ubique frequens. Var. fl. albis. — Fl. Iunio–Augusto. ♃.

Obs. Globulos antherarum nitidos characterem essentialem neutiquam praebere evicerunt observationes oculatissimi Schkuhr, qui similia corpuscula in multis plantis labiatis rite recognovit. Eiusmodi sunt: *Aiuga reptans*, *pyramidalis*, *Teucrium Scordium*, *Scorodonia*, *Chamaedrys*, *Sideritis scordioides*, *Lamium maculatum*, *album*, *purpureum*, *Galeopsis Ladanum*, *Tetrahit*, *versicolor*, *Betonica officinalis*, *Stachys germanica*, *annua*, *arvensis*, *Ballota foetida*, *Marrubium vulgare*, *Melittis Melissophyllum* etc. Vir. Cl. observat, hosce globulos in antheris adhuc virgineis potissimum conspicuos esse.

G. 362. Clinopodium L. gen. 725. Juss. 115. *Clinopodii* sp. Hall. Tourn. tab. 92.

Cal. bilabiatus, striatus. Cor. galea erecta, bifida: labium trilobum, segmento medio obcor-

dato. Invol. bracteis numerosissimis, setaceis. Sem. laevia, subrotundo-trigona.

1344. Clinopodium *vulgare* L. — Cl. verticillis hispidis, bracteis setaceis, pedicellis ramosis, foliis obsolete serratis. Sm. (Gall. *Clinopode commun.*)

Hall. Helv. 239. Enum. 653. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 18. Heg. 2. p. 20. Clairv. Man. 200. Wahlenb. Helv. 113. Mur. Bot. Val. 62. *Clinopodium quorundam, Origani facie* C. B. Basil. 63.

L. Sp. Pl. 824. Willd. Sp. Pl. 3. p. 131. Lam. Enc. 2. p. 417. Smith Brit. 638. Dec. Fl. Fr. 2585. Vill. Delph. 2. p. 394. Crantz Austr. 283. Bieb. Cauc. n. 1158.

Lam. Illustr. tab. 511. fig. 1. Engl. Bot. 20. tab. 1401. Fl. Dan. tab. 930. Schkuhr Handb. tab. 163. — Rivin. Monop. Irr. tab. 43. fig. 1. Matth. 595. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 736. fig. 3. (*eadem*). Dod. Pempt. 271. (*minus bona*). Clus. Hist. 1. p. 354. fig. 2. Dalech. Hist. 912. fig. 1. (*non bona*).

Radix repens. Caulis tetragonus, erectus, subflexuosus, ramosiusculus, pilis longis, nodoso-articulatis, deflexis affatim villosus, pedalis, cubitalis. Folia petiolata, mollia, utrinque villosa, dorso albida, subcordata, ovato-lanceolata, obtusiuscula, obscure dentata. Verticilli 2-3ve axillares, valde multiflori, densissime imbricati, suborbiculati: supremus terminalis. Pedunculi breves, hispidi, saepius divisi. Bracteae infra verticillos numerosissimae, setaceae, rigidae, hispido-pectinatae, deflexae. Calyx undique hispidus, pilis intus natis, faucem per maturationem claudentibus, labiis distinctissimis: superiore reflexo, dentibus tribus lanceolato-linearibus: inferiori bidentato, dentibus longioribus setaceis, subincurvis. Corolla purpurea, extus pubescens, erecta, tubo calycem multo superante; galea recta v. subreflexa, planiuscula, emarginata; labium multo maius, fere horizontale, ad faucem duplici serie pilorum brevium densorumque instructum; segmentum medium basi coar-

etatum, obcordatum. Antherae albae. Semina parva, nitidiuscula, fusca. (D. v.)

Hab. ad sepes, in dumetis aridioribus, etiam montanis, ubique. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

G. 363. ORIGANUM L. gen. 726. Hall. Juss. 115. Tourn. tab. 94.

Cal. subbilabiati (in nostris) ad faucem intus pilosi, basi bracteati, in strobilum collecti, imbricati. Cor. galea erecta, emarginata; labium trilobum: lobis subaequalibus. Sem. laevia, subtrigono-rotundata.

1345. ORIGANUM *vulgare* L. — Or. spicis paniculatis aggregatis, bracteis calyce longioribus, foliis ovatis obtusiusculis. (Gall. *Origan commun.*)

I. ORIGANUM *vulgare* genuinum, — spicis subglobosis dense conglomeratis.

Hall. Helv. 233. Enum. 656. n. 1. *Or. vulgare* Sut. Fl. Helv. 2. p. 18. (excl. syn. Fl. Dan. quod pertinet ad *Mentham hirsutam*). Heg. 2. pag. 21. Clairv. Man. 200. Wahlenb. Helv. 113. Mur. Bot. Val. 81. *Origanum sylvestre* C. B. Basil. 63.

Or. vulgare L. Sp. Pl. 824. Willd. Sp. Pl. 3. p. 135. Poir. Enc. 4. pag. 707. (excl. syn. Fl. Dan.) Smith Brit. 639. Dec. Fl. Fr. 2586. Vill. Delph. 2. p. 395. Crantz Austr. 282. Bieb. Cauc. n. 1159.

Or. vulgare Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 258. Engl. Bot. 16. tab. 1143. Lam. Illustr. tab. 511. fig. 1. Bull. Herb. tab. 193. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 3. tab. 13. (Cal. intus fauce nudus: perperam). Schkuhr Handb. tab. 164. (Calyx fructiferus cum semin.). — Fuchs Hist. 552. Matth. 519. fig. 4. Tab. Kräuterb. 26. fig. 3. (*eadem*). Dalech. Hist. 887. fig. 2. (*eadem*). Dod. Pempt. 285. fig. 2. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 236. Chabr. Sciagr. 41. fig. 1. (*eadem*).

β fl. albo, bracteis viridibus. *Or. vulgare* b Crantz l. c. p. 283.

? γ staminibus inclusis, bracteis maximis saturatissime coloratis. — *Or. creticum* (non Dec.) Schkuhr Handb.

tab. 163? (Convenit floribus habituque; differt statura humiliori bracteisque multo minoribus, minus coloratis). *Or. vulgare* a Vill. l. c.?

Or. creticum Schleich. exs. (nec L. nec. Dec.)

Radix repens. Caules obtuse tetragoni, rubentes, erecti, valde foliosi ramulosique, superne paniculati, pilis crispulis, subdeflexis, articulatis hirsuti, sesquipedales, cubitales. Folia petiolata, oblonge ovata, basi rotundata, subintegerrima, ciliata, dorso ad nervos pubescentia, internodiis breviora. Rami superiores decussatim oppositi, reliquis longiores, erecto-patentes, trifidi, corymbiferi. Spicae terminales, corymbosae, dense agglomeratae, subglobosae. Bracteae glabrae, subciliatae, ovato-acutae, calyce suo semper longiores, superne saturate purpureae, in var. β totae virides, in γ maximae calyceque saltem duplo maiores. Calyx parvus, glaber, subcampanulatus, superne coloratus, dentibus ovato-acutis, parum inaequalibus, intus ad faucem serie pilorum niveorum, erectorum, per maturationem dentes superantium clausus. Corolla rosea v. dilute purpurea, in var. β nivea, calyce multo maior, tubo sensim dilatato; galea emarginata; labium magnum, segmentis rotundatis: medio paulo maiore. Stamina exserta, in γ vero tubum vix superantia. Odor gratissime aromaticus, validus. (D. v.)

Hab. in dumetis, ad vias, locis aridis etiam montanis ubique. In Alpibus tamen deesse videtur. β in summo M. *Marchairuz*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

II. Origanum *vulgare* prismaticum, — spicis fasciculatis elongatis rectis prismaticis, bracteis concinne imbricatis calyce duplo longioribus.

Hall. Helv. 234. *Or. creticum* Sut. Fl. Helv. 2. pag. 18. Heg. 2. p. 21. Clairv. Man. 200. Mur. Bot. Val. 81.

β fl. albis. Mur. l. c.

γ *parviflorum*, floribus quadruplo minoribus.

+ δ *australe*, caule duriori basi radiceque lignosis, foliis minoribus brevius ovatis subinde inferne attenuatis.

Or. creticum L. Sp. Pl. 823 β. Willd. Sp. Pl. 3. p. 134 β. Poir. Enc. 4. p. 607. Dec. Fl. Fr. 2587. Lapeyr. Hist. Pyr. 339.

Tourn. tab. 94. ad lit. I. H. Matth. 519. fig. 3. Tabern. Kräuterb. 726. fig. 4. (*eadem*). Camer. Epit. 468. I. B. Hist. 3. p. 238. fig. 3. (fig. 1. varietatem α speciei Linneanae referens a nostra planta spicis solitariis brevioribus non parum differt).

„Plantam siccam cum *Or. (cretico)* C. B. ex herbario vivo residuo contuli. Convenit spicis, in quibus character specificus est. Hae longae, cylindricae fiunt bracteis, quales sunt in *vulgari*, ovato-lanceolatis, sed congestis, imbricatis, ad 24 in una spica. Folia nostrati paulo magis acuminata, *cretico* specimini paulo rotundiora. — Possit esse var. nostri, bracteis maioribus, ut flores subinde maiores fiunt." Hall. l. c. Quae de suo vir summus praedicat, nostro conveniunt, et planta omnino *Or. cretico* Fl. Gall. a Cl. Candollio communicato simillima est, quod nonnisi modice foliis minoribus obtusioribus et spicis brevioribus recedit. A *vulgari* potissimum differt nostrum spicis uncialibus et ultra, fasciculatis, potius prismaticis quam cylindricis, gracilibus, sessilibus, bracteis calyce fere duplo longioribus, oblongis, acutis, concinne imbricatis. Flores et calyces ut in *vulgari*. Neque differt odor. Stamina exserta. Neutiquam dubito, quin *Or. vulgaris* varietas insignior sit. (D. v.)

Hab. locis consimilibus calidis; in montanis nondum observavi. *Basileae* inter *St.-Iacob* et patibulum Cl. Achilles Mieg invenit Haller. *Neviduni* ad viam regiam versus *Trêlex*. Fl. autumno. β in vineis nobilibus collis *les Marques* prope *Octodurum*. Rev. Murith. γ communicavit amiciss. de Charpentier: pulchra varietas! — Fl. Iulio. ♃.

Obs. Amiciss. Gay plantam δ per totam Galliam australem, ubi forma vulgatior nostra deesse videtur, frequentem, mecum ad *Or. vulgare* trahit. Eo autem monente, *Or. creticum* α L. seu legitimum, a Siebero in ipsa Creta lectum, ab omnibus nostrae secundae formae varietatibus vere diversum est, differtque: 1) foliis caulinis acutis, floralibus acuminatis; 2) bracteis apice recurvis; 3) calyce corollae tubum aequante neque ut in nostris eo multo breviori,

dentibus etiam apice recurvis, nudis neque ciliatis; 4) pilis calycem claudentibus dentes eius neutiquam aequantibus, sed dimidio brevioribus; 5) denique corolla minus inaequali, galea penitus bipartita nec obiter emarginata, labiique segmentis latitudine longitudineque aequalibus, in utroque labio erectis et corollam 5-fidam infundibuliformem paene regularem efficientibus.

G. 364. Thymus L. gen. 727. Hall. Juss. 115. *Clinopodii* sp. Hall. *Thymus* Tourn. tab. 93. *Serpyllum* Eiusd. Inst. 196.

Cal. bilabiatus, fauce intus villis niveis clausa. Cor. parva; galea emarginata, plana; labium trilobum, segmento medio integro.

1346. Thymus *Serpyllum* L. — Th. floribus capitatis, caulibus decumbentibus, foliis planis ovatis ellipticisve obtusis basi ciliatis. Sm. (Sp. 1. Gall. *Thym Serpolet.*)

Hall. Helv. 235. Enum. 654. n. 1. 655. n. 2. et 654. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 18. Heg. 2. p. 21. Clairv. Man. 196. Wahlenb. Helv. 114. Mur. Bot. Val. 101. *Serpyllum vulgare*, *maius et minus* C. B. Basil. 63.

L. Sp. Pl. 825. Willd. Sp. Pl. 3. p. 138. Lam. Enc. 7. p. 612. Dec. Fl. Fr. 2589. Smith Brit. 639. Vill. Delph. 2. p. 354. (excl. var. δ). Crantz Austr. 277. Bieb. Cauc. n. 1160.

I *ovatus*, foliis late ovatis plerumque parvis.

α *parviflorus*, foliis basi plerumque tantum ciliatis. Hall. Helv. l. c. a. I. II. III. b. c. (citri odore: *S. foliis citri odore.* C. B. Basil. 63.) d. e. f. et fl. albo; g hirsutus, h tomentosus, rhaeticus. Enum. 654. n. 1. cum var. — Dec. l. c. α. Wahlenb. l. c. β? *Th. Serpyllum* A *latifolius* β Wallr. Sched. p. 299.

Lam. Illustr. tab. 512. Vaill. Paris. tab. 32. fig. 9, 6. (III. h. Hall.) et fig. 7. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 5. tab. 10. Schkuhr Handb. tab. 164. (calyx et sem.). Dod. Pempt. 277. fig. 1. — Tab. Kräuterb. 748. f. 1. Matth. 533. fig. 2.

β *grandiflorus*. Hall. Helv. 3 a hirsutus (I. I. Scheuchz. Alp. It. 6. p. 562. vallesiacus, rhaeticus); b grandifolius inodorus hirsutus (I. I. Scheuchz. Ibid. rhaeticus, in Alpibus ad Italiam declivibus: Roesch in Alp. 2. p. 119.)

I citriodorus (Cl. Gagnebin. In hortis etiam colitur). II inodorus parvifolius C. B. ad glareas montium glacialium. c vulgaris, floribus magnis ad 4 lineas longis. II fl. albo. *Th. Serpyllum* A latifolius α Wallr. Sched. p. 298.

Engl. Bot. 22. tab. 1514. Chaum. Fl. Méd. 6. tab. 326. — Vaill. Paris. tab. 32. fig. 8. (c Hall.). Riv. Monop. Irr. tab. 42. (a Hall.). Blackw. tab. 418. — Tab. Kräuterb. 747. fig. 1, 3 et 4.

* *Serpyllum* capitulis tomentosis, quod insectorum opus est, Moris. Hist. 3. p. 407. non ut propria var. adduci debet.

II *angustifolius*, foliis elliptico-linearibus oblongis. Wallr. Sched. B. l. c. *Th. angustifolius* Pers. Syn. 2. p. 130.

Planta amoenissima, summopere variabilis, semper suffruticosa. Radix lignosa, multiceps, caespitosa. Caules ramosi, graciles, subtetragoni, inferne lignosi, rubentes, subpubescentes, quandoque hirsuti, plerumque omnino decumbentes, superne per florescentiam adsurgentes, semipedales et ultra. Folia breviter petiolata, parva, dura, ovata, obtusa, integerrima, nervis lateralibus plerumque senis, pallida, dorso punctis depressis notata, pilis longis articulatis basin versus ciliata, in var. quibusdam pilosa (in forma II elliptico-linearia, 2–3 lineas longa, non ultra unam lata, glabra, basi longe ciliata). Capitula terminalia, oblonga, foliolosa, verticillis 3-floris, multifloris, imbricatis, pulchre coloratis, bracteolatis. Pedicelli uniflori, pubescentes. Calyx purpureus, striatus, punctatus, labiis distantibus, dentibus pectinato-ciliatis, angustis, longis: inferioribus duobus subinflexis, subulatis, profundioribus, fauce pilis densis, conniventibus, albissimis clausa. Corolla unicolor, purpurea roseave, rarius alba, in var. parvifloris lineam unam, in grandifloris ad 4 lineas longa; labii segmenta fere aequalia. Stamina in var. α inclusa, in β vero exserta, distantia. Semina parva, subglobosa, laevia, subfusca. Odor gratissime aromaticus, in var. quibusdam citratus. (D. v.)

Hab. locis aridis incultis, „etiam in Alpibus usque ad altitudinem 7600 pedum supra mare." Cl. WAHLENBERG. Var. citriodorae hinc inde in hortis occurrunt. — Fl. per totam aestatem, imoque sero autumno. ♄.

1347. THYMUS *pannonicus* All. — Th. hirtus subtomentosus, floribus capitatis, staminibus inclusis, caulibus procumbentibus, foliis late ellipticis. (Sp. 2. Gall. *Thym lanugineux.*)

Hall. Helv. 236. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 142? Sut. Fl. Helv. 2. p. 19. Heg. 2. p. 22. Clairv. Man. 196. Mur. Bot. Val. 101.

All. Pedem. n. 77. *Th. lanuginosus* β Dec. Fl. Fr. 2590. Poir. Enc. 7. p. 235 β. *Th. Serpyllum* Vill. Delph. 2. p. 355. var. δ?

Th. lanuginosus Schkuhr Handb. tab. 164? (Ramulus sterilis foliis nimis brevibus numerosis obsitus). — Clus. Hist. 1. p. 360. (Habit. exprimit; sed folia acuta sunt). I. B. Hist. 2. p. 270. fig. 2. (planta Clusiana male expressa).

Th. lanuginosus Schleich. Thom. exs.

β *maior*, floribus maioribus, staminibus exsertis, foliis quadruplo maioribus crebro punctatis caule minus hirsutis.

Radix lignosa. Planta tota pilis longis, griseis, patentibus undique instructa est. Caules ramosissimi, decumbentes, valde foliosi, ramis aliis non paucis sterilibus, aliis fertilibus. Folia brevissime petiolata, griseo-tomentosa, elliptica, obtusa, longitudine latitudinem triplo vel quadruplo superante, dorso nervis acute exstantibus, punctis ob hirsutiem vix conspicuis, pilis longioribus quam in caulibus. Flores capitato-spicati, verticillis approximatis, basi foliosis, 6–8-floris. Pedicelli erecti, uniflori, longitudinem calycis fere aequantes. Calyx brevis, basi angustus, superne dilatatus, profunde bilabiatus: labium superius apice tantum trifidum, dentibus brevibus, lanceolatis, reflexis: inferius bipartitum, dentibus longis, concinne ciliatis, setaceis. Corolla ro-

sea, parva, staminibus inclusis, stylo exserto, stigmate incrassato, brevius bifido. (D. v.)

Hab. in *Valesia* inferiori, locis apricis sterilibus, ad vias arenosas. Haller. Circa *Bourgvarnier* ad ingressum vallis *Champé*, in valle *Entremont*, prope *Contey*. Rev. Murith. In hortis cultum indolem propriam servare testatur Cl. Allionius. β in valle *D. Nicolai*. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Var. β ob folia minus villosa, multo latiora, neque oblongo-elliptica ad *Th. lanuginosum* α Dec. l. c. Willd. Sp. Pl. 3. p. 138. pertinere videtur. Suspicor etiam eandem esse ac var. *Serpylli* β b Hall. etsi non inodora est. Nostrae caules elongati, fere pedales, valde lanuginosi, ramosissimi, ramis omnibus fertilibus. Intermedia omnino inter *pannonicum* et *Serpyllum* ambigit.

1548. Thymus *vulgaris* L. — Th. erectus, foliis ovatis linearibusve revolutis, floribus verticillato-spicatis. L. (Sp. 3. Gall. *Thym commun.*)

Hall. Helv. in adnot. ad n. 256. Mur. Bot. Val. 101. Heg. Fl. Helv. 2. p. 22.

L. Sp. Pl. 825. Willd. Sp. Pl. 3. p. 139. Poir. Enc. 7. p. 644. Dec. Fl. Fr. 2592. Vill. Delph. 2. p. 256. All. Pedem. n. 78.

Chaum. Fl. Méd. 6. tab. 340. Schkuhr Handb. tab. 164. (cal., sem. et folia). — Blackw. tab. 211. Matth. 531. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 742. Dod. Pempt. 276. fig. 2. (fol. omnibus ovatis). I. B. Hist. 3. p. 265. (*pessima*). Dalech. Hist. 901. (icon Dod.).

Schl. Thom. exs.

Suffrutex erectus, statim a basi totus ramosus, semipedalis et ultra, caule lignoso, ramis erectis, teretiusculis, fusco-rubentibus, superne subtomentosis, numerosis, iterum ramosis, flexuosis inconcinnisque. Folia sessilia v. breviter petiolata, facie glabriuscula crebroque punctato-impressa, dorso tomento brevissimo, cinereo, substellato dense obsita, parva, marginibus revoluta, integra, nonnulla ovata, pleraque linearia, obtusa. Spicae terminales, verticillatae, subcapitatae, breves, foliosae. Verticilli submultiflori, cymosi, approximati, bracteati, pedunculis

cinereis. Calyx tubulosus, profunde bilabiatus; labium superius magnum, trifidum, dentibus lanceolatis: inferius bipartitum, dentibus validis, filiformibus, pectinaio-ciliatis. Corolla parva, rosea v. pallide carnea, staminibus inclusis. Odor gratissimus, penetrans. (D. v.)

Hab. in regionibus calidis, ad colles apricos et secus vias. — Intra limites patrios, quantum scio, nondum observatus, etsi summus HALLERUS in transalpinis nasci suspicatus est. In valle *Praetoria* autem non rarus. Inter *Val Tornanche* (ad pedem australem M. *Sylvii*) et *Châtillon*. Amiciss. ABR. THOMAS. Circa *Chambave*. Cl. ALLIONIUS. Rev. MURITH. Eo loco etiam ego legi. — In hortis vulgo colitur. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

G. 365. CALAMINTHA Lam. Fl. Fr. Tourn. tab. 92. et *Clinopodii* sp. tab. 92. *Thymi* sp. Smith. *Clinopodii* et *Melissae* sp. Hall. *Thymi* et *Melissae* sp. L. Juss. *Acinos* et *Melissae* sp. Pers. *Calamintha* et *Acinos* Moench.

Cal. tubulosus, striatus, acuminatus, fauce intus villorum erectorum serie instructa. Cor. magna, elongata, fauce subinflata; galea emarginata, labii segmento medio emarginato.

* *Calyx inferne gibbosus. Pedunculi uniflori.*
Acinos Pers. Moench.

1349. CALAMINTHA *Acinos* Clairv. — C. verticillis sexfloris: foliis oblongis acutis subserratis, caule adscendente, floribus folio brevioribus. (Sp. 1. Gall. *Calament des champs.*)

Clinopodium Hall. Helv. 237. Enum. 654. n. 3. Clairv. Man. 197. *Thymus Acinos* Sut. Fl. Helv. 2. pag. 19. Heg. 2. p. 22. Wahlenb. Helv. 114. Mur. Bot. Val. 101. *Clinopodium arvense Ocymi facie* C. B. Basil. 64.

C. arvensis Lam. Fl. Fr. 2. pag. 394. *Acinos thymoides* Moench Meth. 407. *Acinos vulgaris* Pers. Syn. 2. p. 131. *Thymus Acinos* L. Sp. Pl. 826. Willd. Sp. Pl. 3. p. 142. Poir. Enc. 7. p. 647. Dec. Fl. Fr. 2593. Smith Brit. 641. Vill. Delph. 2. pag. 356. Crantz Austr. 277. Bieb. Cauc. n. 1164.

Th. Acinos Engl. Bot. 6. tab. 411. Bull. Herb. tab. 318. Schkuhr Handb. tab. 164. (calyx, semina et folia). — Fuchs Hist. 896. Tabern. Kräuterb. 737. fig. 1. (folia nimis lata). Riv. Monop. Irr. tab. 43. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 259.

β *villosa. Acinos villosus*, hirsuto-villosus, maior, caule ramosissimo? Pers. Syn. 2. p. 131. Dod. Pempt. 280. (*bene*). Clus. Hist. 1. p. 354. (*eadem*).

Caulis obscure tetragonus, plus minusve ramosus, erectus v. adscendens, semipedalis, pilis brevibus recurvis pubescens, in planta β villosus. Folia petiolata, parva, impunctata, margine subrevoluta, ovato-oblonga, acuta, integra vel praecipue superne dentata, quandoque subangulosa, subpubescentia vel (in β) omnino villosula. Verticilli numerosi, distantes, 4–6-flori; bracteae paucae, lanceolato-subulatae, villosae, deciduae, aut plane deficientes. Pedunculi uniflori, calycibus breviores. Flores foliis floralibus breviores. Calyx tubulosus, basi antice gibbosus, superne valde coarctatus, profunde striatus, ad nervos pilis seorsum incurvis brevibusque pubescens (in β undique pilis longis varie curvatis villosus), ad faucem pilis albis patentibus clausus; labium superius profunde trifidum, sinubus rotundatis, dentibus rigidis, ciliatis, acuminatis: inferius bipartitum, dentibus aristaeformibus, pectinato-ciliatis, parallelo-approximatis. Corolla dilute violacea; galea erecta, brevis, subrotunda, obtusa, apice emarginata; labium multo maius, lobis rotundatis, subaequalibus: medio obiter emarginato. Semina oblonga. Odor debilis, haud ingratus. (D. v.)

Hab. in arvis planitiei, etiam in montanis, ad vias glareosas frequens. — Var. β ad viam regiam inter *Trélex* et *St.-Cergues* legit amiciss. Bally *Nevidunensis*. — Fl. Iunio, Iulio et Augusto. ☉.

1350. Calamintha *alpina* Lam. — C. verticillis sexfloris, foliis ovatis obtusiusculis, caule decumbente, floribus folio longioribus. (Sp. 2. Gall. *Calament des Alpes.*)

Clinopodium Hall. Helv. 238. Enum. 653. n. 2. Clairv.

Man. 197. *Thymus alpinus* Sut. Fl. Helv. 2. p. 19. Heg. 2. p. 22. Wahlenb. Helv. 114. Mur. Bot. Val. 101. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 132. et It. 5. p. 425.

Lam. Fl. Fr. 2. p. 394. *Acinos alpinus* Moench Meth. 407. Pers. Syn. 2. p. 131. *Thymus alpinus* L. Sp. Pl. 826. Willd. Sp. Pl. 3. p. 142. Poir. Enc. 7. p. 647. Dec. Fl. Fr. 2594. Vill. Delph. 2. pag. 357. *Thymus montanus* Crantz Austr. 278.

Jacq. Austr. tab. 97. — Bocc. Mus. tab. 45. I. B. Hist. 3. p. 620. fig. 1. Clus. Hist. 1. p. 353. (*mala:* flores sub-solitarii foliaque integerrima nimis acuta).

β fl. albo.

Priori proxima: differt radice perenni, caulibus brevioribus, minus ramosis, plerumque decumbentibus, basi subcylindricis, ceterum quadrangulis, foliis praesertim infimis subrotundis, obtusis, aequalius profundiusque serratis, calycis subcolorati dentibus longioribus, labio inferiori superius excedente, floribus folia floralia aequantibus vel superantibus, corollae tubo faucem versus inflato, galea brevissima, altius emarginata, labii segmento medio fere obcordato. Stamina antheris coccineis. Odor citratus, grate aromaticus. (D. v.)

Hab. in Alpibus et in M. *Iura* ubique frequens. β in M. *Lavaraz* et *Prapioz*. Haller. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

** *Calyx aequalis. Pedunculi dichotomi.*
Calamintha Moench.

1351. Calamintha *grandiflora* Moench. — C. foliis ovatis acutiusculis grosse serratis, pedunculis subquadrifloris, calycibus elongatis. (Sp. 3. Gall. *Calament à grandes fleurs.*)

Melissa grandiflora Mur. Bot. Val. 78.

Moench Meth. 408. *C. montana* β Lam. Fl. Fr. 2. p. 396. *Thymus grandiflorus* Dec. Fl. Fr. 2596. Willd. Enum. H. B. 625. *Melissa grandiflora* L. Sp. Pl. 827. Willd. Sp. Pl. 3. p. 147. Desrousseaux in Enc. 4. p. 77. Vill. Delph. 2. p. 369. Allion. Pedem. n. 157.

M. grandiflora Schkuhr Handb. tab. 165. Tabern. Kräuterb. 733. fig. 2. Matth. 529. fig. 1. I. B. Hist. 3. part. 2. p. 229. (*minus bene*). Dalech. Hist. 905. fig. 3. Barr. Ic. 398.

Thymus grandiflorus Ser. *Melissa grandiflora* Thom. Schleich. exs.

Caules quadranguli, pilis patentibus villosi, erecti, pedales. Folia magna, longe petiolata, dorso pallida, tenuia, luci obversa per lentem acriorem areolis minutissimis innumeris subpellucidis instructa, ceterum impunctata, pilis brevibus, rigidis, distantibus obsita, ciliata, ovata, basi in petiolum producta, acute grosseque serrata, serratura terminali reliquis maiore, ovato-acuta. Pili in caule petiolisque longiores et crebriores quam in foliis, basi incrassati, articulati, ad diaphragmata subito constricti. Pedunculi in foliis superioribus axillares, oppositi, supra medium bracteati ramosique. Bracteae infra divisionem sessiles, lanceolato-subulatae. Folia floralia suprema parva, oblonga, serrata. Flores speciosi, fere sescunciales, 2–5 in quovis pedunculo. Calyx viridis, cylindricus, nervoso-striatus, pilosiusculus, ad faucem intus serie pilorum densorum instructus, tubo fere semunciali; labium superius trifidum, dentibus lanceolatis, reflexis: inferius bipartitum, erectum, dentibus lanceolato-acuminatis, pectinato-ciliatis. Corolla purpurea, fere uncialis, tubo superne valde inflato; galea brevi, emarginata, apice reflexa; labium multo maius, segmentis lateralibus ovatis, intermedio subrotundo, fere obcordato. Stamina corolla breviora. Semina „subrotundo-trigona, laevia, fusca, basi utrinque duobus circulis niveis notata." Schkuhr. Odor grate aromaticus, validus. (D. s.)

Hab. locis umbrosis Alpium, in Helvetia rarissima. In M. *Ganderisch* supra *Simmiae* vallem. Amiciss. Seringe. In *Sabaudiae* valle *Montjoie* ad adscensum M. *Bonhomme* prope *Contamines*. Amiciss. L. Thomas. In *Pedemontio* circa *Courmayeur* secus rivum versus vallem glacialem *l'Allée blanche*. Rev. Murith. *Lugani*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Testante summo Hallero hancce speciem in Catalogo habebat I. I. Scheuchzer, sed locum natalem non addiderat. V. Enum. 651. ad n. 1.

1352. Calamintha *officinalis* Moench. — C. pedunculis multifloris corymbosis: inferioribus folio brevioribus, foliis ovatis argute serratis, dentibus calycinis inaequalibus. (Sp. 4. Gall. *Calament officinal.*)

Melissa Hall. Helv. 241. *Calamintha* Enum. 651. n. 1. Clairv. Man. 197. *Melissa Calamintha* Sut. Fl. Helv. 2. p. 20. Heg. 2. p. 23. Mur. Bot. Val. 78. *C. vulgaris vel officinarum Germaniae* C. B. Basil. 61.

Moench Meth. 409. *C. montana α* Lam. Fl. Fr. 2. p. 396. *Thymus Calamintha* Smith Brit. 641. Dec. Fl. Fr. 2595. Willd. Enum. H. B. 624. *Melissa Calamintha* L. Sp. Pl. 827. Willd. Sp. Pl. 3. p. 147. Desrousseaux in Enc. 4. p. 78. Crantz Austr. 285. Vill. Delph. 369. Bieb. Cauc. n. 1168.

Bull. Herb. 251. Schkuhr Handb. tab. 165. (calyx et semina). *Th. Calamintha* Engl. Bot. 24. tab. 1676. (fl. nimis magni). — Blackw. tab. 166. Riv. Monop. Irr. tab. 46. fig. 2. Matth. 529. fig. 2. Tab. Kräuterb. 732. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 2. p. 228. (*bene*).

β parviflora, caule adscendente.

Radix transversa, valida. Caules erecti, subflexuosi, quadranguli, pilis longis, copiosis, lanuginosis, articulatis, patulis hirsuti, cubitales, sesquicubitales. Folia petiolata, mollia, dilute virentia, pilis brevioribus quam caulis petiolorumque hirsuta, punctis pellucidis, remotiusculis notata, ovata, obtusa, basi lata, ad formam cordatam fere accedente, sed subito in petiolum producta, acute satisque profunde serrata, plerumque ad 15 lineas longa, non raro nitentia, quandoque facie convexa. Flores in spicas terminales elongatas foliosas interruptasque digesti. Pedunculi oppositi, axillares, dichotomo-corymbosi, multiflori, plerumque ultra medium divisi: inferiores folio breviores, supremi autem longiores. Bracteae ad divisionem imam sessiles, subulatae, cilia-

tae. Calyx hirsutus, resinoso-punctatus, striatus, tubulosus, sensim modice dilatatus; labiis distantibus valdeque distinctis: superius trifidum, dentibus brevibus, lanceolatis, reflexis: inferius erectum, longius bipartitum, dentibus validis, lanceolato-acuminatis, pectinato-ciliatis; pili faucis inclusi. Corolla dilute subcaerulea, calyce saltem duplo longior, tubo longe exserto, ad faucem inflato, galea erecta subbifida; labium maius, segmento medio emarginato. Semina parva, subrotundo-trigona, laevia, subfusca, basi circulis duobus tribusve niveis insignita. Odor validus, gratissime aromaticus. (D. v.)

Hab. ad sepes in dumetis et sylvis, semper locis herbosis planitiei, vulgaris. In montanis non observavi. *Basileae.* C. B. *Bernae*, *Biennae*, ad lacum *Thunensem*, ad pedem M. *Iurae* ubique etc. Haller. In *Valesia* vulgaris. Rev. Murith. In agri *vaudensis* planitie ubique frequens. — β *Neviduni* locis aridioribus. — Fl. Augusto et Septembri. ♃.

Obs. Species nostra foliis conspicue serratis, magis hirsutis, forma potius oblonga, a *Melissa Calamintha* horti parisini, quam mecum amiciss. Gay communicavit, paulisper recedit. Planta parisina differt foliis firmioribus, minus hirsutis, saturate virentibus, ovato-subrotundis, obsolete serratis, et magis quam nostra ad *Thymum Calamintham* Sm. accedere videtur. Ceterum nonnisi varietatis lege separare vellem.

1553. Calamintha *Nepeta* Clairv. — C. pedunculis multifloris corymbosis folio longioribus, foliis ovatis obsolete serratis, dentibus calycinis subaequalibus. (Sp. 5. Gall. *Calament à petites fleurs.*)

Melissa Hall. Helv. 240. *Calamintha* Enum. 651. n. 2. Clairv. Man. 197. *Melissa Calamintha* Sut. Fl. Helv. 2. p. 21. Heg. 2. p. 24. Wahlenb. Helv. 114. Mur. Bot. Val. 78. *C. Pulegii odore* C. B. Basil. 64.

C. parviflora Lam. Fl. Fr. 2. pag. 396. *Thymus Nepeta* Smith Brit. 642. Dec. Fl. Fr. 2598. Willd. Enum. H. B. 624. *Melissa Nepeta* L. Sp. Pl. 828. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 147. Desrousseaux in Enc. 4. pag. 78. Vill. Delph. 2. p. 369. Bieb. Cauc. n. 1169. (ad nostram formam pertinere videtur).

M. Nepeta Curt. Londin. fasc. 6. tab. 40. (ex Smithio). *Thymus Nepeta* Engl. Bot. 20. tab. 1414. (Fol. profun-

dius sed magis remote serrata). — Blackw. tab. 167. I. B. Hist. 2. p. 2. p. 230. fig. 1? (*male*). Dod. Pempt. 98. fig. 2? (Etiam *mala*; folia nimis magna, sessilia).

β pedunculis elongatis ramosioribus, calyce glaberrimo. Hall. Helv. 240 β. *Calamintha* Enum. 652. n. 3. I. I. Scheuchz. Alp. It. 7. p. 131. Bocc. Mus. tab. 38 et 40. (ex Hallero).

Habitus prioris. Differt potissimum hirsutie minus longa, sed fere densiori, caulibus longioribus saepiusque ramosis, minus erectis, foliis duplo, triplo quadruploque minoribus, crassioribus, plus minus incanis, opacis, acutioribus, obiter serratis, pedunculis folio suo longioribus, plerumque magis divisis, saepe 15–20-floris, pedicellis divaricatis, floribus fere duplo brevioribus, calycibus pubescentibus, labiis parum distinctis, dentibus fere aequalibus neque divergentibus, pilis interioribus albis, inter dentes supra tubum plus minusve eminentibus. Odor acris, minus gratus, fere *Pulegii* s. *Catariae*. (D. v.)

Hab. ad rupes et in solo glareoso, neque ut *C. officinalis* in dumetis sylvisque. *Basileae.* C. B. In ditione *Aquileiensi*, v. gr. circa *Roche* abunde, tum circa *Hofstetten* prope *Thun.* Haller. Prope *Daillon* et *Varonne.* Rev. Murith. Circa *Wesen*, inter *Ragatz* et *Pfeffers*; supra *Meyringen* versus *Brünigdörflein*: ad terminum *Iuglandis* frequens. Cl. Wahlenberg. In agro *vaudensi* multo rarior quam *officinalis. Aquileiae au Chalez.* In valle *Tellina* ubique frequentissima. β circa *Wesen* et *Kästris* in *Rhaetia.* I. I. Scheuchzer. Planta autem, quam prope *Wesen* legi, a vulgari neutiquam differt. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. *Melissa Nepeta* horti parisini, etiam ab amiciss. Gay missa, foliis saturate virentibus, rotundioribus, dentibus paucissimis, sed magnis, quasi lobatis, pilisque calycinis interioribus magis prominulis, cum descriptione Smithiana melius quam cum planta nostra convenit. Sed nihilominus omnino ad eandem speciem referenda esse videtur.

G. 366. Melissa L. gen. 728. (excl. plerisque sp.) Hall. Juss. 115. Tourn. tab. 91. AA. N. M. II. (excl. ceteris fig.)

Cal. angulosus, striatus, acutus. intus inordinate pilosus, supra carinato-planus. Cor. calyce

paulo longior; galea erectiuscula, bifida; labium rectum, inaequaliter trilobum: lobo medio integro. Sem. ovata.

1354. Melissa *officinalis* L. — M. verticillis dimidiatis, foliis ovatis acutis serratis, bracteis oblongis pedicellatis. Willd. (Gall. *Mélisse officinale.*)

Hall. Helv. 242. Sut. Fl. Helv. 2. pag. 20. Heg. 2. pag. 23. Clairv. Man. 196. Mur. Bot. Val. 78. *M. vulgaris odore Citri* I. B. Hist. 3. part. 2. p. 232.

L. Sp. Pl. 827. Willd. Sp. Pl. 3. p. 146. Desrousseaux in Enc. 4. p. 76. Dec. Fl. Fr. 2600. Vill. Delph. 2. p. 368. Allion. Pedem. n. 136. Bieb. Cauc. n. 1166.

Sturm Fl. Germ. I. fasc. 11. tab. 6. Lam. Illustr. tab. 812. fig. 1. Schkuhr Handb. tab. 165. (*flos*). — Blackw. tab. 27. Fuchs Hist. 499. Tabern. Kräuterb. 737. fig. 2. Dod. Pempt. 91. (*minus bona*). I. B. l. c. (*male*).

Caules diffuse ramosi, erectiusculi, quadranguli, pilis plus minus copiosis, longis, obscure articulatis, patentibus villosi, cubitales et ultra. Folia petiolata, mollia, facie rugosa et subhirsuta, dorso glabriuscula pallidioraque, acute nervosa, ovata, crenato-serrata, obtusiuscula: inferiora subcordata. Verticilli numerosi, axillares, foliis multo breviores, bipartiti, subsessiles v. brevissime pedicellati, unilaterales, multiflori, pedunculis propriis unifloris, inaequalibus, hirsutis. Bracteae petiolatae, ovatae, oblongae, ciliatae, integrae. Calyx demum in pedunculum omnino reflexus, angulosus, inferne pilosus, labiis valde distinctis, aeque longis: superius planum, trifidum, dentibus latis, brevibus, acutis, recurvis: inferius erectum, subbipartitum, dentibus lanceolato-acuminatis; tubus intus undique villosus. Corolla ante explicationem ochroleuca, ceterum alba v. quandoque rubella, parva, tubo brevi, galea subfornicata, etiam brevi, bifida; labii segmentum medium magnum, integrum, rotundatum; tubus intus pilosus. Semina oblonga, subtrigona. Odor gratissimus, citratus. (D. v.)

Hab. ad sepes et in dumetis regionum australium et occidentalium infrequens. *Genevae* inter *Bernay* et *Throinay*. Inter *Ballstall* et *Wallenburg*. I. B. Circa *Farnsburg*. Cl. Staehelin. Circa *Roche* versus aditum prati *les Esserts*. Prope *Verposaz*. In *Valesia* passim; inter *Rida* et *Octodurum*. Imo in horrida sylva *la Chenau*. Haller. *Octoduri* et prope *Fouly*. Rev. Murith. *Lugani* ad ripas lacus prope *Gandria*. In valle *Anzasca*; *Valesiae* contermina, copiose. In hortis vulgo colitur. — Fl. Iunio, Iulio et Augusto. ♃.

G. 367. Horminum L. gen. 730. Hall. Juss. 116. *Melissae* sp. Tourn. Jacq. Willd. Dec.

Cal. angulatus, acuminatus, striatus, bilabiatus, intus glaberrimus. Cor. magna, campanulato-inflata; galea brevi, bifida; labium trilobum: lobo medio maiore, emarginato-reflexo. Stam. arcuato-convergentia; antherae cruciatae. Sem. subrotundo-trigona.

1355. Horminum *pyrenaicum* L. — H. foliis radicalibus subcordatis subrotundis crenatis: caulinis parvis oblongis sessilibus, spica secunda nudiuscula. (Gall. *Horminelle des Pyrénées*.)

Hall. Helv. 243. Sut. Fl. Helv. 2. p. 22. Heg. 2. p. 23. *H. pyrenaicum* (*Melissa* floribus verticillatis, verticillis 6-floris, fol. petiolatis, cordatis, obtusis, crenatis, rugosis. Pol.) Roesch in Alpin. 2. pag. 119. *Melissa Horminum* Clairv. Man. 196.

L. Sp. Pl. 831. Pers. Syn. 2. p. 132. Lam. Enc. 3. p. 136. *Melissa pyrenaica* (Jacq.) Willd. Sp. Pl. 3. p. 148. Dec. Fl. Fr. 2601. Lapeyr. Hist. Pyr. 340. Comoll. Pl. Lar. Enum. 118. n. 773.

Lam. Illustr. tab. 515. *Melissa pyrenaica* Jacq. Hort. Vindob. 2. tab. 183. I. B. Hist. 3. p. 313. fig. 1. (*non male*). Chabr. Sciagr. 434. fig. 4. (*eadem*). Magn. Hort. tab. 133. (*bona*: sed bracteae desunt).

Schleich. Thom. exs.

Radix valida, sublignosa, squamis imbricatis oblongis nigricantibus vestita. Folia omnia radicalia, petiolis inaequalibus, nonnullis brevissimis, aliis longis, latiusculis, margine plus minus lanuginosis insi-

dentia, glabriuscula, nervis latis dorso exstantibus instructa, grandiuscula, pallide virentia, ovato-rotundata, rarius oblonga, plerumque subcordata, basi tamen in petiolum producta, late crenata. Caulis erectus, quadrangulus, pubescens, superne longe spicatus, biuncialis, semipedalis, vix pedalis, paribus 2 s. 3 foliolorum minimorum amplexicaulium erectorum instructus. Spica terminalis, multiflora, plerumque unilateralis, dimidiam saepe caulis partem efficiens, verticillis sexfloris, numerosis, approximatis, rarius remotis; pedunculi breves, uniflori. Bracteae oppositae, ovato-lanceolatae, acutae, plerumque integrae, reflexae, verticillis breviores. Calyx subpubescens, angulosus, basi perangustus, superne sensim dilatatus, decemstriatus, plerumque violaceo tinctus, labiis distinctis, divergentibus: superius trifidum, reflexum, dentibus angustis, subaristatis, reflexis: inferius subreflexum, bipartitum, dentibus lanceolato-acuminatis. Corolla caeruleo-violacea, calyce fere triplo maior; tubo lato, inflato; fauce patentissima; galea brevissima, rotundata, emarginata; labium maius, lobis subrotundis: intermedio emarginato, reflexo. Stamina arcuata, corolla breviora; antherae per paria in crucis formam conniventes, albae. Stylus staminibus paulo longior, neque tamen exsertus. Semina parva, fusca. Herba fere inodora. (D. v.)

Hab. locis glareosis in Alpibus *rhaeticis* infrequens. Primus omnium detexit Cl. Schinz in *Teury* et *Alveney*. In descensu M. *Umbrail* s. *Wormserjoch*, *Bormium* versus copiose; ibi praeeuntibus rev. Pol et Cl. Schleicher plantam raram inveni. Ad lacum *Larium* prope *Bellagio*, *Griante*, *Rezzonico* etc. ac proinde in omnibus montibus vicinis usque ad Abietis regionem. Cl. Comolli. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Planta in Pyrenaeis lecta, a Cl. Perrot benignissime communicata, nostrae simillima, floribus paulo minoribus corollaque minus inflata paulisper differt.

G. 368. Melittis L. gen. 731. Juss. 116. *Melissophyllum* Hall. *Melissae* sp. Tourn. tab. 91. B. B. G. G.

Cal. campanulatus, corollae tubo amplior, obtusus, labiato-lobatus, intus glaber. **Cor.** maxima: galea erecta, planiuscula, plerumque integra; labium trilobum. **Antherae** cruciatae. **Sem.** ovato-trigona, pubescentia.

1356. Melittis *Melissophyllum* L. — M. foliis oppositis subcordatis ovatis dentatis, calycibus varie subtrifidis. (Gall. *Melittis Melissophylle.*)

Melissophyllum Hall. Helv. 241. *Melissa* Enum. 650. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 22. Heg. 2. p. 25. Clairv. Man. 187. Wahlenb. Helv. 115. Mur. Bot. Val. 78. *Lamium montanum Melissae folio* C. B. Basil. 66.

L. Sp. Pl. 832. Willd. Enum. H. B. 628. Sp. Pl. 3. p. 157. Desrousseaux in Enc. 4. p. 80. Poir. Enc. Suppl. 3. p. 652. Smith Brit. 643. Dec. Fl. Fr. 2602. Vill. Delph. 2. p. 394. Crantz Austr. 284. Bert. Amoen. Ital. 380.

Engl. Bot. 9. tab. 577. (Flores extus colorati et ad labium purpureo variegati). Lam. Illustr. tab. 513. Jacq. Austr. tab. 26. Rchb. Iconogr. cent. 3. p. 41. tab. 241. fig. 396. Schkuhr Handb. tab. 166? (Cal. varie lobatus, glabriusculus; cor. labium segm. medio purpureo, albo marginato: lateralibus albis, linea purpurea percursis; folia super. basi sensim attenuata nec cordata; hanc ic. ad *M. grandifloram* trahit Cl. Reichenbach). — Clus. Hist. 2. p. 37. fig. 2. (Cal. varie lobati: planta fl. albo, quam auctor Lausannae frequentem vidit. Cl. Smith tamen hancce fig. ad suam *grandifloram* refert. *Versicolorem* Clusii [fig. 1.] ad *Melissophyllum* citat). Camer. Hort. tab. 30. (bene Sm.) Chabr. Sciagr. 417. fig. 2. (*male:* planta Genevae et Basileae lecta). Dalech. Hist. 1336. fig. 1. (*bene*).

Radix obliqua, cylindrica, ramosa. **Caulis** quadrangulus, pilis articulatis hirsutus, erectiusculus, simplex v. ramosus, pedalis, sesquipedalis. **Folia** petiolata, magna, mollia, subhirsuta, obtuse serrata, plerumque saturate virentia, dorso pallida, ovato-lanceolata, ut plurimum plus minus cordata: inferiora basi evidentius emarginata, minora. **Flores** in axillis foliorum superiorum pedunculati, utrinque solitarii,

bini ternive, maximi, speciosi, ebracteati. Calyx magnus, luteo-viridis, nonnunquam coloratus, pilosiusculus, campanulatus, corollae tubo duplo triplove amplior, bilabiatus: labium superius integrum emarginatumve, aut 2-3-dentatum, rarius vere bifidum: inferius raro integrum, plerumque late bilobum, subinde etiam trifidum, lobis acutioribus. Corolla candida (nequaquam luteo-alba, etsi inaperta fere ochroleuca), quandoque praesertim extus carnea v. albo et purpureo variegata; tubus calyce duplo longior, pubescens, latiusculus, compressus, ad faucem egregie dilatatus, infra galeam gibbosus; galea subfornicata, rotundata, obtusissima, integriuscula: labium multo maius, patens, lobis parum inaequalibus, obtusis: intermedium porrectum, crenulatum, quandoque macula purpurea notatum. Antherae ochroleucae, per paria cruciatae. Semina pubescentia. Herba exsiccata odorem fere *Anthoxanthi* v. *Asperulae odoratae* redolet. Sic SMITHIUS. Hunc odorem in plantis meis per multos menses etiam observavi. (D. v.)

Hab. in dumetis sylvisque et ad sepes, locis etiam montanis. *Basileae*. C. B. et CHABRAEUS, qui eam quoque *Genevae au bois de la Bâtie* vidit. Circa *Burgdorf*, *Biennae*, *à Roche*, prope *Liestall* etc. HALLER. In M. *Uetliaco*. Cl. WAHLENBERG. In *Valesia* vulgaris. Rev. MURITH. In pago *vaudensi* frequens. *Lausannae* fl. albo frequentissima. CLUSIUS. *Neviduni* et circa *Longirod*. *Tiguri* ad *Silae* ripam dexteram in dumetis. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

OBS. *M. grandifloram*, quam in catal. 1807 habebat SCHLEICHERUS, anno 1815 demum suppressit. — Plantam Smithianam (Fl. Brit. 644. Engl. Bot. 9. tab. 636.) quidem nondum vidi: sed characteres e lobis calycinis desumpti levioris momenti esse videntur; nam in nostrae, nec non ipso fatente REICHENBACHIO etiam in *grandiflorae* uno eodemque caule hi lobi numero formaque mirifice ludere solent. Cl. REICHENBACH in Iconogr. l. c. tab. 242. fig. 397. adserit, *M. grandifloram Melissophyllo* vulgatiorem esse et *Melissophyllum* (cui corollam amoene rubram adsignat), nonnisi in Austria lectum vidit. *Grandiflorae* autem corollam albam (neque ut SMITHIUS luteo-albam), eiusque labium, ut in SCHKUHRII et SOWERBII iconibus, laete purpureum, albo marginatum esse docet. „Huic", inquit, „forma calycis nimis variabilis; ut plurimum quadridentatus est: sed per defectum aut excessum non raro monstrosus occurrit, passim 3-5-dentatus. — Foliae nostrae a basi (an der

Basis) semper (als an der andern) angustiora: nonnisi infima mox marcescentia, subcordata. — Tota planta rigidior, laetius virens. Crescit per magnam partem Europae." *Grandifloram*, et forsan haud immerito, ut *Melissophylli* varietatem in Synops. Prodomo p. 86. nuper exhibuerunt Cl. Steudel et Hochstetter. Ceterum absque omni dubio forma nostra ad genuinam *M. Melissophyllum* pertinet.

G. 369. Dracocephalum L. gen. 729. Juss. 116. *Dracocephalus* Hall. *Dracocephalon* Tourn. t. 83. (et *Moldavica* tab. 85. quam non habemus).

Cal. tubulosus, intus glaber, subbilabiatus, acuminatus, dente supero (in nostris) latiore. Cor. maxima, fauce dilatato-inflata, galea fornicata, labium trilobum: lobis lateralibus parvis, erectiusculis, medio maximo. Sem. oblonga, subtrigona.

1557. Dracocephalum *austriacum* L. — Dr. caule villoso, foliis linearibus partitis mucronulatis, bracteis villosis lobatis aristatis. (Sp. 1. Gall. *Dracocéphale d'Autriche.*)

Mur. Bot. Val. 65. Heg. 2. p. 25. *Ruyschiana laciniata* Clairv. Man. 190.

L. Sp. Pl. 829. Willd. Sp. Pl. 3. p. 153. Lam. Enc. 2. p. 319. Dec. Fl. Fr. 2603. Vill. Delph. 400. Bieb. Cauc. n. 1171.

Jacq. rar. tab. 112. — Clus. Hist. 2. p. 185. fig. 1. (*opt.*).

Schl. Thom. exs.

Caules numerosi, modo ramosissimi, modo subsimplices, valde foliosi, erecti, obtuse quadranguli, quadrisulci, pilis lanuginosis, patentibus, crispulis villosi, pedales et ultra. Folia sessilia, opposito-fasciculata, villosiuscula, ex griseo virentia, breviter pinnato-partita, laciniis 3–7 linearibus, obtusis, mucronatis, planis, angustis, fere uncialibus, parallelis v. divergentibus: ramea plerumque integerrima, quandoque tamen profunde triloba: floralia arista spinulosa longiori terminata. Spica terminalis, foliosa, verti-

cillis subsexfloris, parum numerosis, inferne dissitis, superne approximatis v. confluentibus. Bracteae intrafoliaceae, profunde trilobae v. tripartitae, apice spinulosae, foliis minoribus simillimae. Flores maximi, speciosi, foliis multo maiores, fere biunciales. Calyx brevissime pedicellatus, incano-villosus, subbilabiatus, segmento supremo late ovato, nervis tribus validis, ramosis percurso: quatuor reliquis saepius omnibus aequalibus, linearibus, parallelis: altero exteriore tamen frequenter ad formam supremi accedente: omnibus apice spinulosis. Corolla violaceo-caerulea, calyce quintuplo longior, ad faucem facile semunciam lata, extus villosa; galea obcordata, labii segmentis lateralibus erectis, lanceolatis, medio maximo dependente emarginato. Odor gratus. (D. s.)

Hab. locis rupestribus *Valesiae* inferioris, rarissimum. Ultra *Rhodanum*, *au Rosé* et *au Ziablei*. Amiciss. Abr. Thomas in Mur. Bot. Val. p. 6. — Fl. Maio. ♃. L. Willd. Biennem esse putabat rev. Chaix. V. Vill. Delph. p. 401. in obs. ad *Ruyschianam*.

Obs. Ni fallor floram helveticam amiciss. L. Thomas hacce pulcherrima rarissimaque specie donavit.

1358. Dracocephalum *Ruyschiana* L. — Dr. glabrum, foliis bracteisque lineari-lanceolatis indivisis revolutis obtusiusculis muticis. (Sp. 2. Gall. *Dracocéphale de Ruysch.*)

Dracocephalus Hall. Helv. 254. Emend. 2. n. 62. Sut. Fl. Helv. 2. p. 21. Heg. 2. p. 24. Mur. Bot. Val. 65. *Ruyschiana fasciculata* Clairv. Man. 190.

L. Sp. Pl. 830. Willd. Sp. Pl. 3. p. 153. Lam. Enc. 2. p. 319. Dec. Fl. Fr. 2604. Vill. Delph. 2. p. 401. All. Pedem. n. 117. Bieb. Cauc. n. 1172.

Oed. Fl. Dan. tab. 121. *Pseudo-Chamaepitys* Rivin. Monop. Irr. tab. 73. Moris. Hist. s. 11. tab. 5. fig. 9.

Schl. Thom. exs.

Planta habitu ad priorem accedens; differt glabritie, caulibus nempe laevibus, foliis durioribus,

trinerviis, margine revolutis, omnino indivisis, lineari-lanceolatis, obtusiusculis, muticis, inferioribus perangustis, superioribus sensim latioribus, floribus etiam spicatis pulchrisque, sed duplo fere minoribus, bracteis ovato-acuminatis; calyx striatus, glaber, oblongus, ex viridi violaceus, vix distincte bilabiatus, segmentis lanceolatis, acutis, trinerviis, supremo saepius a reliquis remotiusculo, maiore et ovato. Corolla calyce duplo triplove longior, extus pubescens, saturate caerulea; galea brevis, emarginata; labii segmentum medium maximum, denticulatum, emarginatum, maculatum. Antherae atro-violaceae, polline albo praegnantes. (D. v.)

Hab in Alpium *Aquileiensium* et *Valesiae* inferioris pascuis herbosis frequens. In M. *Boulaire*, *Nombrieux*, *Richard*, *Surchamp*, *Praprioz*, *Fouly* etc. Haller. In M. *Salenfe*. Rev. Murith. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

G. 370. Scutellaria L. gen. 734. Juss. 117. *Cassida* Tourn. tab. 84. Hall.

Cal. floriferus ore integriusculus: fructiferus bilabiato-partitus, arcte clausus; labium superius inferiori incumbens, dorso appendice galeata aucto, deciduum. Cor. galea fornicata, utrinque appendiculata; labium magnum, emarginatum. Sem. subrotunda, muriculata.

1359. Scutellaria *alpina* L. — Sc. caulibus decumbentibus, foliis cordatis inciso-crenatis, spicis subprismaticis, floribus bractea longioribus. (Sp. 1. Gall. *Toque des Alpes*.)

Cassida Hall. Helv. 281. Emend. 2. n. 53. Sut. Fl. Helv. 2. p. 22. Heg. 2. p. 26. Clairv. Man. 192. Mur. Bot. Val. 95.

L. Sp. Pl. 834. Willd. Sp. Pl. 3. p. 171. Poir. Enc. 7. p. 702. Dec. Fl. Fr. 2614. Vill. Delph. 2. p. 399. All. Pedem. n. 142.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 294. Thom. Schl. exs.

Radix sesquipedalis, semicylindrica, ramosa. Caules decumbentes, inferne divisi, obscure quadranguli, superne pilis longis deflexis lanuginosi, inferne glabriores, ramis divergentibus, adscendentibus, dodrantalibus et ultra. Folia cordata, ovata, grosse et inaequaliter crenata, apicem versus integra, obtusa, utrinque villosiuscula, basi in petiolum producta: inferiora longius petiolata: suprema sessilia et semiamplexicaulia. Spicae terminales, floriferae breves, rotundato-tetragonae, demum elongatae interruptaeque. Bracteae foliorum floralium loco oppositae, submembranaceae, subpellucidae, pallentes, foliis paulo minores, sessiles, villosae, ovato-acutae, integerrimae. Flores pedunculati, oppositi, elegantes, bracteis duplo longiores. Calycis tubus brevissimus; labium superius superne appendiculatum, inferius per florescentiam vix conspicuum neque tubi oram rotundatam excedens. Corollae tubus longus, sensim superne dilatatus, erectus; faux ampla; galea eximie fornicata, extus villosa, saturate cyanea, margine utrinque alis accessoriis instructa; labium magnum, latissimum, emarginatum, albidum, caeruleo maculatum fasciisque violaceis insignitum. Calyx fructus ampliatus, labiato-bipartitus: labiis navicularibus, marginibus induratis cartilagineis exstantibus: superius operculi instar inferiori arcte incumbens, demum deciduum. Semina caesio-grisea, tenuiter muricata. (D. v.)

Hab. locis Alpium glareosis rupestribusque Helvetiae austro-occidentalis, minus frequens. Ad ripas lacus alpestris M. *Fouly*. Inter *St.-Branchier* et *Orsières*. Ad viam supra *Bagnes*. Haller. Secus torrentes inter M. *Jeman* et *d'Arbignon*. Amiciss. Abr. Thomas. Supra *Courmayeur*. In glareis torrentis prope domum du Perret *à Château-d'Oex*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1560. Scutellaria *galericulata* L. — Sc. foliis cordato-lanceolatis oblongis remote crenatis rugosis, floribus axillaribus geminato-secundis. (Sp. 2. Gall. *Toque Tertianaire*.)

Cassida Hall. Helv. 280. Enum. 635. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 23. Heg. 2. p. 26. Clairv. Man. 192. Wahlenb. Helv. 114. Mur. Bot. Val. 95. *Lysimachia caerulea galericulata* etc. C. B. Basil. 71.

L. Sp. Pl. 835. Willd. Sp. Pl. 3. p. 173. Poir. Enc. 7. p. 704. Smith Brit. 645. Dec. Fl. Fr. 2615. Vill. Delph. 2. p. 399. Crantz Austr. 275. Bieb. Cauc. n. 1175.

Fl. Dan. tab. 637. Engl. Bot. 8. tab. 523. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 9. tab. 3 Bull. Herb. tab. 275. Lam. Illustr. tab. 515. fig. 1. Schkuhr Handb. tab. 167. — Blackw. tab. 516. Tab. Kräuterb. 766. (*bene*). Dod. Pempt. 93. (*melius*). I. B. Hist. 3. p. 436. fig. 1. Dalech. Hist. 1060. fig. 3. (*bona*).

Radix repens. Planta tota glabra laevisque. Caules erecti, acutius quadranguli, varie ramosi, pedales, cubitales. Folia brevius petiolata, tenuia, cordato-lanceolata, angusta, sescunciam longa, obtusiuscula, crenis plerumque parum profundis sed latissimis instructa. Flores pedunculati, magni, etsi multo minores quam prioris, foliis breviores, axillares, utrinque solitarii, omnino secundi, invicem paralleli et fere contigui. Calyx vix subpubescens: floriferus tubulosus, apice distincte bilabiatus, labiis brevibus, late ovatis, integris, squama dorsali exstante triangulari. Corolla caerulea, fere ringens, tubulosa, apice dilatata, extus pubescens, labio albido, ad faucem caeruleis maculis distincto, margine pallide caerulescente. Calyx fructus labiato-bipartitus, labiis brevioribus minusque compressis quam in priori. Stigma brevissime bifidum. (D. v.)

Hab. secus rivulos et fossas paludosas planitiei. Var. fl. albo. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1361. Scutellaria *hastifolia* L. — Sc. foliis hastatis integerrimis, floribus axillaribus geminato-secundis, calycibus villosiusculis. (Sp. 3. Gall. *Toque à feuilles en fer de lance.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 26.

L. Sp. Pl. 835. Willd. Sp. Pl. 3. p. 173. Poir. Enc. 7. p. 705. (descr. ex Crantz). Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 403. n. 2615 [a]. Crantz Austr. 276. Bieb. Cauc. n. 1176.

Sc. folio non serrato Rivin. Mon. Irr. tab. 77. (ex L.)

Schl. Thom. exs.

Habitu *galericulatae* proxima: differt foliis brevioribus sed potius latioribus, integerrimis, obtusioribus, eximie hastatis, auriculis nempe ovatis, acutis v. obtusis, horizontaliter porrectis, caule ad folia et apicem versus pilosiusculo, floribus maioribus, folio multo longioribus, calyce pilis brevibus, nigro-articulatis, glandulosis villosiusculo. Bracteae ut in priori duae filiformes, breves, pedunculo imo adnatae, sed in hac specie villosae. Folia superiora reliquis minora, pubescentia, rarius supra basin dentata, ovata v. lanceolata. Sic habet etiam Cl. Candollius. Linnaeus autem et Crantzius plantae suae folia floralia sagittata tribuunt. (D. s.)

Hab. locis consimilibus, multo rarior. — Fl. Iulio. ♃.

G. 371. Prunella L. gen. 735. *Brunella* Hall. Juss. 116. Tourn. tab. 85.

Cal. eximie bilabiatus, intus glaber. Cor. galea fornicata; labium trilobum. Filam. apice bifurcata!

1362. Prunella *vulgaris* L. — Pr. foliis petiolatis oblongo-ovatis integriusculis, calycis labiis inaequalibus: superiore subtruncato triaristato. (Sp. 1. Gall. *Brunelle commune.*)

Brunella Hall. Helv. 277. Enum. 636. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 23. Heg. 2. p. 27. Wahlenb. Helv. 114. *Brunella vulgaris* Clairv. Man. 188. *Br. maior foliis non dissectis* C. B. Basil. 77. (Nisi ad sequentem spectat).

L. Sp. Pl. 837 *α*. Willd. Sp. Pl. 3. p. 176. Smith Brit. 646. Vill. Delph. 2. p. 396. Bieb. Cauc. n. 1179. *Pr. offi-*

cinalis α Crantz Austr. 279. *Brunella vulgaris* Dec. Fl. Fr. 2605. Lam. Enc. 1. p. 472 α.

Fl. Dan. tab. 910. Engl. Bot. 14. tab. 961. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 5. tab. 11. Schkuhr Handb. tab. 168. (flos et fructus). — Blackw. tab. 24. Fuchs Hist. 621. Tabern. Kräuterb. 943. fig. 3. Dod. Pempt. 136. fig. 1. Matth. 684. fig. 1.

Var. fl. albo, rubro, etiam ochroleuco s. luteo testante Pontedera, qui hancce var. in M. *Salaeva* se legisse dicit.

Var. palustris elatior strigosa. *Lausannae* et ad pontem *Birsae*. Haller.

A *Pr. grandiflora*, quacum Linnaeus, Crantz et Lamarck eam coniunxerunt, vere differre videtur spica breviori, foliorum pari unico ad basin plerumque stipata, floribus etiam in caule proceriori longe minoribus, calycis labio superiori apice late subtruncato, obscure trifido, breviter triaristato: inferiore breviori; galea corollae brevi, incurva, saepius integra v. leviter emarginata, et seminibus oblongis. Planta variabilis, caulibus plus minus hirsutis v. glabriusculis, in pascuis aridis brevissimis, in sylvis locisque humidis fere pedalibus, foliis modo integris, modo subrepandis, modo basi dentatis florumque colore mire ludit. Flores plerumque violacei. (D. v.)

Hab. in pascuis, dumetis et pratis planitiei, montium et Alpium, ubique frequentissima. — Fl. Iunio, Iulio et Augusto. ♃.

1563. Prunella *grandiflora* Jacq. — Pr. foliis petiolatis oblongo-ovatis integriusculis, calycis labio superiori trifido, galea falcata. (Sp. 2. Gall. *Brunelle à grandes fleurs*.)

Brunella Hall. Helv. 278. Enum. 637. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 23. Heg. 2. p. 27. Wahlenb. Helv. 115. *Brunella grandiflora* Clairv. Man. 188.

Pers. Syn. 2. p. 137. Vill. Delph. 2. p. 396. Bieb. Cauc. n. 1181. Willd. Sp. Pl. 3. p. 177 α. Bertol. Amoen. Ital. 160 α. *Pr. vulgaris* β Crantz Austr. 279. *Brunella grandiflora* Dec. Fl. Fr. 2607. *Br. vulgaris* β Lam. Enc. 1. p. 472.

Jacq. Austr. tab. 377. (ad var. β pertinere videtur). Schkuhr Handb. tab. 168. — Clus. Hist. 2. p. 43. fig. 1. (*bona*). I. B. Hist. 3. p. 429. fig. 1. (*pessima*). Tabern. Kräuterb. 944. fig. 2. (Spica nimis brevis, ceterum bene).

Var. floribus albis et carneis.

β *pinnatifida*, foliis pinnatifidis hirtis, caule subramoso. Var. fl. albis et purpureis.

Hall. Helv. l. c. ad calcem. Nomencl. 279 β. Enum. 637. n. 4. Vill. l. c. b et c. Bertol. Amoen. Ital. 160., *Pr. pinnatifida?* (fol. glabris) Pers. Syn. 2. p. 137. — I. B. Hist. 3. p. 429. fig. 2.

Pr. laciniata Rchb. Iconogr. cent. 3. pag. 38. tab. 238. fig. 393. *Pr. grandiflora β pinnatifida* Schleich. exs. cat. 1807 et 1815. *Pr. pinnatifida* Idem. cat. 1821.

Radix fibrosa. Caulis adscendens, obscurius tetragonus, parum foliosus, plerumque simplex, 4-6-uncialis. Folia longius petiolata, ovato-oblonga, integra, quandoque dentato-sinuata, pubescentia, quam prioris teneriora. Spica basi plerumque aphylla, uncialis, biuncialis, dense multiflora. Bracteae verticillos stipantes, magnae, oppositae, subcoloratae, ciliatae, late amplexicaules, acuminatae. Calyx compresso-bilabiatus, striatus, basi hirsutus: labium superius supra planum, latum, vere trifidum, dentibus lateralibus lanceolatis, medio latiori, ovato, obtuso, omnibus subaristatis: inferius vix brevius, longe bifidum, per maturationem superiori incumbens. Corolla fere uncialis, violacea; galea elongata, ad medium flexa falcataque, semper emarginata; tubus basi albus; labii segmentum medium maximum, concavum, serratum, emarginatum. Stylus exsertus. Semina ovato-trigona, breviora quam prioris. (D. v.)

Var. β a communi foliis longioribus, pinnatifidis, breviter hirtis, quandoque brevissime petiolatis, et caule subramoso, ramulis nempe exiguis sterilibus axillaribus eximie differt. Structura autem floris calycisque omnino convenit, ut eam nondum separare velim. *Brunella laciniata* Dec. (haud secus ac Rchb.) ob descriptionem calycis, quem eundem esse ac *grandiflorae* asserit

auctor illustrissimus, forte ad nostram plantam referenda est. (D. s.)

Hab. locis fere eisdem, plerumque tamen submontanis. Eam ultra limitem Abietis invenit Cl. WAHLENBERG. β multo rarior. Fl. purpureo legit Cl. SCHLEICHER in vineis supra *Ardon*. Specimina Cl. viri foliis tenuius laciniatis quam in fig. I. B. breviterque petiolatis gaudent. *Basileae* et circa *Bex*. Amiciss. HORNUNG; planta eius melius cum fig. I. B. convenit. — Fl. albo *Genevae* versus *la Bâtie*. I. B. Ad viam cavam, inter *Immensee* et *Küssnacht*. I. I. SCHEUCHZER. — Fl. Iunio, Iulio et Augusto. ♃.

1364. PRUNELLA *laciniata* L. — Pr. foliis superioribus laciniato-pinnatifidis, calycis labiis subaequalibus: superiore subtruncato brevissime triaristato. (Sp. 3. Gall. *Brunelle laciniée*.)

Brunella Hall. Helv. 279. Enum. 637. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 23. Heg. 2. p. 27. *Brunella laciniata* Clairv. Man. 188. *Br. folio laciniato* C. B. Basil. 77.

L. Sp. Pl. 837. Pers. Syn. 2. p. 137. Vill. Delph. 2. p. 397. Crantz Austr. 280. *Pr. alba* Bieb. Cauc. n. 1180. *Brunella laciniata* Lam. Enc. 1. p. 366. Dec. Fl. Fr. 2606?

Lam. Illustr. tab. 516. fig. 2. Jacq. Austr. tab. 378 *). *Pr. vulgaris β pinnatifida* Rchb Iconogr. cent. 3. t. 239. fig. 394. — Dod. Pempt. 136. fig. 2. (*optima*). Clus. Hist. 2. p. 43. fig. 2. (*eadem*). Tab. Kräuterb. 941. fig. 1. (*bona*). I. B. Hist. 3. p. 429. fig. 3.

β flore purpureo v. violaceo, foliis omnibus laciniatis. Hall. Helv. l. c. β, γ. Enum. l. c. β.

Vaill. Bot. Par. tab. 5. fig. 1.

Prunella vulgari tum habitu, tum fructificationis partibus affinis. Verum in horto culta folia neutiquam integra nanciscitur, imo HALLERO testante „omnia laciniis dividuntur et planta tota calvescit." Caulis decumbens v. adscendens, ramosus, rubens v. purpureus, praecipue superne pilis adpressis pubescens. Folia nervo dorsali valido percursa, pubescentia: radicalia longe petiolata, ovato-oblonga,

*) Cl. REICHENBACH ic. Lam. et Jacq. ad suam *Pr. laciniatam*, quae eadem est ac nostra *Pr. grandiflora β pinnatifida*, refert.

integra v. subdentata: caulina sublyrato-pinnatifida, eo magis laciniata, quo longius a basi distant: floralia parva, etiam divisa, amplexicaulia, basi membranacea bracteisque similia. Spica brevis, densissima, basi satis constanter foliorum pari stipata. Bracteae omnino ut in prioribus. Calyx minor et tenuior quam *vulgaris*, labiis longitudine vix aequalibus, perinde praecipue basin versus pilis articulatis hirsutus, labio superiori tenuissimo, planiusculo, subtruncato-rotundato, perobscure trilobato, lobulis latis, rotundatis, nervo dorsali in mucronem brevissimum exserto instructis. Corolla parva, ochroleuca, tubo galeaque rotundata, subinde leviter emarginata; labium fere horizontale, lobo medio ut in prioribus. Genitalia intra galeam contenta. Semina oblonga. (D. v.)

Hab. in Helvetiae occidentalis pascuis aridiusculis, minus frequens. *Genevae*. I. B. *Basileae*. C. B. Ad *Wiesam*. Cl. Stæhelin. Prope *Michelfelden*, *Oris*, *Gundeldingen*, *um die Hülftenschanz* etc. Ad pedem M. *Salaevae* et *Thoiry*; circa *Roche*, *aux Furets*, *aux Assurets* et *aux Gauges*. Haller. *Biennae*, eundo ad lacum. Cl. Gagnebin. In pascuis infra *Bonmont* copiose. Var. β multo rariorem legerunt Cl. Stæhelin circa *Riehen* et amiciss. Hornung in M. *Cenere* inter *Bellitium* et *Luganum*. Caule gaudet proceriori foliisque inconcinne sed profunde sinuato-laciniatis. — Fl. Iun.-Augusto. ♃.

B. ANGIOSPERMIA.

G. 372. Bartsia L. gen. 739. Juss. 100. *Staehelinia* Hall. *Pedicularis* sp. Tourn.

Cal. inaequaliter 4-lobus, coloratus. Cor. incurve tubulosa, brevissime bilabiata; galea erecta, integra; labium minus, 3-fidum. Anth. villosissimae. Caps. compressa, bilocularis. Sem. angulata.

1365. Bartsia *alpina* L. — B. foliis oppositis cordatis obtuse serratis. L. (Gall. *Bartsie des Alpes*.)

Staehelinia Hall. Helv. 312. Enum. 624. n. 1. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 50. It. 4. p. 341. It. 5. p. 428. et It. 7.

p. 519. Sut. Fl. Helv. 2. p. 24. Heg. 2. p. 28. Clairv. Man. 207. Wahlenb. Helv. 115. Mur. Bot. Val. 55. Roesch in Alpin. 2. p. 119.

L. Sp. Pl. 839. Willd. Sp. Pl. 3. p. 187. Pers. Syn. 2. p. 150. Smith Brit. 647. Dec. Fl. Fr. 2426. Vill. Delph. 2. p. 429. *Staehelinia alpina* Crantz Austr. 294. *Rhinanthus alpina* Lam. Enc. 2. p. 60.

Engl. Bot. 6. tab. 361. Fl. Dan. tab. 43. Schkuhr Handb. tab. 168. (Stamina nimis brevia, anth. perperam minimae et glabrae). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 17. tab. 15. (melior; anth. tamen etiam glabrae). Pon. Bald. in Clus. Hist. 2. p. 343. (*bene*). I. B. Hist. 3. p. 289. f. 3.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 234. Schleich. Thom. exs.

Radix repens. Caulis simplex, erectus, quadratus, semipedalis, dodrantalis, subvillosus, valde foliosus. Folia opposita, sessilia, subamplexicaulia, ovata, aequaliter serrato-crenata, rugosa, praesertim dorso breviter pilosa, sordide v. nigro-virentia, ut in tota familia per exsiccationem nigricantia: floralia colorata. Spica terminalis, densa, foliosa. Flores axillares, oppositi, brevibus pedunculis insidentes, foliis longiores. Calyx subvillosus, tubulosus, semiquadrifidus, laciniis late lanceolatis, atro-violaceis. Corolla sordida, atro-violacea, tubo longo, subincurvo, superne dilatato; galea subconcava, integriuscula; labium paulo minus, trifidum, lobulis parvis rotundatis. Stamina corollam fere aequantia, antheris dense barbatis, bilobis, lobis apice mucronato-acuminatis. Stigma exsertum, capitatum. Capsula calycem superans, ovata, subpubescens, stylo persistente pubescente terminata. Semina acute angulosa. (D. v.)

Hab. locis petrosis v. glareosis Alpium et cacuminum *iuranorum* ubique frequens. Monente Cl. Wahlenberg rarius infra *Fagi* limitem descendit. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

G. 373. Rhinanthus L. gen. 741. Juss. 101. Gaertn. tab. 54. *Alectorolophus* Hall. *Pedicularis* sp. Tourn. tab. 77. B. F. F. F. M. N. O. P.

Cal. submembranaceus, inflatus, ore coarctatus, 4-dentatus. **Cor.** personata. **Galea** fornicato-compressa, emarginata; labium trifidum. **Antherae** hirsutae. **Caps.** 2-locularis, compressa. **Sem.** subreniformia, membranaceo-alata.

1366. RHINANTHUS *minor* Ehrh. — Rh. foliis oblongo-lanceolatis serratis, calyce glabro, galea marginibus appendiculato-praescissa. (Sp. 1. Gall. *Cocriste à petites fleurs.*)

Ehrh. Herb. 46. Beytr. 6. p. 144. Pers. Syn. 2. p. 151. *Rh. Crista-galli β* L. Sp. Pl. 840. *Alectorolophus parviflorus* Wallr. Sched. 318. Bull. Herb. tab. 125? (Cal. villosus et styli exserti; sed ob corollae formam huc spectare videtur. — Dod. Pempt. 556. fig. 1. (absque dubio). I. B. Hist. 3. p. 436. fig. 3. (Nisi ad var. β sequentis pertinet, cuius synon. fortasse nonnulla huc referenda sunt).

β *alpina*, minor, foliis linearibus concinne serratis. *Rh. angustifolius* Gmel. Fl. Bad. (auct. Schleich.) Schl. exs. ined.*).

Radix annua. **Caules** ramosi v. saepius simplices, quadrati, rubentes, immaculati, glabri, pedales; rami oppositi, divaricati. **Folia** opposita, saturate virentia, pilis scabris brevissimis dense subpubescentia, oblonga, sessilia, basi latiora et subcordata, oblongo-lanceolata, acuminata, crebro et acute serrata. **Spica** terminalis, oblonga; **bracteae** magnae, basi lata ovato-acuminata profundius acutiusque serratae, foliis breviores multoque latiores. **Flores** brevissime pedicellati, oppositi v. alterni. **Calyx** magnus, glaber, suborbiculatus, submembranaceus, tenuis, reticulatus, inflatus, dentibus quatuor brevibus, margine subpubescentibus, conniventibus. **Corolla** lutea; tubo longo, superne dilatato; galea brevi, valde compressa, fornicata, infra apicem utrinque appendice marginali livide caerulea v. lutea, per-

*) Haec planta a varietate analoga speciei sequentis γ *angustifolia* omnino diversa, characteribus specificis statim dignoscitur.

angusta et quasi longitudinaliter praescissa aucta; labium aequaliter trifidum, segmentis oblongis, obtusis, integris. Antherae subbipartitae, hirsutae. Stylus viridis, inclusus. Semina membranaceo-alata, reticulata, complanata. Glandula violacea antice basi marginali germinis insidens. (D. v.)

Hab. in pratis humidiusculis ubique. *β* in M. *Gotthardo* cum *Iunco squarroso*. Cl. Schleicher. — Fl. Maio-Iulio. ⊙.

1367. Rhinanthus *Crista-galli* L. — Rh. foliis lanceolatis linearibusve, caule maculato, galea utrinque infra apicem dentata. (Sp. 2. Gall. *Cocriste à grandes fleurs*.)

α pilosa, caule calyceque pilosis. *Alectorolophus* Hall. Helv. 314. Enum. 624. n. 1. *Rh. alectorolophus* Sut. Fl. Helv. 2. p. 25. Heg. 2. p. 28. Clairv. Man. 296. *Rh. Crista-galli β hirsuta* Wahlenb. Helv. 115. *Rh. hirsuta* Mur. Bot. Val. 90.

L. Sp. Pl. 840 *γ*. Lam. Enc. 2. p. 59 *β*. Crantz Austr. 297 *γ*. *Rh. alectorolophus* Poll. Palat. n. 580. Vill. Delph. 2. p. 413. Hoffm. Germ. 1. p. 215. Bertol. Amoen. Ital. 380 *γ* et *δ*. *Rh. hirsuta* Dec. Fl. Fr. 2432. *Rh. villosus* Pers. Syn. 2. p. 151. *Alectorolophus Crista-galli* Bieb. Cauc. n. 1183. *Al. hirsutus* All. Pedem. n. 205. *Al. grandiflorus β pubescens* Wallr. Sched. 316.

I. B. Hist. 3. p. 436. f. 2. Tab. Kräuterb. 1180. f. 5. (*bona*).

β glabra, foliis latis, corollis magnis et galeae dentibus valde exsertis a *minore* statim distinguenda. Synonyma praecipue recentiorum inter hancce varietatem et *Rh. minorem* ambigunt.

Alectorolophus Hall. Helv. 313. Enum. 624. n. 2. *Rh. Crista-galli* Sut. Fl. Helv. 2. p. 24. Heg. 2. p. 28. Clairv. Man. 206. Wahlenb. Helv. 115 *α*. *Rh. glabra* Mur. Bot. Val. 90. *Pedicularis pratensis lutea* C. B. Basil. 50.

L. Sp. Pl. 840 *α*. Lam. Enc. 2. p. 59 *α*. Crantz Austr. 296 *α*. Vill. Delph. 2. p. 413. Smith Brit. 649. *Rh. glabra* Dec. Fl. Fr. 2431. *Al. grandiflorus α glabratus* Wallr. Sched. 316.

Fl. Dan. tab. 981. (*opt.*). Schkuhr Handb. tab. 169. Engl. Bot. 10. tab. 657. — I. B. Hist. 3. p. 436. fig. 3.

? γ *angustifolia*, divaricato-ramosa, elatior, glaberrima, foliis perangustis lanceolato-linearibus concinne serratis, floribus dimidio minoribus, calycibus brevissime ciliatis. Hall. Helv. 313 β. Enum. l. c. β. — *Crista-galli angustifolia montana* C. B. Prodr. 86.

A priori statim dignoscitur: caule ramosiore, plerumque elatiore, punctis rubris maculato, in planta α superne pilis brevibus reflexis villoso, foliis in α et β multo latioribus, laetius virentibus, remotius serratis, floribus duplo fere maioribus, calyce saepe pilis longis lanuginosisque villoso, corolla dilutius flava, in var. α pubescente, labio quandoque maculato et praesertim galeae dentibus multo magis prominulis, saltem duplo maioribus, livide caeruleis, rarius flavis. Stylus violaceus, stigmate demum exserto. (D. v.)

Hab. in agris lutosis, pratis siccioribus et secus vias frequens. β longe rariorem, circa *Longirod* inveni. γ in montibus *basileensibus*. C. B. Locis montanis, v. gr. supra *Biennam*. Haller. In sylvis caesis M. *Jorat* supra *Lausannam*. Cl. Reynier. Locis montanis aridissimis ego quoque legi. *Audessus de la St.-Georges sur la route de la vallée de Joux.* — Fl. Maio et Iunio. γ Iulio – Septembri. ⊙.

Obs. Var. γ loco natali, florescentiae tempore, foliis angustissimis, habitu elato, gracili macilentoque, floribus denique minoribus, saturatius luteis a reliquis recedit. Sed ob galeam insigniter bidentatam et stylum coloratum exsertumque separare nolui.

G. 374. Euphrasia L. gen. 741. Juss. 100. Gaertn. tab. 54. Tourn. tab. 78. *Euphrasia* et *Odontites* Hall.

Cal. cylindricus, 4-dentatus. Cor. bilabiata, fauce ampla, galea emarginata; labium aequaliter trilobum; anth. bilobae, apice spinuloso-aristatae. Caps. bilocularis, polysperma. Sem. oblonga, costata striatave.

1368. Euphrasia *officinalis* L. — Euphr. foliis late ovatis, argute serratis lineatis pubescentibus. (Sp. 1. Gall. *Eufraise officinale*.)

Euphrasia Hall. Helv. 303. (excl. var. γ II. et δ). Enum. 628. n. 1. (excl. var. β II). Sut. Fl. Helv. (excl. var. γ et δ). Heg. 2. p. 29. Clairv. Man. 208. Wahlenb. Helv. 115. (excl. var. β). Mur. Bot. Val. 67. *Euphr. officinarum* C. B. Basil. 67.

L. Sp. Pl. 841. Willd. Sp. Pl. 3. p. 193. Lam. Enc. 2. p. 400. (excl. var. β). Dec. Fl. Fr. 2418. et Suppl. p. 390. Smith Brit. 650. Vill. Delph. 2. p. 410. (excl. var. d et e). Crantz Austr. 300.

Lam. Illustr. tab. 518. fig. 1. Engl. Bot. 20. tab. 1416. Chaum. Fl. Méd. 3. tab. 162. Fl. Dan. tab. 1037. Schkuhr Handb. tab. 169. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 3. tab. 14. — Fuchs Hist. 246. (*opt.*). Tabern. Kräuterb. 1246. Dod. Pempt. 54. fig. 3. (Folia nimis longa). I. B. Hist. 3. p. 432. fig. 3. (*pessima*). Dalech. Hist. 1167. fig. 1.

β *minor*, floribus parvis.

γ *purpureo-caerulea*, grandiflora. *Euphr.* n. 2. Vaill. Paris. p. 51. cum descr.

? δ *flava*, foliis subrotundis, floribus in summo caule congestis flavis maioribus.

Hall. Helv. l. c. 6. (Var. mihi adhuc ignota).

Radix, ut in caeteris, exilis, annua. Caules plerumque ramosi, erecti, 4-5-unciales, subteretes, pubescentes. Folia pleraque opposita, sessilia, pubescentia, parva, late ovata, lineari-nervosa, profunde serrata, dentibus basi contiguis, latis, acutiusculis. Flores elegantes, solitarii, oppositi v. alterni, brevissime pedicellati, axillares, in summo caule magis approximati. Calyx tubulosus, pubescens, semiquadrifidus, laciniis erectis, lanceolato-subulatis, peracutis. Corolla magnitudine et coloribus varians, plerumque alba, fasciis purpureis v. violaceis insignita, tubo cylindrico, galea planiuscula, plus minus reflexa, bifida, lobulis emarginatis; labium maius, basi luteum, trilobum, segmentis oblongis, subaequalibus, obtusis, obcordatis: medium porrectum. Stamina galeae incumbentia, corolla breviora, antheris coalescentibus, lobulis omnibus apice spinulosis, basi setoso-barbatis. Capsula calyce minor, obcordata, apice villosa,

dissepimenti axe stylum persistentem emarginatura breviorem mentiente. Semina albida, oblonga, teretiuscula, utrinque attenuata, costis parallelis exstantibus striata. (D. v.)

Hab. in pratis ubique, etiam in montibus et Alpibus frequens. β in pascuis aridioribus. γ ad lacum *Sylvae planae* in valle *Oeni* superioris. I. I. Scheuchzer. δ in Alpibus. Haller. — Fl. Augusto et Septembri. ☉.

1369. Euphrasia *alpina* Dec. — Euphr. foliis glabriusculis oblongis pinnatifido-dentatis lineatis. (Sp. 2. Gall. *Eufraise des Alpes.*)

Euphrasia Hall. Helv. 303 δ. Enum. 629. n. 2. *Euphr. salisburgensis* Heg. Fl. Helv. 2. p. 29. Mur. Bot. Val. 67. *Euphr. officinalis* δ Sut. Fl. Helv. 2. p. 25.

Dec. Fl. Fr. 2420. *Euphr. salisburgensis* Hoppe Taschenb. ad 1794. p. 190. Funk in Röm. Arch. I. fasc. 1. p. 43. (Nihil nisi nomen et locus natalis). Willd. Sp. Pl. 3. p. 193. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 595. *Euphr. tricuspidata* (non L.) All. Pedem. n. 214. (Cl. Candollius ex Herb. Allion. inspectione). *Euphr. officinalis* ε (excl. diagnosi linnaeana et syn. Magn. quae ad *Euphr. latifoliam* pertinent). Vill. Delph. 2. p. 409.

Bocc. Mus. 54. tab. 60.

α *dissecta*, foliis angustis subimbricatis, dentibus acuminato-setaceis, caule duriori plerumque ramosissimo.

β *media*, foliis latioribus distantibus, dentibus brevioribus sublanceolatis nec nisi in foliis superioribus acuminatis, caule minus ramoso.

Euphr. alpina Schl. Thom. exs. Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 382.

γ *grandiflora*, foliis ovato-oblongis distantibus, dentibus longis angustis acuminato-setaceis, caule minus ramoso, floribus maximis.

Euphr. alpina Lam. Enc. 2. p. 400. et Illustr. tab. 518. fig. 2.

Euphr. alpina grandiflora Schl. exs.

Planta variabilis, non solum dentibus foliorum distantibus angustioribus plerumque acuminato-setaceis, foliis ipsis longioribus, maioribus, glabriuscu-

lis, calycis dentibus setaceis, corollae galea subfornicato-connivente, sed quoque apice reflexa, capsula superne brevissime pubescente glabrave, vix emarginata et dissepimenti axe longius producto ab *officinali* differre videtur. Ceterum in Alpibus denuo indaganda et potissimum floris fructusque fabrica attentius investiganda est. (D. v.)

Hab. in Alpium montiumque locis rupestribus calidioribus, non rara. *Agauni*; versus rupem, ex qua rivus *le Furet* scaturit; supra *Bex*. In adscensu areae rupestris *du Creux du Van*; in M. *Chasseral*, etc. Haller. Ad lacum *Lioson*. Cl. Sam. Bridel. Ad pontem *Trientis*. Rev. Murith. Var. α circa *Château-d'Oex*, prope fontem mirabilem *Chaudanae*. — Fl. ante priorem, mensibus Iulio et Augusto. ⊙.

Obs. *Euphr. latifolia*, pro qua nostram nonnulli habuerunt, abunde differt toto habitu rigido villosoque, calycibus longe tubulosis, brevius 4-fidis, corolla parva, longo angustoque tubo, galea fornicata brevi, labio obtuse trilobo etc.

1370. Euphrasia *minima* Jacq. — Euphr. caule simpliciusculo, foliis glabris ovatis 3-5-crenis obtusis, floribus folio brevioribus, calycis segmentis late lanceolatis. (Sp. 3. Gall. *Eufraise naine.*)

Euphrasia Hall. Helv. 303 γ H. Enum. 628. n. 1 β H. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 56. It. 2. p. 133. et It. 4. p. 334. Mur. Bot. Val. 67. *Euphr. officinalis* γ Sut. Fl. Helv. 2. p. 25. Heg. 2. p. 29 c.

Dec. Fl. Fr. 2419. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 595. in obs. n. 1. Pers. Syn. 2. p. 149. *Euphr. officinalis* β Lam. Enc. 2. pag. 400. *Euphr. officinalis* e Vill. Delph. 2. pag. 110. *Euphr. officinalis* c All. Pedem. n. 213.

Bocc. Mus. p. 64. tab. 60.

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 585. Thom. Schl. exs.

Caulis teres, simplex v. parum ramosus, subpubescens, vix biuncialis, plerumque paucas lineas longus. Folia numerosa, subimbricata, saturate virentia, glabriuscula, margine revoluta, late ovata v. ovalia, obtusissima, profunde dentata, crenis nempe magnis 3-5 in foliis inferioribus rotundatis, in summis

acutiusculis. Flores minimi, folio breviores; calyce glabriusculo, semiquadrifido, segmentis late lanceolatis, obtusioribus; corollae tubo brevi, galea livide purpurascente, convexa et cum labio convergente neque apice reflexa; labium unicolor, flavum, trilobum, segmentis bifidis. Capsula ut in *officinali*, sed glabriuscula, neque apice dense villosa. (D. v.)

Hab. in omnibus Alpibus, locis gramineis frequens. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

Obs. An *Euphrasiae* 1, 2, 3 verae species, aut merae varietates sint, nondum constat. Characteres mihi notos seorsim sistere satius duxi, dum experimenta in hortis rite instituta nos meliora docuerint.

1371. Euphrasia *Odontites* L. — Euphr. foliis lanceolato-linearibus serratis, labii segmentis oblongis obtusis integris. (Sp. 4. Gall. *Eufraise tardive.*)

Odontites Hall. Helv. 304. Enum. 627. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 26. Heg. 2. p. 29. Mur. Bot. Val. 67. Wahlenb. Helv. 116. *Odontites vulgaris* Clairv. Man. 207. *Euphr. pratensis rubra* C. B. Basil. 67.

L. Sp. Pl. 841. Willd. Sp. Pl. 3. p. 194. Lam. Enc. 2. p. 400. Dec. Fl. Fr. 2422 α et γ. Vill. Delph. 2. p. 411. Crantz Austr. 299. *Bartsia Odontites* Smith Brit. 648. *Bartsia serotina* Bert. Amoen. Ital. 33.

Fl. Dan. tab. 625. *B. Odontites* Engl. Bot. 20. tab. 1415. (bracteae floribus breviores). Schkuhr Handb. tab. 169. Rivin. Monop. Irr. tab. 90. fig. 2. Barr. Ic. 576. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 554. Dod. Pempt. 55. Dalech. Hist. 1167. fig. 2. (fere eadem).

β *verna*, foliis lanceolatis, bracteis flores superantibus.

Euphr. verna Bell. Act. Taur. 5. p. 398. App. Fl. Pedem. 33. Dec. Fl. Fr. Suppl. 390. n. 2422. — *Euphr. Odontites β* Willd. Sp. Pl. 3. p. 194. Dec. Fl. Fr. 2422. *Bartsia verna* Bert. rar. Ital. dec. 3. p. 28. *B. Odontites* Amoen. Ital. 32.

(Icon Dodon. ad *Odontitem* citata habitum nostrae plantae optime exprimit).

Caulis obscure quadratus, erectus, ramosus, pubescens, dodrantalis, pedalis, ramis oppositis v. ra-

rius sparsis, erecto-patentibus, plerisque fertilibus. Folia sessilia, pleraque opposita, lanceolato-linearia, obtusiuscula, haud profunde remoteque serrata, pubescentia. Racemi in caule ramisque terminales, elongati, graciles, foliosi, fere unilaterales; flores brevius pedicellati, subopposili, calyce per florescentiam purpura tincto, demum viridi, late tubuloso, pubescente, usque ad tertiam partem 4-fido, dentibus subinaequalibus, lanceolatis. Corolla dilute purpurea, tubo calycem subaequante; galea longa, erecta, concava, subemarginata et apice quasi truncata; labium fere horizontale, profunde trifidum, lobis subspathulatis, obtusis, integris. Stamina subexserta, antheris luteo-rutilis, profunde bilobis, infra lobos paucisetis, lobis apice spinulosis. Stylus pubescens. Capsula calyce paulo brevior, ovata, superne pilis erectis hispida, seminibus numerosis, striatis, eiusdem formae ac *Euphr. officinalis*, sed costis minus exstantibus instructis. (D. v.)

β foliis latioribus maioribusque, 2-3 lineas longis, floralibus seu bracteis flores superantibus, spicis minus laxis neque gracilibus a var. α non satis distincta. Stylus crassior, per florescentiam plerumque exsertus. (D. s.)

Habitat in arvis lutosis, ad fossas secus vias humidiusculas planitiei, ubique. β in arvis calidioribus aridisque fere in eodem situ ac *Crassula rubens*. — In valle *Praetoria* frequens. In agris *Chamblande* prope *Lausannam*. Cl. Reynier. — Fl. Augusto et Septembri. β Iunio et Iulio. ⊙.

1372. Euphrasia *lutea* L. — Euphr. foliis lanceolato-linearibus subserratis: caulinis caducis: superioribus linearibus integerrimis calycibusque campanulatis pubescentibus. (Sp. 5. Gall. *Eufraise jaune*).

Odontites Hall. Helv. 305. Enum. 627. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 26. Heg. 2. p. 30. Mur. Bot. Val. 67. *Odontites lutea* Clairv. Man. 207. *Euphr. pratensis lutea* C. B. Basil. 67.

L. Sp. Pl. 842. Willd. Sp. Pl. 3. p. 195. Lam. Enc. 2. p. 401. Dec. Fl. Fr. 2423. Vill. Delph. 2. p. 411. All. Pedem.

n. 216. Bieb. Cauc. n. 1187. Bert. Amoen. Ital. 161. *Euphr. Coris* Crantz Austr. 298.

Jacq. Austr. tab. 398. — Labr. et Heg. Ic. Helv. 8 tab. 4. Moris. Hist. s. 11. tab. 24. fig. 16. Riv. Mon. Irr. tab. 91. I. B. Hist. 3. p. 433. (*bene*). Chabr. Sciagr. 475. fig. 4. (*eadem*).

Schleich. Thom. exs.

Caulis erectus, ramosissimus et quasi paniculatus, obtuse quadrangulus, ut tota planta brevissime sed distincte pubescens, dodrantalis, pedalis et ultra, ramis decussatim oppositis, erectis, omnibus floriferis. Folia opposita, sessilia, linearia, vix lineam unam lata, obtusa, pleraque integerrima: inferiora *) tamen paulo latiora, lanceolato-linearia, subserrata, serraturis paucis parumque profundis: floralia minora, saepius alterna: omnia per exsiccationem plerumque insigniter nigrescunt. Racemi elongati, foliosi, unilaterales. Flores pulchelli, alterni, solitarii, pedunculis tenuissimis, calyce multo brevioribus insidentes. Calyx breviusculus, campanulatus, vix usque ad quartam partem 4-fidus, dentibus ovatis, subinaequalibus. Corolla lutea, extus pubescens, tubo calycem vix aequante; galea erecta, oblonga, concava, obtusa; labium paulo brevius, segmentis ovatis subaequalibus, lateralibus denticulato-sublaceris, medio „emarginato." Haller. Stamina corolla longiora, libera nec galeae incumbentia, filamentis subpubescentibus. Antherae aureae, colore in herbariis diu persistente, lobis latis, apice spinula brevi terminatis, intra lobos glaberrimae. Stylus staminibus longior, inferne villosus, labio approximatus. Capsula calyce brevior, ovata, emarginata, superne hispida. Semina oblonga, utrinque acuta, subventricosa, tenuiter striata. (D. v.)

Hab. in collibus herbosis Helvetiae occidentalis rarior. — *Basi-*

*) Folia inferiora decidua in planta florente plerumque omnino desunt. „Folia caulina lanceolato-linearia, serrata, cito pereuntia." Bert. l. c.

leae ad patibulum. C. B. Circa *Lörrach.* I. B. *Basileae um die Hülftenschanze* ad viam. In agro *Aquileiensi* vulgo, v. gr. ad rupes marmoreas prope *Roche*; *à Bex au Tombey.* In *Valesia* inter *Sideram* et *Sedunum*, supra *Frienisberg* etc. Haller. In M. *Lägerberg* supra *Badam.* I. Gesner. *Octoduri*, *aux Marques* (ego *au Château de la Batia*), *Varonae*, *aux Plâtrières de Sierre*, circa *Bex au Montet.* Rev. Murith. In agro *Urbigeno* prope *Agiez.* Amiciss. Monnard. *Vivisci.* Cl. Tardent. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

Obs. *Euphr. linifolia* L. Sp. Pl. 842. nostrae simillima, omnium partium glabritie, foliis magis numerosis, angustioribus, omnibus integerrimis linearibusque, bracteis calyci incumbentibus neque ei oppositis, differt. Florum fabrica, quantum in speciminibus siccis recognoscere licuit, omnino eadem. Etsi affinis, videtur distincta.

+ 1373. Euphrasia *lanceolata* N. — Euphr. pubescens, foliis lanceolatis remote serratis, corollae labiis subaequalibus, galea obcordata staminibus longiore. (Sp. 6. Gall. *Eufraise lanceolée.*)

Pulchra planta, nominibus *Euphr. luteae* et *Euphr. vernae* missa, a *lutea* differt foliis omnibus lanceolatis v. lanceolato-acuminatis, apice obtusis, distincte serratis, calyce tubuloso, subsemiquadrifido, laciniis lanceolatis, multo longioribus, corolla multo maiore, lutea, galea concava, obcordata, labio, ut videtur, erecto, maximo, lobis latis, obovatis, obiter emarginatis. Stamina corolla paulo breviora, antheris luteis, glaberrimis, spinula plerumque incurva. Caulis in speciminibus meis trientalis, vix semipedalis, ramosus, valde foliosus. Folia ad quatuor lineas lata, apice quasi sphacelata, in herbariis viridiuscula. Spicae densae, unilaterales. Bracteae (folia floralia) floribus longiores, angustae, omnes serratae. Pedicelli brevissimi, adpressi, ut flores subsessiles esse videantur. Magis utique ad *Odontitem* accedit, sed habitu, florum colore et praecipue corollae magnitudine non parum differt, neque credo eam ad *Euphr. vernam* referendam esse. (D. s.)

Hab. in *Sabaudia.* Circa *Camberium.* Cl. Bonjean et Ph. Thomas. — ⊙.

1374. Euphrasia *viscosa* L. — Euphr. glanduloso-pubescens, foliis subintegerrimis lineari-lanceolatis trinerviis linearibusque, staminibus corolla brevioribus. (Sp. 7. Gall. *Eufraise visqueuse ou odorante.*)

Odontites Hall. Helv. 306. Emend. 4. n. 49. Enum. 628. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 26. Heg. 2. p. 30. Mur. Bot. Val. 67. *Odontites viscosa* Clairv. Man. 207.

L. Mant. 86. Willd. Sp. Pl. 3. p. 195. Lam. Enc. 2. p. 401. Dec. Fl. Fr. 2425. Pers. Syn. 2. p. 150. Vill. Delph. 2. p. 411. *Euphr. linifolia* β L. Sp. Pl. 842.

Lam. Illustr. tab. 518. fig. 3. Garid. Aix. 351. tab. 80.

Schl. Thom. exs.

Tota planta pilis paulo longioribus quam *Euphr. lutea*, apice viscoso-glandulosis, in calycibus frequentioribus pubescit odoremque pomorum suavem spargit. Caulis erectus, plus minus ramosus, dodrantalis, pedalis et ultra. Folia sessilia, praesertim iuniora satis dense pubescentia, obsolete raroque serrata v. integerrima, acutiuscula, inaequalia: maiora lineari-lanceolata, fere uncialia, ad sesquilineam lata, distincte trinervia: minora duplo triplove angustiora brevioraque, linearia: floralia per maturationem cadiva, ut spicae demum omnino denudentur. Racemi laxiores quam priorum, floribus suboppositis v. alternis, brevissime pedicellatis, parvis, folio brevioribus. Calyx subcampanulatus, semiquadrifidus, segmentis lanceolatis. Corolla pallide flavescens, vix subpubescens; galea concava, stamina tegens; labii segmenta obovata, subemarginata; tubus calycem aequans. Stamina extra tubum exserta, galea breviora et intra eam contenta, antheris parvis, lobis apice brevissime mucronulatis, intus ciliatis, basi setosis. Stylus inferne brevissime pubescens. Capsula obcordata, apice hispida, calyce brevior. Semina teretiuscula, utrinque obtusa, albida, striis innumeris subtilissimis percursa. (D. v.)

Hab. ad colles apricos regionum calidiorum, rarissima, nec nisi in *Valesia* media occurrens. Eam in M. *Leitern* in sylva inter *Farn* et *Innen*, quae imminet praecipitio, indicabat Hallerus (Enum. l. c.); tum in sylva supra *Salges*, qua olim ad *Thermas Leucenses* ibatur (Hist. l. c. et in Enum. n. 3.). His locis autem nuper non visa. Verum circa *Varonam* copiose provenit. In sylva *Finges*. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Augusto. ⊙.

G. 375. Melampyrum L. gen. 742. Hall. Juss. 101. Gaertn. tab. 54. Tourn. tab. 78.

Cal. tubulosus, 4-fidus, acuminatus. Cor. personata, galea emarginata, compressa, marginibus extrorsum plicata; labium breviter trifidum. Caps. 2-locularis, loculis 2-spermis.

1375. Melampyrum *cristatum* L. — M. spicis quadrangularibus: bracteis imbricatis compactis cordatis denticulatis. L. (Sp. 1. Gall. *Mélampyre à crêtes.*)

Hall. Helv. 311. Enum. 625. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 27. Heg. 2. p. 31. Clairv. Man. 206. Mur. Bot. Val. 78. *M. luteum angustifolium* C. B. Basil. 67.

L. Sp. Pl. 842. Willd. Sp. Pl. 3. p. 197. Desrousseaux in Enc. 4. p. 19. Dec. Fl. Fr. 2447. Smith Brit. 651. Vill. Delph. 2. p. 414. Crantz Austr. 300. Bieb. Cauc. Suppl. p. 411.

Fl. Dan. tab. 1104. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 14. tab. 4. Engl. Bot. 1. tab. 41. Rivin. Monop. Irr. tab 81. fig. 2. I. B. Hist. 3. p. 440. fig. 2. (*bene*). Chabr. Sciagr. 477. fig. 3. (*eadem*). Moris. Hist. s. 11. tab. 23. fig. 2.

Radix ut in reliquis gracilis, annua. Caulis erectus v. adscendens, quadrangulus, subpubescens, scabriusculus, ramis patentibus, oppositis, pedalis et ultra. Folia, ut in omnibus, opposita, sessilia, patentia reflexave, marginibus scabra, subtrinervia, lanceolato-acuminata, praelonga, angusta, integerrima. Spicae in caule ramisque terminales, cristatae, elegantes, valde compactae, exquisite quadrangulares. Bracteae virides, cordatae, carinato-complicatae, superne reflexae, decussatim imbricatae,

tenuiter dentato-serrulatae, basi et quandoque per totum marginem dentibus lanceolatis, acutissimis longisque instructae: inferiores elongatae, longe acuminatae, superne foliaceae. Calyx albidus, pubescens, bracteis brevior, dentibus duobus longioribus, acuminatis, serrulato-scabris. Corolla modo ochroleuca, modo purpureo-violacea, clausa, palato aureo, tubo longo, compresso, superne dilatato. Antherae inclusae, atro-rubentes, ciliatae, lobis apice acuminatis. (D. v.)

Hab. in dumetis et ad sylvarum oras Helvetiae occidentalis vulgo. In M. *Muteto* et *Wasserfall*. C. B. Circa *Genevam* in montibus sylvosis. Rai. In segetibus circa *Sonvillers* versus *Charbonnière*. Cl. Gagnebin. Ubique in pago *vaudensi*, etiam in pratis humidis; circa *Chillon*, *Roche*, *Mathod*, *Orbe* etc. Haller. Locis aridis, circa *Bévieux* etc. Rev. Murith. *Neviduni* frequens. — Fl. Iunio-Augusto. ⊙.

1376. Melampyrum *arvense* L. — M. spicis conicis laxis: bracteis (coloratis) lanceolatis, pinnato-dentatis. Sm. (Sp. 2. Gall. *Mélampyre des champs.*)

Hall. Helv. 510. Enum. 626. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 27. Heg. 2. p. 31. Clairv. Man. 206. Wahlenb. Helv. 116. Mur. Bot. Val. 78. *M. coma purpurascente* C. B. Basil. 67.

L. Sp. Pl. 842. Willd. Sp. Pl. 3. p. 198. Desrousseaux in Enc. 4. p. 20. Dec. Fl. Fr. 2446. Smith Brit. 652. Vill. Delph. 2. p. 415. Crantz Austr. 301. Bieb. Cauc. n. 1189.

Fl. Dan. tab. 911. Engl. Bot. 1. tab. 53. Labr. et Heg. Ic. Helv. 11. tab. 2. (*bene*). — Riv. Monop. Irr. tab. 80. Tabern. Kräuterb. 553. fig. 1. (*bona*). Dod. Pempt. 541. fig. 2. Clus. Hist. 2. p. 45. fig. 1. (*bene*). I. B. Hist. 3. p. 439. fig. 2. Dalech. Hist. 419. (*bona*).

Caulis erectus, quadrangulus, rubens, ramosiusculus, dodrantalis, pedalis, scabriusculus. Folia opposita, sessilia, lineari-lanceolata, acuminata, subpubescentia, scabra, subuninervia, integerrima: summa tamen infra spicam basi fere ut bracteae setaceo-dentata. Spica terminalis, laxa, oblonga, 2-3-uncialis. Bra-

cteae purpureo-violaceae, erectiusculae, flores aequantes, lanceolato-acuminatae, dentibus patentibus, inferne latiusculis, undulatis, setaceo-acuminatis quasi pinnatifidae. Calyx profunde 4-fidus, dentibus lanceolatis, acumine longo setaceo terminatis. Corolla non omnino clausa, flavescens, apicem versus purpurea, rarius alba; galea fornicata, compressa, intus villosa; labium planiusculum, obiter tridentatum. Capsula ovata, obtusa, compressa. „Semina utrinque bina, flavescentia, laevigata, *Tritici* simillima." Smith. (D. v.)

Hab. inter segetes planitiei, per totam Helvetiam frequens. — Fl. Iunio et Iulio. ☉.

1377. Melampyrum *nemorosum* L. — M. floribus secundis lateralibus: bracteis (basi) dentatis cordato-lanceolatis: summis coloratis sterilibus, calycibus (sub-)lanatis. L. (Sp. 3. Gall. *Mélampyre violet.*)

Hall. Helv. 309. Enum. 626. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 27. Heg. 2. p. 31. Clairv. Man. 206.

L. Sp. Pl. 843. Willd. Sp. Pl. 3. p. 198. Desrousseaux in Enc. 4. p. 21. Dec. Fl. Fr. 2448. Vill. Delph. 2. p. 415. Crantz Austr. 502. Allion. Pedem. n. 209. Bieb. Cauc. n. 1190.

Fl. Dan. tab. 305. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 29. tab. 13. Schkuhr Handb. tab. 170. (flos et fructus). — *M. sylvaticum* Riv. Monop. Irr. tab. 81. Barr. Ic. 769. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 44. fig. 1. (folia elongata nimis angusta). I. B. Hist. 3. p. 440. fig. 1. (*melius*). Chabr. Sciagr. 477. fig. 4. (*eadem*).

Ser. Gall. exs. n. 239. Schleich. rar. exs. cent. . . . . n. 59. Thom. exs.

Generis facile formosissima. Caulis ramosus, gracilis, obtusissime quadrangulus, pilis brevibus subdeflexis articulatis dense pubescens, saepius coloratus, pedalis vel cubitalis, ramis oppositis, patentibus, vulgo fertilibus. Folia omnia distincte petiolata, ovato-lanceolata, acuminata, latiora quam ceterarum specierum; quandoque tamen lanceolato-acuminata magisque

elongata, margine dorsoque scabra, subtus nonnunquam (praesertim superiora) pube sublanuginosa dense pubescentia. Bracteae etiam petiolatae, floribus modo longiores, modo breviores, patentes, cordatae v. hastatae, basi dentibus lanceolato-acuminatis valde exstantibus varieque divergentibus instructae, superne integerrimae: superiores violaceo-purpureae: summae imbricatae, steriles, pulcherrime coloratae. Flores pedicellati, laxissime spicati, opposito-geminati, unilaterales, axillares. Calyx profundissime 4-fidus, dentibus lanceolatis, acuminatis acutissimisque, pilis albis, lanuginosis, plus minus longis numerosisque hirsutus. Corolla lutea, subaperta, palato galeaque pulchre aurantiacis. Capsula ovata, mucronata, calycis tubo paulo longior, „utrinque disperma, seminum paribus dissepimento parallelis." Schkuhr. Saepius tamen loculamenta casu monosperma deprehenduntur. (D. s.)

Hab. locis nemorosis paludosisque montium, rarissima. Circa *Biennam*. Haller. *Mülhusiae*. Cl. Risler. Supra *Valangins*. Cl. Schleicher. In agro *vaudensi*; *près du petit lac de Bré*. Illustr. Matthisson*). Circa *Viviscum* non infrequens. Cl. Tardent. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

1378. Melampyrum *pratense* L. — M. bracteis basi dentatis, floribus lateralibus secundis, coniugationibus remotis: corollis tubulosis oblongis subclausis. (Sp. 4. Gall. *Mélampyre des prés*.)

Hall. Helv. 308. Enum. 626. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 27. Heg. 2. p. 31. Clairv. Man. 207. Wahlenb. Helv. 116. Mur. Bot. Val. 78. *M. luteum latifolium* C. B. Basil. 67.

L. Sp. Pl. 843. Willd. Sp. Pl. 3. p. 199. Desrousseaux in Enc. 4. p. 21. Dec. Fl. Fr. 2449. Smith Brit. 652. Vill. Delph. 2. p. 416. Crantz Austr. 304. *M. vulgatum* Pers. Syn. 2. p. 151.

Engl. Bot 2. tab. 113. Lam. Ill. tab. 518. fig. 2. Schkuhr Handb. tab. 170. — Tabern. Kräuterb. 555. fig. 1 et 2.

---

*) Ni fallor, etiam in pago *friburgensi*, circa *Châtel St-Denis* occurrit.

(*malae:* folia omnia serrata). Riv. Monop. Irr. tab. 81. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 41. fig. 2. (*mala:* flores pessime expressi, approximati, folia omnia integerrima). Dalech. Hist. 420. fig. 2. (fere eadem; pessima).

β *paludosa*, minor, foliis lanceolato-linearibus. Hall. Helv. l. c. III. *M. sylvaticum* (non descr.) Sturm Fl. Germ. I. fasc. 9. tab. 11. (*bene*).

Caulis gracilis, erectus v. nutans, laevis v. scabriusculus, scabritie ad angulos internodiorum superiorum alternante, basi plerumque ramosus, dodrantalis pedalisve, in β semipedalis. Rami oppositi, patentes, valde foliosi, superne eximie quadrati. Folia subsessilia, integra, margine scabra: infima spathulato-oblonga: caulina acuta, ovato-lanceolata, semunciam et ultra lata: ramea multo angustiora, lanceolata. In var. β omnia lanceolato-linearia, perangusta: bracteae virides, lato-lanceolatae, magnae, inferne dentibus lanceolatis, longis patentibusque instructae, rarissime integrae. Flores brevissime pedicellati, opposito-geminati, ad bracteas axillares, paribus praesertim inferioribus remotis. Calyx quasi bilabiatus, breviter tubulosus, viridiusculus, basi purpureo maculatus, ultra medium 4- v. rarius 5-fidus, segmentis lanceolatis, perangustis, acutissimis. Corolla albido-flavescens, oblonga, fere clausa, tubo longo, trigono, inferne albido; galea carinata, apice emarginata, intus barbata, „rictu quasi piscis connivente," Haller; labium porrectum, horizontale, dilatatum, breviter tridentatum, subtus concavum. Antherae coalescentes, oblongae; lobi pilis reflexis ciliati, basi barbati longoque acumine terminati. Capsula oblique ovata, mucronata; semina utrinque bina, paribus dissepimento oppositis. Herba exsiccata eximie nigrescit. (D. v.)

Hab. in sylvis potissimum caeduis dumetisque campestribus montiumque minus editorum, ubique vulgatissimum. β in paludibus montanis vallis *Iugensis* supra *le Brassus*, *au Sentier* etc. copiose. — Fl. Maio-Iulio. β Augusto. ⨀.

1379. Melampyrum *sylvaticum* L. — M. (bracteis

integerrimis,) floribus lateralibus secundis: coniugationibus remotis, corollis (subglobosis) hiantibus. L. (Sp. 5. Gall. *Mélampyre des bois.*)

Hall. Helv. 307. Enum. 672. n. 5. Itin. Helv. 1. n. 7. Sut. Fl. Helv. 2. p. 27. Heg. 2. p. 31. Clairv. Man. 207. Mur. Bot. Val. 78. Wahlenb. Helv. 116.

L. Sp. Pl. 843. Willd. Sp. Pl. 3. p. 199. Desrousseaux in Enc. 4. p. 22. Smith Brit. 653. Dec. Fl. Fr. 2450. Vill. Delph. 2. p. 416. (Vir clariss. perperam huic speciei flores tribuit pallidiores quam priori). Crantz Austr. 303. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 9. (descriptio; icon vero ad priorem spectat). *M. alpestre* Pers. Syn. 2. p. 151.

Fl. Dan. tab. 145. Engl. Bot. 12. tab. 804. — Dalech. Hist. 899. (*bene*).

Habitu ad priorem proxime accedit: differt statura plerumque duplo fere minori, caule saepius simpliciusculo v. parum ramoso, superne ad angulos brevissime sed dense pubescente, pube autem eodem modo ac scabrities in *pratensi* alternante, foliis (apud nos) angustioribus, dorso reticulato-venosis, bracteis fere semper omnibus integerrimis, ac praesertim floribus duplo minoribus. Calycis segmenta late lanceolata, subaequalia; corolla unicolor, aurea, brevis, subglobosa, omnino hians; galea concava, rotundata, subcarinata, antice margine extrorsum plicato, plano barbatoque instructa; labium subdeflexum, trifidum, lobis ovatis. Antherae angustae, vix cohaerentes, marginibus subpubescentes, lobulis apice setosis. Capsula oblique mucronato-rostrata „reticulato-venosa". Smith. In herbariis minus quam *M. pratense* nigrescit. (D. v.)

Hab. in sylvis potissimum abiegnis subalpinis iuranisque frequens. — Fl. Iunio–Augusto. ⊙.

G. 376. Lathraea L. gen. 743. Juss. 102. Gaertn. t. 52. *Squamaria* Hall. *Anblatum* Tourn. tab. 481.

Cal. magnus, tubulosus, 4-fidus. Cor. bila-

biata. Glandula nectarifera ad suturae germinis basin. Caps. unilocularis, polysperma. Sem. globosa.

1380. Lathraea *Squamaria* L. — L. caule simplicissimo, floribus pendulis, labio inferiore trifido. L. (Gall. *Clandestine écailleuse.*)

Squamaria Hall. Helv. 297. Enum. 611. n. 1. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 45. Sut. Fl. Helv. 2. p. 28. Heg. 2. p. 32. Clairv. Man. 209. Wahlenb. Helv. 116. Mur. Bot. Val. 75.

L. Sp. Pl. 844. Willd. Sp. Pl. 3. p. 201. Lam. Enc. 2. p. 28. Dec. Fl. Fr. 2460. Smith Brit. 654. Vill. Delph. 2. p. 408. Crantz Austr. 293.

Engl. Bot. 1. tab. 50. Lam. Illustr. tab. 551. fig. 2. Fl. Dan. tab. 136. Schkuhr Handb. tab. 170. — Blackw. tab. 430. Riv. Monop. Irr. tab. 89. fig. 2. Matth. 684. fig. 1. (*bene*). Tabern. Kräuterb. 1131. fig. 1. (*eadem*). Clus. Hist. 2. p. 120. fig. 2. (*mala*). Dod. Pempt. 553. fig. 1. (*mala*). I. B. Hist. 2. p. 783. fig. 2. (*bene*: flores tamen seorsim pessime expressi). Dalech. Hist. 1236. fig. 2. Barr. Ic. 80.

Schl. Thom. exs.

Radix alba, horizontalis, tortuosa, ramosa, compressa, squamis cordatis, carnosis, succulentis, alternis, dense imbricatis. Caules simplices, aphylli, albidi, paucis squamis concoloribus, subpetiolatis instructi, racemo unilaterali, elongato, dense multifloro terminati. Bracteae magnae, subrotundae, albae, purpureo tinctae, nitidae, oppositiflorae, bifariam imbricatae. Flores plerumque penduli, brevissime pedicellati. Calyx amplus, villosus, albus v. purpureo tinctus, late tubulosus, non usque ad medium 4-fidus, segmentis ovatis, subaequalibus, erectis. Corolla calyce non multo longior, eiusdem fere coloris, tubulosa, bilabiata. Galea erectiuscula, concava, integra, labium subdeflexum, plus minus distincte trifidum, segmento medio maiori. Antherae subexsertae,

ovatae, bilobae, muticae, pilis brevibus dense ciliatae. Germen oblongum, utrinque inferne sulcatum, basi antice nectario albo, prominulo, squamiformi, „arcuato, subtrilobo" (SCHKUHR) instructum. Stylus apice reflexus. Stigma dilatato-capitatum. Capsula calycem aequans, alba, ovato-conica, bivalvis, elastice dissiliens, unilocularis. Semina subglobosa, muriculata, valvularum suturae fungosae adfixa. (D. v.)

Hab. in sylvis et ad sepes, in Helvetia rarior. *Tiguri im Käferholz*: I. I. SCHEUCHZER, et *auf dem Höckler* in adscensu M. *Uetliaci*. I. GESNER. Cl. WAHLENBERG. Circa *Interlaken*, in sylvis umbrosis abunde. *A Roche* in ipso pago, qua itur ad rupem *Praisse*. HALLER. Prope *Leytron* et *Pissevache*. Rev. MURITH. Secus viam inter *Bex* et *Agaunum*, copiose. In sylvis fagineis supra *Gingins*. *Neviduni au bois Bougis* parce. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

G. 377. TOZZIA L. gen. 745. Hall. Juss. 97. Mich. gen. tab. 16.

Cal. tubulosus, brevis, 4- (rarius 5-) dentatus. Cor. hypocrateriformis; tubus calyce longior; limbus subaequalis, 2-lobus: lobo superiore 2-, inferiore 3-fido. Caps. 2-valvis, 1-locularis, monosperma. Sem. globosum, margine hinc appendiculato-membranaceum.

1381. TOZZIA *alpina* L. — (Gall. *Tozzia des Alpes*.)

Hall. Helv. 298. Enum. 609. Sut. Fl. Helv. 2. p. 28. Heg. 2. p. 32. Clairv. Man. 208. Mur. Bot. Val. 101. Wahlenb. Helv. 116. Roesch in Alpin. 2. p. 119. *Euphrasia lutea radice squamata* C. B. Prodr. p. 111. n. 1.

L. Sp. Pl. 844. Willd. Sp. Pl. 3. p. 202. Poir. Enc. 7. p. 720. Dec. Fl. Fr. 2451. Vill. Delph. 2. p. 412. All. Pedem. n. 202.

Lam. Illustr. tab. 522. Jacq. Austr. tab. 165. Schkuhr Handb. tab. 171. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 30. tab. 9. (*bona*).

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 300. Thom. Schleich. exs.

Radix ut tota planta succulenta, hyalina, elongata,

collo squamis albidis oblongis, fortasse foliorum annorum sequentium rudimentis, quadrifariam denseque imbricatis instructa. Caulis quadratus, cavus, iam a basi ramosus, erectiusculus, sed tenerrimus, ad angulos subpubescens, semipedalis, pedalis. Rami suberecti, fertiles. Folia opposita, sessilia, semiamplexicaulia, ovata, obtusiuscula, glabra, tenera, superne subrevoluta, praesertim basin versus crenis paucis subincisa: infima integriuscula. Flores elegantes, ad folia media superioraque axillares, solitarii, oppositi, subunilaterales, pedunculati, foliis breviores. Calyx pedunculi longitudine, viridis, campanulatus, 4- (vel rarius 5-) dentatus, dentibus brevibus, ovatis, obtusiusculis. Corolla aurea, hypocrateriformis; tubus gracilis, calyce longior; limbus planiusculus, subbilabiatus; labio superiori bilobo, lobulis subreflexis: inferius in eodem plano situm, lobulis 3, oblongis, obtusis, triplici punctorum saturate purpureorum serie insignitis. Antherae vix supra tubum sese exserentes, glabrae, luteae, ovatae, bilobae, lobulis apice spinulosis. Capsula calyce tenuissimo vestita, parva, subrotunda, muriculata, fusco-nigra, stylo capillari albido terminata, valvulis duris, intus nitidis griseisque. Semen ovatum, appendice laterali bilamellata, superne eminente auctum. (D. v.)

Hab. ad rupes umbrosas madentesque Alpium et montium editiorum *Iuranorum*. — In montibus *Biennensibus* et circa *Einsiedeln*. C. B. In M. *Crispalto*, *Kinzenhorn* et in Alpibus *Glaronensium* et *Uraniae*. I. I. Scheuchzer. In M. *Furkmatt*. I. Gesner. In M. *Chasseral* circa cryptam glacialem *à la Combe-Biosse*, *au haut de la Combe-Grède* et in M. *Wasserfall*. In M. *Feuerstein*. In adscensu M. *Stockhorn* iuxta lacum *Stockernsee*. Supra *Leisin*, *aux Troués*, supra *les Plans*, *en Combanivac*, in valle *Ursaria* etc. Haller. In M. *Regio* et *Speer*; in M. *Arnealp* supra *Engelberg* ad elevationem 6100 p. et in M. *Betzberg* ad pedes 6200 supra mare. Cl. Wahlenberg. In M. *Létroz*, *Solalex*, *Fraschis*. Rev. Murith. Pone montem *Dolaz*. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

G. 378. Pedicularis L. g. 749. Hall. Juss. 101. Gaertn. tab. 53. *Pedicularis* sp. Tourn. tab. 77.

Cal. ventricosus, 5-fidus. Cor. personata; galea fornicata, emarginata; labium obliquum, tripartitum. Caps. 2-locularis, polysperma, compressa, mucronata. Sem. oblonga, subtrigona.

* *Calycis dentes cristati.*

I. Flores purpurei.

A. Caulis ramosus v. basi divisus.

1382. Pedicularis *palustris* L. — P. caule solitario ramoso, calyce piloso ovato costato bilobo inaequaliter inciso. Sm. (Sp. 1. Gall. *Pédiculaire des marais.*)

Hall. Helv. 320. Enum. 621. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 29. Heg. 2. p. 33. Clairv. Man. 205. Wahlenb. Helv. 117. Mur. Bot. Val. 83. *P. pratensis purpurea* C. B. Basil. 49.

L. Sp. Pl. 845. Willd. Sp. Pl. 3. p. 202. Poir. Enc. 5. p. 124. Smith Brit. 655. Dec. Fl. Fr. 2433. Vill. Delph. 2. p. 421. Crantz Austr. 329. Stev. Pedic. 281. n. 15.

Lam. Illustr. tab. 517. fig. 1. Engl. Bot. 6. tab. 399. Schkuhr Handb. tab. 171. — Riv. Monop. Irr. tab. 92. Tabern. Kräuterb. 1180. fig. 2.

β fl. albo.

Radix crassa, fibrosa. Caulis solitarius, pedalis, cubitalis, erectus, plerumque totus ramosus, tener, glaber, purpureo coloratus, fistulosus, valde foliosus. Folia parva, sparsa, saepe quasi verticillata, pinnata, pinnarum oppositarum perangustarum, minute pinnatifidarum paribus fere vigenis, pinnulis brevibus, numerosis, calloso-dentatis: inferiora petiolata: superiora subsessilia. Flores in summo caule ramisque remote spicati, axillares, alterni vel subopposili, brevissime pedunculati, foliis floralibus fere breviores, magni pulchrique. Calyx magnus, ventricosus, oblongus, multicostatus, subpilosus, saepe coloratus, profunde bilobus, lobis multifido-incisis, dentibus callosis. Corolla eleganter purpurea; tubus calyce longior; galea saturatius purpurea, tubuloso-fornicata,

compressa, emarginata, apice quasi truncata, utrinque mucronata; labium maximum, dilatatum, obliquum, segmentis dilute roseis, rotundatis: medio minori. Filamenta basi et apice barbata. Capsula calyce ampliato tecta, oblique ovata. (D. v.)

Hab. in paludibus planitiei montiumque minus editorum vulgatissima. — Fl. Maio-Iulio. ⊙. Perennem esse dicit Cl. Smith.

1383. Pedicularis *sylvatica* L. — P. caespitosa, caulibus basi ramosis simplicibusve adscendentibus, calycibus 5-fidis subcristatis angulosis, galea elongata obtusa. (Sp. 2. Gall. *Pédiculaire des forêts.*)

Hall. Helv. 321. Enum. 622. n. 5. Sut. Fl. Helv. 2. p. 29. Heg. 2. p. 33. Clairv. Man. 205. Wahlenb. Helv. 117.

L. Sp. Pl. 845. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 203. Poir. Enc. 5. p. 124. Smith Brit. 656. Dec. Fl. Fr. 2434. Vill. Delph. 2. p. 422. All. Pedem. n. 122. Stev. Pedic. 45. n. 35.

Fl. Dan. tab. 225. Engl. Bot. 6. tab. 400. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 13. tab. 14. Schkuhr Handb. tab. 171. (flos et fructus). — *P. minor* Riv. Monop. Irr. tab. 92. I. B. Hist. 3. p. 437. fig. 3. (*rudissima.* In descr. et loci natalis indic. hancce sp. cum priore confundit). Dod. Pempt. 556. fig. 2. (*bene*). Clus. Hist. 2. p. 211. fig. 1. (*eadem*). Dalech. Hist. 1074. fig. 1. (*fere eadem, sed minus bona*).

Schl. Thom. exs.

Priori affinis, sed optimis notis distincta. Radix fusiformis, flavicans, ramosa, semper multicaulis. Caules humiles, vix semipedales, saepius dimidio breviores, in orbem positi, angulosi, plerumque simplicissimi: exteriores quandoque basi ramis nonnullis apice floriferis instructi, adscendentes v. introrsum arcuati: centralis crassior, erectus, iam inferne dense spicatus, ante exteriores florens. Folia fere prioris, sparsa, brevius petiolata, pinnulis perinde brevibus, subrotundis v. oblongis, semper acutius dentatis: radicalia exteriora sessilia, integra, ovata, cito marcescentia. Flores subsessiles, minus elegantes, ap-

proximati, alterni. Bracteae saepius tripartitae, basi latiores. Calyx per florescentiam subpilosus, oblonge tubulosus, 5-costatus, reticulato-venosus, 5-fidus, segmento supremo minimo, lanceolato, integro: reliquis oblongis, apice 3-5-dentatis. Corolla pallidius purpurea, tubo praelongo, erecto; galea longior rectiorque quam *palustris*, apice parum incurva, obtusa, brevissime emarginata, apice utrinque dente lanceolato-acuminato instructa; labii segmenta basi valde angustata et quasi pedicellata, integra v. obiter emarginata: medio paulo maiore. Antherae apice subexsertae, glabrae, muticae. Calyx fructus valde ampliatus, ventricosus, pedicello membranaceo-incrassato. Capsula oblonga, difformis, infra apicem valido mucrone dentata. Semina numerosa, angulato-striata, oblonga, incurva, apice mucronulata. (D. v.)

Hab. in paludibus montanis, opacis, in Helvetia rarior. *Michelfeldae.* Cherler. Circa *Ferrières d'Erguël.* Gagnebin. In M. *Iurae* vallibus, circa *Delémont*, *au Roulier mairie de la Brevine.* In M. *Dessenberg.* Haller. Neque tamen in alpinis, ut putabat Vir summus, omnino desideratur. Teste enim Cl. Wahlenberg in sylvis udis subalpinis occurrit, ut in *Schwander-Allmend* aliisque locis ad *Pilatum* copiose. Etiam in planitie prope *Alpnach* et circa *Gossau* in pago *tigurino* parcius. Idem. *Au bord du lac des Rousses*, et in paludibus montanis supra *Gimel.* — Fl. Maio et Iunio. ⊙. Perennem etiam vult esse Cl. Smith.

B. Caulis simplicissimus.

1384. Pedicularis *rostrata* L. — P. subcaespitosa, caulibus adscendentibus, racemo paucifloro, foliorum pinnulis oblongis dentatis, galea acuminato-rostrata truncata emarginata. (Sp. 3. Gall. *Pédiculaire à long bec.*)

Hall. Helv. 322. Enum. 621. n. 2. Emend. 4. n. 51. Sut. Fl. Helv. 2. p. 30. Heg. 2. p. 34. Clairv. Man. 205. Wahlenb. Helv. 117. Mur. Bot. Val. 83. Roesch in Alpin. 2. p. 119.

L. Sp. Pl. 845. Willd. Sp. Pl. 3. p. 216. Poir. Enc. 5. p. 136. Stev. Pedic. 37. n. 25. Vill. Delph. 2. p. 426.

Allion. Pedem. n. 223. *P. rostrato-capitata* Crantz Austr. 320. *Alectorolophos* III Clus. Hist. 2. p. 210. absque ic.

Hall. Helv. tab. 8. fig. 1. (caulis subramosus, nimis crassus; pinnulae nimis magnae elongataeque). Enum. tab. 16. fig. 1. (*eadem*). Jacq. Austr. 205. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 20. tab. 7. (Calyx glaberrimus, stigma inclusum: ceterum non male convenit).

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 376. Thom. Schleich. exs.

Radicis truncus subrotundus, lignosus, fuscescens, fibras simplices luteolas quandoque ad medium incrassatas demittens. Cauliculi plerumque 2-3ve, simplicissimi, graciles, nudiusculi, adscendentes vel arcuati, 3-4-unciales, 1-7-flori, pilis densis, brevissimis, crebro articulatis, subdeflexis pubescentes. Folia radicalia caespitosa, petiolata, simpliciter pinnata, pinnulis pilosiusculis, oblongis, pinnatifido-dentatis, vix ultra sesquilineam 2ve lineas longis, angustis, utrinque circiter vigenis, vix ac ne vix decurrentibus: caulina purpurea, consimilia. Racemus terminalis, pauciflorus, subcorymbosus vel quasi capitatus, brevis. Bracteae magis quam folia compositae, latiores brevioresque, pinnulis paucioribus. Flores pulcherrimi, magni, in axilla bracteae solitarii, approximati, pedicello plus minus longo insidentes. Calyx tubulosus, coloratus, undique pubescens, 5-costatus, striatus, usque ad quartam partem 5-fidus, segmentis oblongis, superne pinnatifidis: supremum brevius denticulatum. Corollae galea nitida, atro-rubens, stamina arcte includens, in rostrum longum sinistrorsum inflexum sensim acuminata, subito truncata, distincte emarginata, utrinque obsolete denticulata; tubus calyce longior, superne dilatatus; labium splendide purpureum, amplum, lobis dilatato-rotundatis, subrepandis: medius multo minor, subtus concavus. Stamina capillacea, superne dilatata barbataque, antheris luteis, brevibus, ovatis, lobulis

obtusis. Stigma capitatum, modo inclusum, modo exsertum. (D. v.)

Hab. in Alpibus editioribus locis herbosis humidis, non ubique. Ad viam M. *Gotthardi* versus *Hospital* et versus *Airolo*. In M. *Pennino*, *Sempronio*, *Sylvio*. *Herbagère*, *Speluga*; in Alpibus supra *Zermatt* et vallis *Bagnes*. HALLER. Ad elevationem 5900—8300 pedum supra mare in M. *Gotthardo* ad supremum *Ursae* pontem, in M. *Prosa* et *Rossbodenstock*; in Alpibus *Angelimontanis*; infra *Wendigletscher*. Cl. WAHLENBERG. Prope *St.-Pierre* in adscensu M. *Pennini*. Supra *Saas*. Rev. MURITH. In M. *Moro*. Ad moles glaciales *Kaltwassergletscher* M. *Sempronii*. In M. *Gries*, *Montanvert* supra *Chamouni* etc. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1585. PEDICULARIS *gyroflexa* Vill. — P. caulibus adscendentibus hirsutis, foliorum pinnulis margine subcalcareis, spica oblonga multiflora, bracteis tripartitis, galea sensim acuminata truncato-emarginata. (Sp. 4. Gall. *Pédiculaire contournée.*)

Hall. Helv. 324. Enum. 621. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 32. Heg. 2. p. 37. Clairv. Man. 205?? (Ad *rostratam* pertinere videtur). Mur. Bot. Val. 83.

Willd. Sp. Pl. 3. p. 218. Vill. Delph. 2. p. 426. (excl. var. B.). Stev. Pedic. 40. n. 29. *P. tuberosa* (non L.) All. Pedem. n. 231. *P. rostrata* (non L.) Dec. Fl. Fr. 2438. et Herbar.

Hall. Helv. tab. 11. (specimen mancum). Enum. tab. 8. (*eadem*). Vill. l. c. tab. 9. (*rudis*. Calyx male expressus).

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 467. Thom. Schleich. exs.

Radicis truncus brevissimus, crassiusculus, fibras numerosas, longas, crassas, subangulosas, verticales neque, ut habet Cl. VILLARS, horizontales demittens. Caules plerumque arcuati v. flexuosi, adscendentes, plus minus foliosi, duri, eximie crassi, lanugine longa, deflexa, molli, alba affatim villosi, semipedales, rarius pedales. Folia radicalia caespitosa, numerosa, caule paulo breviora, petiolis longis, perinde lanuginosis insidentia, pinnata, pinnulis profunde pinnatifidis, lobis utrinque 6-9, oblongis, latis, plerumque obtu-

siusculis obtuseque dentatis, vix hirsutulis, margine subcalcareo, albido, revoluto; rhachis hirsuta. Folia caulina minora breviusque petiolata, ceterum consimilia. Spica oblonga, dense multiflora. Bracteae calyces aequantes v. paulo longiores, tripartitae, partitionibus profunde pinnatifidis v. bipinnatifidis: lateralibus patentibus. Flores duplo fere quam prioris maiores, speciosi, subpedicellati; calyx dense pubescens, inferne pallide virens, subpentagonus, ultra medium 5-fidus, laciniis 4 inferioribus foliaceis, superne profunde pinnatifidis: superiore lineari-lanceolata, duplo breviori, integra. Corolla *Lamiorum* more rubra neque ut *rostratae* saturatissime rosea; tubus calyce duplo fere longior; faux intus lanuginosa; galea sensim acuminato-rostrata, sinistrorsum inflexa, apice emarginata; laciniae acutae, 2-3ve denticulis notatae. Labii lobus medius lateralibus multo minor, reniformis, concavus: extimi plani, obliqui. Antherae inclusae; filamentis basi glabriusculis, apice lanuginosis. Stigma subexsertum. Styli post corollam persistentes, tenuissimi, calyce multoties longiores. Capsula calyce indurato tecta eoque brevior, oblonge ovata, rostello lineari brevique terminata. (D. v.)

Hab. in Alpibus australioribus, in Helvetia rarissima. Eam in Alpibus supra *Pennilucum* se invenisse testabatur Cl. Gagnebin. At ibi sollicite quaesitam invenire nequivit summus Hallerus. Ego quoque in M. *Chaude* supra *Pennilucum* eam frustra quaesivi. — *Sur le col du Bonhomme* versus *Glacier*. Amiciss. L. Thomas. In summo M. *Generoso* frequentem inveni. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. A *rostrata*, cui magis quam ulli alteri affinis est, multis tamen notis egregie differt. Ceterum magnitudine, crassitie foliorum latitudineque, etiam lanugine plus minusve copiosa variat. Eam supra *Montdauphin* in Delphinatu legerat Gagnebin, ut vix dubitem, quin Halleri synon. ad plantam Cl. Villarsii pertineat. Specimen triplo minus, ceterum neutiquam diversum, in M. *Cenisio* lectum mecum communicavit Cl. Bonjean.

+ 1386. Pedicularis *cenisia* N. — P. caulibus adscendentibus, foliorum pinnis pinnatifidis, calycibus niveo-lanuginosis, galea acuminata: rostro lineari re-

ctiusculo elongato fisso-bifido. (Sp. 5. Gall. *Pédiculaire du Mont Cenis.*)

P. proboscidea (non Stev.) Gaud. Fl. Helv. Msc. *P. gyroflexa* (non Vill. neque Dec.) Bonjean Pl. exs.

Radicis collum lignosum, superne divisum; fibras non vidi. Caules basi patentes, subito adscendentes, superne erecti, basi parce foliosi, ceterum nudi, crassi, lanugine brevi vagaque pubescentes, ut videtur fistulosi, semipedales. Folia radicalia caulibus duplo triplove breviora, petiolis lanuginosis longitudine valde inaequalibus insidentia, pinnata: pinnae vix semunciales, profunde pinnatifidae, facie atro-virentes, dorso cinereae et quasi pulverulentae, lobis distantibus, profunde dentatis, apice calloso-albidis, aut imbricatis, parvis integriusculisque. Spica oblonga, superne dense multiflora, inferne laxissima, ut flores inferiores geminati seu ternati remotissimi sint. Bracteae magnae, partito-pinnatifidae, latae, sublanuginosae. Flores magni, pedicello longiusculo, fusco, glabriusculo. Calyx inflatus, superne coarctatus, lanugine nivea, copiosa, longa deflexaque valde insignis, semi-5-fidus, lobulis 4 ovatis, glabrioribus, cristato-dentatis: supremo lineari-subulato, integerrimo, multo breviori. Corollae galea aviculae longius rostratae caput referens, superne compressa, atro-rubens, nitida, subito et abrupte acuminata; rostrum horizontale, $1\frac{1}{2}$ aut 2 lineas longum, opacum, durum, rectiusculum, apice fisso-bifidum, laciniis obtusis laxe crenatis; labii splendide purpurei lobus medius parvus, sed valde porrectus. (D. s.)

Hab. in M. *Cenisio*, *à Margeriaz*, *à Grenier*, *à Otherant près Chambéri*. Cl. Bonjean. — Fl. . . . ♃.

Obs. I. Insignem plantam regionis Helvetiae conterminae civem, utpote adhuc quantum scio omnino novam, inter nostras recensere haud nefas esse duxi. A prioribus toto coelo differt; nec ullo pacto ad *gyroflexam* Villarsii pertinere potest. Nam suam vir Cl. a *rostrata* rostro breviori distinguit. Neque colorem niveum calycis quasi tomentosi affatimque lanuginosi tacuisset.

Obs. II. Cl. Steven hancce formosam stirpem ad varietates *P. ro-*

stratae, a quibus eam distinguere nequidem conatus erat, retulit. Habitus enim eius, calyces albissimi, spica oblonga, flores dense spicati, ac praecipue galeae rostrum lineare elongatum apice insigniter fissum speciem omnino diversam indicare videbantur.

II. Flores flavi.

1387. Pedicularis *tuberosa* L. — P. caule erecto v. adscendente, foliorum pinnulis pinnatifidis, spica brevi subclavata, galea adunca: rostro sensim acuminato emarginato. (Sp. 6. Gall. *Pédiculaire tubereuse.*)

Hall. Helv. 323. Enum. 620. n. 1. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 46. et It. 5. p. 426. I. Scheuchz. Rar. Rhaet. in Agr. app. 4. n. 31. Heg. Fl. Helv. 2. p. 37. Clairv. Man. 205. Wahlenb. Helv. 119. Mur. Bot. Val. 83. Roesch in Alpin. 2. p. 120. *P. comosa* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 32.

L. Sp. Pl. 847. Willd. Sp. Pl. 3. p. 217. Poir. Enc. 5. p. 137. Dec. Fl. Fr. n. 2443. (excl. syn. Vill. n. 8. quod absque dubio ad *comosam* pertinet). Stev. Pedic. 38. n. 27.

Hall. Helv. tab. 10. (*bona*). Enum. tab. 15. (*eadem*). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 30. tab. 13.

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 377. Thom. Schl. exs.

β *minor*, caule arcuato-adscendente, stylo exserto.

Dec. l. c. γ. *P. tuberosa* β Pers. Syn. 2. p. 153. *P. gyroflexa* b Vill. Delph. 2. p. 427.

Radicis collum incrassatum, petiolorum veterum vestigiis setosum, fibris crassis albidis haud numerosis. Caulis plerumque solitarius, teretiusculus, erectus, quandoque flexuosus, lanugine brevi plus minus copiosa pubescens, basi folio unico instructus v. omnino nudus, superne folio uno alterove instructus, dodrantalis, pedalis, in pl. β duplo triplove brevior, adscendens, saepius arcuato-flexuosus. Folia radicalia caule fere dimidio breviora, petiolis longis, lanugine longiori deflexa hirsutis insidentia, glabra, pinnata, pinnulis patentibus, angustis, vix semuncialibus, tenuiter pinnatifidis, lobulis distantibus, crispulis, dentatis, apice

calloso, albido, vix obtuso: caulina parva, subsessilia, modo opposita, modo alterna. Spica subclavata, uncialis, vix biuncialis, densa. Bracteae calycibus paulo longiores, lato-pinnatifidae, pubescentes. Flores non magni, breviter pedunculati, numerosi. Calyx subcampanulatus, superne villosus, dentibus 4 lanceolatis, in floribus inferioribus apice cristatis, in summa spica simpliciter denticulatis: quintus brevior, integer, quandoque omnino deest. Corolla dilute lutea, tubo calycem superante. Galea uncinata, sensim acuminata; rostrum lineam fere integram longum, lineare, oblique descendens vel horizontale, apice emarginatum, lacinulis integriusculis. Labii segmentum medium minimum, subemarginatum: lateralia subrotunda, denticulata, magna. Stigma minimum, capitatum, plerumque inclusum v. subexsertum, in β galeam non parum superans. Capsula „conica, compressa, imperfecte bilocularis, dissepimento quam cornu breviori." HALLER. (D. v.)

Hab. in Alpibus potissimum primariis. In Alpibus *Toggicis*. MURALT. Ad thermas *Valesias*. I. GESNER. Ad moles glaciales vallis *Grindeliae*, in M. *Gotthardo*, *Luan*, *Rassiau*, *Dansex*, *Surchamp*, *Boulaire*, *Enzeindaz* etc. *) HALLER. In M. *Betzberg*, versus *Oberalp* et *Rossboden*, supra *Realp*, *in den Schöllenen*. Cl. WAHLENBERG. In M. *Torrent*, *Catogne*, supra *St.-Nicolas* etc. Rev. MURITH. In M. *Pennino à la Baux*, *Chamoseire*, *Fouly* infra *Cheboz*. Amiciss. ABR. THOMAS. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

OBS. Habet Cl. CLAIRVILLIUS *P. comosam* L. „in Alpibus graniticis." Sed locum specialem non designat.

** *Calycis dentes integri.*

I. Caulis simplex. Flores purpurei.

1388. PEDICULARIS *verticillata* L. — P. caulibus erectis, foliis pinnatifidis: caulinis quaternis, galea obtusissima. (Sp. 7. Gall. *Pédiculaire verticillée.*)

Hall. Helv. 318. Enum. 623. n. 9. I. I. Scheuchz. Alp.

---

*) Fortasse sub planta Halleriana etiam *P. adscendens* Schleich. latitat, ut de locis natalibus hic citatis incertum sit, an omnia ad *tuberosam* spectent.

It. 5. p. 426. I. Scheuchz. Rhaet. rar. in Agrost. app. 4. n. 27. Sut. Fl. Helv. 2. p. 30. Heg. 2. p. 54. Clairv. Man. 205. Wahlenb. Helv. 117. Mur. Bot. Val. 83. Roesch in Alpin. 2. p. 119.

L. Sp. Pl. 846. Willd. Sp. Pl. 3. p. 214. Poir. Enc. 5. p. 134. Dec. Fl. Fr. 2437. Vill. Delph. 2. p. 422. Allion. Ped. n. 224. Crantz Austr. 312. Stev. Pedic. 24. n. 11.

Hall. Helv. tab. 9. fig. 1. (*optima*). Enum. tab. 17. fig. 1. (*eadem*). Jacq. Austr. tab. 206. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 20. tab. 6.

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 468. Thom. Schl. exs.

Radix fusiformis, lutescens, ramosa. Caules plerumque uno plures, trientales, semipedales, subquadrati, ad angulos pubescentes, simplices, erecti, circa medium foliorum verticillo instructi; alter etiam verticillus spicae plerumque subiicitur. Folia pinnatifida, obiter pilosiuscula, pinnulis utrinque subdenis, latiusculis, triangularibus v. ovatis, saepius patentissimis vel retroversis, denticulatis, obtusiusculis, basi inter se et cum petiolo confluentibus, dorso elevato-punctatis: radicalia numerosa, circa caules posita, petiolis vage pilosis: caulina verticillato-quaterna, rarius ternata v. opposita. Spica sescuncialis, dense multiflora. Bracteae etiam quaternae, subcoloratae, villosissimae, trilobae v. simpliciter pinnatifidae. Flores brevissime pedunculati, erecti. Calyx vesicularis, praesertim per maturationem inflatus, angulosus, ad angulos pilis longis rubentibus hirsutus, apice coarctatus, dentibus 5, brevissimis, acutiusculis, integerrimis. Corolla magna, saturate rubens. Galea erecta, fornicata, neutiquam rostrata, obtusissima, marginibus arcte conniventibus staminaque continentibus; labium subtus reflexum, basi albo striatum. Capsula oblonga, calycem superans, sensim in rostrum compressum acutissimum acuminata. (D. v.)

Hab. in omnibus fere Alpibus ubique frequens. Fl. albo in M. *Fouly*. Haller. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

+ 1389. Pedicularis *rosea* Jacq. — P. caule erecto, foliorum pinnulis linearibus acutis dentatis integriusculisve, galea obtusissima. (Sp. 8. Gall. *Pédiculaire rose.*)

Jacq. Miscell. 2. p. 57. Willd. Sp. Pl. 3. p. 216. Poir. Enc. 5. p. 136. Dec. Fl. Fr. 2441. Stev. Ped. 54. n. 43. *P. hirsuta* (non L.) All. Pedem. n. 227. Vill. Delph. 2. p. 243.

Jacq. rar. 1. tab. 115. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 20. tab. 9. *P. hirsuta* All. Pedem. tab. 3. fig. 1. (nimis magna. Pinnulae latiores magisque dissectae). Eiusdem Spec. tab. 12. fig. 1.

Thom. exs.

Radicis collum breve, durum, petiolorum vestigiis setosum, fibras simplices lineares crassiusculas demittens. Caulis solitarius, fere trientalis, erectus, parce foliosus, inferne praecipue ad angulos pubescens, apicem versus lanugine longa implexaque hirsutus. Folia pinnata, pinnulis rhachi vix latioribus, paucas lineas longis, linearibus, apice saepe mucronulatis, 1–3-dentatis, quandoque integerrimis: radicalia adscendentia, caule fere triplo breviora, glaberrima, petiolis longis etiam glabris insidentia. Squamae intrafoliaceae, circa caulem positae, concavae, oblongo-ovatae, marcidae. Folia caulina distantia, rara, saepius lanuginosa, perangusta, pinnulis erectioribus, plerumque integris. Spica florens brevis, subcapitata, densa, 7–12-flora. Flores fere sessiles. Bracteae lineares, integrae vel bilobae, acutissimae, lanuginosae, calycem paulo superantes. Calyx tubulosus, longus, 5-nervis, dense longeque lanuginosus, superne coarctatus, vix usque ad quintam partem 5-fidus, dentibus erectis, perangustis, inaequalibus. Corolla dilute rosea; galea erecta, longa, apice subincurva, obtusissime truncata, edentula; labii segmenta convexa, medio lateralibus maiori. Stamina inclusa. Capsula oblonga, oblique ovata, rostello acutissimo mucronata. (D. s.)

Hab. in Alpibus vallis *Praetoriae Valesiae* conterminae frequens. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iulio. Villars. Hoppe. ♃.

1390. Pedicularis *recutita* L. — P. caule erecto folioso, foliis pinnatifidis: pinnulis pinnatifido-dentatis, spica basi foliosa, galea obtusissima. (Sp. 9. Gall. *Pédiculaire tronquée.*)

Hall. Helv. 216. Enum. 623. n. 7. I. I. Scheuchz. Alp. It. 5. p. 426. I. Scheuchz. Rar. Rhaet. in Agrost. app. 4. n. 31. (*bene*). Sut. Fl. Helv. 2. p. 30. Heg. 2. p. 35. et Reisen p. 126. Clairv. Man. 205. Wahlenb. Helv. 118. Mur. Bot. Val. 83. Roesch in Alpin. 2. p. 120.

L. Sp. Pl. 846. Willd. Sp. Pl. 3. p. 210. Poir. Enc. 5. p. 129. Dec. Fl. Fr. 2435. Allion. Pedem. n. 225. Stev. Pedic. 54. n. 44. *P. obsoleta* Crantz Austr. 316.

Hall. Helv. tab. 8. fig. 2. Enum. tab. 16. fig. 2. (*eadem*). Jacq. Austr. tab. 258. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 30. tab. 12. (*bene*).

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 275. Schl. Thom. exs.

Radicis truncus crassus, lignosus, deformiter torosus; fibrae crassae, simpliciusculae. Caulis teres, laevis, fistulosus, crassus, erectus, plerumque aequaliter foliosus, simplex, dodrantalis, pedalis, cubitalis et supra. Folia magna, profundissime pinnatifida, pinnulis in petiolum decurrentibus confluentibusque, 9 lineas vel fere unciam longis, latis planisque, lineari-lanceolatis, utrinque quindenis vicenisve, pinnatifido-dentatis, dentibus latiusculis, modo ovatis, modo triangularibus, minute crenulatis, obtusis: radicalia non valde numerosa, longius petiolata: caulina alterna, perinde magna. Spica basi foliosa, brevis, ovata, dense multiflora. Bracteae lineares, angustae, subpinnatifidae, calycibus longiores. Flores brevissime pedunculati. Calyx glaberrimus, tenuis, tubulosus, superne coloratus, dentibus lanceolatis, acutiusculis, integris. Corolla parva, obsolete sanguineo-rubens, tubo incurvo; galea fornicata, neutiquam rostrata, antice obtusissime truncata, edentula;

labium parvum, lobis subaequalibus, rotundatis. Antherae primum inclusae, deinde cum filamentis omnino exsertae. Styli pars superior longe eminens, arcuato-reflexa. Capsula oblonge conica, rostello tenuissimo, spinuliformi terminata. (D. v.)

Hab. locis humidiusculis Alpium editiorum haud infrequens. Ad moles glaciales, unde *Rhodanus* scaturit. In adscensu M. *Pennini* prope *St.-Pierre*. In valle *Ursaria*. In M. *Salanfe*, *le Beau* et *Speluga*. Haller. In M. *Weissberg* supra *Dagesthal*, et infra *Trübsee Angelimontanorum*. In M. *Krauchkamm* et supra lacum *Oberlegi* in pago *glaronensi* etc. Cl. Wahlenberg. In M. *Lalez*. Amiciss. Abr. Thomas. In M. *Pennino*, *Herbagères*. Rev. Murith. In M. *Sempronio*, circa moles glaciales *Kaltwassergletscher*. In valle *Rheinwald* circa *Ebi*. Ad moles glaciales M. *Gries Valesiam* versus. In M. *Wiggis*, *Frohnalp Glaronensium*, *Gotthardo* supra *Hospital*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Formosa species, etsi color florum tristris est. „Tota adeo glaberrima, ut fere niteat, simulque saturato quasi asiatico splendore suffusa. Spica maturescendo ad spithameam longitudinem elongatur." Wahlenberg.

1391. Pedicularis *atro-rubens* Schleich. — P. caule erecto folioso, foliis pinnatifidis: pinnulis pinnatifido-dentatis, galea abbreviato-rostrata subemarginata: lacinulis 5-dentatis. (Sp. 10. Gall. *Pédiculaire du St. Bernard.*)

P. pennina (Gaud.) Mur. Bot. Val. 83.

Dec. Syn. Fl. Gall. 212. n. 2135*. (P. foliis profunde pinnatifidis, pinnis lanceolatis dentatis, calycibus villosulis 5-fidis, corollae galea uncinata breviter acuminato-truncata. Dec. ibid. descriptionem uberiorem, quae l. c. desideratur, etiam in Suppl. seu tom. 5. Fl. Gall. Vir celeberrimus omisit). Poir. Enc. Suppl. 4. p. 337. in obs. n. 2. (cum brevi descr.). Stev. Pedic. 39. n. 28. tab. 13. (*bona*).

Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 65. Thom. exs. cat. 1819.

Habitu, caule, foliis (nisi forte pinnulis angustioribus, tenuius pinnato-dentatis, et [in foliis radicalibus] inferne minoribus, distantibus liberisque) bracteisque aegre a priore discerni potest. Differt

autem 1) foliis supremis numerosis, saepius coloratis, spicae quasi involucrum remotiusculum efficientibus, 2) spica 2-3-unciali, densa, crassa, cylindrica, 3) floribus speciosis, maioribus, 4) calyce oblongo, tubuloso, undique longe lanuginoso, 5-nervio, fere ad quartam partem 5-fido, dentibus 4 late lanceolatis, acuminatis, (lentis ope) denticulatis, quinto supremo brevissimo, 5) corolla saturate purpurea nec ferrugineo-rubente, 6) galea profunde striata, uncinata, rostro crasso, fere lineari, ad unam lineam longo, truncato, breviter emarginato, utrinque dentibus 3 acuminatis brevissimis instructo, 7) labio triplo quadruplove maiore, denique staminibus antherisque perpetuo inclusis. (D. v.)

Hab. locis herbosis in M. *Pennino* haud procul a monasterio hospitali, v. g. in M. *la Baux*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Hancce insignem stirpem, quam rev. Murith primus omnium observavit, anno 1804 in ipso M. *Bernhardo* ad specimina recentia cum *R. recutita* aliisque congeneribus contuli, descripsi ac nomine montis *pennini* insignivi; hoc nomen nunc omitto, cum Schleicherianum ab illustriss. Candollio in Synopsi l. c. admissum fuerit. Planta nostra cum *P. sudetica* Willd. Sp. Pl. 3. p. 209. haud paucis nocis convenit; differt galea distincte rostrata, neque vere obtusa, 6-dentata, neque utrinque in acumen unicum setaceum producta. A *Ped. incarnata* Jacq. corollis atro-rubentibus breviterque rostratis, galea (in planta recente) profunde striata, primo intuitu dignoscitur.

1392. Pedicularis *incarnata* Jacq. — P. caule erecto folioso, pinnulis pinnato-dentatis confluentibus, spica elongata, calyce lanuginoso, galea uncinato-rostrata: rostro elongato-truncato. (Sp. 11. Gall. *Pédiculaire incarnate.*)

Hall. Helv. 319. Emend. 4. n. 50. et 5. n. 48. Sut. Fl. Helv. 2. p. 31. Heg. 2. p. 36. Clairv. Man. 205. Mur. Bot. Val. 83.

Willd. Sp. Pl. 3. p. 212. Poir. Enc. 5. p. 132. Dec. Fl. Fr. 2136. Vill. Delph. 2. pag. 424. Allion. Pedem. 228. (excl. fortasse var. ad quam tab. IV. fig. 2. pertinet). Stev. Pedic. 58. n. 26. *P. rostrato-spicata* Crantz Austr. 317.

Jacq. Austr. tab. 140. Lam. Illustr. tab. 517. fig. 3. All. Pedem. l. c. tab. 3. fig. 2. (Pinnulae solito latiores magisque confluentes). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 30. tab. 11. (*bene*).

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 162. Thom. Schl. exs.

Radix truncum informem durumque efficiens, fibris crassis plerumque lateralibus, squamis magnis intrafoliaceis coronata. Caulis erectus, praecipue superne foliosus, nitidus, fistulosus, dodrantalis, sesquipedalis. Folia glabriuscula, profundissime pinnatifida saepeque quasi pinnata, pinnulis scilicet remotis alaque perangusta in petiolum decurrentibus, patentibus, numerosis, acute pinnatifido-dentatis, dentibus acutis, lanceolatis, plerumque dentatis: radicalia non valde numerosa, longius petiolata, caule multo breviora: caulina alterna, magna. Spica multifida, iunior densissima, deinde elongata et praecipue inferne laxa. Bracteae lanuginosae, calyce (imis exceptis) parum longiores, basi profunde trilobae, lobis lineari-lanceolatis, crebro dentatis: lateralibus brevissimis, medio elongato. Flores fere sessiles, speciosissimi, magni. Calyx oblongus, tubulosus, lanugine copiosa longaque quasi tomentosus, fere usque ad tertiam partem 5-fidus, dentibus angustis, lanceolatis, erectis, acutis, integris: imo ceteris multo longiore. Corolla magna, dilute purpurea, tubo incurvo, calycem vix superante; galea longa, exstriata, ad angulum fere rectum uncinata, superne saturatius rubens: rostrum fere lineare, obliquum, apice truncatum et obiter crenatum; labium amplum, segmentis rotundatis, medio paulo minore. Stigma plerumque inclusum; stamina arcte inclusa, apice subpubescentia. Semina hinc profunde sulcata. (D. v.)

Hab. locis herbosis Alpium *Valesiae* australioris iugi, rarissima. In M. *Pennini* adscensu prope *St.-Pierre* (Haller); in eodem monte versus vallem *Praetoriam* (Cl. Decandolle) aliisque locis eiusdem montis. In valle *D. Nicolai* circa *Zermatten*, parcius. Kronig. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Auct. Cl. Willdenovio planta nostra a *P. incarnata* L.

Sp. Pl. 847. quam *P. uncinatam* appellat, cuique corollam tribuit flavam (LINNAEUS vero incarnatam), ut quoque putavit Cl. VILLARS, differt, quod iam ex ipsissimis magistri verbis („calycibus rotundatis glabris") videre est. ALLIONUS perinde dubitabat: „sed", inquit l. c., „praestantissimus LINNAEUS, viso, quod miseram, specimine, certiorem me fecit, suam *incarnatam* ad meam omnino pertinere."

II. Caulis simplex. Corolla lutea vel ochroleuca.

1393. PEDICULARIS *versicolor* Wahlenb. — P. caule erecto, pinnulis retro imbricatis serrulatis, galea obtusa infra apicem utrinque maculata, labii segmentis subrotundis. (Sp. 12. Gall. *Pédiculaire à casque taché.*)

Hall. Helv. 315. Enum. 622. n. 6. I. I. Scheuchz. Alp. It. 5. p. 426. Wahlenb. Helv. 118. Heg. Fl. Helv. 2. p. 35. et Reisen p. 126. *P. flammea* Sut. Fl. Helv. 2. p. 30. Clairv. Man. 204. Mur. Bot. Val. 83. Roesch in Alp. 2. p. 120.

Stev. Ped. 52. n. 41. *P. flammea* Willd. Sp. Pl. 3. p. 215. (quoad descript. et plantam helveticam. Sic et) Pers. Syn. 2. p. 153. Dec. Fl. Fr. 2442. All. Pedem. n. 226.

Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 17. tab. 14. fig. 31. Hall. Helv. tab. 8. fig. 3. (Non male, etsi pictor maculas non expressit). Enum. tab. 16. fig. 3. (*eadem*). (Icon Fl. Dan. tab. 30. neque cum nostra neque cum planta boreali convenire videtur).

Schleich. exs. cat. 1821. *P. flammea* Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 161. Schleich. rar. exs. cent. . . . . n. 64. Thom. exs.

β maior, pinnulis undique subincisis, lobis serrulatis.

Radix trunco toroso, fibras crassissimas, elongatas, sensim attenuatas, subinde ramosas emittens. Caulis simplex (unicum inter multa specimen ramo elongato folioso bifloroque instructum possideo), crassus, subangulosus, superne pilosus, sescuncialis, 4-uncialis, modice et inaequaliter foliosus. Squamae extrafoliaceae, stramineae, ovato-oblongae, obtusissimae. Folia glaucescentia, petiolata, pinnata, pinnulis utrinque quindenis et ultra, plus minus imbricatis, retroversis, vix ultra 2 lineas longis, basi late cum petiolo confluentibus, subovatis, saltem apice serrulatis (in planta β maioribus, undique incisis: lobulis

brevibus, approximatis superne serrulatis): radicalia numerosa: caulina petiolis pilosis instructa. Spica tertiam imove dimidiam caulis partem obtinens, non valde densa, basi saepe interrupta. Bracteae calycibus longiores, lanuginosae, lanceolatae, integriusculae, apice rotundato seu ovato, praesertim in var. *maiore* serrato. Flores longe pedunculati, speciosi. Calyx longus, tubulatus, lanuginoso-pilosus, 5-fidus, dentibus subpatentibus, lanceolatis, superne saepius denticulatis, nervis 5 validis, ad apicem segmentorum attingentibus, lateralibusque tenuioribus 5-10ve, superne anastomosantibus, evanidis percursus. Corolla dilute lutea, magna, elongata, erecta, obiter incurva, tubo calycem superante, in faucem latam ampliato; galea elongata, infra apicem duabus maculis coccineis per exsiccationem evanescentibus insignita, fornicata, semper obtusa, saepe verticaliter truncata, cucullo quandoque superne prominulo (quas formas saepe in uno eodemque specimine observare possis); labium magnum, lobis rotundatis: medio minori. Stylus apice plerumque exsertus. Antherae albidae, in planta sicca etiam extra galeam plus minus eminentes. Stamina glabriuscula. Capsula magna, lanceolata, superne oblique rostrata, calycem triente superans. Semina minuta, elliptica, subarcuata, tenuissime striata lineisque transversis elevatis in areolas minutas divisa. (D. s.)

Hab. in Alpibus orientalibus mediae altitudinis, passim. In montibus *Glaronensium*. Muralt, Hegetschweiler. In M. *Pilato*. I. I. Scheuchzer. In M. *Lüttlisalp* et *Sattel*, pagi *abbatiscellani*. I. Gesner. In M. *Stockhorn*, et in adscensu *die Leitern*, qua ad cacumen M. *Neunenen* pervenitur, copiosa. Haller. In M. *Augstenberg Rhaetorum*. Amiciss. Roesch. Etiam in M. *Pilato* et per *Schwander Allmend* usque ad *Feuerstein* frequentissima. In Alpibus *Abbatiscellanis*, *Kamor*, *Hohenkasten*, *Schäfler* etc. vulgatissime; in M. *Tannhorn* versus *Entlebuch*, et ad *Weissberg Angelimontanorum*. Cl. Wahlenberg. β in M. *Parey* versus septentrionem. Rev. Phil. Bridel. Schleicher. Lud. et Em. Thomas. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. *P. flammea* L. Sp. Pl. 846. Fl. Lapp. n. 244. tab. 11. fig. 2.

quam mecum Cl. WAHLENBERG communicavit, nostrae utique magis quam ulla affinis, bonis notis differre videtur, v. gr. radicis fibris medio valde incrassatis, brevioribus, omnium partium glabritie, calyce florifero multo angustiore 5-nervio, dentibus subulatis, corolla minore, tubo angusto, galea obtusissima, arcte occlusa, cucullo toto atro-purpureo, colore etiam in herbariis persistente, labio parvo, segmentis fere lanceolatis: medio minimo, capsula calyce saltem duplo longiori, acutius minusque oblique rostrata. „Stylus semper inclusus." WAHLENBERG. Exsertum tamen nonnunquam vidit amiciss. GAY in planta, quam ex Alpibus Lapponicis accepit; neque nervos in calyce deprehendere potuit.

1394. PEDICULARIS *foliosa* L. — P. foliis pinnatis: pinnulis pinnatifidis acuminatis, bracteis foliaceis, galea obtusa hirsuta. (Sp. 13. Gall. *Pédiculaire à épi feuillé.*)

Hall. Helv. 317. Enum. 623. n. 8. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 78. et It. 7. p. 516. I. Scheuchz. Rhaet. rar. in Agrost. Suppl. 4. n. 33. Sut. Fl. Helv. 2. p. 31. Heg. 2. p. 36. et Reisen p. 126. Clairv. Man. 205. Wahlenb. Helv. 119. Mur. Bot. Val. 83. Roesch in Alp. 2. p. 120.

L. Mant. 86. Willd. Sp. Pl. 3. p. 211. Poir. Enc. 5. p. 130. Dec. Fl. Fr. 2445. Vill. Delph. 2. p. 433. All. Pedem. n. 230. Crantz Austr. 313. Stev. Pedic. 56. n. 46.

Hall. Helv. tab. 9. fig. 2. Enum. tab. 17. fig. 2. (*eadem*). Jacq. Austr. tab. 139. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 20. tab. 5. I. B. Hist. 3. p. 439. fig. 1. (*rudis*). Chabr. Sciagr. 477. fig. 1. (*eadem*). Dalech. Hist. 1138. fig. 2. (planta capsulifera).

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 466. Schleich. Thom. exs.

Radix dura, praelonga, ramosa. Caulis erectus, saepe flexuosus, angulosus, hirsutus v. pubescens, inferne plerumque nudus, superne foliosus, semipedalis, pedalis, cubitalis. Folia radicalia parva, numerosa, petiolis longis hirsutis v. pubescentibus insidentia, quandoque tenuius dissecta: caulina breviter petiolata, pinnata, pilosa; pinnulae distinctae, sed basi cum petiolo confluentes, profunde pinnatifidae v. bipinnatifidae, dentibus lanceolato-acuminatis, decurrentibus. Spica basi valde foliosa, lata, dense multiflora, 1-4-uncialis. Bracteae foliaceae, praesertim

inferiores floribus multo longiores, profundissime pinnatifidae, rhachi plana, alata saepeque dentata, pinnulis acuminatis dentatis. Flores magni, vix pedunculati. Calyx campanulatus, hirsutissimus, valde angulosus, apice 5-fidus, dentibus brevibus, inaequalibus, lanceolatis. Corolla magna, ochroleuca; tubus calyce longior, antice angulosus; galea hirsuta, erecta, fornicata, obtusissima, integra, dorso carina elevata glabra instructo, marginibus antice conniventibus; labium glabrum, magnum, horizontale, lobis rotundatis, subaequalibus: medius infra planum lateralium situs. Stylus apice saepe exsertus. Capsulae calyce vix longiores, ovatae, ventricosae, rostro incurvo, brevissimo. (D. v.)

Hab. locis petrosis glareosisque Alpium humiliorum totius Helvetiae haud infrequens. In M. *Gemmio*, *Neunenen*, *Waach*, *Stockhorn*, *Dansex*, *Ovannaz*, *Luan*, *Joux-verte*, *Tombey*, *Generoso*. Haller. *Auf dem Sattel* et *hinter dem Oehrli Abbatiscellanorum*. I. Gesner. In M. *Speer*, *Hohenkasten*, *Rigi*, *Pilato* etc. Wahlenberg. In M. *Tschiera* (*Cera*) I. Scheuchzer, et in Alpibus *rhaeticis* minus editis ubique. Amiciss. Roesch. In M. *Bernardo*. Cl. Decandolle. In M. *Proz*, *Cheville*, *l'Arpalla* etc. Rev. Murith. In M. *Wiggis*, *Frohnalp*, *Crey*, *Parey* etc. — Fl. Iun.-Aug. ♃.

1395. Pedicularis *adscendens* Schleich. — P. glabriuscula, caule adscendente, pinnulis pinnatifidis, spica elongata, galea uncinata: rostro elongato subemarginato denticulato. (Sp. 14. Gall. *Pédiculaire ascendante.*)

Mur. Bot. Val. 83. Heg. Fl. Helv. 2. p. 465. in add. — *P. tuberosae* var. Stev. 38. n. 27.

Schl. Thom. exs.

Habitu et plerisque notis *P. tuberosae* omnino proxima. Differt caule adscendente, fere glabro, foliis angustioribus tenuiusque incisis, petiolis rhachique glabriusculis, spica oblonga, laxiore, bracteis superne angustatis, glabriusculis, calyce tubuloso, vix pubescente, profunde 5-fido, dentibus

subulatis, integris, fere aequalibus galeaeque rostro obiter emarginato, apice utrinque crenato, ora denticulato. Capsulae ovato-oblongae, parum obliquae, brevissime mucronatae, dissepimento apicem attingente. Semina tenuissime striata et transverse corrugata, ut lentis ope pulcherrime areolata videantur. (D. v.)

Hab. in Alpibus potissimum calcareis iugi septentrionalis inter *Valesiam* et pagum *bernensem*. Rev. Murith. Ego in Alpibus supra *Castrodunum*, in M. *Crey* et *Parey* ad pedem rupium altissimarum inveni. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

G. 379. Antirrhinum L. gen. 750. Hall. *Antirrhinum* et *Linaria* Juss. 120. *Antirrhinum* Tourn. tab. 75. *Linaria* tab. 76.

Cal. 5-partitus. Cor. personata, basi deorsum in nectarium prominente. Caps. 2-locularis, apice perforata.

* *Corolla basi calcarata, palato bipartito clausa. Capsula apice lacero-multivalvis; semina angulosa v. alato-marginata.*

Linaria Tourn. Juss.

Antirrhinum Pers.

I. Folia subrotunda v. angulosa; caulis decumbens.

1396. Antirrhinum *Cymbalaria* L. — Ant. foliis cordatis quinquelobis alternis, caulibus procumbentibus. L. (Sp. 1. Gall. *Muflier Cymbalaire.*)

Hall. Helv. 339. Enum. 613. n. 1. Sur. Fl. Helv. 2. p. 33. Heg. 2. p. 38. Clairv. Man. 203. Wahlenb. Helv. 119. Mur. Bot. Val. 53.

L. Sp. . . 851. Willd. Sp. Pl. 3. p. 232. Vent. in Enc. 4. p. 349. Smith Brit. 656. Vill. Delph. 2. p. 434. *Linaria Cymbalaria* Dec. Fl. Fr. 2634. Willd. Enum. 639.

Bull. Herb. tab. 305. Engl. Bot. 7. tab. 502. — Riv. Monop. Irr. tab. 86. fig. 2. Matth. 788. fig. 2. (*bene*). Dalech. Hist. 1322. fig. 2. (*eadem*). Camer. Epit. 830. I. B. Hist. 3. p. 685. (*ic. rudior*; flores ecalcarati).

Schl. Thom. exs.

β fl. albo.

Radix fibrosa. Herba glabra. Caules longi, filiformes, repentes v. adscendentes, ramosissimi, diffusi, implexi, basi caespitosi. Folia parva, longe petiolata, distantia, alterna (rarius opposita), reniformia, basi cordata, plus minusve distincte 5-loba, facie dilute viridia, dorso pruinoso-purpurascente. Flores parvi, axillares, solitarii, pedunculo folium saepius superante. Calycis segmenta brevissima, parum inaequalia, lanceolato-linearia, acuta. Corolla dilute violacea, galea biloba, lobulis rotundatis; palatum flavum, basi album; labium trilobum, violaceum; calcar breve, rectum, obtusum. Capsula ventricosa, subglobosa, didyma, apice lacera. Semina valde rugosa. (D. s.)

Hab. ad muros antiquos Helvetiae planioris, potissimum orientalis, frequens. *Basileae*, *Tugii*, *Altorfi*, *Lugani*, *Mendrisii*. Cherleri tempore nondum in Helvetia nascebatur. Haller. *Vesenae*, prope *Wallenstadt*, *Stanz* etc. copiose. Cl. Wahlenberg. *Seduni*. Rev. Murith. *Tiguri* in ipsa urbe: etiam ad muros secus lacum *Tigurinum*, v. g. ad praedium Escherianum *die Schipfe*. *Lausannae* et secus vias inter *Viviscum* et *Montreux*. — Fl. Maio, et per totam aestatem. ☉ Vill. Lam. ♃ L. Willd. Smith.

1397. Antirrhinum *Elatine* L. — Ant. foliis alternis hastatis, caulibus hirsutis procumbentibus. L. (Sp. 2. Gall. *Muflier Elatine*.)

Hall. Helv. 340. Enum. 613. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 33. Heg. 2. p. 38. Clairv. Man. 203. Mur. Bot. Val. 53. *Elatine folio acuminato*, *flore luteo* C. B. Basil. 75.

L. Sp. Pl. 851. Willd. Sp. Pl. 3. p. 234. Vent. in Enc. 4. p. 349. Smith Brit. 858. Vill. Delph. 2. p. 434. Bieb. Cauc. n. 1196. *Linaria Elatine* Dec. Fl. Fr. 2636.

Engl. Bot. 10. tab. 692. Fl. Dan. tab. 426. Bull. Herb. tab. 245. — Blackw. tab. 170. Camer. Epit. 754. Matth. 716. fig. 1. Tab. Kräuterb. 1091. fig. 2. (*eadem*). Dod. Pempt. 43. fig. 2. (*minus bona*). I. B. Hist. 3. p. 372. fig. 2. (*mala*).

β *Peloria*. Heg. in descr. *Ant. spurii* in Ic. Helv. 5. n. 1.

Radix gracilis, fibrosa. Caules inprimis basi

ramis patentissimis instructi, prostrati, teretes, valde foliosi, semipedales, dodrantales, pilis patentissimis, longis remote et incrassato-articulatis hirsutissimi. Folia (imis paucis oppositis exceptis) alterna, villosa, pleraque basi distincte hastata, non raro supra basin dente uno alterove instructa, auriculis apiceque acuta: infima subrotunda, dentato-angulosa, reliquis multo maiora: suprema et ramea minima, ovato-lanceolata, acuta, sagittata integrave. Pedunculi axillares, solitarii, glabriusculi, patentissimi, tenuissimi. Flores parvi. Calycis phylla hirsuta, inaequalia, oblonge acuta, basi coalescentia, neutiquam cordata. Corolla lutea, tubo brevissimo; galea erecta, parva, atro-purpurea, obtuse bipartita; palatum parum conspicuum; labium obliquum, galea multo maius, luteum, subtus albidum, aequaliter trifidum, lobis subreflexis; calcar subulatum, acutissimum, saepe arcuatum, corolla paulo brevius. Capsula globoso-didyma, calycis fere longitudine, imperforata. Semina immarginata, subrotunda, compressa, muricata. (D. v.)

Hab. inter segetes, vulgo. — Fl. Iulio, Aug. et Sept. ☉.

1398. Antirrhinum *spurium* L. — Ant. foliis alternis ovatis, caulibus hirsutis procumbentibus. L. (Sp. 3. Gall. *Muflier bâtard.*)

Hall. Helv. 341. Enum. 613. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 33. Heg. 2. p. 38. Clairv. Man. 203. Wahlenb. Helv. 119. Mur. Bot. Val. 53. *Elatine folio subrotundo* C. B. Basil. 75.

L. Sp. Pl. 851. Willd. Sp. Pl. 3. p. 235. Vent. in Enc. 4. p. 349. Smith Brit. 857. Vill. Delph. 2. p. 434. Bieb. Cauc. n. 1197. Crantz Austr. 511. *Linaria spuria* Dec. Fl. Fr. 2637.

Fl. Dan. tab. 913. Engl. Bot. 10. tab. 691. Labr. et Heg. Ic. Helv. 5. tab. 1. — Fuchs Hist. 167. Camer. Epit. 462. Matth. 614. fig. 2. Tab. Kräuterb. 1091. fig. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 43. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 372. fig. 1. (*mala*). Dalech. Hist. 1240. fig. 3. (icon Matth.).

β *Peloria.* — Hall. Helv. l. c. Comm. Götting. 1. p. 351. tab. 15. fig. 4. Stachel. in Act. Helv. 2. p. 25. tab. 4.

Priori proxima et quandoque aegre distinguenda. Differt tamen bonis notis, habitu minus gracili, foliis maioribus, minus inaequalibus, late ovatis, subirregularibus, integris, quandoque dentatis v. subangulosis, obtusis, mucronulatis, ramis minus patulis, pedunculis plerisque folio brevioribus, affatim pilosis, floribus maioribus et praesertim calycis phyllis magnis, late lanceolatis, obtusioribus, basi distincte cordatis. (D. v.)

β „Vario gradu difformis, limbo plano, sexpartito, 5 segmentis violaceis, 6 etiam vestigiis tumorum labii inferioris: calcaribus sex, staminibus sex. Ea omnia alias simplicia fuerunt, alias tantum calcar bifidum, labium inferius quadrifidum." Haller l. c.

Hab. in agris, etiam montanis, ubique. β *Basileae* circa *Gundeldingen* legit Cl. Ramspek. Cum *Ant. Elatines Peloria* in arvis argillosis circa *Riffersweil*, Cl. Hegetschweiler. — Fl. Iulio – Septembri. ⊙.

II. Folia angusta, lanceolato-linearia. Caules erecti.

1399. Antirrhinum *striatum* Lam. — Ant. radice repente, foliis glaucis lineari-lanceolatis: inferioribus verticillatis, galea lineata, calcare calycis glabri longitudine. (Sp. 4. Gall. *Muflier strié.*)

Clairv. Man. 203.

Lam. Fl. Fr. 2. p. 513. *Ant. repens* Smith Brit. 658. Pers. Syn. 2. p. 156. *Linaria striata* β Dec. Fl. Fr. 2641. *Linaria repens* Willd. Enum. H. B. 640. *Ant. galioides* β Vent. in Enc. 4. p. 352.

Ant. repens Engl. Bot. 18. tab. 1253.

Obs. Monentibus viris illustrissimis Smithio et Candollio *Ant. repens* L. Sp. Pl. 854 (foliis omnibus sparsis confertis, caule simplici, quod *Ant. striatum* Vent. in Enc. 4. p. 351. *Ant. monspessulanum* Vill. Delph. 2. p. 436. *Ant. galioides* α Vent. l. c. et *Linaria odorata monspessulana* I. B. Hist. 3. p. 459. fig. 1.) et *Ant. monspessulanum* L. Sp. Pl. 854. (foliis sparsis, caule ramoso. Dill. Elth. tab. 163. fig. 197.) eiusdem plantae merae sunt varietates, eas autem ignoro.

Radix repens. Caulis apud nos inferne prostratus (varietates in aliis regionibus caule omnino erecto gaudent), teres, ramosissimus, valde foliosus. Rami erecti v. adscendentes, saepe paniculati, pedales et ultra. Folia inaequalia, 6–18 lineas longa, ut tota planta glaberrima, praesertim dorso glauca, nervo solitario, parum exstante percursa, sessilia, integerrima, basi attenuata, acuta, inferiora verticillata, vulgo quaterna: superiora distantia, opposita, alterna sparsave. Spicae nudae, in ramis paniculatis terminales: princeps oblonga, multiflora, praesertim basin versus valde interrupta. Flores pedunculati, sparsi, oppositi vel subverticillati, non magni, ex albido cinerei. Bracteae glabrae, lineares, parvae, pedunculos fere aequantes. Calyx glaber, subquinquepartitus, segmentis lineari-lanceolatis. Corolla clausa, galea profundissime bifida: lobi ovati, albi, lineis violaceis basin calcaris attingentibus eleganter striati; palatum porrectum, luteum, barbatum, labium album, trilobum: lobuli exteriores rotundati, subtus leviter reflexi: medius multo minor, magis reflexus. Calcar albidum, segmentis calycinis paulo longius, crassum, conicum, obtusum. „In floribus odorem suavem aromaticum facile, nec tamen omnibus horis, percepi; variat, ut in aliis, pro coeli vel temperiei varietate." Smith. (D. v.)

Hab. in agris pagi *vaudensis* et *Vitoduri*. Cl. Clairville. Inter segetes prope *Duilliers*, in agro *neviduvensi* legit olim mihique recentem attulit amiciss. Gay. — Florebat Iul. et Aug. ♃.

Obs. I. Valde suspicor hancce plantam non indigenam esse: absque dubio cum seminibus e regionibus australioribus allata fuit. Nihilominus stirpem insignem loco dicto certe inventam omittere nolui. Capsulam non vidi: suae Cl. Smith „caps. globosam, utrinque sulcatam, et semina angulata, rugosa, nigra" adscribit.

Obs. II. *Ant. arvense* Schl. Thom. exs. Heg. Fl. Helv. 2. p. 38. in Helvetia lectum non vidi. Plantam regionum calidiorum civem nostris adnumerare omitto, cum hucusque nullus locus specialis, ubi intra patrios limites observata fuerit, mihi innotuerit. Eo nomine quidem amiciss. Em. Thomas *Ant. arvense* β L. s. *Ant. simplex* Willd. Sp. Pl. 3. p. 243. in suo horto iam a multis annis colit atque bona mihi specimina suppeditavit. Sed unde eius se-

mina habuerit, oblitus est. Utcunque sit, fortasse nimis acute ab *Ant. arvensi* separata est ea stirps, cum non modo culta sed etiam spontanea caules ramosissimos edat; in hortis praeterea ramos patulos et eximie diffusos, superne obscurius quam in sylvestri viscido-pubescentes profert. Ceterum utraque forma a congeneribus foliis glaucis, linearibus, inferioribus quaternis, reliquis inordinate sparsis ac praecipue floribus minutissimis, in *simplice* luteis, galea pallide flava, erecta, palato aurantiaco, valde convexo, basi barbato, cum labio croceo, calcare albido, longo, tenuissimo, subulato, recto nec incurvo, facile dignoscitur. Seminibus gaudet reniformibus v. fere orbiculatis, alato-marginatis, disco pulchre muricato-punctato. Fl. aestate usque ad serum autumnum.

1100. Antirrhinum *alpinum* L. — Ant. foliis quaternis lineari-lanceolatis glaucis, caule diffuso, floribus racemosis, calcare recto. L. (Sp. 5. Gall. *Muflier des Alpes.*)

Hall. Helv. 338. Enum. 614. n. 4. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 42. et It. 4. p. 338. Sut. Fl. Helv. 2. p. 33. Heg. 2. p. 38. Clairv. Man. 203. Wahlenb. Helv. 120. Mur. Bot. Val. 53. Roesch in Alpin. 2. p. 120.

L. Sp. Pl. 856. Willd. Sp. Pl. 3. p. 248. Vent. in Enc. 4. p. 358. Vill. Delph. 2. p. 438. Crantz Austr. 306. Allion. Pedem. n. 241. *Linaria alpina* Dec. Fl. Fr. 2650. Willd. Enum. H. B. 641.

Jacq. Austr. tab. 58. — Clus. Hist. 1. p. 321. fig. 2. Tab. Kräuterb. 1208. fig. 2. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 460. fig. 2. Dalech. Hist. 1151. fig. 4. (Ex descr. locoque natali. Icon pessima, foliis conferto-sparsis).

Ser. Thom. Schleich. exs.

β caule erecto. Dec. l. c.

Radix fibrosa, parva, simpliciuscula. Caules procumbentes, rarius erecti, tortuosi, plerumque simplices, teretes, pruinoso-glaucescentes, humiles, raro semipedales. Folia omnia caulina, sessilia, plerumque verticillato-quaterna, saepius quasi unilateralia, glauca, subcarnosa, lineari-lanceolata vel longe elliptica, vix semuncialia. Racemus terminalis, non valde multiflorus, subcapitatus, demum elongatus. Bracteae lineari-subulatae, alternae, pedunculis breviores. Flores magni, forma coloribusque vivi-

dissimis elegantissimi, approximati. Pedunculi solitarii, elongati, erecti, uniflori. Calyx 5-partitus, phyllis fere liberis, linearibus, subinaequalibus. Corolla pulcherrime violacea, rarius alba; galea elongata, profundissime bifida, lobis oblongis; palatum porrectum, basi barbatum, croceum, colore in herbariis diutius quam reliquarum floris partium persistente, rarius caeruleum; calcar corollae longitudine, plerumque verticale, rectum, sensim attenuatum, acutum. Antherae aurantiacae. Capsula globosa, calyce brevior: semina magna, orbiculata, basi emarginata, laevia, ala angusta marginata. (D. v.)

Hab. in Alpium etiam editiorum glareis, ubique. Hinc inde in valles quoque descendit; v. gr. in *Kandergrien*, Haller, circa *Genevam* secus *Arvam*, I. B., Cherler, Cl. Candollius; in glareis torrentis *Landquart* prope *Marschlins*, amiciss. Roesch, in arenis ad *Rhenum*, circa *Forsteck*. Sed in planitie floris colores languescunt. — In iugo *Iurano*, rarius: in M. *Chasseral*. Haller. In M. *Thoiry*. Ad lacus *Iugensis* littora prope *le Sentier* et *l'Abbaye* copiose. *β au creux du Van* et *à la vallée de Joux*. Cl. Decandolle. — Fl. Iulio, Augusto et Septembri. ⊙.

1401. Antirrhinum *minus* L. — Ant. glanduloso-pubescens, foliis lineari-lanceolatis obtusis plerisque alternis, caule ramosissimo, calycibus calcare longioribus. (Sp. 6. Gall. *Muflier nain.*)

Hall. Helv. 335. Enum. 615. n. 7. Sut. Fl. Helv. 2. p. 31. Heg. 2. p. 39. Clairv. Man. 203. Wahlenb. Helv. 120. Mur. Bot. Val. 53. *Ant. arvense minus* C. B. Basil. 62.

L. Sp. Pl. 852. Willd. Sp. Pl. 3. p. 248. Vent. in Enc. 4. p. 360. Smith Brit. 660. Vill. Delph. 2. p. 435. Bieb. Cauc. n. 1199. Crantz Austr. 309. *Linaria minor* Dec. Fl. Fr. 2642. Bert. Amoen. Ital. 382.

Engl. Bot. 28. tab. 2014. Fl. Dan. tab. 502. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 13. tab. 6. Rivin. Monop. Irr. tab. 85. fig. 2. Matth. 830. fig. 1. (fol. nimis acuta). Camer. Epit. 922. I. B. Hist. 3. p. 465. fig. 1. (*mala*). Dalech. Hist. 1310. fig. 3. (*pessima*).

Planta tota pilis brevibus, articulatis, glandulosis, viscosis pubescens. Caulis gracilis, ramosissimus.

erectiusculus, ex tereti subangulosus, trientalis, vix dodrantalis. Folia ima (perpauca) opposita: cetera alterna: omnia erecta, oblonga, anguste lanceolata, obtusa, quandoque longe elliptica. Flores numerosi, sed solitarii, axillares, longe pedunculati, generis (apud nos — fere tamen triplo v. quadruplo maiores quam *Ant. simplicis*) minimi. Calyx 5-partitus, phyllis linearibus, per maturationem valde ampliatis, spathulatis: 3 superioribus maioribus. Corolla oblonga; tubo galeaque pallide violaceis; palato basi pilis aurantiacis barbato labioque albidis; calcar obiter incurvum, obtusum, phyllis haud longius, vix dimidiam corollae partem aequans. Capsula ovata, foraminibus duobus superne aperta, calyce paulo brevior. Semina albida, minuta, oblique ovata, sub lente anguloso-striata. (D. v.)

Hab. inter segetes, locis glareosis, ad muros planitiei haud infrequens. — Fl. Iulio - Septembri. ⊙.

1402. Antirrhinum *Linaria* L. — Ant. caule erecto, foliis lanceolato-linearibus congesto-sparsis, floribus imbricato-racemosis, calcaribus corolla brevioribus. (Sp. 7. Gall. *Muflier Linaire.*)

Hall. Helv. 336. Enum. 614. n. 6. Sut. Fl. Helv. 2. p. 34. Heg. 2. p. 39. Clairv. Man. 203. Wahlenb. Helv. 120. Mur. Bot. Val. 52. *Linaria vulgaris lutea, flore maiore* C. B. Basil. 62.

L. Sp. Pl. 858. Willd. Sp. Pl. 3. p. 253. Vent. in Enc. 4. p. 562. Smith Brit. 660. Vill. Delph. 2. p. 439. Bieb. Cauc. n. 1201. Crantz Austr. 308. *Linaria vulgaris* Dec. Fl. Fr. 2654. Willd. Enum. H. B. 641. Bert. Amoen. tab. 161.

Lam. Illustr. tab. 531. fig. 3. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 16. tab. 5. Engl. Bot. 10. tab. 658. Fl. Dan. tab. 982. Bull. Herb. tab. 261. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 18. tab. 13. — Blackw. tab. 115. Fuchs Hist. 543. Matth. 837. (*bene*). Tab. Kräuterb. 1210. fig. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 183. fig. 1. (*minus bona*).

β flore minore. C. B. in ipsa urbe *Basilea*, prope portam *D. Ioannis.*

γ *Peloria.* L. Amoen. 1. p. 55. „corolla regulari, 5-fida, 5-corniculata, pentandra, fructu semper abortiente." L. l. c. In Helvetia nondum visa. Engl. Bot. 4. tab. 260.

Radix repens, lignosa, albida. Caulis erectus, valde foliosus, simplex vel ramosus, teres, sesquipedalis. Folia sparsa, numerosa, approximata, modice glaucescentia, ut tota planta laevia, lanceolato-linearia, integerrima, acuta, uncialia, biuncialia, lineam unam lata, erectiuscula, nervo dorsali exstante. Racemus speciosus, plerumque unicus, in caule terminalis (rami tamen etiam saepe floriferi adsunt), erectus, imbricatus, breviusculus, per maturationem elongatus. Bracteae (imis exceptis) lineari-subulatae, pedunculis erectiusculis, unifloris breviores. Calycis phylla late lanceolata vel ovata, subaequalia. Corolla magna, pulchre flava, palato croceo, basi valde barbato. Calcar fere rectum, conico-acuminatum, corolla fere dimidio brevius. Capsulae subovales, superne lacero-multifidae, phyllis saltem duplo longiores. Semina nigra, orbiculata, planiusculo-convexa, sub bona lente tenuissime granulato-muricata, ala membranacea cincta. (D. v.)

Hab. locis ruderatis, secus vias, in agris, ubique frequens. — Fl. Iulio-Septembri. ♃.

1403. Antirrhinum *Bauhini* N. — Ant. caule diffuso paniculato, foliis sparsis linearibus lanceolatisve subtrinerviis glaucis, racemis oblongis rectis, calcare corollam aequante. (Sp. 8. Gall. *Muflier de Bauhin.*)

Hall. Helv. 337. Enum. 614. n. 5. *Ant. genistifolium* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 34. Heg. 2. p. 39. Clairv. Man. 203. Mur. Bot. Val. 52. *Ant. Linaria elatior*, foliis glaucis angustioribus Vill. Voy. 28. *Linaria lutea montana Genistae tinctoriae folio* C. B. Pin. 213.

Ant. angustissimum Lois. Fl. Gall. Suppl. p. 167. *Ant. genistifolium* Vill. Delph. 2. p. 439. All. Pedem. n. 245. Vent. in Enc. 4. p. 361?? Lapeyr. Abr. Pyr. 354. *Linaria italica* Trevir. Ind. Vratisl. 1820. Rchb. Iconogr. cent. 6. t. 13. *Linaria angustifolia* Dec. Fl. Fr. 2653. (excl. syn. Clus. Cf. L. Sp. Pl. 859. sub *Ant. Linaria*).

Antr. genistifolium β Bieb. Cauc. n. 1200? (citat Hall. syn.).

Rchb. l. c. tab. 422. fig. 609. (opt. var. latifolia).

Ant. genistifolium Thom. Schleich. *Linaria genistifolia* Ser. exs.

Priori proxima, et auctore LINNAEO neque repugnante HALLERO eius varietas. In eandem sententiam demum abiit Cl. VILLARS. Summorum pace virorum omnino tamen diversam esse puto. Differt caule minus erecto, ramis patulis, irregulariter paniculatis, foliis magis glaucis, duplo latioribus, neque longioribus, subtrinerviis, nervis omnibus vix exstantibus, in planta sicca aegre conspicuis, racemis oblongis, subimbricatis, bracteis minimis, pedicello plerumque brevioribus, late lanceolatis; corolla fere duplo minori, saturate lutea, colore in herbariis diu persistente, palato aureo, galea labium parum superante, calcare incurvo, gracili, corollam aequante v. superante, „pistillo pilosiusculo" RCHB. Semina nigra, orbiculata, alata, concavo-convexa, tenuissime muriculata, paulo minora. (D. v.)

Hab. in vallibus alpinis subalpinisque *Valesiae*, rarius. In M. *Pennino* versus vallem *Praetoriam*. BURSER auct. LINNAEO. In adscensu eiusdem montis. C. B. Inter *St. Pierre* et *St. Branchier*. HALLER, MURITH, VILLARS. In valle *D. Nicolai*, circa *Zermatt*. HALLER, MURITH. Infra *Saas*, abunde, et in semita difficili inter *Saas* et *Graechen*. In M. *Gemmio?* Amiciss. SUTER. — In valle *Lepontia?* Cl. VILLARS. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

OBS. I. Planta pedemontana, quam descripsit Cl. LOISELEUR, nostrae simillima, nonnisi foliis aut omnibus aut saltem plerisque linearibus perangustis et subuninerviis differt. Utique ad eandem speciem referenda est. Eam in Pedemontio lectam ab amiciss. GAY et REYNIER accepi. — *Ant. linifolium* (Rchb. l. c. tab. 422. f. 609.), nostro simillimum, calcare evidentius incurvo et bracteis pedunculo longioribus differt.

OBS. II. *Ant. genistifolium* L. Sp. Pl. 858. (Crantz Austr. 307. Jacq. Austr. tab. 244. *L. genistifolia* Rchb. l. c. tab. 435. fig. 626. [opt.] *). — Dill Elth. 202. Clus. Hist. 1. n. 322. fig. 1. *Linaria*

*) Cf. *L. chloraefolia* Rchb. l. c. p. 21. fig. 627. caule altiori et foliis latioribus evidentiusque 3-nerviis a *genistifolia* recedens, neque tamen forsan vere diversa.

flore pallido, rictu aureo C. B. Pin. 213.); quod LINNAEUS a nostro caute distinguit, revera differt racemis saltem floriferis flexuosis, floribus alternis, corolla *Linariae* magnitudine, pedunculis calycem vix aequantibus (in nostra multo longioribus), calcare breviore et crassiore, calycis phyllis magnis, late lanceolatis, capsulam fere aequantibus (in *Ant Bauhini* duplo brevioribus), foliis principibus late lanceolatis, acuminatis, firmioribus, subquinquenerviis, aliisque notis.

** *Corolla ecaudata, basi gibbosa. Capsula apice foraminibus tribus pertusa, basi obliqua.*

Antirrhinum Tourn. Juss. (*Orontium* Pers.)

1404. ANTIRRHINUM *maius* L. — Ant. foliis lanceolatis, floribus spicato-racemosis, calyce obtuso villoso brevissimo. (Sp. 9. Gall. *Muflier à grandes fleurs.*)

Hall. Helv. 333. Enum. 616. n. 9. Sut. Fl. Helv. 2. p. 34. Heg. 2. p. 40. Clairv. Man. 203. Mur. Bot. Val. 53.

L. Sp. Pl. 859. Willd. Sp. Pl. 3. p. 256. Vent. in Enc. 4. p. 364. Dec. Fl. Fr. 2655. Smith Brit. 661. Vill. Delph. 2. p. 440. All. Pedem. n. 246. Bert. Amoen. Ital. 382.

Lam. Illustr. tab. 531. fig. 1. Engl. Bot. 2. tab. 129. Bull. Herb. tab. 277. Schkuhr Handb. tab. 172. T. p. q. (semen). Riv. Mon. Irr. tab. 82. fig. 1. Matth. 829. fig. 3. et 830. fig. 2. (*bonae*). Tab. Kräuterb. 1235. fig. 1 et 2. (*eaedem*). Dod. Pempt. 182 fig. 1. (*bona*). I. B. Hist. 3. p. 463. fig. 2 et 3. (*pessimae*). Dalech. Hist. 1340. fig. 2.

Ser. Schleich. Thom. exs.

β foliis longioribus. Mill. Dict. n. 3. Lobel. Ic. tab. 404. fig. 2.

Radix albida, ramosa. Caulis pedalis — sesquicubitalis, erectus, teres, simpliciusculus, inferne valde foliosus, superne pilis viscosis pubescens, vel villosus. Folia integerrima, glabra: ima opposita, petiolata, oblonge elliptica: superiora sessilia, alterna v. sparsa, angusta, lanceolata: summa linearia. Spica terminalis, erecta, demum valde elongata. Flores alterni, pedunculati, pulcherrimi, sescunciales. Bracteae pedunculum fere aequantes, ovatae, concavae, pubescentes. Calyx adpressus, pubescens; corolla

multoties brevior, laciniis ovatis, obtusis. Corolla maxima, alba, rosea v. saturate purpurea, exacte clausa; sub digitis leniter pressa, labia discedunt rictumque late hiantem sistunt. Tubus pubescens, latus, basi antice gibbosus, intus serie duplici pilorum luteorum longitudine percursus; galea magna, erecta, late obtuseque biloba; labium reflexum, lobis obtusis, convexis; palatum luteum, colliculis duobus instructum, intus album villosumque. Capsula vituli caput fere aemulans, maxima, oblonga, basi antice gibba, apice oblique foraminibus tribus dehiscens. Stylus persistens. Semina nigra, parva, oblonga, basi truncata, rugis tortuosis anastomosantibus insculpta. (D. v.)

Hab. ad muros vetustos urbium, in Helvetia occidentali haud infrequens. *Neocomi*, *Bernae*, *Vivisci*. In glareis inter *Riviera* et *Bellitium*. Haller. *Seduni* in glareis *Sionae*. Amiciss. Abr. Thomas. In valle *d'Illiers*. Rev. Murith. *Tiguri*. *Neviduni* ad muros ambulacri et in hortorum areis. — Fl. Iulio–Septembri. ♂. L. et auct. fere omnes. „Radix perennis, sed frigoris acrioris impatiens." Smith.

1405. Antirrhinum *Orontium* L. — Ant. caule piloso, foliis oblongis lanceolatis, floribus remote spicatis subsessilibus, calyce digitato corollam superante. (Sp. 10. Gall. *Muflier rubicond.*)

Hall. Helv. 334. Enum. 615. n. 8. Sut. Fl. Helv. 2. p. 35. Hg. 2. p. 40. Clairv. Man. 203. Mur. Bot. Val. 52. *Ant. arvense maius* C. B. Basil. 62.

L. Sp. Pl. 860. Willd. Sp. Pl. 3. p. 258. Vent. in Enc. 4. p. 365. Dec. Fl. Fr. 2656. Smith Brit. 662. Vill. Delph. 2. p. 441. All. Pedem. 244. Crantz Austr. 510.

Lam. Ill. tab. 531. fig. 2. Engl. Bot. 17. tab. 1155. Gaertn. tab. 53. Schkuhr Handb. tab. 173. (capsula et semina). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 27. tab. 12. (*bene*). Matth. 829. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 1236. fig. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 182. fig. 2. (*bene*). I. B. Hist. 3. p. 463. (*male*). Dalech. Hist. 1341. fig. 3.

Radix annua. Caulis pilosiusculus, simplex ramosusve, erectus, pedalis, cubitalis. Folia oblonga,

obtusiuscula, vage subpilosa: ima opposita, brevissime petiolata, anguste elliptico-lanceolata: caulina connata, lineari-lanceolata: superiora alterna, sessilia. Flores axillares, remote spicati, solitarii, pedicello brevissimo adpresso unifloro insidentes, prioris triplo minores, folio fere duplo breviores. Calyx corollam superans, 5-partitus, quasi digitatus, phyllis lanceolato-linearibus, pilosis, saepius in eodem plano pone galeam sitis. Corolla rubicunda, fere eiusdem formae ac *Ant. maioris*; galea obcordata; tubus villosus, antice gibbus. Capsula calyce paulo brevior, basi valde gibba, oblonga, apice foraminibus tribus dehiscens, ad foramina squamulosa, „cranium simiae referens." L. Semina oblonga, longitudine sulcata. (D. v.)

Hab. in agris planitiei Helvetiae occidentalis frequens. *Tiguri.* Muraltus. (Non habet Cl. Wahlenberg). In agris ad M. *Irchel.* Schulthess. *Genevae* prope *la Bâtie.* I. B. *Basileae.* C. B. *Rupe.* Haller. *Octoduri* ad vineas *Coquempei.* Rev. Murith. *Neviduni* frequens. — Fl. Iulio - Sept. ⊙.

Obs. *Ant. Asarina* in Helvetia nusquam reperitur, etsi *Linnaeus* similitudine nominum deceptus eam *Genevae* indicavit. Auctore Lobelio *Sevenae* Narbonensis agri occurrit. Hunc errorem iamiam commemoravit Cl. Suterus. Sed speciem alienam inter nostros cives non debuisset recensere.

*** *Corolla calcarata, palato destituta, hians. Capsula apice duobus foraminibus pertusa, superne lacero-multivalvis.*

Anarrhinum Desf. Dec. Willd.

1406. Antirrhinum *bellidifolium* L. — Ant. foliis radicalibus obovato-lanceolatis obtusis inciso-serratis: caulinis (linearibus) partitis integerrimis. Willd. (Sp. 11. Gall. *Muflier à feuilles de Paquerette.*)

Hall. Helv. 342. Sut. Fl. Helv. 2. p. 35. Heg. 2. p. 40. Clairv. Man. 204. De Sauss. Voy. Alp. §. 66. p. 57. Mur. Bot. Val. 52.

L. Sp. Pl. 860. Vent. in Enc. 4. p. 563. Vill. Delph. 2. p. 442. All. Pedem. n. 247. Gouan Illustr. 39. *Anar-*

rhinum bellidifolium Willd. Sp. Pl. 3. p. 260. Dec. Fl. Fr. 2660.

Linaria bellidis folio C. B. Prodr. 106. I. B. Hist. 3. p. 459. fig. 2. (*bene*). Chabr. Sciagr. 481. fig. 5. (*eadem*). Dod. Pempt. 184. fig. 1. (*male*; folia caulina pessime expressa: flores maximi). Tabern. Kräuterb. 1210. fig. 3. (*eadem*) et 4. (*melior*). Dalech. Hist. 115. fig. 2. (icon Dod.).

Schleich. rar. exs. cent. . . . . n. 243. Thom. exs.

Radix fusiformis, sublignosa, ramosa, plerumque multiceps. Caules numerosi, approximati, teretes, glaucescentes, apud nos ut tota planta glabri, valde foliosi, erecti, pedales, cubitales, superne saepius paniculati: nonnunquam caules etiam dantur nonnulli steriles, multoties breviores, foliis undique obsiti. Folia radicalia magna, petiolata, patula, obovata v. spathulata, nervo dorsali magno ramoso percursa, dentibus irregularibus magnis inciso-serrata, *Leucanthemi* fere similia: caulina congesto-sparsa, numerosissima, longe minora, usque ad basin 3-5-7-partita, partitionibus quasi digitatis, inaequalibus, linearibus, margine (lentis ope) serrulatis, plerumque perangustis, acuminato-mucronatis. Rami erecti, inaequales, virgati, paniculati, spicis gracilibus, longissimis, multifloris terminati. Bracteae foliis similes, sed minores: inferiores partitae: superiores minimae, saepe simplices. Pedunculi sparsi, uniflori, erecti, brevissimi. Flores pulchelli, horizontales, totius generis minimi, vix 2 lineas longi. Calycis phylla subaequalia, fere capillacea, corolla multo breviora. Corolla dilute violacea, hians, palato destituta, galea brevissima, biloba, erecta; labium maius 3-lobum, lobulis reflexo-pendulis margine albescentibus. Calcar gracile, calyce brevius, recurvum, ut tubo omnino parallelum sit. Capsula globosa, calyce longior, umbilicata, bilocularis. Semina corrugata, muricata. (D. v.)

Hab. in arvis ditionis *genevensis* rarius. Circa *Vernier*. Illustr.

de Saussure. Prope *Satigy*. Cl. Schleicher. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Monente rev. Murith, Cl. Schleicherus se plantam rarissimam etiam in *Valesia* superiori legisse testatur. Sed ibi praeter eum nullus invenire potuit. Amiciss. L. Thomas in arvis haud longe a pago *Thoiry* frequentem legit et mecum recentem communicavit.

G. 380. Scrophularia L. gen. 756. Hall. Juss. gen. 119. Gaertn. tab. 53. Tourn. tab. 74.

Cal. inaequaliter 5-fidus. Cor. subglobosa, resupinata: lobi 2 sursum spectantes, maiores: squama intermedia interna (quandoque deficiens): lobi 3 deorsum spectantes, parvi, reflexi. Stam. deorsum deflexa. Caps. 2-locularis. Sem. oblonga, striata.

1407. Scrophularia *nodosa* L. — Scr. caule quadrangulo superne paniculato, foliis cordatis acutis inaequaliter serratis. (Sp. 1. Gall. *Scrophulaire noueuse.*)

Hall. Helv. 536. Enum. 619. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 35. Heg. 2. p. 41. Clairv. Man. 204. Wahlenb. Helv. 120. Mur. Bot. Val. 95. *Scr. nodosa foetida* C. B. Basil. 68.

L. Sp. Pl. 863. Willd. Sp. Pl. 3. p. 270. Poir. Enc. 7. p. 28. Dec. Fl. Fr. 2625. Smith Brit. 663. Vill. Delph. 2. p. 417. Crantz Austr. 325. Bieb. Cauc. Suppl. p. 414.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 21. tab. 1. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 23. tab. 14. Engl. Bot. 22. tab. 1544. Lam. Ill. tab. 533. fig. 1. Fl. Dan. tab. 1167. Chaum. Fl. Méd. 6. tab. 321. — Riv. Monop. Irr. tab. 170. fig. 1. Blackw. tab. 87. Camer. Epit. 866. Matth. 791. fig. 2? Tabern. Kräuterb. 930? (*eadem*). Dod. Pempt. 50. fig. 1. I. B. Hist. 421. (*ic. pessima*).

Radix transversa, carnosa, tuberosa, quandoque granulata. Caulis erectus, ramosus, acute quadrangulus, neque tamen alatus, cubitalis, bicubitalis. Folia opposita, triste virentia, magna, irregulariter cordata, basi tamen producta, oblonga, acuta, inaequaliter serrata, nervosa, nervis lateralibus basi denudatis in petiolum decurrentia: summa lanceolata.

Panicula terminalis, oblonga, ramis oppositis, bracteatis, superne repetito-trichotomis, glanduloso-pubescentibus. Flores parvi, tristes. Calycis segmenta rotundata, margine scariosa, glabra. Corolla fusco-sanguinea, inferne saepius virescens. Squama colorata, profunde obcordata. Capsula ovata, acuminata. Semina striata, corrugataque. Stigma subbilobum. (D. v.)

Hab. secus fossas viasque, frequens. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1408. Scrophularia *aquatica* L. — Scr. caule quadrangulo-alato superne paniculato, foliis subcordatis serratis in petiolum decurrentibus. (Sp. 2. Gall. *Scrophulaire aquatique.*)

Hall. Helv. 325. Enum. 618. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 36. Heg. 2. p. 41. Clairv. Man. 204. Wahlenb. Helv. 120. Mur. Bot. Val. 95. *Scrophularia aquatica maior* C. B. Basil. 68.

L. Sp. Pl. 864. Willd. Sp. Pl. 3. p. 270. Poir. Enc. 7. p. 29. Dec. Fl. Fr. 2627. Smith Brit. 663. Vill. Delph. 2. p. 417. Crantz Austr. 326. Bieb. Cauc. n. 1204.

Fl. Dan. tab. 507. Engl. Bot. 12. tab. 854. Lam. Illustr. tab. 533. fig. 2. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 23. tab. 15. — Blackw. tab. 86. Matth. 792. fig. 1. (Forma caulis male expressa). Tab. Kräuterb. 934. (Flores nimis galeati). Dod. Pempt. 50. fig. 2. (*bona*). (Scr. maxima radice fibrosa I. B. Hist. 420. quoad descriptionem huc, sed Icon. fig. 1. p. 421. ad aliam plantam spectat). Dalech. Hist. 1356. fig. 2. (icon Dod.).

Priori similis, facile tamen dignoscitur: radice mere fibrosa, valde capillata, caulibus magis foliosis, 2-3-pedalibus, quadrangulis, angulis alatis, foliis subcordatis, obtusioribus, in petiolum productis, aequalius serratis, nervis lateralibus magis numerosis, ad basin neutiquam denudatis. Flores fere prioris, sed paulo maiores; squama interna cuneata, retuso-emarginata. Capsula globoso-acuminata; semina sulcis paucioribus exarata. (D. v.)

Hab. locis aquaticis, ad rivulos etc. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1409. Scrophularia *vernalis* L. — Scr. foliis cordatis inciso-serratis pubescentibus, caule villoso, pedunculis axillaribus racemosis. (Sp. 3. Gall. *Scrophulaire printanière.*)

Hall. Helv. 327. Enum. 619. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 36. Heg. 2. p. 41. Clairv. Man. 204. Mur. Bot. Val. 95.

L. Sp. Pl. 864. Willd. Sp. Pl. 3. p. 277. Poir. Enc. 7. p. 32. Smith Brit. 664. Dec. Fl. Fr. 2626. Vill. Delph. 2. p. 418. All. Pedem. n. 253. Bieb. Cauc. n. 1205.

Fl. Dan. tab. 411. Engl. Bot. 8. tab. 567. Sturm Fl. Germ. '. fasc. 23. tab. 16. Schkuhr Handb. tab. 173. (flos et fructus). — Riv. Monop. Irr. tab 107. fig. 2. Barr. Ic. 273. Matth 792. fig. 2. (*bene*). Tabern. Kräuterb. 931. fig. 1. (*eadem*). Clus. Hist. 2. p. 58. fig. 1. (paulo rudior). I. B. Hist. 3. p. 422. fig. 3.

Thom. Schleich. exs.

Radix truncata, fibris parum profundis stipata. Caulis erectus, fistulosus, quadrangulus, pilis articulatis nonnunquam glanduliferis villosus, sesquipedalis, cubitalis. Folia magna, petiolis longis, basi incrassatis, affatim villosis insidentia, profunde cordata, incisa, et duplicato-serrata, acuta, latitudine longitudinem fere aequantia, rugosa, nervis lateralibus parum numerosis, pubescentia, ex luteo virentia. Pedunculi axillares, solitarii, erecti, villosi, foliis paulo breviores, apice subdichotomo-racemosi, ad divisiones bracteis paucis grandiusculis sessilibus oblongis integris stipati. Calyx pubescens, oblongus, subquinquepartitus, phyllis oblongis, margine neutiquam scariosis. Corolla lutea, globosa, ore contracto, 5-fido: lobulo imo maiore, ovato: squama inferior nulla. Antherae exsertae. Capsula ovato-acuminata, calycem superans. Semina 10-12-sulcata, costata. Variat foliis oppositis ternisque. (D. s.)

Hab. ad sepes, locis aquaticis, rarissima. — Circa *Bischoffzell.* Cl. Scherb. Ad pedem M. *Chemin.* Rev. Murith. — Fl. Maio et Iunio. ♂.

1410. Scrophularia *canina* L. — Scr. foliis pinnatis: pinnis pinnatifidis, racemo terminali composito subpaniculato aphyllo bracteato. (Sp. 4. Gall. *Scrophulaire canine.*)

Hall. Helv. 328. Enum. 620. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 36. Heg. 2. p. 41. Clairv. Man. 204. Mur. Bot. Val. 95. *Scr. Ruta canina vulgaris* C. B. Basil. 68.

L. Sp. Pl. 865. Willd. Sp. Pl. 3. p. 277. Poir. Enc. 7. p. 35. Dec. Fl. Fr. 2632. Vill. Delph. 2. p. 418. Allion. Pedem. n. 255.

Tabern. Kräuterb. 412. fig. 2. Clus. Hist. 2. p. 209. fig. 1. I. B. Hist. 3. p. 423. fig. 2? (*mala*). Dalech. Hist. 973. fig. 3.

β *montana*, mollior, inodora.

γ *nana*. Dec. l. c. β. racemo breviore angusto.

Schleich. exs. cat. Eiusd. rar. exs. cent. . . . . n. 67.

Radix fusiformis, subramosa. Herba in planitie foetidissima, in montibus omnino fere inodora. Caulis erectus, obtuse tetragonus, saepe coloratus, ut tota planta glaber, farctus, ramosus, pedalis, cubitalis. Folia inferiora petiolata, oblonga, incisa vel pinnatifida (in var. β et γ omnia pinnata): cetera irregulariter pinnata, pinnis oblongis, distantibus, (in β et γ saepius bipinnatifidis) pinnatifidis, praecipue in foliis superioribus tenuiter dissectis, saepius in petiolum communem latum et nigricantem decurrentibus, lobulis obtusis subrotundis. Paniculae in caule ramisque terminales, ramosissimae, pedunculis inferioribus axillaribus, reliquis basi bracteatis, omnibus alternis, iam a basi repetito-bifurcatis, in var. β et praecipue γ multo minus compositis, nec nisi apice subdichotomis, flore pedunculato solitario ex divisione, reliquis haud numerosis, brevius pedicellatis. Calycis lobi rotundati, margine scarioso, argenteo, denticulato. Corollae segmenta superiora duo reliquis maiora, erecta, atropurpurea: 3 inferiora ex fusco albida, plicata. In var. β squamam interiorem albam, tenuissimam, ob-

longam, acutiusculam tubi fauci adnatam observo. Stamina longiora pistillumque exserta. Antherae atro-purpureae. Capsula calyce multo maior, globosa, mucronulata. In var. β pedunculi pilis brevissimis saepius pubescunt. (D. v.)

Hab. locis glareosis et in arena potissimum ad lacuum ripas Helvetiae occidentalis frequens. *Basileae.* C. B. *Genevae.* Rai. Ad Arolam sub *Aarberg*; ad *Wiesam* et *Rhenum*, versus *Crenzach.* *Au bord du lac des Brenets, vallée de Joux.* Prope *Coppet.* Haller. *Neviduni* ad ostium rivuli *Boiron*, Circa *Promenthod* et alibi, ad oras lacus atque ad viam regiam frequens. β in M. *Dolaz* ad pedem rupium. *Au mont d'or* prope *Vallorbes.* γ in M. *Thoiry.* Cl. Schleicher. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙ L. et post eum plerique auct. Monente autem Villarsio perennis est. Etiam in hortis germanicis perennare, Schkuhr Handb. 2. n. 1722. sic et Cl. Candollius in horto monspessulano. Cat. H. M. 60. — ♂ Willd. Enum. H. B. 646.

G. 381. Digitalis L. gen. 758. Hall. Juss. 120. Gaertn. tab. 53. Tourn. tab. 73.

Cal. 5-partitus. Cor. oblonga, campanulata, subcompressa, antice ventricosa. Stam. arcuata: anth. cruciatae. Caps. bilocularis.

1411. Digitalis *purpurea* L. — D. phyllis ovatis acutis, corollis obtusis: labio superiore integro, foliis pubescentibus. Sm. (Sp. 1. Gall. *Digitale pourpre.*)

Hall. Helv. 330. Enum. 616. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 36. Heg. 1. p. 42. Clairv. Man. 202. Roesch in Alpin. 2. p. 120. (ex C. Gesner).

L. Sp. Pl. 866. Willd. Sp. Pl. 3. p. 283. Lam. Enc. 2. p. 268. Dec. Fl. Fr. 2661. Smith Brit. 665. Vill. Delph. 2. p. 420.

Lam. Illustr. tab. 525. fig. 1. Engl. Bot. 19. tab. 1297. Chaum. Fl. Méd. 3. tab. 151. Fl. Dan. tab. 74. Bull. Herb. tab. 21. Sturm Germ. I. fasc. 11. tab. 7. Schkuhr Handb. tab. 174. (fructus). — Riv. Monop. Irr. tab. 104. — Blackw. tab. 16. Fuchs Hist. 893. Tabern. Kräuterb. 960. fig. 2. Dod. Pempt. 169. — I. B. Hist. 2. p. 812. fig. 2. Dalech. Hist. 831. fig. 1 et 2, (fl. albo).

Ser. Gall. exs. n. 131. Schleich. Thom. exs.

Radix fibrosa. Caulis teretiusculus, obsolete ramosus, erectus, pubescens, cubitalis et bicubitalis. Folia petiolata, mollia, pubescentia, facie rugosa et dilute virentia, dorso subincana, oblonga, lanceolata, acuta, crenato-denticulata, utrinque attenuata, in petiolum decurrentia: suprema sessilia, subamplexicaulia. Racemus terminalis, secundus, longissimus, multiflorus, formosus. Bracteae ad basin pedunculorum ovato-lanceolatae, acuminatae, floribus multoties minores. Flores alterni, fere penduli, facile sescunciales, pedunculis unifloris, rigidis, apice incrassatis, villosis. Phylla magna, ovato-acuta. Corolla maxima, purpurea, intus barbata magisque albida et in parte ventricosa maculis magnis rotundatis sanguineis insignita, limbo non profunde 4-lobo; segmentis latissimis: supremo integro vel emarginato: infimo maximo, late ovato, protenso. Genitalia inclusa. Capsula calycem aequans, conico-ovata, hirsuta, 4-valvis. Semina numerosissima, subquadrangula, lentis acrioris ope quasi tessellata. (D. v.)

Hab. in dumetis sylvisque montanis, in Helvetia rarissima. Prope *Curiam*. C. GESNER. Ibi vero nuper non amplius visa. Circa *Badenweiler* et in adscensu M. *Bullon*. Cl. LACHENAL. Circa *Neocomum*. Cl. D'YVERNOI. Supra *Biennam*. Planta formosa, sed venenata, in hortis colitur. — Fl. Iunio, Iulio et Augusto. ♂. In horto meo ♃.

1112. DIGITALIS *grandiflora* Lam.*) — D. phyllis lanceolatis, corollis ventricosis: segmento superiori tridentato emarginatove, foliis dorso pubescentibus. (Sp. 2. Gall. *Digitale à grandes fleurs*.)

Hall. Helv. 331. Enum. 617. n. 2. *D. ambigua* Sut. Fl. Helv. 2. p. 37. Heg. 2. p. 13. Clairv. Man. 202. Wahlenb. Helv. 120. Mur. Bot. Val. 65.

Lam. Fl. Fr. 2. p. 352. et Enc. 2. p. 279. (Utique eadem ac nostra videtur). Dec. Fl. Fr. 2663. Vill. Delph. 2. p. 419. All. Pedem. n. 258. *D. ambigua* (non Mur.?) Willd. Sp. Pl. 3. p. 285. *D. ochroleuca* Pers. Syn. 2. p. 162. *D. lutea?* Crantz Austr. 354.

*) Non Rchb.

D. ambigua Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 25. tab. 5. Schkuhr Handb. tab. 174. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 11. tab. 8. *D. ochroleuca* Jacq. Austr. tab. 57. Rchb. Iconogr. cent. 2. p. 51. tab. 160. fig. 280. — Fuchs Hist. 894. Tabern. Kräuterb. 960. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 815. fig. 1. Dalech. Hist. 831. fig. 3.

Ser. Gall. exs. n. 129. Thom. Schleich. exs.

Radix crassa, ramosa, fibrosa. Caulis simplex, erectus, valde foliosus, subangulosus, superne pilis brevibus, articulatis, glandulosis dense pubescens, pedalis, sesquipedalis. Folia firmula, amplexicaulia, ovato-lanceolata, parum profunde serrata, acuminata, dorso praecipue ad nervos et oram pubescentia: infima subpetiolata. Racemus 10-15-florus, laxiusculus. Bracteae ovato-oblongae, acuminatae, pubescentes, saepius reflexae, sursum decrescentes. Flores alterni, magni, subpenduli. Calyx pedunculo patente villoso longior, verticalis, phyllis pubescentibus, lanceolatis, oblongis: supremo breviore. Corolla magnitudine prioris, inflato-ventricosa, ochroleuca, villosa, intus barbata punctisque et venis rufis maculata: limbus 4-fidus, segmentis parum profundis, triangularibus: supremus latissimus, reliquis brevior, emarginatus vel saepe tridentatus. Stamina corolla breviora, antheris albis. Stigma brevissime bifidum. Capsula stylo coronata, ovato-oblonga, profunde quadrisulca, pubescens. Semina exigua, angulosa, minute striato-corrugata. (D. v.)

Hab. in dumetis montanis et submontanis frequens. In M. *Uetliaco*. Muralt. In adscensu M. *Hauenstein*; circa *Weissenburg*, versus *Wimmis*. Prope *Burgdorf auf der Eymatte* et ad pedem M. *Pinzberg*. Supra *Reichenbach* etc. Haller. Etiam in Alpibus, supra *Herrenrüti Engelbergensium*, ad 4000 p. elevationem, et in culmine M. *Gross-Aubrig*, pagi *suitensis*. Cl. Wahlenberg. In M. *Rosselana*, *Fouly*, *les Planards*. Rev. Murith. In M. *Iura* apud nos frequentissima. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. *D. grandiflora* Rchb. Iconogr. cent. 2. p. 50. tab. 159. fig. 289., nostrae quidem simillima, sed tenerior, densius pubescens, foliis elongatis, lanceolatis, corolla tenuiori, fere pellucida

et praesertim capsula bisulca distinguitur. Eadem est ac *D. ambigua* Murr. Prodr. Gött. 62. Per totam Germaniam passim occurrere dicitur, sed intra limites patrios nondum observata fuit.

1413. Digitalis *lutea* L. — D. caule glabro, phyllis lanceolatis, corollis tubulosis acutis: segmento superiore bifido. (Sp. 3. Gall. *Digitale à petites fleurs.*)

Hall. Helv. 332. Enum. 617. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 37. Heg. 2. p. 43. Clairv. Man. 202. Wahlenb. Helv. 120. Mur. Bot. Val. 65. *D. maior lutea v. pallida, parvo flore* C. B. Basil. 70.

L. Sp. Pl. 867. Willd. Sp. Pl. 3. p. 285. Vill. Delph. 2. p. 419. *D. parviflora* Lam. Fl. Fr. 2. p. 333. et Enc. 2. p. 279. Dec. Fl. Fr. 2664. Allion. Pedem. n. 257.

Jacq. Hort. Vind. tab. 105. Rchb. Iconogr. cent. 2. tab. 151. fig. 280. I. B. Hist. 2. p. 814. fig. 1. Chabr. Sciagr. 268. fig. 2. (*eadem*). Lobel. Ic. tab. 573. fig. 2.

Ser. Gall. exs. n. 130. Schleich. Thom. exs. *D. parviflora* Schleich. cat. 1821.

A priori differt caule elatiore, stricto, cubitali et bicubitali, etiam superne glabro, gracili, foliis praelongis, angustis, nitidis, inferioribus obtusioribus, racemo elongato gracili, dense multifloro, floribus parvis, vix ac ne vix unciam longis, calyce glabriusculo, fere horizontali. Corolla pallide lutea, extus glabra, plerumque omnino immaculata, rarius punctis paucis prope oram notata, angusta, tubulosa, segmentis acutis, magis exstantibus: supremo profunde bifido, subreflexo. Stamina maiora corollam fere aequantia. Semina minutissima, oblonga, hinc profunde sulcata, corrugata. (D. v.)

Hab. locis iisdem, minime rara. In montanis *Aquileiensibus* ubique, super *Aquileiam*, *Bévieux*, *au Châlet* etc. Haller. Circa *Wallenstadt* (fl. albis, odoratis!), in montibus circa *Genevam*, in M. *Muteto* et *Basileae* iuxta portam *D. Albani*. I. B. Supra *Pfeffers* et ad M. *Pilatum*. Cl. Wahlenberg. *Tobinii* ad M. *Engelberg*. Cl. Suter. In M. *Chemin*, *Forclaz*, *Rosselanaz*. Rev. Murith. Locis rupestribus in M. *Iura* apud nos frequentissima. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. *D. micrantha* Roth Nov. Spec. 284. Rchb. Iconogr. cent. 2.

p. 45. tab. 153. fig. 282 et 283. quam, testante Cl. Reichenbach, in *Valesia* legit amiciss. Seringe, *luteae* simillima, nonnisi floribus adhuc minoribus, corollae lobulis (praesertim imo) obtusiusculis et racemo sparso nec secundo differt. Vix eam separare auderem.

1414. Digitalis *media* Roth. — D. caule glabro, phyllis lanceolatis subaequalibus, corollis campanulato-ventricosis: segmento superiore bifido. (Sp. 4. Gall. *Digitale intermédiaire.*)

Digitalis hybrida (non Koelreuter) Ducros in Not. Ined. ad Nomencl. Hallerianum et in Herbario.

Roth Catalect. Rchb. Iconogr. cent. 2. p. 41. Koch et Ziz Cat. Palat. p. 11. *D. ochroleuca* β Steud. Nomencl. 275.

Rchb. l. c. tab. 152. fig. 281.

„*Media* inter *luteam* et *ambiguam* (*grandifloram* Lam.) illius habet caulem altiorem (omnino glabrum) et folia glabra (tantum ciliata), paulo tamen minora, flores etiam pallidos, sed unilaterales, (duplo fere) maiores quam prioris, (inflatos neque tubulosos, sed multo) minores quam in *ambigua*. Segmentum superius corollae (intus barbatae) acute quidem bifidum, sed minus profunde quam in *lutea*, et multo altius quam in *ambigua*. Sic et cetera segmenta sese habent. (Lobus imus maximus, rotundatus, obtusissimus). In faucibus principium macularum, ut flores neutiquam immaculati dici queant." (D. v. a rev. Ducros.)

Hab. in saltibus *Iuranis* rarissima. „*A la côte de St.-Cerguê*; promiscue cum duabus prioribus." Rev. Ducros. — Fl. Iulio.

Obs. I. Huic stirpi Cl. Reichenbach filamenta complanata et capsulam quadrisulcam adscribit.

Obs. II. „An filia *D. luteae* ab *ambigua* foecundatae?" Ducros. Eandem speciem a Cl. Kochio accepi et accurate cum specimine in herbario beati mei amici adservato contuli. Neutiquam differunt. Calycis phylla fere aequalia, subpubescentia.

G. 382. Erinus L. gen. 771. Hall. Juss. 100. *Ageratum* Tourn. tab. 422.

Cal. 5-partitus. Cor. hypocrateriformis; tubus longitudine calycis; limbus subaequalis, sub-

quinquepartitus: lobi emarginati. Caps. 2-locularis.

1415. Erinus *alpinus* L. — Er. caespitosus, foliis spathulatis subincisis, racemo subcorymboso. (Gall. *Érine des Alpes.*)

Hall. Helv. 302. *Ageratum* Enum. 629. n. 1. I. I. Scheuchz. Alp. It. 4. p. 328. Sut. Fl. Helv. 2. p. 38. Heg. 2. p. 44. Clairv. Man. 202. Mur. Bot. Val. 66. Wahlenb. Helv. 121.

L. Sp. Pl. 878. Willd. Sp. Pl. 3. p. 332. Lam. Enc. 2. p. 386. Dec. Fl. Fr. 2624. Vill. Delph. 2. p. 443. All. Pedem. n. 262.

Lam. Illustr. tab. 521. Schkuhr Handb. tab. 176. (Fol. radicalia et fructificatio). Barr. Ic. 1192. Dalech. Hist. 1184. fig. 2. (*bene*). I. B. Hist. 3. part. 1. p. 144. fig. 1. Chabr. Sciagr. 367. fig. 6. (*eadem*).

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 250. Thom. Schleich. exs.

β fl. albo. — Hall. Helv. *β* l. c. Barr. Ic. 1192.

Radix ramosa, fibrosa, gracilis, paene lignosa, valde caespitosa. Caules simplicissimi, modice foliosi, adscendentes vel procumbentes, trientales, pilis patentibus, articulatis villosi. Folia subpubescentia, oblonga, spathulata, angusta, obtusissima, inferne integra, apicem versus inciso-dentata: radicalia caespitosa, erecta, breviter petiolata: caulina alterna, sessilia sed inferne angustata, reliquis fere duplo minora. Racemus terminalis, erectus, brevis, corymbiformis; bracteae pedunculos superantes, oblongae, obtusae, denticulatae. Flores pulchelli, suaveolentes. Pedunculi sparsi, pubescentes, uniflori, calycem aequantes. Phylla villosa, lineari-lanceolata. Corollae tubus calycis longitudine, cylindricus, apice coarctatus: limbus amoene purpureus, venis saturatioribus distinctus, patens, planiusculus, parum irregularis, bipartitus: partitio superior profunde bifida, lobis approximatis, obtusis, obiter emarginatis: infe-

rior multo maior, subtripartita, lobis distantibus, latioribus, obcordatis. Genitalia tubo breviora. Stigma bilobum. Capsula conica, calycem aequans, bilocularis, 4-valvis, utrinque sulco profundo exarata; semina ovalia, rugoso-lacunosa, placentae duplici fungoso-cellulosae, oris valvarum a basi usque ad apicem secus sulcum adnatae, superne in dissepimentum desinenti affixa. (D. v.)

Hab. in pascuis petrosis alpinis et in montibus editioribus frequens. In subalpinis *Aquileiensibus* ubique. In M. *Dolaz*, *Thoiry*, *Salaeva*, *Vogelberg* etc. Supra *Vallorbes* etc. Haller. In M. *Regio*, *Pilato*, *Tannhorn Abbatiscellanorum*, infra *Glärnisch* et in aliis montibus *Glaronensibus*. Cl. Wahlenberg. In M. *Fouly*; *au pied de la Pissevache*. Rev. Murith. β circa *Weissenburg*. Haller. — Fl. Maio-Iul. ♃.

G. 383. Lindernia All. L. Mant. gen. 1315. Juss. 122.

Cal. 5-partitus. Cor. calyce brevior, tubuloso-ringens, galea brevissima. Stam. brevissima, fauci inserta. Caps. 1-locul. (2-locul. Juss.), 2-valvis.

1416. Lindernia *Pyxidaria* All. — L. caule procumbente, foliis sessilibus oblongo-ovalibus trinerviis. (Gall. *Lindernie Pyxidaire*.)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 37. Heg. 2. p. 43. Clairv. Man. 202.

All. Misc. Taur. 2. p. 178. Fl. Pedem. n. 203. L. Mant. 252. Willd. Sp. Pl. 3. p. 325. Lam. Enc. 3. p. 528. Dec. Fl. Fr. 2623. *Capraria gratioloides* L. Sp. Pl. 876.

Lam. Illustr. tab. 522. Schkuhr Hand. 175. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 30. tab. 14. (Partes fructific. ex Schkuhr.). *Anagalloides procumbens* Krock. Fl. Siles. 2. n. 1001. tab. 26. *Pyxidaria repens* etc. Lindern. Alsat. 1. p. 152. tab. 1.

Schleich. exs.

Radix fibrosa. Caules ramosi, procumbentes, patuli, basi radicantes, trientales, vix semipedales.

tetragoni, ut tota planta glabri. Folia opposita, sessilia, oblonga, ovalia, integerrima, obtusa, nervis tribus parum exstantibus percursa. Pedunculi axillares, solitarii, saepius oppositi, uniflori: superiores folio longiores, filiformes. Flores minimi, caeruleo-rubelli; calyx 5-partitus v. fere pentaphyllus, corollam superans, phyllis per florescentiam subaequalibus, linearibus, acutis, sub lente serrulatis, carinatis, erectis, superne rubentibus. Corollae tubus albus, oblongus, subventricosus; limbus bilabiatus, carneus, galea parva, late emarginata; labium trilobum. Calyx fructus capsula paulo longior, phyllis duobus reliquis brevioribus. Capsula „unilocularis" Schkuhr, laevis, albida, ovata, mucronata, valvulis ovatis, calycem vix aequantibus. Semina numerosissima, subfusca, minuta, receptaculo tereti, columnari a basi usque ad apicem inserta, ovalia, sulcata et transverse corrugata. (D. s.)

Hab. locis lutosis inundatis, in Helvetia certe rarissima. A Cl. Lachenalio reperta fuit. Misit etiam Schleicherus. *Michelfeldae.* Cl. Hegetschweiler. *Basileae* et *Genevae.* Clairville. — Fl. Septembri et Octobri. ☉.

Obs. Cl. Hoppe et Schkuhr huic plantae stamina brevia, aequalia, per paria superposita, fauci inserta simplicissimaque tribuunt, et antheras omnes terminales esse perhibent. Reliqui vero auctores omnes stamina inferiora dente terminali antheraque sublaterali instructa inter characteres generis essentiales recensuerunt. Fructificationis organa autem adeo exigua sunt, ut in planta sicca vix ac ne vix indagari possint.

G. 384. Limosella L. gen. 776. Hall. Juss. 96. Gaertn. tab. 50.

Cal. 5-fidus. Cor. infundibuliformis, limbo 5-partito, subaequali. Caps. 2-valvis, 1-locularis.

1417. Limosella *aquatica* L. — (Gall. *Limoselle aquatique.*)

Hall. Helv. 500. Enum. 609. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 39. Heg. 2. p. 45. Clairv. Man. 201. Mur. Bot. Val. 76.

L. Sp. Pl. 881. Willd. Sp. Pl. 3. p. 341. Lam. Enc. 3. p. 515.

Dec. Fl. Fr. 2622. Smith Brit. 668. Vill. Delph. 2. p. 418. Crantz Austr. 353.

Lam. Ill. tab. 522. Engl. Bot. 5. tab. 357. Fl. Dan. tab. 69. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 30. tab. 15. (*optima*). Schkuhr Handb. tab. 176. — Moris. Hist. s. 15. t. 2. f. 1.

Schl. Thom. exs.

Radix fibrosa, albida, tenera, stolones paucos, nudos, reptantes, hinc inde plantam novam sistentes emittens. Folia radicalia caespitosa, petiolo multo breviora, oblonge elliptica, utrinque obtusa, integerrima, crassiuscula, tenera, pallida, nervo dorsali vix conspicuo. Stolones quandoque erecti, cauliculos apice foliosos et umbellatos mentientes. Pedunculi radicales, vix unciales, nudi, uniflori, petiolis plerumque breviores. Flores parvi, albidi. Calyx 5-fidus, tubuloso-angulatus, segmentis acutiusculis, corolla brevioribus; sinubus acutis, scarioso-purpureis. Corolla infundibuliformis; tubus viridis, ovatus; limbus subaequalis, patens, 5-partitus, segmentis ovatis, obtusiusculis, ad basin et dorso purpura suffusis. Stamina didynamica, vix nisi per lentem conspicua, tubo parum longiora. Antherae atropurpureae. Pistillum staminibus brevius, germine ovato, „biloculari" Gaertner, stylo brevissimo; stigma capitatum, crassum, pubescens. Capsula calyce multo longior, ovata. Semina minuta, numerosa, oblonga, sub lente eleganter reticulato-corrugata. (D. v.)

Hab. locis palustribus, lutosis, in Helvetia infrequens. *Basileae* prope *Riehen an der Holzmatte*. Cl. Staehelin. *Mülhusiae auf dem Pfingstanger*. Cl. Risler, et in sylva *Urhan*. Hofer. Inter *Nidoviam* et *Biennam*. Haller. In paludibus circa *Fouly*. Rev. Murith. Circa *Delémont*. Amiciss. Em. Thomas. Ad fossas aquaticas prope *Erstfelden* supra *Altorf*. — Fl. Iulio-Octobri. ♃. Dec. Smith. ☉ Schkuhr. ♃. ☉. L.

G. 385. Linnaea L. gen. 774. Hall. Juss. 211. Cal. duplex! germinis inferus, 2-4-phyllus: co-

rollae superus! 5-partitus. Cor. campanulata, regularis. Bacca sicca, trilocularis.

1418. LINNAEA *borealis* L. — (Gall. *Linnée boréale.*)

Hall. Helv. 299. Enum. 608. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 151. et It. 6. p. 454. Sut. Fl. Helv. p. 5. Heg. 2. p. 45. Clairv. Man. 65. Wahlenb. Helv. 121. Mur. Bot. Val. 76. Roesch in Alpin. 2. p. 120.

L. Sp. Pl. 880. Willd. Sp. Pl. 3. p. 340. Lam. Enc. 3. p. 528. Smith Brit. 666. Dec. Fl. Fr. 3391. Seguier Veron. 1. p. 183.

L. Fl. Lapp. n. 214. tab. 12. fig. 4. Lam. Illustr. tab. 536. Engl. Bot. 7. tab. 433. Fl. Dan. tab. 3. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 17. tab. 16. Schkuhr Handb. tab. 176. (*mala*). — Blackw. tab. 597. I. B. Hist. 2. p. 816. (Hab. pessime expressus). Chabr. Sciagr. 264. fig. 4. (*eadem*). C. B. Prodr. 35. fig. 1.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 264. Thom. Schleich. exs.

Suffrutex sempervirens. Caules sarmentosi, elongati, lignosi, filiformes, pubescentes, ferruginei, aequaliter foliosi, repentes, ramosi, praelongi. Rami steriles oppositi alternive, etiam prostrati. Folia opposita, brevissime petiolata, firmula, venosa, basi et praecipue ad petiolum latiusculum pilis longis remote ciliata, ceterum glabra, pallide virentia, orbiculata vel subovata, superne crenis paucis latis parumque profundis instructa. Rami fertiles 2-3-unciales, alterni, numerosi, erecti, basin versus foliosi, in longum pedunculum nudum, apice bifurcum, dense pubescentem desinentes; pedicelli proprii semunciales, uniflori; bracteae 2 oppositae ad basin pedicellorum, oblongae, subspathulatae, parvae. Flores elegantes, nutantes, praecipue noctu odoratissimi. Calyx inferus phyllis minutis, ovatis, obtusis, oppositis, concavis, germen amplectentibus: superus multo maior, phyllis quinque oblongis lanceolato-acuminatis. Corolla calyce multoties maior, intus pilosa, alba, extus roseo hinc inde tincta, campanulata, superne valde

dilatata, limbo aequali profunde 5-fido. Genitalia corolla breviora. Germen hispidulum, subglobosum v. ellipticum. Stigma incrassatum. Fructum non vidi. (D. v.)

Hab. in sylvis abiegnis laricinisve Alpium *rhaeticarum* et *valesiacarum* iugi meridionalis. Inter *Valenz* et *Vettis*; ad *Viam malam* (eo loco non amplius occurrit) I. I. Scheuchzer. In M. *Galanda*. (Amiciss. Roesch non putat, *Linnaeam* in eo monte provenire, cum praecipue pascuis abundet). C. B. In M. *Gotthardo??* Cherler. In M. *Maloia* et *Septimio*. I. Gesner. Inter *Andeer* et *Ferrera*; supra *Davos* pone *Monstein* versus *Jennisberg*. Amiciss. Roesch. *In den Rofflen* inter *Andeer* et *Splügen*. In M. *Cera* (*Tschiera*). Amiciss. Gay. In M. *Albula* versus *Oeni* vallem et supra *St. Moritz* frequentem legi. In valle *Saas*, ad viam infra vicum eiusdem nominis; in sylva plantarum pulcherrimarum feracissima inter *Saas* et *Grächen*. Prope *Tourtemagne*. Rev. Murith. *A la Tête-noire* prope vallem *Ursinam* ad vallis praecipitis fundum. In M. *Voiron?* Ill. de Saussure. — Fl. Iulio et Augusto. ♄.

Obs. Infra calycem germinis vere diphyllum fructum arcte amplectentem elongatio brevissima pedicelli attenuati observatur, cui bracteolae subiiciuntur duae, phyllis paulo longiores acutioresque, saepius angulum rectum cum germine efficientes.

G. 386. Orobanche L. gen. 779. Hall. Juss. 101. Tourn. tab. 81. Vauch. Monogr.

Cal. lobatus, saepius diphyllus lateralisque, (inter bracteam et corollae basin anteriorem situs). Cor. persistens, campanulata, personata. Anth. spinulosae. Nectarium: glandula sub basi germinis. Caps. 1-locularis, polysperma.

* *Bracteae solitariae. Cal. lateralis. Cor. bilabiato-4-fida. Caulis simplex.*

✝ 1419. Orobanche *maior* L. — Or. corolla inflata: labii laciniis acutis aequalibus, staminibus glabris superne glandulosis, stylo pubescente. Sm. (Sp. 1. Gall. *Orobanche majeure*.)

L. Sp. Pl. 882. (auct. Smithio). Poir. Enc. 4. p. 627. (excl. syn. C. B. et Haller). Smith Brit. 669. Dec. Fl. Fr. 2452. Wallr. Sched. 313. Vill. Delph. 2. p. 407? (quoad plantam inodoram).

Engl. Bot. 6. tab. 421. (*Or. maior* Rchb. Iconogr. cent. V. tab. 470. fig. 662. omnino differre videtur.)

Schleich. exs.

R a d i x subbulbosa, squamis dense imbricatis tecta. C a u l i s erectus, crassus, sulcato-angulosus, pubescens, fuscus, pedalis et ultra. S q u a m a e sparsae, remotiusculae, latae, triangulares. S p i c a oblonga, multiflora. B r a c t e a e lanceolatae, acutae, pubescentes, fusco-ferrugineae, floribus breviores, ad singulos flores solitariae. F l o r e s „inodori." Smith. C a l y x bracteis tenuior pallidiorque, diphyllus: phylla fere ultra medium bifida, pilosa: lobi lanceolati, longi, acuti. C o r o l l a ex purpureo rubiginosa v. squalide violacea, fere uncialis, congenerum apud nos maxima, ventricosa, subincurva, carinata, extus pilis brevissimis dense pubescens, margine undulata vel crenata; galea subreflexa, integra; labium profunde trilobum: lobis aequalibus ovato-lanceolatis acutis deflexis. S t a m i n a corolla breviora, filamentis inferne glaberrimis, dilatato-canaliculatis, apicem versus pilis brevissimis glandulosis pubescentibus: antherae liberae, bilobae, apice spinulosae. G e r m e n ovatum, pubescens; s t y l u s pubescens; stigma deflexum, magnum, bilobum, lobis divaricatis discretis, „flavis." Smith. (D. s.)

Hab. locis sterilibus, radicibus *Genistae et Spartii* adhaerens. Ego quidem nusquam legi. Unde suam habuerit Cl. Schleicher, ignoro. Auct. Cl. Wallroth etiam procul dubio a flora Germ. exulat. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1420. Orobanche *caryophyllacea* Sm. — Or. spica laxiuscula, corolla inflata, calyce monophyllo, staminibus intus hirsutis, stylo pubescente. (Sp. 2. Gall. *Orobanche à épi lâche.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 46. *Orobanche du Galium Mollugo* Vauch. Monogr. 55.

Smith in Act. Soc. Linn. 4. p. 169. Willd. Sp. Pl. 3. p. 348. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 200. Wallr. Sched. 308.

Or. papyracea Dec. et Duby Syn. Fl. Gall. Ined. (testante celeberr. VAUCHER). Conf. *O. rubens* Wallr. Sched. 307. et *διασκευή* 46.

Icon. Nostrae tab. 1. Vaucher l. c. tab. 7.

β calyce diphyllo, phyllis contiguis.

Radix subglobosa, caule crassior, squamosa. Caulis albidus, pubescens, pedalis et ultra. Spica praesertim inferne laxa, non raro pauciflora. Flores magni, odorem caryophyllorum spargentes. Bracteae ferrugineae, venis s. nervis pubescentibus percursae, lanceolatae. Calyx basi albidus, superne ferrugineus, profunde quadrifidus, laciniis lanceolatis, ciliatis: inferioribus minoribus. Corolla albida, subcarnea, magna, pubescens, intus concolor pilisque glandulosis conspersa, inflato-campanulata; tubus inflatus, calyce longior; galea fornicata, subcarinata, vix emarginata, obscure crenulata; labium subtus late bisulcatum, tripartitum: lobis subrotundis, concavis, crenatis: intermedius late truncatus, reliquis maior. Stamina inflexa, basi compresso-dilatata, ciliata. Antherae per paria coalitae, apice biaristatae. Pistillum staminibus longius, apice subexsertum, galea tamen brevius. Germen postice sulcatum, glabrum. Stylus pubescens. Stigma fungosum, bilobum, subfuscum vel sordide purpurascens. (D. v.)

Hab. in pratis aridioribus, inter *Trifolium*. Adhaeret plerumque radicibus *Galii Mollugini*s; „in pagis *Vaudensi* et *Genevensi* frequens." Cl. VAUCHER. — *Neviduni*, hinc inde non rara. In montibus nostris non vidi; eam tamen in monte *Iura* et in subalpinis montibus observavit celeberr. VAUCHER. — Fl. Maio-Iulio, paulo ante sequentem. ♃.

OBS. Calyx in planta *β* diphyllus deprehenditur, sed tum phylla approximata etiam calycem monophyllum mentiuntur. Variat spica pauciflora et multiflora. Planta sequenti affinis, sed, ut puto, vere distincta.

1121. OROBANCHE *vulgaris* Poir. — Or. spica subimbricata, corolla inflata tubulosave fimbriato-crispata, staminibus styloque pubescentibus, calycis phyllis discretis. (Sp. 3. Gall. *Orobanche commune.*)

Hall. Helv. 295. Enum. 610. n. 2 α. Wahlenb. Helv. 121. (excl. syn. Smith et Willd.). *Or. du Genêt des teinturiers* Vauch. Monogr. 57. *Or. caryophyllacea* Mur. Bot. Val. 82? *Or. màior* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 39. (excl. syn. Smith). Heg. 2. p. 45. Clairv. Man. 209. *Or. maior Caryophyllum olens* C. B. Basil. 25.

Poir. Enc. 4. p. 621. Dec. Fl. Fr. 2455 *). *Or. maior* Vill. Delph. 2. p. 407 b. Crantz Austr. 291. *Or. cruenta* Bert. Amoen. Ital. 89. (opt. descr.). *Or. Rapum Genistae* Thuill. Paris. Ed. 2. p. 317. Wallr. διασκευὴ 31.

Vauch. l. c. tab. 1. Icon. nostrae tab. II. *Or. maior* Lam. Illustr. tab. 551. fig. 1. Matth. 409. Tabern. Kräuterb. 1062. fig. 2. (*eadem*).

? β *minor*, corollis tubulosis intus saepe concoloribus (citrinis). Cf. *Or. de la Lucerne cultivée* Vauch. Monogr. p. 45. tab. 2.

Radix oblonga. Caulis saepe flexuosus, pubescens, inter flores pilis flavicantibus glutinosis obsessus, pedalis et ultra. Spica subimbricata, multiflora. Flores prioris minores, odore gravi caryophyllorum. Bracteae tubo longiores, lanceolato-acuminatae, apice lineari, saepius reflexo, ferrugineo. Calyx semper diphyllus: phylla divergentia, remota, basi distantia, ultra medium bifida, rarius trifida, laciniis longis, subaequalibus, lineari-lanceolatis, hirsutis. Corolla pubescens, ex luteo sordide ferruginea venisque latis, remotis variegata, rarius rubella, intus glaberrima, nitens, plerumque saturate purpurascens, fere tubulosa, parum inflata; galea carinata, subfornicata, biloba, lobis demum reflexis, crenulatis; labium trilobum, lobis rotundatis, fimbriato-crenatis: medio maiore emarginato. Stamina rubra, basi dilatata, intus praecipue prope basin hirsuta; antherae luteae, coalitae, biaristatae. Germen rubrum, apice pubescens, bisulcatum. Stylus ruber, pubescens. Stigma fungosum, bilobum, flavum. (D. v.)

---

*) Ad hancce speciem *Or. maiorem* Poir. et Dec. citat Cl. Vaucher.

Hab. locis consimilibus, *Genistae tinctoriae* radici saepius adhaerens. Omnium vulgatissima. β in prioris consortio, sed multo rarior. Eam in *Medicagine sativa* observavit Cl. Vaucher. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. In nonnullis speciminibus inter florem et caulem bractea s. phyllum tertium indivisum, pallens, pubescens, anguste lanceolatum, acuminato-subulatum observatur.

1422. Orobanche *minor* Sutt. — Or. corolla glabriuscula tubulosa incurva, staminibus infra mediam corollam insertis inferne pilosis, pistillo glabro, stigmate obcordato. (Sp. 4. Gall. *Orobanche mineure.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 47. *Or. du Trèfle des prés* Vauch. Monogr. 47.

Sutt. in Act. Soc. Linn. 4. p. 159. Smith Brit. 670. Willd. Sp. Pl. 3. p. 351. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 201. Dec. Fl. Fr. 2454. Bert. Amoen. Ital. 383. Wallr. διασκευή 55. *Or. barbata* Poir. Enc. 4. p. 621. Cf. *Or. sparsiflora* Wallr. Sched. 309.

Vauch. l. c. tab. 4. Engl. Bot. 6. t. 422. (cor. tota glabra). — Tabern. Kräuterb. 1062. fig. 1? I. B. Hist. 2. p. 781. fig. 1?

Schleich. rar. exs. cent.... n. 68.

β *procera*. — *Or. elatior?* Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 27. tab. 2. (synon. dubium). *Or. elatior* Schleich. exs.? (Nonnisi siccam vidi. Spica elongata, superne densissima. Flores paulo maiores, corolla magis pubescente, qua nota ab *Or. elatiore* Dec. Poir. differt. An vera *elatior* Sutt.? Stigmatis colorem in specimine meo distinguere non possum.)

? γ *glaberrima*. — *Or. minor* Wallr. Sched. 311. *Or. racemosa* Schl. exs.

Radix rotundata, squamosa, saepius multicaulis. Caulis glanduloso-pubescens, sordide purpurascens, plerumque flexuosus, semipedalis, in β pedalis et longior. Spica multiflora, subimbricata, in β longissima, valde multiflora. Flores parvi, inodori. Bractea ferruginea, lanceolato-acuminata, florem fere aequans, pilosa, basi pallida. Calyx diphyllus, phylla basi distincta, subbipartita, rarius integra, laciniis

inaequalibus, acuminato-setaceis, pilosis. Corolla brevissime pubescens, inferne pallide lutea, superne purpurascens venisque violaceis picta, tubulosa neque inflato-ventricosa, incurva; galea carinata, leviter inflexa, saepius emarginata; labium subtus bisulcatum, tripartitum, lobis rotundatis, undulato-crispis, crenulatis, superficie planiusculis, medio maiore, emarginato, quandoque obscure trilobo. Stamina „supra quartam tertiamve corollae partem neque ut in plerisque congeneribus prope eius basin inserta" VAUCHER, basi plus minus ciliata, ceterum glabra; antherae parvae, violaceae, prorsus liberae. Pistillum plerumque totum glaberrimum: stylus (rarius pilis obsoletis glandulosis parce pubescens) apice inflexus. Stigma dilatatum, bilobum, purpureum v. lilacinum. (D. v.)

Hab. locis consimilibus rarior, potissimum *Trifolii pratensis* radicibus innixa. In *Valesia* calidiore, secus agrorum margines. Cl. SCHLEICHER. *A Cour* prope *Lausannam*, copiose. Amiciss. GAY. *Neviduni*. Rev. DUCROS. In pratis circa *Gilly*. Cl. MONNARD. β *Neviduni* promiscue cum planta α. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

OBS. I. Undenam SCHLEICHERUS *Or.* suam *elatiorem* habuerit, nescio. Genuina *Or. elatior* Sutt. a nostra minori β differt: calyce monophyllo, segmentis lanceolatis neque acuminato setaceis atque stigmate luteo.

OBS. II. Plantam γ in muro vetusto ad viam regiam prope *Viviscum* olim legi. Differt corollis adhuc minoribus, staminibusque et pistillo glaberrimis. Neque tamen separare audeo; eam nonnisi valde provectam vidi.

1423. OROBANCHE *Artemisiae campestris* Vauch. — Or. corolla pubescente subinflata, staminibus prope basin corollae insertis pistilloque glabriusculis, stigmate subbilobo. (Sp. 5. Gall. *Orobanche de l'Artémise des champs.*)

Vauch. Monogr. 62. tab. 13. — *Or. foetida* (non Desf.) Hornung in Litt. — *Or. gracilis* (non Smith) Schleich. exs. cat. 1815 et 1821.

Habitu cum priore convenit; sed tota pilis brevibus, crassis, articulatis, plerisque glanduliferis pu-

bescit. Radix vix bulbosa, caule nempe ultra basin et inde paulo altius modice incrassatus, squamis remotis, ovato-acutis, brunneis tectus, in meis speciminibus vix semipedalis, ferrugineus v. rubens. Spica breviuscula, multiflora. Flores paulo maiores quam *Or. minoris*, sed multo minores quam priorum specierum, pulchelli. Bracteae subfuscae, corolla breviores, lanceolatae, acutae. Calyx distincte diphyllus, phyllis basi approximatis, ultra medium bifidis, laciniis pallidis, ciliatis, lanceolato-acuminatis, bractea brevioribus. Corolla parum inflata, fere tubulosa, extus pubescens, intus omnino glabra, inferne ochroleuca, praecipue superne fasciis latis rubentibus percursa, per exsiccationem superne fusco-purpurea lineisque parallelis striata; galea parum fornicata, bifida, brevis; labium lobis tribus plicatis, crenatis, rubro-striatis. Stamina prope corollae basin inserta, glabriuscula, ut et pistillum pilis exiguis, glandulosis vage obsita; antherae per paria connexae. Germen longitudinaliter sulcatum, parvum, luteolum, sic et stylus; stigma „pallide rubens" Vaucher, lobis parvis, approximatis. (D. s.)

Hab. in pratis et ad colles Helvetiae austro-occidentalis, rara, „radicibus *Artemisiae campestris* adhaerens. Ad viam regiam in collibus citra *Sedunum* prope urbem sitis et inter *Kumilli* et *Frangi*, supra clivum, quo in hunc pagum descenditur." Cl. Vaucher. In prato quodam dimidia leuca ab oppidulo *Coppet* distante, ad viam qua *Divonam* itur. Amiciss. Hornung. — Fl. Iunio. ♃.

Obs. Planta nostra ab *Or. gracili* Sm. saltem corollae labio baleam fere aequante neque brevissimo, staminibus styloque glagriusculis potius quam pilosis, ac praecipue genitalibus neutiquam exsertis, satis insigniter differt. Idcirco nomen a rev. Vaucher, qui eam primus rite descripsit pulchraque icone insignivit, propositum, praeferendum esse visum est.

1424. Orobanche *Epithymum* Dec. — Or. glanduloso-pubescens subviscida, phyllis subindivisis, corolla tubulosa undulato-crenata, staminibus basi subciliatis, pistillo glabriusculo. (Sp. 6. Gall. *Orobanche du Serpolet.*)

Or. du Thym Serpolet Vauch. Monogr. 52. tab. 6.

Dec. Fl. Fr. 2456. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 201. Wallr. *διασκευή* 48. *Or. minor β* Lois. Fl. Gall, 585.

Caryophyllaceae affinis differt: statura saepe humiliore, pilis viscosis, glandulosis, ad corollam calycem bracteasque non raro rubellis, calyce quidem diphyllo, phyllis autem basi omnino contiguis, sed statim divergentibus, modo indivisis, intus quandoque dente unico notatis, modo sed rarissime inaequaliter bifidis, bractea brevioribus, e basi late lanceolata elongato-subulatis. Flores paulo minores, odore eodem pollentes, corolla iuniore rubella, per anthesin albida, plerumque praecipue infra labium venis rubris picta, intus alba et glabra, galea subbiloba vel emarginata; labium satis aequaliter trilobum, ad commissuras loborum insigniter convexo-elevatum. Stamina glabra, basi pilis non multis brevibus glandulosis utrinque ciliata; antherae coalitae. Pistillum staminibus paulo longius, glabrum, stylo superne subpubescente; stigma bilobum, livide subcaeruleum, lobis approximatis, parvis, antice nonnunquam albidis, rarius ex luteo fulvis. (D. v.)

Hab. in regionibus montanis, infrequens, *Thymi Serpylli* vel rarius *Origani* radicibus adhaerens. „Ad *Larii* lacus ripas. In *Sabaudiae* Alpibus inter *Bionay* et *Bianossay* ad radices M. *Bonhomme*; in M. *Iura* ad *Dolae* adscensum." Celeberr. Vaucher. *A la colline au dessus du signal* prope *Longirod*, copiose. — Fl. Iulio. ♃.

** *Bracteae ad flores singulos ternae. Calyx subcampanulatus, monophyllus. Corolla quinquefida.*

1425. Orobanche *caerulea* Vill. — Or. caule simplici, calyce campanulato, corolla tubulosa, stylo pubescente, staminibus glabris. (Sp. 7. Gall. *Orobanche bleue.*)

Hall. Helv. 294. Enum. 610. n. 2. Emend. 6. n. 69. Mur. Bot. Val. 82. *Or. laevis* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 39. Heg. 2. p. 47. Clairv. Man. 200. *Or. de l'Artémise vulgaire* Vauch. Monogr. 65.

Vill. Delph. 2. p. 406. Willd. Sp. Pl. 3. p. 352. Smith Brit. 670. Dec. Fl. Fr. 2457. Bieb. Cauc. n. 1218. Pers. Syn. 2. p. 181. Wallr. διασκευή 61. *Or. laevis* Poir. Enc. 4. p. 622.

Vauch. l. c. tab. 14. Engl. Bot. 6. tab. 423. *Or. laevis* Schkuhr Handb. tab. 176. *Or. purpurea* Jacq. Austr. tab. 276. Moris. Hist. s. 12. tab. 16. fig. 2. Lobel. Ic. 2. tab. 269. I. B. Hist. 2. p. 782. fig. 1.

Schl. Ser. Thom. exs.

Caulis sulcatus, erectus, firmus, pedalis et ultra, brevissime pubescens et quasi scabriusculus, caerulescens, squamis ovato-lanceolatis concoloribus. Spica plerumque pauciflora, laxa, ovata, bracteis sterilibus saepe terminata. Bracteae ternae, inaequales, flore breviores: media ovato-lanceolata, cauli adnata: laterales tenuiores brevioresque, lanceolato-lineares, calycis basi adhaerentes. Calyx omnino campanulatus, tubulosus neque lateralis, semiquinquefidus, laciniis oblongis, bracteiformibus: superiore reliquis minore, lanceolata. Corolla priorum longe firmior, subpubescens, caeruleo-violacea, elongata, tubulosa, subincurva, superne sensim dilatata; tubus longus, minus coloratus, inferne gracilis, basi inflatus albidusque; limbus 5-fidus, lobis ovatis, subaequalibus. Stamina inclusa, glabra; antherae albidae, liberae, brevissime spinulosae, pilosae. Pistillum staminibus longius, stylo glanduloso-pubescente, apice reflexo; stigma capitatum, flavescens. (D. s.)

Hab. in pascuis rarius, „perpetuo *Artemisiae vulgari* adhaerens." Cl. Vaucher. In pago *Fouly*. Haller. In agro *basileensi auf der Sissacherfluhe*. Cl. Staehelin. *Basileae vor dem Bläsithor*. Cherler. Circa *Branson* et ad rivum *la Morge*. Rev. Murith. Cis *Sedunum*, ad colles prope viam regiam, dimidia leuca ab urbe distantes. Rev. Vaucher. — Fl. Iulio. ♃.

1426. Orobanche *ramosa* L. — Or. caule ramoso, calycibus pedicellatis profunde 4-fidis, staminibus styloque glabriusculis. (Sp. 8. Gall. *Orobanche rameusc.*)

Hall. Helv. 296. Enum. 610. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 40. Heg. 2. p. 47. Clairv. Man. 209. Mur. Bot. Val. 82. C. B. Basil. 25. *Or. du Chanvre* Vauch. Monogr. 67.

L. Sp. Pl. 882. Willd. Sp. Pl. 3. p. 353. Poir. Enc. 4. p. 623. Dec. Fl. Fr. 2436. Smith Brit. 671. Vill. Delph. 2. pag. 408. Bieb. Cauc. n. 1219. Wallr. Sched. 315.

Vauch. l. c. tab. 16. Lam. Illustr. tab. 551. fig. 2. Bull. Herb. tab. 399. Engl. Bot. 3. t. 184. Camer. Epit. 311. (*bene*). — Clus. Hist. 1. p. 271. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 781. fig. 2. Chabr. Sciagr. 257. fig. 3. (*eadem*).

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix in bulbum nudum neque squamosum incrassata, plerumque multicaulis. Caules quasi fasciculati, ramosi, pubescentes, flavescentes, subinde prope basin violaceo tincti, graciles, semipedales, vix dodrantales, squamis paucis, distantibus, acutis instructi. Spica gracilis, oblonga, laxe multiflora. Flores parvi, amoeni, praecipue in parte spicae inferiori distincte pedicellati. Bracteae eodem modo ac prioris sitae, calyce breviores: media exterior cauli infra pedicellum inserta, lanceolata: calycinae laterales, angustiores, lanceolato-lineares. Calyx luteolus, monophyllus, ultra medium 4-lobus, caulem versus fere usque ad basin fissus, laciniis inaequalibus, lanceolatis. Corolla pallide cyanea v. albida, inferne lutea, pubescens, tubulosa, infra medium contracta, tubo basi globoso; galea biloba; labium plicis tribus insignitum, trilobum, lobis omnibus integris, subrotundis, aequalibus. Stamina glabriuscula, basi obsolete ciliata; antherae glabrae, liberae. Germen ex ovato subtetragonum, glabrum; stylus obsolete subpubescens; stigma albidum, dilatatum, obtusum, subemarginatum. (D. v.)

Hab. locis cultis, lutosis, *Cannabis* radicibus adhaerens. In Helvetia rarior. Circa *Vétroz Valesiae*; *Nodz*; *Moutiers Grandval*; *Basileae* et *Michelfeldae*; frequentius infra *Neudorf* in *Alsatia*. Haller. In *Valesia*, passim. Rev.

Murith. Circa *Trélex.* — In *Sabaudia à Essevenez* prope *Ivoire.* — Fl. Aug. et Sept. ⊙ Vaucher et plerique auct. Dubitat Candollius.

CLASSIS XV.

TETRADYNAMIA.

Stamina 6, quorum 4 longiora.

Cal. *inferus*, *4-phyllus*, phyllis 2 *exterioribus saepe basi concava plusque minus gibba.* Petala 4, *unguiculata*, *limbo patente*, *in crucem expansa*, *in fere omnibus generibus aequalia et regulariter disposita.* Stamina 2 *ad basin cuiusvis phylli exterioris solitaria*, 4 *longiora ad phylla interiora geminata.* Antherae *biloculares.* Glandulae nectariferae *variae floris receptaculo inter petala staminaque insertae.* Pistillum *solitarium*, *simplex*, *superum*, stylo (*dissepimenti elongatione*) *simplici*, stigmate *obtuso*, *ut plurimum bipartito*, *lamellis saepe approximatis*, *vixque distinctis.* Fructus *capsularis*, *bivalvis*, *bilocularis*, *a basi apicem versus dehiscens*, *modo linearis et elongatus* (siliqua *dictus*), *modo abbreviatus* (*tuncque* silicula *dictus*). Dissepimentum *longitudinale membranaceum apice supra valvulas exserto.* Semina receptaculo *lineari dissepimentum circumdanti adfixa*, *plerumque pendula.* (Herbae *alternifoliae*, floribus *corymbosis*, *ebracteatis*, corymbis *post florescentiam plerumque elongatis.*)

CRUCIFERAE.

SILICULOSA.

Pericarpii varii sed vix unquam linearis longitudo latitudinem non multo superans.

* *Siliculae evalves*, *indehiscentes.*

I. Siliculae lomentaceae, i. e. transversim articulatae.

Cotyledones seminum planae, lateriferae, radicula nempe hinc earum margini s. commissurae adplicata (o═).

G. 387. Cakile. Silic. verticaliter biarticulata. Sem. in quovis articulo solitaria: superioris ere-

ctum! inferioris pendulum. (Herba annua, foliis radicalibus modo indivisis, modo lyratis, caulinis parvis. Flores parvi, flavi. Habitus fere *Sinapis*, siliculis oblongis, forma ad linearem accedente.)

II. Siliculae nucamentaceae, i. e. subuniloculares, submonospermae, dispermae, aut horizontaliter 4-loculares, tetraspermae.

Cotyledones seminum planae, dorsiferae, radicula nempe earum alterutrius dorso incumbens (o||).

A. Siliculae subuniloculares, submonospermae.

G. 388. Myagrum. Silic. compressa, subcuneata, apice 2 loculos parallelos inanes continens, inferne unilocularis, submonosperma, pedunculo summo incrassato, intus cavo, quartumque loculum mentiente. (Herba annua, glaucescens, foliis amplexicaulibus. Flores parvi, lutei.)

G. 390. Calepina. Silic. indehiscens, subglobosa, coriacea, corrugata, monosperma. (Herba annua, foliis radicalibus subruncinatis, floribus parvis, albis.)

G. 392. Isatis. Silic. elliptico-obovata, subcompressa, monosperma, dissepimento fenestrali. (Herbae tinctoriae, plerumque elatissimae. Flores racemoso-paniculati, parvi, flavi.)

G. 389. Neslia. Cal. basi aequalis, patens. Silic. subglobosa, evalvis, indehiscens, coriacea, stylifera, 2-locularis, (per abortum) monosperma. (Herba annua, foliis parvis, sagittatis, floribus luteis, parvis, longe racemosis.)

+ *Clypeola.*

B. Siliculae dispermae.

+ *Coronopus.*

C. Siliculae horizontaliter 4-loculares, 4-spermae.

G. 391. Bunias. Silicula tetrahedra, quadrilocularis, tetrasperma, stylifera (in nostra sp. ad angulos alato-cristata. Herba foliis imis runcinatis, floribus flavis.)

** *Siliculae dehiscentes.*

I. Siliculae latiseptae, dissipimento valvularum convexarum planarumve latitudinem fere aequante.

A. Cotyledones lateriferae (o= Vide supra.)

§. I. Siliculae compressae, valvulis planiusculis v. complanatis.

G. 405. Petrocallis. Silic. ovalis, loculis dispermis. Seminum funiculi dissepimento adnati! (Herba alpina, caespitosa, floribus rubellis v. purpureis.)

G. 404. Draba. Silic. ovalis v. elliptica, subcontorta, loculis polyspermis. (Herbae variae, foliis indivisis, floribus albis, in unica specie luteis.)

G. 401. Lunaria. Silic. in floris receptaculo stipitata! maxima, complanata, oligosperma. Seminum funiculi dissepimento adnati! Cal. basi bisaccatus. (Herbae magnae, foliis indivisis, floribus speciosis, lilacinis v. purpureis, siliculis amplis, septo argenteo insignibus.)

G. 402. Clypeola. Silic. orbiculata v. elliptica, monosperma, unilocularis. Stam. basi dentata. (Herba exigua, regionum calidiorum, floribus minutis, albis.)

G. 403. Alyssum. Silic. orbiculata v. elliptica, loculis 2-4- aut polyspermis. Stam. plerumque dentata, subinde sex plura! (Herbae et suffrutices foliis integerrimis, pilis con-

fertis, stellatim radiantibus, floribus racemosis, in plerisque nostris spec. luteis, rarius albis.)

+ *Nasturtium.*

§. II. Siliculae turgidae, valvulis convexissimis.

G. 406. Vesicaria. Silic. vesicularis, globosa, polysperma, valvulis hemisphaericis, loculis subsenis, stylo elongato, deciduo. Sem. marginata. (Suffrutex basi ramosus, dense foliosus, foliis integris, sparsis. Flores lutei, cheiranthoidei, corymboso-racemosi. Pili simplices.)

G. 408. Cochlearia. Silic. globosa, polysperma, valvulis ventricosis, stylo persistente. Sem. margine proprio destituta. (Herbae variae, floribus albis, parvis.)

B. Cotyledones dorsiferae (o|| Vide supra).

G. 407. Camelina. Silic. subglobosa v. obovata, loculis polyspermis. Stylus filiformis. (Folia indivisa; flores flavi, longe racemosi.)

+ *Petrocallis.*

II. Siliculae angustiseptae, dissepimento valvulis conduplicatis multoties angustiore.

A. Cotylodones lateriferae (o= V. supra).

G. 396. Thlaspi. Silicula depressa, apice emarginata, valvulis compresso-conduplicatis, acute carinatis, ad carinam saepius marginatis, loculis 2-spermis, rarius 1-polyspermis. (Herbae variae, floribus albis, in unica specie purpureis.)

G. 398. Iberis. Silic. depressa, apice emarginata, valvulis navicularibus, ad carinam marginatis, compresso-conduplicatis, loculis monospermis. Cor. irregularis: petala exteriora interiori-

bus multo maiora. (Flores speciosi, albi v. purpurei; corymbi per maturationem parum elongati.)

G. 399. Teesdalia. Silic. depressa, ovalis, valvulis convexis, navicularibus, ad carinam marginatis, loculis dispermis. Stam. squama petaloidea ad basin interiorem appendiculata. (Herbae exiguae, foliis lyrato-pinnatifidis, fere omnibus radicalibus. Flores minimi, albi, corolla, in nostra specie, irregulari.)

G. 400. Biscutella. Silic. complanato-depressa, biscutata, loculis axi adnatis, dispermis, orbiculatis. Stylus elongatus. (Herbae, in nostris speciebus, perennes, subalpinae v. alpinae, caulibus nudiusculis. Flores corymbosi, flavi.)

+ *Lepidium petraeum*, *procumbens*.

B. Cotyledones dorsiferae (o || V. supra).

G. 397. Capsella. Silic. complanato-depressa, obverse triangularis, obcordata, immarginata, valvulis ad carinam compresso-conduplicatis, loculis polyspermis. (Herba vulgatissima, foliis pinnatifidis indivisisve. Flores parvi, albi.)

G. 395. Aethionema. Silic. depressa, obovato-orbicularis, obcordata, valvulis margine foliaceo ad carinam cinctis, loculis subtrispermis. Stam. maiora apice subbifurca, dente altero brevissimo, obtuso, altero subulato, longiore, antherifero. (Suffrutex parvus, valde foliosus, foliis indivisis, floribus parvis, rubellis.)

G. 394. Lepidium. Silic. depressa, (in nostris) apice plerumque integra, ovalis, valvulis subnavicularibus, carinatis, loculis monospermis. (Flores parvi, albi. Herbae variae.)

G. 393. Coronopus. Silic. subindehiscens,

didyma, subdepressa, 2-locularis, disperma. (Herba annua, prostrata, foliis oblongis, pinnatifidis, incisis, racemis brevibus, oppositifoliis. Flores exigui, albi.)

SILIQUOSA.

Pericarpii fere linearis, (in omnibus praeter *Rhaphanum*) a basi usque ad apicem dehiscentis longitudo latitudinem saltem quadruplo superans.

* *Cotyledones lateriferae* (o=).

A. Calyx patens.

G. 409. Nasturtium. Siliqua abbreviata, s. silicula oblongo-elliptica, valvulis convexis. Cal. basi aequalis. (Herbae plerumque aquaticae, laeves, ramosissimae, foliis saepius pinnatis v. pinnatifidis, floribus parvis, in plerisque speciebus luteis.)

G. 411. Cardamine. Siliqua linearis, valvulis elastice dissilientibus et sese revolventibus. Cal. basi aequalis. (Herbae foliis indivisis, pinnatifidis, pinnatis, ternatis aut trilobis, plerumque glabrae, non raro heterophyllae, floribus corymboso-racemosis, albis, subinde roseo-lilacinis, saepius parvis.)

B. Calyx erectus v. clausus.

G. 410. Dentaria. Siliqua linearis, valvulis elastice dissilientibus et sese revolventibus. Cal. basi bigibbosus. (Herbae perennes, glabrae, habitu proprio conspicuae. Radices corallinae, albae, horizontales, carnosae, dentibus s. squamis magnis, quas rudimenta novorum caulium foliorumve insequentium annorum esse autumo, instructae. Caules solitarii, simplices, alte et verticaliter in terram descendentes, basi et

inferne longe nudi, medium versus trifolii. Racemus simplex, floribus magnis, speciosis, praecocibus. Folia digitata v. pinnata.)

G. 412. Arabis. Siliqua teres, valvulis subnervosis, stigmate subsessili. Cal. basi bigibbosus. (Herbae annuae aut perennes, foliis radicalibus in rosulam plerumque expansis, caulinis sessilibus v. amplexicaulibus, ut plurimum indivisis. Pili saepe furcati. Flores albi, rarius lilacini v. purpurei.)

G. 413. Barbarea. Siliqua glabra, subtetragona, valvulis convexo-carinatis. Glandulae receptaculi dentatae v. emarginatae. Cal. basi subaequalis. (Herbae perennes, glaberrimae, folis lyratis pinnatifidisque v. inciso-dentatis. Flores racemosi, lutei. Caule tereti, calyce erecto ac praecipue cotyledonibus lateriferis ab *Erysimo* et *Sisymbrio* recedunt.)

G. 414. Cheiranthus. Siliqua teres v. compressa, stigmate brevi, capitato bilobove. Cal. bisaccatus. (Herba suffruticosa, foliis integris, sparsis, floribus magnis, coronariis, aureis, fragrantissimis.)

G. 415. Matthiola. Siliqua teres aut (ut in nostra specie) compressa, stigmate bilobo, lobis conniventibus, dorso apophysatis. (Herba suffruticosa, incana, foliis integris, sparsis, floribus triste purpureis, noctu fragrantibus.)

** *Cotyledones dorsiferae.*

A. Cotyledones planae, nec conduplicatae (o ||).

I. Calyx patens.

G. 416. Sisymbrium. Siliqua teretiuscula v. obsolete angulosa, stylo brevissimo. Cal. basi aequalis. (Herbae annuae, biennes, rarius pe-

rennes, habitu polymorphae. Flores plerumque parvi, lutei, subinde albi, racemosi, pedunculis nonnunquam axillaribus.)

II. Calyx erectus claususve.

G. 417. Hesperis. Siliqua compressa v. subtetragona, stigmatibus 2, oblongis, erecto-conniventibus. Cal. basi bisaccatus. (Herba [nostrae speciei] perennis, grandifolia, laete virens, pilosa, floribus coronariis, purpureis albisve, saepius odoratis.)

G. 418. Alliaria. Siliqua laevis, subtetragono-teretiuscula. Sem. cylindrica. Cal. laxus basi subaequalis. (Herba glabra, contrita foetens, foliis latis, cordatis, glabritie, floribus albis totoque habitu ab *Erysimis* diversa; fortasse suadente Hallero, quem Scopolius et Rothius secuti sunt, cum *Sisymbrio* coniungi posset.)

G. 419. Erysimum. Siliqua plerumque setulis scabra, tetragona. Sem. ovata. Cal. clausus, basi subaequalis. (Herbae variae, racemis multifloris, praelongis. Flores lutei, flavi, rarissime ochroleuci, aut albidi.)

B. Cotyledones conduplicatae, seu equitantes (o>>).

I. Calyx patens.

G. 423. Sinapis. Siliqua stylo elongato, rostrato v. ensiformi terminata. Sem. globosa. Cal. patentissimus. (Herbae annuae v. biennes, foliis incisis, plerumque hirsutis hispidisve. Flores lutei v. flavi. Semina minuta, saepius acria.)

G. 420. Diplotaxis. Siliqua compressa. Sem. ovata, duplicis seriei. Cal. laxus, neque patulus. (Herbae [saltem nostrae] erucaceae, tritae foetentes, foliis saepe divisis, floribus

flavis, longe racemosis. Genus ab *Eruca* calyce laxo, seminibus oblongis, minutis, a *Sinapi*, cui proximum, calyce non patulo, siliquae valvulis planiusculis et seminibus distichis, a *Sisymbrio* cotyledonibus conduplicatis diversum.)

+ *Brassica Erucastrum.*

II. Calyx erectus claususve.

G. 422. Brassica. Siliqua teretiuscula, stylo conico instructa. Glandulae 2 parvae, interiores: 2 exteriores cylindricae. Semina globosa. Petala venis plerumque concoloribus percursa. (Herbae annuae aut biennes, foliis saepe glaucescentibus, glabris v. pilis simplicissimis subhispidis. Flores flavi.)

G. 421. Eruca. Siliqua teretiuscula, stylo elongato, ensiformi. Sem. globosa. Petala venis discoloribus picta. Glandulae ut in *Brassica*. (Herba foetida, acris, annua, foliis pinnatifidis lyratisve, neutiquam cordatis. Flores citrini v. albi, petalorum limbo venis atro-violaceis, ramosis insignito. Siliquae in planta spontanea retrorsum hispidae, cornu tamen laevi. Genus *Brassicae* forsan nimis affine, quamvis habitu et stylo longiore atque magis compresso facile dignoscendum.)

G. 424. Rhaphanus. Siliqua indehiscens, subarticulata. Sem. globosa. Glandulae ut in *Brassica*. Petala, in nostra specie spontanea, venis discoloribus picta. (Radices plus minus carnosae, acres, saepe edules, annuae v. biennes. Folia lyrata, hirsuta. Flores magni, albi, ochroleuci v. lutei, venosi.)

XV. TETRADYNAMIA.

A. SILICULOSA.

G. 387. CAKILE L'hér. R. Brown. *Myagrum* Hall. *Rapistrum* All. Dec. Syst. *Myagri* sp. L.

Cal. clausus. Petala unguiculata. Silic. oblonga, biarticulata, bilocularis, subdisperma, loculis indehiscentibus: superior subglobosus, sulcatus. Cotyledones „planae, lateriferae o=" Dec. Gay, „conduplicatae o≫" Andrz.

1427. CAKILE *rugosa* L'hér. Ined. — C. siliculis pubescentibus: articulo superiore globoso sulcato: inferiore teretiusculo, foliis oblongis dentatis. (Gall. *Caquillier ridé.*)

Hall. Helv. 525. Enum. 556. n. 2. *Myagrum rugosum* Mur. Bot. Val. 79. Heg. Fl. Helv. 2. p. 50. *M. perenne* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 41. Heg. 2. p. 49. Clairv. Man. 212. *Rapistrum rugosum* Hag. Fl. Basil. 2. msc. *Rapistrum monospermum* C. B. Basil. 25.

Dec. Fl. Fr. 4273. *Rapistrum rugosum* All. Pedem. 941. Dec. Syst. 2. p. 432. et Prodr. 1. p. 227. n. 2. *Myagrum rugosum* L. Sp. Pl. 893. Willd. Sp. Pl. 3. p. 406. Lam. Enc. 1. p. 569. Vill. Delph. 1. p. 249. et 3. p. 276. Bert. Amoen. Ital. 162. Bieb. Cauc. n. 1224.

All. l. c. tab. 78. Mapp. Alsat. 266. (ic. bona VILLARS). — I. B. Hist. 2. p. 845. (non incommoda). Chabr. Sciagr. 273. fig. 5. (*eadem*). C. B. Prodr. 37.

M. rugosum Schleich. Thom. exs.

Radix exilis, annua. Caulis pedalis, cubitalis, pilis brevibus hirsutus, ramosissimus, parum foliosus, erectus, ramis patulis, virgatis, nudis, undique floriferis. Folia radicalia petiolata, modo integriuscula, obovata, inaequaliter dentata (dentibus nempe inferioribus reliquis maioribus), modo lyrata, brevissime pubescentia, cito marcescentia: caulina perpauca, parva, sessilia, oblonga. Racemi subspicati, demum lon-

gissimi. Flores parvi, lutei, per anthesin brevissime corymbosi. Calyx clausus, phyllis apice pallide lividis, extimis basi subgibbosis, demum secedentibus. Petala pedicellato-unguiculata, emarginata. Glandulae 4 in receptaculo floris. Siliculae sparsae, parum distantes, pedunculo vix 3 lineas longo, adpresso insidentes, quasi clavatae, pubescentes, subdispermae, loculo inferiori pedunculi longitudine, gracili, teretiusculo vixque anguloso, quandoque sterili: superiore paulo breviore, sed multo crassiore, globuloso, profunde 6–8-sulco, costis obtusatis, subtorulosis; stylus basi incrassatus, tertiam siliculae partem aequans. Semina ovato-oblonga, fusca. (D. v.)

Hab. locis ruderatis et in Helvetiae occidentalis arvis, infrequens. *Genevae.* Raius. *Basileae*, prope *Neuhaus* et *Hüningen*, *Friedlingen* et *Neudorf.* Inter *Bötzingen* et sylvam *Bütenberg.* *Aquileiae* ad veteres salinas, in pratis. Inter *Roche* et *Chessel.* Haller. *Neviduni* prope *Changins*, parcius. In *Sabaudia* circa vicum *Essevenex* ad lacum *Lemanum*, copiose. — Fl. Iunio–Augusto. ⊙.

Obs. *C. perennis* radice valida, difficillime eruenda, foliis pinnatifidis et siliculis glabris statim dignoscitur.

G. 388. Myagrum R. Brown. Dec. Syst. Tourn. tab. 99. *Myagri* sp. L. Hall. Juss.

Cal. erectiusculus, petalis non multo brevior. Silicula evalvis, indehiscens, coriacea, 1-locularis, per abortum monosperma (germine nempe dispermo), oblonga, superne compressa et lacunas inanes 2 parallelas continens; pedunculus fructus obconicus, intus cavus. Cotyl. „dorsiferae, curvulae" Dec., „semiequitantes" Schk.

1128. Myagrum *perfoliatum* L. — (Gall. *Myagre perfolié.*)

Hall. Helv. 524. Enum. 536. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 42. Heg. 2. p. 50. Clairv. Man. 212. Mur. Bot. Val. 79.

L. Sp. Pl. 893. Dec. Syst. 2. p. 574. Prodr. 1. p. 212. n. 1. Willd. Sp. Pl. 3. p. 407. Lam. Enc. 1. p. 569 *α*. Vill. Delph. 3. p. 277. All. Pedem. n. 938. Bieb. Cauc.

n. 1225. Schkuhr Handb. n. 1754. *Cakile perfoliata* Dec. Fl. Fr. 4274.

Schkuhr l. c. tab. 178. *M. littorale* Scop. Carn. n. 799. tab. 35. (*rudis*). Tourn. Inst. tab. 99. (*Myagrum* litt. B. F. G. H.) C. B. Prodr. 51. fig. 2. Moris. Hist. s. 3. tab. 21. fig. antepenult. I. B. Hist. 2. pag. 894. fig. 2. Chabr. Sciagr. 283. fig. 6.

Schl. Thom. exs.

Radix annua. Herba glaberrima. Caulis teres, foliosus, inferne ramosus, sesquipedalis et ultra. Folia laevia: radicalia humi iacentia, ovato-oblonga, plus minusve profunde sinuata, quandoque fere lyrata, superne dilatata: caulina minora, glauca, elongata, fere lanceolata, obtusa, apice tamen in mucronulum desinentia, denticulata, amplexicaulia, auriculis rotundatis, ultra caulem prominulis. Racemi elongati, multiflori, nudi, floribus sparsis, parvis, luteis. Calyx fere clausus, phyllis basi aequalibus, neque gibbosis, deciduis. Siliculae adpressae, pedunculo incrassato et, monente Schkuhrio, saepius loculum inanem continente paulo longiores, pyriformes, demum monospermae, inarticulatae, quasi triloculares, loculis 2 sterilibus lateralibus supra medium fertilem eminentibus; stylus brevis, obconicus, persistens. (D. s.)

Hab. inter segetes, in Helvetia rarissimum. Circa *Bühlbenken*, in agro *Solodurensi*. Cl. Staehelin et Lachenal. Prope *Vétroz*, in *Valesia* inferiori. Rev. Murith. — Fl. Iunio. ☉.

Obs. Ob silicularum habitum similem cum *Cakile rugosa* a nonnullis auctoribus perperam coniuncta est. Testante Schkuhrio, germen omnino uniloculare esse videtur et in cavo duo seminum embryones nidulant, quorum inferior cito evanescit. Loculi autem superiores in germine medulla farcti deprehenduntur. Sic et pedunculi cavum.

G. 389. Neslia Desv. Dec. Syst. *Rapistrum* Hall. *Rapistri* sp. R. Brown. *Myagri* sp. L. Juss. Lam.

Cal. basi aequalis, patens. Silicula eval-

vis, indehiscens, coriacea, subglobosa, stylifera, bi- aut uniloculationis, (per abortum) monosperma. Cotyl. dorsiferae o||. Dec. Monn. Gay, (modo lateriferae o=, modo dorsiferae o||, Schkuhr. V. Monn. Obs. p. 3.).

1429. Neslia *paniculata* Dec. — N. pubescens, siliculis stylo filiformi coronatis, foliis lanceolatis acutis sagittatis. (Gall. *Neslie paniculée.*)

Hall. Helv. 522. *Myagrum* Enum. 536. n. 3. *M. paniculatum* Sut. Fl. Helv. 2. p. 42. Heg. 2. p. 51. Mur. Bot. Val. 79. *Bunias paniculata* Clairv. Man. 213.

Dec. Syst. 2. p. 520. Prodr. 1. p. 202. *Bunias paniculata* Dec. Fl. Fr. 4276. *Myagrum paniculatum* L. Sp. Pl. 895. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 409. Lam. Enc. 1. pag. 570. Vill. Delph. 3. p. 278. Bieb. Cauc. n. 1227. *Rapistrum paniculatum* Pers. Syn. 2. p. 185. *Nasturtium paniculatum* Crantz Austr. 15.

M. paniculatum Fl. Dan. tab. 204. Schkuhr Handb. tab. 178. (germen et fructus). — C. B. Prodr. 52. (*bene*). I. B. Hist. 2. pag. 895. fig. 1. (planta culta, ramosa). Loesel. Pruss. 174. ic. 56.

M. paniculatum Schl. Thom. exs.

Radix annua, gracilis. Herba tota pilis brevissimis, rigidis, furcatis pubescens. Caulis simplex v. superne ramosus, foliosus, scabriusculus, teres, semi-sesquipedalis. Rami, quando adsunt, paniculati, racemis primum corymbosis, per maturationem valde elongatis. Folia parva, sparsa, erecta, sessilia, lanceolato-oblonga, acutiuscula, integra v. denticulata, sagittata, auriculis acutis, subparallelis. Flores minuti, pallide lutei, pedunculis glaberrimis multo breviores. Calycis phylla basi vix gibbosula. Petala limbo dilatato, unguiculis ipsis latiusculis. Pedunculi fructus elongati, erecto-patentes. Siliculae semine cannabino minores, subglobosae, granulatae, biloculares, sed monospermae, dissepimento utrinque subexserto angustissime marginatae, stylo ad unam

lineam longo, persistente coronatae. „Germen biloculare, loculis dispermis, ut silicula nonnisi per abortum monosperma evadat." SCHKUHR. (D. v.)

Hab inter segetes, praecipue submontanas. *Au Bérieux. Neocomi. A Montcherand. Biennae.* In *Valesia.* Prope *Münchenstein* et *Gundeldingen.* HALLER. Prope *Vétroz.* Rev. MURITH. Circa *Vettis*, ad pedem M. *Galanda.* Cl. CUSTOR. In vallibus *des Rousses* et *de Joux*: *aux Brassus*, *au Sentier* etc. Prope *Longirod.* — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

G. 390. CALEPINA Adans. Dec. Syst. *Buniadis* sp. Willd.

Cal. subpatens, basi aequalis. Petala exteriora ceteris paulo maiora. Silic. indehiscens, coriacea, unilocularis, monosperma, subapiculata. Stylus vix ullus. Cotyl. „dorsiferae o||, curvatae, truncatae, subconduplicatae, marginibus subreflexis." DEC.

1430. CALEPINA *Corvini* Dec. — C. glabra, siliculis ovatis obtusis, foliis radicalibus lyratis: caulinis sagittatis. (Gall. *Calépine Faux-Cranson.*)

Bunias cochlearioides Mur. Bot. Val. 56. Heg. Fl. Helv. 2. p. 52. Clairv. Man. 213. *Myagrum monospermon minus* C. B. Prodr. 52.

Dec. Syst. 2. p. 648. Prodr. 1. p. 225. *Bunias cochlearioides* Willd. Sp. Pl. 3. p. 412. Dec. Fl. Fr. 4277. Bieb. Cauc. n. 1229. et Suppl. p. 419. *Laelia cochlearioides* Pers. Syn. 2. p. 184. *Cochlearia auriculata* Lam. Enc. 2. p. 165. *Myagrum erucaefolium* Vill. Delph. 3. p. 279. *Crambe Corvini* All. Pedem. n. 937.

Bunias cochlearioides Murr. in Comm. Goett. ad 1777. pag. 42. tab. 3. Waldst. et Kit. rar. Hung. 2. pag. 111. tab. 117. — I. B. Hist. 2. p. 895. fig. 1. Chabr. Sciagr. 284. fig. 1. Barr. Ic. 1262.

B. cochlearioides Thom. Schleich. exs.

Radix gracilis, annua. Herba glabra. Folia radicalia in rosulam expansa, breviter petiolata, oblonga, obovata, sinuato-lyrata, superne integra, ro-

tundata obtusissimaque. Caulis tener, ante florescentiam apice nutans, simplex v. ramosus, foliosus, semipedalis, vix dodrantalis, foliis amplexicaulibus, erectis, oblongis, obtusiusculis, subdentatis: auriculis modice divergentibus, parvis, peracutis. Racemus per maturationem elongatus, laxissimus. Flores pedunculo multoties breviores, parvi, albi. Calyx albidus, clausus, phyllis neutiquam gibbosis. Petala unguiculis latis, limbo integro. Stamina inclusa, inferne sensim dilatata. Stylus plane nullus. Siliculae semine cannabino minores, uniloculares, monospermae, ovatae, superne subito attenuatae, obtusae, reticulato-corrugatae, putamine duro, osseo, pulpa viridi tenui adhaerenteque instructo. Semen albidum, globosum. Siliculae linea longitudinali exaratae, licet bivalves, nunquam dehiscunt. (D. v.)

Hab. locis cultis, herbosis, in Helvetia rarissima, nec nisi circa *Branson*, ibique etiam parce reperta. — Fl. Maio et Iun. ⊙.

G. 391. Bunias Pers. Dec. *Buniadis* sp. L. Hall. *Myagri* sp. Lam. *Erucago* Tourn. tab. 103. Vent.

Cal. basi aequalis. Silic. subtetrahedra, indehiscens, evalvis, ad angulos cristata v. dentata, (in sp. nostra) 4-locularis, tetrasperma. Cotyl. spiraliter convolutae. Schkuhr. Dec.

1131. Bunias *Erucago* L. — B. foliis radicalibus runcinatis: caulinis lanceolatis dentatis. (Gall. *Bunias Fausse-Roquette.*)

Hall. Helv. 526. Sut. Fl. Helv. 2. pag. 43. Heg. 2. pag. 52. Clairv. Man. 213. Mur. Bot. Val. 56.

L. Sp. Pl. 935. Dec. Syst. 2. pag. 671. Prodr. 1. pag. 229. Willd. Sp. Pl. 3. p. 411. Dec. Fl. Fr. 4275. Vill. Delph. 3. p. 308. *Myagrum Erucago* Lam. Enc. 1. p. 571.

Jacq. Austr. tab. 340. Schkuhr Handb. tab. 189. — *Eruca monspeliaca* etc. C. B. Prodr. 41. I. B. Hist. 2. p. 858.

fig. 4. Chabr. Sciagr. 275. fig. 3. Dalech. Hist. 647. fig. 1. (*mala:* silicularum forma pessime expressa et folia nimis angusta). Barr. Ic. 1016?

Schl. Thom. exs.

Radix annua. Caulis erectus, ramosus, inferne affatim, superne tantum infra ramos foliosus, gracilis, basin versus pilis longiusculis, simplicibus, patentibus v. subdeflexis hispidus, superne pilis brevibus, etiam simplicibus pubescens, pedalis, cubitalis. Rami subdiffusi, fertiles. Folia pilis brevissimis, plerisque furcatis pubescentia: radicalia cito marcescentia, breviter petiolata, et inferiora oblonga, usque ad costam inciso-runcinata, lobis magnis, reniformi-triangularibus, latissimis, inferne decrescentibus, dentatis, nervo principe hinc inde pilis longis, simplicibus hispido: caulina ad ramos multo minora, anguste lanceolata, acutiuscula, dentibus exstantibus remote instructa. Racemi terminales, nudi, multiflori, demum valde elongati laxissimique. Pedunculi longi, erecto-patentes, pilosiusculi glandulisque sessilibus obsiti. Flores flavi, mediocres, plerumque plus minus nutantes. Calyx clausus, hispidulus, ex luteo herbaceus, phyllis planiusculis, basi aequalibus nec gibbosis. Petala unguiculo calycem aequante, dilatato, limbo magno, patente, obtuso, fere obcordato. Germen oblongum, glandulis sessilibus stipatum, „biloculare, 4-spermum." Schkuhr. Siliculae fuscae, breves, stylo conico terminatae, subtetrahedrae, quadriloculares, tetraspermae, ad angulos alato-cristatae. Semina cochleata. (D. s.)

Hab. inter segetes, rarior. Inter *Magadinum* et *Bellitium*. Prope *Chexbres*, copiose. In *Valesia* inferiore, circa *Orsières* et alibi. Haller. In valle *Bagnes* et *Seduni* prope *Montorge*. Rev. Murith. Circa *Penthaz*. Rev. Ducros. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

G. 392. Isatis L. gen. 824. Juss. 242. Gaertn. tab. 142. Tourn. tab. 100.

Cal. subpatens. Silicula *) elongata, obverse lanceolata, apice subdehiscens, unilocularis, submonosperma, decidua. Valvulae suberoso-fungosae, naviculares, ligulatae. Dissepimentum fenestrale. Sem. plerumque unicum, inter valvulas in septi foramine nidulans. Cotyledones dorsiferae o ||. Dec. Schkuhr.

1132. Isatis *tinctoria* L. — Is. glabriuscula, foliis glaucis: radicalibus crenatis: caulinis amplexicaulibus sagittatis, siliculis obverse lanceolatis glabris. (Sp. 1. Gall. *Pastel des teinturiers.*)

Hall. Helv. 523. Enum. 335. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 44. Heg. 2. p. 52. Clairv. Man. 212. Mur. Bot. Val. 74. *Is. sylvestris v. angustifolia* C. B. Basil. 35.

L. Sp. Pl. 3. p. 420. Dec. Syst. 2. p. 569. Prodr. 1. p. 211. n. 10. Willd. Sp. Pl. 3. p. 420. Poir. Enc. 5. p. 50. Dec. Fl. Fr. 4279. Smith Brit. 695. Vill. Delph. 3. p. 307. Crantz Austr. 5. Bieb. Cauc. n. 1257. et Suppl. p. 422.

Lam. Ill. tab. 554. fig. 1. Engl. Bot. 2. tab. 97. Schkuhr Handb. tab. 188. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 3. tab. 15. — Fuchs Hist. tab. 331. (culta), et tab. 332. (spontanea). Dod. Pempt. 79. fig. 1 et 2. I. B. Hist. 2. p. 909. fig. 1. (sativa) et fig. 2. (spontanea).

Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 61. Ser. Gall. exs. n. 199. Thom. exs.

Radix biennis. Caulis erectus, glaber, foliosus, superne ramosissimus, paniculatus, cubitalis, bicubitalis. Folia glaucescentia: radicalia longe petiolata, in petiolum breviter pilosum decurrentia, pilis articulatis brevissimis pubescentia, oblonge elliptica, obtusa, dentibus brevibus obtusisque instructa: caulina erecta, remotiuscula, minora, subglabra, vage ciliata, lanceolata, acuta, integerrima, uninervia, amplexicaulia, auriculis elongatis, acutissimis. Rami alterni, omnes fertiles, paniculam amplam corymbosam effi-

*) „*Fraxini* samaram aemulans." Cl. Jussieu, optime!

cientes, inferne foliolosi, superne divisi; ramuli ipsi corymbiferi. Flores pedunculis longiusculis, tenuissimis, glabris, apice incrassatis insidentes, numerosissimi, parvi, lutei. Calyx herbaceus, phyllis oblongis, concavis, obtusis, basi aequalibus. Petalorum unguis brevis, limbus patens, calycem non multo superans, integer. Stamina exserta, capillacea. Stylus fere nullus. Germen oblongum, „dispermum." Schkuhr. Stigma sessile, depressum, subcapitatum. Siliculae fuscae, pendulae, semunciam et ultra longae, glaberrimae, obverse lanceolatae, basin versus valde angustatae, „subinde dispermae," Bieberstein; septum fenestrale, membrana nempe mediana plane destitutum tantumque margine longe elliptico constans, ut silicula 1-locularis sit. Semen oblongum, ellipticum, laeve. (D. v.)

Hab. in agris et secus vias, infrequens. *Basileae*, supra urbem minorem, prope *Klein-* et *Gross-Hüningen* (Cl. Hagenbach), ad *Rhenum*, extra portam *Richen* (C. B.), et circa *Crenzach*. *Seduni*, et alibi in *Valesia*, copiose. Haller. Schleicher. Circa *Leytron*, *Ardon* et *Montorge*. Rev. Murith. Inter *Chambéry* et M. *Cenisium* secus vias frequentissima. — Fl. Aprili et Maio. ♂.

1433. Isatis *Villarsii* N. — Is. caule hirto, foliis caulinis confertis villosis sagittatis, ramulis racemosis indivisis, siliculis glabris obovato-ellipticis. (Sp. 2. Gall. *Pastel de Villars.*)

Is. alpina (non All.) Vill. Delph. 3. p. 308. *Is. tinctoria* γ Dec. Fl. Fr. 4279. Syst. 2. p. 560. Prodr. 1. p. 211. n. 10. Poir. Enc. Suppl. 4. p. 519.

Habitu a priori diversissima. Folia radicalia non vidi. Caulis brevior, ramosus, pilis longis hirtus, foliis confertis saepeque fasciculatis, undique villosis, ad nervum hirtis, vix ac ne vix glaucescentibus obsessus. Paniculae rami minus patentes, nudi, hinc inde, praesertim inferne hispidi, simplices, longe racemosi. Flores paulo maiores, aurei. Siliculae obovato-ellipticae, apicem versus magis incrassatae basique minus attenuatae. (D. s.)

Hab. in *Valesia*. Cl. CANDOLLIUS. Eam plantam in eadem regione etiam ego legi, at loci specialis oblitus sum. — Fl. aestate. ♂?

OBS. I. Aliam eiusdem varietatem v. forte *Is. alpinam* genuinam (All. Pedem. n. 994. tab. 86. fig. 1.), ni fallor, in valle *Praetoria* inveni, quae foliis obtusioribus, vix sagittatis, plerumque in petiolum attenuatis differt; ea tamen perinde conferta et ramuloso-fasciculata sunt. Silicularum forma convenit. In herbario specimina bona desunt, neque plantam mihi non satis notam admittere audeo.

OBS. II. Huic *Is. canescens* Dec. (Fl. Fr. Suppl. 4280a.) simillima, primo intuitu caule undique ramoso, ramis dense foliosis, ac praecipue germinibus albo-villosis et siliculis obtusissimis, pubescentibus dignoscitur. Circa Massiliam lectam communicavit amicissimus ROBILLARD.

G. 393. CORONOPUS Hall. Gaertn. tab. 242. Smith, Lam. *Senebiera* Dec. Pers. *Cochleariae* sp. Pers.

Cal. patens, phyllis aequalibus. Petala integra. Silic. didymo-depressa, subevalvis, subindehiscens, bilocularis, loculis monospermis, dorso extus cristato rugosis, dissepimento perangusto (in sp. nostra) apice subexserto, stigmate coronato. Cotyl. dorsiferae o||. SCHK. DEC. MONN.

1434. CORONOPUS *Ruellii* All. — C. foliis pinnatifidis, corymbis paucifloris, siliculis subreniformibus apiculatis cristato-rugosis. (Sp. 1. Gall. *Coronopus commun.*)

Hall. Helv. 502. Catal. rar. n. 690. Enum. 542. n. 1. *Coronopus cristata* Clairv. Man. 212. *Cochlearia Coronopus* Sut. Fl. Helv. 2. p. 51. Heg. 2. p. 60. Mur. Bot. Val. 62. *Ambrosia campestris repens* C. B. Basil. 41.

All. Pedem. n. 934. Smith Brit. 690. Bieb. Cauc. n. 1239. Wallr. Sched. 337. *C. vulgaris* (Desf. Catal.) Dec. Fl. Fr. 4239. *Senebiera Coronopus* Poir. Enc. 7. pag. 76. Pers. Syn. 2. p. 185. Dec. Syst. 2. p. 524. Prodr. 1. p. 203. n. 6. *Cochlearia Coronopus* L. Sp. Pl. 904. Willd. Sp. Pl. 3. p. 450. Lam. Enc. 2. p. 165. Vill. Delph. 3. p. 296.

Gaertn. l. c. tab. 242. fig. 5. Lam. Illustr. tab. 558. Engl. Bot. 24. tab. 1660. *Cochlearia Coronopus* Fl. Dan.

tab. 202. Schkuhr Handb. tab. 181. — Blackw. tab. 120. Matth. 619. fig. 1. (Bene, quanquam planta nimis erecta sistitur). Tabern. Kräuterb. 302. fig. 4. (*eadem*). Camer. Epit. 596. (*opt.* Hall.). Dod. Pempt. 110. (*bona*). I. B. Hist. 2. p. 919. fig. 2. Dalech. Hist. 1148. fig. 1. (*mala*).

Coronopus vulgaris Ser. Gall. exs. n. 98. *Cochlearia Coronopus* Schleich. Thom. exs.

Radix gracilis, ramosa. Caules depressi, in orbem humo incumbentes, vix dodrantales, ramosi, foliosi, ut tota herba glabri. Folia subglaucescentia, tenera, petiolo alato, basi vaginanti insidentia, oblonga, profunde pinnatifida, rhachi angusta, plana, alata; laciniae utrinque subsenae, oblongae, remotae, integrae v. saepius prope apicem dentatae, aut antice pectinato-incisae: terminalis plerumque integerrima, obtusa. Racemi laterales, oppositifolii, pedunculati, pauciflori, per anthesin corymbosi brevesque, demum fere semunciales, pedicellis propriis fructu multo brevioribus. Flores exigui, albi, phyllis viridibus, ovatis, petalis late unguiculatis, limbo patente integro v. obiter emarginato. Siliculae vix dehiscentes, subdidymae, nec tamen emarginatae, basi subcordatae, diametro transversali verticalem superante, convexo-depressae, reticulato-rugosae, margine cristato-muricato cinctae, coriaceae, utrinque monospermae, septo perangusto, opaco, in stylum pyramidatum brevissime exserto. (D. v.)

Hab. locis ruderatis arenosis, in Helvetia rara. — *Basileae* (C. B.), *vor dem Spalenthor*, prope *Birsae* pontem, inter *Dornach* et *Arlesheim*, circa *Muttenz* et *Münchenstein*. Haller. *Genevae*, frequens. I. B. et Ray. *Agauni*. Rev. Murith. *Rotuli*, in coemeterio. Rev. Ducros. *Neviduni* ad portum, prope officinas lateritias. — Fl. Iunio – Augusto. ⊙ et ♂.

1435. Coronopus *didyma* Sm. — C. foliis pinnatifidis, racemis multifloris, siliculis didymis cordatis emarginatis corrugatis, stigmate exiguo sessili. (Sp. 2. Gall. *Coronopus à silicules jumelles.*)

Smith Brit. 691. R. Brown in H. Kew. 2. ed. 4. p. 76. *Sc-*

nebiera pinnatifida Dec. Act. Soc. Par. an. 7. Syst. 2. p. 523. Prodr. 1. p. 203. n. 5. Fl. Fr. 4238. Poir. Enc. 7. p. 73. *S. didyma* Pers. Syn. 2. p. 185. Willd. Enum. H. B. 668. *Lepidium didymum* L. Mant. 92. Willd. Sp. Pl. 3. p. 439. Neuenh. in Röm. Arch. I. fasc. 2. p. 27.

S. pinnatifida Dec. Act. Soc. Par. l. c. tab. 9. *Lepidium didymum* Engl. Bot. 4. tab. 248. *L. prostratum* Santi Viagg. 2. p. 18. tab. 1. (cit. Candollio).

Radicem, ut perhibent annuam aut biennem, „albidam, subsimplicem, verticalem" Decandolle, non vidi. Caules ramosi, diffusi, decumbentes, rarius erecti, teretiusculi, valde foliosi, pilis simplicibus longiusculis plus minus numerosis hirsuti, semipedales, pedales et ultra. Folia laete virentia, glabra, pinnatifida, vel saepius pinnatipartita, laciniis utrinque 2–4 (in foliis imis magis numerosis) discretis, oblongis, integris, aut 2–3-fidis, rhachi vix latioribus. Racemi axillares v. oppositifolii, aphylli, demum elongati, multiflori, pedicellis pubescentibus, silicularum diametrum transversalem subaequantibus, subpatulis fere usque ad basin obsessi. Flores exigui, per anthesin brevissime pedicellati. Calyx phyllis patentibus, subaequalibus, ovatis, concavis, obtusis, dorso virentibus, margine et facie albidis. Petala in speciminibus siccis meis omnino deesse videntur; quandoque testante Cl. Candollio (qualia ic. Angl. Bot. citata sistit) 4, alba, exigua, phyllis multo breviora. Stamina 2 v. 4, rarius sena. Duo tantum fertilia, 4 autem sterilia (nisi fortasse petala abortiva vidit) indicat Cl. Neuenhahn. Siliculae parvae, diametro transversali lineae $^2/_3$ metiente, verticali breviore, glabrae, virides v. luteolae, didymae, cordatae, insigniter emarginatae, loculis ovatis, utrinque turgidis, ad carinam integris, profunde reticulato-corrugatis, coriaceis, vix dehiscentibus, monospermis. Stigma minutum, subsessile, intra emarginaturam latitans. (D. s.)

Hab. in America, tum boreali, tum centrali, etiam in insula St. Helenae et in Nova Hollandia, unde in hortos botanicos allata, in Angliam, Galliam et Germaniam irrepsit. Testante Cl. Trachsel nunc *Bernae* in hortis, inter herbas inutiles sua sponte sese propagat. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙, ♂.

G. 394. Lepidium. *Lepidii* sp. L. gen. 801. R. Brown. et Dec. *Hutchinsiae* sp. R. Br. et Dec. *Nasturtii* et *Lepidii* sp. Hall. *Lepidii* sp. Juss. 241. Gaertn. tab. 141. *Thlaspi* sp. L. et auct.

Cal. subpatens (rarius clausus), phyllis basi aequalibus. Silicula angustisepta, depressa (compressione nempe dissepimento perangusto contraria), ovata, valvulis dorso acute carinatis, ad carinam saepe marginatis, loculis monospermis, rarius dispermis. Cotyl. in omnibus fere speciebus dorsiferae o||.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Siliculae loculis monospermis.*

I. Siliculae apice emarginatae, suborbiculatae, ad carinam marginatae, brevistylae. Folia varie divisa.

Cardamon.

1. Lepidium *sativum.*

II. Siliculae apice emarginatae, suborbiculatae, ad carinam superne marginatae, brevistylae. Folia indivisa.

Lepia.

2. L. *campestre.*

III. Siliculae integrae v. obiter emarginatae, valvulis carinatis, neutiquam marginatis. Stigma sessile. Flores exigui. Folia parva, indivisa aut pinnatifida.

Dileptium.

3. L. *subulatum.*
4. L. *ruderale.*
5. L. *graminifolium.*

IV. Siliculae ovatae, integerrimae, valvulis carinatis neutiquam marginatis. Stigma subsessile. Flores parvi. Folia ampla, indivisa.

Lepidiastrum.

6. L. *latifolium.*

** *Siliculae loculis subdispermis. Herbae parvae, foliis tenuiter pinnatis.*

LEPTOPHYLLUM.

7. L. *alpinum.* 8. L. *petraeum.*

*** *Siliculae loculis pleiospermis. Flores exigui. Folia ima pinnatifida.*

PLEIOSPERMUM.

9. L. *procumbens.*

* *Siliculae dispermae.*

I. Siliculae valvulis ad carinam marginatis.

1436. LEPIDIUM *sativum* L. — L. foliis oblongis multifidis, silicula ovato-orbiculata emarginata. (Sp. 1. Gall. *Passerage cultivé.* Vulg. *Cresson alénois.*)

Mur. Bot. Val. 76. Heg. Fl. Helv. 2. p. 56.

L. Sp. Pl. 899. Dec. Syst. 2. p. 533. Prodr. 1. p. 204. n. 9. Willd. Sp. Pl. 3. p. 285. Vill. Delph. 3. p. 285. *Thlaspi sativum* Desf. Catal. 133. Poir. Enc. 7. p. 542. Dec. Fl. Fr. 4247. *Nasturtium sativum* Crantz Austr. 21.

Schkuhr Handb. tab. 180. (silicula). — Blackw. tab. 23. *Nasturtium hortense* Fuchs Hist. 362. Matth. 425. fig. 1. Dod. Pempt. 711. I. B. Hist. 2. p. 912.

β *crispum*, foliis latioribus, valde laciniatis crispisque. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 9. fig. 13. — C. B. Prodr. 43. fig. 2. Matth. 425. fig. 2. I. B. Hist. 913. fig. 1.

Radix gracilis, fibrosa. Herba glabra, subglaucescens, acris, iunior grate sapida. Caulis erectus, teres, superne ramosus, dodrantalis. Folia alterna, oblonga, varie pinnatifida v. multifida, laciniis integris dentatisve, obtusis, in planta β rotundatis, approximatis, undique crenatis crispisque: summa saepius integra. Corymbi multiflori, demum longe racemosi. Flores albi, parvi, phyllis subpatentibus, ovatis, margine albidis. Petala calyce longiora, ungue lineari, limbo patente, subrotundo. Stamina corolla paulo breviora. Siliculae pedicellum aequantes, depressae, ad carinam marginato-alatae, ex ovato

suborbiculatae, apice emarginatae, utrinque monospermae, stylo persistente lobulos approximatos obtusos aequante. Odor foetidus. „Cotyledones saepius tripartitae; quarum lobi quasi verticillatim circa caulem tenellum dispositi sunt." Dec. (D. v.)

In hortis ubique culta; patria ignorabatur; sed nuper in Persia et in insula Cypro observata est. Apud nos locis ruderalis et secus vias in vicorum urbiumque vicinia frequens occurrit. — Fl. Maio et Iunio. ☉.

1437. Lepidium *campestre* R. Brown. — L. foliis sagittatis incano-pubescentibus, siliculis subrotundis emarginatis scabro-punctatis, stylo brevissimo. (Sp. 2. Gall. *Passerage des campagnes.*)

Nasturtium Hall. Helv. 509. Enum. 544. n. 3. *Thlaspi campestre* Sut. Fl. Helv. 2. p. 49. Heg. 2. p. 58. Clairv. Man. 213. Wahlenb. Helv. 124. Mur. Bot. Val. 101. *Thlaspi arvense Vaccariae folio incano maius* C. B. Basil. 30.

R. Brown in Hort. Kew. ed. 2. tom. 4. p. 465. Dec. Syst. 2. p. 535. Prodr. 1. p. 204. n. 11. *Thlaspi campestre* L. Sp. Pl. 902. Willd. Sp. Pl. 3. p. 444. Poir. Enc. 7. p. 537. Dec. Fl. Fr. 4257. Smith Brit. 684. Vill. Delph. 3. p. 259. Bieb. Cauc. n. 1261. Bert. Amoen. Ital. 385. Crantz Austr. 22.

Thl. campestre Engl. Bot. 23. tab. 1659. Curt. Lond. fasc. 5. tab. 45. Schkuhr Handb. tab. 180. (fructus). — Blackw. tab. 407. Fuchs Hist. 306. Matth. 437. fig. 1 et 2. (foliis integris et serratis). Tabern. Kräuterb. 819. fig. 3. Dod. Pempt. 712. fig. 3. (var. fol. integris).

Radix fusiformis. Caulis erectus, pedalis, cubitalis, superne corymboso-ramosus, subangulosus, pubescens, valde foliosus. Folia cinereo-incana, pallide virentia, oblonga, obtusa: radicalia petiolata, ovalia, subrepando-dentata, nonnulla subinde lyrata: caulina angusta, fere lanceolata, subintegra v. dentibus parvis distantibus instructa, sagittata, auriculis triangularibus, acutiusculis, deorsum porrectis. Racemi terminales, approximati, multiflori, mox elongati. Flores exigui, albidi. Calyx ante florescen-

tiam rubellus, phyllis ovatis, basi aequalibus, macula oblonga notatis. Petala calyce paulo maiora, limbo patente, subrotundo, ungue tenuissimo. Pedunculi fructus cum silicula patentissimi vel divaricati, pubescentes. Siliculae non magnae, depressae, ovatae v. subrotundae, obiter emarginatae, supra apicem versus et marginibus concavae, subtus valde gibbae, margine plano, superne dilatato circumdatae, utrinque monospermae, punctis elevatis scabriusculae. Stylus emarginatura vix longior. Semina oblonga, pulchre muricato-punctata. (D. v.)

Hab. secus vias, locis ruderatis et ad agrorum margines vulgatissimum. — Fl. Maio et Iunio. ⊙ vel ♂.

II. Siliculae valvulis neutiquam marginatis.

+ 1438. Lepidium *subulatum* L. — L. foliis subulatis indivisis sparsis, caule suffruticoso, (siliculis ovatis integerrimis). L. (Sp. 3. Gall. *Passerage à feuilles en alène.*)

Nasturtium Hall. Helv. 506. Enum. 544. n. 2. I. I. Scheuchz. Alp. It. 7. p. 519. Sut. Fl. Helv. 2. p. 48. Heg. 2. p. 56.

L. Sp. Pl. 899. Dec. Syst. 2. p. 539. Prodr. 1. p. 205. n. 19. Willd. Sp. Pl. 3. p. 438. Dec. in Enc. 5. p. 46.

(Veterum ic. ab Hallero citatae vix convenire videntur).

Schleich. Thom. exs.

Suffrutex basi ramosissimus; cauliculi inferne tortuosi, lignosi, foliis approximatis, fasciculatis, rigidis, senescentibus subspinosis instructi, superne minus foliosi, erecti, herbacei, dense pubescentes, longe racemosi. Folia perangusta, subulata, facie planiuscula, dorso convexa, modo glabra, modo pubescentia. Racemi terminales, longi, subcompositi. Flores subaggregati, parvi, albi, tetradynami, calyce clauso, phyllis minutis, albidis, basi aequalibus, petalis calyce multo maioribus, ungue brevissimo,

limbo patente, ovato, integro. Siliculae longe pedicellatae, cinereae, exiguae, dispermae, ovatae, integerrimae, stigmate crasso, obtuso brevissimoque terminatae. (D. s.)

Plantam hispanicam, in regionibus Helvetiae conterminis nondum observatam, locis arenosis *Valesiae* inferioris invenit SCHEUCHZERUS. „Sed non levis est suspicio eum plantam n. 1. (*L ruderale*) vidisse." Hall. Enum. l. c. Dubiam civem habent nostri phytopolae, vix tamen inter patrios limites repertam. — ♄.

1439. LEPIDIUM *ruderale* L. — L. floribus diandris apetalis, foliis inferioribus pinnatifidis dentatis: superioribus linearibus integerrimis, (siliculis suborbiculatis emarginatis). Sm. (Sp. 4. Gall. *Passerage des décombres.*)

Nasturtium Hall. Helv. 508. Enum. 545. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 48. Heg. 2. p. 57. Mur. Bot. Val. 76. Wahlenb. Helv. 124. *Thlaspi ruderale* Clairv. Man. 213. *Nasturtium sylvestre Osyridis folio* C. B. Basil. 30.

L. Sp. Pl. 900. Dec. Syst. 2. p. 540. Prodr. 1. p. 205. n. 20. Willd. Sp. Pl. 3. p. 440. Smith Brit. 682. Vill. Delph. 3. p. 286. Bieb. Cauc. n. 1257. Gouan Illustr. 400. *Thlaspi ruderale* All. Pedem. n. 917. Poir. Enc. 7. p. 544. Dec. Fl. Fr. 4246. *Iberis ruderalis* Crantz Austr. 21.

Fl. Dan. tab. 184. Engl. Bot. 23. tab. 1595. Schkuhr Handb. tab. 180. — Fuchs Hist. 307. Trag. Hist. 83. I. B. Hist. 2. p. 214. (ic. Fuchs dimin.). Chabr. Sciagr. 289. fig. 4. (*eadem*).

Schl. Thom. exs.

Radix ramosa. Caulis erectus, pedalis, canosubpubescens, valde foliosus, diffuse ramosus. Folia glabra, succulenta: ima petiolata, pinnatifida, laciniis alternis, linearibus, acutis, antice dentatis v. semipinnatifidis: superiora sessilia, linearia, obtusiuscula, plerumque integerrima, rarius denticulata. Racemi numerosi, simplices: fructiferi longissimi. Flores exigui, apud nos apetali diandrique. Calycis phylla ovato-oblonga, margine latiusculo albida, basi subaequalia. Silicula pedicello subpubescente duplo

brevior, suborbiculata, utrinque monosperma, emarginata, valvulis margine proprio carentibus, stigmate sessili, lobulis breviore. Semina magna, pyriformia, pro gentis more pendula. Odor nasturcinus, foetidus saporque acerrimus. (D. v.)

Hab. locis ruderatis, in Helvetia infrequens. *Genevae* prope nosodochium et *St. Gervasium*; *Basileae* ad nosodochii horreum, prope molendina papyracea aliisque locis non rarum. C. B. Ad *Birsae* pontem. In pago *vaudensi* passim: *Vivisci*, *Rupe*. Haller. *Seduni* et *près de la Morge*. Rev. Murith. In Helvetia extima, rarius. Cl. Wahlenberg. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙. — ♂ Cl. Smith.

Obs. Flores corollatos tetrandrosque se non raro observavisse testantur Cl. Gouan, Scopolius et Withering.

1410. Lepidium *graminifolium* L. — L. foliis inferioribus lanceolatis serratis: superioribus linearibus integerrimis, ramis virgatis diffusis, (siliculis subcordatis integerrimis). Dec. (Sp. 5. Gall. *Passerage à feuilles de Gramen.*)

Nasturtium Hall. Helv. 507. Sut. Fl. Helv. 2. p. 515. in app. Heg. 2. p. 56. Mur. Bot. Val. 76. *L. exi. uiflorum* Clairv. Man. 214. *L. Iberis* Sut. Fl. Helv. 2. p. 48. Heg. 2. p. 56.

L. Sp. Pl. 900. Willd. Sp. Pl. 3. p. 438. Enum. H. B. 665. Vill. Delph. 3. p. 286. Bieb. Cauc. n. 1255. Schkuhr Handb. n. 1785. *L. Iberis* Dec. Syst. 2. p 550. Prodr. 1. p. 207. n. 46. et in Enc. 5. p. 47. All. Pedem. n. 930. (ob syn. locumque nat.). Bert. Amoen. Ital. 163.

Schkuhr l. c. tab. 180. (silicula). *L. Iberis* Lam. Illustr. tab. 556. fig. 1. — Tabern. Kräuterb. 848. fig. 2. Dod. Pempt. 715. (*non bene*). Camer. Epit. 494. I. B. Hist. 2. p. 918. fig. 1. Chabr. Sciagr. 296. fig. 2.

Schl. Thom. exs.

Radix dura, tortuosa. Folia radicalia ampla, longe petiolata, serrata, sublyrata v. pinnatifida: caulina ad ramorum basin saepe consimilia, sed iam ante florescentiam perinde ac radicalia emarcescunt deciduntque: cetera lanceolata, saepius dentata, etiam decidua: superiora rameaque linearia, acutiuscula, inte-

gerrima, perangusta, semuncialia. Caulis 2-3-pedalis, durus, rigidus, laevis, ramosissimus, ramis virgatis, patentibus, diffusis, foliosis. Racemi numerosissimi: florentes corymbosi et inconspicui, fructiferi valde elongati. Flores parvi, tetradynami, albi, colore lilacino suffusi. Calycis phylla exigua, basi aequalia, ovata, albida, superne violacea. Petala staminibus calyceque saltem duplo longiora, ante explicationem lilacina, limbo subrotundo. Siliculae pedunculo erecto-patente duplo breviores, subcordatae, ovato-acutae, stylo tenui brevissimoque terminatae, valvulis carinatis, omnino apteris, loculis monospermis. Odor acris, nasturcinus. (D. v.)

Hab. in Helvetia occidentali, non ubique. — *Basileae* circa *St. Iacob*. *A la Vaux*, secus vias, ad pedem murorum et locis ruderatis: *Vivisci*, *Seduni*. Haller. Circa *St. Séverin* et *Contey*. Rev. Murith. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Mira inter hanc speciem et *L. Iberidem* L. confusio. *L. Iberis*, auctore Schkuhrio, annua gaudet radice (annuam quoque habet Linnaeus), floribus diandris (sic et Linnaeus), silicula suborbiculata, late marginata profundeque emarginata, et seminibus in quovis loculo quidem solitariis sed lateriferis o=, ut prorsus ad genus *Thlaspi* pertineat. Monente Cl. Willdenovio (Enum. l. c.) *L. Pollichii* Roth a *L. Iberide* L. non differt. Sed nuper celeberr. Candollius, in Fl. Fr. Suppl. p. 596. n. 4247, *L. Pollichii* Roth cum *L. sativo* L. coniunxit. Plantam pollichianam (*L. Iberis* Poll. Palat. n. 607.) ex Stevenii observationibus cum nostro *L. graminifolio* (comprobantibus Cl. K. et Z. in Catal. Palat.) coniungendam esse suspicatur; sed inter species dubias (Syst. 2. p. 554.) adhuc *L. Pollichii* recenset. Nunc in Syst. 2. p. 538. et in Prodr. 1. p. 205. n. 16., *L. Iberidem* Schkuhr, plantam, secundum Schkuhrium, in Germania boreali non raram, cum *L. virginico*, in Europa nondum observato consociat. Obstant cotyledones lateriferae et siliculae ala propria cinctae, emarginatae. Ceterum quae de *L. Iberide* habet b. Willdenow, non bene cum planta Schkuhriana conveniunt. Denique secundum Cl. Candollium *L. graminifolium* L. absque dubio idem est ac nostrum, cum in Linnaeano herbario prostet; *L. Iberidem* L. autem ob syn. a Linnaeo adducta citavit.

1441. Lepidium *latifolium* L. — L. foliis ovato-lanceolatis integris serratis. L. (Sp. 6. Gall. *Passerage à feuilles larges.*)

Nasturtium Hall. Helv. 505. Sut. Fl. Helv. 2. p. 48. Heg. 2. p. 56. Clairv. Man. 214. Mur. Bot. Val. 76.

L. Sp. Pl. 899. Dec. Syst. 2. p. 549. Prodr. 1. p. 207. n. 41. et in Enc. 5. pag. 45. Fl. Fr. 4240. Willd. Sp. Pl. 3. p. 436. Smith Brit. 682. Vill. Delph. 3. p. 285. Crantz Austr. 11. All. Pedem. n. 929. Bieb. Cauc. n. 1254.

Fl. Dan. tab. 557. Engl. Bot. 3. tab. 182. (silic. desunt). — Blackw. tab. 418. Fuchs Hist. 484. Tab. Kräuterb. 847. fig. 2. (*bene*). Camer. Epit. 378. Dod. Pempt. 716. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 940. fig. 1 et 2. (*pessimae*).

Schl. Thom. exs.

R a d i x longa, auct. Villarsio valde repens. C a u l i s 2–3-pedalis, erectus, ex tereti subangulosus, striatus, subinde pruinosus, e foliorum axillis ramosus paniculatusque. F o l i a totius generis longe amplissima, sparsa, eo brevius, quo magis a basi distant, petiolata, ut tota planta glabra, glaucescentia, nervo dorsali valido ramosoque instructa, margine tenui pellucido cincta: inferiora ovato-lanceolata, subapiculata, basin et apicem versus integriuscula, ceterum crebro et irregulariter serrata: superiora sessilia, inferne angustata, lanceolata: suprema minima, subintegerrima. R a c e m i numerosissimi, terminales, compositi, multiflori, paniculati, foliolosi. F l o r e s parvi, albi, pedunculis subcapillaribus. C a l y c i s phylla ovalia, basi aequalia. P e t a l a calyce duplo maiora, ungue brevissimo, limbo ovato, patente. S i l i c u l a e mihi ignotae, „parvae, subcordato-acuminatae," Haller, „ovato-rotundatae," Decandolle, „ellipticae," Smith, s t i g m a t e sessili. S a p o r nasturcinus, acerrimus, ac fere urens. (D. s.)

Hab. tum in Alpibus editis, ut in M. *Prapioz* (et *Panérossaz*, amiciss. Suter), tum locis planitiei ruderosis, hinc inde, v. gr. *Urbae*, circa *Aarberg* ad *Arolam*. Haller. *Seduni*. Rev. Murith. Ad arcem *Lenzburg*. Cl. Hegetschweiler. In ipsa urbe *Wallenstadt*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

** *Siliculae subtetraspermae.*

1442. Lepidium *alpinum* L. — L. foliis pinnatis integerrimis glabris, caule florifero adscendente, pe-

talis calyce maioribus, silicula mucronata. (Sp. 7. Gall. *Passerage des Alpes.*)

Lepidium Hall. Helv. 516. Enum. 547. n. 5. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 44. Sut. Fl. Helv. 2. p. 47. Heg. 2. p. 55. Clairv. Man. 215. Mur. Bot. Val. 76. Wahlenb. Helv. 122. Roesch in Alpin. 2. p. 120. *Hutchinsia alpina* Monn. et Gay Obs. p. 13. n. 9. et p. 30.

L. Sp. Pl. 898. Willd. Sp. Pl. 3. p. 433. Dec. in Enc. 5. p. 49. Fl. Fr. 4242. Vill. Delph. 3. p. 284. All. Pedem. n. 927. *Hutchinsia alpina* R. Brown in Hort. Kew. ed. 2. tom. 4. p. 82. Dec. Syst. 2. p. 289. Prodr. 1. p. 198. n. 9. *L. Halleri* Crantz. Austr. 5.

Jacq. Austr. tab. 137. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 20. tab. 11. (opt. sed cotyl. non exprimit. Silic. dispermas habet). Crantz l. c. tab. 1. fig. 3. — Tab. Kräuterb. 895. fig. 3. Clus. Hist. 2. p. 128. fig. 1. (*opt.*). I. B. Hist. 2. p. 919. fig. 1. Dalech. Hist. 1180. fig. 2.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 261. Thom. Schl. exs.

Radix teres, ramosa, gracilis. Folia in rosulam radicalem expansa, petiolata, impari-pinnata, 3-4-iuga, glaberrima, foliolis parvis, planis, ovato-oblongis, mucronatis. Caules parum numerosi, procumbentes, per anthesin adscendentes, basi quandoque subfoliosi, ceterum nudi, 2-3-unciales, obiter subpubescentes, simplices, subflexuosi, racemo corymboso, demum elongato terminati. Flores albi, grandiusculi, elegantes, numerosi. Calycis phylla ovata, concava, perobtusa, basi aequalia. Petala calyce saltem duplo longiora, ungue tenuissimo, phylla aequante, limbo subrotundo, lato, integerrimo. Antherae luteae, subexsertae. Silicula ovato-lanceolata, subinflata, acuta, utrinque 1-2-sperma, valvulis apteris sed acutissime carinatis. Stylus persistens, ad ½ lineam longus. Sapor nasturcinus, gratissimus. In hac specie cotyledones dorsiferas potius quam lateriferas observaverunt amiciss. Monnard et Gay. (D. v.)

Hab. ad rivulos glareosos Alpium omnium frequens. Olim Raius in M. *Dolaz* invenit; ego plus semel in M. *Thoiry*. Prope

Pissevache secus rupes abruptissimas in planitiem descendit. Rev. Murith. — Fl. statim ac nives diffugerunt. ♃.

Obs. Pubescentiam minutissimam, brevissimam, quasi stellatam per caulem et pedunculos sparsam observavit sagacissimus Wahlenberg.

1443. Lepidium *petraeum* L. — L. foliis pinnatis integerrimis glabris, caule ramoso folioso, calyce petala aequante, silicula ovata, cotyledonibus lateriferis. (Sp. 8. Gall. *Passerage des rocailles.*)

Nasturtium Hall. Helv. 515. *Nasturtiolum* Enum. 547. n. 6. Sut. Fl. Helv. 2. p. 48. Heg. 2. p. 55. Clairv. Man. 215. Mur. Bot. Val. 76. *Hutchinsia petraea* Gay in Monn. Obs. 15. not.

L. Sp. Pl. 899. Willd. Sp. Pl. 3. p. 434. Dec. in Enc. 5. p. 48. Fl. Fr. 4214. Vill. Delph. 3. p. 284. Smith Brit. 681. Bert. Amoen. Ital. 162. Bieb. Cauc. n. 1251. Wallr. Sched. 343. *L. Linnaei* Crantz Austr. 9. *Hutchinsia petraea* R. Brown l. c. p. 82. Dec. Syst. 2. p. 389. Prodr. 1. p. 178. n. 10.

Jacq. Austr. tab. 131. Engl. Bot. 2. tab. 111. Crantz l. c. tab. 2. fig. 4 et 5.

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix tenuis, longe capillata. Folia radicalia in rosulam expansa, petiolata, glabra, pinnata, 6-8-iuga, foliolis minutis, subsucculentis, ovato-acutis, distantibus, saepius alternis, petiolulatis: caulina ad ramulorum ortum sessilia, foliolis minus numerosis, angustioribus, oblongis, acutis. Caules numerosi, obliqui, eodem fere modo ac prioris subpubescentes, teretes, ramosi, semunciales, unciales, rarius duas uncias longi. Corymbi racemosi, in caule ramulisque terminales. Flores exigui, congesti, albidi, calyce pubescente, phyllis ovato-lanceolatis, concavis, patulis, margine albidis. Petala phyllis angustiora et fere breviora, apice dilatata, in planta nostra integra (qualia habet Crantzius), „leviter emarginata," Linnaeus, illustriss. de Saussure apud Hallerum, „vix emarginata." Smith. Stamina 6, tetra-

dynamica, subexserta. Siliculae parvae, longe pedicellatae, subtetraspermae, ovatae, hinc planiusculae, inde turgidae, muticae, stylo nempe prorsus nullo stigmateque ipso vix conspicuo. Cotyledones „vere lateriferae". Amiciss. Gay et Monnard. (D. v.)

Hab. inter arenas, locis sterilissimis, rarum. In M. *Salaeva.* Ray et celeberr. de Saussure. *A la porte du Sex.* Haller. *Seduni* prope arcem *Tourbillon*; *Octoduri à la Bâtia*; circa *Saxon* et *Branson* Rev. Murith. In Alpibus *Abbatiscellanis*, rarius. Cl. Custor. *Neviduni*, ad lacus littora prope ostium rivuli *Boiron* in eius ripa dextra secus lacunas. Prope *Promenthod* perinde ad lacum. — Fl. Martio et Aprili. ⊙. — (♂ Willd. Enum. 665.)

Obs. Fructificatione peracta, tota quanta plantula statim emoritur. — Non obstantibus cotyledonibus lateriferis eam inter *Lepidia*, omnibus fere auctoribus praeeuntibus, recensendam esse existimo, quia *L. alpinum*, tam arcte ab ipsa natura cum ea coniunctum, ut stirpes eas genere separare non sustinerem, plerisque notis cum celeris *Lepidiis* egregie convenit.

**** Siliculae pleiospermae. Folia pinnatifida. Flores exigui.*

1444. Lepidium *procumbens* L. — L. caulibus subfiliformibus decumbentibus, foliis sublyrato-pinnatifidis, calyce petala subaequante, silicula ovali obtusa polysperma, stigmate sessili. (Sp. 9. Gall. *Passerage couché.*)

L. Sp. Pl. 898. Willd. Sp. Pl. 3. p. 706. Dec. in Enc. 5. p. 48. Fl. Fr. 4214. Allion. Pedem. n. 926. Bieb. Cauc. n. 1250. Schkuhr Handb. 2. n. 1779. (absque ic.) *Hutchinsia procumbens* Desv. Journ. 3. p. 168. Dec. Syst. 2. p. 390. Prodr. 1. p. 178. n. 11. Gay in Monn. Obs. 15. n. 10.

Hill. Veg. Syst. 11. tab. 42. (cit. Cl. Candollio: *mala*). *Nasturtium pumilum* etc. Magn. Bot. Monsp. 185. tab. 184. (perinde ex Cand.).

Radix annua, exilis, multicaulis. Caules subfiliformes, decumbentes, debiles, ramosi, vix nisi ad ramorum originem et superne infra racemos foliosi, dodrantales et fere pedales. Folia ut tota herba glabra, laete virentia, subpulposa, in petiolum brevem

angustata, oblonga, pinnatifida v. pinnatipartita, laciniis inconcinnis, distantibus, utrinque 2–3, inaequalibus, integris, acutiusculis, modo linearibus, modo obverse lanceolatis, in planta gallica angustioribus quam in nostra: terminali multo maiore, ovato, obovato, in foliis superioribus elongato, late v. anguste lanceolato. Racemi terminales numerosi, basi aphylli, multiflori, pedunculis gracillimis, demum valde elongatis remotisque, patentibus v. modice adscendentibus. Flores exigui, phyllis albidis, ovatis, subconcavis, apice obtusis; petala alba, cuneata, parva, calycis longitudine. Siliculae pedicellis apice nodosis multoties breviores, lineam fere unam longae, ovales vel breviter ellipticae, compressae, venulosae, apterae, obtusae, quandoque subretusae, basin versus paululum angustatae, stigmate sessili, exiguo mucronulatae. Septum anguste ellipticum, scariosum, utrinque acutum. Semina in quovis loculo 6–8, minutissima, ovata, subfusca, cotyledonibus „semper dorsiferis o||", amiciss. Gay. In planta friburgensi caulis centralis simplicissimus, omnino aphyllus et iam fere ab ipsa basi pedunculis obsessus, qualem in sua vidit descripsitque Linnaeus, deprehenditur. (D. s.)

Hab. locis ruderatis, potissimum maritimis, ad salinarum margines. Cl. Candollius. In Helvetia perrarum, nec nisi in pago *friburgensi* observatum. *Friburgi*. Cl. Lüthi. *Aux Rhames*, in ipsa urbe. Cl. Lagger, secundum specimina ab eruditiss. Trachsel communicata. — Fl. Martio et Aprili. ☉.

Obs. Ob cotyledones certo incumbentes, sagacissimus Gay stirpem 2 prioribus affinem, absque omni dubio ad genus *Lepidium* referendam esse censet, eique lubentissime adsentio.

G. 395. Aethionema R. Brown. Dec. Syst. *Nasturtii* sp. Hall. *Thlaspi* sp. L. auctor.

Cal. erectus, laxiusculus, basi subinaequalis. Stam. maiora apice subbifurcata: dente terminali brevissimo, crasso, obtuso: laterali longiore tenui, subulato, antherifero. Silicula subdepressa, sub-

orbiculata, margine foliaceo repando cincta, apice emarginata, valvulis dissepimento angustissimo contrariis, loculis (in nostra sp.) 2-6-spermis. Cotyl. dorsiferae o ||. SCHKUHR. DECAND.

1445. AETHIONEMA *saxatile* R. Brown. — Aeth. foliis subsessilibus lineari-integerrimis, siliculis obcordatis, stylo brevissimo. (Gall. *Ethionème des rochers.*)

Hall. Helv. 512. *Thlaspi saxatile* Sut. Fl. Helv. 2. p. 49. Heg. 2. p. 54. Clairv. Man. 213. Roesch in Alp. 2. p. 120.

R. Brown in Hort. Kew. ed. 2. tom. 4. p. 80. Dec. Syst. 2. p. 558. Prodr. 1. p. 209. n. 1. *Thl. saxatile* L. Sp. Pl. 901. Willd. Sp. Pl. 3. p. 444. Poir. Enc. 7. p. 540. Dec. Fl. Fr. 4250. Vill. Delph. 3. p. 299. Allion. Pedem. n. 916. (descr. egregia). Bertol. Amoen. Ital. 584. Crantz Austr. 25. *Lepidium foliis pulposis subrotundis antheris lateralibus* Hall. Goett. 246.

Thl. saxatile Jacq. Austr. tab. 236. Schkuhr Handb. tab. 180. — Barr. Ic. 845. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 18. fig. 29. I. B. Hist. 2. p. 918. fig. 2 *). (Hab. non male exprimit, sed siliculas habet acutiusculas integras). Chabr. Sciagr. 290. fig. 1. (*eadem*).

Thl. saxatile Ser. Schleich. Thom. exs.

Radix ramosa, tortuosa, lignosa, multicaulis. Caules simplices v. ramosi, decumbentes, per anthesin erectiusculi, basi sublignosi, dense foliosi, teretes, ut tota planta glabri, vix semipedales. Folia omnia caulina, glaucescentia, subpulposa, margine pellucida, sessilia, oblonga, obtusa, integerrima: inferiora subpetiolata, brevia lataque: reliqua angustiora, lanceolata. Racemus florens fere umbellatus, brevis, multiflorus, demum valde elongatus. Flores parvi, amoene carneo-rubelli, calyce laxe erecto, phyllis oblongis: exterioribus basi paulo productis.

---

*) Plantam Bauhinianam in M. *Nombre* Rhaetorum lectam in Hist. Helv. summus HALLERUS paucis verbis ut speciem dubiam nuperisque ignotam sub n. 513. describit: addit tamen eam ad *Aethionema* nostrum referri posse. N. 513. amiciss. SUTER (Fl. Helv. 2. p. 346.) cunctanter, sed vix bene ad *Thl. alpinum* amandat.

Petala calyce multo maiora, limbo patente, rotundato, integro v. obsolete emarginato. Filamenta longitudine calycis: maiora infra apicem obliquum denticulo obtuso instructa, ut antherae laterales esse videantur. Siliculae obovato-orbiculatae, profunde emarginatae, margine foliaceo, superne dilatato, repando circumcinctae, stylo lobis multo breviori instructae. Semina „granulata" Schkuhr, oblonga, obovata, in quovis loculo*) bina vel terna. (D. v.)

Hab. locis rupestribus Alpium montiumque, in Helvetia infrequens. „Novam civem Cl. Neuhaus detexit in rupibus circa *Ruchenette*, vallis *Erguël*." Haller. Plantam suam I. B. in M. *Nombre* (*Umbrail?*) Rhaetorum, supra balnea *Bormiensia*, indicat. In Alpibus *Rhaeticis* utique observavit *Aethionema* Rev. Pol. (Amiciss. Roesch l. c.) Circa *Olon* et *Contey*. Rev. Murith. Ego prope *la Novalèse* ad pedem australem M. *Cenisii* inveni. — Fl. Maio et Iunio. ♄, ♃. Etiam ♂ aut ☉. In regionibus calidioribus omnino suffruticosa deprehenditur.

G. 396. Thlaspi. — *Thlaspi* et *Hutchinsiae* sp. Dec. *Thlaspi* (gen. 802.) et *Iberidis* sp. L. *Lepidium* et *Nasturtii* sp. Hall. *Thlaspi* Juss. (241.) Gaertn. (tab. 141.) sp. etc.

Cal. basi plerumque aequalis. Petala aequalia v. (in unica sp.) obsolete inaequalia. Silicula depressa, apice emarginata, valvulis navicularibus acute carinatis v. margine proprio alatis, dissepimento perangusto contrariis, loculis 2-polyspermis. Cotyl. lateriferae o=.

Obs. Silicularum forma in hocce genere variabilis est, et subinde in una eademque specie inconstans deprehenditur. In *Thl. rotundifolio* earum loculi per abortum plerumque monospermi fiunt.

* *Silicularum valvulae acute carinatae, margine proprio carentes.*

Hutchinsia.

1446. Thlaspi *rotundifolium***) N. — Thl. radice

---

*) In loculis germinum Schkuhrius semper ovula tria neque plura detexit. Auctoribus Cl. Candollio et Mediko loculi subinde hexaspermi deprehenduntur.

**) Propter marginum defectum minus bene proprium constitutum

repente, caulibus prostratis, foliis radicalibus subrotundis: caulinis oblongis amplexicaulibus, siliculis corymbosis oblongis turgidis inferne attenuatis. (Sp. 1. Gall. *Tabouret à feuilles rondes.*)

Lepidium Hall. Helv. 517. Enum. 516. n. 3. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 50. et It. 2. p. 143. *Iberis rotundifolia* Sut. Fl. Helv. 2. p. 52. Heg. 2. p. 61. Wahlenb. Helv. 125. Mur. Bot. Val. 73. Roesch in Alp. 2. p. 121. *Lepidium rotundifolium* Clairv. Man. 215.

Hutchinsia rotundifolia R. Brown in Hort. Kew. ed. 2. tom. 4. p. 82. Dec. Syst. 2. p. 385. Prodr. 1. p. 177. n. 1. *Iberis rotundifolia* L. Sp. Pl. 905. Willd. Sp. Pl. 3. p. 454. Poir. Enc. Suppl. 3. n. 134. Vill. Delph. 3. p. 288. *Lepidium rotundifolium* Allion. Pedem. n. 925. Dec. Fl. Fr. 4215.

Ib. rotundifolia Sturm Fl. Germ. I. fasc. 20. tab. 12. (V. obs. nostr. I.). All. l. c. tab. 55. (Silic. perperam apice integrae). — Barr. Ic. 848 et 1305. fig. 2.

Lepidium rotundifolium Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 443. *Iberis rotundifolia* Thom. Schl. exs.

α oligospermum, foliorum caulinorum auriculis obtusis, siliculis subdispermis.

β corymbosum, foliorum caulinorum auriculis acutis, siliculis 4-8-spermis.

Hutchinsia corymbosa Gay in Bot. Zeit. Syllog. tom. 1. p. 169. n. 168.

Radix repens, longa, multiceps. Caules inferne prostrati denudatique v. oligophylli, per anthesin adscendentes; superne foliosi, crassiusculi, teretes, striati, ut tota herba glaberrimi, 3-4-unciales. Folia succulenta, glaucescentia, integerrima v. obsolete denticulata: ima supra caulium basin in rosulam irregularem expansa, petiolo plerumque longiora, ovato-rotundata: caulina duplo minora, oblonga, amplexicaulia, auriculis brevissimis, obtusis. Corymbus terminalis, per maturationem vix elongatus. Flores

---

est genus. In *Lepidio* etiam nonnullae species siliculis omnino apteris, aliae autem siliculis eximie marginatis gaudent.

magni, elegantes, ex violaceo pulchre lilacini, subirregulares, phyllis coloratis, obtusis: extimis basi subgibbosis. Petala ungue latiusculo, limbo ovato, patente, calyce multo maiora: interiora exterioribus paulo minora. Siliculae adsurgentes, pedunculo patentissimo paulo longiores, latiusculae, subquadrangulares, apice obtusae et, saltem per maturationem, leviter emarginatae, loculis (ut videtur per abortum) plerumque monospermis. Stylus persistens, lineam unam longus, silicula triplo brevior. (D. v.)

β a forma vulgari recedit: foliis caulinis acute, nec obtuse auriculatis, petalis quadrante longioribus, angustius spathulatis, siliculis 4–10-spermis, denique statione in solo granitico. (D. s.)

Hab. in summis Alpibus, inter lapides deciduos et in glareis, potissimum in molium glacialium vicinia. — In M. *Segnes* Rhaetorum, (I. I. Scheuchzer), *Galanda*, supra *Curiam*, (Cl. Custor), *Wengialp*, *Gemmi*, *Prapioz*, *Chapuise*, *Ovonnaz*, *Surchamp*, *Chaux-commun*, *Javernaz*, *Rosselinaz*, *Enzeindaz*, *Joux-verte*, *Joch* etc. Haller. In *Gotthardi* cacuminibus *Isenstock* et *Rossbodenstock*; in M. *Wendistock*, *Rothstock* et *Melchjoch Angelimontanorum*; *Krauchkamm Glaronensium*; *Sentis* (Cl. Custor) *Abbatiscellanorum* et in *Pilato*, sed nonnisi ad *Etzelfluhe*. Cl. Wahlenberg. In M. *Solalex*. Amiciss. Abr. Thomas. — In iugo australi Alpium nostrarum planta α, quantum sciam, nondum observata est; in eo nonnisi β, eaque rarissima occurrit. In M. *Käfel* et *Fünnelen* supra *Zermatten* ab amiciss. Lud., Em. Thomas et Gay lecta. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. I. Icon Sturmiana siliculas alienas sistit, nimis scilicet depressas et vere obcordatas, quas Cl. Koch in Bot. Zeit. 1822 ad *Thl. alpinum* retulit; sed siliculae eius multo latiores brevioresque sunt quam in ea tabula. Var. *albam*, in Germania, ut perhibent, non raro occurrentem, ego nusquam vidi.

Obs. II. Suadente amiciss. Gay, plantam graniticam β, quam primum ut propriam speciem descripserat, cum forma in solo calcareo nascente lubens rursus coniungo; nam var. etiam α racemis post maturationem corymbosis, vixque ac ne vix elongatis haud secus quam β gaudet.

Obs. III. Stirps pulchella inter *Lepidium*, *Iberidem* et *Thlaspi* ambigens, a *Lepidio* cotyledonibus lateriferis facile distinguitur; ab *Iberide* silicularum loculis neutiquam vere sed nonnisi per abortum monospermis, et corolla obscurius inaequali. Ob summam habitus cum *Thl. montano* similitudinem, haud secus ac species sequens, omnino ad genus *Thlaspi* referenda mihi videtur.

1447. Thlaspi *sylvium* N. — Thl. radice caespitosa, caulibus erectiusculis, foliis radicalibus spathulatis, caulinis amplexicaulibus, siliculis racemosis oblongis turgidis inferne attenuatis. (Sp. 2. Gall. *Tabouret du mont Cervin.*)

Thl. alpinum (non Jacq.) Mur. Bot. Val. 101. (excl. syn. Hali.). Heg. Fl. Helv. 2. p. 59. (saltem quoad pl. valesiacam). *Thl. alpestre* (non L. excl. etiam syn. Hall.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 50. et herbar.

Thl. alpinum Schl. Thom. exs.

Radix longa, crassiuscula, multiceps, dense caespitosa, neque repens, neque stolonifera. Herba tota glaberrima, glaucescens, provecta violaceo tincta. Folia subintegerrima v. obsolete denticulata, subcarnosa: radicalia petiolata, spathulata, in rosulas caespitosas expansa: caulina amplexicaulia, radicalibus saepe vix minora, ovata, obtusiuscula, auriculis brevissimis perinde obtusis. Caules erecti v. adscendentes, teretes, foliosi, biunciales, rarius semipedales, plerumque simplicissimi, nonnunquam tamen superne ramosiusculi. Corymbus per maturationem plus minus elongatus, saepe longe racemosus. Flores albi, duplo minores quam *Thl. montani*, sed multo maiores quam *alpestris*. Phylla laxiuscula, parva, ovata, obtusa, basi aequalia, livida, margine albido. Petala calyce saltem duplo longiora, aequalia, ungue brevi, sensim attenuato, limbo patente, rotundato, integro. Stamina calyce longiora, corolla multo breviora. Siliculae pedunculum aequantes v. longiores, oblongae, obovatae, tetragonae, turgidae, violaceae, obiter emarginatae, loculis plerumque 2-4-spermis, stylo persistente ad 2 lineas longo duplo longiores. (D. v.)

Hab. in summis Alpibus iugi australioris *valesiacis* infrequens. In M. *Räfel* et *Flüe* supra *Zermatten*. Rev. Murith. In M. *Fünnelen* et infra moles glaciales M. *Sylvii* (*Cervin*, *Matterhorn*) supra *Zermatten*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. I. Siliculae in ea ut in priori specie margine proprio,

nisi carinam acute exstantem dicas, omnino carent. Planta rara, forma fructus ad *Thl. rotundifolium* accedens, habitu racemoso, caespitoso, stylo duplo longiore, ab eo dignoscitur; a *Thl. alpestri* staminibus brevibus, a *perfoliato* stylo multo longiore, a *montano* floribus minoribus, siliculis turgidis polyspermis, ab omnibus denique sectionis sequentis speciebus, valvulis fructus omnino apteris eximie differt.

Obs. II. *Thlaspi alpinum* Jacq. in Alpe Loibe Carinthiae mediae a Cl. Hoppe lectum, a nostra planta procul distat et omnino cum *montano* radice stolonifera, petalis magnis, calyce staminibusque multo longioribus, atque silicula alato-depressa convenit: a formis solitis vix nisi stylo intra lineam longo emarginaturamque profundam paulisper tantum superante, et foliorum caulinorum auriculis distinctius sagittatis tenuioribusque differt. Denique *Thl. praecox* Wulff. etiam a Cl. Hoppe e loco natali prope Tergestum ab ipso Wulffenio indicato lectum missumque, quod etiam a Cl. Moricand accepi, radice mere fibrosa caespitosaque gaudet. Habitu ad *Thl. alpestre* accedit; sed petala multo maiora sunt et stamina triente superant. Calycis phylla colore pulchre lilacino distinguuntur; siliculam habet valde depressam, margine proprio triangulari alatam, pedunculo multo breviorem, stylo vix lineam unam longo terminatam.

** *Siliculae valvulis margine proprio alatis, distinctius emarginatae v. obcordatae.*

Thlaspi.

1448. Thlaspi *montanum* L. — Thl. radice stolonifera, foliis caulinis amplexicaulibus, petalis calycem staminaque longe superantibus, siliculis depressis obovatis subtetraspermis stylo triplo longioribus. (Sp. 3. Gall. *Tabouret de montagne.*)

Lepidium Hall. Helv. 518. Enum. 546. n. 1. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 32. Sut. Fl. Helv. 2. p. 49. Heg. 2. p. 58. Clairv. Man. 214. Mur. Bot. Val. 101. *Thl. alpinum Bellidis caeruleae folio* C. B. Basil. 31.

L. Sp. Pl. 902. Dec. Syst. 2. p. 379. Prodr. 1. p. 176. n. 10. Willd. Sp. Pl. 3. p. 445. Poir. Enc. Suppl. 5. p. 277. in obs. n. 4 (non Enc.). Dec. Fl. Fr. 4251. Vill. Delph. 3. p. 300. Bieb. Cauc. n. 1262. (absque descr. Inter syn. Hall. et *Thl. praecox* Wulff. citat).

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 19. tab. 2. Jacq. Austr. tab. 237. Schkuhr Handb. tab. 180?? (fructus. *Thl. montanum* Schkuhr n. 1791 ad plantam biennem annuamve, siliculis oblongis, obovatis, profundissime obcordatis, brevistylis polyspermisque instructam, a nostro, ut vi-

detur, alienissimam spectat). — Clus. Hist. 2. p. 151. fig. 1. (racemus nimis elongatus). Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 18. fig. 24. Tabern. Kräuterb. 852. fig. 2. (eadem fere ac Clusiana). I. B. Hist. 2. p. 926. (perinde).

Thom. Schleich. exs.

Radix fusiformis, dura, apice divisa fibrillosaque, stolones caespitosos protrudens. Foliorum radicalium rosulae stipitibus stolonibusve demum repentibus, elongatis insidentes. Caules simplicissimi, erecti, trientales v. semipedales. Folia subcarnosa, glaberrima: radicalia petiolata, obovata, integra v. hinc inde obsolete denticulata: caulina minora, distantia, oblonga, obtusa, amplexicaulia, auriculis parvis, deorsum protensis, obtusis. Corymbus terminalis, speciosus, per anthesin brevis latusque, fructiferus plus minus elongatus. Flores magni, albi. Calyx adpressus, phyllis basi aequalibus, lividis, margine albidis, ovatis, concavis. Petala calyce duplo triplove maiora, rotundata, integra v. obsolete emarginata. Stamina calycis longitudine. Siliculae pallidae, multo minus quam priorum turgidae brevioresque, depressae, late obovatae, apice modo obcordatae, modo quasi truncatae et obiter emarginatae, ala plana, inferne angusta, superne valde dilatata cinctae, stylo filiformi triplo longiores, loculis convexis, subdispermis, semine nempe altero saepius abortiente. (D. s.)

Hab. locis petrosis Alpium montiumque. In via, quae a sylva *Geiten* ad vallem M. *Vogelberg* subiectam ducit. In M. *Muteti* latere occidentali. In M. *Chasseral*, *Wasserfall*, supra *Dornach*, circa *Delémont*, inter *Sonceboz* et *la Hutte*, *au Pertuis*, *beym St. Martins Kloster*, *au creux du Van*. Supra M. *Gurnigel*. In M. *Pennino*, *Pilato* etc. Haller. In valle *D. Nicolai*. Rev. Murith. In hac regione eam reperire non potuit Cl. Gay. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Habent Cl. Suter et Hegetschweiler *Thl. montanum β praecox* Willd. quod nusquam in Helvetia inventum vidi. Cf. Obs. II. nostr. ad sp. praecedentem.

1449. Thlaspi *alpestre* L. — Thl. foliis subintegerrimis: caulinis sagittatis, staminibus corollam su-

perantibus, siliculis obovato-triangularibus emarginatis stylo multo longioribus. (Sp. 4. Gall. *Tabouret alpestre.*)

Lepidium Hall. Helv. 519. Emend. 6. n. 63. Heg. Fl. Helv. 2. p. 59? (non Sut.). Clairv. Man. 214. Roesch in Alpin. 2. p. 120.

L. Sp. Pl. 903. Dec. Syst. 2. p. 380. Prodr. 1. p. 176. n. 11. Willd. Sp. Pl. 3. p. 447. Poir. Enc. 7. p. 537. Dec. Fl. Fr. 4255. Smith Brit. 686. Vill. Delph. 3. p. 301. Gouan Illustr. 40.

Engl. Bot. 2. tab. 81. („Silic. nimis aliquantulum cordata." Sm.). Fortasse *Thl. alpinum* Crantz ad sp. priorem citatum huc pertinet. — Tabern. Kräuterb. 852. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 926. (eadem: flores nimis magni; folia sessilia). Chabr. Sciagr. 291. fig. 6. (perinde; has ic. ad priorem sp. citat illustriss. Candollius).

Thom. Schleich. exs. — *Thl. praecox* (non Wulff.) Schl. rar. exs. cent. 3. n. 68.

β pumilum, biunciale, floribus maioribus, Alpium graniticarum.

Radix gracilis, albida, fibrillosa, uni-bicaulis. Folia ut tota herba glaberrima: radicalia numerosa, in rosulam laxam expansa, saturate virentia, in petiolum decurrentia, obovata, integerrima v. repando-dentata: caulina, praesertim in var. β, glaucescentia, amplexicaulia, oblonga, integra dentatave, plus minus obtusa, auriculis obtusis deorsum porrectis. Caulis semipedalis, dodrantalis, erectus, teres, plerumque simplicissimus, superne saepe nudus. Racemus multiflorus, primum ovatus brevisque, demum non raro dimidiam caulis partem occupans. Flores albi, totius generis minimi. Phylla exigua, viridia v. colorata, adpressa, obtusa, basi aequalia. Petala integra, calyce duplo fere longiora. Stamina exserta et supra corollam sese paululum extollentia, antheris primum luteis, mox rubris, demum atropurpureis, ut flores variegati videantur. Siliculae glaucescentes, obovato-triangulares, subturgidae, margine proprio

inferne angustato circumcinctae, non profunde emarginatae, loculis polyspermis. Stylus persistens, emarginaturam superans, silicula multa brevior. (D. v.)

Hab. in montium Alpiumque pascuis, non ubique. In M. glacialibus *Stock* et *Sylvio* Valesiae, *Bernina* Rhaetorum (an var. β?). Haller. Circa *Ste-Ursanne*. I. B. In M. Iura, hinc inde, v. gr. *au Creux-du-van*, Cl. Decandolle, *au Baule*, supra *Bonmont*. β var. insignem ex Alpibus vallis *D. Nicolai* habui. — Fl. Maio et Iunio, β Iunio et Iulio. ♂ Vill. cui adsentio. ⊙ Willd. in enum. Poir. ♃ Gouan, Sm., Dec.

1450. Thlaspi *perfoliatum* L. — Thl. foliis subdentatis: caulinis sagittatis, siliculis obcordato-triangularibus, stylo brevissimo. (Sp. 5. Gall. *Tabouret enfilé*.)

Nasturtium Hall. Helv. 510. Enum. 544. n. 4. Sut. Fl. Helv. 50. Heg. 2. p. 59. Clairv. Man. 214. Mur. Bot. Val. 101. *Thl. perfoliatum maius* C. B. Basil. 30, et *minus* 31.

L. Sp. Pl. 922. Dec. Syst. 2. p. 378. Prodr. 1. p. 176. n. 9. Willd. Sp. Pl. 3. p. 447. Poir. Enc. 7. p. 535. Dec. Fl. Fr. 4253. Smith Brit. 685. Vill. Delph. 3. p. 302. Crantz Austr. 22. Bieb. Cauc. n. 1263.

Jacq. Austr. tab. 337. Engl. Bot. 33. tab. 2354. — Barr. Ic. 815. Tab. Kräuterb. 854. fig. 1 et 2. (ic. Clusian.) et 851. fig. 3. (*melior*). Clus. Hist. 2. p. 131. fig. 2 et 3. I. B. Hist. 2. p. 938. (*bene*). Chabr. Sciagr. 295. fig. 1. (*eadem*).

Radix gracilis, albida. Caulis saepe solitarius, simplex v. ramosus, ut tota planta glaber, foliosus, teres, striatus, semipedalis, dodrantalis et ultra. Folia glaucescentia, subpulposa, integra v. subdentata: radicalia petiolo alato insidentia, ovata: caulina cordato-sagittata, oblonga, obtusa, auriculis deorsum porrectis, rotundatis. Racemus florens brevis, ovatus, demum valde elongatus. Flores albi, parvi, phyllis basi aequalibus, ovatis, plus minus colorati. Petala integra, obtusa, calyce paulo longiora. Stamina vix exserta, antheris luteis. Siliculae

obcordatae, triangulares, subventricosae, margine tenui, basin versus perangusto, superne insigniter dilatato cinctae, loculis polyspermis. Stylus persistens siliculae emarginatura multo brevior. (D. v.)

Hab. locis cultis, in pascuis collibusque aridis, etc. — *Seduni*, circa *St.-Pierre*, *aux Devens* prope *Bex*. *Basileae*. C. B. *Neviduni*, prope *Bonmont* etc. — Fl. Aprili et Maio. ☉.

1451. Thlaspi *arvense* L. — Thl. glabrum, foliis amplexicaulibus oblongis dentatis, siliculis orbiculatis profunde emarginatis late alatis, stylo brevissimo. (Sp. 6. Gall. *Tabouret des champs*.)

Nasturtium Hall. Helv. 511. Enum. 545. n. 5. Sut. Fl. Helv. 2. p. 49. Heg. 2. p. 57. Clairv. Man. 213. Wahlenb. Helv. 124. Mur. Bot. Val. 101. *Thl. arvense* C. B. Basil. 30.

L. Sp. Pl. 901. Dec. Syst. 2. p. 375. Prodr. 1. p. 175. n. 3. Willd. Sp. Pl. 3. p. 442. Poir. Enc. 7. p. 539. Dec. Fl. Fr. 4250. Smith Fl. Brit. 683. Vill. Delph. 3. p. 298. Crantz Austr. 22. Bieb. Cauc. n. 1259.

Lam. Illustr. tab. 557. fig. 1. Fl. Dan. tab. 793. Engl. Bot. 23. tab. 1659. Schkuhr Handb. t. 180. (*fructus*). — Camer. Epit. 337. Matth. 427. fig. 3. Tab. Kräuterb. 849. fig. 2. Dod. Pempt. 712. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 923.

Radix annua. Caulis ut tota herba glaber, erectus, semipedalis, pedalis, simplex v. superne ramosus, subangulosus. Folia succulenta, fragilia: ima petiolata, parva, irregulariter ovata, subrepanda, cito marcescentia: cetera amplexicaulia, oblonga, obtusa, dentata, subsagittata, auriculis parvis, denticulatis, acutis. Racemus demum oblongus. Flores albi, mediocres, phyllis basi aequalibus, obtusis, margine albidis. Petala calyce duplo maiora, apice obiter emarginata integrave, ungue basi perangusto, stamina aequante. Siliculae totius generis maximae, orbiculatae, valde depressae, ad medium tamen utrinque convexo-elevatae, margine amplo foliaceo circumcinctae, profunde inciso-emarginatae, lobis rotundatis,

stylo quintuplo longioribus. Semina in quovis loculo quina senave, oblonga, fusca, pulchre cochleato-rugosa. Odor foetidus, alliaceus. (D. v.)

Hab. in arvis nimis frequens segetumque vitium. Apud nos tamen in planitie paulo rarius occurrit, v. gr. circa *Crans*, *Neviduni* prope *Calève* et sylvulam *Bougis*. Sed in montanis vulgatissimum est. — Fl. Aprili–Iunio. ☉.

G. 397. Capsella Vent. tab. 3. p. 110. Dec. Syst. et Prodr. *Capsellae* sp. Medik. et Moench. *Nasturtii* sp. Hall. *Thlaspi* sp. L.

Cal. adpressus, basi aequalis. Petala aequalia, integra. Silic. depresso-complanata, obverse triangularis, obcordata, aptera, valvulis dissepimento perangusto contrariis, conduplicato-carinatis, loculis polyspermis. Stigma sessile. Cotyl. „dorsiferae o||" Schkuhr, Monn. Gay, Sendel, „lateriferae o=" Decandolle.

1452. Capsella *Bursa-pastoris* Moench. — (Gall. *Capselle Bourse-à-pasteur.*)

Nasturtium Hall. Helv. 514. Enum. 545. n. 6. *Thlaspi Bursa pastoris* Sut. Fl. Helv. 2. p. 50. Heg. 2. p. 59. Clairv. Man. 214. Wahlenb. Helv. 125. Mur. Bot. Val. 101. *B. pastoris maior folio sinuato* C. B. Basil. 31.

Moench Meth. 271. Dec. Syst. 2. p. 383. Prodr. 1. p. 177. *Thl. B. pastoris* L. Sp. Pl. 903. Willd. Sp. Pl. 3. p. 447. Poir. Enc. 7. p. 534. Dec. Fl. Fr. 4249. Smith Brit. 687. Vill. Delph. 3. p. 303. Bertol. Amoen. Ital. 163. Bieb. Cauc. n. 1264. *Iberis B. pastoris* Crantz Austr. 20.

Thl. B. pastoris Engl. Bot. 21. tab. 1485. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 23. tab. 5. Lam. Illustr. tab. 557. fig. 2. Fl. Dan. tab. 729. Schkuhr Handb. tab. 180. (*fructus*). — Blackw. tab. 5. Fuchs Hist. 611. Matth. 429. Tab. Kräuterb. 512. fig. 1. Dod. Pempt. 103. fig. 1.

β *B. pastoris eleganti folio instar Coronopi repentis* Tourn. Inst. 116. — *B. pastoris media* C. B. Basil. 31. Tab. Kräuterb. 512. fig. 2.

γ *B. pastoris maior, folio non sinuato* C. B. Basil. 31. Weinm. Ic. tab. 274. *d* et *e*.

δ apetala, floribus apetalis diandris. Hag. Fl. Basil. 2. ined. var. *δ*.

Radix annua. Folia pilis brevibus, distantibus, rigidulis pubescentia ciliataque: radicalia petiolata, in solo fertili plerumque profunde pinnatifida lyratave, pinnulis triangularibus non raro dentatis, locis aridiusculis saepius integra, ovato-oblonga, quandoque denticulata: caulina minora, erecta, amplexicaulia, lanceolata, obtusiuscula, auriculis brevibus, deorsum porrectis, apiculato-rotundatis. Corymbus per maturationem longe racemosus. Flores parvi, albi, phyllis adpressis, concavis, vage hispidulis, basi aequalibus. Petala calyce paulo maiora, limbo patente, lato brevique, integro. Siliculae oblongae, laeves, planae, margine proprio omnino destitutae (valvulis nempe intus totis cavis), triangulares, obcordatae, lobis rotundatis, distantibus, stylo persistente longioribus. Semina utrinque plurima, oblonga, laevia. (D. v.)

Hab. locis ruderatis cultisve, ubique vulgatissima. — Per totum fere annum floret. ⊙.

G. 398. Iberis L. gen. 814. Hall. Juss. 240. Gaertn. tab. 141. *Thlaspi* sp. Tourn. tab. 101 A, B, C.

Cor. irregularis: petala exter. interioribus multo maiora! Silic. depressa, emarginata, valvulis dissepimento perangusto contrariis, naviculaaribus, ad carinam marginatis, loculis monospermis. Cotyl. lateriferae o=.

1453. Iberis *amara* L. — Ib. herbacea, foliis superne dilatatis dentatis, corymbis racemosis, siliculae lobulis deltoideis. (Sp. 1. Gall. *Ibéride amère.*)

Hall. Helv. 520. Enum. 543. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 52. Heg. 2. p. 61. Clairv. Man. 213. Mur. Bot. Val. 73. *Thlaspi umbellatum arvense Iberidis folio* C. B. Basil. 31.

L. Sp. Pl. 906. Dec. Syst. 2. p. 398. Prodr. 1. p. 180. n. 15. Willd. Sp. Pl. 3. p. 456. Lam. Enc. 3. p. 222. Dec. Fl. Fr. 4262. Smith Brit. 692. Vill. Delph. 3. p. 290. *Thlaspi amarum* Crantz Austr. 25.

Engl. Bot. 1. tab. 52. — Riv. Tetrap. Irr. tab. 108. Tab. Kräuterb. 851. fig. 4. Moris. 2. s. 3. tab. 17. fig. 18. I. B. Hist. 2. p. 925. fig. 1. (excl. planta minore). Chabr. Sciagr. 291. fig. 4. (eadem, excl. etiam fig. interiore).

Ser. Schleich. Thom. exs.

Radix annua, multiceps. Caules erecti v. adscendentes, duri, angulosi, superne ramosi, semipedales, dodrantales. Folia sessilia, subcarnosa, oblonga, basi angustissima, superne dilatata, obtusa, infra apicem dentibus paucis, rotundatis profundisque instructa. Corymbi speciosi, numerosi, per anthesin fere umbellati, demum longe racemosi. Flores numerosi, pulchri, albi, centrum versus saepe purpurascentes, phyllis parvis, laxis, margine scariosis, vulgo colore lilacino v. purpura saturatiore tinctis. Petala ungue brevi, lineari, angustissimo, limbo magno, patentissimo, integro, oblongo, superne dilatato. Antherae luteae; stylus et filamenta subexserta, demum non raro atro-purpurea. Siliculae orbiculares, subcompressae, margine proprio angusto, subdenticulato cinctae, apice emarginatae, lobulis triangularibus, acutis, loculis monospermis. Semina ovata, pulchre punctata. (D. v.)

Hab. locis arenosis et in agris Helvetiae occidentalis, hinc inde. — *Basileae*, versus *St.-Louis*; inter *Wyl* et *Haltingen*. Circa *Montcherand* et *Chexbres*. *A la côte de Noiraigues*. Haller. Prope *Thoiry*. I. B. *Genevae*. *Idem* et Ray. In *Valesia*, locis humidis (?). Rev. Murith. *Neviduni*, praecipue ad littorum steriles clivos, frequens. Etiam prope *Longirod*, in agris, ubi flores centrum versus non purpurascunt. — Fl. Iunio-Septembri. ⊙.

1454. Iberis *pinnata* L. — Ib. herbacea, foliis pinnatifidis, corymbis umbellatis, siliculae lobulis deltoideis. (Sp. 2. Gall. *Ibéride pinnatifide*.)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 62.

L. Sp. Pl. 907. Dec. Syst. 2. p. 399. Prodr. 1. p. 180. n. 13. Willd. Sp. Pl. 3. p. 458. Lam. Enc. 3. p. 223. Dec. Fl. Fr. 4263. Vill. Delph. 3. p. 291. All. Pedem. n. 924.

Barr. Ic. 1306. (*mala*). Tabern. Kräuterb. 851. fig. 2? (*saltem mala*). Lobel. Adv. 75. fig. 2. (*rudis*). Icon. tab. 218. fig. 2. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 17. fig. 19. I. B. Hist. 2. p. 925. fig. 1. (excl. planta maiore). Chabr. Sciagr. 291. f. 4. (eadem, excl. etiam planta exteriore). Dalech. Hist. 655. fig. 2.

Ser. Schl. Thom. exs.

Radix gracilis, annua, saepe unicaulis. Caulis semipedalis, dodrantalis, iam prope basin ramosissimus, ramis imis erectis, ad altitudinem totius plantae adtingentibus, rarius simplex, teres, pilosiusculus, superne leviter sulcatus. Folia subcarnosa, oblonga, in petiolum angustata, pinnatifida; laciniae utrinque 1-3, distantes, pilis raris sed longis ciliatae: imorum breviores, ovatae, obtusae: ceterorum lineares, acutae, elongatae. Corymbus umbellatus, etiam per maturationem brevis, neque racemosus. Flores elegantes, albi, prioris similes. Calyx patens, phyllis rotundatis, margine late violaceis. Petala exteriora maxima, limbo oblongo, obovato, ungue brevissimo, lineari: interiora multo minora. Siliculae orbiculatae, depressae, margine conspicuo viridi circumcinctae, apice bifido-emarginatae, lobulis late triangularibus, acutis, loculis monospermis. Stylus persistens, emarginaturam superans. (D. v.)

Hab. inter segetes Helvetiae occidentalis infrequens et, ut puto, cum seminibus peregrinis adventitia. Eam inter *Trélex* et *Gingins* ante multos annos magna copia observavit amiciss. Gay, et mihi etiam *Neviduni* anno 1822 in agris pone sylvulam *Bougis*, quos paene replebat, obvia fuit. Sed postea non amplius reperire potui. — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

+ 1455. Iberis *umbellata* L. — Ib. herbacea, foliis acuminato-lanceolatis: superioribus integerrimis, co-

rymbis umbellatis, siliculae lobis elongatis acuminatis. (Sp. 3. Gall. *Ibéride en ombelle.*)

L. Sp. Pl. 905. Dec. Syst. 2. p. 401. Prodr. 1. p. 179. n. 10. Willd. Sp. Pl. 3. p. 456. Lam. Enc. 3. p. 222. Dec. Fl. Fr. 4265. Allion. Pedem. n. 922. Bertol. Amoen. It. 163. *Thlaspi umbellatum* Crantz Austr. 25.

Rivin. Tetrap. Irr. tab. 225. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 17. fig. 21. Tab. Kräuterb. 850. fig. 1. (fol. omnia integra). Lob. Ic. tab. 216. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 924. Chabr. Sciagr. 291. fig. 3.

Ab *amara* differt caulibus rigidioribus, erectis, ramosis, ut tota planta glaberrimis, profunde striatis, foliis subcarnosis, angustis, lanceolatis, imis quandoque serratis, mediis superioribusque integerrimis, corymbis etiam per maturationem fere umbellatis vixque elongatis. Flores magni, elegantes, purpurei v. rubri, rarius albi. Calyx erectus, phyllis margine coloratis, basi subinaequalibus. Petala exteriora maxima. Siliculae oblongae, complanato-depressae, margine inferne perangusto, superne valde dilatato cinctae, utrinque monospermae, apice profunde incisae, lobulis elongatis, acuminato-cuspidatis, stylum ad 2 lineas longum demum superantibus. Semina pendula, pyriformia. (D. v.)

Inter segetes apud nos, absque dubio cum seminibus adventitiis allata, rarius occurrit. Eam bis in agro *Nevidunensi* inter sylvulam *Bougis* et viam regiam, qua Genevam itur, in arvis semitae conterminis legi. In hortis frequenter colitur. — Fl. Iul. et Aug. ☉.

G. 399. Teesdalia R. Brown. Dec. Syst. *Guepinia* Bast. Dec. Suppl. *Iberis* Dill. Nov. gen. 123. tab. 6. *Iberidis* sp. Hall. *Iberidis* et *Lepidii* sp. L.

Cor. (in nostra sp.) inaequalis. Stam. basi squamula petaloidea intus appendiculata! Silic. depressa, ovalis, brevistyla, margine angusto cincta, valvulis navicularibus, convexis, dissepi-

mento perangusto contrariis, loculis dispermis. Cotyl. lateriferae o=. Schk. Dec. Monn.

1456. Teesdalia *Iberis* Dec. — T. petalis inaequalibus: exterioribus maioribus. Dec. (Gall. *Teesdalie Ibéride.*)

Iberis Hall. Helv. 521. Cat. rar. n. 692. Enum. 532. n. 1. *Iberis nudicaulis* Sut. Fl. Helv. 2. p. 52. Heg. 2. p. 61. Clairv. Man. 213. *Bursa pastoris minor, folio inciso* C. B. Basil. 31.

Dec. Syst. 2. p. 392. Prodr. 1. p. 178. *Guepinia Iberis* Fl. Fr. Suppl. 596. *Ib. nudicaulis* L. Sp. Pl. 907. Willd. Sp. Pl. 3. p. 458. Lam. Enc. 3. p. 223. Smith Brit. 692. Vill. Delph. 3. p. 291. *Thlaspi nudicaule* α Dec. Fl. Fr. 4284. *Lepidium scapiferum* Wallr. Sched. 344.

Ib. nudicaulis Fl. Dan. tab. 323. Engl. Bot. 5. tab. 327. (*opt.*). Schkuhr Handb. tab. 179. (*bona*). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 11. tab. 9. (*opt.*). — Tab. Kräuterb. 812. fig. 1. Lob. Ic. 221. fig. 2. Dod. Pempt. 103. fig. 2. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 19. fig. 5. I. B. Hist. 2. p. 937. fig. 1.

Ib. nudicaulis Schleich. Thom. exs.

Radix exilis, longa, parum fibrosa. Plantula tota laevis glabraque. Caules plerumque uno plures: exteriores adscendentes, vulgo subfoliosi: centralis erectus, aphyllus, simplicissimus, trientalis, semipedalis. Folia radicalia in rosulam expansa, petiolata, lyrato-pinnatifida, lobis utrinque paucis, parvulis, obtusis, terminali maximo, rotundato: caulina parva, sessilia, saepius indivisa, acutiuscula. Flores in corymbum parvum, capitatum collecti, exigui, albi. Calycis phylla basi omnino aequalia, ovata, obtusa, concava. Petala 2 exteriora reliquis fere duplo maiora, oblonga, obtusa. Squamae filamentorum basi interiori adnatae, albae, petaloideae, fortasse glandularum locum obtinentes; stamina longiora squamis multo maioribus quam duo minora instructa sunt.

Siliculae racemosae, virides, late ovales, breviter emarginatae, margine angusto, superne paululum dilatato cinctae, stylo parvo emarginaturam vix superante, valvulis convexis, navicularibus, loculis dispermis. Semina parva, rutila, orbiculata, compressa, subconcava, cotyledonibus „lateriferis o=" Amic. Monnard. (D. s.)

Hab. locis arenosis, rarior. — *Basileae* ad *Novam domum*, C. B., extra sylvam prope *Wyl*, Cherler, et in agris macilentis versus *Haltingen*. Haller. Prope *Genevam* inter segetes circa *Thoiry* et *M. Salaevam*. Ray. Circa *Tavannes* inter *Court* et *Sonvillier*. In agris prope *Colombier* et *Arreusa*. *Grandisoni* ad officinas lateritias. Haller. — Fl. Maio. ⊙.

G. 400. Biscutella L. gen. 808. Dec. Hall. Juss. 239. Gaertn. tab. 141. *Thlaspidium* Tourn. tab. 101.

Cal. erectiusculus, phyllis exterioribus basi plus minus gibbosis. Pet. integra. Silic. depressissima, didyma, bilocularis: loculis septo perangusto adfixis, orbiculatis, complanatis, integerrimis, marginatis, monospermis, deciduis; dissepimentum sursum in stylum scutellas longe superantem, deorsum in pedicellum proprium elongatum. Cotyl. lateriferae o=. Schk. Dec. Andrz. Gay.

1457. Biscutella *laevigata* L. — B. siliculis glabris laevibus reticulato-venosis, foliis plerisque radicalibus petiolatis integris dentatisve: summis linearibus integerrimis. (Sp. 1. Gall. *Lunetière à fruits lisses.*)

I. Biscutella *laevigata* vulgaris, — foliis scabris pilosis.

Hall. Helv. 501. Cat. rar. n. 688. Enum. 541. n. 1. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 50. It. 5. p. 428? It. 7. p. 519? Sut. Fl. Helv. 2. p. 55. Heg. 2. p. 64. Clairv. Man. 216. Wahlenb. Helv. 125. Mur. Bot. Val. 55.

L. Mant. 225. Dec. Syst. 2. p. 413. Prodr. 1. p. 182. n. 17. Diss. n. 19. Willd. Sp. Pl. 3. p. 474. Lam. Enc. 3. p. 618. Bertol. Amoen. Ital. 164. Dec. Fl. Fr.

4209. *B. didyma* (non L.) Scop. Carn. n. 804. Vill. Delph. 3. p. 304? (Ob Hall. syn. Plantam region. calidior. nonnisi cunctanter huc cito.)

Jacq. Austr. tab. 339. Dec. Ic. Rar. Gall. 11. tab. 38. (*optima*). — Ic. veterum ut Dalech. Hist. 1314. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 935. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 133. fig. 1. etc. etc. utpote nimis incertas omittimus. Aequo enim iure ad *B. saxatilem* aut ad alias affines species ac ad *laevigatam* trahi possunt.

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 123. Thom. Schleich. exs.

Radix crassa, dura, tortuosa. Caulis parum foliosus, inferne simplex, superne plerumque ramoso-paniculatus, teres, erectus, infra medium pilosus, ceterum laevis, dodrantalis pedalisve. Folia radicalia caespitosa, erecta, in petiolum alatum hirtumque angustata, pilis simplicibus, superne sensim attenuatis utrinque hirsuta scabraque, griseo-virentia, oblonga, parum obtusa, rarius integra, plerumque dentata aut sinuato-dentata, dentibus plus minus profundis, subinde late triangularibus: caulina minora, remota: summa linearia, ciliata, stipuliformia. Corymbi terminales, basi saepe compositi, paniculati, ovati, per maturationem vix elongati. Flores sulphurei, odorati; calyx phyllis erectiusculis, nec tamen adpressis, coloratis, subconcavis, ovato-acutis, glabriusculis: exterioribus basi subgibbosis. Petala 2-3ve lineas longa, patentia, unguiculo brevissimo, lineari, limbo obovato, integro, basi supra unguem utrinque auriculato. Glandulae receptaculi 4, minimae. Siliculae magnae, biorbiculatae, glabrae laevesque, venis s. nervulis elevatis quasi reticulatae, complanatae, scutis margine membranaceis, superne prope stylum saepissime denticulo notatis. Semen funiculo horizontali septo adfixum, nec pendulum. Stylus strictus, orbes valde superans. (D. v.)

Hab. in pratis subalpinis et alpinis frequens. In M. *Iura*. Cl. DECANDOLLE. Etiam in planitie vidit summus HALLERUS,

scilicet *au Furet*, nisi forte ei *B. saxatilis* nostrae simillima occurrit. Circa *Blotzheim*. Cl. Lachenal in Not. Ined. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

II. Biscutella *laevigata* glabra, — foliis integris subdentatisve glaberrimis subciliatis carnosis.

B. glabra Mur. Bot. Val. 55. Clairv. Man. 216.

B. lucida Dec. Syst. 2. p. 414? Diss. n. 20. tab. 7. Prodr. 1. p. 183. n. 18. Balb. H. Taur. (Dec.) — Barr. Ic. 254.

B. laevigata b *glaberrima* Thom. Schl. exs.

Radix gracilis, tenera, longa. Caulis semipedalis, dodrantalis, glaberrimus. Folia brevius petiolata, oblonga, vix ultra 2-4 lineas lata, inferne sensim angustata, apice obtusa et quasi callosa, costa nitida, alba lataque percursa, subcarnosa, utrinque glaberrima, sed saepe pilis rigidis ad petiolum magis numerosis ciliata, vulgo parum profunde dentata, omnia tamen quandoque integra: caulina remota, pauca, linearia et valde angusta, plerumque integerrima. Flores minores quam prioris, ceterum eiusdem fabricae. Siliculae magnae, per maturationem saepius violaceo tinctae, praecipue marginem versus venulis elevatis, anastomosantibus reticulatae. Semen punctis minutis contiguis notatum. (D. v.)

Hab. in summis Alpibus australibus infrequens. Primum hancce plantam in M. *Sempronio* ad moles glaciales *Kaltwassergletscher*, deinde in M. *Furca di Bosco* supra *Pommat* observavi. — In M. *Gotthardo*. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1458. Biscutella *saxatilis* Schleich. — B. siliculis glabris punctato-muricatis aveniis, foliis oblongis integris dentatisve utrinque piloso-scabris. (Sp. 2. Gall. *Lunetière des rochers.*)

Clairv. Man. 216. *B. subspathulata* (non Lam.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 312. in app. Heg. 2. p. 64. (excl. syn. Gaud.) *B. longifolia* Mur. Bot. Val. 55.

Dec. Fl. Fr. 4210. Syst. 2. p. 415. Prodr. 1. p. 183. n. 21.

Diss. n. 24. Poir. Enc. Suppl. 3. p. 519. Bert. Amoen. Ital. 385. *B. longifolia* Vill. Delph. 3. p. 305.

Dec. Diss. tab. 10. Huc dubitanter icones veterum, de quibus ad *B. laevigatam* mentionem fecimus, Vir celeberr. citat.

Schl. rar. exs. cent. . . . . n 69. *B. longifolia* Thom. exs.

B. laevigatae I simillima differt foliis plerumque magis obtusis, ceterum valde variabilibus, ac praecipue siliculis neutiquam venosis, disco punctis elevatis, albidis, sparsis, lentis ope conspicuis exasperato, margine albido, paulo latiore. Semen, quantum in planta sicca discernere potui, laevissimum. Caulis saepe magis foliosus. (D. v.)

Hab. ad petras rupiumque fragmenta, in *Valesia* inferiori. — Inter *Agaunum* et *Octodurum*, haud infrequens. — Eam in *Gemmio* indicat Cl. Hegetschweiler. — Fl. Maio - Iulio. ♃.

Obs. Nomen Villarsianum, utpote antiquius, sane servari potuisset. Sed Schleicherianum, a celeberr. Candollio, Persoonio et Bertolonio illustratum omnibusque iam notum, ne in posterum oriretur confusio, etiam adoptare malui. — Praeter formam nostram, duas adhuc varietates adducit summus Candollius: alteram nempe foliis radicalibus sinuato-pinnatifidis v. inciso-dentatis, quam Villarsius iam descripsit; alteram *depressam*, „habitu humili satis distinctam" a Thomasio (Lud. ?) acceptam, sed mihi ignotam, cuius patriam non indicat. — Plantae nostrae in hortis cultae fructus immutati perstant.

G. 401. Lunaria L. gen. 809. Hall. Dec. Syst. Juss. 139. Gaertn. 2. tab. 124. *Lunariae* sp. Tourn. tab. 105.

Cal. erectus, connivens, phyll. exter. basi gibbosis. Petala magna. Silic. maxima, supra receptaculum pedicellata, ovalis v. oblonga, complanata, loculis 2-6-spermis, valvulis dissepimento maximo argenteo-scarioso parallelis. Stylus longus, persistens. Cotyl. planae, foliaceae, lateriferae o=. Schkuhr. Dec.

1459. Lunaria *rediviva* L. — L. foliis omnibus petiolatis, siliculis oblongis utrinque attenuato-acutis,

pedicello pedunculum superante. (Sp. 1. Gall. *Lunaire vivace.*)

Hall. Helv. 500. Catal. rar. n. 687. Enum. 540. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 53. Heg. 2. p. 65. Clairv. Man. 217. Mur. Bot. Val. 77. Wahlenb. Helv. 125. Roesch in Alpin. 2. p. 121.

L. Sp. Pl. 911. Dec. Syst. 2. p. 281. Prodr. 1. p. 156. Willd. Sp. Pl. 3. p. 176. Desrouss. in Enc. 3. p. 616. Dec. Fl. Fr. 4207. Vill. Delph. 3. p. 307. Allion. Pedem. n. 898. Crantz Austr. 18. Tratt. in Roem. Arch. 2. p. 1. p. 25.

Rchb. in Sturm Germ. I. fasc. 48. n. 5. Lam. Ill. tab. 561. fig. 1. — Tab. Kräuterb. 696. fig. 2 et 3. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 9. fig. 3. Clus. Hist. 1. p. 297. fig. 2. (*bona*). Lob. Ic. 2. tab. 278. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 882. fig. 2. Chabr. Sciagr. 281. fig. 6. (*eadem*).

Schl. Thom. exs.

Radix magna, ramosa, fibris numerosissimis stipata, perennis. Caules erecti, ramosi, fistulosi, teretes, striati, foliosi, praesertim superne pilis patentibus, simplicibus, rigidis hirti, cubitales et sesquicubitales. Folia omnia petiolata, magna, pubescentia, saturate virentia, cordato-oblonga, acuminata, grosse serrata, acumine tamen integro, sursum decrescentia: radicalia maxima, nervis ad basin denudatis, ramosis, dentibus minoribus, mucronatis: inferiora opposita v. subopposita: cetera alterna, dentibus perinde mucronulatis. Racemi ad basin foliosi, terminales, corymbosi, demum valde elongati. Flores speciosi, magni, odorati, lilacini v. violaceo-purpurei. Calyx clausus, cylindricus, phyllis oblongis, obtusis, glabris, dilutius coloratis, deciduis: exterioribus deorsum eximie gibbosis. Petala calyce multo maiora, unguibus perangustis, phyllorum longitudine, limbo patente, obovato, integro. Germen pedicellatum, „stipite stamina breviora superans." Dec. Siliculae oblongae, fere biunciales, ad medium 10 lineas latae, margine incrassato-carinato, cuius stylus et pedicellus

elongationes esse videntur, cinctae, complanatae, seminibus orbiculatis, remotis, plerisque nempe abortientibus. Pedicellus proprius sescuncialis, pedunculo triplo quadruplove longior. Valvulae tenues, venulosae. Stylus rigidus, 3 lineas longus. (D. v.)

Hab. in sylvis dumetisque montanis et subalpinis, haud infrequens. — In M. *Salaeva*. I. B. In M. *Pilato*. C. B. *Galanda*. Fabricius. In vallibus iuranis *Combe-Biosse*, *Combe de Beaufond*, *Creux-de-champ*, *Cul-des-prés*, *Poulins*, *rochers de Vausseyon*. Gagnebin. In M. *Thoiry*, *Creux-du-van*; in dumetis et rupibus ad dextram *Portae saxi*, abunde. Haller. Ad *Steinbach* prope *Ballstall*; in M. *Ballon*. Cl. Hagenbach. Circa balneum *Bur*. Cl. Mieg. In M. *Wasserfall*. Cl. Lachenal. Prope sacellum arcis *Vorburg*. Cl. Friche-Joset. In sylva opaca, supra *Grafenort* versus *Engelberg*. Cl. Wahlenberg. *Aux Frachis* supra *Bex*. *Sur les Plans*. Prope *Vouvry*. Rev. Murith. In M. *Iura* supra *Bonmont*, *St. Cergues*, *Longirod* etc. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

1460. Lunaria *biennis* Moench. — L. foliis superioribus sessilibus, siliculis ovalibus utrinque obtusis: pedunculo pedicellum superante. (Sp. 2. Gall. *Lunaire bisannuelle.*)

L. annua Sut. Fl. Helv. 2. p. 55. Heg. 2. p. 65. Clairv. Man. 217. Roesch in Alpin. 2. p. 121. *L. maior siliqua rotundiore* I. B. Hist. 2. p. 881.

Moench Meth. 264. Dec. Syst. 2. n. 282. Prodr. 1. p. 156. *L. annua* L. Sp. Pl. 911. Willd. Sp. Pl. 3. p. 477. Desrouss. in Enc. 3. pag. 616. Dec. Fl. Fr. 4206. Crantz Austr. 18. Tratt. in Roem. Arch. 2. p. 1. p. 25.

Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 48. tab. 6. *L. annua* Lam. Illustr. tab. 561. fig. 2. Schkuhr Handb. tab. 182. — Tabern. Kräuterb. 696. fig. 1. Lob. Obs. 174. fig. 2. Icon. tab. 322. fig. 1. Dod. Pempt. 161. fig. 2. I. B. l. c. p. 882. fig. 1. Dalech. Hist. 2. s. 3. tab. 9. fig. 1.

Schl. Thom. exs.

Radix biennis, fusiformis, simplex v. tandem ramosiuscula. Caulis strictus, teres, pilis rigidis, subreflexis hirtus, ramosus, foliosus, cubitalis, bicubitalis.

Folia pallida v. subglaucescentia, villosa, fere eiusdem formae ac prioris, inferiora etiam subopposita, pleraque petiolata, superiora autem sessilia: omnium dentes grossi, mutici. Racemi axillares et terminales. Flores inodori, saturate purpurei, calyce vix colorato, phyllis virentibus, margine subinde purpurascentibus scariosisque, pilosiusculis. „Stamina breviora germinis stipitem longe superantia." Dec. „Glandulae ad basin utriusque staminis brevioris ternae, 2 nempe extrorsum sitae: interior singularis." Schkuhr. Siliculae unciales, sescunciales, ovales v. late ellipticae, obtusissimae, saepius hexaspermae: pedicellus proprius 3-5 lineas longus, pedunculo semper multo brevior. (D. v.)

Hab. in sylvis rarissima. — Circa *Curiam Rhaetorum* et *Glaronam*. I. B. Sed iis locis non amplius reperta fuit. Circa *Magadino* in *Ticini* pago. Cl. Schleicher. Ego quoque, sed tantum semel *Neviduni* ad lacus littora florentem inveni. In Alpibus supra vallem *Bagnes Valesiae* inferioris absque ullo dubio provenit, licet eam ibi nemo observaverit: nam post illam anni 1818 ingentem stragem, quae hanc vallem totamque ei subiectam regionem vastavit, nunc, monente rev. Lamon, in terris, quae inundatae fuerunt, circa *Octodurum* frequens occurrit. Ceterum in hortis passim colitur. — Fl. Aprili et Maio. ♂ spontanea. Subinde triennis.

Obs. „Seminibus Februario satis, planta vix pedalis observatur, tuncque iam eodem anno floret et siliculas fere orbiculatas edit." Trattinick l. c. Quam obs. etiam Schkuhrius confirmavit. In horto meo e seminibus a rev. Lamon acceptis orta, nonnisi anno secundo floruit.

G. 402. Clypeola L. gen. 807. (excl. sp. 2da.) Dec. Syst. Juss. 240. Gaertn. tab. 141.

Cal. aequalis, tarde deciduus. Stam. „dentata" (Dec.). Silic. orbicularis, margine membranaceo aequali cincta, emarginata, planiuscula, indehiscens (?), 1-locularis, 1-sperma, stigmate in emarginatura subsessili. Sem. orbiculatum. Cotyl. lateriferae o=. Dec. Monn. Gay.

1461. Clypeola *Ionthlaspi* L. — Cl. caulibus dif-

fuso-adscendentibus, siliculis pendulis. (Gall. *Clypéole Jonthlaspi.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 54. Heg. 2. p. 64. Mur. Bot. Val. 62. *Alyssum Ionthlaspi* Clairv. Man. 216.

L. Sp. Pl. 910. Dec. Syst. 2. p. 326. Prodr. 1. p. 165. n. 1. Willd. Sp. Pl. 3. p. 471. Lam. Enc. 2. p. 55. Dec. Fl. Fr. 4212. Vill. Delph. 3. p. 295. Bieb. Cauc. n. 1278. *Fosselinia Ionthlaspi* Allion. Pedem. n. 902.

Lam. Illustr. tab. 560. fig. 1. Cavan. Ic. 1. tab. 32. fig. 2. — Lobel. Adv. 74. fig. 2. (*bene*). Icon. tab. 32. fig. 1. Column. Ecphr. 1. tab. 284. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 9. fig. 9. I. B. Hist. 2. pag. 935. fig. 2. (*pessima*). Dalech. Hist. 1183. fig. 1. (*male*).

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 136. Thom. Schleich. exs.

Radix gracilis, verticalis, parum divisa, multicaulis. Caules diffusi v. saepius adscendentes, teretes, graciles, ut tota plantula pilis brevissimis, stellatim divergentibus pubescentes, parum foliosi, simplices, 1-6-unciales. Folia praesertim dorso incana, integerrima, lineari-spathulata et quasi petiolata, obtusiuscula, 3-4 lineas longa, superne lineam unam aut sesquilineam lata. Racemi terminales, florentes breves densique, demum valde elongati, pedicellis pilosiusculis, arcuato-recurvis, silicula paulo brevioribus. Flores exigui, flavi. Calycis phylla oblonga, angusta, pilosiuscula, tarde decidua. Petala fere linearia, calyce paulo breviora, senescendo dealbata. Stamina (saltem 2 breviora — „omnia" Dec.) dentem longum ad basin exteriorem exserentia. Siliculae elegantes, pendulae, vix lineam integram latae, subcomplanatae, valvulis nempe ad dorsum convexiusculis, margine membranaceo, albido, ad apicem emarginato, lentis acrioris ope obiter brevissimeque ciliato cinctae, pilis brevissimis, simplicibus, neutiquam radiantibus pubescentes, emarginatura stigma subsessile, capitellatum superante. Semen funiculo elongato, horizontali, infra apicem siliculae inserto adfixum,

subfuscum, lenticulare, margine proprio destitutum, cotyledonibus planis, ovalibus, lateriferis. (D. s.)

Hab. locis aridis arenosis *Valesiae* mediae, ubi, testante amiciss. SUTER, a Cl. SCHLEICHERO primum observata est. — *Seduni* ad arcem *Tourbillon* et circa *Saillon*. Opt. ABR. THOMAS. — Fl. Aprili et Maio. ⊙.

OBS. Propter siliculas margine fere glabras, neque duplici pilorum serie ciliatas, quales suae (annuente, ut videtur, Cl. CANDOLLIO) tribuit opt. VILLARSIUS, et folia spathulata obtusa, nec linearia acutaque, ut ea describit celeberr. DECANDOLLE, adhuc dubius haereo, an planta valesiaca eadem sit, quam VV. DD. eodem nomine habent. VILLARSIUS autem dubitabat, an *Cl. Ionthlaspi* a suo *Alysso minimo* vere diversa esset. Huic siliculas perinde monospermas pendulasque, sed margine proprio laevi, albo et pellucido donatas tribuebat. Ceterum margo proprius siliculae in planta nostra utique pubescit.

G. 403. ALYSSUM L. gen. 805. (excl. nonn. sp.) Juss. 240. *Alyssi* sp. Hall. *Alyssum* et *Berteroa* Dec.

Cal. basi aequalis. Stam. (in nostris sp.) hinc appendiculata vel dentata. Silic. ovalis, oblonga v. orbiculata, (in nostris) compressa et quasi marginata, valvulis nempe margine depressis, ceterum convexiusculis, loculis mono-, di- aut pleiospermis. Dissep. latum, diaphanum, valvulis parallelum. Cotyl. lateriferae o=. Schkuhr. Dec. Gay. Monn.

* *Petala integra v. emarginata. Silicula ovata v. orbiculata, loculis 1–2-spermis.*

ALYSSUM Dec.

1462. ALYSSUM *calycinum* L. — Al. herbaceum diffusum, foliis obovato-linearibus dorso incanis, calycibus persistentibus, siliculis pubescentibus subemarginatis, stylo brevissimo. (Sp. 1. Gall. *Alysson à calyces persistans.*)

Hall. Helv. 494. *Clypeola* Enum. 540. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. pag. 53. Heg. 2. pag. 63. Clairv. Man. 216. Wahlenb. Helv. 125. Mur. Bot. Val. 50. *Thlaspi Alysson dictum campestre maius* C. B. Basil. 31.

L. Sp. Pl. 908. Dec. Syst. 2. p. 315. Prodr. 1. p. 163. n. 32. Willd. Sp. Pl. 3. p. 464. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 307. Dec. Fl. Fr. 4221. Vill. Delph. 3. pag. 293. Wallr. Sched. 344. *Al. campestre* Bieb. Cauc. n. 1274. *Al. campestre* β Lam. Enc. 1. p. 97. *Clypeola alyssoides* Crantz Austr. 19. *Adyseton calycinum* Scop. Fl. Carn. n. 802.

Jacq. Austr. tab. 338. Lam. Illustr. tab. 559. fig. 1. Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 48. tab. 12. *Al. campestre* Schkuhr Handb. tab. 181? (Silic. quidem emarginata et stam. breviora basi biseta, ut in nostro, sed stylus nimis longus, ut fortasse ad speciem mihi ignotam pertineat; citat tamen et celeberr. Candollius). — Tab. Kräuterb. 853. fig. 4. (*mala*). Camer. Epit. 558. fig. 1. (*bene*). Clus. Hist. 2. p. 133. fig. 2. (*rudis*). I. B. Hist. 2. p. 928. (*mala*).

Radix annua, gracilis, saepe multiceps. Caules diffusi, adscendentes et convergentes, saepe ramosi, ut tota herba pilis stellatis, brevissimis scabriusculi, unciales-semipedales. Folia oblonga, angusta, obovato-linearia, obtusa, basi angustata, facie cinereo-virentia, dorso argentea, cito decidua. Racemi dense multiflori, per maturationem valde elongati, pedicellis rigidis, hirtellis, patentibus, fructu sesquilongioribus. Flores parvi, inconspicui, phyllis cinereis, pilosis, anthesi peracta diu persistentibus. Petala parva, calyce paulo longiora, pallide flava, senescendo alba, limbo erecto, obsolete emarginato. Stamina capillacea, quantum observare potui, omnia edentula, sed ut bene habet Cl. Schkuhr, 2 breviora setis duabus liberis ad basin stipata, quas iam optimus Villarsius et nuper Cl. Bieberstein ut filamenta sterilia descripserunt. Germen compressum, emarginatum, stylo brevissimo. Siliculae pilis brevissimis radiantibus incano-pubescentes, demum fere glabratae, orbiculatae, distincte etsi leviter emarginatae, marginem versus depressae, dorso convexae, sesquilineam latae, stylo crassiusculo, brevissimo vixque ultra emarginaturam producto, loculis plerumque dispermis. Semina subfusca, margine tenui, pallidiore

cincta. Septum latum, fere orbiculatum, pellucidum. (D. v.)

Hab. locis arenosis, aridis, secus vias et in planitiei agris sterilioribus, ubique. — Fl. Aprili–Iunio. ☉.

Obs. Linnaeus hancce speciem, pro suo more, rite quidem definivit: sed confusioni ansam praebuit ei stamina omnia dentata tribuendo. Vice versa, quae de *Al.* sui *campestris* staminibus adserit, ad *Al. calycinum* referri debent.

+ 1463. Alyssum *campestre* L. — Al. herbaceum diffusum, foliis lanceolatis hirsutis, siliculis orbiculatis integerrimis stylo sextuplo longioribus, calycibus caducis. (Sp. 2. Gall. *Alysson des campagnes.*)

Hall. Helv. 495? Sut. Fl. Helv. 2. p. 54. Heg. 2. p. 63. Mur. Bot. Val. 50. Clairv. Man. 216. (Omnes, ut videtur, ex Halleri auctoritate.).

L. Sp. Pl. 909. Dec. Syst. 2. p. 314. Prodr. 1. p. 163. n. 31. Willd. Sp. Pl. 3. p. 467. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 308. Vill. Delph. 3. p. 293. Dec. Fl. Fr. 4222. *Al. campestre α* Lam. Enc. 1. p. 97.

Sibth. Fl. Graec. tab. 626. (ex Smith Prodr. 2. p. 13). — Barr. Ic. 912. fig. 2.

Thom. Schleich. exs.

Hancce speciem hucusque in Valesia frustra quaesivi, et Octoduri atque prope Branson nonnisi priorem reperire potui. Probabile tamen est, plantam Hallerianam omnino ad genuinum *Al. campestre* pertinere. *Al. calycino* proximum, vere differt statura plerumque maiore, pubescentia perinde stellatim ramosa, sed longiore, ut tota herba potius hirsuta minusque incana sit, foliis lanceolatis, acutioribus, racemis minus densis, pedicellis pilosis, phyllis statim post anthesin deciduis, staminibus 4 longioribus superne dentatis, 2 brevioribus appendiculatis (neque 2 setulis stipatis), germine ovato, neutiquam emarginato, hirsuto, stylo tantum duplo longiore, et praecipue silicula pilis crassioribus longioribusque hirta, orbiculata, integerrima, stylo saltem duplo quam in *Al.*

calycino longiore, dimidiam lineam longo, loculis quidem dispermis, sed per abortum saepe semen unicum continentibus. Semina dilute fusca, orbiculata, margine albido perangusto cincta. Pedicelli silicula paulo breviores. (D. s.)

Hab. in *Valesia* inferiori (?) locis consimilibus. — Circa *Branson*, Haller, et *Octoduri*, *aux Marques*. Rev. Murith. — Fl. Aprili et Maio. ⨀.

Obs. Plantam ad specimina prope Balaruc, in Gallia meridionali ab amiciss. Gay lecta descripsi. Eam olim intra patrios limites certo reperit b. Lud. Thomas; sed locus specialis ignoratur, neque amplius inventa est. Specimina culta, ut puto, ex indigenae plantae seminibus proventa, quae mihi frater eius optimus Emmanuel suppeditavit, a spontaneis foliis late lanceolatis, racemis floribus magis numerosis constantibus, siliculis etiam maioribus, ut plurimum tetraspermis seminibusque fere obovatis, atrofuscis, margine subferrugineo paulisper differunt, sed omnibus ceteris characteribus tam exacte cum ea conveniunt, ut vix ad aliam speciem pertinere queant.

1464. Alyssum *montanum* L. — Al. subherbaceum diffusum incanum, foliis inferioribus obovatis: superioribus obverse lanceolatis, siliculis orbiculatis subemarginatis stylo duplo triplove longioribus. (Sp. 3. Gall. *Alysson de montagne*.)

Hall. Helv. 492. *Clypeola* Emend. 2. n. 4. Catal. rar. n. 686. Enum. 540. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 53. Heg. 2. p. 63. Clairv. Man. 216.

L. Sp. Pl. 907. Dec. Syst. 2. p. 309. Prodr. 1. p. 162. n. 19. Willd. Sp. Pl. 3. p. 466. Lam. Enc. 1. p. 97. Dec. Fl. Fr. 4220. Vill. Delph. 3. p. 292. Bieb. Cauc. n. 1270? Wallr. Sched. 345. *Clypeola montana* Crantz Austr. 19. All. Pedem. n. 409.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 22. tab. 6. Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 6. t. 5. fig. 11. Jacq. Austr. tab. 37. — Lob. Ic. 220. fig. 1. (*mala*). C. B. Prodr. 49. fig. 2. (*bene*; descriptio deest). Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 16. fig. 5. Column. Ecphr. 280. (opt. Haller). I. B. Hist. 2. p. 929. fig. 1. Chabr. Sciagr. 292. fig. 4. (*eadem*).

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 211. Schleich. Thom. exs.

Radix lignosa, ramosa, caespitosa. Caules basi

sublignosi, diffusi, decumbentes, per florescentiam adsurgentes, teretes, dense foliosi, ramosi, ut tota planta pilis brevibus, scabris, stellatis canescentes, 4-9-unciales. Folia praecipue iuniora incana, pilosiuscula, in petiolum angustata, ad ramorum sterilium summitates aggregata: ima obovata v. spathulata: caulina sparsa, obverse lanceolata, facie punctata. Racemi terminales, simplices v. basi compositi, primum late corymbosi, post anthesin valde elongati, pedicellis pilosiusculis, erecto-patentibus, fructiferis rigidis patentissimisque, silicula triplo longioribus. Flores numerosi, multo maiores quam priorum, flavi. Calyx pubescens, phyllis ante maturationem inchoatam deciduis, pallide flavescentibus, ovato-lanceolatis, concavis, exterioribus basi subgibbosis. Petala calyce duplo longiora, unguiculis perangustis, limbo patente, dilatato et fere obcordato. Stamina inferne alata, ala supra filamentum medium soluta saepeque bifida: minora 2 filiformia basi saepius squama oblonga appendiculata. Stylus germine multo longior. Siliculae 2-3ve lineas latae, pilis stellatis pubescentes, orbiculatae, leviter emarginatae, margine depresso sulcatoque cinctae, ad dorsum utrinque convexae, stylo filiformi lineam unam longo coronatae, loculis dispermis, semine alterutro subinde abortiente. Semina pyriformia, margine tenuissimo circumdata. (D. v.)

Hab. locis rupestribus arenosis, infrequens. — Circa *Birseck* prope arcem. C. B. et Cl. Lachenal. In adscensu M. *Sempronii* infra *Ganter*. Amiciss. L. Thomas. Circa *Burgdorf* ad rupes *Giessenau* et *Pinzberg*. Haller. Etiam ad pedem rupium, quibus praefecti castellum insidet. — Fl. Aprili et Maio. ♃, ♄.

1465. Alyssum *alpestre* L. — Al. suffruticosum diffusum, foliis incanis obtusissimis obovatis spathulatisve, siliculis compressis ovalibus stylo paulo longioribus. (Sp. 4. Gall. *Alysson des Alpes.*)

Hall. Helv. 493. Sut. Fl. Helv. 2. p. 53. Heg. 2. p. 62.

Clairv. Man. 216. Mur. Bot. Val. 16 et 50. De Sauss. Voy. §. 2277.

L. Mant. 92. Dec. Syst. 2. p. 307. Prodr. 1. p. 161. n. 14. Willd. Sp. Pl. 3. p. 461. Lam. Enc. 1. p. 97. Dec. Fl. Fr. 4218. All. Pedem. n. 888. Vill. Delph. 3. p. 294.

Allion. l. c. tab. 18. fig. 1. Sibth. Fl. Graec. tab. 624. (ex Smith Prodr. 2. pag. 12.) — Ger. Gallopr. 352. n. 7. tab. 13. fig. 2.

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 107. *Al. alpestre* b *minutulum* Thom. Schleich. exs.

β *argenteum*, subalpestre, maius, foliis inaequalibus dorso argenteis: maioribus oblongo-spathulatis, ramulorum parvis obovatis.

Al. alpestre Mur. Bot. Val. 18.

Al. argenteum Vitm. Summ. 4. p. 30. Dec. Syst. 2. p. 304. Prodr. 1. p. 160. n. 5. Willd. Sp. Pl. 3. p. 461. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 305. Bert. Amoen. Ital. 34? *Lunaria argentea* All. Pedem. n. 901. *Draba argentea* Lam. Enc. 2. p. 329. (sine descr.).

All. l. c. tab. 54. fig. 3. (*optima*). Cf. *Al. murale* Waldst. et Kit. Rar. Hung. 1. tab. 6.

Radix lignosa, per rupium fissuras serpens, multiceps. Caules inferne lignosi, tortuosi, diffusi, nudi, ramosi, decumbentes v. per florescentiam adscendentes, 2–5-unciales. Folia inaequaliter sparsa, ad ramorum sterilium apicem in rosulas aggregata, parva, 2–3ve lineas longa, subrotundo-obovata v. spathulata, facie concavo-cochleata, basi valde attenuata, et quasi petiolata, utrinque pilis brevissimis tomentosa pubeque paulo longiori stellata obducta. Racemi simplices, corymbosi v. quasi umbellati, per maturationem parum elongati. Flores lutei, quam prioris duplo minores. Calyx pallidius flavescens, phyllis aequalibus, concavis, obtusissimis. Petala calyce longiora, brevius unguiculata, limbo obovato, integro patulo. Stamina late alato-appendiculata, appendice truncata vel dentata: minora angusta et fere filiformia, saepius simplicia. Siliculas „stylo suo longiores" (Haller)

maturas non vidi. — Planta β multo maior, caulibus dodrantalibus et fere pedalibus, basi procumbentibus, ceterum adsurgentibus habitu egregie differt. Huic caules plerumque ramosissimi, ramulis nempe numerosis, brevissimis sterilibusque, foliolis minutis omnino eiusdem formae ac prioris varietatis obtectis; folia cetera multo maiora, fere uncialia, spathulata, dorso argentea, facie virentia, tomento destituta sed fasciculis pilorum radiantium distantibus obsita. Flores ut in forma α. Corymbi numerosi, simplices, paniculati, fructiferi etiam breves et quasi umbellati. Siliculae pedunculo tenui erecto-patulo duplo breviores, subovales, compressae, sulco marginali carentes, hinc planiusculae, inde subconvexae, incanae, loculis (absque dubio per abortum) monospermis. Semina parvula, tenui margine cincta. Stylus persistens, filiformis, silicula paulo brevior. (D. s.)

Hab. in summis Alpibus et in vallibus inferalpinis, rarissimum. α supra *Zermatten* vallis *D. Nicolai* in M. *Stock*. Haller et Abr. Thomas. In M. *Sylvii* descensu supra *le Breuil*. Cl. Schleicher. — β inter *Val Tornanche* et *Châtillon*, locis aridis, in *Thymi vulgaris* consortio. Abr. Thomas. — Fl. Augusto. Murith. ♄.

Obs. Cum planta maior in vallibus, quae montibus, quos *Al. alpestre* incolit, subiectae sunt, proveniat et notis omnibus solidioribus cum eo rite conveniat, vix dubito, quin utraque forma ad unam eandemque speciem referenda sit. Plantam Bertolonianam ut diversam speciem, praecipue seminibus margine proprio plane carentibus distinctam *Al. Bertolonii* nomine sistit Illustr. Candollius. Syn. Amoen. Ital. ideo citavi, quia clarissimus auctor *Al. alpestre* Schleicheri vidit et ad suam stirpem pertinere declaravit.

** *Petala alba, limbo bilobo. Silicula oblonga, elliptica, loculis polyspermis.*

Berteroa Dec.

1466. Alyssum *incanum* L. — Al. caule erecto, foliis incanis lanceolatis integerrimis, floribus corymbosis, petalis bifidis. L. (Sp. 5. Gall. *Alysson blanchâtre.*)

Hoepfn. Mag. 1. pag. 29. n. 40. Sut. Fl. Helv. 2. pag. 53. Heg. 2. p. 62. Clairv. Man. 216. Mur. Bot. Val. 50.

L. Sp. Pl. 908. Willd. Sp. Pl. 3. p. 463. Dec. Fl. Fr. 4219. Crantz Austr. 15 *Berteroa incana* Dec. Syst. 2. p. 291. *Farsetia incana* (R. Brown) Wallr. Sched. 345. *Draba cheiranthifolia* Lam. Enc. 2. p. 328.

Fl. Dan. tab. 1461. Schkuhr Handb. tab. 181. (flos, stam. fructus et cotyl.). *Berteroa incana* Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 48. t. 7. — Barr. Ic. 893. fig. 2. Clus. Hist. 2. p. 132. fig. 3. Lobel. Ic. 216. fig. 2. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 16. fig. 7. Tab. Kräuterb. 848. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 929. Dalech. Hist. 1181. fig. 2.

Thom. Schleich. exs.

Radix valida, verticalis, divisa. Caules erecti, teretes, dense foliosi, ramulosi, superne in ramos fertiles divisi, scabriusculi et ut tota herba pilis brevissimis, stellatim radiantibus canescentes, pedales et cubitales. Folia sparsa, sessilia, cinereo-virentia, subinde quasi ciliata, oblonga, subintegerrima v. rarius dentata, obverse lanceolata, obtusa: summa elliptica, acutiora: ima in petiolum attenuata. Racemi in caule ramisque axillaribus terminales, per anthesin corymbosi brevesque, demum valde elongati, pedunculis silicula paulo longioribus, erectis, pilosis. Flores albi, pedicello fere longiores, calyce parvo, phyllis aequalibus ovato-lanceolatis. Petala phyllis saltem duplo longiora, late unguiculata, limbo fere usque ad medium bilobo, lobis oblongis, obtusis, subdivergentibus. Stamina maiora inferne dilatata: denticulum ad minorum basin interiorem, quem observaverunt Cl. Candollius et Schkuhrius, in speciminibus siccis percipere non potui. Siliculae oblongae, ellipticae, integerrimae, subinflato-compressae, stellatim pubescentes, demum glabriusculae, stylo persistente triplo longiores, loculis 6–8-spermis; semina parva, fusca, breviter obovata, margine angusto tenuique cincta. (D. s.)

Hab. locis ruderatis, arenosis, perrarum ac fortasse nusquam in Helvetia vere spontaneum. — Circa *Gonthey Valesiae* inferioris a b. Favrod lectum fuisse perhibetur. — Fl. Maio – Octo-

bri. ♃ L. et auctores, etiam Cl. DECANDOLLE in Fl. Gall. Novissime autem in Syst. Regn. Veg. plantam biennem esse docet.

G. 404. DRABA L. gen. 800. Hall. Juss. 240. Gaertn. tab. 141. *Alyssi* sp. Tourn.

Cal. erectus. Silic. elliptica, integra, compressa, subcomplanata, subcontorta, stylo plerumque brevissimo mucronata. Valvulae planiusculae, septo latissimo parallelae. Sem. laevia, in utroque loculo numerosa, biseriata. Cotyledones lateriferae o=. SCHKUHR. DEC.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Flores flavi.*

1. DRABA *aizoides.*

** *Flores albi.*

I. Caulis nudus v. paucifolius, vix unquam foliis quatuor instructus.

A. Pedicelli glabri.

2. DR. *verna.*
3. DR. *hirta.*
4. DR. *fladnizensis.*
5. DR. *sclerophylla.*
6. DR. *nivalis.*

B. Pedicelli villosi.

7. DR. *tomentosa.*
8. DR. *frigida.*

II. Caulis plerumque elatior, totus foliosus.

9. DR. *muralis.*
10. DR. *confusa.*
11. DR. *incana.*

* *Flores flavi.*

1467. DRABA *aizoides* L. — Dr. glabra, foliis rigidis linearibus pectinato-ciliatis, petalis emarginatis, silicula subulata stylo longo terminata. (Sp. 1. Gall. *Drave aïzoïde.*)

Hall. Helv. 498. (excl. syn. L. et Oed.). Enum. 539. n. 3. J. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 130. et It. 7. p. 509. Sut. Fl. Helv. 2. p. 44. Heg. 2. p. 53. Clairv. Man. 217. Wahlenb. Helv. 122. Mur. Bot. Val. 65. Roesch in Alpin. 2. p. 120. *Sedum alpinum hirsutum luteum* C. B. Basil. 84.

L. Mant. 91. Dec. Syst. 2. p. 333. Prodr. 1. p. 166. n. 1. Willd. Sp. Pl. 3. p. 424. Lam. Enc. 2. p. 3-6. Dec. Fl. Fr. 4225. Vill. Delph. 3. p. 280, Bieb. Cauc. n. 1210. et Suppl. p. 424. *Dr. alpina* (non L.) Crantz Austr. 13.

Jacq. Austr. tab. 192. Engl. Bot. 18. tab. 1271. (silicula pilis reflexis hirsuta, stylo brevissimo mucronata, alio spectans). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 20. tab. 10. (*bona*). — Lobel. Adv. 163. fig. 2. Clus. Hist. 2. p. 62. fig. 2. (*eadem*). Dalech. Hist. 1196. fig. 2.

Schleich. Thom. Ser. exs.

β siliculis glaberrimis.

Radix gracilis, dura, parum ramosa, fusiformis, caespitosa, foliorum rosulas plures protrudens. Folia mere radicalia, conferta, laete virentia, basi albida, rigida, perangusta, lineari-subulata, crassiuscula, acute carinata, laevia, ciliis marginalibus pectinatis, pellucidis, molliter spinulosis instructa. Scapus centralis, uncialis-trientalis, teres, simplicissimus, nudus. Corymbus per maturationem in racemum elongatus, subpauciflorus. Flores grandiusculi, elegantissimi, odorati. Calyx phyllis herbaceis v. luteolis, ovatis, concavis, obtusis, glabris, erectis: exterioribus basi gibbosis. Petala ungue calycem non aequante, limbo patulo, subrotundo, emarginato. Stamina exserta, parum inaequalia. Antherae parvae, aureae. Silicula utrinque acuminata, parum compressa, stylo filiformi ad 2 lineas longo terminata, subpubescens, quandoque ciliata, in var. β glaberrima. Stigma minutum, obtusum. Semina pauca, sulco laterali insculpta. (D. v.)

Hab. locis saxosis Alpium montiumque frequens. In M. *Iura*, ubique. Etiam in planitiem descendit; v. gr. *zur Clus* Solodurensium. Haller. *Aux rochers de la Reuse près du pont de la Reuse*. Cl. Divernoi. *Octoduri, au château de la Bâtia*. Rev. Murith. β in M. *des Embornats*, supra *St.-Georges*. — Fl. statim ac deliquescunt nives, Martio–Iunio etc. ♃.

Obs. *Dr. ciliarem*, quam secundum Hoepfn. Mag. 4. p. 29., b. Fayrod in Alpibus sanensibus invenit et amiciss. Suter post-

que cum Cl. Hegetschweiler (Sut. 2. p. 45 Heg. 2. p. 53) inter plantas helveticas recensuerunt, utpote mihi ignotam et valde dubiam civem omitto. Eam quidem Cl. Hegetschweiler „infra *Wendigletscher* in cacumine scopuloso" l. c. indicat, sed in *itinere rhaeto-glaronensi* non amplius nisi ut eadem stirps ac *Dr. helvetica* Schl. quae a *Dr. ciliari* L. toto coelo distat, occurrit. Neque ut putabat b. Suterus planta „*à la Para* vallis *Ormonds* lecta", cuius Hallerus in add. p. 185. ad *Dr.* n. 499. (*muralem*) ut eius varietatis meminit, ad *Dr. ciliarem* L. pertinere potest.

** *Flores albi.*

I. Caulis nudus v. paucifolius.

A. Pedicelli glabri.

1468. Draba *verna* L. — Dr. scapo nudo, foliis oblongis superne dentatis ciliatis, petalis ultra medium bifidis, silicula ovali glabra. (Sp. 2. Gall. *Drave printanière.*)

Hall. Helv. 496. Enum. 538. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 44. Heg. 2. p. 53. Clairv. Man. 217. Wahlenb. Helv. 124. Mur. Bot. Val. 56. *Bursa pastoris minor loculo oblongo* C. B. Basil. 32.

L. Sp. Pl. 896. Willd. Sp. Pl. 3. p. 426. Lam. Enc. 2. p. 326. Dec. Fl. Fr. 4228. Smith Brit. 677. Vill. Delph. 3. p. 281. Crantz Austr. 11. Bieb. Cauc. n. 1244. Koch in Bot. Zeit. 1823. p. 443. Bertol. Amoen. It. 162. Wallr. Sched. 351. *Erophila vulgaris* Dec. Syst. 2. p. 356. Prodr. 1. p. 172.

Sturm Fl. Germ. I. fasc. 4. tab. 11. Schkuhr Handb. tab. 179. Engl. Bot. 9. tab. 586. Fl. Dan. tab. 983. Segu. Veron. 1. p. 375. (sub *Alysso*) n. 2. tab. 4. fig. 3. (minus bona). — Tab. Kräuterb. 1087. fig. 3. (*optima*). Lob. Ic. 469. Dod. Pempt. 112. fig. 1.

β foliis incisis. — Hall. l. c. Lam. Illustr. tab. 556. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 937. fig. 2.

γ foliis integerrimis. *Erophila spathulata* Lang *). *Er. praecox* (non Dec.) Weihe *).

Radix filiformis, albida. Folia mere radicalia,

*) Utrumque syn. secundum spec. authentica a Cl. Trachsel communicatum.

rosulam planiusculam patentem efficientia, sessilia v. in petiolum latum brevemque angustata, oblonga, obverse lanceolata, apicem versus dentibus paucis instructa, v. integra, pilis brevibus, distantibus, 2-3-furcatis ciliata, ceterum glabriuscula v. pubescentia. Scapi 2-4 ex eadem rosula, teretes, inferne rubentes pubescentesque, biunciales (etiam fere dodrantales vidi), apice corymboso-racemosi. Flores parvi, non valde numerosi (5-15), pedicellis glabris, demum maxime elongatis. Calyx phyllis laxiusculis, ovatis, subacutis, margine scariosis, basi fere aequalibus nec gibbosis. Petala calyce longiora, ultra medium bifida, lobis oblongis, obtusis. Silicula ovalis, compressa, stigmate subsessili mucronata, utrinque polysperma. (D. v.)

Hab. in pascuis areisque macilentis, ubique, etiam locis montanis vulgatissima. Sic et γ. — Fl. Martio et Aprili. ⊙.

1469. Draba *hirta* L. — Dr. caule subunifolio, foliis laxe caespitosis lanceolatis acutis hirtellis, pedicellis silicula oblongo-lanceolata brevioribus, stylo exserto. (Sp. 3. Gall. *Drave hérissée.*)

Cf. Wahlenb. Helv. in obs. ad *Dr. ciliarem* 122.

L. Sp. Pl. 897. Dec. Syst. 2. p. 343. Prodr. 1. p. 169. n. 27. Willd. Sp. Pl. 3. p. 430. Koch in bot. Zeit. 1823. p. 433. n. 6. Wahlenb. Lapp. 175. n. 319.

Wahlenb. Lapp. tab. 11. fig. 1 et 2.

Radix, ut videtur, biennis, gracilis, simpliciuscula. Scapi pilis vagis, brevissimis conspersi, erecti, simplices v. subinde ramosi, folio uno alterove lanceolato, plerumque subdentato instructi, in planta nostra paucas uncias longi, neque ut in lapponica (var. α Dec. Wahlenb. Lapp. tab. 11. fig. 3) semipedales aut dodrantales. Foliorum rosulae sessiles, v. saepius stipitatae, laxiusculae. Folia lanceolata, oblonga, plus minusve acuta, plerumque integra, pilis distantibus rigidis, simplicibus, bifurcatis aut stellatis

hispidula. Corymbi potius multiflori, mox valde elongati. Calyx parvus, phyllis adpressis, sordide luteolis, vage pilosiusculis: extimis basi subgibbosis. Petala alba, calyce multo maiora, nec tamen magna, limbo patente, emarginato. Pedicelli fructus laeves glabrique, erecto-patentes, silicula ut plurimum breviores. Silicula longior quam in speciebus sequentibus proximis, lanceolata, superne sensim angustata et fere acuta, stylo subexserto, intra lineae trientem longo coronata. Stigma tenue, subinde emarginatum. (D. s.)

Hab. in Alpibus austro-occidentalibus, rarissima. „In Alpibus Helvetiae australis certo legitur." Celeberr. Wahlenberg Helv. l. c. In valle *Saas*. Amiciss. Em. Thomas. In M. *Avenayre*, supra *Pennilucum*. Cl. Tardent. — Fl. Iunio et Iulio. ♂. — ♃ Dec.

Obs. I. *Dr. hirta* Smith Fl. Brit. 677. — Engl. Bot. 19. t. 1338 (ad specimen pessimum fructibusque carens depicta), quae *Dr. rupestris* With. Fl. Brit. 565. et Dec. Syst. 2. p. 344. a specie nostra vix differre videtur. Ab ea nempe nonnisi pilis furcatis brevibus (quos icon citata non exhibet) pedicellos ipsasque siliculas obsidentibus recedit; quin etiam, testante Cl. Smith, siliculae nonnunquam glabrae reperiuntur, ut omnino probabile mihi videatur, hasce plantas ad eandem speciem pertinere.

Obs. II. Specimina lapponica, quae Cl. Wahlenberg mecum communicavit, ex asse cum descriptione varietatis α (maioris) in systemate Candolliano conveniunt. Eorum pedicelli, haud secus ac ipsae siliculae, glaberrimi sunt. Praeter habitum minus procerum et fortasse fructus loculos semina magis numerosa continentes, stirps nostra egregie cum boreali congruit. Ceterum miror Cl. Wahlenbergium in Fl. Helv. l. c. *Drabae hirtae* pedunculos pilosos, qua nota planta mihi ab eo ipso missa omnino caret, tribuisse.

Obs. III. *Dr. carinthiaca* (Hoppe) Koch in Bot. Zeit. l. c. p. 437. n. 9. Rchb. Iconogr. cent. 4. tab. 386. fig. 567—569, habitu stirpi nostrae simillima, nisi omnino eadem, ab ea pilis plerisque stellatis et praecipue (secundum iconem citatam) stigmate depresso, latiusculo, omnino sessili recedit.

1470. Draba *fladnizensis* Wulff. — Dr. caule nudo, foliis laxe caespitosis ellipticis ciliatis: pilis simplicibus, pedicellis siliculam subovalem aequantibus. (Sp. 4. Gall. *Drave de Fladnitz.*)

Dr. ciliaris (non L. neque auctor.) Wahlenb. Helv. 122. Sut. Fl. Helv. 2. p. 47? Heg. Fl. Helv. 2. p. 53? *Dr.*

alpina Clairv. Man. 217. (Suae tamen tribuit caulem foliosum). *Dr. nivalis?* Heg. Reisen 126.

Wulff. in Jacq. Misc. 1. p. 147. (Descriptionem excludit, iconem vero infra citatam laudat Cl. Wahlenberg). Pers. Syn. 2. p. 191. Lam. Enc. 2. p. 327. (ex Jacq.). Koch in Bot. Zeit. 1823. p. 439. n. 10. *Dr. helvetica* Dec. Syst. 2. p. 345. Prodr. 1. p. 169. n. 31.

Jacq. l. c. tab. 17. fig. 1. *Dr. androsacea* (non Willd.) Wahlenb. Fl. Lapp. 174. tab. 11. fig. 5.

α foliis obtusis, pilis simplicissimis.

β *minor*, foliis acutioribus, pilis nonnullis bifurcatis. *Dr. helvetica* Mur. Bot. Val. 65. Heg. Reisen 126. — *Dr. fladnizensis* Thom. exs. *Dr. helvetica* Schl. exs.

? γ *ramosa*, cauliculis erectis ramosis rosulas et scapos unifolios proferentibus, pilis simplicibus ac varie furcatis. — Thom. exs.

Cf. *Dr. austriaca* (Crantz) Rchb. Iconogr. cent. 3. t. 213. fig. 358 *).

? δ *glaberrima*, foliis omnibus glaberrimis, caulibus subunifoliis, siliculis parvis erectis pedicello brevioribus. — Thom. exs.

Radix gracilis, simplex. Rosulae laxe caespitosae, erectae, saepius cauliculo semunciali, erecto, nitido, stramineo insidentes. Folia (in nostra planta ut in Wahlenbergiana, quae procul dubio ad var. nostram α pertinet) plerumque mere radicalia, oblonga, obverse lanceolata, integerrima, in var. β quandoque utrinque denticulo uno alterove notata, ciliata, ceterum glabra v. dorso parce pilosiuscula, subsessilia v. breviter petiolata, uninervia, venulosa. Pili plerique simplicissimi. Caules glaberrimi, simplices, erecti v. obliqui, teretes, 2-3-unciales. Corymbus subcapitatus, demum valde elongatus. Flores albi, parvi, calycis phyllis brevibus, erectis, glabris, ovatis, obtusis: exterioribus basi gibbosis. Petala calyce multo longiora, limbo fere cuneato, emarginato, venoso. Stamina brevia. Siliculae pedicellis gla-

*) Pedicelli silicula longiores, qua nota a nostra recedit.

berrimis erecto-patentibus paulo breviores, ovales, turgido-compressae, glaberrimae, utrinque oligospermae, stigmate subsessili obtuse mucronatae. (D. v.)

Hab. in summis Alpibus, fere ad nivium limitem, locis rupestribus infrequens. α in summo M. *Wiggis* Glaronensium inveni. Infra *Wendigletscher*, in cacumine scopuloso regionis *Angelimontanae*, parcius. Cl. Wahlenberg. α et β in Alpibus Glaronensium *Sandalp* etc. Cl. Hegetschweiler. β in M. *Panérossaz*, *Enzeindaz* et *Gemmio*. Amiciss. Abr. Thomas. γ in M. *Javernaz* et in valle *Bagnes*. Em. Thomas. δ etiam in valle *Bagnes*. Idem. — Fl. Iulio. ♂?

Obs. Monente Cl. Wahlenberg icon Jacquiniana melius cum nostra planta quam descriptio convenire videtur; hanc Vir celeberr. potius ad *Dr. androsaceam* Willd. referre vellet, „quae foliis nitidis, latis cauleque folioso diversissima" est.

1471. Draba *sclerophylla* N. — Dr. foliis densissime caespitosis lineari-lanceolatis glaberrimis ciliatis: pilis simplicissimis, caule nudiusculo, siliculis subovalibus pedicellum aequantibus. (Sp. 5. Gall. *Drave à feuilles dures.*)

Thom. exs. — *Dr. fladnizensis* Dec. Syst. 2. p. 345? Prodr. 1. p. 169. n. 32?

? β *laxior*. *Dr. nivalis* Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 365.

Radix lignosa, nigrescens, longa, certe perennis. Rosulae sessiles, densissime caespitosae, aggregatae et quasi confluentes, oblongae. Folia erecta, vix ultra lineam unam lata, dura, subnitida, dilute virentia, basi albida, vix petiolata, lineari-ligulata, integerrima, obtusiuscula, obsolete uninervia, avenia, pilis mere marginalibus, rigidis simplicissimisque concinne ciliata, ceterum glaberrima. Caules vix sesunciales, nudi v. unifolii, cum rosulis praecedentium annorum saepe marcidis persistentes. Racemus pauciflorus, etiam fructiferus corymbosus. Flores parvi, per exsiccationem ochroleuci, calyce glabro, petalis breviore. Siliculae approximatae, erectae, pedunculum aequantes, glaberrimae, ovales, utrinque angustatae, oligospermae, stigmate sessili obtuse mucronatae. (D. s.)

Hab. in Alpibus, rarissima. — In M. *Gétros* vallis *Bagnes* primus omnium invenit amiciss. Em. Thomas, a quo eam accepi. β in M. *Suleck*. Cl. Seringe. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Planta β plerisque notis cum valesiaca quidem convenire videtur, sed habet rosulas laxas et folia tenuiora, pellucida mollioraque. Siliculae desunt. — *Dr. laevigata* (Hoppe) Koch l. c. p. 441. n. 11. *sclerophyllae* nostrae simillima nonnisi foliis glaberrimis ab ea differre autumo. V. Rchb. Iconogr. cent. 4. tab. 387. fig. 570, 571.

1472. Draba *nivalis* Liljebl. — Dr. foliis laxe caespitosis pubescentibus: pilis integris stellatimque ramosis, siliculis obverse lanceolatis pedicello longioribus. (Sp. 6. Gall. *Drave des neiges.*)

Mur. Bot. Val. 65. Heg. Fl. Helv. 2. p. 54? (Suam in itin. rhaeto-glar. p. 126. ad *Dr. fladnizensem* refert auctor). *Dr. alpina* (var. minor) Clairv. Man. 217.

Liljebl. in Nov. Act. Ups. 6. p. 47. (cit. Willd.). Willd. Sp. Pl. 3. p. 427. Dec. Syst. 2. p. 344. Prodr. 1. p. 169. n. 29. Fl. Fr. 4230. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 525. *Dr. carinthiaca* Koch in Bot. Zeit. 1823. p. 437. n. 9. *Dr. hirta* C Vill. Delph. 3. p. 283?

Liljebl. l. c. tab. 2. fig. 2. *Draba stellata* Fl. Dan. t. 14.

Schl. Thom. exs.

? β *perennans*, rosulis numerosis persistentibus. — Thom. exs. *Dr. stellata* Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 366.

Radix gracilis, fortasse biennis. Rosula unica, laxa. Folia radicalia pallide virentia, oblonga, obverse lanceolata, uninervia, subopaca, plerumque integerrima v. obsolete denticulata, pilis longiusculis, modo simplicibus, modo furcatis, modo apice stellatim ramosis obsita ciliataque. Caules erecti v. adscendentes, teretes, inferne pilis brevissimis furcatis pubescentes, ceterum glabri, 2-3-unciales, nudi v. folio unico densim pubescente instructi. Corymbus per florescentiam densiusculus, mox elongato-racemosus. Flores parvi, albi. Calyx phyllis minutis, glabriusculis: exterioribus basi subgibbosis. Petala

calyce multo maiora, ungue brevi, subfiliformi, limbo erectiusculo, cuneato, triplinervio, retuso. Siliculae glaberrimae, planiusculae, oblongae, obverse lanceolatae, inferne sensim, superne subito angustatae, utrinque polyspermae, stigmate longiusculo sessili terminatae, pedicello quandoque duplo longiores. (D. s.) Planta β, praeter notas supra indicatas, differt floribus maioribus et caulibus flexuosis glaberrimis v. vage pilosis. Siliculas non vidi. (D. s.)

Hab. in summis Alpibus, rarior. In M. *Fouly*, *Gétroz* vallis *Bagnes*, *Barbarine*, *Pennino*. Rev. Murith. In M. *Gemmio*. Cl. Seringe. β in M. *Stockhorn*, ad rupes altiores. Idem. In M. *Javernaz*. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iulio et Augusto. α ♂? β certe ♃.

B. Pedicelli villosi.

1473. Draba *tomentosa* Wahlenb. — Dr. foliis laxe caespitosis subtomentosis: pilis stellatim ramosis, caulibus subfoliosis, siliculis ovalibus ciliatis pedicello brevioribus, stylo subexserto. (Sp. 7. Gall. *Drave de Wahlenberg*.)

Wahlenb. Helv. 123. (excl. syn.). Heg. Fl. Helv. 2. p. 54. Reisen 126. Clairv. Man. 217. *Bursa pastoris alpina hirsuta* C. B. Prodr. 51. n. 3.

Dec. Syst. 2. p. 345. Prodr. 1. p. 169. n. 33. Koch in Bot. Zeit. 1823. p. 434. n. 7.

Wahlenb. l. c. tab. 3. (pedunculi nimis breves). C. B. l. c. ic. (habitum non male exprimit).

Schl. Ser. Thom. exs.

Radix gracilis, sed vere perennis. Rosulae multifoliae, laxiusculae, perennantes, singulis annis saepius e veterum sinu erumpentes, brevique stipiti arido insidentes. Folia obovata, integerrima, subpetiolata, pilis fere omnibus apice stellatis densissime pubescentia. Caules trientales, flaccidi, nonnunquam ramosi, subflexuosi, plerumque uno alterove folio ovato-lanceolato, subdentato instructi, pilis pa-

tentibus, longis affatim villosi. Corymbus 6-10-florus, demum laxe racemosus. Flores albi, diametro 2 3ve lineas metiente. Calyx laxiusculus, phyllis albidis, concavis, obtusis, vage pilosis: exterioribus basi gibbosis. Petala calyce triplo quadruploque longiora, triplinervia, limbo subspathulato, subemarginato, patentissimo vel deflexo. Siliculae (certe inferiores) pedicello pilis stellatis longisque villoso breviores, late ovales, glabrae, sed pilis brevibus simplicibus ciliatae, planiusculae, utrinque polyspermae, subpellucidae, stylo lineae trientem longo terminatae. (D. s.)

Hab. „in rimis rupium sicciorum per Alpes altiores passim, ex. gr. in *Pilato* (et *Speluga*: C. B.) ad *Etzelfluhe* et *Kössliger-Waldfluhe*, copiose; in iugo *Rothstocksattel* Engelbergensium, ad ipsum limitem nivalem etiam copiose." Cl. Wahlenberg. In Alpibus *Claridis*. Cl. Hegetschweiler. In M. *Grabser-Alp* et *Camperney*. Cl. Custor. In M. *Gemmio*. Cl. Seringe. In M. *Neunenen*; rara. Cl. Trachsel. — Fl. Iul. et Aug. ♃. ♄.

Obs. Folia in veteribus rosulis persistunt, tuncque griseo-tomentosa deprehenduntur.

1171. Draba *frigida* Saut. — Dr. foliis ovatis obtusis dense pubescentibus incanis: pilis stellatim ramosis, siliculis ellipticis pedicello longioribus, stigmate subsessili. (Sp. 8. Gall. *Drave des frimas*.)

Hall. Helv. 497. Enum. 539. n. 2. *Dr. stellata* (non Wulff.) Mur. Bot. Val. 65. Heg. Fl. Helv. 2. p. 54. *Dr. hirta* (non L.) Clairv. Man. 218. *Dr. dubia* Sut. Fl. Helv. 2. p. 46. Roesch in Alp. 2. p. 126.

Sauter in Bot. Zeit. 1825. p. 72. n. 5. *Dr. stellata* Dec. Syst. 2. p. 346. Prodr. 1. p. 169. n. 54. Fl. Fr. 4229. Koch in Bot. Zeit. 1823. p. 427. n. 5. Willd. Sp. Pl. 3. p. 427. (quoad plant. helv. et gall. excl. tamen syn. (C. B.). *Dr. hirta* (non L.) Vill. Delph. 3. p. 282. (excl. var. C). Allion. Pedem. n. 896 *). Lam. Enc. 2. p. 327.

Rchbch Iconogr. tab. 213. fig. 359.

---

*) Cum nostra Vir. clariss. *Dr. fladnizensem* et *nivalem* coniungere videtur.

Dr. stellata Thom. Schl. exs.

β maior, foliis saepius dentatis laxius caespitosis maioribus, rosulis numerosis diu persistentibus. Thom. exs.

γ ramosa, caulibus ramosis diffusis 1-3 foliis instructis crassioribus, foliis hirsutioribus. Thom. exs.

Planta (praecipue var. β) priori proxima, notis tamen in phrasi diagnostica citatis differt. In α vulgatiori rosulae aggregatae, parum distinctae sessilesque; folia dense caespitosa, parva, sessilia, ovata, ut plurimum integerrima. Caules erectiusculi, 2-3 uncias longi (subinde multo breviores), subflexuosi, pilis brevissimis, stellatis pubescentes, plerumque folio unico, subamplexicauli instructi. Flores racemosi, maiores quam prioris, calycis phyllis hispidulis, ovatis, violaceo tinctis: exterioribus basi gibbosis. Petala alba, subtriplinervia, spathulata, ungue brevissimo, latiusculo. Pili pedunculorum patentissimi, numerosi, duplo fere longiores quam in caule et ipso axi. Siliculae elliptico-lanceolatae, glabrae nec ciliatae, utrinque polyspermae, subtorulosae, contortae, pedicello longiores, stylo vix lineae trientem longo terminatae. Stigma subemarginatum. (D. v.)

Hab. ad rupes Alpium praesertim occidentalium, haud infrequens. In descensu M. *Spelugae* (*Sfrigel*). I. B. (Hist. 2. p. 938. ad *Dr. vernam* sine ic.) In valle *Ursaria*. In M. *Isenau*, *Audon*, *Prapioz*, *Taveyannaz*, *Panérossaz*, *la Varaz*, *Kienboden*, *Oberstaffel*. Haller. In M. *Javernaz* etc. Rev. Murith. In M. *Seron* supra *l'Etivaz au pied de la Cape-au-moine*. β in M. *Enzeindaz*. Amiciss. Em. Thomas. In M. *Gemmio*. Cl. Seringe. γ in Alpibus vallis *Bagnes*. Em. Thomas. In M. *Pennino* prope Hospitium. Rev. Murith. — Fl. Iunio et Iulio. γ Iulio et Augusto. ♃, ♄.

Obs. Var. β et γ habitu *Dr. tomentosam* referunt, sed notis haud spernendis differre videntur. — Optime iam in Fl. Brit. monente Cl. Smith (p. 678.), *Dr. stellata* Jacq. (*Dr. saxatilis* Koch l. c. n. 8.) tam a nostra quam a *Dr. hirta* siliculis ellipticis, pedicello brevioribus, stylo facile dimidiam lineam longo petalisque saltem triplo maioribus insigniter recedit.

II. Caulis plerumque elatior, totus foliosus.

1175. Draba *muralis* L. — Dr. foliis amplexicauli-

bus ovatis circumserratis: pilis simplicibus furcatisque, siliculis ovalibus patentibus glabris. (Sp. 9. Gall. *Drave des murs.*)

Hall. Helv. 499. Enum. 539. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 45. Heg. 2. p. 53. Clairv. Man. 218. Mur. Bot. Val. 65. *Bursa pastoris maior, lo ulo oblongo* C. B. Basil. 32.

L. Sp. Pl. 897. Dec. Syst. 2. p. 352. Prodr. 1. p. 171. n. 49. Willd. Sp. Pl. 3. p. 429. Lam. Enc. 2. p. 327. Dec. Fl. Fr. 4231. Koch in Bot. Zeit. 1823. p. 413. n. 13. Smith Brit. 679. Vill. Delph. 3. pag. 283. Bieb. Cauc. n. 1246. *Dr. nemorosa* All. Pedem. n. 897.

Lam. Illustr. tab. 556. fig. 2. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 25. tab. 6. Engl. Bot. 13. tab. 912. — Barrel. Ic. 816. C. B. Prodr. 50. I. B. Hist. 2. pag. 939. fig. 1. Chabr. Sciagr. 295. fig. 5. (*eadem:* siliculas erectas sistit).

Schl. Thom. exs.

Radix gracilis, annua. Caulis simplex v. praecipue superne ramosus, erectus, teres, cano-pubescens, semipedalis, dodrantalis. Folia radicalia laxe caespitosa, breviter petiolata, integra v. apice dentata, cito marcescentia: caulina paulo latiora, amplexicaulia, ovata, acutiuscula, dentibus triangularibus, latis, acutis circumserrata, pilis simplicibus furcatisve villosa, auriculis brevibus rotundatis. Flores racemosi, numerosi, totius generis minimi, albi, petalis rotundatis, calyce paulo longioribus. Monente Cl. Gouan stamina phyllis vix breviora quoad numerum variant, ut modo 2, modo 4, modo 6 deprehendantur*). Siliculae pedicello pilis multo brevioribus quam caulini pubescente breviores, patentes**), late ovales, planae, glabrae, oligospermae, stigmate brevissimo, gracili, acutiusculo mucronatae. (D. s.)

---

*) Tetradynamica observaverunt Cl. Villars et Sowerby in Engl. Bot.

**) In hac specie lineam sequuntur rectam cum pedunculo, quocum in prioribus angulum obtusum efficiunt, ut obliquae vel erectiusculae sint.

Hab. ad sepes umbrosas locisque nemorosis, in Helvetia perrara. *Basileae* (C. B.), scilicet circa *Burglıgen* ad *Birsam*, prope *St.-Iacob* ad *Rheni* ripam, *am Rheinschänzlein*, ad villam prope *St.-Margreth*, circa *Crenzach*, *Friedlingen* et *Riehen*. Inter portam *Steinenthor* et viam *Münchenstein*, In ipso pago *Binningen*. Haller. Ad pedem M. *Ottan*. Rev. Murith. — Fl. Maio. ⊙.

Obs. In app. Hist. Helv. tom. 3. p. 185. ad hancce speciem summus Hallerus varietatem describit „Bursae pastoris similem, viridem, subhirsutam, fol. radicalibus ovato-lanceolatis, tridentatis, caulinis ligulatis, tetradynamicam cum glandula maxima ad stamina minora, silicula iuniori subconica, turgida, matura ovatae simili, subhirsuta, tumida, loculis subdecaspermis." — Propter „tubam brevem, subrotundam, hispidulam", ad *Dr. ciliarem* L. quacum amiciss. Suterus eam coniunxit, pertinere non potest. Monente Hallero, *à la Para* vallis *Ormondiae* planta dubia mihique plane ignota reperta fuit.

1476. Draba *confusa* Ehrh. — Dr. incano-pubescens, foliis radicalibus lanceolatis integerrimis, siliculis pubescentibus ellipticis brevissime pedicellatis, stylo filiformi, stigmate emarginato. (Sp. 10. Gall. *Drave stylifère*.)

Dr. incana Heg. Fl. Helv. 2. p. 55? („Dubia civis," fortasse Schleicheri fide recensita). *Dr. stylaris* Gay Not. Ined. n. 71 et 104.

Ehrh. Beytr. 7. p. 155. Dec. Syst. 2. p. 348. Prodr. 1. p. 170. n. 40. Bot. Zeit. 1825. p. 702. *Dr. incana* Wahlenb. Lapp. n. 320. Bieb. Cauc. Suppl. p. 429. *Dr. incana* var. L. Sp. Pl. 897. Willd. Sp. Pl. 3. p. 430 α.

Dr. incana Fl. Dan. tab. 130. (auct. Cl. Candollio).

Dr. stylaris Em. Thom. catal. 1818. *Dr. incana* Schl. catal. 1821.

Radix brevis, filiformis, multicaulis. Folia radicalia numerosa, laxe caespitosa, oblonga, obverse lanceolata, subpetiolata, acutiuscula, integerrima, nervosa, venosa, ut tota planta pilis brevissimis, omnibus stellatim ramosis incano-pubescentia, cito marcescentia: caulina 3–8 (in caulibus solitariis magis numerosa), sparsa, sessilia, ovato-lanceolata, integra v. dentibus paucis variae magnitudinis formae-

que instructa. Caules semipedales et ultra, teretes, per maturationem longissime racemosi, pilis longioribus quam foliorum villosi, uno plerumque plures: centralis erectus, totus ramosus, ramis etiam foliosis, fertilibus: ceteri caules simpliciusculi, graciliores, adscendentes et convergentes. Flores albi, subsessiles, approximati, phyllis parvis, laxis, ovato-lanceolatis, pilosiusculis. Petala calyce duplo triplove longiora, triplinervia, cuneata, profunde emarginata v. fere obcordata. Siliculae erectae, pedicello villoso perinde erecto multo longiores, elliptico-lanceolatae, opacae, vix contortae, subtorulosae, pilis brevissimis stipitato-stellatis undique pubescentes ciliataeque, stylo filiformi lineae trientem longo terminatae. Stigma emarginatum v. quasi bilobum. Semina minutissima, subfusca, ovata, compressa, disticha, in quovis loculo non raro numerosa. (D. s.)

Hab. in vallibus *D. Nicolai* et *Saas*, ubi primus omnium eam invenit amiciss. Em. Thomas. Circa *Zermatten* et inter vicum *Saas* et *Alpensimen*. In eadem regione anno 1827 rursus a Cl. Gay lecta est. — Fl. Iunio certo. ♂.

Obs. Planta rarissima *Dr. incanae* L. (*contortae* Ehr. Dec. Syst. 2. p. 348.) affinis, ab ea siliculis brevioribus, vix nec insigniter contortis, undique pubescentibus, foliis caulinis minoribus, minus profunde dentatis, radicalibus integerrimis, caule centrali undique ramoso styloque distinctius exserto satis differre videtur.

1477. Draba *incana* L. — Dr. incano-pubescens, foliis radicalibus integerrimis, stipitibus rosuliferis, siliculis glabris oblongo-lanceolatis pedunculo longioribus, stigmate subsessili depresso. (Sp. 11. Gall. *Drave incanescente*.)

Dr. incana Heg. Fl. Helv. 2. p. 55? (V. speciem praecedentem).

L. Sp. Pl. 897. Lam. Enc. 2. p. 328. Smith Brit. 678. Dec. Fl. Fr. 4232. *Dr. contorta* Ehrh. Beytr. 7. p. 155. Dec. Syst. 2. p. 348. Prodr. 1. p. 170. n. 39.

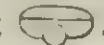
Engl. Bot. 6. tab. 388. (siliculas valde contortas multo longiores et marginatas sistit).

Planta priori utique simillima, nec tamen ut mihi videtur ad eandem speciem referenda. Differt 1) radice forsan perenni*), stolonifera, stipites erectos, nudos v. foliosos, foliorum rosula terminatos protrudente, 2) caulibus in singulis plantis plerumque solitariis, magis foliosis, 3) floribus grandiusculis, longius pedicellatis, petalis parum profunde emarginatis, 4) siliculis perinde planiusculis nec contortis, sed oblongis, superne angustatis, omnino glabris, pedunculo saepe vix longioribus, 5) stylo subnullo et tandem stigmate integro, superne depresso-umbilicato. (D. s.)

Hab. locis asperrimis Alpium, perrara nostrisque botanicis hucusque ignota. Nuper (1825) ad M. *Ganterisch* pedem, ad 5-6 millia pedum supra mare a Cl. Trachsel, qui mihi multa specimina benignissime suppeditavit, observata est. — Fl. . . ♃?

G. 405. Petrocallis R. Brown. Dec. Syst. *Drabae* sp. auct.

Cal. erectiusculus, basi aequalis. Silic. latisepta, ovalis, subcompressa, brevistyla, marginata, loculis dispermis. Seminum funiculi dissepimento elliptico adnati. Cotyl. „oblique lateriferae o=." Dec. Gay in Monn. Obs. p. 30.

Obs. „Situs cotyledonum paulo dubius." Dec. Syst. l. c. Idcirco eas ibidem cotyledones oblique accumbentes o= definivit. Naturam situmque cotyledonum istius plantae illustravit amiciss. Gay, et observationes ad hunc scopum institutas mecum benignissime communicavit. *Petrocallidis pyrenaicae* semina 16 tegumine proprio denudavit, quorum unicum cotyledones vere dorsiferas o|| ostendit; 2 tantum cotyledones distincte lateriferas o ≐ habebant; in 13 reliquis radicula ad mediam alterutrius cotyledonis basin orta, valde obliqua deprehendebatur; oblique nempe adscendebat et marginem eiusdem cotyledonis superne pertingebat, ut cotyledones primo intuitu lateriferae esse viderentur. Sectio transversa seminis pleurorrhizi hancce formam adfectat: . Sectio transversa seminis notorrhizi sic sese habet: . In *P. pyrenaica* Cl. Gay sectionem transversam insolitam, et ab utraque forma recedentem observavit eamque sic designavit: .

1178. Petrocallis *pyrenaica* R. Brown. — (Gall. *Pétrocallis des Pyrénées.*)

*) Radicem etiam perennem esse adserit Cl. Trachsel.

Draba pyrenaica Hoepfn. Mag, 4. p. 29. De Sauss. Voy. §. 2277, Sut. Fl. Helv. 2, p, 46. Heg. 2. p, 54. Reisen 126. Clairv. Man. 217. Wahl. Helv. 124. Mur. Bot. Val. 65.

R. Brown in H. Kew. ed. 2. t. 4. p. 93. Dec. Syst. 2. p. 330. Prodr. 1. p. 166. Koch in Bot. Zeit. 1823. p. 443. *Dr. pyrenaica* L. Sp. Pl. 896. Willd. Sp. Pl. 3. p. 428. Lam. Enc. 2. p. 327. Dec, Fl, Fr. 4227. Vill, Delph. 3. p. 282. Scop, Carn. 2. n. 790.

Dr. pyrenaica Jacq. Austr. tab. 228. All. Pedem. n. 894. tab. 8. fig. 1. Crantz Austr. 13. tab. 1. fig. 5. (rosulae nimis elongatae).

D, pyrenaica Ser, Schl. Thom. exs,

Radix lignosa, fusiformis, cauliculos multos duros, tortuosos, repentes et radiciformes protrudens. Rosulae foliorum approximatae, dense caespitosae, elongatae, caulescentes. Folia *Saxifragarum* palmatarum more cuneata, sessilia, patentia, profunde trifida, nervosa, nitida, glabra, sed basi ciliata, lobis linearibus, acutiusculis, parallelis. Scapi brevissimi, vix biunciales, axillares neque in rosulis terminales, simplicissimi, perinde ac pedicelli pilis implexo-patentibus lanuginosi. Corymbus umbellatus, demum racemosus. Flores speciosi, ex lilaceo violacei. Calycis phylla suberecta, concava, dorso virentia, ad margines scariosa atque subcolorata: exteriora reliquis paulo maiora, basi tamen vix gibbosa. Petala ungue albido, lineari, limbo patente, subrotundo, integro, modice striato, calycem multo superante. Stamina inclusa: breviora arcuata. Antherae luteae. Silicula parva, glabra, brevis, ovalis, crassa et subinflata, marginata, stylo lineam dimidiam longo terminata, loculis dispermis. Semina magna, fulva, oblongo-ovata, (D. v.)

Hab. in Alpibus Helvetiae tum orientalis, tum occidentalis, rarior, Primus omnium observavit magister meus venerandus I. Gesner in Alpibus *Abbatiscellanis* anno 1731, post eum pastor Kittius, rei herbariae amantissimus, deinde Cl. Girtanner et amiciss. Dr. Zollikofer, qui specimina in M. *Sentis* lecta mecum benigne communicavit. In M. *Pilato* (ad

Etzelfluhe et *Ringfluhe*) copiosam legit Cl. Wahlenberg. Nos in *Glaronensium* M. *Wiggis auf der kleinen Gaumen.* In eodem pago, circa montem *Tödi*, passim. Cl. Hegetschweiler. Illustr. de Saussure, *au midi du Breuil* et *à la descente du val d'Ayas*, in Pedemontio. Neque tandem pago patrio ornamentum illud deest: pulchram enim plantam in M. *Parey* supra *Castrodunum* venerandus Ph. Bridel et b. L. Thomas legerunt; sic et amiciss. Tardent in M. *Tour-d'Aï.* — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Var. fl. albo (Lapeyr. Fl. Abr. Pyr. 363.) apud nos nondum inventa est.

G. 406. Vesicaria Lam. Dec. R. Brown. *Alyssi* sp. L. Hall. Juss. *Alyssoides* Medik. Moench.

Cal. clausus, (in nostra sp.) basi bisaccatus. Stam. (in nostra sp.) edentula. Stylus longus, deciduus. Silicula globosa, margine proprio destituta, apice integra, valvulis membranaceis, inflatis, loculis 4-6-spermis, dissepimento late ovali, scarioso-pellucido. Cotyl. lateriferae o=. Dec.

1479. Vesicaria *utriculata* Lam. — V. calyce bisaccato, foliis integerrimis oblongis glabris: inferioribus subspathulatis ciliatis. Dec. (Gall. *Vésicaire renflée.*)

Hall. Helv. 491 *). Emend. 6. n. 64. *Alyssum utriculatum* Sut. Fl. Helv. 2. pag. 54. Heg. 2. pag. 63. Clairv. Man. 215. Mur. Bot. Val. 50.

Lam. Illustr. gen. Dec. Syst. 2. p. 296. Prodr. 1. p. 150. n. 1. Fl. Fr. 4224. Poir. Enc. 8. p. 571. *Al. utriculatum* L. Mant. 92. Willd. Sp. Pl. 3. p. 470. Vill. Delph. 3. p. 294. All. Pedem. n. 891.

Lam. l. c. tab. 559. fig. 1. Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 48. tab. 9. *Al. utriculatum* Waldst. et Kit. rar. Hung. 2. tab. 196. — Barr. Ic. 842 et 883. Bocc. Mus. 2. tab. 68. I. B. Hist. 2. p. 931. fig. 2.

Al. utriculatum Thom, Schleich. exs.

*) „Ob characterem mixtum, fructus quidem *Alyssi*, floris vero *Leucoii* (*Cheiranthi*), et calcaria calycis, novum genus constitui, quod ill. Oederi nomini dicavi. Ne tamen nimium mihi sumam (!), sufficiat indicavisse." Hallerus l. c.

Radix magna, dura, multiceps. Caules suffruticosi, e caudice sublignoso, foliis aridis v. eorum reliquiis tecto nascentes, plerumque simplices, dense foliosi, pedales et ultra. Folia pruinoso-glaucescentia, laevia, oblonga, integerrima: ima et inferiora in petiolum angustata, obovata v. spathulata, obtusa, pilis dissitis, longis simplicissimisque, praecipue inferne et ad petiolum ciliata: reliqua totum caulem obtegentia, sessilia, semiamplexicaulia, lanceolato-acuminata, glaberrima. Racemi terminales, multiflori, primum subcorymbosi, post anthesin elongati, pedicellis demum semuncialibus et ultra. Flores speciosi, magni, flavi, fere *Cheiranthi Cheiri*. Calyx clausus, oblongus, tubulosus, phyllis pallidis: exterioribus basi saccatis. Petala late unguiculata, limbo patente, obtuso, integro v. obsolete emarginato. Glandulae receptaculi 4, aequidistantes. Siliculae inflato-vesiculosae, subglobosae, sulcatae, dissepimento lato, stylo crassiusculo, fere semunciali, demum deciduo paulo breviores, stigmate brevi, obtuso. Semina in singulis loculis fere sena, parva, orbiculata, tenui margine cincta, subfusca, pro gentis more in fructu pendula. (D. v.)

Hab. locis rupestribus ad Alpium radices, *Valesiae* inferiori propria. Abunde provenit ad exitum torrentis *Trient*, qua per rupium ingentem hiatum in *Rhodani* vallem prope *Octodurum* erumpit. Circa *Octodurum* et *St.-Brancher*. Haller. In M. *Ottan* et supra *Bourgvarnier*. Rev. Murith. — Fl. Martio–Maio. ♃ et ♄.

G. 407. Camelina Dec. Syst. R. Brown. Crantz, Pers. *Myagri* sp. L. *Alyssi* sp. Willd. Enum. Hall. Tourn.

Cal. erectus, laxiusculus, basi subgibbosus. Silic. obovata, pyriformis v. subglobosa, stylifera, bivalvis: valvulis intus concavis, duris, nitidis, „cum styli parte dehiscentibus" Dec.; loculis polyspermis. Cotyledones dorsiferae. Schk. Dec. Monn.

1480. CAMELINA *sativa* Crantz. — C. pilosiuscula, foliis amplexicaulibus subintegerrimis, siliculis obovatis inflatis. (Sp. 1. Gall. *Caméline cultivée.*)

Alyssum Hall. Helv. 489. Enum. 537. n. 1. *Myagrum sativum* Sut. Fl. Helv. 2. p. 42 α. Heg. 2. p. 50. Clairv. Man. 215. Wahlenb. Helv. 121. Mur. Bot. Val. 79. *Myagrum sylvestre* C. B. Basil. 27.

Crantz Austr. 17. Dec. Syst. 2. p. 515. Prodr. 1. p. 201. n. 2. Pers. Syn. 2. p. 191. Wallr. Sched. 348. α *integrifolia*. *Myagrum sativum* L. Sp. Pl. 894 α, β. Willd. Sp. Pl. 3. p. 408. Lam. Enc. 1. p. 570 α. Dec. Fl. Fr. 4269. Bert. Amoen. Ital. 162. *Alyssum sativum* Smith Brit. 679. Willd. Enum. H. B. 670.

M. sativum Fl. Dan. tab. 1038. Cavan. Ic. 1. p. 47. tab. 60. Chaum. Fl. Méd. tab. 88. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 4. tab. 10. Schkuhr Handb. tab. 178. (fructus). *Al. sativum* Engl. Bot. 18. tab. 1254. — Matth. 815. fig. 1. (pl. culta), et fig. 2 ? (spontanea). Tab. Kräuterb. 1252. fig. 1. Lob. Ic. tab. 224. fig. 2. Dod. Pempt. 532. (culta).

M. sativum Ser. Schl. Thom. exs.

Radix annua, gracilis. Caulis erectus, teres, sesquipedalis, simplex ramosusve, pilis longiusculis, patentibus, simplicibus furcatisve, et setulis brevioribus, stellatis hirsutulus, foliosus. Folia pilosa scabraque, oblonge lanceolata, acuta, subintegerrima v. obsolete denticulata, amplexicaulia, subsagittata, auriculis brevibus, obtusis. Flores corymbosi, parvi, pallide lutei, senescendo albidi. Pedunculi pubescentes, demum elongati. Calyx hispidus, phyllis ovatis, interne concavis: exterioribus basi modice gibbosis. Petala limbo parvo, ovato, subvenoso. Racemus fructiferus laxus, demum longissimus. Siliculae inflatae, ad lentem modice granulatae, oblongo-pyriformes, dissepimento exserto marginatae, insigniter compressae, utrinque polyspermae. Semina minuta, fulva, ovalia, subcompressa, tenuissime granulata. (D. v.)

Hab. in segetibus et vitiose inter *Linum* haud infrequens. *Basileae* (C. B.), circa *Hohlehn*, *St.-Margreth* et inter *St.-Iacob* et *Muttenz*. *Aquileiae* in via *Tombey*. Circa *Ferrière*. *Lausannae en Chamblande*. Prope *Montcherand*. In *Valesia à Vétroz*. Inter *Solodurum* et *Langenthal*, *Curiae*. In *Alsatia* seritur. Haller. *Octoduri* et circa *Branson*. Rev. Murith. Inter *Longirod* et *Marchissy* in agris. — Fl. Maio-Iulio. ⊙.

1481. Camelina *dentata* Pers. — C. glabriuscula, foliis sagittatis sinuato-dentatis, siliculis subgloboso-pyriformibus. (Sp. 2. Gall. *Caméline dentée*.)

Alyssum Hall. Helv. 489 β. Enum. 537. n. 2. *Myagrum dentatum* Heg. Fl. Helv. 2. p. 50. *M. sativum* β Sut. Fl. Helv. 2. p. 42. Mur. Bot. Val. 79. Roesch in Alp. 2. p. 120. *M. foetidum* C. B. Basil. 27.

Pers. Syn. 2. p. 191. Dec. Syst. 2. p. 516. Prodr. 1. p. 201. n. 3. *M. dentatum* Willd. Sp. Pl. 3. p. 408. *M. sativum* γ L. Sp. Pl. 894. *M. sativum?* Vill. Delph. 3. p. 278. (a priori non distinguit). Dec. Fl. Fr. 1269 β. *Alyssum dentatum* Willd. Enum. H. B. 671. *C. sativa* β *dentata* Wallr. Sched. 348.

Chaum. Fl. Méd. tab. 88. (folium seorsim delineatum). — *M. foetidum* C. B. Prodr. 51. fig. 2. (Fol. obiter dentata et silic. nimis longae, fere triangulares). Lind. Alsat. 94. tab. 1.

Schleich. Thom. exs.

β foliis latioribus integriusculis scabrioribus nec tamen pilosis.

Radix annua, albida. Caulis erectus, ramosus, superne paniculatus, angulosus, foliosus, pilis furcatis brevissimis scabriusculus, superne laevior, cubitalis. Folia auriculis triangularibus, subobtusis, divergentibus caulem amplectentia, oblonga, facie laete virentia, scabriuscula, dorso laeviora et fere glaucescentia: inferiora maiora, obtusa, sinuato-dentata v. obtuse pinnatifida: superiora angusta, dentibus exstantibus remotis instructa, acuta. Racemi terminales, multiflori, per maturationem longissimi. Flores parvi, lutei, demum albidi, pedunculis longis, erectiusculis. Calyx viridis, pilosiusculus, fere clausus, phyllis

oblongis, obtusis: exterioribus basi gibbosulis. Petala calyce non multo longiora, ungue lato, limbo parvo, erecto, ovato, venuloso. Glandulae duae ad staminum breviorum basin. Silicula subgloboso-obovata, tenuissime granulata, inflata, dissepimento prominulo utrinque marginata, vix compressa, polysperma, stylo lineari, ad 2 lineas longo terminata. Semina ovalia, pulchre muriculato-granulata. (D. v.)

Hab. inter *Linum*, quod infestat: hinc nostrates hancce plantam *Lin bâtard* nuncupant. *Basileae* in arenosis ad *Wiesam*; in M. *Spcluga* et *Pilato*. C. B. (an vere eadem ac nostra?) Circa *Barberine* et *Visp*, prope pontem. Rev. Murith. Prope *Arzier* et *Longirod* frequentissima. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

G. 408. Cochlearia Dec. L. gen. 803 (et *Myagri* sp.) Juss. 240. Tourn. tab. 101. *Nasturtii* et *Alyssi* sp. Hall.

Cal. patens, phyllis basi aequalibus. Silic. turgida, subglobosa, stylo brevi coronata, valvulis ventricosis, dissepimento lato parallelis, loculis plerumque polyspermis.

* *Silicula globosa, valvulis duris. Stigma emarginatum.*

Kernera Medikus.

1482. Cochlearia *saxatilis* Lam. — C. foliis radicalibus confertis spathulatis, caule flexuoso, siliculis subglobosis stylo brevissimo mucronatis. (Sp. 1. Gall. *Cranson des rochers.*)

Alyssum Hall. Helv. 490. Enum. 538. n. 3. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 143. et It. 7. p. 508. (cum descr.) *Myagrum saxatile* Sut. Fl. Helv. 2. p. 43. Heg. 2. p. 51. Clairv. Man. 216. Wahlenb. Helv. 121. Mur. Bot. Val. 79. Roesch in Alp. 2. p. 120. *Thlaspi alpinum minus capitulo rotundo* C. B. Basil. 31.

Lam. Enc. 2. p. 165. Dec. Syst. 2. p. 359. Prodr. 1. p. 172. n. 1. Monn. Obs. 11. n. 7. *Myagrum saxatile* L. Sp. Pl. 894. Willd. Sp. Pl. 3. p. 409. Dec. Fl. Fr. 4270. Vill. Delph. 3. p. 278. *Alyssum rupestre* Willd. Enum. H. B. 672. *Alyssum* Segu. Veron. 1. p. 378. n. 5. *Ca-*

melina saxatilis Pers. Syn. 2. p. 191. *Nasturtium saxatile* Crantz Austr. 14.

M. saxatile Jacq. Austr. 2. tab. 111. Crantz l. c. tab. 1. fig. 1. (plantae pars inferior: var. fol. rad. sublyratis). — *Thlaspi alpinum* etc. C. B. Prodr. 48. Camer. Epit. 338. Pon. Bald. in Clus. Hist. 2. p. 338. (var. fol. radic. dentatis).

M. saxatile Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 273. Thom. exs. *Alyssum rupestre* Schl. exs.

β *pusilla*, vix uncialis, integrifolia, racemo subsexfloro. Hall.

γ *lyrata*, foliis radicalibus lyratis pinnatifidisve. Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 597. n. 4270 β.

δ *auriculata*, foliis radicalibus ut in γ, caulinis basi auriculato-subsagittatis.

Cf. *C. auriculata* Dec. Syst. 2. p. 360. Prodr. 1. p. 172. n. 2. *M. auriculatum* Dec. Fl. Fr. Suppl. 4270 a. *M. alpinum* Lapeyr. Pyren. 362. — Cf. etiam *M. saxatile* (β*) L. Sp. Pl. 895 et *Cochlearia saxatilis* (β Lam. l. c.

Planta valde variabilis occurrit modo glaberrima, modo plus minus pubescens et scabriuscula, pilis rigidis, brevibus, simplicibus, praecipue in foliis radicalibus conspicuis nec non caule modo simplici, modo iam a basi ramoso paniculatoque, denique foliorum forma in var. β, γ et δ indicata. Radix fusiformis, dura, parum fibrosa, filamentis coronata. Folia radicalia in rosulam expansa, numerosa, obscure virentia, petiolata, parva, spathulata, obtusa, integerrima v. varie dentata. Caulis erectus, semper flexuosus, subangulosus, 4-6-uncialis. Folia caulina parum numerosa, apud nos integerrima, erecta, oblonga, perangusta, obverse lanceolata, obtusa: inferiora petiolata: superiora sessilia, in varietate δ amplexicaulia, auriculis obtusis, parvis brevibusque subsagittata. Racemi florentes corymbiformes, demum valde elongati. Flores nivei, amoeni. Calyx glaber, phyllis

---

*) Nostra differt foliis radicalibus asperis neque glabris, pinnatifidis neque integerrimis.

subaequalibus, albidis v. violaceo tinctis, ovatis, concavis. Petala limbo patentissimo, subrotundo, emarginato. Filamenta brevia, arcuato-convergentia, simplicia*); antherae luteolae. Glandula inter utriusque staminis basin et germen conspicua. Capsula subglobosa, parva, marginata, stylo vix lineae trientem longo mucronata. Stigma depressum, emarginatum. *(D. v.)*

Hab. locis rupestribus Alpium montiumque editiorum frequens. Inter *Weissenburg* et *Balneum*. Ad viam periculosam *des Ruines*. In M. *Chapuise*, *Enzeindaz*, *la Varaz*, *Richard*, *Prapioz*, *Jeman*; *Septimio* (I. I. SCHEUCHZER); *Chasseral*; *Agauni* ad rupes; circa *Laufen*; in M. *Wasserfall* (C. B.); ad ripas lacus *Riparii*. HALLER. In M. *Pilato*, *Regio*; in Alpibus *Abbatiscellanis*, ubique; infra *Engelberg* etc. Cl. WAHLENBERG. In Alpibus *Valesiacis* frequens: v. gr. in M. *Barberine*. Rev. MURITH. In M. *Dolaz*, *Thoiry*, *Montendre* etc. β in Alpibus invenit HALLERUS. γ in montibus *Neocomensium*. Cl. CHAILLET. δ inter plantas meas helveticas reperio. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

OBS. Pulchrae stirpis sedes adhuc subincerta remanet. Eam praeeunte cel. PERSOON amiciss. MONNARD ad *Camelinam*, ob cotyledones, quas in seminibus maturis fere dorsiferas, et tantum in seminibus minus provectis varie obliquas transitumque ad formam lateriferam efficientes observavit, nec non propter stylum silicula dehiscente saepius longitudinaliter fissum, potissimum referre vellet. Obstant floris color, stylusque brevissimus, stigmate emarginato instructus. Praeterea Cl. GAY se in plerisque seminibus cotyledones mere lateriferas invenisse testatur, ut eo iudice planta nostra bene cum *Cochleariis* stare possit.

** *Silicula ovato-globosa, valvulis subcarnosis. Stigma capitatum, integrum.*

COCHLEARIA.

1483. COCHLEARIA *officinalis* L. — C. siliculis globosis, foliis radicalibus longissime petiolatis subrotundis: superioribus amplexicaulibus oblongis angulato-sinuatis. (Sp. 2. Gall. *Cranson officinal.* Vulg. *Herbe aux cuillers*; *Cochléaria.*)

Nasturtium Hall. Helv. 503. *Cochlearia* Catal. rar. n. 691. Sut. Fl. Helv. 2. p. 51. Heg. 2. p. 60. Clairv. Man. 215. Mur. Bot. Val. 62.

*) Furcata, ut habet Cl. WILLDENOW, nunquam inveni.

L. Sp. Pl. 903. Dec. Syst. 2. p. 364. Prodr. 1. p. 173. n. 10. Willd. Sp. Pl. 3. p. 448. Lam. Enc. 2. p. 164. Dec. Fl. Fr. 4233. All. Pedem. n. 931. Smith Brit. 688.

Lam. Illustr. tab. 558. Fl. Dan. tab. 135. Engl. Bot. 5. tab. 551. Chaum. Fl. Médic. 3. tab. 125. — Blackw. tab. 227. Dod. Pempt. 594. fig. 1. Tab. Kräuterb. 847. fig. 1. (*fere eadem*). I. B. Hist. 2. p. 942. (*mala:* silic. oblongae, triangulares, acutae). Dalech. Hist. 1320. fig. 1. (*pessima*).

Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 62. (pl. culta). Ser. Thom. exs.

Radix crassa, longa, alba, fibris capillatis stipata. Herba laevis, succulenta, subcarnosa, sapore acri et stimulante, trita odorem gravem exhalat. Caules crassi, debiles, angulosi, corymboso-ramosi, foliosi, saepe declinati, dodrantales et fere pedales. Folia radicalia petiolis longissimis insidentia, subrotunda, facie quasi cochlearis instar excavata, plerumque cordata, subsinuata v. repanda: caulina oblonga, sinuata, dentibus grossis, dissitis, latis ac fere rotundis instructa: inferiora petiolata: superiora sessilia caulemque auriculis acutiusculis, descendentibus amplectentia. Flores albi, grandiusculi, subodorati, breviter corymbosi. Phylla concava, ovata, obtusa, margine albida, saepe colore roseo amoene tincta. Petala calyce duplo triplove maiora, obovata, integerrima, unguibus calycis longitudine. Siliculae globosae, parum rugosae, laeves, pedunculo saltem duplo breviores, 2-3 lineas latae, septo late ovato, loculis 4-6-spermis, stylo in planta spontanea brevissimo, in cultis lineam saltem unam metiente. (D. v.)

Hab. locis montanis irriguis, rara. Ad rupes vallis *Moutiers-Grandval*, *aux rochers de Moutiers*, *près de la grande cascade de la Birse*. In paludosis versus *le Furet* (prope *Bex*), in fossarum aggeribus. Haller. *Basileae*. Cl. Clairville et Hagenbach. — Fl. Maio. ⊙.

*** *Silicula elliptica, valvulis tenuibus. Stigma planum, discoideum.*

Armoracia.

1184. Cochlearia *Armoracia* L. — C. foliis radi-

calibus oblongis crenatis: caulinis lanceolatis incisis dentatis integrisve, radice maxima. (Sp. 3. Gall. *Cranson de Bretagne.* Vulg. *Grand-Raifort*; *Meerrettig.*)

Nasturtium Hall. Helv. 504. Sut. Fl. Helv. 2. p. 51. Heg. 2. p. 60. Clairv. Man. 215. Mur. Bot. Val. 62. (pl. hortensis).

L. Sp. Pl. 904. Dec. Syst. 2. p. 360. Prodr. 1. p. 173. n. 4. Willd. Sp. Pl. 3. p. 451. Lam. Enc. 2. p. 166. Dec. Fl. Fr. 4235. Smith Brit. 690. Crantz Austr. 9. Vill. Delph. 3. p. 297.

Engl. Bot. 33. tab. 2323. Schkuhr Handb. tab. 181. — Blackw. tab. 413. Fuchs Hist. 660. Matth. 350. Tab. Kräuterb. 799. (*eadem*). Lobel. Ic. 320. fig. 1 et 2. Dod. Pempt. 678. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 852. Dalech. Hist. 636. fig. 2.

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix maxima, alba, carnosa, longa, gustu peracris. Caulis erectus, angulato-striatus, superne ramosus, fistulosus, sesquipedalis v. cubitalis. Folia glabra, laete virentia: radicalia longe petiolata, ampla, erecta, pinnatim nervosa et tenuiter reticulato-venosa, oblonga, superne modice sensimque attenuata, modo profunde lateque, fere ut in *Rumice Hydrolapatho*, cordata, modo, ut in *Rumice aquatico*, basin versus angustata, inaequaliter crenata, plerumque indivisa, subinde tamen (qualia Schkuhrii icon citata exhibet) alte pinnatifida, laciniis integriusculis, lanceolatis: caulina longe minora: inferiora petiolata, pinnatifido-pectinata, superiora sessilia, angusta, lanceolata, inferne sensim attenuata, grosse et obtuse serrato-dentata, rarius integerrima. Racemi numerosi, paniculati, axillares et terminales, breves, demum elongati. Flores albi, non magni, odorati. Phylla iuniora erecta, demum patentia, viridiuscula, parva, aequalia, ovata, obtusa. Petala longe unguiculata, limbo patente, late ovali, integerrimo. Siliculae laeves, ad 2 lineas longae, pedunculo multo breviores, loculis inflatis, 5-6-spermis, saepe abortivis, stylo

crasso brevique, stigmate spectabili, fere orbiculato, tomentoso. (D. v.)

Hab. ad fossas rivulosque, rarissima. *Lausannae.* C. Gesner. Circa *Nidoviam* in pago *bernensi.* Gagnebin. *Basileae* in pratis, quae olim horti fuerunt. Cl. Hagenbach. In hortis ad usum culinarium frequens colitur; spontaneam nondum vidi. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

B. SILIQUOSA.

G. 409. Nasturtium R. Brown. Dec. *Radicula* et *Sisymbrii* sp. Hall. *Sisymbrii* sp. L.

Cal. patens, phyllis aequalibus. Siliqua abbreviata, aut silicula oblongo-elliptica, valvulis convexis. Sem. biserialia, minuta, margine proprio destituta. Cotyl. lateriferae o=. Schk. Dec. Monn.

* *Flores albi.*

1485. Nasturtium *officinale* R. Brown. — N. siliquis linearibus declinatis, foliis pinnatis: pinnulis paucis (2-6 cum impari) subrotundis repandis. (Sp. 1. Gall. *Nasturciole officinale.* Vulg. *Cresson de fontaine.*)

Sisymbrium Hall. Helv. 482. Enum. 519. n. 5. *Sisymbrium Nasturtium* Sut. Fl. Helv. 2. p. 60. Heg. 2. p. 70. Wahlenb. Helv. 126. Mur. Bot. Val. 98. *Arabis Nasturtium* Clairv. Man. 223. *N. aquaticum supinum* et *N. aquaticum erectum folio longiore* C. B. Basil. 29 et 30.

Dec. Syst. 2. pag. 188. Prodr. 1. pag. 157. n. 1. Wallr. Sched. 369. *Sisymbrium Nasturtium* L. Sp. Pl. 916. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 489. Dec. Fl. Fr. 4118. Smith Brit. 700. Vill. Delph. 3. p. 339. Crantz Austr. 46. Bert. Amoen. Ital. 165. *Cardamine fontana* Lam. Enc. 2. p. 185.

Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 43. tab. 5. (parviflora: optime). *S. Nasturtium* Fl. Dan. tab. 690. Engl. Bot. 12. tab. 855. Bull. Herb. tab. 362. Chaum. Fl. Méd. 3. tab. 138. Schkuhr Handb. tab. 187. (flos et fructus). — Blackw. tab. 268. Fuchs Hist. 723. Matth. 380. fig. 1. Tab. Kräuterb. 816. fig. 1. Dod. Pempt. 592.

fig. 1. (*mala*). I. B. Hist. 2. p. 884. Chabr. Sciagr. 282. fig. 1. (*eadem*).

β *parviflorum*, minus, siliquis brevioribus latioribusque. Variat etiam pinnulis plus minus oblongis.

Radix fibris albis numerosisque constans. Herba lucida, glaberrima (in planta tamen extra aquam nascente caules petiolique saepius molliter pubescunt), saepe natans v. fluitans. Caules debiles, erectiusculi s. declinati, foliosi, striati, inferne radicantes, simplices v. ramosi, pedales et ultra. Folia petiolata, lyrato-pinnata, rhachi lata, striata, pinnulis utrinque 1, 2, 3, rarissime 4, remotis, deorsum decrescentibus, suboppositis, sessilibus s. petiolulatis, plerumque oblongis, obtusis: impari maxima, subcordata, rotundata, subdentato-repanda. Racemi florentes basi foliosi, corymbosi brevesque, demum nudi et modice elongati. Flores albi, non magni, calyce laxo, phyllis obtusis, margine albidis, subaequalibus, interioribus planiusculis, exterioribus concavis, paulo maioribus basique subgibbosis. Petala breviter unguiculata, limbo obovato, integro, patulo, phyllis multo longiore. Siliquae pedunculo demum longiores, patulae v. reflexae, saepius leviter curvatae, in var. β ad unam lineam latae. Stylus brevis, stigmate depresso, subemarginato. Glandulae utrinque inter stamen brevius et calycem binae, virides. Antherae rubrae vel luteae. Semina duplicis seriei, alternantia, numerosa, subglobosa, „squamuloso-granulata" Rchb. (D. v.)

Hab. ad rivulos fossasque aquae purioris, ubique. Propter saporem fervidum et gratum in usum culinarium quaeritur. — Fl. Iunio–Augusto. ♃.

** *Flores lutei.*

1486. Nasturtium *sylvestre* R. Brown. — N. siliquis declinatis linearibus, stylo brevissimo, foliis pinnatisectis: pinnulis (8–10) dissitis lanceolatis serrato-incisis. (Sp. 2. Gall. *Nasturciole sauvage.*)

Sisymbrium Hall. Helv. 485. Catal. rar. n. 700. Enum. 548. n. 4. *S. sylvestre* Sut. Fl. Helv. 2. p. 60. Heg. 2. p. 71. *Brachyolobos sylvestris* Clairv. Man. 218. *Eruca sylvestris minor luteo parvoque flore* C. B. Basil. 27. (Hocce syn. ex autopsia ad *N. pyrenaicum* pertinere testatur Cl. Candollius).

Dec. Syst. 2 p. 190. Prodr. 1. p. 137. n. 2. Wallr. Sched. 370. *Sisymbrium sylvestre* L. Sp. Pl. 916. Willd. Sp. Pl. 3. p. 389. Poir. Enc. 7. p. 201. Dec. Fl. Fr. 4149. Smith Brit. 701. Vill. Delph. 3. p. 345. Crantz Austr. 47. Bieb. Cauc. n. 1284. *Brachyolobos sylvestris* Allion. Pedem. n. 1012? (synon. conveniunt).

Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 43. tab. 8. *S. Nasturtium* Fl. Dan. tab. 931. (Hanc ic. ad *N. palustre* revocat Cl. Bieberstein). Engl. Bot. 33. tab. 2324. (*optima*). Schkuhr Handb. tab. 187. All. l. c. tab. 56. fig. 2? (Ob siliculas ellipticas nimisque breves valde dubia). — Fuchs Hist. 263. Tabern. Kräuterb. 836. fig. 2. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 6. fig. 17. et tab. 7. fig. 3. I. B. Hist. 2. p. 866. fig. 2. (*mala*). Chabr. Sciagr. 277. fig. 2. (*eadem*). Dalech. Hist. 650. fig. 1?

S. sylvestre Schl. Thom. exs.

Radix „valde repens." Smith. Caules erecti v. decumbentes, inferne saepius radicantes, foliosi, flexuosi, striato-angulosi, pilis brevissimis, dissitis, tenuibus, sed rigidis, solitariis vel subconfertis, praesertim superne utplurimum scabriusculi, rarius omnino laeves, ramoso-paniculati, pedales et cubitales. Folia glabra, petiolis sursum decrescentibus (ut suprema fere sessilia sint) insidentia, pinnata v. subinde pinnatifida, pinnulis nempe non raro in rhachin alato-foliaceam decurrentibus, tuncque latioribus, ceterum dissitis, sessilibus, vulgo alternis, gracilibus, lanceolatis, varie, sed praecipue deorsum inciso-dentatis: terminali maiore, 3-5-lobo, rarius integro: inferiora et ea, quae ad ramorum ortum sita sunt, reliquis multo maiora obtusiusque sinuata. Racemi numerosi, multiflori, demum longissimi flexuosique. Flores parvi, aurei, calyce patulo, phyllis pallidioribus,

ovatis, subaequalibus basique vix productis. Petala calyce fere duplo longiora, patentia, brevius unguiculata. Glandulae ad utriusque staminis brevioris basin duae connatae. Siliquae pedunculo patente breviores, adsurgentes et axi fere parallelae, 3-9 lineas longae, graciles, lineares, teretiusculae, torulosae, saepius abortivae, stylo brevissimo. Semina minuta, vix biserialia. (D. s.)

Hab. locis ruderatis glareosis, humidis vel aquaticis, etiam aridioribus, in Helvetia infrequens. *Basileae* ad *Rheni* littora ruderosa, C. B., in via versus *St. Louis*; circa *Riehen*, *Neudorf* et *Michelfelden*. Ad stagna monasterii *D. Urbani*. *Genevae en Plein-palais*. Haller. *Aroviae* in arenosis versus *den Lauf*. Cl. Hegetschweiler. *Basileae* prope *Novam domum* et *Bruntruti* ad fontem mirabilem *Crusenot*. Cl. Suter. In valle *Lepontia* inter *Giornico* et *Poleggio*. Amiciss. Hornung. Circa *Wesen* ad lacum *Riparium*. — Fl. Iunio-Septembri. ♃.

Obs. Planta lepontina foliis latioribus, carnosis, obtusis, floribus maioribus, habitu magis ad Allionianam iconem accedit; sed siliculas omnino lineares et oblongas profert. Stirps polymorpha.

1487. Nasturtium *palustre* Dec. — N. siliculis oblongis turgidis stylo multoties longioribus, foliis pinnatis: pinnulis angulato-dentatis sursum productis, petalis calycem subaequantibus. (Sp. 3. Gall. *Nasturciole des marais.*)

Radicula Hall. Helv. 487. Emend. 5. n. 40. Enum. 548. n. 3. *Sisymbrium palustre* Sut. Fl. Helv. 2. pag. 61. Heg. 2. p. 71. Mur. Bot. Val. 98. *S. terrestre* Wahlenb. Helv. 127. *Brachyolobos palustris* Clairv. Man. 218. *Raphanus aquaticus*, *foliis in profundas lacinias divisis* C. B. Prodr. 38. Basil. 27.

Dec. Syst. 2. p. 191. Prodr. 1. p. 137. n. 4. Wallr. Sched. 370. *Sisymbrium amphibium* β L. Suec. n. 593. et Fl. Lapp. n. 262. (auct. Cl. Wahlenbergio). *S. palustre* Poll. Palat. n. 625. Willd. Sp. Pl. 3. p. 190. Poir. Enc. 7. p. 202. Dec. Fl. Fr. 4150. Bieb. Cauc. n. 1286. *S. terrestre* Smith Brit. 701. Bertol. Amoen. Ital. 31. *Myagrum palustre* Lam. Enc. 1. p. 572.

Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 43. tab. 3. (*optima*). *S. palustre* Schkuhr Handb. tab. 187. (flos et fructus). *S. terrestre* Engl. Bot. 25. tab. 1747. *S. islandicum* Fl.

Dan. tab. 409. — Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 7. fig. 3. C. B. Prodr. l. c. fig. 2. (*non male*). I. B. Hist. 2. p. 867. fig. 2. (minus apta: foliola nempe nimis confluentia). Chabr. Sciagr. 287. fig. 6. (*eadem*). Dalech. Hist. 1090. fig. 1? (*mala:* sed propter flores exiguos et siliculas grandiusculas, huc potius quam ad *N. sylvestre* trahendam esse puto).

S. palustre Ser. Thom. Schl. exs.

Radix annua, fusiformis, divisa, sapore acri. Caulis modo decumbens, modo erectus, ramosus, foliosus, superne tortuosus, sulcatus, fistulosus, ut tota herba glaber laevisque, ad summum pedalis, saepe multo humilior. Folia laete virentia, petiolis basi in appendicem foliaceam, amplexicaulem utrinque auriculatis insidentia, rhachi lata, striata, inter pinnulas inaequaliter alata, altissime pinnatifida, pinnulis potius oppositis, discretis, utrinque 3-6: imis minimis, subinde integriusculis: ceteris patentissimis, basi sursum in rhachin triangulariter excurrentibus, non sine quadam symmetria irregularibus, grosse et inaequaliter dentatis: terminalis ovata, subtriloba, lobis varie incisis. Racemi numerosi, paniculati, terminales et axillares, demum praelongi. Flores parvi, luteoli, phyllis subaequalibus, coloratis. Petala exigua, apud nos calyce breviora, apice subdilatata, pallide lutea. Stamina exserta, flore longiora. Glandulae in receptaculo senae. Siliculae pedunculum patentissimum aequantes v. eo paulo breviores, et ipsae patentes v. subinde adsurgentes, crassae, turgidae, ellipticae, vix ultra 3 lineas longae, stylo intra lineae trientem longo terminatae. Semina biserialia. (D. v.)

Hab. locis palustribus inundatis, non rarum. — *Basileae.* C. B. *Genevae.* I. B. *Bernae* inter *Wittinghofen* et viam *Worbensem.* Circa *Mathod*, *Roche*, *aux Grangettes*, in *Valesia*, prope *Rolle* ad littora. Haller. In Helvetia orientali, etiam locis subalpinis. Cl. Wahlenberg. Circa *Nevidunum*, à *Promenthou* etc. — In Alpes etiam adscendit, v. g. in M. *Fouly.* Haller*) — Fl. Iunio et Iulio. ☉.

*) An huc pertinet *Sisymbrium pusillum* Vill. Delph. 3. p. 341 tab. 39., idem ac *N. palustre* β Dec. Syst. l. c.?

Obs. Semina in hac specie coacervata vidit Cl. Wallroth; ego ea, ut ceteri auctores, mere disticha reperio.

1188. Nasturtium *amphibium* R. Brown. — N. siliculis ellipticis stylo duplo longioribus, foliis elongato-lanceolatis serratis pectinato-dentatis pinnatisve, petalis calyce duplo longioribus. (Sp. 4. Gall. *Nasturciole amphibie.*)

Radicula Hall. Helv. 486. Enum. 548. n. 1. *Sisymbrium amphibium* Sut. Fl. Helv. 2. p. 60. Heg. 2. p. 71. Wahlenb. Helv. 126. Mur. Bot. Val. 90. *Brachyolobos amphibius* Clairv. Man. 218. *Raphanus aquaticus alter* C. B. Prodr. 38.

Dec. Syst. 2. p. 196. Prodr. 1. p. 138. n. 16. *N. aquaticum* Wallr. Sched. 371. *S. amphibium* L. Sp. Pl. 917. Willd. Sp. Pl. 3. p. 491. Dec. Fl. Fr. 4151. Smith Brit. 702. Vill. Delph. 3. p. 340. Crantz Austr. 55. Bieb. Cauc. n. 1285. *S. aquaticum* Schkuhr Handb. 2. p. 274. *Myagrum aquaticum α* et *β* Lam. Enc. 1. p. 572.

S. amphibium Fl. Dan. tab. 984. Engl. Bot. 26. tab. 1840. *S. aquaticum* Schkuhr l. c. tab. 187 *) (flos et fructus).

S. amphibium Ser. Thom. Schl. exs.

α indivisum, foliis omnibus integriusculis serratisve.

Dec. Syst. l. c. — Hall. Helv. l. c. *α*.

Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 43. tab. 6. (*opt.*). — C. B. Prodr. l. c. fig. 1. (*bona*). Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 7. fig. ultima.

β variifolium, foliis aliis serratis, aliis pectinato-pinnatifidis, aliis capillaceo-multifidis.

Dec. Syst. l. c. — Hall. Helv. l. c. *β* et *γ*.

Rchb. in Sturm l. c. tab. 7. (*optima*). — Tab. Kräuterb. 792. fig. 2. (fol. lyrata subpinnatifida serrataque). Lob. Ic. tab. 319. I. B. Hist. 2. p. 867. fig. 2. (fol. omnia pinnatifida), et fig. 4. (*malae*).

Radix fibrosa. Caulis debilis, erectus aut de-

*) *S. amphibium terrestre* Schkuhr Handb. n. 1892. tab. 187. idem est ac *N. anceps* Dec. Prodr. 1. p. 137. n. 3. (*S. anceps* Wahlenb. Fl. Upsal.) Rchb. in Sturm Fl. Germ. 45. tab. 2. atque *N. riparium* Wallr. Sched. 375. Siliculis compresso-ancipitibus statim a congeneribus dignoscitur.

cumbens, crassus, foliosus, eximie fistulosus, praelongus, pedalis — sesquicubitalis, striatus, ramosus, inferne radicans. Foliorum forma valde inconstans: planta nempe, ut plurimum fit, in aquis crescente, folia ima sessilia sunt, glaberrima, profundissime pinnatifido-pectinata, pinnulis elongatis, dissitis, patentissimis, linearibus, denticulo longiusculo subinde instructis, quandoque omnino capillaribus. In solo per hiemem inundato, sed vere et aestate exsiccato, haecce folia caulis basin versus nata reperiuntur multo maiora, limbo ovato, superne pubescente, petiolo longissimo, foliolis oblongis instructo insidentia, ut lyrato-pinnata sint: superiora laevissima, lucida, firmula, sessilia neque amplexicaulia, elongato-lanceolata, acuta, inaequaliter pectinato-dentata: summa minora, auriculato-amplexicaulia. Racemi terminales et axillares, demum longissimi, multiflori, pedunculo nudo insidentes. Flores multo maiores quam prioris, flavi. Calyx phyllis concoloribus, ovatis, concavis, obtusis, basi aequalibus nec gibbosis. Petala calyce duplo longiora, stamina superantia, breviter unguiculata, limbo patulo, obovato, integro. Siliculae saepissime abortientes, substipitatae, parvae, ellipticae, pedunculo divaricato v. reflexo multo breviores, stylo filiformi, lineam unam longo. Semina biserialia. (D. v.)

Hab. locis aquaticis inundatisve, ad fossas planitiei. — *α Biennae*, versus *Brück*; *Basileae*. *β um die Hube*, qua itur versus *Thorberg*. Haller. Ad lacum *Neocomensem aux tuileries de Granson* et prope *Aneth*. Gagnebin. In Helvetia orientali, passim. Cl. Wahlenberg. *Aroviae bey der Aartrotte*. Cl. Hegetschweiler. *Penniluci*. Rev. Murith. *Neviduni* pone amoenam sylvulam *Bois-Bougis* versus *Belair*. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

1489. Nasturtium *pyrenaicum* R. Brown. — N. siliculis subovatis stylo paulo longioribus, foliis radicalibus subrotundis lyratisve: caulinis auriculato-amplexicaulibus pinnato-partitis: pinnulis linearibus integris. (Sp. 5. Gall. *Nasturciole des Pyrénées*.)

Alyssum Hall. Helv. 488. Catal. rar. n. 682. *Sisymbrium pyrenaicum* Sut. Fl. Helv. 2. p. 62. Heg. 2. p. 73. Lachen. Act. Helv. 4. p. 288. Mur. Bot. Val. 98. *Alyssum pyrenaicum* Clairv. Man. 215. *Eruca sylvestris minor luteo parvoque flore* C. B. Pin. 98. (excl. syn.) et herbar. (Dec. ex autopsia).

Dec. Syst. 2. p. 196. Prodr. 1. p. 138. n. 15. *Sisymbrium pyrenaicum* L. Sp. Pl. 916. Willd. Sp. Pl. 3. p. 491. Dec. Fl. Fr. 4152. Poir. Enc. 7. p. 204. (excl. syn. Vill. quod secundum auct. ipsum ad *Sinapin pyrenaicam* pertinet). *Myagrum pyrenaicum* Lam. Enc. 1. p. 571. *Brachyolobos pyrenaicus* All. Pedem. n. 1013.

Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 45. tab. 3. (*optima*). Lachen. l. c. tab. 15. (*bene*). All. Ped. l. c. tab. 18. fig. 1. (plantam exhibet foliis latioribus, pinnis potius lanceolatis pinnatifidis neque integris, qualia apud nos non occurrunt), et Specim. 40. tab. 7.

S. pyrenaicum Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 299. Schleich. Thom. exs.

+ ? β *maius*, foliis caulinis principibus lyratis: pinnulis lanceolatis acutis: summis fere, ut in α, floribus maioribus, siliculis sublinearibus duplo longioribus.

Cf. *N. lippizense* Dec. Syst. 2. p. 195.

γ *heterophyllum*, foliis radicalibus caespitosis saturatius virentibus rotundis plerisque indivisis: paucissimis obsolete lyratis: caulinorum pinnulis elongatis.

Sisymbrium stylosum Pers. Syn. 2. p. 187.

Radix fibris duris teretibusque, quarum nonnullae repunt, constans. Caules, ut tota herba, glabri, subfistulosi, graciles, teretes, subtiliter striati, saepe flexuosi, simplices v. saepius superne (in var. β iam infra medium) ramosi, trientales, semipedales et ultra. Folia radicalia longius petiolata, petiolo aut aphyllo, aut saepe foliorum minutorum paribus paucis instructo, limbo subrotundo v. obovato, nonnunquam subcordato, integro v. varie dentato, imove subangulato: caulina pinnato-partita, pinnulis utrinque 3–4, distantibus, elongatis, erecto-patentibus, integris, plerumque linearibus, rhachi vix latioribus et fere filiformi-

bus, obtusiusculis: imae minutae et auricularum obtusarum instar caulem utrinque amplexantes. Racemi terminales et axillares, saepe paniculati, flexuosi, demum plus minus elongati, sed semper multo breviores quam proxime priorum. Flores parvi, lacte flavi. Calyx patulus, coloratus, basi neutiquam gibbosus, petalis obovatis non multo brevior. Siliculae pedunculis erecto-patentibus v. patulis multoties breviores, adsurgentes, parvae, vix 2 lineas longae, subovatae, stylo filiformi dumtaxat duplo longiores, valvulis navicularibus, concavis. Semina perpauca, irregulariter biserialia, saepe abortiva. (D. v.)

Hab. locis arenosis Alpium valliumque subalpinarum, etiam secus fluvios. — In summis Alpibus *Graiis*; in *Valesia* superiore usque ad *Brigam*. Circa *Clavennam* et *Ripam*. Haller. *Basileae* inter *Neuhaus* et *Haltingen*, etiam inter *Wiesam* et villam *die Klibe*. Cl. Lachenal. Locis glareosis circa *Randa* in valle *D. Nicolai*. Rev. Murith. Em. Thomas. Circa *Courmayeur* et *Augustam Praetoriam*, copiose. β in planitie italica prope *Sesto Calende* iam Maio flores et siliculas paene maturas edens, affatim, γ supra *Bormium*, ad M. *Umbraigl* pedem. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

G. 410. Dentaria L. gen. 811. Juss. 239. Hall. Dec. Syst. Tourn. tab. 225.

Cal. clausus, basi breviter bigibbosus. Siliqua lineari-lanceolata, superne attenuata, valvulis planis, e basi elastice dissilientibus et sese spiraliter sursum revolventibus. „Seminum funiculi alato-dilatati. Cotyl. lateriferae o=." Dec.

Obs. Genus habitu proprio conspicuum ob characteres magni momenti nuper cum *Cardamine* coniunxerat sagacissimus R. Brown, qui de tota gente optime meritus est. Nunc autem denuo Cl. Candollius in siliquis lanceolatis et funiculis seminalibus alato-dilatatis neque tenuibus bonas notas detexit, ac praesertim habitu toto perinsigni motus pulchrum genus merito redintegravit. *Dentariae* differunt insuper floribus cheiranthoideis et calyce magis clauso, basi subbisaccato.

1490. Dentaria *polyphylla* Waldst. et Kit. — D. foliis ternis subverticillatis petiolatis pinnatis: foliolis

(7-9) lanceolato-acuminatis incano-ciliatis serratis. (Sp. 1. Gall. *Dentaire polyphylle.*)

D. foliis supremis ternis etc. Roesch in Alpin. 2. p. 121. *D. ochroleuca* Gaud. in Ebel Man. du Voy. Art. Coire. *D. pinnata, variété à 9 folioles et à fleurs blanches-jaunâtres* Clairv. Man. 225.

Waldst. et Kit. rar. Hung. 2. p. 174 *). Poir. Enc. Suppl. 2. p. 465. Dec. Syst. 2. p. 272 *β*. Prodr. 1. p. 154. n. 1.

Waldst. et Kit. l. c. tab. 160.

Cum *D. pinnata* perperam coniuncta, multis bonisque characteribus differt: propius ad *D. enneaphyllam* L. accedit et ab ea eadem lege separatur, ac *D. pinnata* a *D. digitata* dissociata est. Radix digiti minimi crassitie, dense squamosa, squamis latis, inter squamas fibras exserens. Caulis fistulosus, crassus, striatus, per florescentiam semipedalis et dodrantalis. Folia in quovis caule terna, supra medium inserta, plerumque exacte verticillata (nonnunquam 2 tantum opposita et tertium paulo inferius aut superius insidens), pinnata (alterutrum subinde enneaphyllum, 2 reliqua heptaphylla), foliolis teneris, saturate virentibus, suboppositis, approximatis, subpubescentibus, ac praecipue ad marginem incano-ciliatis, sessilibus, oblongis, lanceolatis, inaequaliter serratis, apice in acumen integrum acutissimum productis, rhachi striata, facie profunde canaliculata. Racemus plerumque deflexus, foliis brevior, nudus, 6-12-florus. Flores eiusdem fabricae ac *D. pinnatae*, sed fere duplo maiores, albidi, post exsiccationem eximie ochroleuci. Calyx concolor, phyllis subaequalibus, tenuibus, laevissimis, ovatis, latis, obtusissimis. Petala calyce duplo maiora, limbo patente, latissimo, integerrimo. Antherae albidae, oblongae, rectae. Siliquae (quas non vidi) „erectae, compressae, lineari-

---

*) Planta hungarica nonnisi foliorum foliolis paulo numerosioribus longiusque ciliatis a nostra modice differre videtur.

lanceolatae, sescunciales, glabrae, stylo persistente, filiformi longe apiculatae, valvis a basi elastice dehiscentibus, ad styli basin terminatis. Semina in quoque loculo 5-6. Placentae extus nervosae." Dec. l. c. (ad multa spec. fere recentia D.).

Hab. in sylvis opacis pinguibus rarissima, nec adhuc nisi unico loco intra patrios limites observata. Eam nempe primus omnium amiciss. Roesch prope *Marschlins, oberhalb der Schlossbrücke, in der Clus, die ins Brättigau führt*, in sylva faginea ante annum 1807 detexit. — Fl. incipiente Aprili. ♃.

1491. Dentaria *pinnata* Lam. — D. foliis alternis petiolatis pinnatis: foliolis (5-7) lanceolatis grosse serratis subciliatis. (Sp. 2. Gall. *Dentaire à feuilles ailées.*)

Hall. Helv. 469 β. Catal. rar. n. 712. Enum. 556. n. 2. Heg. Fl. Helv. 2. p. 66. Clairv. Man. 224. Mur. Bot. Val. 64. *D. heptaphyllos* Sut. Fl. Helv. 2. p. 56. C. B. Basil. 91.

Lam. Enc. 2. p. 268. Dec. Syst. 2. p. 277. Prodr. 1. p. 155. n. 11. Willd. Sp. Pl. 3. p. 480. Dec. Fl. Fr. 4204. Bertol. Amoen. It. 386. *D. heptaphyllos* Vill. Delph. 3. p. 364. *D. pentaphyllos α* L. Sp. Pl. 912. *D. pentaphyllos* All. Pedem. n. 947. (ut ex syn. apparet cum sequ. confusa).

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 5. tab. 2. Lam. Illustr. tab. 562. fig. 1. Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 48. tab. 4. — Tabern. Kräuterb. 324. fig. 1. (*bona*). Clus. Hist. 2. p. 123. Dod. Pempt. 562. fig. 2. (*eadem*). Lob. Ic. 686. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 901. (perperam 899 notata), fig. 2. Chabr. Sciagr. 285. fig. 3. (*eadem*). Dalech. Hist. 1744. (*male*).

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 556. Thom. Schleich. exs.

Radix generis, annulata, odore subacri. Caulis fere pedalis, inferne nudus, laevis, succulentus, solidus. Folia alterna, in quovis caule 3-4, petiolata, utrinque glaberrima, subciliata, dorso cinereo-virentia, pinnata, ima heptaphylla v. rarissime enneaphylla, media vulgo pentaphylla, summa subinde triphylla v.

simplicia. Foliola lanceolata, acuta, serrata, subirregularia, basi obliqua, sessilia: superiora saepius hinc in rhachin subdecurrentia: 3 suprema eidem puncto insidentia. Racemus erectus, fere 12-florus, terminalis, foliis saepe longior. Flores speciosi, saltem semunciales, albi, aut dilute lilacini (per exsiccationem neutiquam flavescentes), pedunculis apice incrassatis. Calyx clausus, phyllis pallide virentibus, margine albidis, oblongis, obtusiusculis, rugosis, subaequalibus, exterioribus tamen basi gibbosulis. Petala unguiculis virentibus, superne dilatatis, limbo magno, patulo, late obovato, integerrimo. Glandulae aut nullae, aut vix (ad staminum minorum basin) conspicuae. Siliquae teretes, subcompressae, acuminatae, stylo rostratae. Stigma subglobosum. (D. v.)

Hab. in sylvis montanis subalpinisque, non rara. — *Scaphusiae*. C. Gesner. In M. *Feuerstein*, *Thoiry*, *Dolaz*, *Muteto*. Circa *Delémont*, *à la Combe-Grède*, *à la Combe de Valanvron*; prope *Roche* ad rupes *la Praisse*. *Aux Fondemens*, qua itur per *Fenalet en Jorogne* etc. Haller. Secus viam, qua ad M. *Frachis* adscenditur. Circa *Vouvry* in *Valesia* inferiore. Rev. Murith. In omnibus nostris montibus *Iuranis*, supra *Bonmont*, *Trêlex*, *Longirod*, *St.-Georges* etc., frequens. Etiam in ditione *Tigurina*, supra *Kempten*. — Fl. Martio et Aprili. ♃.

1492. Dentaria *digitata* Lam. — D. foliis alternis petiolatis digitatis: foliolis quinis oblongis lanceolatis grosse serratis inaequalibus: extimis minoribus. (Sp. 3. Gall. *Dentaire à feuilles digitées.*)

Hall. Helv. 469 *α*. Enum. 556. n. 1. Mur. Bot. Val. 64. *D. pentaphyllos* Sut. Fl. Helv. 2. p. 56. Heg. 2. p. 66. Wahlenb. Helv. 125. C. B. Basil. 91. *D. pentaphylla* Clairv. Man. 224.

Lam. Enc. 2. p. 268. Dec. Syst. 2. p. 276. Prodr. 1. p. 155. n. 10. Fl. Fr. 4203. *D. pentaphyllos* Willd. Sp. Pl. 3. p. 480. Vill. Delph. 3. p. 364. Crantz Austr. 26. *D. pentaphyllos* *β* et *γ* L. Sp. Pl. 912. Gouan Illustr. 42.

Rchb. in Sturm Germ. I. fasc. 48. tab. 2. — Matth. 684. fig. 2. (planta absque floribus). Tabern. Kräuterb. 323.

(*eadem*), et 324. fig. 2. (foliolis aequalibus), Lobel. Adv. 306. Icon. 686. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 121. fig. 1 et 2. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 10. fig. 2 et 3. Dod. Pempt. 162. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 900. (radix magis squamosa), et 901. (rad. annulata, minus dentata). Chabr. Sciagr. 285. fig. 1. (prima I. B.). Dalech. Hist. 1297. fig. 1. (ex MATTHIOLO). An etiam fig. 2. (radix non transversa, bulbillis aggregatis constans, floribus pentapetalis)?

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 355. Thom. exs. *D. pentaphyllos* Schleich. exs.

Radix fere prioris. Caulis semipedalis, dodrantalis, raro altior, (apud nos) saltem basin versus pubescens. Folia in quovis caule duo triave, alterna, petiolata, laete virentia, lucida, glabra v. utrinque remote et brevissime pubescentia, subciliata, foliolis exacte digitatis, lanceolatis v. ovato-lanceolatis, grosse et inaequaliter serratis, subacuminatis, plerumque quinatis, rarius ternatis, valde inaequalibus, extimis nempe multo minoribus. Racemi 8-10-flori. Flores formosi, ceterum eiusdem fabricae et magnitudinis ac *D. pinnatae*, sed in montibus nostris saturate lilacino-violacei. Siliquae non differunt. (D. v.)

Hab. locis consimilibus, etiam non rara, sed priori paulo infrequentior. In M. *Creux-du-Van*, *Dolaz*, *aux Combes de Valanvron*, in valle *Chapuise*. HALLER. In M. *Albis*. C. GESNER. In M. *Uetliaco*. MURALT. In M. *Niesen*. ARETIUS. In M. *Regio* prope sacellum, paulo supra Fagi terminum. Cl. WAHLENBERG. Circa urbem *St.-Gallen*. Amiciss. CUSTOR. *Aux Fraschis* et circa *Létroz*. Rev. MURITH. In M. *Jura* cum priori. In hortis immutata perstat. — Fl. Martio-Maio. ♃.

1493. DENTARIA *bulbifera* L. — D. foliis caulinis numerosis alternis: inferioribus pinnatis: summis indivisis, axillis bulbiferis. (Sp. 4. Gall. *Dentaire à bulbes*.)

Hall. Helv. 470. Enum. 557. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 56. Heg. 2. p. 66.

L. Sp. Pl. 912. Dec. Syst. 2. p. 178. Prodr. 1. p. 155. n. 14. Willd. Sp. Pl. 3. p. 479. Lam. Enc. 2. p. 267.

Dec. Fl. Fr. 4205. Smith Brit. 696. All. Pedem. n. 916. Crantz Austr. 26. Bieb. Cauc. n. 1279.

Rchb. in Sturm Germ. I. fasc. 48. tab. 3. Fl. Dan. t. 361. Engl. Bot. 5. tab. 309. (*optima*). Schkuhr Handb. t. 183. (fructus desunt). — Tabern. Kräuterb. 324. fig. 3. Lob. Ic. 687. fig. 2. Clus. Hist. 2. p. 121. fig. 1. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 10. fig. 4.

Radix transversa, gracilis, squamosa. Caulis erectus, gracilis, angulosus, fistulosus, inferne nudus, ac fere velutino-pubescens, ceterum magis quam priorum foliosus, pedalis et cubitalis. Folia laete virentia, glabra, brevissime subciliata, petiolis longiusculis, sursum decrescentibus, patulis, facie basin versus in foveolam bulbillum foventem excavatis insidentia, alterna: inferiora pinnata, heptaphylla, ad medium caulem pentaphylla et triphylla, aut altissime trilobata: summa omnino indivisa; foliola omnia oblonga, superne dilatata, acuta, basi attenuata, in petiolum hinc inde subdecurrentia, praecipue prope apicem et extrorsum serraturis oblongis, arcuatis parumque profundis instructa. Bulbilli in plerorumque foliorum axillis solitarii, subfusci, oblongi v. subrotundi, squamis imbricatis constantes, decidui plantamque propagantes. Racemus corymbosus, pauciflorus, demum modice elongatus. Flores minores quam priorum, pallide lilacini v. albidi, calyce clauso, demum subaperto, phyllis margine albidis, oblongis, acutiusculis: interioribus paulo latioribus, exterioribus basi paululum productis. Petala longe unguiculata, limbo oblongo, obovato, patulo. Siliquae, ut in ceteris stirpibus, quae radicibus, gemmis bulbisve sese propagant, plerumque abortientes. (D. s.)

Hab. in montibus et ad eorum pedem, in Helvetia infrequens, etsi certa civis. Eam WAGNERUS in libello, quem de hist. nat. Helvetiae anno 1680 edidit, sine loci designatione habet; sic, ut puto, MURALTUS. Sed post eos per integrum seculum inter patrios limites non amplius observata erat. Plantam raram tandem ego in Alpibus supra *Forsteck* in praefectura *Hohen-Sax*, hodie pagi *Sangallensis*, imoque in pla-

nitiem descendentem magna copia prope arcem inveni. In regione contermina *Vorarlberg* his ultimis annis circa *Meders* a Cl. Custor quoque reperta est. — In Transalpinis circa *Luganum* lectam misit Rev. Verda. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

G. 411. Cardamine L. gen. 812. Hall. Dec. syst. Juss. 239. Gaertn. tab. 143. Tourn. tab. 109.

Cal. laxus, subpatens, phyllis basi aequalibus. Siliqua teres, linearis, stylo brevissimo vel stigmate sessili, subgloboso terminata, valvulis elastice et spiraliter sursum dissilientibus. „Funiculi umbilicales tenues." Dec. Cotyl. lateriferae. Schk. Dec. Monn. Gay.

1494. Cardamine *bellidifolia* L. (β alpina). — C. foliis subcarnosis glabris integris v. sublobatis: radicalibus longe petiolatis, cauliculis oligophyllis, corymbo paucifloro, siliquis erectis. (Sp. 1. Gall. *Cresson à feuilles de Paquerette.*)

Hall. Helv. 476 α. Cat. rar. n. 717. Emend. 3. n. 227. Enum. 567. n. 7. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 44. Sut. Fl. Helv. 2. p. 57. Heg. 2. p. 67. Wahlenb. Helv. 126. Mur. Bot. Val. 58. *C. alpina* Clairv. Man. 224. Heg. l. c. Roesch in Alp. 2. p. 121.

L. Sp. Pl. 913. Dec. Syst. 2. p. 249 β et γ. Prodr. 1. p. 150. n. 1. Vill. Delph. 3. p. 557. Smith Brit. 697. Crantz Austr. 43. All. Pedem. n. 949. *C. alpina* Willd. Sp. Pl. 3. p. 481. Dec. Fl. Fr. 4189. *Arabis bellidioides* Lam. Enc. 1. p. 220.

Jacq. Misc. 1. tab. 17. fig. 2. Engl. Bot. 33. tab. 2355. (ad spec. in Alpibus collecta). Fl. Dan. tab. 20. (var. α borealis). L. Fl. Lapp. tab. 9. fig. 2. (eadem varietas). Allion. l. c. tab. 18. fig. 3. *C. alpina* Hoppe in Sturm Germ. I. fasc. 28. tab. 12. (*optima*). — Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 4. fig. ultima.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 237. Thom. Schl. exs.

Radix parva, divisa, fibrillosa, caespitosa. Cauliculi vix digitales et saepe multo humiliores, folia radicalia parum aut neutiquam superantes, inferne

nudi, superne 1-3 foliis instructi, simplices, ut tota plantula glabri. Folia subcarnosa, saturate virentia, nervo dorsali parum exstante, fere avenia, ovata, subrotunda, integerrima v. subrepanda, aut obtuse quasi 2-3-lobata: radicalia petiolis praelongis, inaequalibus, subinde uncialibus longioribusve insidentia: caulina magis oblonga, brevius petiolata v. fere sessilia, perinde erecta. Corymbus terminalis, pauciflorus, etiam per maturationem vix racemosus. Flores parvi, albi, calyce laxo, phyllis aequalibus, virentibus, margine albidis, ovatis, obtusis, concavis. Petala oblonga, obovato-cuneata, erectiuscula, calyce duplo longiora. Siliquae approximatae, erectae, pedicello multo longiores, semunciales, graciles, lineares, subcompressae, modice torulosae, saepius atro-caeruleae, stylo vix sextam lineae partem longo, ut stigma parvum fere sessile sit. (D. v.)

Hab. locis petrosis irriguis Alpium summarum prope nives aeternas haud infrequens. In M. *Joch*, *Gotthardo*, *Enzeindaz*, *Lioson*, *Prapioz*, *Martinets*, *Serin*, *Pennino* etc. Haller. In M. *Gamor*. I. Gesner. In M. *Grabseralp*, *Isisitzen* et *im Calveiserthal*. Cl. Custor. In M. *Furcae* culmine. Cl. Wahlenberg. Supra *Salvan*, *au creux de Jeman*, *à l'Arpallaz*. Rev. Murith. In Alpibus *Claridis* et M. *Tödi*, Glaronensium. Cl. Hegetschweiler. In Alpibus *Rhaeticis*. Rev. Pol. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Planta borealis α ab *alpina* nostra differt petiolis plerumque longioribus, caulibus nudiusculis, foliis apiculatis et siliquis paulo brevioribus, quae notae levioris momenti sunt, nec eas formas recte separavit Cl. Willdenowius. Ceterum nostram, et fortasse non immerito, summus Hallerus ac post eum Cl. Host cum specie sequente coniunxerunt.

1495. Cardamine *resedifolia* L. — C. foliis glabris: radicalibus indivisis trilobisve: caulinis pinnatis 3-5-phyllis, petiolis auriculato-amplexicaulibus, siliquis erectis. (Sp. 2. Gall. *Cresson à feuilles de Réséda.*)

Hall. Helv. 476 β. Cat. rar. n. 715. Enum. 559. n. 6. I. I. Scheuchz. Alp. It. 6. p. 454. Sut. Fl. Helv. 2. p. 57. Heg. 2. p. 68. Wahlenb. Helv. 126. Clairv. Man. 224. Mur. Bot. Val. 58. Roesch in Alpin. 2. p. 121. *Nastur-*

tium alpinum minus, Resedae folio C. B. Pin. 104. Prodr. 45.

L. Sp. Pl. 913. Dec. Syst. 2. p. 250. Prodr. 1. p. 150. n. 9. Willd. Sp. Pl. 3. p. 482. Lam. Enc. 2. p. 182. Dec. Fl. Fr. 4190. Vill. Delph. 3. p. 358. All. Pedem. n. 950.

Allion. l. c. tab. 57. fig. 2. Jacq. Austr. App. tab. 31. Hoppe in Sturm Germ. I. fasc. 28. tab. 13. (*bona*). — C. B. Prodr. l. c. fig. 2. (*bene*). Matth. 380. fig. 1. (*eadem*). Bocc. Mus. 2. p. 41. tab. 46. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 4. fig. 3.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 238. Schl. Thom. exs.

Radix fere prioris. Herba glabra laevisque, caespitosa. Caulis saepe numerosi, erecti, debiles, foliosi, non raro ramosi, striati, biunciales — fere semipedales. Folia omnia petiolata, lucida, subcarnosa, multiformia: radicalia caespitosa, saepius indivisa, subrotunda v. spathulata, nonnulla etiam plus minus lobata, imove 3-5-phyllo-pinnata: caulina petiolo basi duabus auriculis longiusculis, perangustis, subulatis, sagittato-reflexis caulem utrinque amplexanti (qua nota a priori potissimum differre videtur planta nostra) insidentia, perinde 3-5-phyllo-pinnata, pinnulis integris, plerumque oblongis, obtusis, omnino muticis, terminali semper multo maiore, cum rhachi foliacea confluente: summa subinde indivisa, oblonga. Corymbi 4-8-flori, demum elongati et omnino racemosi. Flores albi, fere duplo maiores quam prioris. Petala calyce oblongo saltem triplo longiora, oblongo-obovata, unguiculata. Siliculae fere *C. bellidifoliae*, minus tamen strictae; subinde una alterave solitaria in foliorum mediorum axillis, ut in icone Bauhiniana videre est, deprehenditur. (D. s.)

Hab. locis consimilibus, sed in media Alpium editissimarum regione. In M. *Furculae* descensu et ad *Rheni posterioris* fontes. I. I. Scheuchzer. In vallibus *Ursaria, Lepontina, d'Illier*; in M. *Furca, Gotthardo, Scheideck, Speluga, Rosselinaz, Jeman, Fouly* etc. Haller. *In den Schölle-*

nen. Cl. Wahlenberg. In M. *Pennino*, *l'Arpallaz*, supra *Salvan* etc. Rev. Murith. *Im Calveiserthal.* Amiciss. Custor. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

+ 1496. Cardamine *trifolia* L. — C. foliis glabris: radicalibus longissime petiolatis subdigitato-triphyllis: foliolis subsessilibus rotundo-rhomboideis mucronulato-dentatis, caule nudiusculo. (Sp. 3. Gall. *Cresson trifolié.*)

Hall. Helv. 475. (excl. fortasse syn. Scheuchz.) et 3. p. 184. in app. (ad n. 475). Cat. rar. n. 716. Enum. 559. n. 5. Sut. Fl. Helv. 2. p. 58. Heg. 2. p. 68. Clairv. Man. 224. Mur. Bot. Val. 57. (omnes ex Hall. auctorit.). De Sauss. Voy. Alp. §. 1736.

L. Sp. Pl. 913. Dec. Syst. 2. p. 253. Prodr. 1. p. 150. n. 16. Willd. Sp. Pl. 3. p. 483. Lam. Enc. 2. p. 182. Dec. Fl. Fr. 4193. Crantz Austr. 43. Scop. Carn. n. 815.

Jacq. Austr. tab. 27. Hoppe in Sturm Germ. I. fasc. 28. tab. 14. (*bene*). — Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 4. fig. 13. Tab. Kräuterb. 845. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 127. fig. 2. (*rudis*). Lobel. Icon. 211. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 890. Chabr. Sciagr. 283. fig. 2. (*eadem*). Dalech. Hist. 660. fig. 2.

Thom. Schleich. exs. (Undenam habeant, ignoro).

Radix articulata, repens. Caulis basi repens, ramulos subterraneos, tortuosos, graciles, saepe dentatos s. divisos, quos veterum icones non omiserunt, protrudens, adscendens, simpliciusculus, dodrantalis, fere pedalis, teres, gracilis, aut omnino aphyllus, aut supra medium folio radicalibus multo minore, tripartito, foliolis ovatis, uninerviis, integerrimis, apiculatis instructus. Folia fere omnia subradicalia, petiolis longissimis, basi dilatato-vaginantibus, limbo vix unciali, digitato-triphyllo, foliolis subito in petiolulum brevissimum late alatum attenuatis, rotundato-rhomboideis, basi utrinque integris, triplinerviis, superne parum profunde crenato-dentatis, denticulis mucronulatis. Racemus corymbosus, terminalis, simplex v. basi subinde compositus, 8-10-florus, aphyl-

lus. Flores magni, paulo tamen minores quam *C. pratensis*, nivei. Calyx generis, petalis subrotundo-obovatis, integris, breviter cuneato-unguiculatis fere quadruplo minor. Siliquas „longas, planas, lineares" HOPPE, „torulosas" HALLER non vidi. (D. s.)

Hab. locis umbrosis humidiusculis sylvaticisque montium, in Helvetia saltem rarissima et omnino incerta civis. — „In meis reperio, me in suprema vallecula M. *Chasseral* legisse: sed neque inter meas siccas est, neque nuper reperta. Inter suas habebat Cl. LE CLERC." HALLER. Inter plantas in M. *Gries* ad limites Pedemontii Valesiaeque superioris sito *C. trifoliam* recenset celeberr. DE SAUSSURE. — Fl. Maio. HOPPE. Martio-Iunio. DEC. ♃.

OBS. I. Descriptio Halleriana absque omni dubio ad *C. trifoliam* pertinere videtur. Plantae suae quidem Vir summus flores dilute purpureos (in appendice autem ex JACQUINI auctoritate albos) tribuit: sed SCHKUHRIUS etiam (in bot. Handb. 2. n. 1884) *C. trifoliam* flores pallide incarnatos proferre adserit. Hancce plantam ad specim. austriacum in M. *Schneeberg* lectum et ab amiciss. EM. THOMAS communicatum, quod cum specim. manco a Cl. SCHLEICHERO misso egregie convenit, descripsi.

OBS. II. *C. alpinam, foliis latis, teneris, longo pediculo insidentibus* I. I. Scheuchz. Alp. It. 6. p. 454, quam SCHEUCHZERUS, ut mihi videtur, probe a *trifolia* distinguebat, in Scheuchzeriano herbario visam HALLERUS (Hist. 3. p. 184. in app. ad n. 475.) sic describit: „Folia radicalia et caulina in longis pediculis, quatuor unciarum. Pinna prima minima, fere capillaris; deinde 2 maiores; in ultimo petiolo tres vicinae pinnae, subrotundae, amplae. Caulis tener, dodrantalis; spica floralis defloruit. Siliquae quatuordecim, longe petiolatae, pergraciles, fine acuminato, aciculae simili. Potest tamen *trifolia* esse." Plantam etiamnum dubiam in M. *Furcula* Rhaetorum invenit I. I. SCHEUCHZERUS. Eam ad *C. thalictroidem* All. Pedem. n. 951. tab. 57, fig. 1. mihi ignotam pertinere suspicabatur Cl. SUTER. Sed siliquae „lineares, laeves, stylo brevi compresso superatae" (Dec. Syst. 2. p. 266.) et praecipue foliorum forma obstare videntur.

1497. CARDAMINE *pratensis* L. — C. foliis pinnatis, inferiorum pinnis brevissime petiolulatis subrotundis: superiorum lanceolatis linearibusve, stigmate capitato. (Sp. 4. Gall. *Cresson des prés.*)

Hall. Helv. 473. Enum. 559. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 59. Heg. 2. p. 70. Clairv. Man. 224. Wahlenb. Helv. 126. Mur. Bot. Val. 56. *Nasturtium pratense, magno flore*, et *N. pratense folio rotundiore, flore maiore* C. B. Basil. 29.

L. Sp. Pl. 915. Dec. Syst. 2. p. 256. Prodr. 1. p. 151. n. 23. Willd. Sp. Pl. 3. p. 487. Lam. Enc. 2. p. 184. Dec. Fl. Fr. 4198. Vill. Delph. 3. p. 361. Smith Brit. 699. Bieb. Cauc. Suppl. p. 438. — *C. amara* (non L.) Lam. Enc. 2. p. 185. (var. fol. superioribus tenuissime laciniatis, caule debili, quae *C. pratensis* γ *debilis* Dec. Syst. l. c.)

Fl. Dan. tab. 1039. Engl. Bot. 11. tab. 776. Sturm Germ. I. fasc. 8. tab. 12. et Rchb. ibid. fasc. 45. t. 15. (foliolis angulatis: optima). Schkuhr Handb. tab. 187. (*flos* et *fructus*). Naumb. in Roem. Arch. 2. p. 1. p. 14. tab. 2. (planta monstrosa; petiolis fol. radicalium prioris anni hinc inde pinnularum loco radicantibus plantulamque novam protrudentibus. *C. pratensis* δ *monstrosa* Dec. Syst.). — Blackw. tab. 223. Fuchs Hist. 325. Tabern. Kräuterb. 844. fig. 2. Lobel. Ic. 210. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 128. fig. 2, et p. 129. fig. 1. (quae fl. pleno). Dod. Pempt. 592. fig. 2. (clusiana prior). I. B. Hist. 2. p. 889. fig. 1. (*pessima*), et fig. 2. (fl. pleno: *melior*). Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 4. fig. 6.

β flore pleno.

Radix albida, squamis distantibus fibrisque copiosis instructa. Caulis semipedalis, pedalis, erectus, glaber, teres, simplex, remote foliosus. Folia radicalia et inferiora petiolis longiusculis, inferne aphyllis, basi dilatatis insidentia, pinnata, pinnis petiolulo brevissimo tenuissimoque instructis, numerosis, alternis v. suboppositis, saepius subciliatis dorsoque subpubescentibus, subcordato-rotundatis, non raro angulato-crenatis, omnino muticis, terminali paulo maiore: superiora subsessilia, laciniis glabris, minus numerosis, oblongis, integris, obovato-lanceolatis, aut linearibus et fere filiformibus. Corymbus simplex v. rarius basi compositus, demum elongatus. Flores amoeni, magni, lilacini, quandoque albidi. Calyx minus patens, phyllis subaequalibus, virentibus, superne margine lato albo cinctis, ovatis, obtusissimis. Petala calyce multo maiora, limbo magno, patulo, obovato, unguiculo brevi, hinc latius alato. Stamina breviora basi glandula depressa,

annulari circumdata: longiorum par utrumque basi glandula exserta, oblonga stipatum. Antherae oblongae, subsagittatae, luteae. Siliquae unciales, lineares, graciles, subtorulosae, stylo brevi, sed crasso, fere latitudinis siliquae. Stigma capitatum, emarginatum. (D. v.)

Hab. in pratis, ubique. β circa *Seelhofen*, abunde. Haller. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

1498. Cardamine *amara* L. — C. foliis pinnatis: inferiorum pinnis petiolulatis subrotundis: superiorum oblongis dentato-angulosis, siliquis stylo filiformi acutiusculo terminatis. (Sp. 5. Gall. *Cresson amer.*)

Hall. Helv. 474. Enum. 558. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 59. Heg. 2. p. 70. Clairv. Man. 224. Wahlenb. Helv. 126. Mur. Bot. Val. 58. *Nasturtium aquaticum maius et amarum* C. B. Prodr. 45. An *N. aquaticum erectum folio longiore* Eiusd. Basil. 30?

L. Sp. Pl. 915. Dec. Syst. 2. p. 255. Prodr. 1. p. 151. n. 20. Willd. Sp. Pl. 3. p. 458. Dec. Fl. Fr. 4197. Smith Brit. 699. Vill. Delph. 3. p. 488. Allion. Pedem. n. 954: *C. parviflora* Lam. Enc. 2. p. 183.

Rchb. in Sturm Germ. I. fasc. 45. tab. 10. Engl. Bot. 14. tab. 1000. Vill. l. c. tab. 39. (mala: quin etiam ob fol. mere pinnatifida neque pinnatisecta valde suspecta). Schkuhr Handb. tab. 187. (flos et fruct. optime praeter antherarum colorem neglectum). — C. B. Prodr. l. c. fig. 1. (*bona*). I. B. Hist. 2. p. 885. (ic. malam auctor ipse vituperat). Chabr. Sciagr. 282. fig. 2. (*eadem*).

β flore purpureo. — Thom. exs.

γ *stolonifera* L. wästgöth resa pag. 26. (cit. Hallero). — Thom. exs.

Radix brevis, horizontalis, ex collo fibras numerosas effundens, in planta γ stolones longos, decumbentes, foliosos numerososque e caulis basi protrudens. Caulis adscendens, subinde flexuosus, multo magis quam prioris foliosus, basin versus saepe radicans. Folia laete virentia, glabra, sed, ut et petioli, saepe pilis brevibus, approximatis ciliata: radi-

calia minus quam caulina numerosa, petiolis latis, canaliculatis, inferne nudis insidentia, pinnata, pinnulis longius breviusve petiolulatis, rotundatis, plus minus angulosis, saepius colore violaceo tinctis: caulina fere sessilia, pinnis oblongis, subinde concavis, dentato-angulatis, petiolulatis aut cum rhachi confluentibus, utrinque fere tribus, terminali maiore. Corymbus demum elongatus. Flores magni, lactei, rarius purpurei v. carnei. Calyx prioris, phyllis tamen exterioribus basi subgibbosis. Petala calyce longe maiora, limbo plano, late obovato, obtusissimo, subemarginato, unguiculo brevi, flavescente. Antherae atro-purpureae. Glandulae 4, ut in *C. pratensi*. Siliquae graciles, lineares, longe pedicellatae, unciales et sescunciales, stylo filiformi, longiusculo terminatae. Stigma minutulum et fere punctiforme. (D. v.)

Hab. ad fossas aquaticas et locis palustribus, paulo infrequentior. *Bernae* ad balneum exterius. Circa *Burgdorf* ad omnes aquas. Prope *Roche*, passim. *Tiguri*, ad minoris urbis fossas, etc. Haller. Circa *Promenthou* etc. β ad Valesiae inferioris vicum *Outre-Rhône*. Em. Thomas. γ *stoloniferam* in Helvetia rarissimam nunquam vidit Hallerus, sed in paludibus montanis supra *Bex* eam quoque invenit ac mecum communicavit idem amicus. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

1499. Cardamine *hirsuta* L. — C. foliis subhirsutis pinnatis: radicalium pinnis petiolulatis subrotundis sublobatis, superiorum oblongis subincisis, stylo brevi crassoque. (Sp. 6. Gall. *Cresson velu.*)

α sylvatica, caule solido hirsuto, petalorum limbo patulo. Hall. Helv. 472 *α* et in add. 3. p. 184. *C. caule foliisque pinnatis hirsutis subrotundis* Nomencl. 44. n. 472. Enum. 558. n. 2. I., II. an etiam III.? *C. hirsuta* Sut. Fl. Helv. 2. p. 59. Heg. 2. p. 69. Mur. Bot. Val. 57. Clairv. Man. 224. et *C. sylvatica* Id. ibid.

L. Sp. Pl. 915. Dec. Syst. 2. p. 259. Prodr. 1. p. 152. n. 28. Lam. Enc. 2. p. 184 *α*. Dec. Fl. Fr. 4199. Smith Brit. 698. Bertol. Amoen. Ital. 164. Vill. Delph. 3. p. 361? (utramque var. coniungere videtur). — *C. sylvatica* Link in Hoffm. phyt. Blätt. 1. p. 50. (foliolis

oblongis v. lanceolatis). Dec. Syst. 2. p. 260. (quam auct. celeberr. siliquis patentibus et rhachi hirsuta nonnisi invitus ab *hirsuta* distinguit). Prodr. 1. p. 152. n. 29.

Engl. Bot. 7. tab. 492. Schkuhr Handb. tab. 187. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 18. tab. 1 *). *C. sylvatica* Rchb. in Sturm Germ. I. fasc. 45. tab. 13. (*optima*). *C. impatiens* Fl. Dan. tab. 735. — Camer. Epit. 270. (ic. optima: HALL.). Matth. 379. fig. 2. (pessima: var. monstrosam racemis elongatis umbellatis sistens). Tab. Kräuterb. 846. fig. 2. (*eadem*). Dalech. Hist. 658. fig. 1. (etiam ex Matth.). I. B. Hist. 2. p. 888. (non male: sed pili omissi). Chabr. Sciagr. 282. fig. 4. (*eadem*).

C. sylvatica Thom. Schleich. exs.

β *micrantha*, ut plurimum minor et tenerior, caule plerumque fistuloso, saltem superne et saepissime toto glabro, floribus minoribus subtetrandris, petalis erectis.

Hall. Helv. 472 β et γ et in app. 3. p. 184. — *C. caule glabro, foliis hirsutis: imis subrotundis* Nomencl. p. 44. n. 472 β. Enum. 558. n. 2. IV. *C. tetrandra* Heg. Fl. Helv. 2. p. 69. *C. parviflora* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 59 **). Clairv. Man. 224. Mur. Bot. Val. 57. *Nasturtium aquaticum minus* C. B. Basil. 30.

C. hirsuta Dec. Syst. 2. p. 259. (var. teneriores minusque hirsutae). Bieb. Cauc. n. 1282. et Suppl. p. 437. Lam. Enc. 2. p. 184 β. Dec. Fl. Fr. 4199 β.

C. hirsuta Scop. Carn. n. 817. tab. 38. Rchb. in Sturm Germ. I. fasc. 45. tab. 14. — Barr. Ic. 455. Dalech. Hist. 659. fig. 2.

C. hirsuta Ser. Schleich. Thom. exs. — *C. parviflora* Hoppe exs. cent. 4.

Radix gracilis, fibrosa, annua, caespitosa. Caulis modo digitalis, modo semipedalis, pedalis et altior,

---

*) Forma intermedia, floribus subtetrandris, petalis erectis, caule hirsuto.

**) *C. parviflora*, plantula Galliae australis aliarumque regionum calidiorum, glabritie omnium partium et praesertim pinnis foliorum inferiorum sessilibus differt. Nusquam sane in Helvetia occurrere videtur.

adscendens aut saepius erectus, non raro flexuosus, sulcato-angulosus, simplex ramosusve, glaber vel pilis rigidis patentissimis reflexisve, qui non raro in corymbi rhachi et pedunculis (sic in *C. hirsuta* in Engl. Bot. l. c.) etiam occurrunt, hirsuti. Folia pinnata: radicalia petiolis latis, ciliatis, pinnarum 2–4 paribus, foliolis sursum crescentibus, semper petiolulatis, subrotundis, sublobatis, mucronulatis, ciliatis, facie subpubescentibus, in var. β magis et inaequalius lobatis, terminali maximo, saepe subreniformi, magis angulato, nervulis in mucronulum exsertis: caulina remota, exstipulata, foliolis oblongis, saepe semibilobis, summorum plerumque integris, obovato-linearibus. Flores parvi, albi, per anthesin contigui, racemo tamen demum valde elongato. Calyx parum hians, phyllis erectis, parvis, albidis v. violaceo suffusis, apice hispidulis. Petala calyce duplo longiora, obovata, in α limbo omnino patente instructa, in *micrantha* minora et tota erecta. Stamina in varietate priori semper tetradynama observavi; alterius autem 2 breviora modo adsunt, modo deficiunt. Siliquae cum pedunculo apice parumper incrassato fere continuae, erectiusculae, unciales, stylo eiusdem crassitiei, lineam unam longo terminatae, stigmate depresso. (D. v.)

Hab. α locis opacis sylvaticisque, etiam montanis. *Au creux du Van*, in ipsa area. Haller. Circa *Farnsburg*. Staehelin. *Im Taubenloch* prope *Biennam*. Cl. Schuh. *A la montée de l'Envers de Renens*, et prope *Ferrière au pied du chemin de la Jacques*. Gagnebin. *Au bois Noir* et prope *Branson*. Rev. Murith. In sylvula quadam prope *Kempten*, ditionis *Tigurinae*. In sylvis M. *Baulaz* infra *Dolam* et alibi in nemoribus fagineis *iuranis*. β locis humidiusculis, etiam apricis, in areis et hortis frequens. Circa *Montreux* et *Roche*. Rev. Murith. Ad lacum *Tigurinum* vulgatissima. Cl. Hegetschweiler. Circa *Nevidunum*, fere ubique. — Fl. α Aprili–Iunio; β Martio et Aprili. ⊙.

Obs. Hasce plantulas primum coniunxerat summus Hallerus; demum tamen in addendis ad tom. 3. p. 184. ut diversas seiunxit ac seorsim in Nomenclatore proposuit. Verum inter eas limites vix dantur et specimina intermedia, qualia v. gr. Schkuhrius delineavit, occurrunt.

1500. Cardamine *impatiens* L. — C. foliis stipulatis pinnatis: pinnis numerosis petiolulatis ovato-oblongis pinnato-dentatis, petalis exiguis deficientibusve. (Sp. 7. Gall. *Cresson impatient.*)

Hall. Helv. 471. Catal. rar. n. 713. Enum. 557. n. 1. I. I. Scheuchz. Alpin. It. 7. p. 510. Sut. Fl. Helv. 2. p. 58. Heg. 2. p. 68. Clairv. Man. 224. Mur. Bot. Val. 57. Roesch in Alpin. 2. p. 121.

L. Sp. Pl. 914. Dec. Syst. 2. p. 261. Prodr. 1. p. 152. n. 32. Willd. Sp. Pl. 3. p. 485. Lam. Enc. 2. p. 183. Dec. Fl. Fr. 4201. Smith Brit. 697. Vill. Delph. 3. p. 359. Crantz Austr. 44. Bieb. Cauc. Suppl. p. 436.

Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 45. tab. 11. (cum petalis). Engl. Bot. 2. tab. 80. (perinde). Schkuhr Handb. 2. n. 1885. tab. 187. (flos cum petalis et fructus). — Barr. Ic. 155. Moris. 2. s. 3. tab. 4. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 886. fig. 1. Chabr. Sciagr. 282. fig. 3. (*eadem*).

Schl. Thom. exs.

Radix ramosa, albida. Caules anguloso-sulcati, erecti, subflexuosi, dense foliosi, modo simplices, modo plus minus ramosi, glabri, semipedales — sesquipedales. Folia oblonga, laete virentia, petiolo communi canaliculato, basi utrinque auricula seu stipula parva lanceolata, peracuta, ciliata, caulem amplectente reflexaque instructo insidentia, pinnis 13-19, alternis, oblongis, irregulariter ovatis, grosse pinnato-dentatis, petiolulo ciliato; lobi foliorum inferiorum obtusi, superiorum acutiores. Racemus terminalis, per maturationem valde elongatus. Flores numerosi, exigui, albidi; calyx phyllis laxe erectis, pallidis; petala calyce vix longiora, obovata, minuta, sed colore niveo a staminibus senis facile dignoscenda, fugacia. Siliquae erectae v. erecto-patentes, fere semunciales, graciles, subtorulosae, pilis brevibus saepe ciliatae, compressae, stylo lineam unam longo, sensim acuminato terminatae, valvulis valde elasticis et tactu vel minimo statim dissilientibus, unde speciei nomen. (D. v.)

Hab. in sylvis petrosis montium Alpiumque humiliorum. — In sylva opaca *derrière Buis*, qua ad torrentem *Tantin* descenditur. Etiam in planitie proxime *Roche*, *au Vorsier* et *Penniluci* in glarea. *Bey der Ziegelbrücke* prope *Curiam*. In valle *Kienthal*. Haller. Ad ripam meridionalem lacus *Riparii*. I. I. Scheuchzer. Infra arcem *Falkenstein* prope *Igis* frequens. Cl. Roesch. *Im Rheinthal*, prope arcem *Zwingengenstein*. Cl. Custor. Prope *Stäfen*, ad viam. Cl. Hegetschweiler. Neque in montibus *iuranis* deest: v. gr. *à la montée des Côtes*, inter *Trélex* et *St.-Cerguê*. — Fl. Aprili-Iunio. ⊙ Vill. Lam. Dec. Smith. ♂ L. Schkuhr. Rchb.

Obs. Ego quidem flores nunquam apetalos vidi. Auct. Schkuhrio petalorum numerus variat, et subinde omnia in nonnullis floribus unius eiusdemque speciminis plane deficiunt, dum reliqui petalis instructi sunt.

G. 412. Arabis L. gen. 819. Hall. Juss. 238. Dec. *Turritis* L. Dec.

Cal. erectus, clausus, basi subgibbosus. Siliqua compressa, linearis, stigmate integro subsessili. Sem. plerumque monosticha aut (in paucissimis speciebus) disticha, immarginata aut rarius marginata; cotyl. lateriferae o=. Schkuhr. Dec. Rchb. Monn. Gay. „Glandulae in recept. floris 4, oblongae, reflexae*)." Smith.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Semina margine proprio destituta.*

I. Petalorum limbus patens et ab unguiculo evidenter distinctus. Siliquae longius pedunculatae, laxae, saepe subpatentes.

A. Folia caulina amplexicaulia.

1. Arabis *alpina*.

B. Folia caulina sessilia.

2. Ar. *arenosa*. 3. Ar. *Halleri*.

✝ Ar. *bellidifolia*.

*) Character e glandulis desumptus saltem in hoc genere non satis constans.

II. Petala obovato-cuneata, tota erecta, ut limbus ab unguiculo non distinguatur.

A. Siliquae longius pedunculatae, laxae, ab axi semper remotae, saepe subpatentes.

a. Folia caulina amplexicaulia.

4. Ar. *brassicaeformis.* 6. Ar. *auriculata.*
5. Ar. *saxatilis.*

b. Folia caulina sessilia.

7. Ar. *serpyllifolia.*

B. Siliquae breviter pedicellatae, rigidae, strictae et semper erectae.

Turritis.

a. Folia caulina amplexicaulia.

1. Semina disticha, utrinque scilicet in duplicem seriem disposita.

8. Ar. *perfoliata.*

2. Semina monosticha s. unius in singulis loculis seriei.

9. Ar. *hirsuta.*

b. Folia caulina sessilia.

10. Ar. *muralis.* 12. Ar. *stricta.*
11. Ar. *ciliata.*

+ Ar. *hirsuta*, var.

** *Semina margine proprio cincta.*

I. Siliquae praelongae, recurvato-pendulae. Folia caulina amplexicaulia.

13. Ar. *Turrita.*

II. Siliquae erectae.

A. Folia caulina amplexicaulia.

+ Ar. *auriculata.*

B. Folia caulina sessilia.

14. Ar. *pumila.* 16. Ar. *caerulea.*
15. Ar. *bellidifolia.*

* *Semina immarginata.*

I. Petalorum limbus patens et ab unguiculo vere distinctus.

A. Folia amplexicaulia.

1501. Arabis *alpina* L. — Ar. foliis incano-villosis amplexicaulibus oblongis dentatis: superioribus cordatis, siliquis patentibus pedunculo triplo quadruplove longioribus. (Sp. 1. Gall. *Arabis des Alpes.*)

Hall. Helv. 451. Enum. 561. n. 1. Catal. rar. n. 724. I. I. Scheuchz. Alpin. It. 7. p. 513. Sut. Fl. Helv. 2. p. 67. Heg. 2. p. 81. Clairv. Man. 222. Wahlenb. Helv. 121. Mur. Bot. Val. 52. Roesch in Alpin. 2. p. 121. *Draba alba siliquosa repens* C. B. Basil. 32.

L. Sp. Pl. 928. Dec. Syst. 2. p. 216. Prodr. 1. p. 142. n. 4. Willd. Sp. Pl. 3. p. 534. Lam. Enc. 1. p. 218. Dec. Fl. Fr. 4177. Vill. Delph. 3. pag. 318. Crantz Austr. 49. Bertol. Amoen. It. 388.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 33. tab. 2. Lam. Illustr. tab. 563. fig. 1. Fl. Dan. tab. 62. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 12. tab. 11. — Lobel. Advers. in app. 463. fig. 1. Icon. 207. fig. 1. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 7. fig. 4. Clus. Hist. 2. p. 125. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 880. fig. 2. Chabr. Sciagr. 281. fig. 1. (*eadem*).

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 112. Thom. Schl. exs.

β *Clusiana*, foliis parcius et obtusius dentatis.

Dec. Syst. l. c. — Clus. Hist. 2. p. 125. fig. 2. Moris. l. c. fig. 3. I. B. Hist. 2. p. 881. fig. 1. Chabr. Sciagr. 281. fig. 2. (*eadem*). Dalech. Hist. 664. fig. 3.

γ *nana*, subinde vix digitalis.

Dec. Syst. l. c. Rai. Hist. 786. n. 2.

Radix albida, divisa, caespitosa. Herba pilis crebris, plerisque brevibus, apice stellatim ramosis molliter villosa, et, dum iunior, fere tomentosa, ceterum summopere variabilis. Caulis aut simplex, aut ramosus, plerumque diffusus, foliosus, teres, modo vix 2-3-uncialis, modo pedalis v. sesquipedalis. Folia radicalia breviter petiolata, parva, oblonga, obtusa, cito marcescentia: caulina inferiora in petiolum late alatum attenuata aut omnino sessilia: media amplexicaulia: superiora profunde cordata, auriculis magnis, protensis, rotundatis: omnia mollia, oblonga, dentibus nunc numerosis acutisque, nunc remotis et rotundatis circumserrata: suprema lanceolata, acuta, subinde integerrima. Racemi subdecemflori, corymbosi, demum valde elongati. Flores amoeni, generis apud nos fere maximi, albidi vel lactei. Calyx

parum pilosus, pedicello plus minus pubescente brevior, phyllis obtusis, oblongis, concavis, ex luteolo albidis, erectis: exterioribus basi gibbosis. Petala calyce saltem triplo longiora, unguiculo brevi, perangusto, limbo patulo, late obovato, obtusissimo, integro. Glandulae receptaculi 4, virides, in acumen lineam fere unam longum productae. Siliquae sescunciales, biunciales, patulae, pedunculo triplo v. fere quadruplo longiores, rectae, compressae, subtorulosae, nitentes, subinde subpubescentes, stylo brevissimo, valvulis paulo tenuiori terminatae, valvulis ad medium dorsum carinatis. Stigma depressum, integrum. Semina fulva, parva, ovata, compressa. (D. v.)

Hab. locis rupestribus humectatis Alpium iuranorumque montium ubique vulgaris. Eam ad lacum *Lowerzersee* etiam observa- Cl. Wahlenberg. Quin etiam amiciss. Monnard testatur, *Urbae* ad rupes et hortorum muros frequentem occurrere. — Fl. Maio-Augusto. ♃.

B. Folia sessilia.

1502. Arabis *arenosa* Scop. — Ar. foliis radicalibus lyrato-pinnatifidis hispidis: laciniis rectangulis, pilis foliorum furcatis: caulinis simplicibus, siliquis pedunculo duplo longioribus. (Sp. 2. Gall. *Arabis des sables.*)

Eruca Hall. Helv. 462. *Sisymbrium* Catal. rar. n. 703. Enum. 552. n. 14. Clairv. Man. 223. *Sisymbrium arenosum* Sut. Fl. Helv. 2. p. 63. Heg. 2. p. 74. Mur. Bot. Val. 98. (planta culta). *Eruca caerulea in arenosis proveniens* C. B. Prodr. 40. et Basil. 28.

Scop. Carn. n. 837. Dec. Syst. 2. p. 232. Prodr. 1. p. 146. n. 36. Lam. Enc. 1. p. 222. *Sisymbrium arenosum* L. Sp. Pl. 919. Willd. Sp. Pl. 3. p. 408. Dec. Fl. Fr. 4158. Crantz Austr. 47.

Scop. l. c. tab. 40. Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 43. tab. 14. (*optima*). *S. arenosum* Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 21. tab. 4. — C. B. Prodr. l. c. fig. 1. Barr. Ic. 196. Loesel. Pruss. tab. 13. Moris. Hist. 2. s. 3 tab. 5. fig. ul-

tima. I. B. Hist. 2. p. 865. (ic. mala, foliis nimis latis, dentatis nec pinnatifidis). Chabr. Sciagr. 277. fig. 1. (*eadem*).

S. arenosum Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 297. et Pl. Gall. exs. n. 381. Thom. Schleich. exs.

Radix annua. Caules plerumque uno plures, fere dodrantales, saepe iam a basi ramosi, praesertim inferne pilis simplicibus, patentibus, plus minus copiosis hirsuti, teretes, striati. Folia oblonga, pleraque petiolata, patentia, pilis plerisque furcatis hispidula, „in planta culta subglabrata" Dec.: radicalia (et inferiora) reliquis maiora, numerosa, in rosulam aggregata, profunde lyrato-pinnatifida, petiolo hirsuto, laciniis numerosis, suboppositis, cum rhachi confluentibus, sursum sensim crescentibus, ovato-acutis, integriusculis, brevibus, patulis v. subinde retroflexis, terminali maiore varie lobata: caulina superiora pinnatifido-dentata, dentibus angustioribus minusque numerosis: summa parva, sessilia, linearia, dentata. Racemi laxi, demum elongati. Flores amoene lilacini, fere *Cardamines pratensis*, sed minores. Calyx ex luteolo viridis v. subcoloratus, clausus, phyllis ovatis, apice hispidulis, caducis: exterioribus basi gibbosis. Petala calyce multo longiora, limbo patente, obovato, integro v. obiter emarginato, unguiculo tenui, albido v. virente. Glandulae 4, parvae. Siliquae cum pedunculo 4-6 lineas longo, hispido v. laevi continuae, patentes, rectae, unciales et ultra, graciles, torulosae, stylo brevissimo angustiore terminatae, valvulis planiusculis, venosis, ad medium carinatis. Semina ovata, lutea v. rutila. Cotyledones lateriferae (Dec. Rchb.), qua nota essentiali planta a *Sisymbrio* recedit. (D. v.)

Hab. ad torrentium glareas, ad rupes delitescentes locisque arenosis. — *Basileae* ad *Birsam*; etiam in altissimis iugis et petris circa *Laufen* et *Delémont*. C. B. Circa *St.-Iacob* ad *Birsam* et *Rhenum*. Haller. Ego post Virum summum prope *Burgdorf* legi frequentem, ad rupium nempe, quibus castellum innititur, pedem, et infra rupes prope balneum *Lochbach*.

bad sitas. Sic et per totam fere vallem *Moutier-Grandval*, secus *Birsam*, et in ditione *Neocomensi* ad *Dubim* infra *les Planchettes*. *Aroviae* versus *Kilchberg*. Cl. Hegetschweiler. — Fl. Aprili–Septembri. ⊙.

1503. Arabis *Halleri* L. — Ar. ramis patentibus, foliis subpubescentibus: imis lyratis cordatisve, siliquis subpatulis pedunculo paulo longioribus. (Sp. 3. Gall. *Arabis de Haller.*)

Sisymbrium foliis imis Barbareae, *superioribus integris dentatis* Hall. Opusc. 101.

L. Sp. Pl. 929. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 539. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 413. Allion. Pedem. n. 976. Rchb. in Sturm Germ. I. fasc. 43.

I. Arabis *Halleri* vulgaris, — caule erecto, foliis plerisque lyratis: superioribus dentatis.

Hoepfn. Mag. 4. p. 29. n. 36. (ex Allionii auctoritate). Sut. Fl. Helv. 2. p. 70. (excl. syn. Scop.). Heg. 2. p. 84. Mur. Bot. Val. 52. (etiam et All. excl. syn. Hall. quod ad *Ar. strictam* pertinet).

Dec. Syst. 2. p. 232. Prodr. 1. p. 146. n. 37. Fl. Fr. 4188.

Hall. l. c. tab. 1. fig. 1. Rchb. l. c. tab. 15. W. et K. rar. Hung. 2. tab. 120.

Radix parva parumque divisa. Caulis erectus v. adscendens, foliosus, superne ramosus, pilis plerisque simplicibus, mollibus, patentibus, plus minus longis praesertim inferne villosus, dodrantalis v. pedalis. Rosula foliorum radicalium laxa, foliis longe petiolatis, pilis parvis simplicibus et bifurcatis pubescentibus, lyratis, lobis utrinque ad petiolum 4–6, parvis, angustis, oblongis: terminali maximo, ovato, angulato-dentato, quandoque subcordato. Surculi subinde graciles, adscendentes, foliolosi, neutiquam radicantes e caulis basi nascuntur. Folia caulina pleraque etiam petiolata, obscurius evidentiusve lyrato-pinnatifida; sed lobuli cum terminali perinde multo minore, ovato grosseque sinuato-dentato confluunt:

summa et ramea subsessilia, lanceolata, oblonga, grosse dentata v. fere integra. Rami gracillimi, filiformes, patentes v. adscendentes. Racemi laxi, demum elongati. Flores parvi, longe pedunculati. Calyx parvus, basi vix gibbosus. Petala calyce duplo longiora, unguiculo longo, angusto, limbo patente, obovato-rotundato; in plantis meis siccis rosea esse videntur, sed omnes auctores ea alba observaverunt. Siliquae oligospermae, cum pedunculo parum elongato, pubescente continuae, pallide virentes, fere articulato-torulosae, stylo brevi apiculatae, valvulis nervulosis, neutiquam carinatis. (D. s.)

Hab. „locis humentibus montosis, iuxta rivulos." Cl. Decandolle. In M. *Sylvio*. Allioni. In valle *Tellina*. Schleicher (ad cuius plantas descriptionem elaboravi). Ad lacum *Verbanum* circa *Belgirate*. Cl. Balbis. — Fl. Maio. ♃.

II. Arabis *Halleri* stolonifera Rchb., — caule decumbente, stolonibus radicantibus, rosularum foliis pubescentibus cordatis lyratisve.

Ar. stolonifera Clairv. Man. 223.?

Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 43. *Ar. stolonifera* Hornem. Hort. Hafn. 816. Dec. Syst. 2. p. 233. Prodr. 1. p. 146. n. 58. *Cardamine stolonifera* Scop. Carn. n. 818.

Rchb. l. c. tab. 16. (*optima*). Scop. l. c. tab. 39. (*male*).

Thom. exs.

Formae priori iam primo intuitu valde similis nimisque acute ab ea dissociata, differt habitu graciliore, caule filiformi, decumbente, pilis depressis, saepe bipartito-furcatis pubescente nec villoso, superne glabro, atque stolonibus reptantibus, hinc inde radiculas et foliorum radicalibus similium rosulas protrudentibus, foliis radicalibus longe petiolatis, pubescentibus, modo fere ut prioris lyrato-pinnatifidis, modo autem saepiusque petiolis omnino aphyllis, limbo profunde cordato, subintegro aut mucronato-lobato, auriculis magnis, rotundatis. Flores albi. Siliquae

omnino ut in forma priori, longitudine in uno eodemque specimine admodum variabili, nunc semuncia breviores, nunc unciales et ultra. (D. s.)

Hab. locis consimilibus, potius siccioribus. Circa *Baveno*, ad lacum *Verbanum* primus amiciss. L. Thomas cum maturis fructibus legit. Deinde ab eius fratre Emmanuele ad eundem lacum prope *Mergozzo*, atque supra *Domo d'Ossola* ad pedem meridionalem M. *Sempronii* etiam inventa est. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

Obs. Utraque forma, sed praesertim posterior, testante Cl. Reichenbach, saepius radice bienni occurrit. Ceterum Vir celeberr. cum eis quoque *Ar. ovirensem* Wulff. coniungendam esse contendit.

II. Petala obovato-cuneata, limbo erecto vixque ab unguiculis distinguendo.

A. Siliquae longius pedunculatae, laxae, ab axi semper remotae, saepe subpatentes.

a. Folia caulina amplexicaulia.

1504. Arabis *brassicaeformis* Wallr. — Ar. laevissima, glaucescens, foliis caulinis sagittato-cordatis integerrimis: radicalibus subdentatis, siliquis subquadrangulis erectis. (Sp. 4. Gall. *Arabis Chou.*)

Turritis Hall. Helv. 454. Emend. 4. n. 44. *Brassica alpina* Sut. Fl. Helv. 2. p. 72. Heg. 2. p. 87. Clairv. Man. 221. Mur. Bot. Val. 56. *Erysimum alpinum* Monn. Dis. 22. n. 15.

Wallr. Sched. 359. *Br. alpina* L. Mant. 95. Willd. Sp. Pl. 3. p. 547. Lam. Enc. 1. p. 748. Dec. Fl. Fr. 4117. Vill. Delph. 3. p. 330. R. Brown in H. Kew. ed. 2. tom. 4. pag. 125. *Er. alpinum* (Baumg.) Dec. Syst. 2. pag. 507. Prodr. 1. p. 199. n. 36.

Rchb. Iconogr. cent. 2. p. 84. tab. 192. fig. 333. Vill. l. c. tab. 36.

Br. alpina Thom. Schleich. exs.

Habitus omnino *Brassicae*, a quo genere tamen eam sagacissime immortalis Hallerus removerat. Radix dura, perennis. Herba laevissima fereque glaberrima. Caulis firmus, crassiusculus, usque ad racemi basin remote foliosus, teres, erectus, subinde

flexuosus, simplicissimus, cubitalis. **Folia** grandiuscula, nervo valido, ramoso percursa, venuloso-reticulata, integerrima, tenuia et fere membranacea: radicalia petiolo brevi latoque, pilis patentibus, simplicibus v. geminis valdeque divergentibus, neque tamen adpressis subinde hirsuto insidentia, ovata v. elliptica, saturate virentia: caulina glauca, subremota, erecta, magis oblonga, obtusiuscula, inferne angustata, sessilia et auriculis fere parallelis, 2-3ve lineas longis, latiusculis, obtusis caulem utrinque amplectentia: superiora decrescentia, fere lanceolata, saepe acutiora. **Racemus** simplex, multiflorus, demum praelongus. **Flores** parvi, albi, pedicello gracili vix longiores. **Calyx** erectus, albidus v. purpurascens, phyllis concavis, lanceolatis, obtusis, basi subaequalibus. **Petala** elliptica, erecta, sensim in unguiculum brevem angustata. **Glandulae** „in disco nullae." Haller. **Siliquae** in pedunculo subpatente erectae, axi parallelae, graciles, intra lineam unam latae, fere biunciales, valvulis ad medium dorsum elevato-carinatis, ceterum enervibus, stylo subnullo. **Stigma** depressum. **Semina** „monosticha" Dec., minima, numerosa, oblonga. **Cotyledones** planae, lateriferae o= (Monn. Gay. Rchb.), qua nota tum a *Brassica*, tum ab *Erysimo* differt. (D. s.)

Hab. locis montanis saxosis, perrara, nec nisi in pago *vaudensi*, ubi eam Hallerus primus omnium detexit, visa. In M. nempe *Surchamp* ad cavernam *Balme* v. *Barme*, loco unico a Viro summo indicato, comitante bono Abr. Thomas olim ipse legi. Etiam tamen in M. *Dolaz* ab amiciss. Gay, et in planitie circa *Entreroches* infra locum, ubi *Urba* cum canali confluit, a Cl. Monnard inventa est. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

1505. Arabis *saxatilis* All. — Ar. pilis simplicibus ramosisque pubescens, foliis caulinis cordato-sagittatis subdentatis, siliquis erectis pedunculo patente quadruplo longioribus. (Sp. 5. Gall. *Arabis des rochers.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 69. Heg. 2. p. 83. Clairv. Man. 223. Mur. Bot. Val. 52.

All. Pedem. n. 973. Dec. Syst. 2. p. 221. Prodr. 1. p. 143. n. 14. Willd. Sp. Pl. 3. p. 542. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 411. Dec. Fl. Fr. 4176, *Ar. nova* Vill. Delph. 3. p. 319.

Vill. l. c. tab. 37. (auriculae foliorum nimis obtusae).

Schl. Thom. exs.

? β *minor*, subtomentosa. — *Ar. saxatilis* β Dec. Syst. l. c. — *La Tourrette cotonneuse* Reyn. Act. Laus. 1. p. 168. *Turritis mollissima* Hoepfn. Mag. 4. p. 29. n. 37.

Radix parva, ramosa, neutiquam caespitosa. Folia radicalia perpauca, oblonga, basi attenuata, sed vix petiolata. Caulis erectus, firmus, teres, foliosus, pilis mollibus, brevibus, simplicibus pubescens, simplex v. superne ramosiusculus, pedalis et fere cubitalis. Folia pleraque caulina, elliptica v. sublanceolata, sessilia, basi attenuata, utrinque in auriculam deorsum porrectam, sensim angustatam, obtusiusculam producta, dentibus parum profundis distantibusque instructa, pilis brevibus, saepe furcatis aut stellatim ramosis pubescentia: ima obtusa: superiora magis oblonga acutioraque. Racemus erectus, per maturationem vix quartam caulis partem obtinens. Flores non magni, albi, pedunculis calyce demum quadruplo longioribus. Petala calycem non multo superantia, erecta, obtusa, cuneata. Siliquae sesunciales, biunciales, pedunculo patente quadruplo longiores, erectae, axique fere parallelae, subcompressae, sed ob valvularum carinam dorsalem elevatam quasi tetragonae, stigmate subsessili. (D. s.)

Hab. in Alpibus *valesiacis* et *aquileiensibus*, locis rupestribus, infrequens. — In M. *Surchamp*. Cl. Schleicher et amiciss. Abr. Thomas. In M. *Bovonnaz* et *aux mayens de Fouly*. Rev. Murith. — β ad rupes calidissimas apricas regionis *Sanensis*. In M. *Croix*. B. Favrod. — Fl. Iulio. Murith. Maio. Decandolle. ♂ Idem. ⊙ Villars.

Obs. Plantam β non vidi. Ob descriptionem, quae ei rosulas radicales tribuit, dubius haereo, an vere ad hancce speciem pertineat, et Cl. Reynier eam potius pro *Ar. hirsutae* varietate insigniore habebat.

1506. Arabis *auriculata* Lam. — Ar. foliis scabris ovatis obtuse dentatis auriculato-amplexicaulibus, siliquis erecto-patentibus pedunculo multoties longioribus. (Sp. 6. Gall. *Arabis auriculée.*)

Ar. aspera Heg. Fl. Helv. 2. p. 84.

Lam. Enc. 1. p. 219. Dec. Syst. 2. p. 220. Prodr. 1. p. 143. n. 13. Fl. Fr. 4175. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 411. *Ar. recta* Vill. Delph. 3. p. 319. Bieb. Cauc. n. 1321. *Ar. aspera* All. Auct. p. 18. *Ar. patula* Wallr. Sched. 354. *Turritis patula* („radice annua, caule hirsuto, ramis patentibus, foliis ovatis subcordatis amplexicaulibus serrato-dentatis hirsutis, calyce glabro") Ehrh. Beytr. 7. p. 259. Willd. Sp. Pl. 3. p. 544. Pers. Syn. 2. p. 205.

Vill. l. c. tab. 37. (*bene*). Allion. l. c. tab. 2. fig. 2. (siliquae paulo nimis erectae). *Turritis patula* Waldst. et Kit. Rar. Hung. 7. p. 59. tab. 59.

Ar. aspera Schl. Thom. exs.

+ *β dasycarpa*, siliquis pubescentibus. — *T. patula* Baumg. Fl. Transylv. 2. p. 267. (cit. Candollio).

Radix gracilis, saepe obliqua, fibris crassiusculis stipata. Herba fere tota pilis brevibus, rigidis, apice furcatis v. stellatim ramosis exasperata. Caules erecti, scabri, teretes, foliosi, racemo terminali saepissime breviores, semipedales, fere pedales, apud nos saltem superne, imove iam a basi ramosi, ramis fructiferis erecto-patentibus paniculatisque. Folia non magna, subincana, scabra, dorso subinde rubentia, ovata v. oblongo-ovalia, dentibus exsertis, obtusis, plus minus profundis circumserrata, cordata, auriculis rotundatis, parum protensis, sed distinctissimis caulem amplectentia: radicalia in rosulam expansa, paulo maiora, vix petiolata, sed basi attenuata. Racemi valde multiflori, per maturationem partem magnam caulis obtinentes, axi rigido, flexuoso, glabriusculo. Flores parvi, albi, pedicello fere longiores, calyce glabro, pallido, parvo, breviter bisaccato, phyllis obtusis. Petala calycem superantia,

erecta, oblonga, obtusa, cuneato-unguiculata. Siliquae unciales et ultra, pedunculo rigido, glabro saltem sextuplo longiores, erecto-patentes, graciles, compressae, ad valvularum dorsum nervo debili parumque conspicuo carinatae, stigmate subsessili, parvo apiculatae, apud nos glaberrimae, in planta β, ceterum simillima, pilis tenuibus dense pubescentes. Semina monosticha, distantia, ovata, subfusca, margine obsoleto paulo saturatiori cincta. (D. s.)

Hab. ad saxa murosque regionum calidiorum infrequens. — In *Valesia*, Cl. Hegetschweiler. *Au-dessous du pas de l'échelle* in M. *Salaevae* descensu. Amiciss. Hornung. — Fl. Maio. ⊙ Dec. Lam. Wallr. ♂ et ⊙ Vill.

Obs. Plantam β, circa *Erfurt* in Saxonia lectam, mecum benignissime communicavit optimus Hornung. Praeter axem scabrum pedunculosque cum siliquis pubescentes, omnino cum nostra convenit. Ceterum in Saxonia siliquis glaberrimis etiam occurrere certiorem me fecit Vir honoratissimus.

b. Folia caulina sessilia.

1507. Arabis *serpyllifolia* Vill. — Ar. pilis stellatim ramosis scabriuscula, foliis ovalibus subintegris, racemo laxo, siliquis adscendentibus pedicello subpatente multo longioribus. (Sp. 7. Gall. *Arabis à feuilles de Serpolet.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 312. (in add.). Heg. 2. p. 84. Clairv. Man. 223. Mur. Bot. Val. 52.

Vill. Delph. 3. p. 318. Dec. Syst. 2. p. 227. Prodr. 1. p. 145. n. 25. Willd. Sp. Pl. 3. p. 536. Lam. Enc. 1. p. 220. Dec. Fl. Fr. 4185.

Vill. l. c. tab. 37.

Thom. Schleich. exs.

Radix longa, gracilis, simpliciuscula. Herba dilute virens, pilis depressis, plerisque apice furcatis v. stellatim ramosis exasperata. Caules graciles, fere ad singula folia flexuosi, debiles ac saepe decumbentes, simplices, superne glabriusculi, trientales, semipedales. Folia vix ultra semunciam longa, te-

nera: rosulae laxa, ovalia ellipticave, limbo integro, aut subinde uno alterove lobulo grosse repando-dentato, basi sensim in petiolum plus minus longum attenuato: caulina sessilia, fere eiusdem formae, plerumque integerrima. Racemus pauciflorus, laxiusculus, demum modice elongatus. Flores albi, non magni, pedicello paulo longiores. Calyx laevis, clausus, basi obsolete bigibbosus, phyllis pallentibus, angustis, obtusis. Petala calyce non multo longiora, erecta, obovato-cuneata. Siliquae graciles, subcompressae, vix torulosae, pedunculo laevi, erecto-patente multoties longiores, semunciales, unciales et ultra, adscendentes v. axi fere parallelae, stigmate subsessili. (D. v.)

Hab. in Alpium montiumque Helvetiae occidentalis locis rupestribus. — In *Aquileiensibus* supra *Bex* ad moles glaciales *Panérossaz* et in M. *Bovonnaz*; in M. *Tzermotana* vallis *Bagnes* et supra vallem *d'Illier*. Rev. Murith. In M. *Dolaz*. In *Subaudia*, *au-dessus de la chartreuse du Reposoir*. — Fl. Iunio et Iulio. ♂. Fortasse nonnunquam ♃.

B. Siliquae breviter pedicellatae, rigidae, strictae, semper erectae.

a. Folia caulina amplexicaulia.

1. Semina disticha, s. duplicis in singulis loculis seriei.

1508. Arabis *perfoliata* Lam. — Ar. foliis radicalibus dentatis pilosis: caulinis sagittato-amplexicaulibus integerrimis glabris, siliquis strictissimis elongatis, seminibus distichis. (Sp. 8. Gall. *Arabis perfoliée.*)

Turritis Hall. Helv. 455. Catal. rar. n. 723. Enum. 560. n. 2. *Ar. Turritis* Clairv. Man. 223. *Turritis glabra* Sut. Fl. Helv. 2. pag. 70. Heg. 2. pag. 85. Wahlenb. Helv. 128. Mur. Bot. Val. 103. *Brassica sylvestris, foliis circa radicem cichoraceis* C. B. Basil. 23.

Lam. Enc. 1. p. 219. Dec. Fl. Fr. 4174. Wallr. Sched. 361. *T. glabra* L. Sp. Pl. 930. Dec. Syst. 2. p. 211. Prodr. 1. p. 212. Willd. Sp. Pl. 3. p. 542. Smith Brit. 715. Vill. Delph. 3. p. 322. Bieb. Cauc. n. 1323. Crantz Austr. 36.

Lam. Illustr. tab. 563. fig. 4. *T. glabra* Fl. Dan. tab. 809. Engl. Bot. 11. tab. 777. Schkuhr Handb. tab. 185. (geni-

talia, fructus et fol. radicalia). — Clus. Hist. 2. p. 126. fig. 1. Tab. Kräuterb. 849. fig. 1. (ex Clusio). Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 2. fig. 22. Dalech. Hist. 1168. fig. 1. (pessima; fol. radic. desunt).

Ser. exs. *T. glabra* Schl. Thom. exs.

Radix fusiformis, crassa, ramosa. Caulis strictus, teres, inferne et prope basin ramosus, et pubescens v. hirsutus, ceterum glaberrimus, foliosus, sesquipedalis, cubitalis et ultra. Folia radicalia patentia, breviter petiolata, oblonga, praesertim inferne sinuato-dentata aut denticulata, rarius integra, pilis brevibus, tenuissimis, apice furcatis dense exasperata, saturate virentia, ante maturationem marcescentia: caulina glaberrima, pruinoso-glaucescentia, erecta, sagittato-amplexicaulia, oblongo-lanceolata, integerrima, apice et auriculis longiusculis obtusis potius quam acutis: summa brevia, subinde violaceo tincta. Racemus primum brevis, fructiferus saepe pedalis. Flores parvi, ad 3 lineas longi, ex luteolo albidi, pedunculis erectis, calyce saltem duplo longioribus. Calyx glaber, phyllis erectis, laxiusculis, oblongis, obtusis, basi aequalibus, pallidis, superne fusco-lividis. Petala erecta, calyce longiora, angusta, obovato-cuneata, apice integerrima. Glandulae receptaculi vix conspicuae. Siliquae strictissimae, pedunculo continuo fere sextuplo longiores, glaucescentes, sesunciales, biunciales, graciles, lineares, planiusculae, valvulis striato-nervulosis, stigmate subsessili. Semina contigue disticha, ovalia, minuta, fusca, immarginata. (D. v.)

Hab. locis lapidosis, praecipue submontanis. — *Bernae*, *im Lindenthal* versus *Bolligen*. Cis *Urbam*, ad viam regiam. In ditione *Aquileiensi*, vulgo, v. gr. prope *Escharpigny*. *Basileae* circa patibulum, ad *Wiesae* ripam prope *Ottersbach*, et secus *Rhenum* versus *Crenzach*. Circa *Sonceboz*, vallis *St.-Imier*. Haller. Prope *Branson*; *Seduni* ad arcem *Tourbillon* etc. Rev. Murith. Prope *Aroviam* circa *Gislifluc* etc. frequens. Cl. Hegetschweiler. Prope *Gimel*. *A Longirod, sur la colline du Signal.* — Fl. Maio et Iunio. ♂.

Obs. Semina in *Ar. pendula*, quae a genere, ad quod ab omnibus hucusque relata est, ob summam cum *Ar. Turrita* affinitatem neutiquam divelli potest, haud minus ac in nostra planta biserialia, genus *Turritis* nuper a R. Brown restauratum denuo suspectum faciunt. Praeterea similitudo nostrae speciei cum reliquis huius sectionis stirpibus eas rursus coniungere suadebat.

2. Semina monosticha, unius nempe in singulis loculis seriei.

1509. Arabis *hirsuta* Scop. — Ar. stricta, furcato-hirsuta, foliis subdentatis: radicalibus obovatis: caulinis lanceolatis, siliquis numerosissimis brevissime pedicellatis strictis depresso-tetragonis. Rchb. (Sp. 9. Gall. *Arabis velue.*)

Turritis Hall. Helv. 450. Catal. rar. n. 722. Enum. 561. n. 3. Scop. Carn. n. 835. Clairv. Man. 223. Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 45.

I. Arabis *hirsuta* sessilifolia. — Ar. caule pilis simplicibus hirsuto; foliis furcato-hirsutis subamplexicaulibus sessilibusve: radicalibus petiolatis.

Turritis hirsuta Sut. Fl. Helv. 2. p. 71. Heg. 2. p. 85. *Ar. ciliata* Wahlenb. Helv. 128. (excl. omn. praeter Hall. syn.). *Erysimo similis hirsuta* C. B. Prodr. 42. Basil. 28. *Barbarea muralis* I. B. Hist. 2. p. 869. (absque ic.).

Ar. hirsuta Dec. Syst. 2. p. 223. Prodr. 1. p. 144. n. 17. Fl. Fr. Suppl. p. 592. n. 4179 a. Wallr. Sched. 356 *α*. *T. hirsuta* L. Sp. Pl. 930. Crantz Austr. 35. Smith Brit. 716. Vill. Delph. 3. p. 323 A.

Rchb. in Sturm Fl. Germ. l. c. tab. 6. (*opt.*) *T. hirsuta* Jacq. rar. 1. tab. 126. Fl. Dan. tab. 1040. Engl. Bot. 9. tab. 587. (fol. caul. sessilia). Schkuhr Handb. tab. 185. (fol. caul. semiamplexicaulia). — C. B. Prodr. l. c. fig. 2. (sessilifolia; siliquae nimis patentes). Matth. 432. (*eadem*). Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 3. fig. 5.

T. hirsuta Ser. Thom. Schl. exs.

β alpestris, siliquis fere duplo brevioribus.

Radix ramosa, albida. Caules solitarii v. numerosi, simplices v. superne erecto-ramosi, teretes, stricti, firmuli, foliosi, pilis simplicibus, longis, pa-

tentibus hirsuti, pedales, sesquipedales. Folia plus minus dentata, pilis plerisque apice bifurcatis v. rarius ramosis scabra, cinereo-virentia: radicalia in rosulam densam expansa, oblonga, obovata et in petiolum brevem latumque attenuata: caulina sessilia, basi nempe angustata, aut semiamplexicaulia, oblonga, lanceolata, obtusiuscula, erecta. Corymbus multiflorus, per florescentiam brevissimus, erectus, demum racemosus et strictus. Flores parvi, albi. Calyx clausus, pedicellum fere aequans, glaber, phyllis superne lividis: exterioribus basi gibbosulis. Petala calyce duplo longiora, erecta, obovata, unguiculo brevi, cuneato. Glandulae receptaculi 4, exiguae, obtusae. Siliquae strictae, breviter pedicellatae, iuniores lividae, maturae virides, nitidae, fere unciales, compressae, sed ob valvularum carinam dorsalem nervo acuto constantem elevatamque subtetragonae, torulosae, stigmate subsessili. (D. v.)

Hab. in pascuis, ad muros et sylvarum marginem, in Helvetia occidentali frequens. Supra *Dornach*, inter arcem *Münchenstein* et presbyterium, in M. *Muteti* ruderibus. *Lausannae* ad muros. Circa *Roche au Furet* et prope molendinum. Inter *Roche* et *Chessel*. Etiam in alpinis (an var. α?), ut in *la Varaz*, *Surchamp*, *Richard* etc. In montibus asperis *Thoiry*, supra *Nods* et *Weissenburg*. Haller. *Scaphusiae*. Cl. Meyer. In M. *Regio*, copiose, et in aliis montibus subalpinis. Cl. Wahlenberg. (Plantae suae Vir celeberr. adscribit caulina folia omnino sessilia basique fere attenuata, omnia scabra). In valle *Rhenana*. Cl. Custor. In *Valesiae* locis subumbrosis, vulgo. Rev. Murith. *Neviduni*, frequens. β in Alpibus supra *Bex*. Cl. Schleicher. — Fl. Maio. ♂ Dec. ♃ Scheuchr. Smith. ♂ et ♃ Vill.

II. Arabis *hirsuta* incana. — Ar. caule pilis simplicibus furcatisque hirsuto, foliis omnibus sessilibus subdentatis cano-pubescentibus, racemo florescente nutante.

Ar. incana (non Moench) Roth Catal. Bot. 1. p. 79. Willd. Enum. H. B. 685. Dec. Syst. 2. p. 225. Prodr. 1. p. 141. n. 23.

Turritis minor Schl. exs. (auct. Cl. Willdenow et De-

CANDOLLE: mihi hoc nomine *Ar. muralem* suppeditavit). *T. praecox* Eiusdem (ab ipso auct. accepta). *Ar. incana?* Eiusd. Catal. 1821?

A forma vulgatiore I differt statura duplo v. triplo minori, foliis radicalibus sessilibus, obovato-spathulatis, obsolete dentatis, pilis plerisque furcatis v. stellatim ramosis pubescentibus, demum subglabratis, caulinis hirsutioribus, ellipticis ovalibusve, basi attenuatis et perinde sessilibus, integris v. denticulatis, caule erecto, pilis patentibus simplicibus nonnullisque furcatis hirsuto, superne pilosiusculo. Racemus glaber v. subpilosus, per florescentiam nutans, demum erectus. Flores paulo maiores quam in forma I, sed minores quam *muralis*, phyllis apice saepius violaceis. Petala alba, obovato-cuneata, erecta. Siliquae fere duplo breviores quam *Ar. hirsutae* vulgaris, minus strictae, sed omnino eiusdem fabricae, pedicello quadruplo v. quintuplo longiores, subinde heteromallae. (D. s.)

Hab. locis glareosis potissimum montanis v. subalpinis. — *Au chemin des Faucilles* supra *Gex*, et ad viam regiam prope *St.-Cerguës*. Amiciss. HORNUNG. Ego ni fallor eam quoque supra *Longirod* inveni. — Fl. Maio et Iunio. ♂.

OBS. Optime monente celeberr. CANDOLLIO, pedicelli demum, ante peractam florescentiam, calyce duplo longiores sunt. — Inter hancce prioremque formam medium fere tenet *Ar. caespitosa*, caulibus basi caespitoso-ramosis, foliis minus hirsutis, integriusculis, imis subpetiolatis, caulinis paulo acutioribus, siliquis gracilioribus, fere uncialibus, lineari-acuminatis, pedicellis per florescentiam longitudinem calycis non superantibus radiceque perenni conspicua, quam in Alpibus supra *Bex* invenit et in catal. 1821 proposuit Cl. SCHLEICHERUS. Eam inter herbas densiores, locis subumbrosis provenire suspicor. Siliquarum valvulae carina dorsali neutiquam carent.

III. ARABIS *hirsuta* sagittata Rchb. — Ar. pilis simplicibus furcatisque scabra, foliis radicalibus subpetiolatis: caulinis subsagittato-amplexicaulibus.

Ar. sagittata Heg. Fl. Helv. 2. p. 468.

Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 43. Wallr. Sched. 356. *Ar. sagittata* Dec. Syst. 2. p. 221. Prodr. 1. p. 143. n. 16.

Fl. Fr. Suppl. 592. n. 4179. *Ar. hirsuta* Dec. Fl. Fr. 4179. *Ar. hispida* Lam. Enc. 1. p. 219. *Ar. praecox* (non Waldst. et Kit.) Smith (auct. Cl. Rchb. Cf. obs. ad *Turritidem hirsutam* in Fl. Brit. et in Engl. Bot. 9. ad tab. 587). *Turritis hirsuta* Ger. Fl. Gallopr. 367. n. 2. *T. sagittata* Bertol. Amoen. It. 165. (descr. opt.). *T. planisiliqua* (ut subspecies) Pers. Syn. 2. p. 205.

Rchb. l. c. tab. 7. (*optima*).

Ar. hirsutae sessilifoliae (quacum monente Cl. Smithio in herbario linnaeano commixta adservatur: quin etiam, auctore celeberrimo Candollio, in hocce herbario *Ar.* verior *hirsuta* plane deest) valde affinis; differt pilis in caule subinde non paucis brevibus apice furcatis v. stellatim ramosis (sic in nonnullis meis speciminibus et in Smithianis: pilos autem caulinos saepius simplices praeeunte Candollio nonnunquam quoque inveni), foliis minus alte dentatis, caulinis basi vix unquam attenuatis, auriculato-amplexicaulibus, auriculis brevibus, divergentibus, obtusis (saepe acutis, ut folia vere sagittata sint, Dec.). Siliquae autem, quas Smithius omnino planas nec subquadrangulas esse adserit, Viri clarissimi pace, consentientibus Candollio, Wallroth et Reichenbach, haud secus ac in ceteris formis depresso-tetragonae sunt. In systemate summus Decandolle iamiam, ob specimina dubia et quasi intermedia, suspicatus est hancce plantam denuo cum *Ar. hirsuta* coniungendam esse. (D. v.)

Hab. in campis aridis, ad colles murosque, paulo infrequentior. In Helvetia repertam olim optimus amabilis scientiae cultor Davall ad Smithium misit. Mihi quoque laete florens e M. *Salaeva* allata est et eam apud nos amiciss. Monnard legit. — Fl. Aprili – Iulio. ♂.

IV. Arabis *hirsuta* glastifolia Rchb. — Ar. foliis caulinis oblongis sagittato-amplexicaulibus ciliatis, siliquis numerosissimis strictis pedicello multoties longioribus.

Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 45. *Ar. sagittata* .

longisiliqua Dec. Prodr. 1. p. 145. n. 16. *Ar. longisiliqua* Wallr. Sched. 359. *Ar. stenopetala?* Hornem. Fl. Hafn. 2. p. 619. (ex Cand.). Dec. Syst. 2. p. 243? (inter sp. min. cogn.). Prodr. 1. p. 148. n. 60? *T. stenopetala* Willd. Enum. Suppl. p. 46.

Rchb. l. c. tab. 7. (fol. nempe et siliqua seorsim expressa).

Turritis stricta (non All.) Schleich. exs. *).

Radix valida, ramosa. Caules pedales, cubitales et sesquicubitales, erecti, stricti, aut subinde e basi obliqua adscendentes, teretes, dense foliosi, inferne pilis longis, simplicibus hirsuti, superne breviter ac remote pubescentes et saepe ramulosi. Folia radicalia numerosa, in rosulam expansa, modo fere sessilia, modo petiolata, oblonge obovata, dentata v. integriuscula, pube brevissima utrinque exasperata, pilis perinde brevibus, apice furcatis ciliata: caulina laete virentia, mollia, semipellucida, plus minus pubescentia, pilis ut plurimum crebris, longis et plerisque simplicissimis ciliata, sagittato-amplexicaulia, remote dentata, dentibus subinde grossis, exstantibus, acutiusculis, auriculis brevibus, sed divergentibus, subacutis aut obtusis. Racemus glaber, basi plerumque compositus, strictus, per maturationem praelongus. Flores numerosi, approximati, erecti, lactei, paulo maiores quam priorum formarum. Calyx glaber, lividus, pedicelli longitudine, obscure bigibbosus, phyllis erectis, parum obtusis. Petala calyce saltem duplo longiora, erecta, angusta, basi cuneata. Siliquae virides, nitentes, strictae, pedicello rigido multoties longiores, intra lineam dimidiam latae, fere sescunciales, lineares, compressae, sed ut in ceteris formis ob valvulas acute nervoso-carinatas subtetra-

---

*) Planta Schleicheriana, licet mea paulo glabrior, multo hirsutior est quam *T. stricta* All. (*Ar. Allionii* Dec. Syst. 2. p. 224.), cuius specimina authentica in herbario Candolliano vidi, et ab ea praecipue foliis caulinis amplexicaulibus, vere sagittatis, neque sessilibus eximie differt.

gonae, apice subito acuminatae, stigmate parvo, subsessili apiculatae. (D. v.)

Hab. locis glareosis, submontanis. — *Genevae* ad M. *Salaevae* radices inter *Archamp* et *Veiry* lectam misit amiciss. Hornung. Prope *Longirod sur la colline du signal*, copiose. — Fl. post ceteras *Arabides* affines, Iulio. ♂.

Obs. Hancce plantam in Thuringia frequenter occurrere et ibi pro *Turritide stenopetala* Willd. et Hornem. haberi, certiorem me fecit Cl. Hornung.

b. Folia caulina sessilia.

1510. Arabis *muralis* Bertol. — Ar. pilis plerisque stellato-ramosis scabra, foliis concinne dentatis, radicalibus spathulatis, siliquis strictis planis: valvulis ecarinatis. (Sp. 10. Gall. *Arabis des murs.*)

Bertol. Amoen. Ital. 79. Dec. Syst. 2. p. 224. Prodr. 1. p. 144. n. 20. Fl. Fr. Suppl. 592. n. 4182 a. — *Turritis hirsuta* B aut C *minor?* Vill. Delph. 3. p. 323.

Turritis humilis Schl. rar. exs. cent..... n. 70. (Hocce nomen in catal. recentioribus suppressit mihique plantam sub *T. minore* Vill. denuo misit).

Radix dura, crassa, ramosa. Caules solitarii v. saepius ex una rosula plures, teretes, foliosi, non raro diffusi et adscendentes, pilis plerisque depressis furcatisque, aut stellatim ramosis scabri, apice glabriusculi, trientales, semipedales, vix dodrantales. Folia pilis consimilibus scabra, canescentia, plus minus profunde serrata, subinde sinuato-dentata: radicalia in rosulam solitariam v. una plures dense aggregata, caulinis maiora, patentia, spathulata, in petiolos breves latosque attenuata: caulina ovata, modo obtuse, modo acutius, sed concinne dentata, apice integro, rotundato, ceterum sessilia neque cordata. Corymbus 8-12-florus, erectus (rarius nutans), demum modice elongatus racemosusque. Flores multo maiores quam in ulla *Ar. hirsutae* varietate, albi, pedicellis 2-4 lineas longis, calyce demum longioribus. Calyx glaber, basi breviter bigibbosus, phyllis pallentibus, oblongis, strictis, superne angustatis, obtu-

sis. Petala phyllis demum triplo longiora, alba, macula magna, amoene rosea v. purpurascente saepe insignita, erecta, anguste obovato-cuneata. Glandulae 4, obsoletae. Siliquae strictissimae, sescunciales, perangustae, laete virides, glaberrimae, torulosae, planae, valvulis nervulosis, sed omnino ad medium dorsum ecarinatis. Stigma parvum, subsessile. (D. s.)

Hab. ad muros, saxa et maceries regionum calidiorum, hinc inde. Auctore celeberr. CANDOLLIO in *Valesia* a SCHLEICHERO, qui etiam in centuriis locum proprium tacuit, lecta. Ego eam circa *Branson* inveni. Prope *Viviscum*. Cl. TARDENT. *Agauni*, prope *Carouge* ad muros, et inter lapides deciduos ad pedem M. *Salaevae*. Amiciss. HORNUNG. — Fl. Maio. ♃.

1511. ARABIS *ciliata* R. Brown. — Ar. foliis subdentatis ciliatis cauleque glabris: caulinis oblongis sessilibus, siliquis strictis planis carinatis pedicello multoties longioribus. (Sp. 11. Gall. *Arabis ciliée.*)

Clairv. Man. 222. *Turritis ciliata* (Reyn. Act. Laus. 1. p. 171. Sut. Fl. Helv. 2. p. 71. Heg. 2. p. 86. (excl. planta Wahlenb.). Hoepfn. Mag. 4. p. 29. Mur. Bot. Val. 103.

R. Brown in H. Kew. ed. 2. tom. 4. p. 107. Dec. Syst. 2. p. 225. Prodr. 1. p. 144. n. 22. *Ar. stricta* β Dec. Fl. Fr. 4183. *Ar. hirta* β Poir. Enc. Suppl. 1. p. 413. *T. ciliata* Willd. Sp. Pl. 3. p. 544. (et *T. alpina* p. 545.) Gmel. Syst. Veget. 502. *Ar. lucida* Willd. Enum. Suppl. p. 45?

T. alpina Smith in Engl. Bot. 25. tab. 1746.

β *elatior*, semipedalis, dodrantalis, caule superne ramosiusculo.

T. ciliata Schl. Thom. exs. *Ar. lucida* Schl. cat. 1821.

Radix longa, gracilis, simpliciuscula, biennis, aut ut ex veterum caulium reliquiis, quae subinde caules annotinos comitantur, videre est, perennis, in β validior et ramosior. Caulis saepe radice vix longior, ut tota herba glaber, modice foliosus, erectus, in var. α solitarius et simplicissimus; β vero ex una eademque rosula caules uno plures, ramulis

nonnullis brevibus, floriferis instructos edit. Folia utrinque glaberrima, sed pilis brevibus, simplicibus v. apice bifurcatis, plerumque remotis parumque numerosis ciliata, luci obiecta venuloso-reticulata, carnulosa, subdentata v. fere integra: radicalia in orbem posita, patentia, dorso subinde rubentia, pleraque subsessilia, ovalia, oblongo-elliptica v. subspathulata: caulina minora, sessilia, erecta, longe elliptica, aut fere linearia, obtusa, potissimum basin versus et ad denticulos ciliata. Racemus erectus, multiflorus. Flores albi, saltem duplo minores quam sequentis, calyce florifero pedicellis fere longiori; petala erecta, longe obovato-cuneata, phyllis obtusis, basi subaequalibus duplo longiora. Siliquae strictae, lineares, planae, valvulis nervulosis, nervo carinali parum elevato percursis, ad 8 lineas longae, pedicello vix elongato multoties longiores. Stylus coarctatus, brevissimus. Semina rutila, omnino immarginata. (D. s.)

Hab. in Alpium australium et occidentalium locis micaceo-glareosis infrequens. In M. *Charbonnet* supra *Castrodunum*. B. Favrod. In valle *Bagnes*. Amiciss. Em. Thomas. In M. *Taveyannaz*. Schleicher. In M. *Solalex* (et *Enzeindaz?*)*). Rev. Murith. In M. *Vergy* supra carthusiam *du Reposoir* in *Sabaudia*. Cl. Rapin. β *au Reposoir*. Idem. In valle *D. Nicolai*. Em. Thomas. — Fl. Iunio et Iulio. ♃ et ♂. (Sic habent etiam Gmelinus et Willdenow).

Obs. Ab *Ar. stricta* multis characteribus distinctissima videtur, ut omnino propius ad *hirsutam* et praesertim ad eius formam *incanam* accedat: ab ea potissimum siliquis neutiquam tetragonis recedit. Habitum *Ar. pumilae* nonnunquam refert; sed siliquis strictioribus, duplo angustioribus, ac praecipue seminibus ala membranacea prorsus destitutis statim dignoscitur. *Ar. lucida* Schleicheri, ipso auctore testante, a *ciliata* non differt; sed eam in catalogo seorsim protulit, quia cum speciminibus *Ar. lucidae* Willd. germanicis convenit; plantam nostram eo nomine revera *Ar. lucidae* Willd. nomine mihi misit Cl. Panzer, et vix dubito, quin ad plantam Willdenowianam in Enum. Suppl. definitam pertineat. Verum *Ar. lucida* L. fil. Suppl. 218. Willd. Sp. Pl. 3. p. 540. foliis caulinis cordato-amplexicaulibus ab ea differre videtur.

---

*) Planta in hoc monte lecta, quam misit Vir reverendus, ad *Ar. hirsutam* II *incanam* pertinet, etsi rosulas laxiores earumque folia petiolata habet.

1512. Arabis *stricta* Huds. — Ar. foliis lucidis hispido-ciliatis: radicalibus sinuato-dentatis: caulinis sessilibus remotissimis, siliquis strictis compresso-tetragonis brevissime pedicellatis. (Sp. 12. Gall. *Arabis de Ray.*)

Arabis Hall. Helv. 453. Emend. 5. n. 41. Enum. 562. n. 2. Clairv. Man. 223. Heg. Fl. Helv. 2. p. 84. *Turritis Raii* Sut. Fl. Helv. 2. p. 71. *Arabis multicaulis* etc. de Sauss. Voy. Alp. §. 252. *Hesperis alpina minor, flore albo, siliquis longis* Ray Syll. exter. 266.

Huds. Angl. 292. Dec. Syst. 2. p. 224. Prodr. 1. p. 144. n. 21. Willd. Sp. Pl. 3. p. 539. Smith Brit. 712. *Ar. stricta α* Dec. Fl. Fr. 4183. *Ar. hirta* Lam. Enc. 1. p. 220. *Ar. hirta α* Poir. Enc. Suppl. 1. p. 413. *Turritis Raii* Vill. Delph. 3. p. 326. All. Pedem. n. 919.

Engl. Bot. 9. tab. 614. (*bona*). Rchb. in Sturm Germ. I. fasc. 45. tab. 5. Vill. l. c. tab. 38. (siliquae nimis breves).

Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 70. Thom. exs.

Radix gracilis, simplex aut parum ramosa. Caules e singulis rosulis plerumque uno plures, erecti, vulgo flexuosi, saepius ramosiusculi, teretes v. subangulosi, remotissime foliosi, inferne pilis patentibus, ut plurimum simplicissimis hispidi, ceterum glabri, trientales — fere dodrantales. Folia radicalia in rosulam densam aggregata, suberecta, crassa, lucida, facie saturate virentia, dorso saepissime violacea v. purpurascentia, vage pilosiuscula, sed praesertim ad dentes pilis rigidis, basi incrassatis, simplicibus v. rarius bifurcatis ciliata, obovata, fere lyrato-dentata, dentibus nempe grossis obtusisque instructa, in petiolum latum sed brevem attenuata: caulina sessilia, perpauca, parva, oblonga, obtusa, pauci-dentata v. integriuscula, fere glabra. Racemi terminales, glabri, pauciflori, erectiusculi, demum elongati, basi ad unum alterumve florem foliolo bracteiformi saepissime stipati. Flores grandiusculi, pedunculo saltem duplo longiores. Calyx clausus, subcompressus, glaber, basi

vix inaequalis, phyllis obscure virentibus v. coloratis, ovato-lanceolatis. Petala erecta, obovato-cuneata, lactea, demum subinde rubicunda, calyce duplo longiora. Glandulae 4, minutae, obtusae. Siliquae erectae, cum pedunculo crasso, apice incrassato, rigido, multoties breviori continuae, fere nitidae, subfuscae, compresso-tetragonae, lineares, torulosae, unciales et ultra, stylo intra lineam dimidiam longo, filiformi apiculatae. (D. v.)

Hab. ad rupes apricas regionum calidiorum austro-occidentalium, rarissima. — In M. *Salaeva*. Ray; ibidem post eum celeberr. de Saussure primus eam rite recognovit. — In M. *Thoiry* frequentem, etiam in M. *Cenisio* vidi. — Fl. Maio. ♃.

** *Semina margine proprio cincta.*

I. Siliquae praelongae, recurvato-pendulae.

1513. Arabis *Turrita* L. — Ar. molliter incano-pubescens, foliis cordato-amplexicaulibus oblongis subdentatis, siliquis praelongis decurvis margine incrassatis brevissime pedicellatis. (Sp. 13. Gall. *Arabis Tourrette.*)

Leucoium Hall. Helv. 444. *Turritis* Catal. rar. n. 721. Emend. 2. n. 14. Sut. Fl. Helv. 2. p. 69. Heg. 2. p. 83. Mur. Bot. Val. 52. *Ar. pendula* (non L.) Clairv. Man. 222. *Ar. Turrita* et *pendula* Lach. Diss. botanico-med. §. 16. *Hesperidi alpinae muriariaeve similis surrecta et magna* I. B. Hist. 2. p. 881.

L. Sp. Pl. 930. Dec. Syst. 2. p. 235. Prodr. 1. p. 146. n. 40. Willd. Sp. Pl. 3. p. 541. Dec. Fl. Fr. 4178. Smith Brit. 714. Vill. Delph. 3. p. 320. Bertol. Amoen. Ital. 388. *Ar. ochroleuca* Lam. Enc. 1. p. 218. *Ar. umbrosa* Crantz Austr.

Jacq. Austr. tab. 11. Engl. Bot. 3. tab. 178. Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 45. tab. 9. Schkuhr Handb. tab. 185. (folium, flos, petalis perperam luteis, et fructus). — Clus. Hist. 2. p. 126. fig. 2. (*non bene*). Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 2. fig. 23. Bocc. Mus. 2. t. 72. Barr. Ic. 853. I. B. l. c. fig. 2. (rudis, neque tamen mala). Chabr. Sciagr. 281. fig. 3. (*eadem*).

Schl. Thom. exs.

Radix fusiformis, dura, lignosa. Herba tota pilis brevibus, confertis, apice furcatis aut stellatim ramosis molliter cano-pubescens. Caules erecti, teretes, crassi, valde foliosi, saepius simplices v. superne ramosiusculi, pedales et cubitales. Folia radicalia longe elliptica, utrinque attenuata, sinuato-dentata, subpetiolata: caulina fere maiora, e medio caule sursum et deorsum decrescentia, oblonga, basin versus sensim dilatata, auriculis spectabilibus, rotundatis cordato-amplexicaulia, subdentata v. denticulata, superne angustata, sed plerumque obtusiuscula, 2-3-uncialia, vix 9 lineas lata. Racemus terminalis, pedunculis inferioribus axillaribus, florens brevissimus, per maturationem fere semipedalis. Flores grandiusculi, pedunculo saltem duplo longiores, pallide ochroleuci. Calyx pallens, clausus, pubescens, phyllis exterioribus basi subappendiculatis. Petala calyce duplo longiora, limbo patente, obtuso, subemarginato, unguiculo distincto, angusto. Glandula inter singula stamina breviora et pistillum depressa, lunata. Pedunculi fructus erecti, vix ultra 4 lineas longi. Siliquae, praesertim iuniores, subpubescentes, arcuato-decurvae, lineares, planae, ad margines incrassatae nec acutangulae, 3- aut fere 4-unciales, stylo tenui, brevissimo terminatae. Semina monosticha, rufa, orbiculata, ala angusta cincta. (D. v.)

Hab. ad rupes et muros, praesertim locis montanis Helvetiae occidentalis frequens. — In M. *Salaeva.* Ray. In ditione *Aquileiensi*, vulgaris: *à la marbrière de Roche; Agauni.* Circa *Wallenburg* et *Ramstein. Basileae* in muro secundum aditum collegii alumnorum. Circa *Dornach*, *Corneau* etc. Haller. In *Valesia inferiori* frequens. Rev. Murith. Prope *Viviscum.* Cl. Tardent. Inter *Arzier* et *Burtigny.* — Fl. Maio. ♂.

Obs. Summus Hallerus plantam nostram ad *Ar. pendulam* L. referebat; sed non putabat *Turritam* ab ea vere differre, et Cl. Lachenal demum in eius sententiam abiit. Verum tamen *Ar. pendula* distinctissima est species. Dignoscitur foliis laete virentibus, pilis omnibus setosis, simplicibus patentibusque, foliis minus profunde cordatis, radicalibus duplicato-dentatis, caulinis dentatis, pedunculis calyce quadruplo longioribus, petalis minori-

bus, albis, siliquis longius pedicellatis, acute ancipitibus, latioribus, obtusis, curvato-pendulis, valvulis carinatis, et praecipue seminibus distichis, qua nota non solum ab *Ar. Turrita*, sed etiam ab omnibus (*perfoliata* saltem excepta) huius generis speciebus recedit (Cf. obs. nostr. ad *Ar. perfoliatam*). Ceterum seminibus rutilis, ala dilutiore valde conspicua marginatis gaudet. Undenam Cl. Schleicherus, a quo hancce plantam accepi, eam habuerit, ignoro. Eandem quoque *Ar. multicaulis* (non Dec.) nomine misit celeberr. Panzer.

II. Siliquae erectae.

1514. Arabis *pumila* Wulff. — Ar. foliis scabro-pubescentibus, radicalibus obovatis subdentatis, caulinis ovatis integris, siliquis ancipitibus erectiusculis pedunculo triplo quadruplove longioribus. (Sp. 14. Gall. *Arabis naine.*)

Leucoium Hall. Helv. 447. *Cardamine* Cat. rar. n. 720. Emend. 2. n. 23. et 3. n. 230. Sut. Fl. Helv. 2. p. 68. Wahlenb. Helv. 128. Mur. Bot. Val. 52. *Ar. nutans* Heg. Fl. Helv. 2. p. 83. *Ar. scabra* Clairv. Man. 222.

Wulff. in Jacq. Obs. 2. p. 59. Dec. Syst. 2. p. 238. Prodr. 1. p. 147. n. 49. *Ar. scabra* All. Pedem. n. 974. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 412. Dec. Fl. Fr. 4182. *Ar. nutans* Willd. Sp. Pl. 3. p. 537. *Ar. bellidifolia* (non Jacq.) Crantz Austr. 42. *Cardamine pumila Bellidis folio alpina* Segu. Veron. 1. p. 387. n. 5.

Jacq. Austr. tab. 281. Crantz l. c. tab. 3. fig. 3. (mala: siliquae nimis patentes nec satis longae). *Ar. nutans* Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 20. t. 18. (*optima*).

Thom. Hoppe exs. *Ar. scabra* Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 217. *Ar. nutans* Schleich. exs.

β nutans, racemo nutante.

Radix gracilis, sed fere lignosa, fibrillosa. Caulis humilis, 2-4-uncialis, simplicissimus, teres, inferne pilis depressis, tenuissimis, plerisque furcatis v. stellatim ramosis pubescens, superne laevis, parce foliosus, subinde nudiusculus. Folia pilis eiusdem indolis, plus minus numerosis scabriuscula, limbo subinde fere glabro, sed ciliato: radicalia in rosulas

densas aggregata, ovata v. obovata, vix petiolata, saepius uno alterove dente latissimo sed vix exserto notata: caulina 1-4, remota, sessilia, erecta, minus scabra, ovata v. oblonga, integra, obtusa. Racemus plerumque erectus ac pauciflorus, brevis, per maturationem modice elongatus, pedunculis calyce florente non raro duplo longioribus. Flores magni, albi; calyx laxior quam in plerisque congeneribus, glaber, subbisaccatus, phyllis pallidis, margine albis: interioribus planiusculis. Petala calyce saltem duplo longiora, late obovato-cuneata, vix unguiculata. Stamina exteriora reliquis multo breviora. Siliquae axi fere parallelae, subinde heteromallae, 9-12 lineas longae, planae, ancipites, obtusae, lineam unam latae, stylo crassiusculo, brevissimo apiculatae, pedunculo obliquo triplo v. quadruplo longiores, valvulis ad medium dorsum carinatis. Semina utrinque 5-7, suborbiculata, planiuscula, fulva, ala latiuscula pellucido-albida cincta. (D. v.)

Hab. locis asperis rupestribus Alpium. — In *Aquileiensium* M. *Richard*, *Surchamp*, *Chapuise*, *Javernaz*, *la Varaz*, *Martinets*; *Darbon*, *Arbignon*, *Fouly*, *Prapioz*, *Bernhardo*; supra vallem *Kienthal*. Haller. *Im Riedwald* infra M. *Tödi Glaronensium*. Cl. Wahlenberg et Hegetschweiler. *A la Derborenche*; etiam in planitie *à la Pissevache*. Rev. Murith. In M. *Rosslenalp*. Cl. Custor. In M. *Neunenen*, parce. Cl. Trachsel. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1515. Arabis *bellidifolia* Jacq. — Ar. glaberrima, foliis carnulosis: radicalibus subsinuatis spathulato-petiolatis: caulinis numerosis integris subamplexicaulibus, siliquis erectiusculis planis. (Sp. 15. Gall. *Arabis à feuilles de Paquerette.*)

Leucoium Hall. Helv. 446. *Cardamine* Catal. rar. n. 719. Emend. 3. n. 229. *Turritis* Enum. 560. n. 1. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 143. Sut. Fl. Helv. 2. p. 67. Heg. 2. p. 81. Wahlenb. Helv. 128. Clairv. Man. 222. Mur. Bot. Val. 52. Roesch in Alpin. 2. p. 121. *Nasturtium alpinum Bellidis folio maius* C. B. Prodr. 46.

Jacq. Obs. 1. p. 22. L. Mant. 94. Dec. Syst. 2. p. 239.

bus, albis, siliquis longius pedicellatis, acute ancipitibus, latioribus, obtusis, curvato-pendulis, valvulis carinatis, et praecipue seminibus distichis, qua nota non solum ab *Ar. Turrita*, sed etiam ab omnibus (*perfoliata* saltem excepta) huius generis speciebus recedit (Cf. obs. nostr. ad *Ar. perfoliatam*). Ceterum seminibus rutilis, ala dilutiore valde conspicua marginatis gaudet. Undenam Cl. Schleicherus, a quo hancce plantam accepi, eam habuerit, ignoro. Eandem quoque *Ar. multicaulis* (non Dec.) nomine misit celeberr. Panzer.

II. Siliquae erectae.

1514. Arabis *pumila* Wulff. — Ar. foliis scabro-pubescentibus, radicalibus obovatis subdentatis, caulinis ovatis integris, siliquis ancipitibus erectiusculis pedunculo triplo quadruplove longioribus. (Sp. 14. Gall. *Arabis naine.*)

Leucoium Hall. Helv. 447. *Cardamine* Cat. rar. n. 720. Emend. 2. n. 23. et 3. n. 230. Sut. Fl. Helv. 2. p. 68. Wahlenb. Helv. 128. Mur. Bot. Val. 52. *Ar. nutans* Heg. Fl. Helv. 2. p. 83. *Ar. scabra* Clairv. Man. 222.

Wulff. in Jacq. Obs. 2. p. 59. Dec. Syst. 2. p. 238. Prodr. 1. p. 147. n. 49. *Ar. scabra* All. Pedem. n. 974. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 412. Dec. Fl. Fr. 4182. *Ar. nutans* Willd. Sp. Pl. 3. p. 537. *Ar. bellidifolia* (non Jacq.) Crantz Austr. 42. *Cardamine pumila Bellidis folio alpina* Segu. Veron. 1. p. 387. n. 5.

Jacq. Austr. tab. 281. Crantz l. c. tab. 3. fig. 3. (mala: siliquae nimis patentes nec satis longae). *Ar. nutans* Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 20. t. 18. (*optima*).

Thom. Hoppe exs. *Ar. scabra* Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 217. *Ar. nutans* Schleich. exs.

β nutans, racemo nutante.

Radix gracilis, sed fere lignosa, fibrillosa. Caulis humilis, 2-4-uncialis, simplicissimus, teres, inferne pilis depressis, tenuissimis, plerisque furcatis v. stellatim ramosis pubescens, superne laevis, parce foliosus, subinde nudiusculus. Folia pilis eiusdem indolis, plus minus numerosis scabriuscula, limbo subinde fere glabro, sed ciliato: radicalia in rosulas

densas aggregata, ovata v. obovata, vix petiolata, saepius uno alterove dente latissimo sed vix exserto notata: caulina 1–4, remota, sessilia, erecta, minus scabra, ovata v. oblonga, integra, obtusa. Racemus plerumque erectus ac pauciflorus, brevis, per maturationem modice elongatus, pedunculis calyce florente non raro duplo longioribus. Flores magni, albi; calyx laxior quam in plerisque congeneribus, glaber, subbisaccatus, phyllis pallidis, margine albis: interioribus planiusculis. Petala calyce saltem duplo longiora, late obovato-cuneata, vix unguiculata. Stamina exteriora reliquis multo breviora. Siliquae axi fere parallelae, subinde heteromallae, 9–12 lineas longae, planae, ancipites, obtusae, lineam unam latae, stylo crassiusculo, brevissimo apiculatae, pedunculo obliquo triplo v. quadruplo longiores, valvulis ad medium dorsum carinatis. Semina utrinque 5–7, suborbiculata, planiuscula, fulva, ala latiuscula pellucido-albida cincta. (D. v.)

Hab. locis asperis rupestribus Alpium. — In *Aquileiensium* M. *Richard*, *Surchamp*, *Chapuise*, *Javernaz*, *la Varaz*, *Martinets*; *Darbon*, *Arbignon*, *Fouly*, *Prapioz*, *Bernhardo*; supra vallem *Kienthal*. Haller. *Im Riedwald* infra M. *Tödi Glaronensium*. Cl. Wahlenberg et Hegetschweiler. *A la Derborenche*; etiam in planitie *à la Pissevache*. Rev. Murith. In M. *Rosslenalp*. Cl. Custor. In M. *Neunenen*, parce. Cl. Trachsel. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1515. Arabis *bellidifolia* Jacq. — Ar. glaberrima, foliis carnulosis: radicalibus subsinuatis spathulato-petiolatis: caulinis numerosis integris subamplexicaulibus, siliquis erectiusculis planis. (Sp. 15. Gall. *Arabis à feuilles de Paquerette.*)

Leucoium Hall. Helv. 446. *Cardamine* Catal. rar. n. 719. Emend. 3. n. 229. *Turritis* Enum. 560. n. 1. I. I. Scheuchz. Alp. It. 2. p. 143. Sut. Fl. Helv. 2. p. 67. Heg. 2. p. 81. Wahlenb. Helv. 128. Clairv. Man. 222. Mur. Bot. Val. 52. Roesch in Alpin. 2. p. 121. *Nasturtium alpinum Bellidis folio maius* C. B. Prodr. 46.

Jacq. Obs. 1. p. 22. L. Mant. 94. Dec. Syst. 2. p. 239.

Prodr. 1. p. 147. n. 50. Willd. Sp. Pl. 3. p. 537. Lam. Enc. 1. p. 219. Dec. Fl. Fr. 4181. — *Turritis bellidifolia* All. Pedem. n. 980. Vill. Delph. 3. p. 324.

Jacq. l. c. tab. 12. (var. maxima, fol. omnibus sinuato-denticulatis). Jacq. Austr. tab. 280. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 20. tab. 15. (var. minor). Allion. l. c. tab. 40. fig. 1. (*bona*). — Clus. Hist. 2. p. 129. fig. 2? Tabern. Kräuterb. 845. fig. 3. I. B. Hist. 2. p. 870. fig. 1. Chabr. Sciagr. 275. fig. 6. (Omnes ex Clusio; hae icones fortasse ad priorem spectant).

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 216. Schleich. Thom. exs.

α elatior „et cubitalis." Hall. C. B.

β minor.

Radix lignosa, subinde surculos aphyllos repentes apice caespitosos, quales icon Jacquiniana (in obs.) sistit, ex collo protrudens. Herba tota glaberrima laevisque. Caulis in rosula plerumque solitarius, valde foliosus, teres, erectus, nonnunquam flexuosus, simplicissimus, trientalis, dodrantalis. Folia saturate virentia, lucida, pulposa: radicalia obovata v. spathulata, in petiolum longiusculum, alatum basi desinentia, saepe obtuse sinuata, sed vix dentata, fere *Bellidis* aut *Globulariae*: caulina numerosa, approximata, erecta, semiamplexicaulia, sed absque auriculis, plerumque integra, ovata: summa sessilia, elliptico-oblonga, minus obtusa. Racemus erectus, florens laxe corymbosus, demum longiusculus. Flores paulo minores quam prioris, duplo fere maiores quam in *Ar. ciliata*, lactei. Calyx basi gibbosus, phyllis luteolis, erectis, concavis, obtusis. Petala calyce duplo longiora, obovato-cuneata, patentia, unguiculo longo, albo, cuneato. Siliquae erectiusculae, saepe heteromallae, pedunculo obliquo, apicem versus incrassato triplo longiores, unciales, lineares, ancipites, planae, saltem superne violaceo tinctae, valvulis obscurius carinatis. Semina „compressa, marginata," Haller, „nigricantia v. subfusca, oblonga, subcomplanata, immarginata," Villars, „orbiculata," Hoppe,

„plana, inaequaliter subrotunda v. oblongiuscula," Jacquin, matura ego non vidi. In siliquis adhuc iunioribus iam comparent easque nodulosas efficiunt; rutila sunt, fere ovalia, modice compressa et omnino immarginata. (D. v.)

Hab. in Alpium pascuis humidiusculis non infrequens. α circa thermas *Fabarias*. C. B. Ad rivum *Reichenbach* supra *Meyringen*. In saxosis alpinis *Ovannaz*, *Chapuise*, *Enzeindaz*, *Dent-de-midi*, *Lioson*, *Serin*, *Fouly*. β altiorum Alpium: in M. *Pennino*, *Prapioz*. Haller. In valle *Dagesthal* prope *Engelberg*. Cl. Wahlenberg. In M. *Cheville*. Rev. Murith. *Im Calveiserthal*. Cl. Custor. In *Rhaetorum* M. *Augstenberg*. Amiciss. Roesch. Supra *Castrodunum au pied de la Cape-au-moine* etc. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Semina nuper perfecta mihi benignissime suppeditavit opt. Em. Thomas, quae omnia mea circa propriam huiusce stirpis sedem dubia solverunt. Ea nempe satis magna sunt, complanata, orbiculata, fusca margineque latiusculo, foliaceo, paulo dilutius colorato et valde distincto cincta. Descriptio Villarsiana neutiquam convenit.

1516. Arabis *caerulea* Wulff. — Ar. foliis glabriusculis: radicalibus obovatis apice subdentatis, caule oligophyllo pilis simplicibus pubescente, siliquis strictis brevissime pedicellatis. (Sp. 16. Gall. *Arabis bleue*.)

Leucoium Hall. Helv. 445. *Cardamine* Catal. rar. n. 718. Emend. 3. n. 228. Sut. Fl. Helv. 2. p. 68. Heg. 2. p. 82. Reisen 126. Clairv. Man. 222. Mur. Bot. Val. 52.

Wulff. in Jacq. Coll. 2. p. 56. Dec. Syst. 2. p. 239. Prodr. 1. p. 147. n. 51. Willd. Sp. Pl. 3. p. 537. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 412. Dec. Fl. Fr. 4186. *Turritis caerulea* All. Pedem. n. 981. Vill. Delph. 3. p. 326.

Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 20. tab. 16. Allion. l. c. tab. 40. fig. 2.

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 113. Hoppe, Thom. Schl. exs.

Radix gracilis, lignosa, fusca, subinde praelonga („pedalis" Haller), simplex, vix fibrillosa. Caules teretes, 1–3-folii, debiles, superne saepe nutantes, simplicissimi, humiles, 2–3-unciales, vix unquam semipedales, pilis brevissimis, simplicibus, patentibus v. curvatis dense pubescentes. Folia firmula, pal-

posa, glabra v. saepius remote subpubescentia, aut saltem breviter ciliata, pilis perinde simplicissimis: radicalia obovata, in petiolum alatum brevemque attenuata, obtusa aut acutiuscula, plerumque apicem versus dentibus 3–5, latis parumque profundis instructa et quasi angulata: caulina sessilia, erecta, radicalibus minora, oblonga, integra v. varie denticulata. Corymbus pauciflorus, florens subcapitatus, saepius nutans, demum racemosus. Flores saltem duplo minores quam priorum, ex albido amoene cyanei. Calyx fere longitudinis pedicelli, glaberrimus, phyllis pallentibus, superne non raro caeruleo tinctis, laxiusculis, ovato-oblongis: extimis basi obiter subgibbosis. Petala erecta, oblonga, obovato-cuneata, saepe post calycem ad fructus basin persistentia. Siliquae cum pedunculo 1-2 lineas longo continuae, strictae, 8–9 lineas metientes, sesquilineam latae, planae, obtusae, valvulis carinatis, saepius caerulescentibus, stigmate sessili. Semina orbiculata, plana, dilute subfusca, margine pallidiori, membranaceo, latiusculo cincta. (D. v.)

Hab. in Alpibus editissimis, praecipue locis glareosis, prope moles glaciales et nives aeternas. — In M. *Gotthardo*, *la Varaz*, *Panérossa*, *Boulaire*, *Martinets*, *Fouly* et *Derbon*. Haller. Supra vallem *Anniviers* et ad glaciales tractus M. *Tzermotana* supra *Bagnes*. Rev. Murith. In *Glaronensium* Alpibus. Cl. Hegetschweiler. In M. *Sempronio* ad moles *Kaltwassergletscher*; in M. *Gallen* supra *Zermatten* vallis *D. Nicolai*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

G. 413. Barbarea R. Brown, Dec. *Sisymbrii* et *Erysimi* auctorum sp.

Cal. clausus, basi parum inaequalis. Pet. integra, unguiculata. Glandulae receptaculi 4, emarginatae v. dentatae: 2 inter stam. breviora et germen, 2 inter stam. longiora et calycem. Siliqua subtetragona, valvulis convexo-carinatis. Sem. unius seriei. Cotyl. lateriferae o=. R. Br. Dec. Schkuhr. Rchb.

1517. Barbarea *vulgaris* R. Brown. — B. foliis inferioribus lyratis: lobo terminali subrotundo, superioribus obovatis dentatis, (siliquis erectis adpressis). Dec. (Sp. 1. Gall. *Barbarée commune.*)

Erysimum Hall. Helv. 479. Enum. 549. n. 6. *Erysimum Barbarea* Sut. Fl. Helv. 2. p. 64. Heg. 2. p. 76. Clairv. Man. 220. Wahlenb. Helv. 127. Mur. Bot. Val. 67. *Eruca lutea latifolia, seu Barbarea* C. B. Basil. 28.

R. Brown in H. Kew. ed. 2. tom. 4. pag. 109. Dec. Syst. 2. p. 206. Prodr. 1. p. 140. Wallr. Sched. 379. (nil nisi nomen). *Erysimum Barbarea* L. Sp. Pl. 922. (excl. var. β). Willd. Sp. Pl. 3. p. 589. Poir. Enc. 8. p. 439. Dec. Fl. Fr. 4416. Smith Brit. 706. Vill. Delph. 3. p. 311. (excl. var. A). *Sisymbrium Barbarea* Crantz Austr. 54.

Rchb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 43. tab. 9. *Er. Barbarea* Fl. Dan. tab. 985. Engl. Bot. 7. tab. 443. Schkuhr Handb. tab. 183. (fruct. et sem.). — Fuchs Hist. 746. Tabern. Kräuterb. 843. fig. 1. Dod. Pempt. 712. fig. 1. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 5. fig. 11 et 12. I. B. Hist. 2. p. 869. Chabr. Sciagr. 278. fig. 3. (*eadem*). Dalech. Hist. 650. fig. 2. (non mala, sed flores nonnullos inepte 5-fidos sistit).

β flore pleno. — Hall. Enum. l. c. γ. — *Eruca lutea*, s. *Barbarea flore pleno* C. B. Prodr. 39.

Radix fusiformis, fibris ramosis stipata. Herba laevissima, saporis valde amari nauseosique. Caulis erectus, teres, sulcatus, firmus, foliosus, superne ramosus, pedalis, cubitalis. Folia laete virentia, subpulposa, fere nitentia: radicalia et inferiora petiolata, lyrata, pinnulis lateralibus sursum crescentibus, oblongis v. rotundatis, dentatis, lobo terminali maximo, subrotundo, irregulariter sinuato-dentato: superiora amplexicaulia, late obovata, brevia, grosse et inaequaliter dentata. Racemi terminales, multiflori, nunquam corymbosi, per maturationem longissimi. Flores non magni, aurei, densi. Calyx coloratus, phyllis oblongis: extimis basi subgibbosis. Petala unguiculo lineari, longo, albido, limbo patulo, subrotundo-obovato, quasi truncato. Glandulae par-

vae. Siliquae erectae, axi fere parallelae eique adpressae, ad 9 lineas longae, cum pedicello brevi continuae, valvulis convexis, sed acute carinatis, stylo $1\frac{1}{2}$–2 lineas longo terminatae. Semina immarginata, subdistantia. (D. v.)

Hab. ad fossas, locis ruderatis humidiusculis et iuxta sepes ubique frequens. β olim a C. B. in segetibus circa *Paterniacum* et prope arcem *Aarburg* inventa. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

+ 1518. Barbarea *praecox* R. Br. — B. foliis inferioribus lyratis: lobo terminali ovato, superioribus pinnatifidis: laciniis lineari-oblongis integerrimis, siliquis laxe erectiusculis. (Sp. 2. Gall. *Barbarée précoce.*)

Erysimum Hall. Enum. 539. n. 6 β? An etiam *Erysimum* Helv. 479. β *minus* Ray, Parkinson (nullam addit Vir summus descriptionem, nec locum indicat, ut ipse nostram plantam fortasse non observaverit)? *Er. praecox* Heg. Fl. Helv. 2. p. 76.

R. Brown in H. Kew. ed. 2. tom. 4. p. 109. Dec. Syst. 2. p. 207. Prodr. 1. p. 140. *Erysimum praecox* Smith Brit. 707. Willd. Sp. Pl. 3. p. 510. Enum. H. B. 679. Poir. Enc. 8. p. 440. Dec. Fl. Fr. 4147. *Er. Barbarea* β L. Sp. Pl. 922. Vill. Delph. 3. p. 311 A.

Er. praecox Engl. Bot. 16. tab. 1129. — *Early Winter Cress* Petiv. H. Brit. tab. 46. fig. 2. (Smith). *Barbarea foemina* Tab. Ic. 452. (auct. C. B.), et Kräuterb. 843. fig. 2. (fol. nimis lata, omnia lyrata)? *)

Er. praecox Schl. Thom. exs.

A priori, quacum a recentioribus diu confusa fuit, rite celeberrimus Smith denuo separavit. Differt *sapore* in acetariis grato neque nauseabundo, habitu graciliore, foliis radicalibus omnino *Nasturtii officinalis*, pinnulis subrotundis, lobo terminali ovali, sinuato, saepe cordato: caulinis oblongis, angustiori-

*) Hancce ic. ad *Barbaream vulgarem* amandat Hallerus. Iam I. B. quaeritur icones tabernaemontanas „usque adeo similes esse, ut nullam demonstrent differentiam," et innuit hancce *foeminam* neutiquam ad acetariam, quae in hortis alicubi colitur, pertinere. V. Hist. 2. p. 869.

bus, fere regulariter pinnatifidis, laciniis lanceolatis linearibusve, imis reflexo-amplexicaulibus, ciliatis, rhachi subinde pilosiuscula, racemis laxioribus, floribus minoribus, pallidius luteis, ac praecipue siliquis neutiquam adpressis, licet erectis, crassioribus, triplo longioribus, stylo conico, vix lineam integram longo terminatis. Semina eleganter punctato-granulata, atro-grisea, ovalia. (D. s.)

Hab. locis uliginosis herbidis, ad fossas. SMITH. Mihi quidem nusquam obvia fuit, sed ad specimina a Cl. SCHLEICHERO missa ac cum planta authentica in herbario ditissimo Candolliano collata descriptionem confeci. An intra patrios limites revera proveniat, ignoro. Eam in Helvetia calidiori occurrere adserit Cl. HEGETSCHWEILER: sed locum specialem non designat. — Fl. Aprili usque ad autumnum. ♃.

OBS. Syn. Villars. ob siliquarum stylum, quem Vir optimus ad 2 lineas longum esse dicit, suspectum videtur.

G. 414. CHEIRANTHUS R. Br. Dec. *Cheiranthi* sp. L. gen. 815. Juss. 238. Lam. *Leucoii* sp. Hall. Tourn. tab. 107.

Cal. erectus, clausus, basi bisaccatus. Petala longe unguiculata, limbo patente, emarginato. Siliqua longa, subtetragona, stigmate exapophysato, capitato, subbilobo v. emarginato. Cotyl. lateriferae o=. SCHKUHR. DEC. MONN. GAY.

1519. CHEIRANTHUS *Cheiri* L. — Ch. glabriusculus v. adpresso-setulosus, foliis lanceolatis acutissimis integerrimis, stylo brevissimo conico, stigmate bilobo. (Gall. *Giroflée Violier.*)

Leucoium Hall. Helv. 443. Catal. rar. n. 725. *Cheiranthus* Enum. 565. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 66. Heg. 2. p. 79. Mur. Bot. Val. 60. *Cheiri vulgare* Clairv. Man. 221. *Leucoium luteum foliis virentibus* C. B. Basil. 59.

L. Sp. Pl. 924. Dec. Syst. 2. p. 179. Prodr. 1. p. 135. n. 1. Willd. Sp. Pl. 3. p. 516. Lam. Enc. 2. p. 716. Dec. Fl. Fr. 4138. Vill. Delph. 3. p. 316. Bertol. Amoen. Ital. 387. Crantz Austr. 45. Cf. *Ch. fruticulosus* L. Mant. 94. Smith Brit. 709. *Ch. Cheiri* μ Dec. Syst. l. c.

Bull. Herb. tab. 349. Schkuhr Handb. tab. 184. (fructus). Cf. *Ch. fruticulosus* Engl. Bot. 27. tab. 1934. — Blackw. tab. 179. Fuchs Hist. 458. Matth. 632. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 688. fig. 1. (*eadem*), et fig. 2. (flore pleno). Dod. Pempt. 160. fig. 1. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 8. fig. 15. I. B. Hist. p. 872. ic. (ad *fruticulosum* a Cl. Candollio citata; eadem est ac planta nostra muralis eamque ad muros urbis Basileae vigere testatur I. B). Chabr. Sciagr. 278. fig. 4. (*eadem*). Barr. Ic. 1228. (*fruticulosus*). Dalech. Hist. 802. fig. 3. (*mala*.)

Thom. Schleich. exs. Ser. Gall. exs. n. 85.

β *hortensis*, maior, saepe subfruticosus, variat floribus aureis, fulvis v. fulvo et sanguineo variegatis, et petalis limbo elongato, obovato, emarginato, undulato, flaccido, subpendulo etc., foliis glabrioribus minusque acuminatis.

Radix lignosa. Caules herbacei v. suffruticosi, ramosi v. simplices, adscendentes v. erecti, praecipue inferne conferto-foliosi, firmi, in planta spontanea plerumque humiles, superne angulosi, in hortis pedales et cubitales. Folia firma, integerrima, angusta, lanceolata, basin versus sensim attenuata, apice acutissima, mucrone in planta sicca fere pungente, facie virentia, dorso pallidiori et praesertim in inferioribus incano setulisque adpressis, modo simplicissimis, modo bipartitis, confertis pubescente. Corymbi elegantissimi, per florescentiam fere fastigiati, demum racemosi. Flores speciosi, in planta murali plerumque aurei, rarius fulvi, fragrantissimi. Calyx fusco-violaceus, tubulosus, adpresse setulosus, phyllis oblongis, obtusis, margine submembranaceo: extimis basi eximie gibbosis. Petala unguiculo elongato, perangusto, limbo subrotundo, emarginato. Siliquae erectae, breviter pedicellatae, 2-3-unciales, lineares, quadrangulae, pilis adpressis canescentes. Semina monosticha, immarginata, obovata. (D. v.)

Hab. ad regionum calidiorum muros vetustos non rarus. *Basileae*. I. B. *A la Vaux*, vulgatissimus. Haller. *Seduni* et *Agauni*. Rev. Murith. *Vivisci*. Cl. Tardent. *Urbae* ad rupes pontis lapidei, copiose. Cl. Monnard. *Neviduni* olim

frequens, nunc penitus exstirpatus. β in omnibus fere hortis colitur. — Fl. Maio et Iunio. ♃, ♄.

Obs. Vix dubito, quin *Cheiri* nostrum ad *Ch. fruticulosum* L. pertineat.

G. 415. Matthiola (non L.) R. Brown. Dec. — *Cheiranthi* sp. L. Juss. *Leucoium* (non L.) Moench Meth. 257. *Leucoii* sp. Tourn.

Cal. erectus, clausus, bisaccatus. Petala longe unguiculata, limbo patente, elliptico v. obovato. Siliquae teretes, aut (ut in nostra sp.) compressae, elongatae, stigmate bilobo: lobis adpresso-conniventibus, dorso apophysato-incrassatis.

1520. Matthiola *varia* Dec. — M. caule erecto oligophyllo, foliis linearibus obtusis integerrimis, racemo subspicato oblongo, siliquis compressis erectis. (Gall. *Matthiole changeante.*)

Cheiranthus valesiacus Gay Not. Ined. n. 124. *Ch. tristis* (non L.) Mur. Bot. Val. 61. Heg. Fl. Helv. 2. p. 79.

Dec. Syst. 2. p. 171 β. Prodr. 1. p. 134. n. 1. *Cheiranthus varius* Sibth. Fl. Graec. ex Smith Prodr. 2. p. 25. (quoad var. α Dec.) *Ch. tristis* (planta sabauda: Dec.) All. Pedem. n. 991. (eadem ac nostra).

Icon. nostr. tab. III. Fl. Graec. tab. 636. (auct. Smithio).

Ch. tristis b *valesiacus* Thom. exs. *Ch. tristis* Schl. exs.

Radix lignosa, caudicem supraterraneum, foliorum priorum annorum vestigiis impressum exserens. Folia pleraque caudicis apici insidentia, aggregata et quasi radicalia, erecta, ut tota herba pilis brevibus stellatim divergentibus v. apice stellato-ramosis, in planta spontanea magis numerosis velutino-tomentosa, pubeque crassiore apice glandulosa obtecta, obverse lineari-lanceolata, inferne sensim attenuata, sed basi subito dilatata breviterque vaginantia, apice obtusa, integerrima, 1-2-uncialia, ad 2 lineas lata: caulina perpauca, subinde nulla, radicalibus minora. Cau-

lis 4-6-uncialis, herbaceus, erectus, teres, inferne subangulosus v. compressus, simplex, rarius ramosiusculus. Racemus subspicatus, laxus, etiam florens, plerumque partem maximam caulis obtinens, omnino aphyllus, 10-12-florus, pedicellis vix semilineam longis. Flores noctu fragrantes, demum remoti, diametro fere lineas 9 metiente. Calyx pubescens, tubulosus, semuncialis, phyllis lanceolato-linearibus, obtusiusculis: extimis basi egregie gibbosis. Petala unguibus calycem vix superantibus, latiusculis, inferne sensim attenuatis, limbo patentissimo, e violaceo triste purpurascente, e basi usque ad medium macula oblonga notato, longe elliptico, obtuso. Siliquae breviter pedicellatae, erectae, tomentosae, compresso-tetragonae, (margine nempe plano sed perangusto, valvulis autem planiusculis, dorso carinatis), crassiusculae, 1½-2 uncias longae, stigmatibus sessilibus arcte conniventibus, apophysi oblonga, canovirente, adpressa. (D. v.)

Hab. in *Valesiae* superioris vallibus alpinis subalpinisque, locis micaceo-glareosis, rarissima. — Prope *Binn* in decuria *Gombs*, ubi primum a rev. Murith et amiciss. L. Thomas detecta est. In valle *D. Nicolai*. Cl. I. Decandolle. Ego quoque eam cum dilecto I. Gay in adscensu M. *Sempronii*, prope valleculam *Ganter*, loco *Point-forcé* dicto legi. In *Sabaudia* meridionali etiam provenit, v. gr. circa *Termignon* (Cl. Balbis) et prope *Modane* (Allion). — Fl. Maio et Iunio. ♃.

Obs. Plantam nostram varietatis lege a sua *M. varia* secernit Cl. Candollius; quin imo suspicatur, fortasse speciem diversam efficere. Verum non indicat, quibus characteribus var. α et β distinguendae sint. — *Cheiranthus tristis* L. a nostra *M. varia* habitu toto graciliori, foliis plerisque caulinis, nec basin versus aggregatis, saepe (praesertim inferioribus) sinuato-dentatis, caule magis ramoso, longiore, calyce obscurius bisaccato, petalis fere linearibus, angustis, undulatis, subolivaceis, tum siliquis subsessilibus, gracilibus, denique stigmatum apophysi breviore differt.

G. 416. Sisymbrium Allion. R. Brown. Dec. *Sisymbrii* L. gen. 813. *Arabidis* et *Erysimi* sp. L. Juss. 239. *Sisymbrii*, *Erysimi*, *Arabidis* et *Erucae* sp. Hall. *Erysimum* Tourn. tab. 111.

Cal. (in nostris) patens, basi aequalis. Pe-

tala unguiculata, limbo patente. Siliqua teretiuscula v. obsolete angulosa; stylo brevissimo. Sem. monosticha; cotyl. planae, dorsiferae o||. Schkuhr. Dec. Gay. Monn.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Flores lutei.*

I. Flores ebracteati, racemosi, longius pedicellati. Siliquae laxae, subteretes.

A. Folia indivisa.

1. Sisymbrium *strictissimum.*

B. Folia pinnatifida.

2. S. *acutangulum.*
3. S. *Irio.*
4. S. *pannonicum.*

C. Folia bipinnatifida s. decomposita.

5. S. *Sophia.*
6. S. *tanacetifolium.*

II. Flores ebracteati, spicato-racemosi. Siliquae adpressae, subulatae.

7. S. *officinale.*

III. Flores axillares, brevissime pedicellati.

8. S. *polyceratium.*

** *Flores albi.*

I. Flores axillares, brevissime pedicellati.

9. S. *supinum.*

II. Flores ebracteati, racemosi, longius pedicellati.

10. S. *thalianum.*
11. S. *pinnatifidum.*

* *Flores lutei.*

1521. Sisymbrium *strictissimum* L. — S. foliis petiolatis lanceolatis integerrimis subdentatisve, caule superne paniculato. (Sp. 1. Gall. *Sisymbre à feuilles lancéolées.*)

Eruca Hall. Helv. 458. Emend. 3. n. 232. *Sinapi* Catal. rar. n. 708. *Hesperis* Enum. 563. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. pag. 63. Heg. 2. pag. 76. Clairv. Man. 219. Mur. Bot. Val. 97. *Draba lutea quibusdam* I. B. Hist. 2. p. 820. (absque ic.).

L. Sp. Pl. 922. Dec. Syst. 2. p. 461. Prodr. 1. p. 191. n. 3. Willd. Sp. Pl. 3. p. 506. Poir. Enc. 7. p. 218. Dec. Fl. Fr. 4173. Vill. Delph. 3. p. 356. Allion. Pedem. n. 1009. Crantz Austr. 54.

Jacq. Austr. tab. 194. — Camer. Epit. 342. Matth. 430. fig. 3. (fol. longius petiolata et nimis crebro profundeque serrata). Moris. Hist. s. 3. tab. 7. fig. 1.

Schleich. Thom. exs.

Radix perennis. Caules 2- et 3-cubitales, teretes glabri v. saepius pubescentes aut villosi, foliosi, inferne simplices, superne paniculato-ramosi, ramulis numerosis, axillaribus, foliolosis, floriferis. Folia breviter petiolata, facie saturate virentia, nitida et glaberrima, dorso subcinerea, pubescentia aut pilosa, magna, ramoso-nervosa, late lanceolata, plerumque integra sed remote glanduloso-denticulata (glandulis nempe luteis, exsertis notata), rarius hinc inde vere dentata: racemorum angusta. Racemi in caule ramisque terminales, basi saepe compositi, paniculam efficientes, pedunculis glabris, calyce longioribus. Flores non magni, odorati, aurei, numerosi, calyce glabro, colorato, phyllis oblongo-ovatis, concavis, laxe erectiusculis, demum patentissimis: extimis basi subgibbosis. Petala obovata, sensim in unguem latiusculum attenuata, calyce non multo longiora. „Discus (receptaculum floris) viridissimus, glandulis 2 circa stamina lateralia annularibus, 2 minoribus inter stamina longiora et calycem." Decandolle. Siliquae laxae, fere biunciales, glaberrimae, subteretes, valvulis convexis, acute 2-3-nerviis, stigmate subsessili, depresso, parvo, emarginato. Semina oblonga. (D. v.)

Hab. locis incultis et secus vias, rarissimum. — Inter *St.-Remi* vallis *Praetoriae* et M. *Pennini* pedem australem. Haller. Etiam inter *St.-Remi* et *St.-Oyen*. Rev. Murith. Ego inter *Etrouble* et *St.-Oyen*. *Bormii* et in Alpibus *Rhaetiae*. I. B. — Per totam vallem *Tellinam* ad vias frequentissimum vidi. — Fl. Maio - Augusto. ♃.

1522. Sisymbrium *acutangulum* Dec. — S. laeve, foliis runcinatis, calycibus laxis patentibusve, siliquis erectiusculis gracilibus subtorulosis. (Sp. 2. Gall. *Sisymbre à lobes pointus.*)

+ I. Sisymbrium *acutangulum* pyrenaicum. — S. siliquis scabriusculis breviter pilosis.

Dec. Fl. Fr. 4169. Syst. 2. p. 465. Prodr. 1. p. 192. n. 20. *Sinapis pyrenaica* L. Sp. Pl. 934. Willd. Sp. Pl. 3. p. 556. *Sisymbrium (Erysimum) pyrenaicum* Vill. Delph. 3. p. 341.

Sinapis pyrenaica All. Pedem. n. 960. tab. 55. fig. 1. Vill. l. c. tab. 38.

Forma a nostris nonnisi pube brevi, modo rara, modo conferta, siliquas duplo triplove breviores, ramulos et axem racemorum obtegente, foliis superioribus crebro breviterque ciliatis, atque floribus aureis, fere duplo brevioribus recedens, in montibus Pyrenaeis, delphinensibus et, teste Cl. Candollio, sabaudis occurrit; sed hucusque, quod sciam, nondum in Helvetia observata est. Specimina pyrenaica a Cl. Gay et Perrot communicata, praeter siliquas exasperato-pubescentes aliasque notas, quas indicavi, egregie cum *acutangulo* nostro *Tillieri* conveniunt. Ad eandem sane speciem *S. erysimifolium* Pourr. (Dec. Fl. Fr. n. 4170. — *S. austriacum* γ Syst. 2. p. 467.) etiam in Pyrenaeis ab amiciss. Gay lectum et cum planta Pourretiana collatum, referendum esse videtur. Siliquis quoque gaudet pubescentibus (qua nota a descriptionibus recedit), ac praeterea foliis perangustis, modo pinnatifido-dentatis, modo eleganter et fere ut in nostra tertia forma runcinatis dignoscitur. (D. s.)

II. Sisymbrium *acutangulum* Tillieri. — S. subglaberrimum, caule erecto paniculato, foliis caulinis incisis pinnatifidisve.

S. Tillieri Mur. Bot. Val. (excl. planta val.). *Sinapis pyrenaica* Sut. Fl. Helv. 2. p. 74. Heg. 2. p. 89.

S. Tillieri (Bellard. ined.) Willd. Sp. Pl. 3. p. 497. Poir. Enc. 7. p. 209. Pers. Syn. 2. p. 197. *S. austriacum* δ Dec. Syst. 2. p. 466. Prodr. 1. p. 192. n. 12.

β foliis radicalibus obtusissimis ciliatis. — *S. eckartsbergense* Willd. Sp. Pl. 3. p. 503. Poir. Enc. 7. p. 211. *S. multisiliquosum* (Hoffm.) Wallr. Sched. 375. *S. austriacum* β Dec. Syst. et Prodr. l. c. Cf. *austriacum* Jacq. quod ad suam var. α citat Cl. Decandolle, cum dubio autem ad *eckartsbergense* Willdenowius.

S. multisiliquosum Rchb. Icon. cent. 3. p. 46. tab. 247. fig. 406 et 407 *).

γ *augustanum*, foliorum caulinorum lobis remotis patentissimis elongatis, pedunculis longioribus.

S. Tillieri Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 66. — *S. acutangulum* eiusd. catal. 1821?

Radix fusiformis, biennis. Herba plerumque tota glaberrima, laevis, subfoetida, sapore acri. Caulis firmus, teretiusculus, parce foliosus, erectus, inferne simplex, superne ramoso-paniculatus, sesquipedalis et cubitalis. Folia succulenta, crassiuscula: radicalia numerosa, in rosulam expansa, petiolata, runcinata, lobis sursum crescentibus, brevibus, planis sinubusque acutis (in var. β saepius obtusiusculis, apice pilo terminatis), integris aut plerumque angulato-dentatis, superne approximatis confluentibusque, imis parvulis, distantibus, terminali reliquis maiore, rotundato, angulato-lobato: caulina latiora, subsessilia, etsi inferne angustata, forma variabili, minus profunde incisa, laciniis paucis, discretis, rectangulis, oblongis, acutissimis, subintegris v. remote dentatis: summa integra, quandoque basi hastata. Racemi multiflori, mox elongati, pedicellis ebracteatis, 2-3 lineas longis. Flores inodori, flavi, minores quam *Brassicae Erucastri*. Calyx subinaequalis, phyllis ex viridi lutescentibus, patentibus laxisve, pilosiusculis. Petala

---

*) Icon optima totam plantam glaberrimam sistens; sed specimen describit auctor herbipolitanum, cuius omnes partes et ipsae siliquae (omnino ut in forma pyrenaica) pilis brevibus rigidisque pubescunt.

calyce duplo longiora, suberecta, ungue phyllis breviore, limbo obovato, integro. Glandulae ad basin staminum breviorum, etiam lentis ope, vix conspicuae. Siliquae glaberrimae, graciles, erectae, torulosae, subteretes, axi fere parallelae, sescunciales v. biunciales, pedunculo obiter elongato, superne incrassato, ad angulum acutum, vix semirectum a caule divergente demum sextuplo longiores. Stylus siliqua non multo tenuior, semilineam longus; stigma parvum. (D. v.)

Hab. ad muros et saxa, rarum. — In M. *Salaeva*. Cl. SCHLEICHER et amiciss. PETERSON. *β* in eodem monte. Cl. HORNUNG. *γ* supra *Tesch* in valle *D. Nicolai?* B. KRONIG. *Augustae praetoriae*, ad muros. Cl. SCHLEICHER. Etiam in valle *Praetoria* inter *St.-Martin* et *Châtillon*. — Fl. Aprili-Aug. ♂.

III. SISYMBRIUM *acutangulum* hyoseridifolium. — S. glaberrimum, foliis runcinatis: lobis triangularibus subangulato-dentatis, terminali 3-5-lobato, caulibus decumbentibus diffusis.

S. Tillieri Mur. Bot. Val. 98. (excl. pl. augustana). Heg. 2. p. 466. in add. — Thom. exs.

Radix crassa, fere lignosa, ad collum petiolorum veterum reliquiis tecta, multicaulis. Herba tota (pilis phyllorum perpaucis exceptis) laevissima glaberrimaque. Caules diffusi, decumbentes v. adscendentes, graciles, teretes, inferne nudi simplicesque, superne foliosi et modice ramosi, semipedales, dodrantales. Folia fere omnia uniformia, concinne runcinata, lobis utrinque 5-7, deorsum sensim decrescentibus, plerumque alternis, planis, triangularibus, acutis, latis brevibusque, dente uno alterove angulatim exserto sublobatis, basi prope costam sursum productam sinu fere lunato confluentibus: terminali lateralibus paulo maiore, 3-5-lobato, modo acuto, modo obtuso, imis remotis, parvis, angustis: radicalia 3-4 uncias longa, ut et caulina inferiora petiolata: summa ovata v. lanceolata, inferne pinnatifido-dentata, lacinulis utrinque perpaucis. Racemi demum ma-

gnam caulis partem obtinentes, pedicellis per anthesin gracillimis, fructiferis crassioribus. Flores duplo minores quam in forma II, flavi, calyce laxe erectiusculo, petalis genitalia vix superantibus breviore. Siliquae numerosae, approximatae, pedunculo triplo quadruplove longiores, 9-15 lineas longae, teretes, erectae v. subdeclinatae, torulosae, valvulis substriatis. Stigma parvum, subsessile. Semina parva, ovata. (D. v.)

Hab. in Alpibus *valesiacis*, rarissimum. In M. *Gétroz*, vallis *Bagnes* et circa M. *Gex* moles glaciales. Amiciss. L. Thomas. — Fl. Iulio et Augusto. ♃?

Obs. I. In Cl. Em. Thomas horto culta ad formam II vulgatiorem fere rediit: caules nempe erectos, folia multo latiora, inconcinne et irregulariter runcinata floresque duplo maiores ibi profert.

Obs. II. *S. taraxacifolium* Dec. Fl. Fr. 4168. Ic. Gall. rar. 11. tab. 37. et Syst. 2. p. 466. a nostra planta caule erecto, et foliis brevioribus minus profunde runcinatis lobisque paucioribus, obtusiusculis, crebrius dentatis modice differre videtur. Tabula laudata siliquam ad numerum 4 inferne pilis patentibus instructam sistit, et celeberrimus auctor in flora gallica monet, siliquas modo glabras, et modo pilosiusculas esse. In systemate autem suae stirpi fructus glabros adscribit.

1523. Sisymbrium *Irio* L. — S. glabriusculum, foliis runcinatis: laciniis paucis antice dentatis: terminali elongata, calyce erectiusculo, siliquis longis gracillimis axi subparallelis. (Sp. 3. Gall. *Sisymbre Irio*.)

Clairv. Man. 219.

L. Sp. Pl. 921. Dec. Syst. 2. p. 467. Prodr. 1. p. 192. n. 13. Willd. Sp. Pl. 3. p. 503. Poir. Enc. 7. p. 215. Smith Brit. 705. Vill. Delph. 3. p. 356. Dec. Fl. Fr. 4166. Bieb. Cauc. n. 1292.

Jacq. Austr. tab. 322. Engl. Bot. 23. tab. 1631. — Tab. Kräuterb. 840. fig. 2. Column. Ecphr. 1. tab. 265. Moris. Hist. s. 3. tab. 3. fig. 4?

Radix longa, gracilis, subfusiformis. Herba tota glaberrima v. praecipue superne plus minus pubescens, *Erucae* sapore acri. Caulis erectus, laevis, teres, superne ramosus, foliosus, semipedalis, pedalis

et cubitalis, ramis plerumque erectis, rarius divergentibus. Folia petiolata, magnitudine varia, oblonga, runcinato-pinnatifida, laciniis utrinque 2, 3ve, oppositis, patentissimis v. subrecurvis, distantibus, oblongis, acuminatis, ut plurimum angustis, subinde brevibus ac fere triangularibus, saepissime antice, rarius deorsum dentatis, lobo terminali vulgo lanceolato, reliquis multo latiore longioreque, subdentato v. integro, basi lateralibus summis hastato: radicalia laciniis utrinque 3, 4ve, lobo terminali breviore quam in caulinis, subangulato. Racemi demum elongati, axi pedunculisque filiformibus, glabris v. pilosiusculis (in planta gallica dense pubescentibus). Flores parvi, inconspicui, pallide flavi, calyce erecto, pedunculis triplo quadruplove, petalis paulo breviore. Siliquae longitudine variabiles, saepius sescunciales et ultra, lineam dimidiam latae, teretes, concinne torulosae, in pedunculo obliquo subpatente erectae, axi subparallelae vel parum divergentes, glaberrimae. Semina monosticha, numerosissima, minuta, oblonga, rutila. (D. v.)

Hab. locis ruderatis, prope domos, in Galliae ipsis urbibus ad muros frequens, in Helvetia tamen rarissimum. — In solo culto nonnullarum M. *Iurae* regionum. Celeberr. Clairville. Ego nusquam nisi in vico *Visp Valesiae* superioris ad coemeterii muros, anno 1809 inveni, et deinde eodem loco, ubi copiose crescit, anno 1818 ab amiciss. Hornung lectum accepi. — Fl. Iulio et Augusto. ☉.

1524. Sisymbrium *pannonicum* Jacq. — S. subglaberrimum, foliis inferioribus runcinato-pinnatifidis dentatis, superioribus pinnatis: laciniis linearibus integerrimis, siliquis patentibus teretibus elongatis. (Sp. 4. Gall. *Sisymbre de Hongrie.*)

Mur. Bot. Val. 98. Heg. Fl. Helv. 2. p. 75. (ex catal.) Clairv. Man. 219?*).

Jacq. Coll. 1. p. 70. Dec. Syst. 2. p. 470. Prodr. 1. p. 193.

*) Locum natalem non designat Vir Cl. et tantummodo quaerit, an haecce planta, quam non definit, ab *Irione* vere differat.

n. 17. Willd. Sp. Pl. 3. p. 502. Poir. Enc. 7 p. 214. Dec. Fl. Fr. Suppl. 591. n. 4168 a. Bieb. Cauc. n. 1291. *S. Sinapistrum* Crantz Austr. 52.

Jacq. rar. 1. tab. 123.

Schl. Thom. exs.

Radix parva, simpliciuscula, albida, verticalis. Herba modo glaberrima, modo ad caulem imum foliaque inferiora pilis patentissimis rigidis hispida. Caulis tenui fistula pertusus, parum crassus, teres, tenuiter striatus, simpliciusculus v. superne ramosus, foliosus, cubitalis. Folia inferiora profunde pinnatifida, pinnulis late decurrentibus, utrinque fere senis, remotis, ovato-oblongis aut lanceolatis, obtusis, modo integris, modo remote grosseque dentatis, superioribus confluentibus: superiora pinnata, rhachi communi latiuscula, pinnis alternis, elongatis, remotis, linearibus, acutis, integerrimis, 1-2 lineas latis: omnia pallide virentia, laevia teneraque. Racemi multiflori, primum laxe corymbosi, demum elongati, pedicellis calycem duplo triplove superantibus, per maturationem incrassatis pauloque longioribus. Flores non magni, pallide flavi et fere ochroleuci, calyce basi aequali, glaberrimo, patente, petalis duplo breviore. Siliquae cum pedunculo 3-4 lineas longo continuae, ad angulum fere rectum patentes, triunciales, vix torulosae, subteretes, striatae, lineam dimidiam latae, stigmate subgloboso, sessili. Semina monosticha, numerosissima, minuta. (D. s.)

Hab. locis sterilibus, rarissimum. — In sylva infra *Iserabloz* primum anno 1806 ab amiciss. L. Thomas detectum fuit. In *Valesiae* mediae valle *Annivier*. Cl. Schleicher. — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

1525. Sisymbrium *Sophia* L. — S. pubescens, foliis bipinnatifidis linearibus, petalis calyce brevioribus, siliquis erectis pedunculo duplo longioribus. (Sp. 5. Gall. *Sisymbre Sophie*.)

Sisymbrium Hall. Helv. 484. Enum. 550. n. 7. Sut. Fl.

Helv. 2. p. 63. Heg. 2. p. 75. Clairv. Man. 219. Wahlenb. Helv. 127. Mur. Bot. Val. 98. *Nasturtium sylvestre tenuissime divisum* C. B. Basil. 30.

L. Sp. Pl. 922. Dec. Syst. 2. p. 474. Prodr. 1. p. 193. n. 24. Willd. Sp. Pl. 3. p. 500. Poir. Enc. 7. p. 212. Dec. Fl. Fr. 4165. Smith Brit. 704. Vill. Delph. 3. p. 347. Crantz Austr. 53.

Fl. Dan. tab. 528. Engl. Bot. 14. tab. 963. — Blackw. tab. 440. Fuchs Hist. 2. Tab. Kräuterb. 26. fig. 1 et 2. Dod. Pempt. 133. fig. 2. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 4. fig. 6. I. B. Hist. 2. p. 886. fig. 2. Chabr. Sciagr. 282. fig. 5. (*eadem*). Dalech. Hist. 1146. fig. 2.

Radix gracilis, annua. Caulis teres, ramosus, dense foliosus, erectus, ut tota herba pilis depressis, floccosis stellatim ramosis subpubescens, pedalis, sesquipedalis. Folia griseo-virentia: bipinnata v. decomposita, tenuiter dissecta, laciniis modo latiusculis, oblongis, integris dentatisve, modo linearibus, rhachi vix latioribus, acutis v. obtusiusculis. Corymbi terminales per florescentiam breves, multiflori, demum longe racemosi. Flores exigui, inconspicue luteoli, longe pedunculati, calyce subcolorato, phyllis oblongis, concavis, obtusis, subpubescentibus, erectis, superne laxis: extimis basi subgibbosis. Petala flava, subspathulata v. oblongo-obovata, subinde emarginata, calyce fere duplo breviora. Stamina exserta, basi glandula stipata. Siliquae 9-10 lineas longae, glabrae, teretes, subtorulosae, pedunculo filiformi, erecto-patente duplo triplove longiores, erectae, valvulis subnervosis, stigmate exiguo, sessili. Semina parva, subfusca, ovalia. (D. v.)

Hab. locis ruderatis, sterilibus, ad muros, non infrequens. *Bernae* in coemeterio inferiori, *Aventici*, *Paterniaci*, *Neocomi* ! *Seduni*, *Basileae* ad oram arvorum versus *St.-Louis* etc. Haller. In Helvetia orientali campestri. Cl. Wahlenberg. In *Valesiae* planitie. Rev. Murith. *Neviduni*, vel intra muros olim lectum et alibi, passim. — Fl. Maio - Iun. ⊙.

1526. Sisymbrium *tanacetifolium* L. — S. foliis pinnatis: pinnis lanceolatis inciso-serratis: extimis

confluentibus, siliquis erecto-patentibus pedunculo brevioribus. (Sp. 6. Gall. *Sisymbre à feuilles de Tanaisie.*)

Eruca Hall. Helv. 460. Emend. 6. n. 65. *Sinapi* Catal. rar. n. 709. Sut. Fl. Helv. 2. pag. 61. Heg. 2. pag. 72. Mur. Bot. Val. 97. *Erysimum tanacetifolium* Clairv. Man. 219.

L. Sp. Pl. 916. Dec. Syst. 2. p. 476. Prodr. 1. p. 191. n. 30. Willd. Sp. Pl. 3. p. 348. Poir. Enc. 7. p. 201. Dec. Fl. Fr. 4153. Vill. Delph. 3. p. 348. All. Pedem. n. 999.

Moris. Hist. 2. s. 2. tab. 6. fig. 12. Zannon. Hist. 86. tab. 33. Bocc. Mus. 145.

Thom. Schleich. exs. Ser. Gall. exs. n. 383.

Radix cylindrica, paene lignosa, sed fragilis. Caulis teres, erectus, laevis, subpubescens, inferne nudiusculus, ceterum valde foliosus, apicem versus corymboso-ramosus, pedalis et cubitalis. Folia magna, tenera, mollia, obsoletissime stellulato-pubescentia, *Tanaceti officinalis* simillima, pinnata, rhachi subalata, pubescente, pinnis utrinque 6-10, late lanceolatis, pinnatim et grosse inciso-serratis, superne integris et plus minus acuminatis: dentibus ovatis, acutis, integris; pinnulae imae breviores, sessiles, patentissimae v. divaricatae: mediae reliquis longiores, obliquae, basi deorsum decurrentes: summae 2-4 confluentes, erectiusculae. Racemi elegantes, corymbosi, conferti, demum modice elongati, pedunculis pubescentibus, flore multo longioribus. Flores parvi, numerosi, aurei. Calyx flavus, patens, basi aequalis, phyllis ovatis. Petala calyce longiora, erectiuscula, obovata, venulosa. Stamina lateralia brevissima, glandula semiannulari stipata. Siliquae parvulae, tenues, oligospermae, vix ultra 3 lineas longae, pedunculo erecto-patente semper breviores, erectae, aut cum pedunculo continuae. Stigma exiguum, subsessile. Semina minima. (D. v.)

Hab. in Alpium australium locis apricis saxosis. Stirps pulchra

et rarissima. In M. *Pennini* parte *valesiaca*, infra hospitium *D. Bernardo* dicatum, et in valle contermina *Praetoria* frequens. Haller. In M. *la Baux*, prope idem hospitium. Amiciss. Abr. Thomas. Etiam in montibus glacialibus *Tzermotana* supra vallem *Bagnes*. Rev. Murith. — Fl. Iulio. ♃.

1527. Sisymbrium *officinale* Scop. — S. foliis runcinatis cauleque pilosis, siliquis rectis adpressis subulatis. Dec. (Sp. 7. Gall. *Sisymbre officinal.* Vulgo *le Vélar*, iam veteribus Gallis, teste Plinio, *Velarum* dictum; *l'herbe au chantre.*)

Erysimum Hall. Helv. 478. *Sisymbrium* Enum. 551. n. 9. *Erysimum officinale* Sut. Fl. Helv. 2. pag. 64. Heg. 2. p. 76. Clairv. Man. 219. Wahlenb. Helv. 127. Mur. Bot. Val. 67. *Erysimum vulgare* C. B. Basil. 28.

Scop. Carn. n. 824. Dec. Syst. 2. p. 460. Prodr. 1. p. 191. n. 1. Fl. Fr. 4172. Allion. Pedem. n. 1010. *Erysimum officinale* L. Sp. Pl. 922. Willd. Sp. Pl. 3. p. 509. Poir. Enc. 8. p. 442. Smith Brit. 706. Vill. Delph. 3. p. 310. Bertol. Amoen. Ital. 165.

Er. officinale Fl. Dan. tab. 560. Engl. Bot. 11. tab. 735. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 5. tab. 12. Schkuhr Handb. tab. 183. (flos et fructus). — Blackw. tab. 28. Fuchs Hist. 592. Matth. 431. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 840. fig. 1. (*eadem*). Lobel. Advers. 69. (*mala*). Dod. Pempt. 714. I. B. Hist. 2. p. 863. Chabr. Sciagr. 278. fig. 1. (*eadem*).

Radix fusiformis, ramosa. Caulis erectus, ramis patentissimis, duris, virgatis, numerosis instructus, teres, parum foliosus, pubescens v. pilosus, pedalis, sesquipedalis. Folia pilosiuscula, breviter petiolata: radicalia in rosulam expansa et inferiora lyrato-runcinata, laciniis utrinque 2-3, rectangulis, angustis, angulatis, integriusculis v. saepius grosse dentatis, basi late sessili sursum cum rhachi coalescente, lobo terminali maximo, triangulari v. rotundato, obtusissimo, lobato: superiora longe minora, lobo terminali oblongo: summa saepius hastata v. sagittata, lanceolata, integra v. denticulata. Racemi terminales, subspicati, valde multiflori, per maturationem

subinde pedales et ultra, pedicellis calyce brevioribus, erectis. Flores parvi, pallide lutei, calyce piloso, phyllis basi aequalibus, fere linearibus, erectiusculis, sed discretis, virentibus, apice furcatis. Petala obovata, vix unguiculata, integriuscula, superne patentia. Siliquae pedicellis vix ultra lineam unam longis, parumper incrassatis adpressissimis insidentes, semunciales, villosae, strictae, subulatae, inferne obscurius octangulares. (D. v.)

Hab. locis ruderatis, secus vias, in planitie vulgatissimum. — Fl. Maio-Augusto. ⊙.

+ 1528. SISYMBRIUM *polyceratium* L. — S. glabrum, siliquis aggregatis axillaribus folio multo brevioribus subulatis, foliis runcinatis, lobis acute angulosis dentatis. (Sp. 8. Gall. *Sisymbre corniculé.*)

Sisymbrium Hall. Helv. 483. Cat. rar. n. 701. Enum. 551. n. 10. Sut. Fl. Helv. 2. p. 62. Heg. 2. p. 73. *Erysimum polyceration v. corniculatum* C. B. Pin. 101.

L. Sp. Pl. 918. Dec. Syst. 2. p. 479. Prodr. 1. p. 194. n. 36. Willd. Sp. Pl. 3. p. 494. Poir. Enc. 7. p. 206. Dec. Fl. Fr. 4160. Bieb. Cauc. n. 1287. *S. corniculatum* Lam. Fl. Fr. 2. p. 520.

Jacq. H. Vind. tab. 79. — Matth. 431. fig. 2. Camer. Epit. 344. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 3. fig. 2. Bocc. Mus. tab. 41. I. B. Hist. 2. p. 864. Chabr. Sciagr. 278. fig. 2. (*eadem*). Dalech. Hist. 653. fig. 2. et 1114. fig. 2. (*mala*: siliquae solitariae, laterales neque axillares).

Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 64. Thom. exs.

Radix annua. Herba foetida, subglaberrima. Caulis erectus, subangulosus, ramosus v. abortivo-ramulosus, dense foliosus, dodrantalis v. pedalis. Folia petiolata, sursum decrescentia, oblonga, runcinata: laciniae parum numerosae, patentissimae, sinu late rotundato interceptae, fere triangulares, dentibus acutis, angulatis: terminalis maior, oblonga, acuta, sinuato-lobato. Folia summa hastata, sinuato-dentata. Flores exigui, pallide flavi, subsessiles, fere ex

omnium foliorum axillis erumpentes, calyce erecto, petalis breviore. Siliquae geminae v. ternatae, folio multo breviores, semunciales v. 9 lineas longae, laeves, subtorulosae, subulatae, basin versus sensim incrassatae, erectae v. saepius subincurvae et quasi corniculatae, valvulis concavis, subcarinatis. Stigma subsessile, depressum, „subbilobum." Bieberstein. Semina exigua, rutila, ovalia. (D. s.)

Hab. ad muros regionum Europae australium. In Helvetia rarissimum et fortasse non vere spontaneum. *Lausannae*, *Bernae* et *Basileae*. C. B. (testante Cl. Candollio. Sed in Fl. Basil. tom. 2. adhuc ined. monet amiciss. Hagenbachius, plantam bauhinianam ex horto provenisse). *Basileae.* Cl. Stelzer (auctore Schleichero). *Genevae* iam, ut videtur, a Cl. le Clerc et nuper a b. Girod ad pedem murorum veteris horti botanici lectum. — Fl. Iunio–Augusto. ⊙.

** *Flores albi.*

1529. Sisymbrium *supinum* L. — S. subpubescens, siliquis solitariis axillaribus brevissime pedicellatis erectis compressis, foliis sinuato-pinnatifidis. (Sp. 9. Gall. *Sisymbre couché.*)

L. Sp. Pl. 917. Dec. Syst. 2. p. 477. Prodr. 194. n. 33. Willd. Sp. Pl. 3. p. 494. Poir. Enc. 7. p. 206. Dec. Fl. Fr. 4136. Vill. Delph. 3. p. 349. Gouan Illustr. 43 α (excl. syn. Bauhiniano, auct. Cl. Candollio, qui plantam in Gouani herbario vidit. Var. β absque dubio ad nostram *Brassicam Erucastrum* β spectat). *S. palustre album Erucae folio, siliquis in foliorum alis* Vaill. Paris. 186. n. 9. (cum bona descr.).

Eruca supina alba etc. Isnard in Act. Paris. 1724. p. 295. tab. 18.

Ser. Thom. exs.

Radix exilis, longa, tortuosa, inferne ramosa. Caules (rarius solitarii) plerumque prostrati aut decumbentes, in orbem expansi, dense foliosi, ramosi, angulosi, trientales, semipedales, pedales et ultra, setulis subpatentibus v. reflexis plus minus pubescentes et scabriusculi. Folia fere *Brassicae Erucastri* β.

subcarnosa, iuniora subpubescentia, oblonga, sinuato-pinnatifida, sinubus rotundatis, lobis profundis, dentatis, distantibus, oblongis, utrinque fere ternis, superioribus in lobum angulosum coadunatis, ut folium saepissime lyratum sit: radicalia obovata, in petiolum brevem angustata, indivisa, obiter sinuato-dentata: caulina subsessilia. Flores parvuli, albidi, subsessiles, per anthesin approximati, calyce viridi, petalis oblongis, obtusis breviore. Siliquae ad folia floralia reliquis minora, ceterum consimilia axillares, solitariae, distantes, brevissime pedicellatae, folio longiores, iuniores pubescentes, adultae glabratae, erectae, 8–9 lineas longae, lineam unam et ultra latae, compressae, valvulis plano-convexiusculis, ad medium dorsum nervo valido percursis, stylo crassiusculo, lineam dimidiam integramve longo. Stigma depressum, obtusum. Semina inconcinne subdisticha, numerosa, parva, ovalia, rutila, „cotyledonibus dorsiferis." Dec. Monn. Gay. (D. v.)

Hab. locis glareosis, arenosis, humidis rarissimum. — Nonnisi ad lacum *Jovis* in valle iurana vaudensi intra patrios limites hucusque visum. Prope vicum *le Pont* primus omnium in Helvetia, anno scilicet 1818, detexit amiciss. Seringe. Ego quoque ad eiusdem littora lacus supra *l'Abbaye* annis 1820, 1823 et 1825 frequentissimum legi. — Fl. Iunio–Sept. ⊙.

1530. Sisymbrium *thalianum* N. — S. pilosiusculum, foliis lanceolatis subdentatis, caulibus ramosis parce foliosis, siliquis adscendentibus pedunculo vix longioribus. (Sp. 10. Gall. *Sisymbre de Thalius.*)

Arabis Hall. Helv. 452. Enum. 562. n. 4. *Arabis thaliana* Sut. Fl. Helv. 2. p. 67. Heg. 2. p. 81. Clairv. Man. 223. Wahlenb. Helv. 127. Mur. Bot. Val. 52. *Bursae pastoris similis siliquosa minor* et *maior* C. B. Basil. 32. — Monn. Diss. 11. n. 6 et nota.

Arabis thaliana L. Sp. Pl. 929. Dec. Syst. 2. p. 226. Prodr. 1. p. 144. n. 24. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 535. Lam. Enc. 1. p. 220. (excl. syn. Crantz). Dec. Fl. Fr. 4184. Smith Brit. 712. Vill. Delph. 3. p. 321. Bieb Cauc. n. 1320.

Ar. thaliana Engl. Bot. 13. tab. 901. Fl. Dan. 1106. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 11. tab. 10. Schkuhr Handb. tab. 185. — Thal. Herc. 84. tab. 7. Barr. Ic. 269 et 270. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 7. fig. 5. I. B. Hist. 2. p. 870. (var. integrifolia: bene). Chabr. Sciagr. 277. fig. 4. (*eadem*).

Variat 1) foliis omnibus integris, 2) radicalibus dentatis, caulinis integris, 3) omnibus dentatis.

Radix parva, ramosa. Caules plerumque uno plures, erecti, ramosi, parce foliosi, teretes, pilis patentibus simplicibus hirsuti, superne glabriores, semipedales et pedales. Folia radicalia in rosulam depressam expansa, numerosa, dorso saepe rubentia, pilis brevibus, apice furcatis scabra, ovata v. lanceolata, saepius dentata, in petiolum brevem attenuata: caulina minora, sessilia, fere adpresso-erecta, remota et plerumque infra ramulos singulos erectiusculos solitaria, oblonge elliptica, aut fere linearia, obtusa, integra v. rarius dentata. Racemi terminales, laxiusculi, multiflori, demum valde elongati. Flores albi, parvi, calyce clauso, obscure bigibboso. Petala calyce duplo longiora, limbo patente, subrotundo, unguiculo phyllorum longitudine, cuneato. „Glandulae ad basin staminum minorum depressae, lunatae; ad basin cuiusque staminis longioris solitariae, parvae, subrotundae." Schkuhr. Siliquae adscendentes, pedunculo laevi, patente non multo longiores, subincurvae, teretiusculae, sed utrinque ad valvam mediam nervo elevato percursae, vix torulosae, stylo tenui brevissimo terminatae. Semina minutissima, „cotyledonibus planis, dorsiferis." Gay et Monn. Eas tamen lateriferas sistit Schkuhrius. (D. v.)

Hab. ad muros, in arvis glareosis pascuisque campestribus frequens. *Bernae*, *Genevae*, *Basileae*, *Scaphusiae*, *Penniluci*, etc. Haller. In *Valesia* circa *Branson* et *Chemin.* Rev. Murith. Prope *Berneck*, in valle *Rhenana.* Cl. Custor. Circa *Burtigny*, *Neviduni* vulgo etc. — Fl. Aprili–Septembri. ⊙.

Obs. Suadentibus amicissimis Gay et Monnard, plantam hucusque ab omnibus inter *Arabides* recensitam ad genus *Sisymbrium*

amandavi. Dubius tamen, propter iconem Schkuhrianam, haereo, an fortasse ut in nonnullis aliis Cruciferis, cotyledonum et radiculae situs inconstans deprehendatur. Tunc melius utique in pristinam suam sedem redintegraretur. Utcunque sit, Cl. Monnard hoc ipso anno (1828) semina saltem 20 rursus attentissime investigavit, omniaque dorsifera reperit.

1531. Sisymbrium *pinnatifidum* Dec. — S. glabriusculum, foliis radicalibus obovatis dentatis lyratisve, superioribus pinnatifidis: laciniis linearibus integris, terminali maiore, racemo aphyllo. (Sp. 10. Gall. *Sisymbre pinnatifide.*)

Sisymbrium Hall. Helv. 481. Emend. 2. n. 231. Cat. rar. n. 704. *S. dentatum* Mur. Bot. Val 98. *S. bursifolium* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 62. Heg. 2. p. 73. *Arabis dentata* Clairv. Man. 223.

Dec. Fl. Fr. 4161. Syst. 2. p. 481. Prodr. 1. p. 195. n. 39. Pers. Syn. 2. p. 197. *S. dentatum* Allion. Pedem. n. 1001. Poir. Enc. 7. p. 207. *S. bursifolium* Vill. Delph. 3. p. 345. Gouan Illustr. 42. *Arabis pinnatifida* Lam. Enc. 1. p. 221. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 413.

S. dentatum All. l. c. tab. 57. fig. 3. (folia nimis late obtuseque laciniata: habitus male expressus). *Ar. pinnatifida* Lam. Illustr. tab. 563. fig. 3. *S. bursifolium* Vill. l. c. tab. 39. Monti in Zann. Ist. 104. tab. 73. (Syn. Dillenianum dubitanter ab Hallero citatum ad *S. bursifolium*, quocum plantam nostram male Willdenowius coniunxit, pertinet. Dubitabat summus Hallerus; Villarsius autem nomen linnaeanum retinuit, etsi speciem suam ipse a linnaeana diversam esse censebat).

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 299. Schl. Thom. exs.

Planta elegans, glabriuscula, habitu quodammodo ad *Cardaminem resedifoliam* accedens, sed pinnulis foliorum caulinorum linearibus gracilibusque statim dignoscenda. Radix gracilis, verticalis, simpliciuscula v. ad collum subinde in caudices nudiusculos divisa, caespitosa saepeque multicaulis. Caules erecti v. diffusi, subflexuosi, graciles, obsolete subpubescentes, teretes, obiter striati, foliosi, trientales, vix

semipedales, simplices v. superne ramosiusculi. Folia carnulosa, glabra: radicalia aggregata, petiolo pilis longiusculis ciliato insidentia, parva, modo ovata, indivisa, integra dentatave, modo lyrata: inferiora brevius petiolata, plerumque lyrata, laciniis paucis, obtusis: terminali oblonga, lobata, obtusissima: superiora sessilia, profunde pinnatifida, laciniis utrinque 3-4, parallelis, linearibus, integerrimis, rhacheos latitudine v. paulo angustioribus: pari infimo exiguo, ciliato, auricularum instar caulem utrinque amplectente. Corymbus primum brevis et latus, demum racemosus. Flores albi, parvi, *Cardamines hirsutae* magnitudine, pedicello gracillimo longiores. Calyx erectus, basi subaequalis, parvus, phyllis ovatis. Petala calyce saltem duplo longiora, oblonga, obovata, saepe emarginata, unguiculo tenui phyllis breviore. Siliquae pedunculo obliquo triplo quadruploque longiores, erectae, graciles, teretes, semunciales et ultra, apice fere subulatae, stylo brevissimo, stigmate exiguo. Semina inordinate disticha, ovalia, parum numerosa. (D. v.)

Hab. in Alpium australium cacuminibus, locis apricis saxosis. — In M. *Chaud-commun*, *Jeman*, *Martinets*, *Fouly*, *St.-Bernard*, et glacialibus supra *Bagnes*. Haller. *Aux Herbagères* et in M. *Barbarine*. Rev. Murith. *Au Montbron*. Amiciss. Abr. Thomas. In M. *Breven*, supra *Chamouny*, copiose. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

G. 417. Hesperis L. gen. 817. Dec. syst. *Hesperidis* sp. Juss. 238. Hall. Tourn. tab. 108.

Cal. clausus, tubulosus, basi bisaccatus. Petala unguiculata, limbo patente, obtuso aut mucronulato-emarginato. Glandula depressa, lunata, ad singulorum stam. minorum basin. Siliqua stricta, subtetragona v. compressa, stigmatibus 2, sessilibus, oblongis, erecto-conniventibus! Sem. monosticha, immarginata, cotyled. planis, dorsiferis o||. Schk. Dec. Andrz.

1532. Hesperis *matronalis* Lam. — H. caule erecto scabro, foliis pubescentibus lanceolatis dentatis, floribus racemosis, pedunculo calycis longitudine, siliquis glabris. (Gall. *Julienne des dames.*)

Lam. Enc. 3. p. 321. Dec. Syst. 2. p. 450. Prodr. 1. p. 189. Fl. Fr. 4126. R. Brown in H. Kew. Ed. 2. tom. 4. p. 122.

+ *α hortensis*, caule firmo, foliis ovato-lanceolatis basi rotundatis attenuatisve, floribus praesertim vespere et noctu odoratis.

H. matronalis Heg. Fl. Helv. 2. p. 80.

Dec. l. c. *α*. Lam. l. c. *α*. *H. matronalis* L. Sp. Pl. 927. Willd. Sp. Pl. 3. p. 531. Vill. Delph. 3. p. 316. Crantz Austr. 35.

Fuchs Hist. 457. (flore albo), et 459 (fl. purpureo). Tab. Kräuterb. 692. fig. 1 et 2. Dod. Pempt. 161. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 879. fig. 1. (*mala*). Chabr. Sciagr. 280. fig. 3. (*eadem*). Dalech. Hist. 804. fig. 1 et 2. (folia nimis angusta, elongata, perperam subintegra).

Variat floribus albis et purpureis, simplicibus plenisque.

β sylvestris, foliis inferioribus cordatis, floribus purpureis minus odoratis inodorisve. (*Julienne sauvage.*)

Hall. Fl. Helv. 448. Catal. rar. n. 728. Enum. 564. n. 3. *H. inodora* Sut. Fl. Helv. 2. p. 66. Heg. 2. p. 80. Clairv. Man. 222. Mur. Bot. Val. 71.

Lam. Dec. l. c. *β*. *H. inodora* L. Sp. Pl. 927. Willd. Sp. Pl. 3. p. 531. Smith Brit. 711. Bieb. Cauc. n. 1315. *H. sylvestris* Crantz Austr. 32. Allion. Pedem. n. 983. *H. sibirica* Vill. Delph. 3. p. 316.

H. inodora Jacq. Austr. tab. 347. Fl. Dan. tab. 945. Engl. Bot. 11. tab. 731. — *H. sylvestris inodora* Rupp. Jen. Ed. Hal. 78. tab. 1. Clus. Hist. 1. p. 297. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 878. fig. 2. Chabr. Sciagr. 280. f. 4. (*eadem*).

H. inodora Thom. Schleich. exs.

Radix fibrosa. Caulis cubitalis, pilis brevibus, confertis, modo simplicibus, modo crassioribus et apice 2-3-furcatis scaber, teres, foliosus, simplex v.

apice ramosiusculus, in planta α erectus, in *sylvestri* subinde inclinatus. Folia sursum decrescentia, sessilia (ima subpetiolata), lanceolata, ovato-lanceolata, inferiora subcordata, dentata, plerumque acuminata, modo molliuscula, modo valde aspera, pilis nempe distantibus eiusdem ac caulinorum fabricae hispida. Racemi oblongi, multiflori, simplices v. basi ramosi. Flores magni, dilute purpurei v. lilacini, in planta hortensi ut plurimum albi, fragrantes. Calyx pallens, tubulosus, plus minus pilosus, 4-5 lineas longus, phyllis omnibus basi gibbosis, extimis tamen magis protensis. Petala phyllis multo maiora, unguiculo calycem superante, limbo patente, obovato, integro aut obiter emarginato, ex emarginatura denticulum exserente. Stamina longiora subexserta, filamentis dilatato-alatis, basi eglandulosis. Siliquae laxae, praelongae, glabrae, torosae et quasi articulatae. Stigma generis. (D. s.)

Hab. in dumetis asperis et ad arcium dirutarum rudera, infrequens. α in hortis vulgo colitur. Var. floribus albis plenis, odoratissima (vulgo *la Girarde*) caulem plerumque humiliorem habet. β *Augustae Rauracorum*, ad arcis *Farnsburg* muros antiquos, prope *Sissach*, et *au Pelard*, comitatus *Valengin*. Haller. In omnibus vallis *d'Illier* hortis culta. Rev. Murith. — Fl. Maio-Iulio. ♃. ♂.

Obs. Planta ab illustr. Hallero descripta, omnino propter folia asperiora et petala mucronato-emarginata potius ad *H. matronalem* L. quam ad eius *inodoram* spectare videtur: idem de meis spontaneis valet. Specimen basileense a Cl. Hagenbachio suppeditatum foliis tamen utique molliusculis, et, quantum in planta sicca videre licet, petalis minoribus obscuriusque emarginatis a reliquis recedit. Sed hos characteres in planta hortensi etiam subinde observavi. Verum apud nos folia nunquam basi hastata, sed tantum quandoque inferne profundius dentata et subcordata, ut in icone Clusiana videre est, occurrunt. Specimen *H. inodorae* in herbario linnaeano adservatum, a celeberr. Jacquin ad Linnaeum missum, testante Cl. Smith procul omni dubio ad eandem formam ac planta britannica spectat, etsi folia „basin versus latius dentata et quasi hastata" habet. Tabula citata (Engl. Bot. 721) folia omnia inferne angustata, aequabilius dentata et petala mutica, subemarginata sistit, quibus notis cum planta basileensi quadrare videtur.

G. 418. Alliaria Veteres. Scop. Carn. ed. 1. p. 515. Bieb. Cauc. Suppl. Dec. *Erysimi* sp. L. Hall. R. Brown. Juss. *Hesperidis* sp. Tourn. I. R. H. 222.

Cal. laxus, basi aequalis, caducus. Petala unguiculata. Siliqua laevis, teretiuscula, striata, ob nervum carinalem exstantem subtetragona. Stigma subsessile, depressum. Sem. subcylindrica, cotyl. planis, linearibus, dorsiferis o||. Schkuhr. Dec. Gay.

1533. Alliaria *officinalis* Andrz. — All. foliis cordatis, siliquis pedunculo multo longioribus. (Gall. *Alliaire officinale.*)

Erysimum Hall. Helv. 480. *Sisymbrium* Enum. 553. n. 15. *Erysimum Alliaria* Sut. Fl. Helv. 2. p. 64. Heg. 2. p. 77. Wahlenb. Helv. 127. Mur. Bot. Val. 67. *Hesperis Alliaria* Clairv. Man. 222. *Alliaria* C. B. Basil. 32.

Andrz. Crucif. Ined. secund. Bieb. Cauc. Suppl. 445. Dec. Syst. 2. p. 489. Prodr. 1. p. 196. *Hesperis Alliaria* Lam. Enc. 3. p. 326. Dec. Fl. Fr. 4125. Wallr. Sched. 378. *Erysimum Alliaria* L. Sp. Pl. 922. Willd. Sp. Pl. 3. p. 510. Smith Brit. 708. Vill. Delph. 3. p. 211. Crantz Austr. 27. All. Pedem. n. 994. Bieb. Cauc. n. 1299.

Er. Alliaria Bull. Herb. tab. 338. Chaum. Fl. Méd. t. 17. Fl. Dan. tab. 953. Engl. Bot. 12. tab. 796. (*bona*). Schkuhr Handb. tab. 183. (*fructus*). — Blackw. t. 372. Fuchs Hist. 104. Matth. 613. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 1144. fig. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 686. I. B. Hist. 2. p. 883. (ic. mala, flor. 5-petalis). Chabr. Sciagr. 281. fig. 4. (*eadem*). Dalech. Hist. 911. fig. 1 et 2.

Radix fusiformis, ramosa. Herba laevis, nitida, trita *Allium* redolens. Caules fistulosi, foliosi, erecti, striati, simplices v. superne ramulis erectiusculis instructi, 1-3-pedales. Folia petiolata, patentia, sursum decrescentia, cordata, lata, grosse dentata: ima rotundiora: superiora magis triangularia, saturate

virentia: nervosa et venosa; dentes acutiusculi, sinubus rotundatis intercepti. Flores albi, non magni, primum subcorymbosi, deinde racemosi, pedunculo paulo breviores. Calyx phyllis laxis, ovatis, albidis, basi aequalibus, ante petala deciduis. Petala obovata, integra, vix sesquilineam longa, unguiculata. Glandulae parvae nectariferae ad basin exteriorem singulorum staminum longiorum, semicirculares ad basin internam staminum breviorum. Siliquae erectae, biunciales, subtetragonae, pedunculo erecto, crassiusculo multoties longiores, stylo brevissimo, stigmate parvo, depresso. Semina (V. Schkuhr tab. cit. ad litt. m) oblonga, fere cylindracea, monosticha, grisea, lineis parallelis, apicem versus gyroso-conduplicatis insignita, cotyledonibus planis, dorsiferis. (D. v.)

Hab. ad sepes, secus vias, ubique vulgatissima. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

Obs. Herba floribus lacteis totoque habitu ab *Erysimis* abhorrens, propius ad *Hesperidem* accedit, sed ob stigma parvulum, indivisum atque calycem basi aequalem nec bisaccatum, etiam ab eo genere amovenda esse videtur.

G. 419. Erysimum Gaertn. tab. 143. R. Brown. Dec. *Erysimi* (gen. 814) et *Brassicae* sp. L. *Erysimi* et *Erucae* sp. Hall.

Cal. clausus, basi subaequalis. Petala unguiculata, limbo integro. Siliqua tetragona, plerumque setis adpressis exasperata. Stigm. 2 sessilia. Sem. monosticha, ovalia, immarginata, cotyl. planis dorsiferis o||. Schk. Dec. Gay. Monnard.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Folia caulina sessilia v. petiolata.*

I. Pedunculi calycem aequantes v. superantes.

1. Erysimum *virgatum.*
2. Er. *longisiliquosum.*
3. Er. *cheiranthoides.*
4. Er. *lanceolatum.*
5. Er. *diffusum.*

II. Pedunculi calyce saltem duplo breviores.

6. Er. *helveticum.*
7. Er. *pumilum.*
8. Er. *ochroleucum.*
9. Er. *rhaeticum.*

** *Folia caulina cordato-amplexicaulia.*

10. Er. *orientale.*

* *Folia caulina sessilia vel petiolata. Siliquae plus minus scabrae.*

I. Pedunculi calycem aequantes vel superantes.

1534. Erysimum *virgatum* Roth. — Er. caule stricto angulato ramoso, foliis radicalibus obovatis: caulinis lanceolatis, siliquis strictis, stylo filiformi, pedicellis calycem demum subaequantibus. (Sp. 1. Gall. *Vélar effilé.*)

α foliis subintegerrimis, petalis sulphureis.
Heg. Fl. Helv. 2. p. 77.

Roth Catal. 1. p. 75. Willd. Sp. Pl. 3. p. 512. Wallr. Sched. 365. Pers. Syn. 2. p. 200. Dec. Fl. Fr. 4144. (excl. β). Poir. Enc. 8. p. 441 α.

Rchb. Iconogr. cent. 2. p. 40. tab. 149. fig. 278—279.

Thom. Schleich. exs.

? β *iuranum*, foliis radicalibus inferne sinuato-subdentatis, caulinis denticulatis, floribus paulo minoribus pauloque saturatius luteis.

Er. hieracifolium (non L.) Heg. Fl. Helv. 2. p. 78. (excl. pl. valesiaca). *Cheiri hieracifolium* Clairv. Man. 221 *).

Er. virgatum Dec. Syst. 2. p. 496. Prodr. 1. p. 197. n. 11. *Er. hieracifolium* var. Dec. Fl. Fr. 4143. (test. auctore ipso). *Er. sylvaticum* Bieb. Cauc. Suppl. p. 441? (Huc revera spectare suspicor). Dec. Syst. 2. p. 510? (Inter sp. min. cogn.). Prodr. 1. pag. 200. n. 43? (*perinde*).

---

*) Vir Cl. plantae suae caulem tribuit simplicem, cum in nostra ramosus sit; sed ob locum natalem et inventoris (Celeb. Chaillet) nomen, syn. istud omnino huc pertinere videtur.

Er. hieracifolium? Fl. Dan. tab. 923? (Cum dubitationis signo a Cl. Candollio huc citata) *).

Er. hieracifolium Schl. var. exs. cent. . . . n. 67. Catal. 1821. Thom. exs.

Radix biennis, fusiformis, fibrillosa (plantae α, quae durior esse videtur, integram radicem non possideo). Folia radicalia (in planta nempe Iurana β et adhuc acauli) numerosa, in petiolos praelongos decurrentia, erecta, ut tota herba virentia, setulis profunde 2-3-furcatis aut partitis exasperata, limbo 1-3-unciali, obovato, inferne sinuato-repando dentatove, plerumque obtusissimo; in planta utriusque formae florente omnino desunt. Caulis cubitalis, strictus, angulatus neque tamen sulcatus, scabriusculus, superne ut plurimum valde ramosus, firmus, medulla copiosa farctus, ramis angulosis, modo strictis, modo adscendentibus, saepe abortivis. Folia caulina etiam virentia: inferiora cito marcescentia, in planta α plerumque integra, rarissime subdenticulata, in β vero dentata v. subinde sinuato-repanda, lobis nempe latis, triangularibus: reliqua sessilia, approximata, vix sescuncialia, basi angustata, trinervia, lanceolata, acuta, var. α subintegerrima, plantae β remote sed conspicue denticulata. Racemi terminales, dense multiflori, demum valde elongati, subinde basi foliosi. Flores non magni, sulphurei, in β paulo minores et saturatius lutei, pedicellis calycem per anthesin demum fere aequantibus. Calyx basi subgibbosus, scabriusculus, ad 3 lineas longus, phyllis canescentibus, latiusculis, obtusis, in α vix ultra $1\frac{1}{2}$-2 lineas longis, pallide virentibus, margine albidis. Petala calyce duplo longiora, unguiculo lineari, phyllis fere breviore,

---

*) Cf. *Er. hieracifolium* Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 14 et 90. tab. 12. fig. 24—26. quae habitum plantae iuranae optime exprimunt. Sed radix crassissima, radicalia folia magna protrudens et absque dubio perennis, nec minus pedicelli calycis longitudinem superantes stirpem diversam indigitare videntur.

limbo obovato, obtusissimo, in β subretusa. Filamenta staminum interiorum in β praelonga, dilatato-alata: breviora tenuissima. Siliquae pedunculis brevibus, arcuato-obliquis insidentes, strictae rhachique approximatae, setulis adpressis subinde multipartitis scabriusculae, subincanae, compresso-tetragonae, unciales, raro biunciales, crassiusculae, stylo fere lineam unam longo, filiformi, stigmate emarginato v. subbilobo. Glandulae receptaculi ad siliquarum basin obtusae parumque exstantes. (D. s.)

Hab. locis glareosis, ad maceries murosque, in Helvetia rarissimum. — *Seduni*, amiciss. L. et Em. Thomas. Ibidem ad arcem *Valeriam*. Cl. Schleicher. β *au Creux-du-Van*, ad rupium pedem inventum benignissime communicavit Cl. Chaillet. Planta Schleicheriana ibi quoque collecta fuit. — Fl. Iulio et Augusto. Cl. Wallroth. β Maio et Iunio (an fortasse species propria)? ♂.

1535. Erysimum *longisiliquosum* Willd. — Er. caule stricto ramosiusculo, foliis lanceolatis subintegerrimis, pedunculis calycem subaequantibus, siliquis erectis gracilibus longissimis, stylo brevi. (Sp. 2. Gall. *Vélar à longues siliques*.)

Er. virgatum (planta genevensis) Heg. Fl. Helv. 2. p. 467. in add. (Sed nihil nisi nomen).

Willd. Enum. H. B. 680. Dec. Syst. 2. p. 496. Prodr. 1. p. 197. n. 12. *Er. virgatum* β Dec. Fl. Fr. 4144.

Er. virgatum β Dec. Ic. Gall. rar. 11. tab. 36. (opt. plantam genevensem, neque *Er. virgatum* α nostrum sistens.

Er. longisiliquum Schleich. rar. exs. cent. 3. n. 69. Thom. exs.

Radix fusiformis, gracilis, albida. Caulis cubitalis, strictus, teretiusculus, setulis sparsis, adpressis, simplicibus partitisve exasperatus, foliosus, abortivo-ramulosus. Folia (plantae annotinae radicalia non vidi) oblonga, lanceolata, angusta, inferne trinervia, aut integerrima, aut remotissime et subtili-

ter denticulata, virentia, utrinque sed praesertim dorso setulis brevissimis 2-3-partitis, adpressis scabriuscula: ima elongata, attenuato-petiolata: reliqua sessilia, 1-2-uncialia, 2-3 lineas lata, acutiora. Racemus terminalis, multiflorus, mox valde elongatus, pedunculis incipiente anthesi calyce fere duplo brevioribus, sed ante eam peractam phylla subaequantibus. Flores eiusdem magnitudinis ac *Er. virgati α*, pallide flavi. Petalorum ungues calycis longitudine, limbo obovato, ad 2 lineas longo. Siliquae tetragonae, tenues, fere duplo quam prioris graciliores, laxiuscule erectae nec axi adproximatae, pube rigida, quasi flocculoso-stellulata subcanescentes, facile triunciales. Stigma parvum, emarginato-capitatum, stylo brevi insidens. Glandulae fere ut in *Er. virgato.* (D. s.)

Hab. locis glareosis, rarissimum, nec hucusque nisi in Helvetia observatum. Circa *Genevam.* Cl. SCHLEICHER. — Fl. . . . ♂.

1536. ERYSIMUM *cheiranthoides* L. — Er. caule erecto ramoso, foliis lanceolatis subdenticulatis, pedunculis patentibus calyce multo longioribus siliqua erecta duplo triplove brevioribus. (Sp. 3. Gall. *Vélar Giroflée.*)

Erysimum Hall. Helv. 477. *Sisymbrium* Cat. rar. n. 702. Enum. 550. n. 8. Sut. Fl. Helv. 2. p. 64. Heg. 2. p. 77. Clairv. Man. 220. Mur. Bot. Val. 67? (Plantam non vidi). *Myagrum siliqua longa* C. B. Basil. 32.

L. Sp. Pl. 923. Dec. Syst. 2. p. 498. Prodr. 1. p. 198. n. 17. Willd. Sp. Pl. 3. p. 511. Dec. Fl. Fr. 4142. Smith Brit. 708. Vill. Delph. 3. pag. 312. Wallr. Sched. 362. Crantz Austr. 28. *Cheiranthus turritoides* Lam. Enc. 2. p. 716.

Jacq. Austr. tab. 23. Fl. Dan. tab. 731 et 923? (Iterum huc a Cl. CANDOLLIO; comprobat Cl. WALLROTH). Engl. Bot. 14. tab. 942. Schkuhr Handb. tab. 183. — Tab. Kräuterb. 1252. fig. 2. (folia nimis venosa). I. B. Hist. 2. p. 894. fig. 1. (*melior*). Chabr. Sciagr. 283. fig. 5. (*eadem*). Dalech. Hist. 1137. fig. 3. et 647. f. 2. (*pessima*).

Ser. Thom. Schleich. exs.

Radix parva, gracilis, divisa. Caulis erectus, plerumque ramosus, valde foliosus, inferne teres, superne subangulatus, setulis adpressis, saepe bipartitis scabriusculus, pedalis, cubitalis. Folia laete virentia, setulis minoribus quam in caule, adpressis, 2-3-furcatis exasperata, oblonga, angusta, utrinque attenuata, acuta, remote denticulata: ima subpetiolata, cito marcescentia. Racemi multiflori, per florescentiam brevissimi densique, mox valde elongati, pedunculis obliquis, gracillimis, calyce multo longioribus. Flores aurei, generis fere minimi, calyce vix ultra lineam unam longo, clauso, basi aequali, phyllis subpubescentibus, oblongis. Petala calyce longiora, ungue inferne sensim attenuato, limbo parvo, subinde emarginato. Siliquae virides, obsolete setulosae, ad 9 lineas longae, quadrangulae, pedunculo ad angulum paene rectum patente duplo triplove longiores, plerumque erectae et axi parallelae. Stylus gracilis, lineam fere dimidiam longus, stigmate parvo, capitato, integro v. obiter emarginato. (D. s.)

Hab. in agris, rarius. *Basileae* trans *Rhenum*. C. B. Circa *Muttenz* et *Stm-Margaretham*. Inter *Bötzingen* et *Bütenberg*. Haller. *Vitoduri*. Cl. Clairville. Ad muros in *Valesia?* Rev. Murith. Prope *Scaphusiam* in segetibus non infrequens. Cl. Hegetschweiler. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

1537. Erysimum *lanceolatum* R. Brown. — Er. cinereum, caule erecto ramoso, foliis lanceolatis subintegris, pedunculis calycem subaequantibus, unguiculis exsertis, siliquis erectis, stigmate subsessili. (Sp. 4. Gall. *Vélar lancéolé.*)

R. Brown in H. Kew. ed. 2. tom. 4. p. 116. Dec. Syst. 2. p. 502. Prodr. 1. p. 199. n. 26. *Er. murale* (Desf.) Dec. Fl. Fr. 4139. *Er. Cheiranthus* Pers. Syn. 2. p. 199 α et β *murale*. *Er. Hesperis* Scop. Carn. n. 829. *Cheiranthus erysimoides* L. Sp. Pl. 923. Willd. Sp. Pl. 3. p. 514. Vill. Delph. 3. p. 314. (excl. syn. Hall.). *Ch. sylvestris* Lam. Enc. 2. p. 716? (quoad syn.; sed descr. non quadrat). Crantz Austr. 45?

Er. Cheiranthus γ firmum Rchb. Icon. cent. 2. pag. 38. tab. 148. fig. 276 *). Tab. Kräuterb. 694. fig. 4. Clus. Hist. 1. p. 299. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 873. fig. 5. (fig. 2. ad *Er. hieracifolium* L. spectare videtur, etsi Bauhinus utramque iconem ad unam eandemque speciem refert). Chabr. Sciagr. 278. fig. 6. (planta integrifolia).

Cheiranthus firmus Schl. exs. (An *Ch. firmus* nomine solo in Willd. Enum. Suppl. 45. indicatus, huc pertineat, ignoro. Pro Willdenowiana plantam nostrae affinem, sed floribus duplo minoribus racemoque dense multifloro instructam misit Cl. Panzer).

Plantam mihi non satis notam a Cl. Schleichero accepi. Radix, auctore Clusio biennis, ex iconibus fusiformis, crassiuscula fibrisque longis stipata esse videtur. Caulis firmus, saepe ramosus, nec semper, ut perhibet Willdenow (in Sp. Pl. l. c.), simplicissimus, pedalis, conferte foliosus, basin versus subangulatus, superne profunde sulcatus, erectus v. subadscendens, adpresse setulosus et scabriusculus. Folia cinereo-virentia, scabro-pubescentia, lanceolata, subtrinervia, 2–4-uncialia, 3–4 lineas lata, utrinque sed praesertim inferne attenuata et quasi petiolata, integra v. obsolete denticulata: radicalia in planta florente nulla: inferiora mature decidua, „saepius dentata" Villars non vidi. Racemus florens statim oblongus, demum valde elongatus, laxe multiflorus, pedunculis floriferis fere calycis longitudine. Flores speciosi, flavi, „minus quam *Ch. Cheiri* odorati" Clusius, forma et magnitudine flores *Er. ochroleuci* aemulantes. Calyx erectus, basi bisaccatus, 3–4 lineas longus, subpubescens, in alabastris **) cinereo-virens, demum coloratus. Petalorum unguiculi lineares, superne sensim et modice dilatati, phylla statim superantes, lamina obovato-orbiculata longiores. Filamenta

---

*) Stylum, invito Cl. Candollio, elongatum et stigma vere bilobum facit.

**) *Alabastra* sunt calyces, antequam petala erumpant, adhuc inaperti.

omnia filiformia. „Glandulae inter stamina longiora conico-acutae" VILLARS, ad siliquarum basin persistentes, grandes valdeque conspicuae, induratae. Siliquae „2-3-unciales, durae, tetragonae, albidae" VILLARS, maturae in mea planta desiderantur. Stylus in siliquis iunioribus varie curvulis vix lineam dimidiam longus, stigmate depresso, integriusculo. Semina „oblonga." CLUSIUS. (D. s.)

Hab. „in apricis rupestribus campestribus, per totam fere Europam" DECANDOLLE, speciatim in Helvetia. WILLDENOW. — An revera intra patrios limites sponte proveniat, incertum est, neque locum natalem indicavit SCHLEICHERUS. — Fl. „Maio-Iulio." DECAND. ♂ Auctores. ♂ et ♃ VILLARS.

OBS. Ob CLUSII syn. nec tamen nisi cunctanter CRANTZIUM huc citavi; nam propter siliquas lanuginosas, demum compressas, florem odoratum *Cheiranthi* et praesertim propter ipsius auctoris coniecturam plantam suam meram esse *Ch. Cheiri* varietatem, sane potius ad *Ch. fruticulosum* pertinere videtur. *Er. cheiranthoides* Crantz 28. ad nostram speciem a WILLDENOWIO relatum, ab ea saltem floribus parvis, omnino inodoris et foliis paene *Rosmurini*, linearibus, satis insigniter differt.

1538. ERYSIMUM *diffusum* Ehrh. — Er. canescens, foliis linearibus subintegerrimis, pedunculis calyce brevioribus, unguibus exsertis, siliquis erectis gracilibus, stylo brevi. (Sp. 5. Gall. *Vélar diffus.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 78.

Ehrh. Beytr. 7. p. 157. Willd. Sp. Pl. 3. p. 512. Poir. Enc. 8. p. 441. *Er. canescens* Roth Catal. 1. p. 76. Dec. Syst. 2. p. 501 et Herbar. Prodr. 1. p. 198. n. 21.

Cheiranthus alpinus (an L. Mant.?) Jacq. Austr. 1. t. 75. *Ch. Bocconei* All. Pedem. 988. tab. 58. fig. 2? (Neque descriptio, neque icon conveniunt: pictor ungues calyce breviores, siliquas nimis divergentes, longissimas et stigma emarginatum, bicorne, cornibus acutis erectis expressit. Merito suspicatur celeb. CANDOLLIUS, ALLIONIUM hancce speciem cum sequente coniunxisse et stirpem augustanam ad *Er. helveticum*, nicaeensem vero ad *diffusum* pertinere). — Bocc. Mus. 148. tab. 111. Barr. Ic. tab. 884. Lobel. Ic. tab. 205. fig. 1. I. B. Hist. 862. fig. 1. (ex LOBELIO). Chabr. Sciagr. 276.

fig. 4. (*eadem*). Dalech. Hist. 651. fig. 3. (citantibus I. et C. B. Habitus diffusus, sed flores nimis parvi).

Ehr. exs. 1. n. 8. Schl. exs.

Ab *Er. helvetico*, in regionibus nostris multo minus raro, differt radice parva, gracili, herbacea, in planta annotina adhucque sterili exilissima, adeo ut Ehrhartus stirpem annuam esse autumaverit. Herba paulo glabrior, setulis adpressissimis, brevibus, simplicibus, solitariis v. geminis, divergentibus scabriuscula, minus canescens. Folia radicalia longe petiolata, obverse lanceolata, saepius remote denticulata: caulina lanceolato-linearia, etiam subinde denticulata: superiora patentia, integerrima. Caulis angulatus, foliosus, modo simplicissimus humilisque, modo cubitalis et ultra, ramis diffuse fastigiatis instructus. Flores paulo minores, inodori, calyce basi subgibboso, petalorum unguiculis tenuissimis statim breviore. Siliquae basi glandulis parum exstantibus, obtusiusculis stipatae, in racemum longum dispositae, pedunculo subpatente saltem quintuplo longiores, unciales v. sesunciales, graciles, erectiusculae, stylo infra lineam unam longo terminatae; stigma parvum, depressum, emarginato-bilobum. (D. s.)

Hab. in collibus et aggeribus asperis apricisque, certo perrarum. In Helvetia. Willdenow. Testante Cl. Candollio, Schleicherus, a quo sine loci designatione accepi, in *Valesia* invenit. — Fl. Maio et Iulio. ♂ certo.

Obs. Plantam minorem Massiliae inventam mecum communicavit Vir amicissimus Robillard, quam cum suo *Er. canescente* Cl. Candollius coniunxisse videtur. Floribus maioribus, petalis subemarginatis et praecipue radice dura, lignosa perennique a nostro *diffuso* recedit. Ceterum siliquas non vidi.

II. Pedunculi calyce saltem duplo breviores.

1539. Erysimum *helveticum* Dec. — Er. perenne glauco-canescens scabrum, caule erecto, foliis linearibus integris, siliquis erectis longissimis, stylo subelongato. (Sp. 6. Gall. *Vélar de Suisse.*)

Hesperis Hall. Helv. 450. Catal. rar. n. 727. Emend. 2. n. 12. Enum. 563. n. 2 α. I. I. Scheuchz. Alp. It. 4. p. 337. *Er. sylvestre* Clairv. Man. 220. *Cheiranthus helveticus* Mur. Bot. Val. 61. Heg. Fl. Helv. 2. p. 78. *Ch. Boccone* Sut. 2. p. 65.

Dec. Syst. 2. p. 501. Prodr. 1. p. 198. n. 20. Fl. Fr. 4140. *Er. pallens* Pers. Syn. 2. p. 200. Wallr. Sched. 363?? *Cheiranthus helveticus* Jacq. H. Vind. — Willd. Sp. Pl. 3. p. 515.

Jacq. l. c. tab. 9. Cf. *Ch. Boccone* Allion. Pedem. n. 988. tab. 58. fig. 2.

Ch. helveticus Thom. Schl. exs.

Radix valida, lignosa, ut puto, perennis. Herba (ut et siliquae) tota setis arcte adpressis, densis, divergentibus exasperata, cinerea et fere glaucescentia. Caules erecti, angulosi, modice foliosi, plerumque ramosi, pedales, cubitales. Folia erecta, linearia, integerrima, aut obsolete denticulata, subacuta: radicalia diu persistentia, in petiolum sensim attenuata, 2-3-uncialia, vix ultra 3 lineas lata: caulina multo breviora, inferiora brevius petiolata, summa sessilia. Racemi terminales, demum magnam caulis partem obtinentes, pedunculis calyce duplo v. subinde triplo brevioribus. Flores sulphurei, mediocres, alabastris ellipticis, acutiusculis, glaucescentibus, calyce erecto, basi subbisaccato, ad 4 lineas longo. Petalorum ungues per anthesin phylla aequantes, demum subexserti, gracillimi; limbus patens, oblongo-obovatus; glandulae 2 conicae ad originem cuiusvis staminis brevioris sitae. Siliquae 3-4-unciales, erectiusculae v. erecto-patentes, tetragonae, crassiusculae, subtorulosae, stylo graciliori lineam unam longo apiculatae. Stigma crassum, subbilobo-capitatum. (D. v.)

Hab. locis apricis, siccioribus, in *Valesia* non rarum. Circa *Fouly*, *Branson*, *Gonthey*, *Leucam*, *Sedunum*, *Stalden*, *St.-Nicolas*, *Zermatten*, *Brieg*. Haller. *Siderae*, *Va-*

ronnae et prope *Saxon.* Rev. Murith. Ad vias trans Alpes prope *Capo di lago* (Haller) et *Lugani.* — Fl. Maio-Augusto. ♃. Auctores plantam biennem esse contendunt.

1540. Erysimum *pumilum* N. — Er. perenne, pygmaeum, scabriusculum, foliis linearibus subintegris, unguibus exsertis, siliquis cinereis erectis longissimis. stylo brevissimo. (Sp. 7. Gall. *Vélar nain.*)

Cheiranthus pumilus Mur. Bot. Val. 61. Cf. *Er. pumilum* Dec. Syst. 2. pag. 510. (inter min. cogn. ex Hornem. H. Hafn. 2. p. 613. Sed ob radicem, quam biennem Cl. Hornemann facit, et siliquas patentissimas, synon. suspectum, etsi plantam ex Schleichero helveticam esse perhibet). Steud. Syn. Prodr. 95. (Radicem quoque biennem indicat). *Ch. alpinus* (an L. Mant. 93?) Vill. Delph. 3. p. 315. (excl. syn. Hall.) Lam. Enc. 2. p. 716? Allion. Pedem. n. 986?*). *Er. ochroleucum* β Dec. Fl. Fr. 4141. *Er. lanceolatum* β Dec. Syst. 503. *Er. lanceolatum* β *minus* Dec. Prodr. 1. p. 201. n. 26. (Citat Vir celeberr. All. Spec. 44. tab. 9. fig. 3.)

Er. Cheiranthus α *pumilum* Rchb. Icon. cent. 2. tab. 147. fig. 274.

Ch. alpinus Schl. exs. rar. cent. . . . . n. 69. Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 344. *Ch. pumilus* Schl. catal. 1807, 1815 et 1821. *Ch. ochroleucus* b *alpinus* Thom. exs.

Radix valida, fusca, sublignosa, caespitosa, plerumque multicaulis, testante etiam Villarsio perennis. Cauliculi humiles, unciales, digitales, vix ultra 4 pollices longi, erecti v. adscendentes, subangulosi, setulis glabris arctissime adpressis, ut absque lentis adminiculo vix discerni possint, simplicibus v. bipartitis adspersi, parce foliosi, in omnibus quae vidi speciminibus simplicissimi. Folia adpresse setulosa, scabriuscula, sed oculo nudo quasi glabra, pallide virentia, pleraque radicalia, longe petiolata, limbo fere

---

*) Planta, quam eo nomine l. c. tab. 20. fig. 2. delineari curavit, teste auctore, in summo iugo *l'Assiette*, loco ubi milites anno praecedente castra constituerant, lecta, a nostra statura procera, foliis grandibus, latis, ovato-lanceolatis, sinuato-dentatis totoque habitu alienissima videtur.

lineari aut subspathulato, subinde brevi et ad formam ovatam accedente, non raro denticulato v. dentato: caulina sessilia, linearia, integerrima. Corymbus 6-12-florus, per anthesin brevissimus, demum maximam caulis obtinens partem, pedicellis crassis, calyce duplo triplove brevioribus. Flores mediocres, sulphurei v., ut mihi in M. *Sylvio* occurrerunt, saturate lutei, „odoratissimi." Villars. Calyx 3-4 lineas longus, flavidus, basi eximie bisaccatus, phyllis laxe erectis, oblongis, margine albidis. Petalorum unguis linearis, angustus, calycem statim superans; limbus brevis latusque, subrotundo-obovatus, obtusissimus. Siliquae in pedunculo brevi, acutangulo-obliquo erectae et axi subparallelae, $2\frac{1}{2}$ uncias longae, valde graciles, tetragonae, scabriusculae, subcinereae, stylo vix ultra lineae trientem longo. Stigma parvum, subcapitatum, demum emarginatum. Semina oblonga, rutila, monosticha. Glandulae receptaculi obtusae. (D. v.)

Hab. in Alpibus australibus, rarissimum, nec nisi prope moles glaciales M. *Sylvii* supra *le Breuil* lectum. Ibidem ego quoque floribus saturatius luteis legi. In *Pedemontii* Alpibus *Praetoriis St.-Marcel.* Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. In hortis cultum caulem paulo altiorem magisque foliosum edit, ceterum habitum notasque characteristicas servat.

1541. Erysimum *ochroleucum* Dec. — Er. perenne, multicaule, glabriusculum, inferne decumbens, foliis observe lanceolatis denticulatis, unguibus exsertis, siliquis erectis, stylo elongato. (Sp. 8. Gall. *Vélar à fleurs jaunâtres.*)

Hesperis Hall. Helv. 449. Emend. 2. n. 11. Catal. rar. n. 726. Enum. 563. n. 2 β. (excl. α). Cf. It. Helv. 2. n. 45. *Cheiranthus ochroleucus* Hall. fil. Ined. Monn. et Gay Diss. 7. n. 1. *Ch. dubius* Sut. Fl. Helv. 2. p. 65. Heg. 2. p. 78. *Cheiri montanum* Clairv. Man. 221.

Dec. Fl. Fr. 4141. (excl. var. β). *Ch. ochroleucus* Dec. Syst. 2. pag. 181. Prodr. 136. n. 3. Poir. Enc. Suppl. 2.

p. 781. *Ch. decumbens* Willd. Enum. II. B. 680. Steud. Syn. Prodr. 96.

Hall. Helv. l. c. tab. 14. fig. 4. (spec. parvum, caule simplici, foliis profundius dentatis). Enum. l. c. tab. 5. fig. 4. (*eadem*).

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 251. *Ch. ochroleucus* Eiusd. Pl. Gall. exs. n. 85. Thom. exs. *Ch. decumbens* Schl. exs.

Radix gracilis, longa, lignosa, parum fibrosa, superne saepe ramosa et sese supra terram extollens. Caules numerosi, basi denudati decumbentesque, inferne modo simplices, modo ramosi, superne angulati et foliosi, adscendentes, ut et folia setulis adpressis, simplicibus v. bipartitis remote subpubescentes, scabriusculi, vix dodrantales. Folia oblonga, obverse lanceolata, inaequalia, inferne valde attenuata et quasi petiolata, obtusa cum mucronulo, rarius acuta, remote denticulata v. acute dentata, pallide virentia. Corymbi breves, pauciflori, demum racemosi. Flores paulo maiores quam *Cheiranthi Cheiri* muralis, elegantes, sulphurei v. ochroleuci, suaveolentes, pedunculis crassiusculis, 2–3 lineas longis. Calyx longe tubulosus, basi bisaccatus, ad 9 lineas longus, phyllis obscurius setigeris, fere linearibus, obtusis, pallide luteolis, apice lividis, margine scariosis. Petala limbo patente, subrotundo, unguiculis calycem superantibus, superne cuneatis, inferne perangustis. Siliquae 2–3-unciales, scabrae, ex albido virentes, subtetragonae, ad semina subventricosae, erectae, pedunculis brevibus erectis v. obliquis insidentes. Stylus filiformis, ad 2 lineas longus, stigmate depresso, bilobo. Semina elliptica, compressa, subfusca, magna, sesquilineam longa et ultra, cotyledonibus „certo dorsiferis o||." Monn. et Gay. (D. v.)

Hab. in montibus *iuranis*, locis saxosis et inter lapides cadivos. Ad rupium pedem M. *Chasseral.* Schuh, Chatelain et Gagnebin. In *Pertuis de la Bise*, qui alter est aditus in M. *Falconarium* emersuris ab area *Creux-du-Van.* Haller, Cl. Decandolle. In M. *Dolaz* supra casam pastoriam, rupes versus. — Fl. Iunio - Augusto. ♃.

1542. Erysimum *rhaeticum* Dec. — Er. foliis lineari-lanceolatis subintegris, petalorum unguibus calycem aequantibus, limbo obovato subemarginato, siliquis erectiusculis longissimis, stylo crasso elongato. (Sp. 9. Gall. *Vélar des Grisons.*)

Dec. Syst. 2. p. 503. Prodr. 1. p. 199. n. 27. Steud. Syn. Prodr. 95. — *Cheiranthus rhaeticus* Schleich. exs.

Caulis adscendens, angulatus nec superne profunde sulcatus, ut tota herba adpresse setuloso-scabriusculus, simplex v. parum ramosus, fere pedalis. Folia pallide virentia, lanceolata, angusta, acutiuscula, integra v. denticulis remotis, tenuissimis, exstantibus instructa: ima elongata, in petiolum attenuata, ad 4 lineas lata: superiora sessilia, basin versus angustata, 1–2-uncialia. Racemus terminalis, pedunculis calyce duplo triplove brevioribus. Flores fere *Er. lanceolati*, flavi, speciosi. Calyx basi subbisaccatus, tubulosus, ad 5 lineas longus, phyllis glabris, flavescentibus. Petalorum ungues fere capillares, apice parumper dilatati, phyllorum longitudine, lamina obovata, subemarginata longiores. Glandulae in receptaculo parvae, ut videtur, muticae. Siliquae „erectiusculae, tetragonae, 3–4-unciales, subglabrae, aut adpresse subpubescentes; stylus 2 lineas longus, siliqua vix tenuior." Decandolle. Stigma depressum, emarginato-bilobum. (D. s.)

Hab. in *Rhaetia* (ni fallor prope *Tusis*), rarissimum. Cl. Schleicher. Etiam in montibus *Tyrolensibus*. Cl. Sieudel. — Fl. Iulio et Augusto. Steud. ♂ Dec.

Obs. Pro suo *Ch. rhaetico* primum mihi misit inventor *Er. helveticum*, postea vero genuinae, ut mihi visum est, plantae specimen imperfectum, radice nempe siliquisque maturis destitutum, ut nonnisi systematis Candolliani ope descriptionem elaborare potuerim.

** *Folia caulina amplexicaulia. Siliquae laevissimae.*

1543. Erysimum *orientale* R. Brown. — Er. laevissimum, glaucescens, foliis obtusis: radicalibus obovatis: caulinis cordato-amplexicaulibus, petalis erectis,

siliquis exstriatis, stigmate subsessili. (Sp. 10. Gall. *Vélar du Levant.*)

Eruca Hall. Helv. 457. (excl. syn. L.). *Brassica* Cat. rar. n. 711. *Brassica orientalis* Heg. Fl. Helv. 2. p. 87. *Br. orientalis* et *Br. perfoliata*? Clairv. Mân. 221. *Br. campestris* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 72. (excl. syn. Oed.).

R. Brown in H. Kew. ed. 2. tom. 4. p. 117. *Er. perfoliatum* Crantz Austr. 27. Dec. Syst. 2. p. 508. Prodr. 1. p. 199. n. 37. *Br. orientalis* L. Sp. Pl. 931. Willd. Sp. Pl. 3. p. 545. Smith Brit. 717. Vill. Delph. 3. p. 329. Bieb. Cauc. n. 1325. *Br. perfoliata* Lam. Enc. 1. p. 748. (excl. var. *β*). Dec. Fl. Fr. 4115.

Br. orientalis Jacq. Austr. tab. 282. Engl. Bot. 26. tab. 1804. Schkuhr Handb. tab. 186. (flos et fructus). — Tabern. Kräuterb. 1140. fig. 2. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 2. fig. 19. Clus. Hist. 2. p. 127. fig. 1. Dod. Pempt. 626. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 855. f. 3. Chabr. Sciagr. 272. fig. 2. (*eadem*). Dalech. Hist. 525. (ic. Clusiana).

Br. orientalis Schl. Thom. exs.

Radix fusiformis, gracilis, annua. Herba tota glaberrima, laevissima, glauca. Caulis teres, foliosus, simplex v. e basi ramosus, pedalis, subinde cubitalis, erectus. Folia submembranacea, tenuia, integerrima, obtusissima, margine angusto pellucido cincta: radicalia obovata, subpetiolata, glaberrima*): caulina sessilia, cordata, auriculis valde approximatis caulem arcte amplectentia, oblongo-elliptica. Racemus terminalis, subpauciflorus, brevis, demum modice elongatus. Flores multo maiores quam *Arabidis brassicaeformis* (cuius habitum planta nostra ceterum eximie refert), pedunculo duplo longiores, albidi, exsiccatione fere ochroleuci. Calyx angustus, tubulosus, phyllis exterioribus basi gibbosis. Petala erecta, obovato-linearia, angusta, ungue calycem su-

*) Sic in meis: glaberrima etiam esse perhibent Cl. Villars, Smith, Candollius et Schkuhr. Linnaeus autem et Willdenow folia radicalia scabra aut hispida esse volunt.

perante. Siliquae crassiusculae, laxius erectae v. paulo divergentes, pedunculo valde incrassato, anguloso, obliquo insidentes, 2-3-unciales, exquisite tetragonae, valvulis nempe ad nervum dorsalem carinato-plicatis, inter angulos exstriatis, sed utique transverse nervulosis, apice angustatis, stigmate parvo, depresso, subsessili. Semina magna, oblonga, fusca, punctata, cotyledonibus „planis, dorsiferis o||." Schkuhr. Dec. Monn. Gay. (D. s.)

Hab. in agris, rarissimum. Circa civitatem olim foederatam *Mülhusiam*. *Basileae* in arvis, ad *Wiesam*. Cl. Lachenal et Hagenbach. — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

Obs. Haecce species cum *Er. austriaco*, cui summopere affinis est, proprium, me quidem iudice, genus, inter *Erysimus* et *Brassicas* ambigens efficit. Hocce genus *Conrigiam* dixit Cl. Andrzejowski.

G. 420. Diplotaxis Dec. Syst. 2. p. 628. *Erucae* sp. Hall. *Sinapis* sp. R. Brown. *Sisymbrii* sp. L. auctor.

Cal. laxus, basi aequalis. Petala unguiculata, limbo ovali. Siliqua linearis, compressa, valvis planiusculis nervoso-carinatis, stylo (in nostris) conico v. filiformi. Sem. ovata, in duas series (subinde inordinatas) digesta, cotyl. dorsiferis, conduplicatis o≫.

1544. Diplotaxis *tenuifolia* Dec. — D. glabra, foliis pinnatipartitis: laciniis oblongis linearibus integris pinnatifidisve, siliquis substipitatis. (Sp. 1. Gall. *Doublerangée à feuilles menues.*)

Eruca Hall. Helv. 461. *Sinapi* Cat. rar. n. 706. Emend. 2. n. 17. *Sisymbrium* Enum. 551. n. 11. *Sisymbrium tenuifolium* Sut. Fl. Helv. 2. pag. 62. Heg. 2. pag. 72. Wahlenb. Helv. 127. Mur. Bot. Val. 97. *Erysimum tenuifolium* Clairv. Man. 220. *Eruca tenuifolia perennis flore luteo* I. B. Hist. 2. p. 861.

Dec. Syst. 2. p. 632. Prodr. 1. p. 222. n. 8. *Sisymbrium tenuifolium* L. Sp. Pl. 917. Willd. Sp. Pl. 3. p. 193. Poir. Enc. 7. p. 204. Dec. Fl. Fr. 4159. Smith Brit. 703.

Vill. Delph. 3. p. 354. *Sinapis tenuifolia* R. Brown in H. Kew. ed. 2. tom. 4. p. 128.

S. tenuifolium Engl. Bot. 8. tab. 525. Bull. Herb. tab. 335. (*optima*). — Blackw. tab. 266. Fuchs Hist. 262. Lobel. Ic. 203. fig. 2. Dod. Pempt. 707. fig. 2. (fol. perperam serrata et siliquae nimis obesae). I. B. l. c. ic. Chabr. Sciagr. 276. fig. 3. (*eadem*). Dalech. Hist. 646. fig. 3. (*mala*).

S. tenuifolium Thom. Schleich. exs.

Radix valida, sublignosa, fusiformis. Herba tota laevissima glabraque, glaucescens, odore gravi erucaceo. Caulis erectus, teres, valde ramosus, foliosus, cubitalis, sesquicubitalis, subinde vage pilosiusculus. Folia carnosa, glaberrima: radicalia et inferiora petiolata: reliqua sessilia, profunde pinnatifida, laciniis parum numerosis, distantibus, oblongis, lanceolato-linearibus, obtusiusculis, sinuato-dentatis v. semipinnatifidis: summa simpliciter pinnatifida v. rarius indivisa, ceteris minora. Racemi terminales, multiflori, demum praelongi, pedunculis obliquis, flore multo longioribus. Flores magni, flavi, suaveolentes, calyce glabro, phyllis tamen apice hispidulis, pallide virentibus, ovato-lanceolatis, obtusis, basi subgibbosis, primum erectis, demum fere patentibus. Petala ungue lineari, brevi, limbo magno, obovato, obiter emarginato, patente. Glandulae receptaculi quatuor: 2 inter germinis basin et stamina breviora parvae, obtusissimae: 2 maiores ad basin interiorem staminum longiorum, oblongae, virides v. luteolae, melliferae. Siliquae fere sescunciales, pedunculo ad angulum semirectum obliquo non multo longiores, lineares, planiusculae, subtorosae, non raro supra receptaculum stipitatae, subinde tamen omnino sessiles, stylo tenui, compresso, linea paulo longiore, stigmate fere orbiculari. Semina numerosa, rufa, ovata, irregulariter disticha („gemino ordine disposita." Hall. Enum. l. c.). (D. v.)

Hab. ad muros, locis ruderatis, regionum inprimis calidiorum. *Genevae* (frequens), *au fort de l'Ecluse*; *Seduni*, prope *Fouly* et *Branson*; *Badae* ad dirutae arcis rudera, circa *Tigurum*; *aux allées de Colombier*. Haller. *Neviduni*, parce, *à Allamand* etc. — Fl. Iunio-Octobri. ♃.

1545. Diplotaxis *muralis* Dec. — D. pilosiuscula, foliis oblongis incisis pinnatifidisve, caule adscendente superne longe nudo, siliquis erectis exstipitatis. (Sp. 2. Gall. *Doublerangée des murs.*)

Sisymbrium murale Mur. Bot. Val. 96. Heg. Fl. Helv. 2. p. 71. *S. Erucastrum* Sut. Fl. Helv. 2. p. 312. in app. Hoepfn. Mag. 4. p. 29. n. 39.

Dec. Syst. 2. p. 634. Prodr. 1. p. 222. n. 9. *S. murale* L. Sp. Pl. 918. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 496. Poir. Enc. 7. p. 208. Dec. Fl. Fr. 4154. Vill. Delph. 3. p. 351. Smith Comp. ed. 3. p. 100. *S. Erucastrum* (non Vill.) Gouan Illustr. 42.

S. murale Engl. Bot. 16. tab. 1090. Schkuhr Handb. tab. 187. Gouan l. c. tab. 20. (*optima*). — Barr. Ic. tab. 131. I. B. Hist. 2. p. 862. fig. 2. Chabr. Sciagr. 276. fig. 5. (*eadem*).

S. murale Schl. Thom. exs.

Radix tenuis, subinde divisa, duriuscula. Caules iuniores decumbentes, adulti adscendentes, semipedales, vix pedales, plerumque simplicissimi, nonnisi prope basin foliosi, graciles, teretes, praesertim inferne pilis brevibus retrorsum hispiduli. Folia glabra v. vage pilosiuscula, pallide virentia, subcarnosa, odore saporeque erucaceo, petiolata, oblonga, varia, sinuato-dentata v. runcinato-pinnatifida, plus minus profunde dentata lobatave, lobis oblongis s. triangularibus, integris aut subdentatis, acutiusculis, utrinque 3-4, terminali maiore 3-5-dentato. Racemus terminalis, demum longissimus ac saepe magnam caulis partem obsidens tuncque laxissimus, pedunculis obliquis, flore fere brevioribus. Flores fere duplo minores quam prioris, flavi, marcescentes livide subpurpurascentes. Calyx primum erectus, mox laxus,

phyllis basi aequalibus, ovato-lanceolatis, apice subconcavis, vage hispidulis. Petala brevissime unguiculata, calyce duplo longiora, superne sensim dilatata, subemarginata. Glandulae fere prioris. Siliquae remotae, unciales, erectae, pedunculo obliquo longiores, in receptaculo sessiles, valvulis planiusculis, torulosis, stylo praesentim iuniori crassiusculo, obconico, vix lineam unam longo. Stigma parvum, emarginatum. Semina disticha, parva, late ovata, subfusca. (D. v.)

Hab. locis ruderatis glareisve, ad murorum pedem planitiei, in pago *vaudensi* non rara. *Aux baies de Clarens* (copiose). Cl. Reynier. Rev. Murith. *Vivisci*, in torrentis *la Veveyse* alveo. Amiciss. Tardent. *Neviduni*, in ipso ambulacro *des Marronniers*, etiam ad eius murorum pedem et *près du pont Morand*. In *Sabaudiae* pineto prope *Essevenex*. — Fl. Iunio-Octobri. ⊙ et ♂. Forte etiam ♃.

Obs. Monente celeberr. Candollio, plantae cultae caules nonnunquam ramosi et foliosi deprehenduntur.

G. 421. Eruca Dec. Syst. 2. p. 636. Tourn. tab. 111. *Sinapi* sp. Hall. *Brassicae* sp. L.

Cal. tubulosus, clausus, basi subaequalis. Petala unguiculata, limbo obovato, discolori-venoso. Siliqua valvulis ellipticis, stylo rostriformi, ancipite, inani vix longioribus. Glandulae 4, singulae ad basin interiorem staminum breviorum et ad basin exteriorem staminum longiorum sitae. Sem. globosa, unius aut duplicis seriei. Cotyl. dorsiferae, conduplicatae o≫.

1546. Eruca *sativa* Lam. — Er. foliis lyrato-pinnatipartitis: lobis dentatis acutis, caule hirsuto, pedunculis calyce deciduo brevioribus. Dec. (Gall. *Roquette commune.*)

Sinapi Hall. Helv. 464. Catal. rar. n. 705. *Eruca* Enum. 553. n. 1. *Brassica Eruca* Sut. Fl. Helv. 2. p. 73. Heg. 2. pag. 88. Mur. Bot. Val. 56. *Sinapis Eruca* Clairv. Man. 220.

Lam. Fl. Fr. 2. p. 496. Dec. Syst. 2. p. 637. Prodr. 1. p. 223. *Brassica Eruca* L. Sp. Pl. 932. Willd. Sp. Pl. 3. p. 552. Lam. Enc. 1. p. 747. Dec. Fl. Fr. 4121. Vill. Delph. 3. p. 337. Crantz Austr. 38. *Sinapis Eruca* Röhl. Dlds Fl. 2. p. 360.

Br. Eruca Schkuhr Handb. tab. 186. (flores citrini, siliquae glaberrimae, semina monosticha). Bull. Herb. tab. 313. — Blackw. tab. 242. Fuchs H st. 559. (*bene*). Matth. 405. fig. 1. Tab. Kräuterb. 337. fig. 2. (*eadem*). Dodon. Pempt. 708. (*pervnda*). I. B. Hist. 2. pag. 859. Chabr. Sciagr. 276. fig. 1. (*eadem*).

Br. Eruca Thom. Schl. exs.

Radix parva. Caulis ramosus, pedalis, cubitalis, angulosus, pilis rigidulis, simplicibus, longis, patentissimis reflexisve instructus, crassiusculus, erectus. Folia succulenta, laevia, obiter subpilosa, virentia, ima saepius dorso purpurascentia, petiolo retrorsum piloso insidentia, oblonga, lyrato-subpinnata v. lyrato-pinnatifida, laciniis parum numerosis, imis parvis, subinde petiolulatis, oblongis, grosse inciso-dentatis, acutiusculis, sursum crescentibus, superioribus confluentibus, lobo terminali maximo, ovato v. subrotundo, inaequaliter inciso lobatove. Flores magni, in omnibus spontaneis, quae vidi, speciminibus albi, ceterum subinde pallidissime citrini, longe racemosi, pedunculis hispidis, calyce multo brevioribus. Calyx lividus v. subcaeruleus, pilosus, tubulosus, arcte clausus, 4-5 lineas longus, basi subaequalis, phyllis oblongis, lanceolatis, margine scariosis, basi demum secedentibus. Petalorum ungues lineares, saltem longitudine calycis, limbus magnus, patens, obovato-cuneatus, subemarginatus, venis fuscis eleganter pictus. Glandulae interiores parvae, depressae: exteriores cylindrico-conicae. Siliquae erectae, vix unciales, subcompressae, valvulis ellipticis, obtusis, in planta nostra spontanea semper pilis eiusdem fabricae ac siliquarum *Sinapis albae* retrorsum hispidis, cornu laevi, 3-4 lineas longo, ensiformi,

utrinque striato. Semina numerosa, pallida, globosa. (D. v.)

Hab. ad vias et locis ruderatis *Valesiae* et ditionis *Aquileiensis* haud infrequens. Inter *St.-Léonard* et *Sideram*. In via dicta *Tombey* inter *Verchier* et *Olon*. Haller. *Agauni* et *Octoduri*. Rev. Murith. *Vuronae* etc. — Fl. Maio-Iulio. ⊙.

G. 422. Brassica L. gen. 820. (excl. nonn. sp.). Dec. Syst. Juss. 238. Gaertn. tab. 143. ***Turritis***, ***Erucae*** sp. Hall.

Cal. erectus, plus minusve connivens. Petala unguiculata, limbo obovato. Glandulae nectariferae 4. Siliqua teretiuscula, stylo conico terminata. Sem. globosa, cotyl. dorsiferis, conduplicatis o≫.

+ 1547. Brassica *oleracea* L. — Br. glaberrima, foliis pruinoso-glaucescentibus subcarnosis repandis lobatisve, siliquis rostratis. (Sp. 1. Gall. *Chou cultivé*.)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 88.

L. Sp. Pl. 932. Dec. Syst. 2. p. 583. Prodr. 1. p. 213. n. 1. Fl. Fr. 4118. (excl. var. α). Lam. Enc. 1. p. 743. Willd. Sp. Pl. 3. p. 548. Vill. Delph. 3. p. 336.

Chaum. Fl. Méd. tab. 119. (ic. nitidissima; sed folia non exhibet, ut nescias, ad quam var. referri debeat).

Plantae notissimae var. principes, quas statuit summus Candollius, saltem paucis verbis recensere lubet.

+ A *sylvestris*, maritima. — *Br. oleracea* Smith Brit. 615. Engl. Bot. 9. tab. 637. — Dod. Pempt. 626. fig. 1.

B *acephala*, caule tereti elongato, foliis expansis, racemis paniculatis. Dec. (Gall. *Choux sans tête*.) *Br. oleracea* viridis Lam. l. c.

α *ramosa*, caule ramoso, foliis sinuato-pinnatifidis. Dec. (Gall. *Choux verts*.) *Br. oleracea* viridis procerior Lam. l. c.

β *vulgaris*, caule subsimplici, foliis sinuato-pinnatifidis. Dec.

* *viridis*. (Gall. *Choux cavaliers*, *grands Choux verts*.) *Br. oleracea* vulgaris viridis Lam. l. c.

** *purpurascens*. — I. B. Hist. 2. p. 831. fig. 2.

γ *quercifolia*, caule subsimplici, foliis pinnatipartitis: lobis incisis: lobulis oblongis. Dec. (Gall. *Choux à feuilles de chêne.*). — I. B. Hist. 2. pag. 832. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 783. fig. 2.

δ *sabellica*, caule subsimplici, foliis sinuato-lobatis: lobis multifidis (margine crispis). Dec. (Gall. *Choux verts frisés*, *Choux pommés.*) *Br. oleracea* viridis brumalis Lam. l. c. var. 2 γ. — Fuchs Hist. 414. I. B. Hist. 2. p. 832. fig. 1.

C *bullata*, caule tereti subelongato, foliis iunioribus subcapitatis demum patulis bullatis crispatisve. Dec. (Gall. *Choux cabus frisés*, *Choux de Savoie*, *de Milan*, *d'Hollande* etc.) *Br. oleracea* sabauda L. l. c. I. B. Hist. 2. p. 828. fig. 2. Tab. Kräuterb. 785. fig. 1. et p. 786. fig. 1.

D *capitata*, caule tereti abbreviato, foliis ante florescentiam congestis concavis nec bullatis nec crispatis, racemis paniculatis. Dec. (Gall. *Choux pommés*, *Choux cabus.*) *Br. oleracea* δ L. l. c. Lam. l. c. var. 3. — Dod. Pempt. 623. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 784. fig. 2.

* *alba.* (Gall. *Choux blancs.*)

** *rubra*, foliis rubris v. violaceo-purpureis. (Gall. *Choux rouges.*) Tabern. Kräuterb. 784. fig. 3.

E *caulo-rapa*, caule ad foliorum originem tumido subgloboso. Dec. (Gall. *le Chou-rave.*) *Br. oleracea λ gongyloides* L. l. c. Lam. l. c. var. 5. — Tab. Kräuterb. 789. fig. 1 et 2. Dod. Pempt. 625. fig. 1.

F *Botrytis*, pedunculis racemorum confertis ante florescentiam tumido-carnosis abbreviatis, floribus nempe abortivis. Dec.

α *cauliflora*, caule humili, foliis oblongis caesiis, capitulis crassis terminalibus. Dec. (Gall. *le Chou-fleur.*) *Br. oleracea ι Botrytis* L. l. c. Lam. l. c. var. ε. — Tabern. Kräuterb. 785. fig. 3. Dod. Pempt. 624. fig. 2.

β *asparagoides*, caule elatiori, foliis caesiis elongatis, ramulis apice carnosis (floribus nempe abortivis) alabastra minima gerentibus. Dec. (Gall. *Broccoli.*)

* *alba.* (Gall. *Broccoli blanc*, *ou commun.*)

** *violacea.* (Gall. *Broccoli violet*, *ou de Malthe.*)

Colitur in hortis ubique. — Planta A in regionibus maritimis spontanea. In valle *Bagnes* et alibi in *Valesiae* inferioris agris frequens. Amiciss. Em. Thomas. B non rara locis campestribus cultis. Sic et E. — Fl. Aprili-Iunio. ♂. Etiam subperennis.

1548. BRASSICA *campestris* Dec. — Br. foliis subcarnosis pruinoso-glaucescentibus: imis lyratis iunioribus hispidulis ciliatisve, caulinis cordato-amplexicaulibus acuminatis. (Sp. 2. Gall. *Chou des campagnes.*)

Dec. Syst. 2. p. 588. Prodr. 1. p. 214. n. 2.

A *oleifera*, radice fusiformi exili, caule elongato. Dec. (Gall. *le Colzat.*)

Br. campestris Heg. Fl. Helv. 2. p. 86. (excl. syn. Hall. et loc. nat.)

Br. campestris L. Sp. Pl. 931. Willd. Sp. Pl. 3. p. 556. Smith Brit. 718. Vill. Delph. 3. p. 537? *Br. oleracea* var. 1. Lam. Enc. 1. p. 742. Dec. Fl. Fr. 4118 α.

Engl. Bot. 32. tab. 2224. — Dod. Pempt. 623. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 833. ic. Chabr. Sciagr. 271. fig. 4. (*eadem*).

Schleich. exs.

+ B *pabularia*, radice fusiformi exili, caule abbreviato. Dec. (Gall. *Chou à faucher.*)

+ C *Napo-Brassica*, radice tumida napiformi. Dec. (Gall. *Chou-Navet.*) „Dignoscitur radice crassa, foliis inferioribus hispidis superioribus glabris. Forsan hybrida e *Br. campestri* et *Br. Rapa.*" Dec.

Br. oleracea ϰ *Napo-Brassica* L. l. c. Willd. Sp. Pl. 3. p. 549. Lam. Enc. l. c. var. 6. — *Napo-Brassica* C. B. Prodr. 54.

α *communis*, radice alba v. subpurpurascente, collo petiolisque virescentibus aut subpurpurascentibus. Dec. (Gall. *Chou-Navet commun blanc*, et *rouge.*)

β *Rutabaga*, radice flavescente subglobosa. Dec. (Gall. *Rutabaga*, *Navet jaune*, *Chou de Laponie*, *ou de Suède.*)

Planta A in Anglia et in nonnullis aliis Europae regionibus spontanea, inter *St.-Pierre* et *Liddes* a Cl. SCHLEICHERO in agris lecta, olei, quod ex eius seminibus exprimitur, gratia, C autem ut culinae usui inserviens, frequenter per Helvetiam coluntur. Formam B ignoro. — Fl. Iunio. ⊙ aut ♂.

+ 1549. BRASSICA *Rapa* L. — Br. foliis radicalibus laete virentibus setoso-scabris lyratis, caulinis incisis, summis laevibus integerrimis, radice tumido-carnosa. (Sp. 3. Gall. *Chou à feuilles rudes.* Vulgo: *Rave*, *Turnep*, *Navette.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 87.

L. Sp. Pl. 931. Dec. Syst. 2. p. 590. Prodr. 1. p. 214. n. 3. Willd. Sp. Pl. 3. p. 548. Smith Brit. 720. *Br. asperifolia* γ Lam. Enc. 1. p. 746. Dec. Fl. Fr. 4119. *Sinapis tuberosa* Poir. Enc. 4. p. 346.

A *depressa*, radice sub collo tumida depresso-globosa in radiculam tenuem subtus abrupte desinente. Dec. (Gall. *Rabioule*, *Rave*, *grosse Rave.*)

Br. Rapa Engl. Bot. 31. tab. 2176. — Blackw. tab. 231. Fuchs Hist. 212. Tab. Kräuterb. 790. fig. 1-3 et p. 791. fig. 1. Dod. Pempt. 673. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 838. ic. Chabr. Sciagr. 272. fig. 3. (*eadem*).

Var. radice extus alba, nigricante, punicea et viridi, et extus intusque flava.

B *oblonga*, radice oblonga apicem versus sensim attenuata. Dec. (Gall. *Navet.*)

Matth. 346. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 791. fig. 2. Dod. Pempt. 673. fig. 2. I. B. Hist. 2. pag. 838. ic. Chabr. Sciagr. 272. fig. 3.

+ C *oleifera*, radice exili. Dec. (Gall. *la Navette.* Vill.)

Br. Napella Chaix in Vill. Delph. 1. p. 350 et 3. p. 334. — Matth. 346. fig. 3. Tab. Kräuterb. 791. fig. 3. (*eadem*).

„Folia lyrata, minus composita minusque scabra quam in *Rapa* communi; petala minora et saturatius flava. Messe peracta seritur et mense Iunio insequentis anni maturescit." Villars. Hancce varietatem celeberr. Candollius ex seminibus in Delphinatu collectis in H. genevensi educavit.

In hortis et agris ubique seritur. C in Delphinatu culta. Villars. — Fl. Aprili. ♂.

Obs. Haecce species calyce patente gaudens, idcirco a nonnullis auctoribus ad genus sequens relata est. Flores pallide flavi, minores quam *Br. oleraceae*. Semina perinde fere duplo minora, fusca vel brunea. Siliqua uncialis.

+ 1550. Brassica *Napus* L. — Br. glaberrima, foliis pruinoso-glaucescentibus: radicalibus lyratis, caulinis pinnatifidis, summis cordato-amplexicaulibus, siliquis divaricato-patentibus. Dec. (Sp. 4. Gall. *Chou Navet.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 87.

L. Sp. Pl. 931. Dec. Syst. 2. p. 592. Prodr. 1. p. 214. n. 4,

Willd. Sp. Pl. 3. p. 547. Smith Brit. 719. Crantz Austr. 36.

A *oleifera*, radice exili (fusiformi, sed caulis crassitiem non superante). Dec. (Gall. *Navette*, *Navette d'hiver.*) — Seritur aestate v. autumno; semina vere insequente profert.

Br. oleracea arvensis Lam. Enc. 1. pag. 173. — Lobel. Ic. 200. fig. 2.

B *esculenta*, radice fusiformi (carnosa) sub collo incrassata. Dec.

Var. radice alba, flava et nigricante.

Br. Napus Engl. Bot. 30. tab. 2146. Chaum. Fl. Méd. tab. 245. (excl. descr. quae ad *Br. Rapam* aut ad *Br. campestrem* C referenda esse videtur). — Blackw. tab. 410. (radice alba). Fuchs Hist. 176. Lobel. Ic. 200. fig. 1. Dod. Pempt. 674. I. B. Hist. 2. p. 842. Chabr. Sciagr. 272. fig. 5. (*eadem*). Dalech. Hist. 644.

Var. α propter seminum oleum edule lucernisque aptissimum vulgo seritur; β vero apud nos rarius occurrit. Patria ignota. — Fl. vere. ♂.

Obs. Synonymorum inter hanc et priorem speciem distributio non facilis est, quia veteres foliorum radicalium colorem atque asperitatem laevitatemque neutiquam curaverunt.

1551. Brassica *Cheiranthos* Vill. — Br. foliis petiolatis sinuato-pinnatipartitis cauleque basi subhispidis, phyllis conniventibus, siliquis erecto-patentibus rostro submonospermo acuminato. (Sp. 5. Gall. *Chou Giroflée.*)

Vill. Delph. 3. p. 332. Willd. Sp. Pl. 3. p. 552. Dec. Syst. 2. p. 600. Prodr. 1. p. 216. n. 21. Fl. Fr. 4123. *Br. Erucastrum* (non L.) Poll. Palat. n. 641. (auctore Cl. Koch). *Sinapis Tournefortii* All. Pedem. n. 962. (excl. syn.) *Arabis sylvestris* Scop. Carn. 2. p. 32.

Vill. l. c. tab. 36. (flos et fructus). Columm. Ecphr. 1. p. 260. ic.

+ β *gracilis*, humilis (vix pedalis), caule simplici nudiusculo, foliis tenuioribus magis pilosis, siliquis gracilibus brevius pedicellatis. Cf. *Br. montana* Dec. Fl. Fr. 4124. (*Br. Cheiranthos* γ Syst. l. c.), quae nonnisi foliis minus exquisite pinnatipartitis laciniisque latioribus recedere videtur. Cf. etiam *Br. Erucastrum* Dec. Syst. 2. p. 600. Prodr. 1. p. 216. n. 20.

Radix duriuscula, fortasse perennis, in planta β autem exilis atque ad summum biennis. Folia radicalia in rosulam conferta: caulina remota parumque numerosa: omnia petiolata, pallide virentia, carnulosa, praecipue ad petiolos dentiumque apices plus minus (pilis albis, rigidis, simplicibus) hispida, sinuato-pinnatipartita, pinnulis imorum rotundatis, saepe dentatis, quin etiam (praesertim terminali) lobatis, caulinorum magis oblongis et fere integris. Caulis inferne hispidulus, ceterum laevis, ramosus, cubitalis et ultra. Racemus multiflorus, demum elongatus, basi aphyllus. Flores speciosi, maiores quam *Br. Erucastri*. Calyx fere longitudine pedunculi, livide virens, clausus, basi subbisaccatus, phyllis oblongis, superne conniventibus hispidisque. Petala calyce duplo longiora, flava, unguibus phylla aequantibus, lamina patente, subrotunda, praecipue in β venis, quas in planta recenti subdiscolores esse opinor, distincta. Siliquae pedunculo erectiusculo triplo quadruplove longiores, erecto-patentes, crassae, nervoso-striatae, subquadrangulae, torosae, fere biunciales, cornu planiusculo, ancipiti, superne attenuato, saltem 2–5 lineas longo, basi (supra valvulas) plerumque monospermo terminatae. Stigma parvum, capitatum. Semina globosa, grandiuscula. (D. s.)

Hab. locis glareosis et in ruderatis, in Helvetia rarissima, nec nisi circa *Basileam* inventa. Ibi a Cl. Hagenbach, qui specimina mecum benigniter communicavit, primum observata fuit. β ut suspicor, *Argentorati* occurrit; eam quoque in Germania prope *Rastadt* legit Cl. Spennerus. — Fl. „Iunio – Septembri." Candollius. ♂ aut ♃. β potius ☉ aut ♂.

Obs. Var. β aut planta ei saltem summopere affinis a botanicis parisiensibus pro *Br. Erucastro* saepissime habita est. *Br. Erucastrum* Bull. tab. 331. duratione, forma et magnitudine siliquarum cum ea convenit, sed pedunculis multo longioribus, floribus magnis et petalis evidentius discolori-venosis discrepat. Probabiliter tamen ad *Br. Cheiranthi* formas etiam referenda est.

1552. Brassica *Erucastrum* L. — Br. foliis pinnatifidis: laciniis oblongis angulatis subcrispatis obtusis,

caule basi retrorsum hispido, siliquis laxis, cornu conico brevi. (Sp. 6. Gall. *Chou fausse Roquette.*)

Eruca Hall. Helv. 459. Emend. 2. n. 18. *Sinapi* Catal. rar. n. 707. *Sisymbrium* Enum. 552. n. 12 et 13. Sut. Fl. Helv. 2. p. 72. Heg. 2. p. 88. *Sisymbrium obtusangulum* Sut. Fl. Helv. 2. in app. p. 315. Heg. 2. p. 75. Mur. Bot. Val. 97. Monn. Diss. 22. n. 14. *Erysimum obtusangulum* et *Er. Erucastrum* Clairv. Man. 219. *Eruca sylvestris maior lutea, caule aspero* C. B. Basil. 27. *Eruca inodora* I. B. Hist. 2. p. 861.)

L. Sp. Pl. 932. (excl. syn. Fuchs). *Sisymbrium obtusangulum* Willd. Sp. Pl. 3. pag. 504. Dec. Syst. 2. pag. 465. Prodr. 1. p. 192. n. 9. Fl. Fr. 4171. Poir. Enc. 7. p. 216. *S. Erucastrum* Vill. Delph. 3. pag. 342. Poll. Palat. 2. p. 249? (dubiam faciunt in catal. Cl. Koch et Ziz n. 21.) *Sinapis nasturtioides* Lam. Enc. 4. p. 346.

Sisymbrium obtusifolium Ducros Ined. Tab. nostra IV. — I. B. Hist. l. c. fig. 3. Chabr. Sciagr. 276. fig. 3. (*eadem*). Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 5. fig. 10. Matth. 405. fig. 2. Tab. Kräuterb. 837. fig. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 708. fig. 2?

S. obtusangulum Schl. Thom. exs.

β *ochroleuca*, minor, foliis minus angulosis, siliquis inferioribus basi saepius bractea pinnatifida stipatis.

S. Erucastrum Chaix in Vill. Delph. 1. p. 331. *S. Erucastrum* B Vill. Delph. 3. l. c. — *Brassica Erucastrum* Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 18. tab. 6. (*bene*). I. B. Hist. 2. p. 858. fig. 2.

Br. Erucastrum (non Dec.) Schleich. exs. ined.

Radix fusiformis, crassa, sublignosa. Caulis anguloso-sulcatus, duriusculus, foliosus, bi-tripedalis, praesertim superne ramosus, pilis rigidis brevibus retrorsum exasperatus, basi autem plerumque longioribus, perinde retroflexis hispidus. Folia succulenta, erecta, subpubescentia, inamoene virentia, fere lyrata, profunde pinnatifida, oblonga, angusta, sursum decrescentia tenuiusque dissecta, laciniis rectangulis, oblongis, obtusis, margine quasi crispatis, angulosis, grosse et inconcinne sinuato-dentatis, sinubus rotun-

datis, deorsum decrescentibus, imis retroflexis et auricularum instar caulem amplectentibus: inferioribus distinctis, superioribus cum rhachi et inter se confluentibus: lobus terminalis proximis vix longior, sed plerumque latior et ipse lobatus. Racemi multiflori, oblongi, demum valde elongati, pedunculis ebracteatis, calyce duplo longioribus. Flores saturate flavi, inodori, grandiusculi, phyllis incipiente anthesi erectis, demum in crucem patentissimis, apice plerumque hispidulis, lanceolato-linearibus, basi subinaequalibus. Petala calyce duplo longiora, unguiculis phylla fere aequantibus, limbo subrotundo, concavo. Stamina exserta. Glandulae 4, virides, inter stamina lateralia germenque, et inter longiora calycemque sitae. Siliquae laeves, sescunciales, maturae cum pedunculo patente semunciali v. 9 lineas longo angulum obtusum efficientes, subteretes, torosae et obscurius tetragonae, valvulis nempe carinato-uninerviis, stylo subconico, vix unam lineam longo terminatae. Stigma parvum, subcapitatum. Semina numerosa, rutila, ovata, cotyledonibus „dorsifero-conduplicatis o ≫." Monn. Custor. Gay. (D. v.)

Planta β notis in diagnosi indicatis dignoscenda, praeterea statura minori, caulibus vix ultra pedem longis, nonnunquam pumilis, 1-3-uncialibus, simplicioribus, decumbentibus, foliis oblongis, sinuato-pinnatifidis, laciniis planis, plerumque angustis dissitisque, caulinis basi neutiquam auriculatis, floribus duplo minoribus, pallide flavis aut ochroleucis, calycibus laxe erectiusculis nec unquam in crucem patentibus styloque fructus paulo longiore a forma vulgatiori recedit. Saepe iam annotina floret tuncque planta post maturationem statim emoritur. (D. v.)

Hab. in Helvetia, praesertim occidentali, ad muros locisque ruderatis per pagos *basileensem*, *neocomensem*, *vaudensem*, *genevensem*, *Valesiam*que frequentissima. In *Rhaetia* ad *Viam-malam*. Haller. Secus *Arolam Aroviae* et prope *Büren*. Cl. Hegetschweiler. Etiam in *Rheni* valle. Amiciss. Custor. — β ad littora arenosa inundata v. paludosa. Circa

Lausannam et *St.-Sulpy*. Cl. Reynier. *Neviduni* ad ostium rivuli *Boiron* et à *Promenthou*. — Fl. iam Aprili et inde per totam aestatem. ♂. β saepe ⊙.

Obs. I. Planta α, quae per hyemem hocce anno (1822) Neviduni ad muros floruit et siliquas ad maturitatem perduxit, omnino varietatis minoris characteres referebat. Flores nempe pallidissimos et racemos praelongos, siliquis omnibus solitariis axillaribus, edidit.

Obs. II. Plantae fere omnes, quas ex Helvetia, Germania Galliaque nomine *Brassicae Erucastri* Dec. accepi, aut ad nostram stirpem, aut ad *Br. Cheiranthum* Vill. pertinebant, et ut Cl. Kochius me per litteras certiorem fecit, nihil nisi eaedem species pro Candolliana ei missae fuerunt. Tandem amiciss. Rapin varietatem β nostram *Br. Cheiranthi* sub *Brassica Erucastro* Dec. Parisiis lectam accepit, et suspicor, eam revera ad stirpem, quam Vir summus in systemate definivit, pertinere. Haecce planta sese ad *Brassicam Cheiranthum* legitimam habet, ut *Br.* nostra β *ochroleuca* ad formam vulgatiorem.

G. 423. Sinapis L. gen. 821. Dec. syst. Juss. 238. Gaertn. tab. 143. *Sinapi* Hall. Tourn. tab. 112.

Cal. phyllis patentibus, basi aequalibus. Petala obovata. Siliquae stylo rostrato terminatae. Glandulae inter stam. exteriora et pistillum, atque ad stam. longiorum basin exteriorem sitae. Sem. subglobosa, cotyled. conduplicato-dorsiferis o≫.

1553. Sinapis *nigra* L. — S. siliquis glaberrimis tetragonis axi adpressis pedunculo duplo longioribus, stylo superne filiformi. (Sp. 1. Gall. *Moutarde noire*.)

Hall. Helv. 465. Catal. rar. n. 710. Enum. 554. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 73. Heg. 2. p. 89. Clairv. Man. 220. Mur. Bot. Val. 97. *S. siliqua latiuscula glabra* etc. I. B. Hist. 2. p. 855.

L. Sp. Pl. 933. Dec. Syst. 2. p. 608. Prodr. 1. p. 218. n. 1. Fl. Fr. 4109. Willd. Sp. Pl. 3. p. 555. Poir. Enc. 4. p. 492. Smith Brit. 722. Vill. Delph. 3. p. 339.

Engl. Bot. 14. tab. 969. Chaum. Fl. Méd. tab. 241. (siliquae solito longiores, erecto-patentes, pedunculo abbreviato, rostro conico, striato, quae forma sine dubio ad sub-

speciem, quam Cl. Persoon in Syn. 2. p. 207. *S. turgidae* nomine designat, referenda est). Fl. Dan. tab. 1582. — Blackw. tab. 446. Matth. 424. fig. 1. (*mala*). Tab. Kräuterb. 836. fig. 1. (*eadem*). Dod. Pempt. 706. fig. 1. (*fere eadem*). I. B. Hist. l. c. ic. Chabr. Sciagr. 274. fig. 2. (*eadem*).

Thom. Schleich. exs.

Radix fusiformis, subcarnosa, annua. Herbae totius et potissimum seminum sapor „igneus et exurens." Haller. Caulis cubitalis et bicubitalis, teres, crassiusculus, medulla tenera farctus, laevis, subinde vage pilosiusculus, parce foliosus, diffuse ramosissimus. Folia succulenta, petiolis hispidulis insidentia, „ut in plerisque huius generis insectorum rapinae obnoxia" Haller: radicalia vage hispidula, lyrata v. fere lyrato-hastata, varie lobata, lobis confluentibus, plerumque parum profundis, utrinque paucis, obtusis, sursum crescentibus, terminali maximo: caulina minus incisa, serrato-dentata: suprema et ramulorum oblonga, lanceolata, saepius integerrima, glabriuscula, patula v. deflexa. Racemi terminales, nudi, demum praelongi. Flores flavi, parvi, calyce subcolorato, phyllis laxis, angustis, pedunculo filiformi paulo brevioribus. Petala obovata, limbo patente, integro v. obiter emarginato, ungue brevi, sensim basin versus angustato. Siliquae axi adpressae, glaberrimae, latae, paucas lineas longae, quadrangulae, torulosae, ad medium dorsum valvarum acute carinato-nervosae, ceterum aveniae, 8-9-spermae, pedunculo adpresso, incrassato longiores, stylo lineam unam longo, nonnisi basin versus conico, superne filiformi, stigmate parvo, orbiculato, subemarginato. Semina globosa, tenuissime punctata. (D. v.)

Hab. secus vias et locis cultis, infrequens. — Circa *Genevam*. I. B. *Augustae Rauracorum*. Staehelin. *Biennae* inter *Bötzingen* et *Pieterlen*. *Agauni*. Haller. In vineis *Valesiae*. Rev. Murith. Ego circa *Saanen* legi. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

1554. Sinapis *arvensis* L. — S. siliquis multangulis torulosis rostro tenui subancipite triplo longioribus, caule foliisque pilosis. Dec. (Sp. 2. Gall. *Moutarde des champs.*)

α siliquis glabris.

Hall. Helv. 467. Enum. 554. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 73. Heg. 2. p. 89. Clairv. Man. 220. Wahlenb. Helv. 128. Mur. Bot. Val. 97. *Rapistrum flore luteo* C. B. Basil. 27. (in herbario bauhiniano promiscue cum var. nostra *β*, teste Cl. Candollio).

L. Sp. Pl. 933. Dec. Syst. 2. p. 615. Prodr. 1. p. 219. n. 18. Fl. Fr. 4111. Willd. Sp. Pl. 3. p. 554. Poir. Enc. 4. p. 344. Smith Brit. 721. Vill. Delph. 3. p. 338. (siliquis scabriusculis). Bertol. Amoen. Ital. 166. Bieb. Cauc. n. 1328. Crantz Austr. 46.

αα foliis indivisis.

Engl. Bot. 25. tab. 1748. Fl. Dan. tab. 753. — Fuchs Hist. 257. Dod. Pempt. 675. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 844. Chabr. Sciagr. 273. fig. 1. (*eadem*). Dalech. Hist. 542. fig. 1.

αβ foliis incisis v. sublyratis.

Schkuhr Handb. tab. 186. (folium semipinnatifidum et fructus). — Tabern. Kräuterb. 793. fig. 1. (folia fere lyrata).

β *orientalis*, siliquis hispidis.

S. orientalis Mur. Bot. Val. 97.

K. et Z. Cat. Palat. 18. *S. orientalis* L. Sp. Pl. 933. Dec. Syst. 2. p. 616. Prodr. 1. p. 219. n. 19. Fl. Fr. 4112. Willd. Sp. Pl. 3. p. 554. Röhl. Dlds Fl. 2. p. 360.

Schkuhr Handb. 3. n. 1873. tab. 186.

Radix parva, fusiformis. Caulis erectus, ramosus, parce foliosus, saepe hinc bruneus, praecipue inferne pilosus, pedalis, cubitalis. Folia pilis distantibus rigidis hispidula, patentia, aut indivisa et inaequaliter dentata, aut varie incisa, lobis nempe plerumque paucissimis: ima breviter petiolata, reliquis maiora: superiora sessilia, ut plurimum indivisa, fere

lanceolata. Racemi florentes breves, per maturationem valde elongati. Flores flavi, grandiusculi, pedunculo longiores, calyce patentissimo, phyllis angustis, subangulosis, petalis obovatis, integris, vix venosis, unguiculo filiformi. Glandulae generis, acutiusculae. Siliquae glaberrimae, erecto-patentes, rostro computato biunciales, teretiusculae, sed nervis elevatis percursae et obtuse octangulares, ceterum turgidae et toroso-nodosae, rostro ancipiti, ad medium dorsum utrinque carinato saltem duplo longiores. Semina globosa, brunea, saporis fervidi. (D. v.)

Plantam *β* neutiquam separare possum. *Orientali* quidem celeberr. Candollius siliquas cornu suo breviores tribuit; sed in omnibus, quae vidi, speciminibus siliquae nonnisi hirsutie a forma vulgatiori recedebant. Monente Viro summo *S. arvensis* specimen in herbario linnaeano siliquas habet retrorsum pilosiusculas et fortasse ad *S. orientalem* auctorum pertinet. *S.* vero *orientalis* eiusdem herbarii siliquis paulo evidentius costatis a planta europaea differt. Absque omni dubio Hallerus nostram vidit nec ab *arvensi*, cui „siliquas subhirsutas" tribuit, separabat. Cl. Smith, Bertoloni et Bieberstein fructum quoque modo glabrum, modo hispidum esse perhibent. (D. v.)

Hab. locis cultis, in agris, quos infestat, et vineis vulgatissima. *β* promiscue cum priori, in agris, praesertim montanis, etiam frequentissima. In *Valesia.* Rev. Murith. Circa *Neocomum.* Cl. Chaillet, qui eam cum celeberr. Candollio et mecum communicavit. *Neviduni* hinc inde. Circa *Longirod*, ubique. — Fl. per totam aestatem. ⊙.

1555. Sinapis *alba* L. — S. siliquis sursum hispidis torosis rostro ensiformi pubescente brevioribus. (Sp. 3. Gall. *Moutarde blanche.*)

Hall. Helv. 466. Enum. 554. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 73. Heg. 2. p. 89. Clairv. Man. 220. Mur. Bot. Val. 97. *Sinapi Apii folio* C. B. Basil. 28.

L. Sp. Pl. 933. Dec. Syst. 2. p. 620. Prodr. 1. p. 220.

n. 28. Fl. Fr. 4113 *α*. Willd. Sp. Pl. 3. p. 555. Smith Brit. 721. Vill. Delph. 3. p. 338. Crantz Austr. 46.

Lam. Illustr. tab. 566. Engl. Bot. 24. tab. 1677. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 8. tab. 13. Schkuhr Handb. tab. 186. (*fructus*). — Blackw. tab. 29. Fuchs Hist. 538. Matth. 425. Tab. Kräuterb. fig. 2. (*eadem: pessima*). Dod. Pempt. 707. fig. 1. (*perinde*). I. B. Hist. 2. p. 856. (*etiam pessima*).

Schl. Thom. exs.

Radix exilis. Caulis erectus, simpliciusculus, superne ramosus, crassus, striatus, foliosus, pilis plus minus numerosis retrorsum subhispidus. Folia petiolata, glabriuscula, ad petiolum tamen et subinde ad nervos dorsales pilosa, oblonga, profunde pinnatifida, laciniis utrinque circiter tribus, sursum crescentibus, oblongis, angustis, obtuse sinuato-dentatis et quasi lobato-crenatis: terminali magna, plerumque triloba, lobis perinde sinuato-crenatis: superiora lyrata, paulo acutius dentata. Racemi corymbosi, demum elongati. Flores paulo minores quam *S. arvensis*, pedunculo subpatente, piloso fere breviores. Calyx in crucis formam patentissimus, phyllis perangustis, linearibus, glabris, pallidis, apice quasi truncatis, facie canaliculatis. Petala limbo patente, subrotundo, integro, unguiculo tenui, albido, phyllis breviore. Glandulae generis. Siliquae pedunculo patentissimo, glabro non multo longiores, patentes v. subadscendentes, cornu computato ad 9 lineas longae, ad valvas ovato-oblongas, torosas pilis crebris, albis, compressis, longis, superne sensim attenuatis, erectiusculis dense barbatae, rostro ancipiti, utrinque carinato, subinde obliquo breviores, stigmate depresso, emarginato. Semina magna, globosa, in quovis loculo 2-4. „Rostrum quandoque basi monospermum." CANDOLLIUS. (D. v.)

Hab. locis ruderatis et in arvis, infrequens. *Basileae*. C. B. Prope *Bex*. Amiciss. L. THOMAS. Ego prope *Longirod* in

agris supra peramoenam vallerulam *Prévon-d'Avaux* sitis, inveni. — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

Obs. I. „*S. alba* hinc inde colitur aut ad sinapi e seminibus conficiendum album et mitius, et tunc dicitur gallice *moutarde blanche*, aut ad oleum eliciendum, nomine gall. *Navette d'été* v. *graine de beurre.*" Cl. Decandolle.

Obs. II. Planta, quam in agris nostris montanis reperi, ob folia minus distincte lyrata et hirsutiem copiosiorem tantillum a forma vulgari recedit, et ad *S. hispidam* Dec. Syst. 2. p. 621. accedere videtur; sed ab ea siliquis cornu suo crassioribus certe differt, neque eam a *S. alba* separari sustinerem.

1556. Sinapis *incana* L. — S. siliquis axi adpressis abbreviatis oligospermis, rostro lanceolato submonospermo, foliis lyratis cauleque ramoso scabris. (Sp. 4. Gall. *Moutarde blanchâtre.*)

Hall. Helv. 463. Sut. Fl. Helv. 2. p. 74. Heg. 2. p. 90. Clairv. Man. 220.

L. Sp. Pl. 934. Dec. Syst. 2. p. 618. Prodr. 1. p. 220. n. 26. Fl. Fr. 4114. Willd. Sp. Pl. 3. p. 558. Poir. Enc. 4. p. 344. Schkuhr Handb. 2. n. 1879. *Hirschfeldia adpressa* Moench Meth. 264. *Cordylocarpus pubescens* (Smith) Bertol. Amoen. Ital. 166 et 388. *Myagrum hispanicum* L. Sp. Pl. 893. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 407. — Cf. *S. heterophylla* Dec. Syst. 2. p. 619.

Jacq. H. Vind. tab. 169.

Schleich. exs.

Caulis pedalis et cubitalis, ramosus, ad ramorum originem foliosus, pilis deflexis scaber, striatus, erectus. Folia cinereo-virentia, pilis brevissimis plus minus pubescentia: radicalia et ima lyrata, lobis lateralibus parum numerosis, ovatis, basi lata rhachi adnatis, parvis, patentibus v. retroversis, terminali maximo, ovato, obtuso, sinuato-dentato: caulina etiam petiolata, oblonga, lanceolata, fere acuta. Racemi multiflori, mox valde elongati virgatique, aphylli, magnam plantae partem obsidentes. Flores non magni, flavi, alabastris fere obovatis, intra lineam unam longis; calycis phylla perangusta, patentis-

sima, hispida, pedunculi tenuissimi glabriusculi longitudine; petala calycem superantia; „germen stylo brevius." HALLER. Siliquae strictae, axi arcte adpressae, cum pedunculo fere duplo breviori continuae, (in planta basileensi certo) pilis brevibus, plus minus patentibus, imove reflexis conspicue pubescentes, teretiusculae, 3 lineas longae, graciles, striatae, torulosae, oligospermae, cornu glabriusculo, lanceolato, lineam unam longo, inferne plerumque monospermo, rarius dispermo; stigma depressum, minimum. (D.s.)

Hab. locis ruderatis, in Helvetia rarissima, nec nisi *Basileae*, ubi a Cl. LACHENAL circa ALSCHWEILER inventa est. — *Mülhausiae*. B. HOFER. — Fl. Maio–Iulio. ♂.

OBS. Plantae rarissimae specimina authentica mecum benignissime communicaverunt amabilis auctor florae basileensis, et Cl. SCHLEICHER, qui suam a LACHENALIO ipso acceperat. Ab omnibus descriptionibus siliquae constanter pubescentes recedunt, nec tamen eam stirpem a genuina *S. incana* differre censeo, cum in hoc genere siliquae modo glabrae, modo hispidae saepius deprehendantur.

G. 424. RHAPHANUS L. gen. 822. Dec. Syst. Hall. Juss. 238. Tourn. tab. 114 et *Raphanistrum* tab. 115. *Raphanistrum* Gaertn. tab. 143.

Cal. clausus, basi bigibbosus. Petala unguiculata, obovata v. obcordata. Glandulae 2 minores inter stam. exteriora et germen; 2 cylindricae ad basin exteriorem staminum geminatorum. Siliqua evalvis, teres, subunilocularis (dissepimento nempe evanido aut obsoleto), aut 2-locularis, modo continua, modo isthmis interrupta et articulata. Sem. globosa, cotyl. conduplicato-dorsiferis o≫.

+ 1557. RHAPHANUS *sativus* L. — Rh. siliquis fungosis bilocularibus acuminatis torosis inarticulatis pedunculo vix brevioribus. Dec. (Sp. 1. Gall. *Raifort cultivé.*)

L. Sp. Pl. 935. Dec. Syst. 2. p. 663. Prodr. 1. p. 228. n. 1.

Fl. Fr. 4107. Willd. Sp. Pl. 3. p. 360. Poir. Enc. 6. p. 56. Crantz Austr. 37.

Lam. Illustr. tab. 566. Chaum. Fl. Méd. tab. 292.

A *Radicula*, radice carnosa, alba, rosea v. rubra. Dec — Pers. Syn. 2. pag. 208. in obs. ad *Rh. sativum* (Gall, *Radis*).

α *rotunda*, radice subglobosa. Dec.

Variat radicis colore, nunc extus intusque albo (gall. *Radis blanc*), nunc extus saturate rubro v. violaceo (gall. *Radis rouge*), nunc extus et intus pallide roseo (gall. *Radis saumoné*).

Dod. Pempt. 676. fig. 1. (radix tamen potius oblonga, fusiformis). Lob. Ic. tab. 201. fig. 1. (*eadem*).

β *oblonga*, radice oblonga carnosa. Dec. (Gall. *Raviole rouge*, *blanche ou saumonée*, secundum radicis colorem. Apud nos vulgo *Ravonet*.)

Blackw. tab. 81. Fuchs Hist. 659. Dod. Pempt. 676. fig. 2. Matth. 349. fig. 2. Dalech. Hist. 636. fig. 1.

γ *oleifera*, radice exili elongata vix carnosa. Dec. — *Rh. sativus* γ chinensis, annuus, oleiferus L. l. c. — *Rh. chinensis* Mill. Dict. n. 1.

B *niger*, radice carnoso-compacta duriori, sapore acerrimo. Dec. Pers. l. c. (Gall. *Gros Raifort noir*, *Raifort des Parisiens*.)

α *vulgaris*, radice oblonga, extus nigra, intus alba. Dec.

β *rotundus*, radice subglobosa, extus nigra, intus alba. Dec.

Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 13. fig. 1.

Hab. in Asiae variis regionibus. In hortis vulgo colitur. — Fl. Maio et Iunio. ⊙. ♂.

Obs. „In hac stirpe, ut in plurimis aliis Cruciferis lex memorabilis observatur: in eadem nempe stirpe varietates radice crassa donatae pauciora semina, varietates autem radice exili semina numerosiora proferunt, unde illae, ad radicem comedendam, in hortis, hac vero, ad oleum e seminibus eliciendum, in agris coluntur." Dec.

1558. Rhaphanus *Rhaphanistrum* L. — Rh. siliquis coriaceis subunilocularibus demum moniliformibus stylo longioribus, articulis monospermis striatis. (Sp. 2. Gall. *Raifort sauvage*.)

Hall. Helv. 468. Enum. 555. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 75.

Heg. 2. p. 90. Clairv. Man. 225. Wahlenb. Helv. 128. Mur. Bot. Val. 90. *Rapistrum flore albo, siliqua articulata* C. B. Basil. 27.

L. Sp. Pl. 953. Dec. Syst. 2. p. 666. Prodr. 1. p. 228. n. 4. Fl. Fr. 4108. Willd. Sp. Pl. 3. p. 560. Poir. Enc. 6. p. 54. Smith Brit. 723. (excl. var. γ). Vill. Delph. 3. pag. 309. Crantz Austr. 37. *Raphanistrum arvense* Wallr. Sched. 336.

Fl. Dan. tab. 678. Engl. Bot. 12. tab. 856. (var. flore citrino). Schkuhr Handb. tab. 188. (floribus flavis). — Tab. Kräuterb. 793. fig. 1. Moris. Hist. 2. s. 3. tab. 13. fig. 1, 2 (an etiam 3?) et 4. I. B. Hist. 2. p. 851. fig. 1. et 844. Chabr. Sciagr. 273. fig. 2.

β flore citrino. „In Germania frequentior." Haller. Neque tamen apud nos rara. In hac varietate siliquae cum ipso cornu pilis satis copiosis, rigidis, patulis saepius hispidulae deprehenduntur.

+ γ flore violaceo. Hancce var. nonnisi in Italia vidi.

Radix fusiformis, parva. Herba pilis duris, simplicibus hispida. Caulis ramosus, foliosus, teres, pedalis. Folia radicalia et inferiora lyrata, laciniis paucis, confluentibus, parvis, lobo terminali maximo, dentato, subrotundo v. ovato: superiora plerumque indivisa, oblonga, grosse dentata. Flores speciosi, pedunculo breviores, in racemum longum laxumque dispositi. Calyx oblongus, clausus, subtubulosus, phyllis lanceolatis, praesertim apice hispidulis, subinde violaceo tinctis. Petala calyce saltem duplo longiora, longe unguiculata, limbo patente, obovato, subemarginato, apud nos plerumque albido, venis purpurascentibus v. subfuscis eleganter picto. Glandulae ad basin interiorem staminum minorum parvae, inter calycem et stamina geminata cylindricae multoque maiores. Siliquae erectiusculae, unciales, ut plurimum laeves glabraeque, turgidae, demum moniliformi-articulatae, cornu terminali paulo longiores, septo per maturationem evanido aut obsoletissimo, articulis dissitis, subglobosis, eximie sulcato-striatis, monospermis. Semina subglobosa, reticulata, coty-

ledonibus conduplicato-dorsiferis. SCHKUHR. DECANDOLLE. MONNARD. (D. v.)

Hab. in planitiei agris frequens, multo tamen parcius quam *Sinapis arvensis*. β prope *Mont.* Amiciss MONNARD. *Neviduni*, passim. Rev. DUCROS Ego quoque nuper non paucis locis inveni. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

CLASSIS XVI.

MONADELPHIA.

Filamenta saltem basi in cylindrum coalita.

DECANDRIA.

Stamina 10, quorum 5 subinde sterilia.

G. 425. GERANIUM. Cal. 5-phyllus. Cor. 5-petala. Stylus 1, simplex, stigmata 5, caps. 5-cocca, longe rostrata. (Folia alterna oppositave, lobata, composita, pinnata v. pinnatifida. Pedunculi bi- aut multiflori, rarissime 1-flori.)

POLYANDRIA.

Stamina 10 pluria.

Cal. *duplex: interior monophyllus: exterior polyphyllus*, *aut monophyllus.* Cor. 5-*partita*, *regularis.* Stam. *numerosissima*, *monadelpha*, *receptaculo neque corollae inserta.* Germen *superum*, *simplex*; stylus 1, stigmata *pluria.* Caps. (axilli L.) *circa styli basin verticillatae*, *indehiscentes*, *monospermae.*

MALVACEAE.

G. 426. SIDA. Cal. simplex, 5-fidus. Stylus multipartitus. Caps. plures in orbem positae. (Sp. numerosissimae, praeter unam in Europa spon-

taneam omnes exoticae. Folia alterna, pedunculi [in nostra] axillares. Flores lutei.)

G. 427. Althaea. Cal. duplex, uterque monophyllus: exterior subnovemfidus. (Herbae variae.)

G. 428. Malva. Cal. duplex: exterior 3-phyllus, parvus, interior 5-fidus. (Herbae variae.)

XVI. MONADELPHIA.

A. DECANDRIA.

G. 425. Geranium L. gen. 832. Hall. Juss. 268. Gaertn. tab. 79. (G. *moschatum* et *pratense*). Tourn. tab. 142.

Cal. 5-phyllus. Cor. 5-petala. Nect. glandulae 5 ad basin exteriorem staminum. Styl. 1, simplex. Stigm. 5, recurva. Fruct. pentacoccus, longe rostratus, coccis longe aristatis: aristae rostro communi adnatae, simul cum coccis a basi elastice dissilientes.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Pedunculi multiflori, umbellati. Folia pinnata. Aristae spiraliter dissilientes, intus barbatae. Stamina 5 sterilia.*

Erodium.

1. Geranium *cicutarium.*
2. G. *moschatum.*
3. G. *ciconium.*

** *Pedunculi 1– vel 2-flori. Flores decandri (staminibus omnibus fertilibus; in unica specie 5 sterilibus). Aristae nudae, arcuatae. Folia subrotunda, varie incisa v. dissecta.*

Geranium.

A. Pedunculi uniflori.

4. G. *sanguineum.*

B. Pedunculi biflori.

I. Perennia.

5. G. *phaeum.*
6. G. *lividum.*
7. G. *nodosum.*
8. G. *sylvaticum.*
9. G. *palustre.*
10. G. *aconitifolium.*
11. G. *pratense.*
12. G. *pyrenaicum.*

II. Annua.

13. G. *pusillum.*
14. G. *molle.*
15. G. *rotundifolium.*
16. G. *dissectum.*
17. G. *columbinum.*
18. G. *bohemicum.*
19. G. *divaricatum.*
20. G. *lucidum.*
21. G. *robertianum.*

* *Pedunculi (in nostris) multiflori, umbellati. Folia (in nostris) pinnata. Aristae spirales, intus barbatae. Stamina 5 sterilia.*

Erodium L'Hér. Ait. Willd.

1559. Geranium *cicutarium* L. — G. foliis pinnatis: pinnis sessilibus pinnatifidis incisis, petalis subinaequalibus. (Sp. 1. Gall. *Géranium Cicutin.*)

Hall. Helv. 944. Enum. 369. n. 14.

L. Sp. Pl. 951. Vill. Delph. 3. p. 367. *Erodium cicutarium* Dec. Fl. Fr. 4532. Prodr. 1. p. 646. n. 21. Smith Brit. 727. Bieb. Cauc. n. 1337.

α pimpinellifolium, minus, prostratum, petalis calycem vix superantibus, foliorum laciniis contiguis ovato-acutis.

Hall. Helv. l. c. *β*. Enum. l. c. *β*. *G. pimpinellifolium* Clairv. Man. 152. *Er. pimpinellifolium* Sut. Fl. Helv. 2. p. 76. Heg. 2. p. 92. Wahlenb. Helv. 129. Mur. Bot. Val. 66. *G. cicutae folio minus et supinum* C. B. Basil. 90.

Er. pimpinellifolium Willd. Sp. Pl. 3. p. 630? (Aristas suo glabras, quae in planta nostra certe barbatae sunt, tribuit). Poir. Enc. Suppl. 2. p. 739. in Obs. n. 3 *γ*. *G. cicutarium* Cavan. in Enc. 2. p. 666.

G. cicutarium Cav. Diss. 4. p. 226. t. 93. fig. 1. Schkuhr Handb. tab. 190. — Matth. 622. fig. 3? Tabern. Kräuterb. 123. fig. 2 et 3. (fl. albo). Dod. Pempt. 64. fig. 1.

αβ eadem, ni fallor, planta vernalis, acaulis, pedunculis radicalibus.

Er. petraeum (non Gouan) Sut. Fl. Helv. 2. pag. 76. Heg. 2. p. 91. *G. praecox* (an Cavan., cui secundum Cl. Willdenowium petala calyce duplo maiora?) Poir. Enc. Suppl. 2. p. 739. in obs. n. 3. var. *β*.

β eadem, testante Hallero, petalis 2 superioribus macula duplici viridi basin versus notatis haecce forma mihi ignota gaudet. Habet etiam Cl. Smith.

Radix carnosa, obconico-fusiformis, multicaulis. Folia pinnata, 5-7-iuga, pubescentia, rhachi pilis patentibus hirta, pinnis ovatis, pinnatifidis: pinnulae approximatae, ovatae, plerumque 2-3-fidae, lobulis brevibus, ovatis, acutis: — radicalia magna, in orbem humi expansa, petiolo lato hirto longiora: caulina exteriora etiam petiolata, interiora vero sessilia, plerumque opposita. Caules prostrati, plerumque foliis vix longiores, simpliciusculi, crassi, hirti, in planta senescente fere ut folia in orbem positi. Stipulae scariosae, magnae, nonnunquam rubellae. Pedunculi radicales et axillares, foliis radicalibus breviores, umbellati, saepius multiflori, infra pedicellos involucrati. Flores dilute rubri, parvi, calyce hispido, phyllis patentibus, striatis, 3-nerviis. Petala oblonga, integra, basi subpilosa: supremum reliquis paulo maius: inferiora 2 mediis paulo minora. Arilli oblongi, distincte pilosi; aristae intus barbatae, pilis inferioribus praelongis, spiris approximatis. (D. v.)

Hab. secus vias, et in pascuis aridis, etiam montanis ubique. — Fl. vere, aestate et autumno. ♂ v. ♃.

γ Chaerophyllum, maius, caulibus adscendentibus, pinnis bipinnatifidis: lobis lanceolatis acutissimis.

Hall. Helv. et Enum. l. c. var. *α*. *G. cicutarium* Clairv. Man. 152. *Er. cicutarium* Sut. Fl. Helv. 2. p. 76. Heg. 2. p. 92. Wahlenb. Helv. 128. Mur. Bot. Val. 66. *G. cicutae folio, maius inodorum* C. B. Basil. 90.

G. Chaerophyllum Cavan. in Enc. 2. p. 667. *Er. cicutarium* Willd. Sp. Pl. 3. p. 629. Lois. Fl. Gall. 424.

G. cicutarium Fl. Dan. t. 986. *G. Chaerophyllum* Cavan. Diss. 4. p. 226. tab. 95. fig. 1. Schkuhr Handb. tab. 190 b? (ob pubescentiam glandulosam syn. dubium). Engl. Bot. 25. tab. 1768. — Fuchs Hist. 204. Dod. Pempt. 63. fig 1. Tab. Kräuterb. 124. fig. 4.

δ idem, foliorum lobulis distantibus. Vill. l. c. var. C.

ε *pilosissimum*, insubricum, a summo HALLERO indicatum: an ad priorem posterioremve formam spectet, nescio. An *G. pilosum* Thuill. Fl. Par. ed. 2. tom. 1. p. 347?

A priori forma (α et β) differt statura multo maiore, hirsutie copiosiore, caulibus cubitalibus et ultra, adscendentibus v. decumbentibus, foliorum pinnis bipinnatifidis, pinnulis 5-7-fidis, lobis oblongis lanceolatis peracutis, foliis caulinis sessilibus, pedunculis plerumque 7-8-floris, stipulis magnis, scariosis, triangularibus, nervo viridi percursis, odore magis foetido. Petala obovata, calyce maiora. Cotyledones (optime monente Cl. CAVANILLES, cuius observationem experientia mea confirmavit) trilobae, cordatae, segmento medio longiore. (D. v.)

Hab. ad agrorum marginem. δ *Neviduni.* ε in Helvetia italica. HALLER. — Fl. aestate. ♂ aut ♃.

1560. GERANIUM *moschatum* L. — G. procumbens, foliis pinnatis: pinnis subpetiolulatis basi inaequalibus pinnatifido-incisis, petalis aequalibus. (Sp. 2. Gall. *Géranium musqué.*)

Hall. Helv. 945. Enum. 369. n. 13. Clairv. Man. 153. *Erodium moschatum* Sut. Fl. Helv. 2. p. 76. Heg. 2. p. 92. Mur. Bot. Val. 66.

L. Sp. Pl. 951. Cavan. in Enc. 2. p. 667. Allion. Pedem. n. 1395. *Er. moschatum* Dec. Fl. Fr. 4533. Prodr. 1. p. 647. n. 23. Smith Brit. 728. Willd. Sp. Pl. 3. p. 631.

Cavan. Diss. 4. pag. 227. tab. 94. fig. 1. Engl. Bot. 13. tab. 902. Jacq. Hort. V. 1. tab. 55. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 5. tab. 14. — Riv. Pent. Irr. tab. 110. Blackw. tab. 150. (var. acaulis).

Er. moschatum Schl. Thom. exs.

Odore valido, moschato, pubescentia molliore, breviore et glandulosa statim ab omnibus prioris varietatibus dignoscitur. Herba etiam maior, ramosior, decumbens potius quam prostrata. Folia opposita (quorum alterum multo maius longeque petiolatum: alterum vero parvum, subsessile), pinnis utrinque 3 v. 4, plerumque alternis, modo subrotundis, modo oblongis, magnis, varie incisis, obtusis, inferioribus subpetiolatis, terminali saepius triloba. Stipulae magnae, ovatae, scariosae. Pedunculi folio multo longiores, 4–12-flori. Flores purpurascentes, fere prioris, phyllis trinerviis, pubescentibus, glandulosis, mucrone crasso terminatis. Petala calyce non multo longiora, lineis tribus saturatioribus distincta. Rostrum fructus sescunciale v. biunciale; arilli pubescentes. (D. v.)

Planta, ut videtur, exotica, hinc inde spontanea occurrit; v. gr. *Genevae à Plain-palais.* I. B. nimirum si planta dubia, de qua verba facit, vere huc pertinet. *Biennae*, ante urbis portas; circa *Muttenz* et *Augustae Rauracorum.* HALLER. Ad thermas *Leucenses.* Rev. MURITH. Frequens in hortis colitur. — Fl. aestate. ⊙.

OBS. Stamina 10 observavit HALLERUS. Ego tantum 5 fertilia vidi. Cotyledones huic speciei pinnatifidas adscribit LINNAEUS.

1561. GERANIUM *ciconium* L. — G. foliis pinnatis: pinnis laciniato-pinnatifidis dentatis: rhachi dentato-alata, caule adscendente, pedunculis paucifloris. (Sp. 3. Gall. *Géranium bec de cigogne.*).

Hall. Helv. 946. Enum. 370. n. 15. *Er. ciconium* Sut. Fl. Helv. 2. p. 76. Heg. 2. p. 92. Mur. Bot. Val. 66.

L. Sp. Pl. 952. Cavan. in Enc. 2. p. 668. Vill. Delph. 3. p. 368. Allion. Pedem. n. 1393. *Er. ciconium* Dec. Fl. Fr. 4535. Prodr. 1. p. 646. n. 20. Willd. Enum. H. B. 699. Sp. Pl. 3. p. 629. Bieb. Cauc. n. 1335.

Jacq. Hort. V. 1. tab. 18. Cavan. Diss. 4. p. 228. tab. 95. fig. 2.

Er. ciconium Schleich. rar. exs. cent. n. 72. (planta culta). Thom. exs.

Smith Brit. 729. Vill. Delph. 3. p. 369? (Ex descr. fortasse var. intermedia *phaei* et *lividi*).

Cavan. Diss. 4. p. 210. tab. 89. fig. 2. Engl. Bot. 5. t. 322. Fl. Dan. tab. 987. Schkuhr Handb. tab. 190 α. — Clus. Hist. 2. p. 99. fig. 1? (ob floris colorem in descr. indic.). I. B. Hist. 3. p. 477. fig. 3? (eadem planta).

Schl. Thom. exs.

Radix crassa, medulla farcta, extus rubra. Caulis valde nodosus, erectus, pilis patentissimis, plus minus numerosis, simplicibus conspersus, 1-4-pedalis, superne multiflorus, apicem versus saepius fusco maculatus. Folia ultra medium inaequaliter 7-loba, pubescentia, mollia, rugosa; lobi approximati, pinnatifido-incisi, dentibus obtusis: inferiora longe petiolata, opposita: superiora alterna, subsessilia: summa parva, profunde triloba. Stipulae membranaceae, ovato-lanceolatae. Pedunculi pilosi, folio longiores, bracteis lanceolatis. Flores pulchri, mediocres. Calycis phylla obsolete trinervia, longe ciliata, late ovata, obtusissima, mucrone crassiusculo terminata, basi fusco maculata. Corolla planissima, calyce duplo maior, petalis basi pilosiusculis, acuminato-cuneatis, limbo rotundato, superne serrulato undulatoque, „ungue albo, radiis 5 acutis picto, quasi stellulam faciente" Haller, ceterum atro-purpureo, colore in herbariis diu perdurante. Stamina inferne pilosa. Arilli basi pilosi, superne rugis repandis transversis profunde exarati. Semina magna, elliptica, laevia. „Ruptis petalis succus sanguineus effluit." Haller. (D. s.)

Hab. in pratis submontanis non infrequens. *Bernae in der Enge*, in pratis suburbanis et ad vias *des Altenbergs*. Circa villam *Wabern* prope lapicidinam. In M. *Dessenberg*. Supra lacum *Biennensem*. *A la Ferrière*, *à Clermont*, *à Boudevilliers*, *aux Convers* in pomariis, *à la Brevine*; in M. *Thoiry*. Haller. *Vitoduri*. Cl. de Clairville. *Basileae* circa *Crenzach*, *Langenbruk*, *Badenweiler*. Cl. Hagenbach. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

1564. Geranium *lividum* L'hér. — G. pedunculis oppositifoliis calycibusque lanceolatis oblongis submuticis pilosissimis, petalis planis undulatis, arillis superne rugosis. (Sp. 6. Gall. *Géranium livide.*)

Hall. Helv. 935. Enum. 368. n. 10 β. Emend. III. n. 190. V. n. 27. Sut. Fl. Helv. 2. p. 78. Heg. 2. p. 94. Clairv. Man. 153. Mur. Bot. Val. 70.

L'hér. Ger. Ait. Kew. 2. p. 334. Willd. Sp. Pl. 3. p. 701. Pers. Syn. 2. p. 235. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 740. in obs. n. 25. *G. patulum* Vill. Delph. 3. p. 371. *G. phaeum* γ *lividum* Dec. Prodr. 1. pag. 641. n. 32. *G. phaeum* β Lam. Enc. 2. p. 658? Dec. Fl. Fr. 4543.

L'hér. l. c. tab. 39.

Thom. Schleich. exs. *G. subcaeruleum* Schleich. in cat. prior.

A *G. phaeo* differt: pilis caulis, pedunculorum phyllorumque longioribus et crebrioribus, foliorum plerumque omnium alternorum lobis angustioribus, stipulis lineari-lanceolatis, phyllis oblongis, lanceolatis, superne angustatis, mucronulo tenuissimo vixque conspicuo terminatis, denique petalis valde dilatatis, obtusissimis, margine undulato-plicatis, perinde planissimis, ungue albo, paene supra basin macula deltoidea, livide caerulea, radiis etiam 5 divergentibus distinctis insignitis, limbo lilacino v. ex purpureo pallide caerulescente. (D. v.)

Hab. in pascuis sylvisque alpinis Helvetiae occidentalis non rarum. In *Aquileiensibus* passim. In M. *Luan*; in lapidosis, qua a *Veige* versus *Drapel* descenditur; circa molendinum *Grand-champ*. Prope *Valorsine*. In valle *Kienthal*. Etiam prope *Chillon*. Haller. In Alpibus supra *Bex*; circa *Fenalet*, *Trient*; in M. *Fouly* etc. Rev. Murith. *Sur Jaman*; in sylvis prope cacumen M. *Tommaley* supra *l'Etivaz*. — Fl. Iun. et Aug. ♃.

Obs. „Satis vicinae plantae (*G. phaeum* et *lividum*) tamen differunt." Haller. Nisi Vir summus separasset, fortasse eas pro varietatibus insignibus habuissem. Ceterum hancce pulchram stirpem omnium primus descripsit.

1565. Geranium *nodosum* L. — G. subpubescens, foliis caulinis trilobis acuminatis serratis, petalis magnis emarginatis, arillis adpresse pilosis. (Sp. 7. Gall. *Géranium noueux.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 94.

L. Sp. Pl. 953. Cavan. in Enc. 2. p. 657. Willd. Sp. Pl. 3. p. 701. Dec. Prodr. 1. p. 646. n. 24. Smith Brit. 730. Dec. Fl. Fr. 4515. Vill. Delph. 3. p. 369. Bert. Amoen. Ital. 167.

Cavan. Diss. 4. p. 208. tab. 80. fig. 1. Engl. Bot. 16. tab. 1091. — Clus. Hist. 2. pag. 101. fig. 1 et 2. I. B. Hist. 3. p. 478. fig. 1. (rudis).

Schl. Thom. exs.

Radix „tuberosa" Smith, infra caules gracilis, squamosa. Caules compresso-angulosi, obsolete subpubescentes, dodrantales, pedales, erectiusculi, parum foliosi, ramis patulis. Folia utrinque subpubescentia, lucida, profunde lobata, lobis magnis, divergentibus, acuminatis, grosse serratis, serraturis mucronatis, ovatis, inaequalibus: radicalia et inferiora longissime petiolata, 5-loba: caulina opposita, 3-loba, subsessilia. Stipulae rubellae, lanceolato-acuminatae. Pedunculi longissimi, pubescentes, bracteis elongatis, lineari-acuminatis. Flores magni, speciosi, phyllis oblongis, trinerviis, glabriusculis, arista rubra 2 lineas longa terminatis. Petala calyce multo maiora, striata, purpurea, limbo lato, bilobo. Arilli undique adpresse pilosiusculi. Rami pedunculique basi rubicundi, bulboso-geniculati, unde nomen. (D. v.)

Hab. in sylvis Helvetiae insubricae, rarum. *Lugani.* Rev. Verda. *Genuae* in pratis legi. — Fl. Aprili–Iulio. ♃.

Obs. Planta, monente celeberr. Smith montes Britanniae nonnisi boreales incolit, apud nos vero tantum in parte Helvetiae maxime australi reperitur. Eadem anomalia geographica *Paronychia verticillata* secus ripas lacuum italicorum neque alibi in Helvetia crescit, quam in Germania boreali a Cl. Meyer, auctore egregiae Iuncorum monographiae, lectam accepi.

1566. Geranium *sylvaticum* L. — G. caule dichotomo-corymboso, foliis palmatis subseptemlobis inciso-serratis, petalis subemarginatis crenulatisve, staminibus subulatis, arillis pilosis. (Sp. 8. Gall. *Géranium des bois.*)

Hall. Helv. 932. Enum. 367. n. 9 *α.* Sut. Fl. Helv. 2. p. 78. Heg. 2. pag. 95. Clairv. Man. 153. Mur. Bot. Val. 70. Wahlenb. Helv. 129. I. I. Scheuchz. Alpin. It. 7. p. 512.

L. Sp. Pl. 954. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 703. Dec. Prodr. 1. pag. 641. n. 35. Fl. Fr. 4546. Smith Brit. 731. Vill. Delph. 3. p. 373. Bieb Cauc. n. 1314. *G. batrachioides* Cavan. in Enc. 2. p. 659.

Engl. Bot. 2. tab. 121. Fl. Dan. tab. 124. *G. batrachioides* Cav. Diss. 4. p. 211. tab. 85. fig. 2. Clus. Hist. 2. p. 99. fig. 2. (*bene*).

β glabriusculum, petalis emarginatis. — Dec. Fl. Fr. l. c. *α.*

γ—*δ* flore albo et fl. albo lineis purpureis vario. Hall. Helv. *β* et *γ*; utraque var. ex Gagnebin.

Radix nigrescens, crassa, verticalis. Caulis erectus, pedalis, cubitalis, inferne nudus, simplex, parum foliosus, ramosus, plus minusve pilosus, pilis patentibus. Folia mollia, hirsuta, dorso subreticulata pallideque virentia, subpeltato-palmata, profunde 5-loba, lobis oblongis, pinnatifido-incisis, extimis iterum alte bilobis: radicalia ut inferiora longissime petiolata: caulina omnino opposita: summa parva, subsessilia, irregulariter trifida. Paniculae terminales corymbosae, bi- et trichotomae, ad divisiones foliosae, ramis longe divergentibus. Stipulae rubellae, lanceolato-acuminatae. Pedunculi 1-3-unciales, pilis crebris, patentibus, articulatis, subglandulosis hirsuti, nonnunquam triflori, „per maturationem erecti." Cl. Hagenbach. Flores numerosi, magni, violacei, phyllis ovato-lanceolatis, trinerviis, villosis, arista sesquilineam longa, perinde pilosa terminatis, margine late scariosis. Petala calyce multo maiora, inferne venis 3 albidis distincta,

ungue sensim attenuato, ciliato, limbo rotundato, obtusissimo, plerumque subcrenulato, rarius emarginato. Stamina apice subulata, ultra medium ala ciliata, superne sensim angustata instructa; antherae saturate violaceae. Arilli superficie aequales, undique villosi; rostrum 6-9 lineas longum, pubescens. Semina laeviuscula, fusca. (D. v.)

Hab. in montibus secus rivos etiam in pascuis pratisque frequens. *Bernae im Sulgenbach. A Roche au Prépourrri* et *aux Mosses.* In *Argovia* vulgare. *Tobinii.* Amiciss. Suter. In vallibus *iuranis* circa *Bellelai*; in vallibus *Ursaria* et *Lepontia*; circa *Mendrisium.* Haller. In omnibus montibus nostris *iuranis* frequentissimum. Supra *Bonmont, sur la Dolaz,* supra *Longirod* etc. In pratis prope arcem *Chillon* secus viam regiam. — Fl. Iunio–Augusto. ♃.

1567. Geranium *palustre* L. — G. caule decumbente, foliis 9-lobis incisis facie scabris, petalis integerrimis, filamentis basi deltoideis, arillis rugosis. (Sp. 9. Gall. *Géranium des marais.*)

Hall. Helv. 709. Enum. 369 β. Sut. Fl. Helv. 2. p. 79. Heg. 2. p. 96. Clairv. Man. 153. Wahlenb. Helv. 129. Mur. Bot. Val. 70.

L. Sp. Pl. 954. Willd. Sp. Pl. 3. p. 703. Dec. Prodr. 1. p. 642. n. 41. Cav. in Enc. 2. p. 659. Dec. Fl. Fr. 4547. All. Pedem. n. 1400.

Cavan. Diss. 4. p. 24. tab. 85. fig. 2. Fl. Dan. tab. 596. Dill. Elth. 160. tab. 126.

Caulis teres, subdeflexo-pilosus, ramosus, diffusus, decumbens adscendensve, cubitalis, sesquicubitalis. Folia palmato-5-loba, dorso pilosiuscula, facie pubescentia et retrorsum scabra, lobis inaequalibus, obtusis, scabriusculis, incisis, dentibus rotundatis mucronulatis; lobi extimi paulo minores, extrorsum appendiculati: — caulina opposita: suprema triloba, subsessilia. Petioli plerique longi, affatim villosi. Stipulae albidae v. viridiusculae, anguste lanceolatae, longae, in aristam desinentes. Sic et bracteae. Pedunculi solitarii, axillares, praelongi, villosi,

erecti, pedicellis demum reflexis s. declinatis. Flores grandiusculi, sanguinei, demum caerulescentes, phyllis ovatis, striatis, 3-5-nerviis, subpubescentibus, arista valida terminatis. Petala integerrima, limbo rotundato. Stamina pentadynamica, filamentis glabris, setaceis, basi dilatato-deltoidea. Arilli subpubescentes, basi et praecipue apice hispido-pilosi, (in planta saltem sicca) plicis transversis corrugati. Semina minute striata. (D. v.)

Hab. ad fossas secus sepes locis humidiusculis passim. Circa *Roche*; *Penniluci*; *au mont d'Arvel.* Inter *Lucernam* et *Willisau.* Prope *Altorf* et *Tusis.* — Inter *Wesen* et *Lachen* etc. Haller. *Basileae.* Cl. Hagenbach. In Helvetia orientali, vulgo. Cl. Wahlenberg. In pratis udis *Valesiae.* Rev. Murith. Circa *Urbam*, in paludibus. Cl. Monnard. *Lausannae.* — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1568. Geranium *aconitifolium* L'hér. — G. caule dichotomo-corymboso, foliis palmatis septemlobis subpinnatifidis, petalis integriusculis, staminibus subulatis, arillis pubescentibus. (Sp. 10. Gall. *Géranium à feuilles d'Aconit.*)

Hall. Helv. 936. (excl. syn.) Emend. VI. n. 43. Sut. Fl. Helv. 2. p. 78. Heg. 2. p. 96. Mur. Bot. Val. 70. *G. striatum* (non L.) Clairv. Man. 153.

Willd. Sp. Pl. 3. p. 704. Pers. Syn. 2. p. 235. Dec. Fl. Fr. 4548. Prodr. 1. pag. 642. n. 42. *G. rivulare* Vill. Delph. 3. p. 372. *G. pratense?* Cavan. in Enc. 2. p. 659.

L'hér. Geran. tab. 90. Vill. l. c. tab. 40. *G. pratense* Cavan. Diss. 22. p. 293. tab. 87. fig. 1?

Schl. Thom. exs.

Radix crassa, squamosa, „fibris ad medium incrassatis" Villars. Caulis erectiusculus adscendensve, anguloso-sulcatus, glaber vel subpubescens, inferne longe nudus simplexque, apice ramosus v. dichotomo-corymbosus, ramis foliolosis, pubescentibus. Folia utrinque pilis brevissimis nitidis pubescentia, dorso pallida, subpeltata, profundissime 5-6-lobata; lobis

extimis distincte bilobis, reliquis trilobatis, omnibus angustioribus quam in *sylvatico*, fere cuneatis, subpinnatifidis, inferne trinerviis, (nervis validis, basi saepius denudatis) laciniis lanceolatis, acutis, incisis dentatisve: radicalia et inferiora alterna, longissime petiolata: superiora subsessilia, opposita, multo minora. Bracteae oblongae, lanceolatae. Pedunculi rarius triflori, quandoque semel dichotomi, inaequales, pilis patentibus hirsuti. Flores paulo minores quam prioris, „fere *Acetosellae* primae (*Oxalidis Acetosellae*)" Haller, phyllis ovato-oblongis, 3- v. obscure 5-nerviis, pilis longis patentibus hirsutis, arista valida terminatis. Petala conniventia, rotundata, obsolete emarginata, calyce triente maiora, alba, venis ramosis (neque tamen anastomosantibus), purpureis picta. Stamina fere *sylvatici*. Arilli pilosiusculi, in planta sicca plicis transversis corrugati*). Rostrum validum, pubescens. Semina punctato-scabra. (D. v.)

Hab. in Alpibus *valesiacis* rarum. In M. *Moro* supra vallem *Saas*. Haller. In valle *Saas*, *au portail de Fouly*, in M. *Catogne*. Rev. Murith. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

1569. Geranium *pratense* L. — G. caule piloso, foliis subseptempartitis lobato-pinnatifidis, petalis integris, staminibus setaceis basi abrupte dilatatis, arillis pubescentibus. (Sp. 11. Gall. *Géranium des prés.*)

Hall. Helv. 931. Enum. 367. n. 8. Sut. Fl. Helv. 2. p. 79. Heg. 2. p. 96. Clairv. Man. 153. Mur. Bot. Val. 70? *G. batrachioides, Gratia Dei germanorum* C. B. Basil. 89.

L. Sp. Pl. 954. Willd. Sp. Pl. 3. p. 705. Dec. Prodr. 1. p. 641. n. 36. Smith Brit. 732. Dec. Fl. Fr. 4549. Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. p. 244. Bieb. Cauc. n. 1345.

Engl. Bot. 6. tab. 404. Schkuhr Handb. tab. 190 b. Fuchs Hist. 208. Clus. Hist. 2. p. 100. fig. 1. (perperam glabrum). Dod. Pempt. 63. fig. 2. (*eadem*). I. B. Hist. 3475. (*mala*).

---

*) In eodem statu capsulae *G. sylvatici* et *palustris* eiusmodi plicas transversas ostendunt.

Schleich. Thom. exs.
β fl. albo.

G. sylvatico et *aconitifolio* affine, utroque tamen multo maius. Dignoscitur caule cubitali et ultra, erecto, praecipue superne pilis satis longis, subdeflexis, articulatis, glanduliferis, foliis prioris simillimis, sed fere usque ad basin partitis, subpubescentibus, rugosis, radicalibus vix peltatis, circumscriptione nempe propemodum semicirculari, petiolis tomentosis, pedicellis „demum reflexis" Hag., floribus maximis, caeruleis. Phylla late ovata, pilosa, aristata, obsolete 5-nervia, nervis extimis evanidis. Petala calyce multo maiora, venosa, integra, patentia. Filamenta setacea, glabra, basi subito utrinque alato-dilatata et fere deltoidea, subciliata. Arilli pubescentes, aequales, nec corrugati; rostrum validum, pilosum. Semina punctata. (D. s.)

Hab. in pratis, rarum. In montibus circa *Genevam*. I.B. *Basileae* circa *Crenzach*, C. B., in coemeterio *D. Petri* et in pratis suburbanis. Cl. Staehelin. *Badae* et prope *St.-Urban*; *au Cret de la Ferrière* et *aux Etablins*. Cl. Gagnebin. β nisi fallor, in montibus *iuranis* supra *Nevidunum* lecta est. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1570. Geranium *pyrenaicum* L. — G. caule erecto superne dichotomo, foliis oppositis orbiculato-reniformibus semi-5-7-lobis, phyllis muticis, petalis bilobis, arillis subpubescentibus. (Sp. 12. Gall. *Géranium des Pyrénées*.)

Hall. Helv. 939. (ob descr. egregiam, syn. tamen excl.) Enum. 366. n. 5? Sut. Fl. Helv. 2. p. 80. Heg. 2. p. 96. Wahlenb. Helv. 129. Clairv. Man. 153. Mur. Bot. Val. 70. Hoepfn. Mag. 4. p. 32. *G. folio malvae rotundo?* C. B. Basil. 90.

L. Mant. 97 et 257. Willd. Sp. Pl. 3. p. 708. Dec. Prodr. 1. p. 643. n. 50. Cavan. in Enc. 2. p. 655. Vill. Delph. 3. p. 376. Dec. Fl. Fr. 4552. Smith Brit. 735. Bieb. Cauc. n. 1248.

Cavan. Diss. 4. p. 203. tab. 79. fig. 2. Engl. Bot. 6. t. 405.

Sturm Fl. Germ. I. fasc. 5. tab. 13. Schkuhr Handb. tab. 190 b. (fructus). Barrel. Ic. 40.

Radix intus extusque rubella, crassissima, praelonga. Caules erecti, rarius decumbentes, cubitales, sesquicubitales, superne subpubescentes et multoties dichotomi, inferne pilis patentibus simplicibus hirsuti. Folia mollia, villosa, nervosa: radicalia longissime petiolata, orbiculato-reniformia, usque ad medium 7-loba, lobis contiguis nec divergentibus, iterum apice trifidis, lobulis obtusis integris v. 3-dentatis, extimis semibilobis: caulina opposita, semiquinqueloba, lobis distantibus: suprema sessilia, parva, tripartita, saepe integerrima. Stipulae spadiceae v. rubrae, lanceolato-lineares. Pedunculi pubescentes, pedicellis demum refractis. Flores speciosi, caerulei vel purpurascentes, phyllis obsolete 3-nerviis, pubescentibus, glandula rubra mucronulatis. Petala calyce saltem duplo maiora, lineis 3 saturatioribus inferne notata, profunde obcordato-biloba*). Arilli aequales, brevibus pilis pubescentes. Semina laevissima. Foetet. (D. v.)

Hab. secus vias et in pratis, vulgo. In vallibus *des Oberlands*. Hoepfner Mag. In pago *abbatiscellano* in *Neuenalp* ad *Kronenberg*. Cl. Wahlenberg. In M. *Kamor* et circa *Rheineck*. Cl. Custor. In pago *vaudensi* ubique. — Fl. per totam aestatem. ♃.

II. Annua.

1571. Geranium *pusillum* L. — G. pubescens, caule diffuso, foliis palmatis incisis, floribus semidecandris, phyllis muticis petala emarginata subaequantibus, arillis pubescentibus. (Sp. 13. Gall. *Géranium fluet.*)

Hall. Helv. 940. Enum. 366. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 82. Heg. 2. p. 100. Clairv. Man. 153. Wahlenb. Helv. 126. Mur. Bot. Val. 70.

---

*) „Fasciculus pilorum similis alis parvis pedalibus Dei Mercurii ad utrumque latus baseos cuiusvis petali, hanc speciem optime ab affinibus distinguit." Cl. Custor not. ined.

L. Sp. Pl. 957. Willd. Sp. Pl. 3. p. 713. Dec. Prodr. 1. p. 643. n. 52. Smith Brit. 734. Dec. Fl. Fr. 4558. Vill. Delph. 3. p. 378?? Bieb. Cauc. n. 1352. *G. malvaefolium* Lam. Fl. Fr. 3. p. 18. Cavan. in Enc. 2. p. 654. Vill. Delph. 3. p. 378.

Cavan. Diss. 4. pag. 202. tab. 83. fig. 1. Schkuhr Handb. tab. 190 b. Vaill. Par. 79. tab. 15. fig. 1. — Fuchs Hist. 205.

G. molle (non L.) Schl. exs.

β *humile*, minimum, foliis tenuius divisis. — Hall. Enum. 366. n. 4. *G. humile* Cavan. Diss. 4. p. 202. tab. 83. fig. 2. Rai Syn. 359. tab. 16. fig. 2.

Radix albida, ramosa, multicaulis. Caules patuli, diffusi, saepe procumbentes, pubescentes neque pilosi, ramosi, vix pedales. Folia petiolata, mollia, villosa, orbiculata, saltem ad duos trientes subinaequaliter 7-loba, lobis trifidis, latescentibus, obtusis, segmentis saepius denticulatis: caulina plerumque opposita. Stipulae villosae, albidae v. spadiceae. Flores parvi, numerosi, caerulei, pedunculis plerisque axillaribus neque oppositifoliis, pubescentibus. Phylla pilosa, trinervia, ovato-lanceolata, acuta, mutica v. obsolete mucronata. Petala calycem aequantia v. paulo longiora, emarginata. Stamina decem, alternis obsoletis sterilibus. Arilli aequales, nec rugosi, undique pubescentes. Semina laevia. (D. v.)

Hab. secus vias locisque ruderatis vulgatissimum. — Fl. per totam aestatem. ⊙.

1572. Geranium *molle* L. — G. patenti-pilosum, foliis orbiculatis lobatis, pedunculis oppositifoliis, phyllis mucronatis petala subbiloba subaequantibus, arillis glabris corrugatis. (Sp. 14. Gall. *Géranium mollet.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 81. (syn. Hall. excl.). Heg. 2. p. 98. Clairv. Man. 153. Mur. Bot. Val. 70.

L. Sp. Pl. 955. Willd. Sp. Pl. 3. p. 710. Dec. Prodr. 1. p. 643. n. 51. Cavan. in Enc. 2. p. 655. Dec. Fl. Fr. 4554.

Vill. Delph. 3. pag. 377. Smith Brit. 731. Bieb. Cauc. n. 1351. (syn. Linn. dubium facit vir celeberr.). Bert. Amoen. Ital. 167.

Cavan. Diss. 4. p. 203. t. 83. fig. 3. Engl. Bot. 11. tab. 778. Fl. Dan. t. 679. Schkuhr Handb. tab. 190 b. Vaill. Paris. tab. 15. fig. 3. Dod. Pempt. 63. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 123. fig. 1. (icon. veterum incertae).

Olim pro *G. malvaefolio* vendidit exs. Cl. Schleicher.

Ab *affinibus* facile dignoscitur pilis in petiolis cauleque longis, crebris, patentissimis, caule plerumque minus ramoso, altitudine admodum variabili, foliis imis oppositis, molliter pilosis, ceteris alternis pedunculoque oppositis, 5-7-lobatis, minus profunde quam in *pusillo* divisis, lobis divergentibus, perinde trifidis, stipulis spadiceis albisve, latioribus, obtusiusculis, laceris, quandoque bifidis, ac praecipue arillis glaberrimis, potissimum superne rugis transversis, crenulatis exaratis. Flores alterni, parvi, sanguinei, petalis caeruleis, dorso pallidioribus, subbilobis, calycem parum superantibus eoque tamen nonnunquam fere duplo longioribus. Phylla trinervia, pilosa, late ovata, apice inflexo-mucronulata. Rostrum breve, crassum. Semina laevia. (D. v.)

Hab. locis similibus, parcius. *Neviduni* hinc inde. — Fl. Aprili-Augusto. ⊙.

1573. Geranium *rotundifolium* L. — G. cano-pubescens, ramosissimum, foliis reniformibus, petalis subemarginatis, phyllis mucronatis, arillis pubescentibus, seminibus reticulatis. (Sp. 15. Gall. *Géranium à feuilles rondes.*)

Hall. Helv. 941. Enum. 365. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 82. Heg. 2. p. 99. Clairv. Man. 154. Mur. Bot. Val. 70.

L. Sp. Pl. 957. Willd. Sp. Pl. 3. p. 712. Dec. Prodr. 1. pag. 643. n. 53. Cavan. in Enc. 2. pag. 661. Dec. Fl. Fr. 4557. Smith Brit. 736. Vill. Delph. 3. p. 379. Bert. Amoen. Ital. 188.

Cavan. Diss. 4. p. 214. tab. 93. fig. 2. Engl. Bot. 3. t. 157.

Caulis ramosissimus, patulus, saepe decumbens, pilis numerosissimis, brevibus, approximato-articulatis, glanduliferis incanisque pubescens; hinc herba viscosa et odorata. Folia omnia longe petiolata, pubescentia, incana, reniformia, usque ad trientem dimidiamve partem 5-7-lobata, lobis modice latescentibus, ovatis, saepe 3-fidis: summa alterna, basi truncata: reliqua opposita. Pedunculi axillares, petiolis saepe breviores. Flores parvi, numerosissimi, phyllis pilosiusculis, ovato-lanceolatis, 3-nerviis, apice mucronatis v. arista parva lineam vix dimidiam longa terminatis. Petala plerumque calyce parum longiora, integra v. subemarginata, rosea, lineis tribus saturatioribus notata, basi albida. Arilli pilosi, aequales, ut in prioribus carinati. Rostrum semunciam et ultra longum, pubescens. Semina elegantissime alveolato-reticulata. (D. v.)

Hab. locis apricis, rupestribus arenosis, regionum praecipue calidiorum, passim. *Basileae.* Cl. Hagenbach. Circa *Montreux*; *à St.-Tryphon*; in scopulis supra *Biennam.* Etiam in hortis sponte provenit. Haller. *Octoduri* et prope *Branson.* Rev. Murith. Circa *Bex*; *Neviduni* frequens. — Fl. Iunio - Augusto. ⊙.

1574. Geranium *dissectum* L. — G. foliis 5-7-partitis: partitionibus subtrifidis linearibus, petalis emarginatis, phyllis aristatis, arillis hirsutis, seminibus reticulatis, pedunculis brevibus. (Sp. 16. Gall. *Géranium disséqué.*)

Hall. Helv. 937. Enum. 366. n. 6. Sut. Fl. Helv. 2. p. 82. Heg. 2. p. 99. Clairv. Man. 153. Mur. Bot. Val. 70. Wahlenb. Helv. 126. *G. batrachioides*, *collum gruis Germanorum* C. B. Basil. 89.

L. Sp. Pl. 956. Willd. Sp. Pl. 3. p. 712. Dec. Prodr. 1. p. 643. n. 56. Cavan. in Enc. 2. p. 653. Dec. Fl. Fr. 4556. Smith Brit. 737. Vill. Delph. 3. p. 381. Bieb. Cauc. n. 1353.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 15. tab. 5. Cavan. Diss. 4. p. 199. tab. 78. fig. 2. Engl. Bot. 11. tab. 753. Fl. Dan. tab. 936. Vaill. Paris. tab. 15. fig. 2. — Fuchs Hist. 207. I. B. Hist. 3. p. 474. fig. 1.

β *nanum*. *G. pusillum* Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 12. tab. 5. (Aut huc, aut ad *columbinum* omnino spectare videtur).

Radix teres, divisa. Caules erecti v. obliqui, remote foliosi, superne ramosi, pilis deflexis plus minus longis hirsuti, pedales et ultra. Folia pubescentia, petiolata, 5–7-partita, partitionibus distantibus, angustis, profunde 3–5-fidis, laciniis inaequalibus, linearibus: radicalia longissime petiolata, partitionibus paulo minus profundis, latioribus, cuneatis: caulina opposita: summa subtripartita. Pedunculi folio fere breviores, vix sescunciales. Flores parvi, numerosi, rubri, phyllis acute trinerviis, villosis, arista ciliata lineam dimidiam integramve longa terminatis. Petala calycem vix excedentia v. breviora, leniter emarginata. Arilli vix carinati, hirsuti, sic et rostrum. Semina eleganter reticulato-insculpta. (D. v.)

Hab. ad sepes et in agris. — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

Obs. Cl. Hegetschweiler in iconographia suspicatur, *G. pusillum* L. meram esse *dissecti* varietatem: quod quidem de planta in hoc opere depicta verisimillimum est; sed *G. pusillum* genuinum non modo habitu, sed etiam omnibus characteribus totaque indole a *dissecto* sane procul distat.

1575. Geranium *columbinum* L. — G. foliis quinquepartitis: partitionibus multifidis, petalis emarginatis, phyllis aristatis, arillis glabris, seminibus reticulatis, pedunculis longissimis. (Sp. 17. Gall. *Géranium colombin.*)

Hall. Helv. 938. Enum. 367. n. 7. Sut. Fl. Helv. 2. p. 81. Heg. 2. p. 98. Clairv. Man. 153. Wahlenb. Helv. 125. Mur. Bot. Val. 70.

L. Sp. Pl. 956. Willd. Sp. Pl. 3. p. 711. Dec. Prodr. 1. p. 643. n. 55. Cavan. in Enc. 2. p. 653. Smith Brit. 737.

Dec. Fl. Fr. 4555. Vill. Delph. 3. n. 381. Bieb. Cauc. n. 1354.

Cavan. Diss. 4. p. 200. tab. 82. fig. 1. Engl. Bot. 4. tab. 259. Fl. Dan. tab. 1222. Vaill. Paris. tab. 15. fig. 4.

β *nanum*. *G. pusillum* Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 12. t. 5?

Dissecto affine potissimum distinguitur pubescentia depressa, brevi, scabriuscula, caule debiliore, diffuso, foliorum partitionibus pinnatifidis, acutis, pedunculis folio multo longioribus, demum nonnunquam fere semipedalibus, floribus paulo maioribus, rubris v. caerulescentibus. Phylla magna, scabriuscula, dorso concava, acute trinervia, margine scariosa, arista lineam unam superante, setulis exasperata terminata. Petala aristae phyllorum apicem attingentia, tribus lineis saturatioribus notata, emarginata, denticulo interiecto. Arilli glaberrimi, acute carinati, rostro communi exasperato. Semina fere prioris. (D. v.)

Hab. iisdem locis, non rarum. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

1576. Geranium *bohemicum* L. — G. pilosissimum, foliis subquinquelobis trifidis dentatis, phyllis aristatis, petalis emarginatis ciliatis, arillis hirsutis. (Sp. 18. Gall. *Géranium de Bohème.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 80. Heg. 2. p. 97. Mur. Bot. Val. 70.

L. Sp. Pl. 955. Willd. Sp. Pl. 3. p. 708. Dec. Prodr. 1. p. 644. n. 60. Cavan. in Enc. 2. p. 656. Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. p. 244.

Cavan. Diss. 4. p. 206. tab. 81. fig. 2. Dill. Eltham. p. 159. tab. 133. fig. 160. Moris. Hist. 2. p. 511. s. 5. tab. 5. fig. 11. (*mala*. L.)

Schl. rar. exs. cent. . . . n. 71. (specim. culta?) Thom. exs.

Radix gracilis, longa. Pili in caule, petiolis, pedunculis calycibusque longi, argentei, patentissimi, simplices, intermixtis aliis multo brevioribus, articu-

latis, glandulosis viscosisque. Caulis bifurcatus v. dichotomus, teres, semipedalis, in planta culta pedalis et altior. Folia magna, opposita, petiolis breviora, mollia, rugosa, utrinque pilis brevibus lucidis pubescentia ciliataque, subquinqueloba, lobis cuneatis, trifidis, intermedio profundiore: extimis subbilobis; lobuli obtusi, integri et inaequaliter dentati. Stipulae lineari-lanceolatae, longae, pilosissimae. Pedunculi ad dichotomias praelongi, erecti: reliqui multo breviores. Flores caerulei, satis magni: phylla late ovata, subseptemnervia, arista pilosissima, lineas 1-2ve longa. Petala calyce maiora, in planta culta fere duplo longiora, dorso pallidiora, lata, emarginata, pilis brevibus ciliata. Stamina crebro ciliata, superne nuda subulataque. Arilli plumbei, undique pilosi; semina laevia, magna. (D. s.)

Hab. in sylvis abiegnis alpinis iugi borealis in *Valesia* inferiori, rarissimum. Supra *Morcles*. Cl. Schleicher. , In M. *Herbignon* et *aux mayens de Fouly*. Rev. Murith. — Fl. Iulio. ⊙.

Obs. Huic speciei cotyledones trifidas, lobo medio transverse truncato, fere ut in foliis *Liriodendri tulipiferi* tribuit summus Linnaeus. Amoen. Acad. 4. p. 323.

1577. Geranium *divaricatum* Ehrh. — G. foliis 3-5-lobis incisis: lobo altero exteriore maximo, petalis emarginatis, phyllis brevius aristatis, arillis hispidulis corrugatis. (Sp. 19. Gall. *Géranium étalé.*)

Mur. Bot. Val. 70. Heg. Fl. Helv. 2. p. 95.

Ehrh. Beytr. 7. p. 164. Dec. Prodr. 1. p. 644. n. 61. Willd. Sp. Pl. 3. p. 709. Enum. H. B. 716. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 760. Pers. Syn. 2. p. 236. Bieb. Cauc. n. 1350. *G. Winterli* Roth Catal. 2. p. 78.

Waldst. et Kit. Hung. 2. p. 130. tab. 123.

Schl. Thom. exs.

Caulis alterne ramosus, fistulosus, teres, pedalis et ultra, pilis patulis simplicibus longisque, et aliis viscidis glandulosis brevissimis. Rami longi, sub-

divaricati, bas' et ad singulos nodos floriferi. **Folia** caulina (in planta spontanea) omnia petiolata, utrinque pubescentia, scabriuscula, non magna, profundissime trilobata, lobis valde divergentibus, lanceolatis, ultra medium inciso-dentatis, obtusis, mucronulatis: altero laterali fere unciali, bilobo, lobulo extimo multo minore, integro vel inferne unidentato: lobus medius plerumque minor: extimus tertius adhuc minor breviorque, perinde bilobus: inferiora petiolo piloso breviora. **Petioli** foliorum superiorum breves, pilosissimi. **Stipulae** fere prioris. **Pedunculi** alterni, axillares, folio longiores, pedicellis refractis. **Flores** parvi, pallide purpurei, **phyllis** pilosiusculis, ovatis, acutis, subtrinerviis, arista brevi, subciliata terminatis. **Petala** calyce fere minora, emarginata. **Arilli** setis hispidis hinc inde conspersi, plicis approximatis undulatis transversis praecipue superne corrugati. **Semina** laevissima. (D. s.)

Hab. in vallibus alpinis iugi australis *Valesiae* mediae, rarissimum. In ipso vico *Vercoren* infra *Anniviers* et circa *Randa* in valle *D. Nicolai*. Amiciss. L. THOMAS. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙ (v. ♂ Willd. in Enum.)

1578. GERANIUM *lucidum* L. — G. glabriusculum, foliis orbiculatis quinquelobis, petalis integris, calyce corrugato pyramidato, arillis multicarinatis reticulatis. (Sp. 20. Gall. *Géranium luisant*.)

Hall. Helv. 942. Enum. 368. n. 11. Sut. Fl. Helv. 2. p. 81. Heg. 2. p. 98. Clairv. Man. 153. Mur. Bot. Val. 79. *G. lucidum* I. B. Hist. 3. p. 481.

L. Sp. Pl. 955. Willd. Sp. Pl. 3. p. 709. Dec. Prodr. 1. p. 644. n. 62. Cavan. in Enc. 2. p. 660. Smith Brit. 733. Dec. Fl. Fr. 4553. Vill. Delph. 3. p. 375. Bieb. Cauc. n. 1356. Bert. Amoen. Ital. p. 388.

Cavan. Diss. 4. p. 214. tab. 80. fig. 2. Engl. Bot. 2. p. 75. Fl. Dan. tab. 218. I. B. l. c. (*bene*). Chabr. Sciagr. 488. fig. 5. (*eadem*). Columna. Ecphras. 1. p. 138. tab. 137. (auct. HALLERO).

Schl. Thom. exs.

Radix gracilis, inferne fibrillosa, multiceps. Caules atro-rubentes, ramosi, pedales, apud nos saepe multoties breviores, ut tota planta glabriusculi, laeves, teneri, diffusi. Folia lucida, glabra v. pilis brevissimis adpressis sparsis subpubescentia, longissime petiolata, orbiculata, alte 5-lobata, lobis latis, obtusis, trifidis, mucronulatis: caulina opposita. Stipulae oblongae, acuminatae. Pedunculi folio fere breviores, bracteis minutis, brevissimis, pedicellis demum refractis. Flores parvi, eiusdem fere formae ac *robertiani*, dilute rosei. Calyx ovato-pyramidatus, glaberrimus, pentagonus, phyllis lanceolatis, margine late scariosis, mucronatis, plicis 3-5 transversis corrugatis. Petala calyce maiora, rosea, integra v. obsolete emarginata. Arilli multicostati, superne subpubescentes, rugoso-reticulati. Stamina setacea, calyce longiora. Odor fere sequentis. Adulta planta tota quanta rubescit. (D. v.)

Hab. ad rupes umbrosas madidasque, in Helvetia rarissimum. *Genevae* ad muros extra portam *de Rive*, copiosum olim vidit I. B. Nuper ibi non repertum. *Octoduri* ad rupes haud longe a colle *de la Batia*, et ad pedem M. *Ottan*. Rev. Murith. Ibidem quoque frequens legi. — Fl. Aprili et Maio. ⊙.

1579. Geranium *robertianum* L. — G. pilosum: foliis ternatis pinnatifidis, calyce pyramidato subdecagono, petalis integris, arillis reticulato-rugulosis. (Sp. 21. Gall. *Géranium Herbe-à-Robert.*)

Hall. Helv. 943. Enum. 369. n. 12. Sut. Fl. Helv. 2. p. 80. Heg. 2. p. 97. Clairv. Man. 153. Mur. Bot. Val. 70. Wahlenb. Helv. 125. *G. robertianum primum* C. B. Basil. 90.

L. Sp. Pl. 955. Willd. Sp. Pl. 3. p. 714. Dec. Prodr. 1. p. 644. n. 63. Cavan. in Enc. 2. p. 661. Smith Brit. 732. Dec. Fl. Fr. 4559. Vill. Delph. 3. p. 375. Bieb. Cauc. n. 1356. Bertol. Amoen. Ital. p. 388.

Cavan. Diss. 4. p. 215. tab. 86. fig. 1. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 10. tab. 5. Engl. Bot. 21. tab. 1486. Cnaum. Fl. Méd. 4. tab. 182. (*pulcherr.*) Fl. Dan. tab. 694. — Blackw. tab. 480. Fuchs Hist. 206. Dod. Pempt. 62.

Matth. 622. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 122. (*eadem*). I. B. Hist. 3. p. 480. fig. 2.

β fl. albo.

γ *alpinum*. Schleich. exs.

δ *purpureum*, minus, foliis minus laciniatis, arillis magis rugosis. Vill. Delph. 3. p. 374. tab. 40. — Schl. exs.

Radix fibrosa. Caules teneri, patuli, decumbentes, ramosissimi, pedales et cubitales. Pili patentes, longi, articulati, glandulosi. Rami basi eximie nodosi. Folia pleraque opposita et longe petiolata, utrinque pilis sparsis pilosiuscula, circumscriptione 3-5-angulari, ternata, foliolis petiolulatis, pinnatis v. saepius pinnatifidis, etiam bipinnatifidis, lobis rotundatis v. late ovatis, 3-5-dentatis, obtusis, mucronulatis. Stipulae lanceolatae. Pedunculi axillares, paucissimi oppositifolii: supremus quandoque dichotomus, nudus. Flores rosei, duplo maiores quam prioris, calyce ovato-pyramidato, subdecagono, pilosissimo, phyllis plerumque rubentibus, ovato-acutis, acute trinerviis, arista gracili longitudine variabili terminatis. Petala calyce duplo longiora, obovata, integra, inferne venis albis picta. Arilli subpubescentes, praecipue superne venis reticulatis rugulosi. Semina laevia. Odor ingratus. Autumno tota planta rubore suffunditur. (D. v.)

Hab. in maceriis, locis umbrosis et ad rupes ubique. β in M. *Wasserfall*. I. B. Ad adscensum M. *Bolligerberg*. Haller. Prope *Genollier* ad viam, qua *Nevidunum* itur. γ et δ in Alpibus. — Fl. Maio-Octobri. ☉.

B. POLYANDRIA.

G. 426. Sida L. gen. 837. Juss. 273. *Abutilon* Hall. Gaertn. tab. 135. fig. 2. Tourn. tab. 25.

Cal. simplex, 5-fidus. Styl. multipartitus. Caps. (arilli) plures (in sp. europaea quindenae, 3-spermae), in orbem positae.

+ 1580. Sida *Abutilon* L. — S. foliis subrotundo-cordatis acuminatis dentatis mollissimis, pedunculis

solitariis petiolo brevioribus, capsulis biaristatis truncatis. Willd. (Gall. *Abutilon commun.*)

Hall. Helv. 1075. Sut. Fl. Helv. 2. p. 83. Heg. 2. p. 100. Mur. Bot. Val. 97. (Culta neque in Valesia spontanea).

L. Sp. Pl. 963. Willd. Sp. Pl. 3. p. 750. Dec. Prodr. 1. p. 470. n. 139. Lam. Enc. 1. p. 6. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 30. Dec. Fl. Fr 4526. et Suppl. p. 626. All. Pedem. n. 1412. Bieb. Cauc. n. 1358.

Camer. Epit. 668. Schkuhr Handb. tab. 190 a. Dod. Pempt. 656. fig. 1. (Fol. nimis oblonga). I. B. Hist. 2. p. 958. fig. 2. (cum fructu et capsula seorsim delineatis). Tab. Kräuterb. 1151. fig. 1. Dalech. Hist. 592. fig. 1. (ex Dodon.) Matth. 662. fig. 2.

Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 73. (culta). Thom. exs.

Radix fibrosa. Caulis erectus, teres, simpliciusculus, 3-5-pedalis, dense tomentosus. Folia longe petiolata, mollissima, incana, ciliata, dilute virentia, cordata, subrotunda, apice subito acuminata, parum profunde et obtuse dentata. Pili ad marginem foliorum et caulis, petiolorum pedunculorumque breves, conferti, subfasciculati, divergentes, obsolete articulati. Pedunculi axillares, solitarii, sed approximati, petiolo breviores, superne arcuati, uniflori. Flores lutei, parvi, calyce plicato-pentagono, viridi, segmentis magnis, ovatis; petala parva, discreta, calycem non excedentia, integra. Stylus 10-15-partitus, stigmatibus capitatis, luteolis. Stamina vere monadelpha, numerosissima. Capsulae compressae, subhirsutae, apice subtruncatae, ad marginem exteriorem aristis 2 brevibus instructae. Semina 3. (D. s.)

Hab. in Indiis, in Sibiria; etiam in *Pedemontio* vulgaris (in vineis ad vicos et urbes. ALLIONI). Auctore summo HALLERO, in montibus valli *Tellinae* proximis supra *Bergamum* a BARTIRANI, et in marca *Trevisana* ab ANGUILLARA reperta fuit. Vix ac ne vix inter stirpes helveticas recensenda. — Fl. Augusto et Septembri. ⊙.

427. ALTHAEA L. gen. 839. Hall. Juss. 272. Gaertn. tab. 136. *Althaeae* sp. Tourn.

Cal. duplex, uterque monophyllus: exterior subnovemfidus: interior 5-fidus. Caps. (arilli) numerosae, monospermae, in orbem positae.

1581. Althaea *officinalis* L. — Alth. foliis sublobatis cordatis dentatis mollissime tomentosis. (Sp. 1. Gall. *Guimauve officinale.*)

Hall. Helv. 1074. Sut. Fl. Helv. 2. p. 83. Heg. 2. p. 100. Clairv. Man. 183. Mur. Bot. Val. 50. Sauss. Voy. Alp. 1. §. 66.

L. Sp. Pl. 966. Willd. Sp. Pl. 3. p. 770. Dec. Prodr. 1. p. 43. Lam. Enc. 3. p. 58. Dec. Fl. Fr. 4515. Smith Brit. 739. Vill. Delph. 3. p. 384. Bieb. Cauc. n. 1859.

Cavan. Diss. 2. tab. 30. fig. 2. Engl. Bot. 3. tab. 147. Chaum. Fl. Méd. 4. tab. 191. Fl. Dan. tab. 530. Schkuhr Handb. tab. 192 a. — Blackw. tab. 290. Fuchs Hist. 15. Camer. Epit. 667. Matth. 662. fig. 1. Dod. Pempt. 655. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 24. fig. 1. (*eadem*). Tab. Kräuterb. 1152. (ex Matth.) I. B. Hist. 2. p. 954. (*mala*).

Ser. Thom. Schl. exs.

Radix fusiformis, crassa, intus alba viscosaque. Caules erecti, teretes, herbacei, simplices, vel ramis parvis, erectis alternisque instructi, tomentosi, 2-3-cubitales. Folia petiolata, incana, mollissime pubescentia, subcordata, ovata, inaequaliter et obtuse dentata: ima subseptemloba: superiora angulosa, lobis 5 v. 3 parum distinctis. Pili breves, subfasciculati, stellatim divergentes. Stipulae lanceolato-lineares, marcidae, villosae, caducae. Flores in parte superiore caulis laterales vel axillares, pedunculis racemiferis, petiolo brevioribus, pedicellis brevissimis. Calyx exterior alte 7-10-fidus, fere partitus, segmentis angustis, lanceolatis: interior maior, 5-fidus, segmentis ovatis. Corolla magna, albo-lilacina, inferne purpurascens, petalis obcordatis, ut in reliquis *Malvaceis* basi inter se et cum columna staminifera coalitis. Fructus rubellus, pubescens; semina reniformia, nitida. (D. v.)

Hab. locis paludosis, in Helvetia rara. — Circa *Rennes* et *Mont d'Arvel*. *Basileae*. Cl. Hagenbach. *Nidoviae*, haud procul a castello. In *Valesia*. Haller. Prope *Genevam au marais de Sionet*, copiose. Illustr. de Saussure. *Seduni* in vineis. Rev. Murith. In pagis *Gimel*, *Burtigni*, et prope *Rolle*, ad sepes fossasque quasi spontanea. In hortis vulgo colitur. — Fl. aestate et autumno. ♃.

1582. Althaea *hirsuta* L. — Alth. hispido-pilosa, foliis cordatis rotundis: imis sublobatis, mediis palmato-5-lobis, summis digitato-partitis, pedunculis unifloris. (Sp. 2. Gall. *Guimauve hérissé.*)

Hall. Helv. 1073. Enum. 364. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 84. Heg. 2. p. 101. Clairv. Man. 183. Mur. Bot. Val. 50. Sauss. Voy. Alp. §. 66.

L. Sp. Pl. 966. Willd. Sp. Pl. 3. p. 772. Dec. Prodr. 1. p. 437. n. 5. Lam. Enc. 3. p. 59. Dec. Fl. Fr. 4518. Vill. Delph. 3. pag. 384. Bieb. Cauc. n. 1361. Bert. Amoen. Ital. 389. All. Pedem. n. 1428.

Cavan. Diss. 2. tab. 29. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 1067. fig. 2. Chabr. Sciagr. 300. fig. 3. (ead. sed rudior.). Dalech. Hist. 594. fig. 2. (minus bona; lobi foliorum nimis lati: ima desunt).

Schl. Thom. exs.

Radix fibrosa. Caulis erectus, teres, plus minus ramosus, semipedalis, dodrantalis, ut petioli, pedunculi et calyces pilis longis rigidis simplicibus patentissimis e glandula rubente nascentibus hirtus. Folia praecipue dorso pilosa, petiolata, cordata: radicalia et ima subrotunda, non profunde 5-loba: lobis rotundatis, obtuse crenatis, extimis minoribus, media ultra medium divisa, lobis discretis, oblongis, superne dentatis, plerumque quinis extimis bifidis: summa sessilia, 3- vel 5-partito-digitata, lineari-cuneata, serrata. Stipulae virides, ovato-acuminatae, ciliatae. Pedunculi alterni, solitarii, uniflori, axillares, folio longiores. Flores mediocres, dilute rosei, in herbariis caerulescentes. Calyx hispidus: exterior patens, fere 7-8-partitus, se-

gmentis lanceolatis, acutis: interior ultra medium 5-fidus, connivens, margine et ad nervos punctis elevatis bruneis notatus. Petala calyce maiora, sensim dilatata, obtusa et quasi truncata. Capsulae glabriusculae, subfuscae, canaliculatae, dorso transversim corrugatae. (D. v.)

Hab. locis apricis, ad sepes et in arvis, non ubique. *Genevae.* Raius. Ibidem in colle *St.-Jean.* Illustr. de *Saussure.* In alveo torrentis, qui a M. *Pierre de Moëlez* proxime pagum *Sepey* defluit (supra *Aquileiam*). Supra *Lussinge*, in campis supra *St. Saphorin* et circa *Chexbres.* Haller. *A Branson* et *à Montorge.* Rev. Murith. *Neviduni*, in agris *près du Bois-Bougis.* — Fl. Iun. et Aug. ⊙.

G. 428. Malva L. gen. 841. Hall. Juss. 272. Gaertn. tab. 136. *Malvae* sp. Tourn. tab. 23 et 24. et *Alcea* tab. 25.

Cal. duplex: exter. 3-phyllus: inter. multo maior, semiquinquefidus. Caps. (*arilli*) monospermae, in orbem positae.

** Pedunculi aggregati.*

1583. Malva *rotundifolia* L. — M. caule prostrato, foliis cordato-orbiculatis obsolete quinquelobis, pedunculis (pubescentibus) fructiferis declinatis. L. (Sp. 1. Gall. *Mauve à feuilles rondes.*)

Hall. Helv. 1070. Enum. 363. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 84. Heg. 2. p. 101. Clairv. Man. 183. Mur. Bot. Val. 78. Wahlenb. Helv. 126.

L. Sp. Pl. 969. Willd. Sp. Pl. 3. p. 786. Dec. Prodr. 1. p. 432. n. 34 α. Lam. Enc. 3. p. 752. Dec. Fl. Fr. 4508. Smith Brit. 741. Vill. Delph. 3. p. 382. *M. neglecta* Wallr. in Flora s. Bot. Zeit. Sylloge 1. p. 140.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 11. tab. 4. Cavan. Diss. 2. tab. 26. fig. 3. Engl. Bot. 16. tab. 1092. Fl. Dan. t. 721. Schkuhr Handb. tab. 192 α. Rchb. Ic. cent. 1. tab. 20. fig. 37. — Fuchs Hist. 508. Lob. Ic. 651. fig. 1. Dod. Pempt. 653. fig. 2. Tab. Kräuterb. 1150. fig. 2.

Radix fusiformis, intus mucilaginosa, subdulcis. Caules numerosi, prostrati, ramosissimi, diffusi,

pubescentes, scabriusculi, semipedales, pedales et ultra. Folia pubescentia, cordata, subrotunda, lobis 5 vix usque ad quartam limbi partem attingentibus, saepe etiam minus profundis, dentatis: extimis subbifidis; petioli praelongi, canaliculati. Pedunculi axillares, aggregati, petiolo breviores, pubescentes, demum subreflexi. Flores parvi, ex albido caerulescentes. Calycis exterioris phylla exigua, lanceolata, acutissima. Petala conniventia, vix semuncialia, 2 ½ lineas lata, obcordata, lineis 3-5 violaceis, pictis, basin versus evanidis. Fructus glaber v. subpubescens, planiusculus; capsulae dorso convexiusculae. (D. v.)

Hab. locis cultis, ad sepes, in ruderatis, ubique frequens. — Fl. Maio - Octobri. ⊙.

1584. MALVA *sylvestris* L. — M. caule erecto herbaceo, foliis (5-) 7-lobatis acutis, petiolis pedunculisque pilosis (petalis calyce quadruplo maioribus). L. (Sp. 2. Gall. *Mauve sauvage.*)

Hall. Helv. 1069. Enum. 362. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 84. Clairv. Man. 183. Wahlenb. Helv. 126. Mur. Bot. Val. 78.

L. Sp. Pl. 969. Willd. Sp. Pl. 3. p. 787. Dec. Prodr. 1. p. 432. n. 32. Lam. Enc. 3. p. 752. Dec. Fl. Fr. 4508. Smith Brit. 740. Vill. Delph. 3. p. 302.

Cavan. Diss. 2. tab. 26. fig. 3. Engl. Bot. 10. tab. 671. Schkuhr Handb. tab. 192 *a* (*fructus*). — Fuchs Hist. 509. (*optima*). Lobel. Ic. 650. fig. 2. Dod. Pempt. 653. fig. 1. Tab. Kräuterb. 1150. fig. 1.

Priori affinis differt caule ut plurimum erecto, superne piloso, petiolis pedunculisque pilosis, nec breviter pubescentibus, foliis basi ad petioli ortum bruneo maculatis (apud nos), saepius ultra limbi trientem incisis, plerumque 5-lobatis, lobis ovato-oblongis, acutiusculis: extimis raro bifidis, margine exteriore magis angustato; floribus duplo maioribus, calyce villoso, exteriore phyllis late lanceolatis,

interioris segmentis magnis, triangularibus, petalis purpureis (rarius albis), 3 venis saturatioribus latis basi convergentibus, capsulis reticulato-rugosis. (D. v.)

Hab. locis consimilibus, vulgatissima. — Fl. Iulio - Septembri. ⊙.

+ 1585. Malva *mauritiana* L. — M. foliis 3-5-lobatis obtusis, petiolis cauleque erecto decumbente glabris pilosisve. (Sp. 3. Gall. *Mauve Maurice.*)

L. Sp. Pl. 970. Dec. Prodr. 1. p. 432. n. 31. Willd. Sp. Pl. 3. p. 787. Enum. H. B. 731. Schkuhr Handb. 2. n. 1974. Hoffm. Germ. Ed. 1. p. 241.

Cavan. Diss. 2. tab. 25. fig. 2. Dalech. Hist. 586. fig. 1..

Affinis nimium *sylvestri*, et fortasse mera eius varietas ex cultura orta. Dignoscitur omnium partium magnitudine, caule tereti, crasso, saepius (ut pedunculi petiolique) glaberrimo, nonnunquam tamen pilis longiusculis sparsis hirsuto, 3-4-pedali, perinde erecto v. decumbente, foliis magis oblongis, glabris, teneris, saepe 3-lobis, lobo medio magno, porrecto, omnibus obtuse serratis, floribus speciosis, saturate purpureis, calyce exteriore phyllis ovatis, nervosis, interioris segmentis latissimis brevioribusque, praecipue inferne reticulato-venosis, petalis lineis 3 divisis atro-purpureis, et praecipue capsulis ruguloso-reticulatis, undique contiguis neque ut in prioribus valde dorso convexo elevatoque exstantibus. (D. v.)

Hab. in *Italia*, *Lusitania*, *Hispania*, L. In nostri pagi hortis praecipue rusticorum ubique colitur, et ibi sese sponte propagat. *Neviduni* in ruderatis plus semel mihi occurrit. — — Fl. Iulio - Octobri. ⊙.

+ 1586. Malva *crispa* L. — M. caule erecto, foliis subrotundis lobatis subincisis margine crispis, floribus axillaribus glomeratis. (Sp. 4. Gall. *Mauve frisée.*)

Mur. Bot. Val. 78.

L. Sp. Pl. 970. Willd. Sp. Pl. 3. p. 789. Dec. Prodr. 1. p. 433. n. 42. Desrouss. in Enc. 3. p. 751. Dec. Fl. Fr. 4510. Schkuhr Handb. 2. n. 1975. Hoffm. Germ. Ed. 1. p. 247. Vill. Delph. 3. p. 383. (in obs. ad *sylvestrem*).

Cavan. Diss. 2. tab. 23. fig. 1. Dodon. Pempt. 653. fig. 3. Lobel. Ic. 651. I. B. Hist. 2. p. 951. Tabern. Kräuterb. 1151. fig. 2.

Herba elata, erecta, glabriuscula, ramis brevissimis, erectiusculis, caule crassissimo, 2-3-cubitali. Folia magna, peltata, laete virentia, longe petiolata, subpentagona, lobis nempe magnis, triangularibus, margine incisis, elevatis et eleganter undulato-crispis; petioli facie scabro-pubescentes, subcanaliculati. Flores axillares, glomerati, subsessiles, albidi, minimi generis. Calyx pubescens: exterioris phylla lanceolato-linearia: interior paulo longior, segmentis profundis, ovatis, acute apiculatis, superne serrulatis. Petala patula, calyce maiora, superne subcarnea, lineis tribus pallide violaceis, basin versus evanidis. Capsulae distinctae, laeviusculae, receptaculum conicum elevatum circumdantes. (D. v.)

Hab. in Syria. L. — In hortis praecipue rure ubique colitur; etiam testante rev. MURITH in ruderatis *Valesiae* quasi spontanea invenitur. — Fl. Iunio–Octobri. ☉.

** *Pedunculi omnes v. saltem inferiores solitarii.*

1587. MALVA *moschata* L. — M. caule erecto calyceque piloso, phyllis exterioribus linearibus, foliis radicalibus reniformibus incisis: caulinis quinquepartitis pinnato-multifidis. (Sp. 5. Gall. *Mauve musquée.*)

Hall. Helv. 1072. Enum. 605. n. 4. Sut. Fl. Helv. 85. Heg. 2. p. 102. Clairv. Man. 183. Wahlenb. Helv. 126. Mur. Bot. Val. 78.

L. Sp. Pl. 971. Dec. Prodr. 1. p. 432. n. 28. Willd. Sp. Pl. 3. p. 790. Smith Brit. 741. Dec. Fl. Fr. 4512. Vill. Delph. 3. p. 383. *M. Alcea β* Desrouss. in Enc. 2. p. 749. et *M. laciniata* p. 750.

Cavan. Diss. 2. tab. 18. fig. 1. Engl. Bot. 11. tab. 754. (*pulchra*). Fl. Dan. tab. 905. — I. B. Hist. 2. p. 1067. fig. 1. (non bene). Columna. Ecphras. 1. p. 147. (ic. optima. Haller).

Radix dura, profunda. Caules erecti, teretes, ramosi, pilis patentibus, sparsis, longiusculis, simplicibus, non articulatis, glandulae rubenti insidentibus instructi, 1-4-pedales. Folia radicalia longissime petiolata, subrotundo-reniformia, cordata, crenulata, aut omnino indivisa, aut saepius 3-5-lobato-incisa, lobis plus minus profundis contiguis: caulina maiora, pleraque 5-partita, partitionibus subcuneatis, distantibus, angustis, varie pinnatifidis; extimae minus profundae, bifidae. Stipulae concavae, lanceolatae, ciliatae, basi membranaceae. Pedunculi pilosi, petiolis longiores: inferiores alterni, solitarii: superiores subcorymbosi, quandoque gemini. Flores magni, speciosi, inodori, amoene rosei. Calyx pilosus, phyllis exterioribus angustis, linearibus, acutissimis: interior ultra medium 5-fidus, muricatus, basi luteovirescens, segmentis late triangularibus. Petala calyce multo maiora, subvenosa, emarginata, apice irregulariter denticulata. Capsulae dense hirsutae, distinctae, dorso valde convexae. Folia praecipue iam languescentia odorem gratissime moschatum spirant: cum tamen in planta recente plerumque vix percipere potui. (D. v.)

Hab. ad sepes et ad marginem agrorum in solo glareoso frequens. *Basileae* circa *Neu-Hüningen*. *Bernae*, *in der Enge*, versus *Bümplitz*. Haller. *Au Droit de Convers*, *à Clermont* et *aux Combes de Valanvron*. Gagnebin. *Au Sepay* supra *Aquileiam*, et ad thermas *Leucenses*. Rev. Murith. *Neviduni* prope *Calève*, circa *Burtigny*; infra *Longirod* ad viam, qua itur ad pagum *Gimel* etc. — Fl. Iulio - Septembri. ♃.

1588. Malva *Alcea* L. — M. pubescentia radiante, foliis scabriusculis varie quinquelobis, calyce tomentoso: phyllis exterioribus ovatis. (Sp. 6. Gall. *Mauve Alcée.*)

Hall. Helv. 1072. Enum. 363. n. 3. Clairv. Man. 183. Sut. Fl. Helv. 2. p. 84. Heg. 2. p. 102. Mur. Bot. Val. 78.

L. Sp. Pl. 97. Willd. Sp. Pl. 3. p. 790. Dec. Prodr. 1. p. 432. n. 27. Desrouss. in Enc. 3. p. 749. (excl. var. β). Dec. Fl. Fr. 4511. Vill. Delph. 3. p. 383. All. Pedem. n. 1418.

Cavan. Diss. 2. tab. 17. fig. 2. Lam. Illustr. tab. 582. f. 1. — Blackw. tab. 309. Fuchs Hist. 80. Matth. 663. (fol. magis dissectis). Tab. Kräuterb. 1155. (*eadem*). Dod. Pempt. 656. Lob. Ic. 655.

Ser. Thom. Schleich. exs.

β *grandiflora*, foliis tripartitis, partitionibus cuneiformibus lobato-incisis, lateralibus subbipartitis. H. b. Ducros.

Var. etiam fl. albo et caule proceriore. Hall.

A praecedente, cui similis est, differt: pilis brevibus, fasciculatis, stellatim divergentibus, fere adpressis, foliis imis distinctius lobatis, mediis et superioribus vero nunquam usque ad petiolum divisis, varie 5- et 3-lobatis, saepius (optime monente Hallero) fere *Ribis*, lobis plerumque latis, plus minus ovatis, obtusis, crenatis v. irregulariter serratis, floribus maioribus, calycibus tomentosis, phyllis exterioribus multo latioribus, lanceolatis v. ovatis, et capsulis minoribus glabris. Herba prorsus inodora. (D. v.)

Hab. locis consimilibus Helvetiae potissimum occidentalis. Secus vias inter *Muratum* et *Paterniacum*; inter *Roche* et *le Furet*. Maior et durior *Lenzburgi* et *à la porte du Sex*. Haller. *Octoduri près du pont du Bourg, en Chemin*. Rev. Murith. Circa *Nevidunum*. *A Arzier*. *A Longirod* cum priore paucius, et in pratis supra *Prévoz d'Avaux* copiose. β *Neviduni*, prope *Gland* et *Bursins*, rarius. Rev. Ducros. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

CLASSIS XVII.

DIADELPHIA.

Filamenta in duo corpora connexa.

HEXANDRIA.

Stamina 6. Flores anomali, subringentes.

G. 429. Coydalis. Cal. exiguus, caducus. Galea calcarata. Siliqua 1-locularis, bivalvis, polysperma. (Herbae tenerae, glaucescentes, foliis decompositis. Flores terminales, spicato-racemosi.)

G. 430. Fumaria. Inflorescentia prioris, Nux indehiscens, subglobosa, monosperma. (Habitus fere prioris. Flores racemosi.)

OCTANDRIA.

Stamina 8. Flores ex ringente papilionacei.

G. 431. Polygala. Cal. persistens, phyllis 2 alaeformibus. Cor. anomalo-papilionacea. Filam. unicum, utrinque 4-antherum. Caps. compressa, obcordata, 2-sperma. (Herbae et suffrutices foliis alternis simplicibus. Flores aut terminales et spicato-racemosi, aut axillares.)

DECANDRIA.

Stamina 10.

Flores *tetrapetali*, *irregulares*. Cal. *monophyllus*. Petalum supremum (vexillum) *dilatatum*, *reliqua obtegens*: lateralia 2 (alae) *semi-ovata*, *unguiculata*, *opposito-parallela*, *petalo quarto accumbentes*: infimum (carina) *ex 2 laminis in limbum integrum aut fere integrum coalitis conferruminatum*, *saepe bipedicellatum*, *cymbiforme*, *concavum*, *genitalia fovens et obtegens*. Stamina 10 (*in generibus nonnullis extra Helvetiam occurrentibus omnia libera*, *in nostris autem*) *aut monadelpha*, filamentis *nempe omnibus in unum cylindrum*

germen includentem coalitis nec nisi apice liberis, *aut plerumque diadelpha*, filamentis *nempe* 9 *in cylindrum hinc (supra) longitudinaliter fissum germenque includentem coalitis*, decimo *autem libero filiformi*, *cylindri rimae accumbente.* Pistillum *unicum*, *superum;* stylus *filiformis;* stigma *simplex.* Pericarpium (legumen) *oblongum*, *compressum*, *plerumque bivalve et uniloculare*, *utrinque sutura longitudinali instructum*, *sutura superiore dehiscens*, *mono- aut ut plurimum polyspermum.* Semina *leguminis suturae superiori adfixa*, *valvulae utrique alterne adhaerentia.* (Herbae, frutices, *aut rarius* arbores, foliis *alternis*, *rarius simplicibus*, *ternatis*, *abrupte aut impari-pinnatis*, *stipulatis*, foliolis „*noctu varie dormientibus.*" Dec.)

Papilionaceae Tourn. L.

Leguminosae Ray. Juss. Dec.

* *Stamina omnia connexa*, *monadelpha.*

A. Folia simplicia, ternata v. pinnato-ternata, ut foliolum medium petiolatum, lateralia vero subsessilia sint.

G. 432. Genista. Cal. bilabiatus. Vexillum reflexum. Carina deflexa. Genitalia exserta. Legum. oblongum. (Frutices v. suffrutices inermes aut spinosi. Folia aut omnia simplicia, aut ternata et simplicia. Flores lutei, saepe spicati.)

G. 433. Cytisus. Cal. bilabiatus, apice 5-dentatus. Vexill. reflexum. Carina genitalia obtegens. Legum. polyspermum, oblongum, basi attenuatum. (Arbores fruticesve, foliis ternatis. Flores lutei, racemosi, capitati v. axillares.)

G. 434. Ulex. Cal. 2-phyllus, maximus, phyllis cum squamis minutis exterioribus alternantibus. Legum. ovatum, turgidum. (Frutex spinis validis compositis numerosissimis horridus, foliis parvis, simplicibus. Flores lutei, racemosi, axillares.)

G. 435. Ononis. Cal. subquinquepartitus, segmentis linearibus. Vexill. reflexum, striatum. Legum. turgidum, ovatum, oligospermum. (Herbae et suffrutices foliis omnibus aut plerisque pinnato-ternatis, foliolis serratis, impari saepius petiolulato. Petioli basi alato-stipulati. Flores rubri, albi v. lutei, saepius axillares, sessiles v. pedunculati. Bracteae pedunculo adfixae.)

G. 436. Lupinus. Cal. bilabiatus. Cor. subdipetala. Antherae superiores subrotundae, inferiores oblongae. Legum. oblongum, coriaceum, torulosum. (Folia peltato-digitata, stipulis petioli basi adnatis. Flores terminales, racemoso-spicati.)

B. Folia pinnata.

G. 437. Anthyllis. Cal. ventricosus, 5-dentatus. Legum. breve, calyce tectum, oligospermum. (Herbae et suffrutices, foliis pinnatis aut lyrato-pinnatis. Stipulae petiolis adnatae. Flores terminales, capitati, bracteati.)

+ *Orobi nonnulli.*

** *Stigma pubescens (nec priorum notae).*

A. Folia pinnato-ternata.

G. 438. Phaseolus. Cal. bilabiatus. Carina cum genitalibus spiraliter contorta. Leg. oblongum, compressum, polyspermum. (Herbae volubiles aut erectae, foliis ternatis, foliolis articulato-petiolulatis: impari petiolo communi ultra foliolorum lateralium longe producto; petioluli basi stipulis binis suffulti. Stipulae liberae. Racemi longe pedunculati, axillares. Flores racemosi, axillares, albidi v. coccinei.)

B. Folia abrupte pinnata, petiolo in cirrhum desinente.

G. 439. Pisum. Cal. 5-fido-bilabiatus. Stylus triangularis, supra carinatus: stigma villosum. Legum. oblongum, compressum, polyspermum. (Herbae scandentes aut erectae, foliis oligophyllis; stipulae maximae, foliolis maiores. Flores axillares.)

G. 440. Lathyrus. Cal. 5-fido-bilabiatus. Stylus planus, superne subdilatatus, supra prope apicem villosus. Legum. oblongum, polyspermum. (Herbae scandentes aut erectiusculae v. decumbentes, foliis oligophyllis; stipulae semisagittatae, foliolis longe minores.)

G. 441. Orobus. Cal. dentibus 2 superioribus brevioribus sinu lunato interceptis. Stylus teres, linearis, subtus pubescens. Leg. oblongum, polyspermum. (Herbae plerumque erectiusculae, petiolis oligophyllis, in cirrhum brevem, simplicem rectumque desinentibus. Stipulae ut in *Lathyro*.)

G. 442. Vicia. Cal. dentibus 2 super. brevioribus sinu lunato interceptis. Styl. ad angulum rectum supra germen adsurgens. Stigma infra apicem transverse barbatum. Leg. oblongum, polyspermum. (Herbae plerumque scandentes, foliis ut plurimum polyphyllis. Cirrhi elongati, ramosi. Flores axillares, modo sessiles, modo pedunculati.)

G. 443. Faba. Cal. 5-fidus. Stigma supra gibbosum, supra subtusque pubescens. Legum. maximum, fungosum. Sem. grandia, oblonga. (Herba erecta, cirrhis saepe abortientibus aut in foliolum impar degenerantibus. Stipulae serratae. Folia oligophylla. Flores magni, ses-

siles, axillares, odorati, albi, alis macula atropurpurea notatis. Legum. erecta.)

G. 444. Ervum. Cal. 5-fidus, dentibus corollam saepius subaequantibus. Stigma clavatum, pubescens. Legum. 1-4-spermum. (Habitus *Viciae*. Herbae annuae, graciles. Cirrhi plerumque simplices. Flores exigui.)

C. Folia impari-pinnata.

+ *Colutea. Robinia.*

**** Legumen uniloculare, intra calycem pedicellatum, inflatum. Folia impari-pinnata.*

G. 448. Colutea. Cal. campanulatus, 5-dentatus. Alae lanceolatae. Stylus arcuatus, superne subtus pubescens, apice incurvatus stigmaque obtegens. Legum. maximum, membranaceopallidum, inflatum, intra calycem pedicellatum. (Frutex pedunculis axillaribus racemosis. Stipulae cauli nec petiolo adnatae. Flores lutei, axillares, racemosi.)

G. 449. Phaca. Cal. campanulatus vel tubulosus. Carina mutica. Stylus teres, imberbis. Legum. 1-loculare, intra calycem pedicellatum, plus minus inflatum, quandoque resupinatum. (Herbae alpinae. Stipulae ut in *Colutea*. Pedunculi axillares, superne racemosi, pedicellis bracteatis.)

***** Legumen biloculare v. subbiloculare. (Nec priorum notae.) Folia impari-pinnata, rarissime abrupte pinnata.*

G. 450. Oxytropis. Cal. 5-dentatus. Carina apice in mucronem rectum desinens. Leg. plerumque intra calycem sessile, sutura inferiore introflexa dissepimentum completum v. incomple-

tum efficiente. (Herbae alpinae, foliis impari-pinnatis. Stipulae in plerisque speciebus petiolo adnatae. Flores violacei, luteoli v. ochroleuci.)

G. 451. Astragalus. Cal. 5-dentatus. Carina mutica. Legum. biloculare. (Species pleraeque alpinae. Herbae et suffrutices, foliis in una specie abrupte pinnatis, petiolo apice spinescente. Stipulae modo liberae, modo petiolo adnatae. Pedunculi apice spicati. Leguminum formae diversae.)

+ *Phaca astragalina.*

****** *Legumen subarticulatum. (Nec priorum notae). Folia impari-pinnata.*

G. 452. Coronilla. Cal. brevis. Legum. transverse multiloculare, loculis monospermis, in *Emero* obsolete articulatum et tantum inter semina coarctatum. (Frutices et suffrutices stipulis a petiolo liberis. Umbellae in coronam depressam divergentes, aut pedunculi 2-3-flori.)

G. 453. Ornithopus. Cal. tubulosus. Leg. teres, exquisite articulatum, subulatum, arcuatum. (Herba annua, gracilis, floribus parvis, luteis, leguminibus aviculae pedem referentibus.)

G. 454. Hippocrepis. Cal. semiquinquefidus. Vexillum longe pedicellatum. Legum. compressum, curvatum, altera sutura pluries lacunoso-emarginatum. Semina arcuata. (Herbae stipulis exiguis. Leguminum lacunae [s. isthmi] plerumque profundae, margine elevato cinctae ferrumque equinum aemulantes.)

G. 455. Hedysarum. Cal. semiquinquefidus. Carina antice rectiuscula, dorso ad angulum fere rectum inflexa. Legum. exquisite articulatum,

articulis subrotundis, compressis. (Herba alpina, stipulis maximis, pedunculis axillaribus, superne racemosis, bracteatis.)

******* *Legumen ovatum, 1–4-spermum. (Nec priorum notae.)*

A. Folia impari-pinnata.

G. 456. Onobrychis. Cal. ultra medium 5-fidus. Carina antice rectiuscula, dorso ad angulum fere rectum inflexa. Alae exiguae. Leg. 1-spermum, compressum, muricatum. (Herbae stipulis parvis, liberis; pedunculi spica bracteata demum elongata terminati.)

G. 445. Cicer. Cal. 5-fidus, dentibus corolla paulo brevioribus. Stylus teres. Stigma capitatum. Legum. turgidum, rhomboideum v. oblongum, subdispermum. (Herba annua, stipulis fere liberis, dentatis. Pedunculi axillares, uniflori, supra medium articulati et bibracteati. „Semina immatura caput arietinum satis exquisite exprimunt." Haller.)

B. Folia ternata aut pinnato-ternata.

G. 457. Trifolium. Cal. tubulosus, 5-dentatus. Cor. vexillo elongato, subinde monopetala. Legum. calyce tectum, plerumque monospermum. (Folia ternata, in paucissimis pinnato-ternata. Flores capitati aut capitato-subumbellares. Herbae foliis superioribus subinde oppositis; stipulis petiolo longe adnatis; foliolis in plerisque speciebus eidem puncto insertis.)

G. 458. Melilotus. Cal. tubulosus, 5-dentatus. Cor. semper 4-petala. Legum. exsertum, rugulosum, 1-2-spermum. (Herbae odoratae, foliis pinnato-ternatis, foliolo nempe ter-

minali petiolulato. Pedunculi superne longe spicato-racemosi; stipulae fere liberae nec nisi petiolorum basi subadhaerentes. Flores caerulei, lutei v. albi.)

+ *Medicagines nonnullae.*

C. Folia sessilia, ob stipulas amplas quasi quinata.

G. 462. Dorycnium. Cal. tubulosus, bilabiatus. Alae superne fornicato-coalescentes, carinam obtegentes. Legum. osseum, turgidiusculum, 1-2-spermum. (Herbae aut suffrutices; stipulae foliola mentientes, foliolisque contiguae, ut folia quinata esse videantur. Flores terminales, capitati, exigui, albi, carina atro-violacea distincti.)

******* *Legumen oblongum, polyspermum. (Nec priorum notae).*

A. Folia impari-pinnata.

G. 446. Galega. Cal. campanulatus, setaceo-5-dentatus. Legum. longum, lineare, teretiusculum, oblique striatum. (Herba stipulis liberis. Racemi axillares, pedunculati, spicati, bracteati, erecti.)

G. 447. Robinia. Cal. campanulatus, subquadridentatus. Stylus teres; stigma basi setis cinctum. Legum. compressum. (Arbor spinosa, floribus racemosis, pendulis.)

+ *Cicer.*

B. Folia pinnato-ternata, aut ternata.

G. 459. Medicago. Cal. 5-dentatus. Leg. falcatum, reniforme v. spiraliter cochleatum. (Herbae foliis pinnato-ternatis.)

G. 460. Trigonella. Cal. campanulatus, 5-fidus. Carina minima. Alae patulae, liberae.

Legum. arcuatum, transverse striatum. (Folia pinnato-ternata. Stipulae liberae. Flores sessiles, axillares.)

G. 461. Lotus. Cal. tubulosus, 5-fidus. Alae liberae, sed sursum conniventes. Legum. subtorosum, cylindricum aut quadrangulum. (Stipulae liberae, a foliolis remotae, magnae, foliaceae. Flores flavi v. ex luteo et purpureo varii. Sic in nostris.)

XVII. DIADELPHIA.

A. HEXANDRIA.

G. 429. Corydalis Vent. *Fumariae* sp. L. Hall. Juss. *Capnoides* Gaertn. tab. 115. Tourn. tab. 237.

Cal. exiguus, 2-phyllus, caducus. Cor. ringens, galea calcarata. Filam. 2 dilatata, triandra: anth. laterales uniloculares, media bilocularis! Caps. siliquaeformis, 2-valvis, 1-locul. Sem. receptaculo (placentae s. dissepimento) fenestrali, filiformi, utrinque inter valvularum suturas inserto adfixa.

* *Caulis simplex.*

1589. Corydalis *cava* Wahlenb. — C. bracteis integris pedunculo longioribus, foliis biternatis, radice bulbosa cava. (Sp. 1. Gall. *Corydale à racine creuse.*)

Hall. Helv. 548. Enum. 604. n. 1. Wahlenb. Helv. 126. Clairv. Man. 371. (in add.) *Fumaria cava* Sut. Fl. Helv. 2. p. 86. Heg. 2. p. 103. Mur. Bot. Val. 68. *F. bulbosa radice cava maior* C. B. Basil. 44.

Wahlenb. Carp. p. 211. *C. bulbosa* Pers. Syn. 2. p. 269. Willd. Enum. H. B. 739. *C. tuberosa* Dec. Syst. 2. p. 117. Prodr. 1. p. 127. n. 8. Fl. Fr. 4097. *F. bulbosa α*

cava L. Sp. Pl. 983. *F. bulbosa* γ L. Suec. n. 631. (auct. WAHLENBERG). Willd. Sp. Pl. 3. p. 860. Lam. Enc. 2. p. 370. Vill. Delph. 3. p. 335 A.

F. cava Fl. Dan. tab. 605. Schkuhr Handb. tab. 194. (rad. et calcar.). Sturm Fl. Germ. I. fasc. 11. tab. 10. — Blackw. tab. 534. Fuchs Hist. 91. Tab. Kräuterb. 92 et 93. Clus. Hist. 2. p. 271. fig. 2. Dod. Pempt. 327. fig. 1. (*eadem*).

Radix tuberosa, subrotunda, nuda, fragilis, carnosa, intus lutea et plerumque cava. Herba tenera, glaberrima. Caulis teretiusculus, erectus, basi nudus, bifolius, fere pedalis. Folia alterna, petiolata, circumscriptione triangularia, biternata, foliolis amplis, petiolulatis, praesertim dorso glaucescentibus, oblongis, acutiusculis, trilobis, profunde incisis. Racemus erectus, subspicatus, 6-10-florus. Flores speciosi, fere unciales, horizontales, purpurei, albi v. variegati, odorem penetrantem, nonnullis gratum spirantes. Calyx vix ullus. Corolla tetrapetala, petalis basi coalescentibus; galea (vexillum *Papilionacearum* mentiens) postice in longum cornu nectariferum recurvum obtusiusculum producta; labium minus porrectum; petala 2 intermedia minora, albida, genitalia arcte includentia, conniventia, apice coalescentia, aliis exstantibus instructa, superne intus in loculum atro-purpureum excavata, quo stamina et pistillum undique foventur. Stigma orbiculatum, compressum, margine glandulosum. Siliqua subarticulata, 6-12-sperma. Semina nigra, nitentia, reniformia. Bracteae ovato-lanceolatae, integerrimae, persistentes, siliquis longiores. (D. v.)

Hab. in pratis et ad sepes, in solo praecipue fertili. *Seduni* et prope *Fouly*. Rev. MURITH. *Basileae*. C. B. *Genevae*; *Tiguri*. Inter *Kempten* et *Auslikon*. Circa *Crans* versus *Céligni*, etiam secus viam regiam et in semita, qua itur ad sylvulam *Bougis* etc. — Fl. Martio et Aprili. ♃.

1590. CORYDALIS *solida* N. — C. bracteis cuneatis digitatis pedunculo longioribus, foliis biternatis, radice bulbosa solida. (Sp. 2. Gall. *Corydale à bulbes solides*.)

Hall. Helv. 349. Enum. 605. n. 2. Clairv. Man. 371. (in add.) *C. bulbosa* Wahlenb. Helv. 826. *Fumaria solida* Sut. Fl. Helv. 2. p. 86. Mur. Bot. Val. 68. *Fum. Halleri* Heg. 2. p. 103.

C. bulbosa Dec. Syst. 2. p. 119. Prodr. 1. p. 127. n. 11. Fl. Fr. 4698. *C. Halleri* Willd. Enum. H. B. 740. *C. digitata* Pers. Syn. 2. pag. 269. *Fumaria solida* Hoffm. Germ. ed. 1. p. 248. Smith Brit. 748. L. Msc. ad Sp. Pl. (ex Smithio). *F. Halleri* Willd. Sp. Pl. 3. p. 863. Bieb. Cauc. n. 1370. *F. bulbosa* γ L. Sp. Pl. 983. Lam. Enc. 2. p. 370 β. Vill. Delph. 3. p. 386 B.?

F. solida Engl. Bot. 21. tab. 1471. *F. Halleri* Fl. Dan. tab. 1224. — Lobel. Ic. 759. fig. 2. Tab. Kräuterb. 94. fig. 2? (bracteis maximis, flores abscondentibus.) I. B. Hist. 3. part. 1. p. 205. fig. 2.

F. Halleri Schl. Thom. exs.

A *C. cava* praeter radicem solidam squamosam differt statura fere duplo minore, caule basi squama magna ovato-concava acuminata instructo, ex cuius sinu saepius folium oritur, quandoque 5-6-folio, foliolis subcuneatis, magis oblongis, bracteis latioribus cuneatis digitato-incisis, laciniis subparallelis, „squama nectarifera in cornu retrocedente (in priore calcari adnata bifidaque) libera, integra et acuminata" Haller. Flores minores, pallidius purpurei. (D. v.)

Hab. in dumetis praecipue montanis v. subalpinis, aliquanto rarior. *Aux Plans* et inde sursum in Alpibus *Aquileiensium*; *aux Nombrieux*. Haller. *Ebroduni* et *Genevae* ad agrorum margines. I. B. *Basileae* ad *novam domum*, C. B., circa *Riehen*. Cl. Staehelin. In M. *Regio*. Cl. Wahlenberg. *A la Derborenche, entre le Brocard et les Valettes au Guerset. Seduni*. Rev. Murith. In adscensu M. *Thoiry*. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

Obs. Habet Cl. Wahlenberg var. bracteis integris (l. c. et Fl. Lapp. n. 339.), quae fortasse causa fuit, cur summus Linnaeus species inter se quidem affines, quamvis distinctissimas, coniunxerit.

1591. Corydalis *intermedia* Mérat. — C. racemo depauperato, bracteis subrotundis florum longitudine, calcare recto, foliis biternatis, radice tuberosa. (Sp. 3. Gall. *Corydale intermédiaire*.)

Hall. Helv. 349 β? Enum. 605. n. 2 γ? *Fumaria solida β minor, iunior, flore saepe virente* Sut. Fl. Helv. 2. p. 87? Heg. 2. p. 104. *F. bulbosa, radice non cava, minor* C. B. Basil. p. 44.

Mérat Fl. Paris. 272. *C. fabacea* Willd. Enum. H. B. 740. Dec. Syst. 2. pag. 118. Prodr. 1. pag. 127. n. 9. Fl. Fr. Suppl. 586. n. 4098 a. *Fumaria intermedia* Ehrh. Beytr. 6. p. 146. *F. fabacea* Retz Prodr. ed. 2. n. 859. (excl. syn. Fl. Dan. monente Candoll.) Bieb. Cauc. n. 1369. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 682. in obs. n. 3. (excl. syn. Lam. Enc. quod ad priorem spectat.) Lois. Fl. Gall. Suppl. 100. *F. bulbosa β intermedia?* L. Sp. Pl. 893.

C. fabacea Hornem. in Fl. Dan. tab. 1394. (*optima*). *F. intermedia* Schkuhr Handb. tab. 194?

F. fabacea Schl. Thom. exs.

Bulbo solido sphaerico et habitu cum priore convenit; statura tamen minor. Differt foliolis superne integris, caule saepius bifido, crasso, racemo subtrifloro, pedicellis brevissimis, floribus albidis, brevioribus, calcare crasso, recto, obtusissimo, bracteis maximis, subrotundis, integris, apiculatis et siliqua maiore, late elliptica, acuminata. (D. s.)

Hab. in pascuis plerumque alpinis, in M. *Bovonnaz* et *Lavaraz*, in Alpibus supra *Castrodunum* et in valle *Bagnes*. Amiciss. Em. Thomas. Ad pedem *Alpium*. Cl. Schleicher. *Basileae* versus *novam domum* et extra *urbem minorem* (*Klein-Basel*) suam invenit C. B. — Fl. Martio. ♃.

Obs. *F. intermedia* Schkuhr a nostris saltem calcare graciliore parumper recedit.

** *Caulis ramosus.*

1592. Corydalis *lutea* Dec. — C. caule obtusangulo diffuso, foliis bipinnatis, bracteis subulato-setaceis, siliquis pedunculo brevioribus repando-teretibus. (Sp. 4. Gall. *Corydale jaune.*)

Hall. Helv. 347. Enum. 606. n. 4? Clairv. Man. 371. *Fumaria lutea* Mur. Bot. Val. 68. (Planta culta). *F. capnoides* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 87. Heg. 2. p. 101. et *F. lutea* id. ibid.

Dec. Fl. Fr. 4099. Willd. Enum. H. B. 740. Bert. Amoen. Ital. p. 389. *C. capnoides β lutea* Dec. Syst. 2. p. 126. Prodr. 1. p. 129. n. 26. *F. lutea* L. Mant. 258. Lam. Enc. 2. p. 569. Smith Brit. 749. *F. capnoides* Allion. Pedem. n. 1084.

F. lutea Lam. Ill. tab. 597. fig. 2. Engl. Bot. 9. tab. 588. (*opt.*) *Capnoides lutea* Gaertn. tab. 115. fig. 3. *Fumaria Corydalis* Matth. 808. Tabern. Kräuterb. 86. fig. 4. (*eadem*). Dalech. Hist. 1293. fig. 1.

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 351. *F. lutea* Thom. Schl. exs.

Radix fibrosa, albida. Caulis ramosissimus, valde foliosus, erectus, tener, inaequaliter tetragonus, semipedalis, dodrantalis. Folia petiolis longis angulosis insidentia, saltem dorso glauca, circumscriptione triangulari, bipinnata, foliolis parvis, petiolulatis, oblongis, obtuse trilobis, rarius integris. Rami oppositifolii, diffusi. Flores semunciales et ultra, tubulosi, flavi, alis saturatioribus. Racemi axillares, breves sed longe pedunculati. Bracteae pedicellis paulo longiores, graciles, subulatae, in acumen setaceum incurvum productae. Calycis phylla minima, albida, ovato-acuta, serrata. Calcar brevissimum (pedunculo multo brevius), incurvum, obtusissimum. Siliquae pedunculo breviores, ad 4 lineas longae, teretiusculae, subcompressae, crispulae. Semina magna. (D. v.)

Hab. locis sterilibus et in muris antiquis Helvetiae potissimum *insubricae*. *Mendrisii* et prope *Capo di lago*. Haller. Per totam vallem *Caneggio* pagi *ticinensis* ad muros. Amiciss. Hornung. Ad lacum *Larium* circa *Comum* inveni. In M. *Salaeva* prope *Genevam*. Amiciss. Girod. *Basileae* ad muros. Cl. Nestler. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. „*F. capnoides*, quacum hanc Linnaeus primum in Sp. Pl. confuderat, est planta annua bracteis amplis lobatis praedita, floribus pallentibus, calcare recto, conico, pedunculi longitudinem aequante, siliquis duplo longioribus triangularibus, stylo persistente, foliolis denique multo angustioribus diversa" Smith in Engl. Bot. l. c. „Var. *α* (*C. capnoides*) distinguitur flore albo, var. *β* (*C. lutea*) flore luteo, sed nullam aliam differentiam discernere potui inter has duas stirpes, in hortis tamen, ut videtur, sat constantes; — — — utraque videtur certo perennis." Dec. Syst. l. c. An

easdem plantas coram habuerunt viri summi? Nos *capnoidem* plane ignoramus.

G. 430. Fumaria Tourn. tab. 237. Gaertn. tab. 115. *Fumariae* sp. L. g. 849. Hall. Juss. 237.

Inflorescentia ut in *Corydali*. Nux non dehiscens, subglobosa, 1-locularis, monosperma.

1593. Fumaria *officinalis* L. — F. caule ramoso diffuso, foliis supradecompositis: foliolis cuneiformibus lanceolatis incisis, nucibus globosis retuso-scrobiculatis. Dec. (Sp. 1. Gall. *Fumeterre officinale.*)

Hall. Helv. 346. Enum. 605. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 87. Heg. 2. p. 104. Clairv. Man. 371. in add. Wahlenb. Helv. 126. Mur. Bot. Val. 68. *Fum. officinarum et Dioscoridis* C. B. Basil. 45.

L. Sp. Pl. 984. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 867. Lam. Enc. 2. p. 567. Dec. Syst. 2. p. 134. Prodr. 1. p. 130. n. 6. Fl. Fr. 4102. Smith Brit. 750. Vill. Delph. 3. p. 386. Bieb. Cauc. n. 1372. et Suppl. p. 458.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 24. tab. 2. Lam. Ill. tab. 597. fig. 1. Chaum. Fl. Méd. 4. tab. 173. Engl. Bot. 9. tab. 589. Fl. Dan. tab. 940. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 2. tab. 9. Rivin. Tetrap. Irr. tab. 1. — Fuchs Hist. 338. Dod. Pempt. 59. Matth. 807. fig. 1.

β fl. albo.

Radix gracilis, fibrillosa. Caulis ramosissimus, diffusus, procumbens, angulosus, foliosus, tener, punctis purpureis notatus, trientalis, fere pedalis. Folia glaucescentia, petiolata, alterna, circumscriptione oblonga, bipinnata, pinnulis pinnatifidis, cuneatis, segmentis oblongis, obtusis: terminali longiore. Racemi spicati, oppositifolii, pedunculo petiolis fere breviores. Bracteae minimae, basi concavae, mucronulatae. Flores brevissime pedicellati, parvi, rosei, alis saturate purpureis. Calycis phylla exigua, albida, ovata, acuta, serrata. Corolla fere horizontalis, 3-4 lineas longa, labiis approximatis, subaequalibus, calcare brevissimo, rotundato. Nux

parva, dura, evalvis, apice depresso-scrobiculata. Semen subreniforme „funiculo umbilicali parieti adfixum." Dec. (D. v.)

Hab. locis cultis, etiam in regionibus nostris montanis, ubique. Tempore C. Gesneri admodum rara occurrebat. — Fl. per totam aestatem. ⊙.

1594. Fumaria *parviflora* Lam. — F. caule ramoso diffuso, foliis supradecompositis: foliolis 3-partitis linearibus canaliculatis, spicis laxis, nucibus globoso-acutis. (Sp. 2. Gall. *Fumeterre à petites fleurs.*)

Mur. Bot. Val. 108. in add. Heg. Fl. Helv. 2. p. 105.

Lam. Enc. 2. pag. 567. Dec. Syst. 2. pag. 136. Prodr. 1. p. 130. n. 7. Fl. Fr. 4103. Smith Brit. 750. Willd. Sp. Pl. 3. p. 868. et Enum. H. B. 741. *F. spicata* (non L.) Moench Meth. 51.

Rchb. Icon. cent. 1. tab. 50. fig. 102. Engl. Bot. 9. tab. 590. (*opt*). — Vaill. Paris. 56. n. 4. tab. 10. fig. 5? Conf. Vaill. ibid. n. 5. tab. 10. fig. 6, quae melius convenire videtur.

Schl. Thom. exs.

β *latifolia*, foliis valde glaucis, partitionibus cuneatis 1-5-fidis: laciniis linearibus ad lineam unam latis, ramis diffusis.

Habitus fere prioris. Differt foliolis angustis, profundius trifidis, segmentis linearibus, inaequalibus, acutis, canaliculatis, dorso convexis, racemis numerosis, brevibus, laxiusculis, brevissime pedunculatis, bracteis subulatis, exiguis, floribus saltem duplo minoribus, corollis albis, adscendentibus, alis atropurpureis, phyllis exiguis et nucibus subglobosis, rugoso-granulatis, apiculatis neque apice depresso-scrobiculatis. (D. v.)

Hab. in arvis et secus vias, rarius. Ad pedem australem M. *Pennini* prope *Etrouble* et inde per vallem *Praetoriam* usque ad *Châtillon*; praecipue infra *Augustam* vulgatissima. Nisi fallor, etiam *Altorfi* provenit. In segetibus circa *Rüggisberg*, ubi *officinalis* desideratur, frequens. β prope *Zermatten*. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iunio et Augusto. ⊙.

Obs. *F. Vaillantii* Lois. Not. 102. Koch et Ziz Catal. Palat. Dec. Syst. 2. p. 137. ut meram *parviflorae* varietatem, et, ut suspicor, recte quidem, in synopseos prodromo adducit Cl. Steudel. A *parviflora* differre dicitur colore magis glauco, ramis erectiusculis nec diffusis, foliorum lacinulis longioribus, planis nec canaliculatis, floribus rubellis nec albis et nucibus paulo obscurius apiculatis. Eam habet Cl. Reichenbach in Ic. cent 1. tab. 50. fig. 105, nostrae formae fere similior ac tabula supra citata.

+ 1595. Fumaria *capreolata* L. — F. racemis laxis, pedicellis recurvis, foliis biternatis bipinnatisve: foliolis cuneatis lobatis, petiolis distantibus: petiolulis cirrhoso-convolutis. (Sp. 5. Gall. *Fumeterre grimpante.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 104.

L. Sp. Pl. 985. Willd. Sp. Pl. 3. p. 868. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 682. Dec. Syst. 2. p. 135. Prodr. 1. p. 130. n. 4. Fl. Fr. 4101. Allion. Auct. p. 20. n. 1086. Bertol. Amoen. Ital. p. 168.

Dec. Ic. Gall. rar. 10. tab. 34. (pedicelli fruct. perperam graciles et omnino recti).

Schl. Thom. exs.

Caulis angulosus, ramosissimus, petiolulorum contorto-cirrhosorum ope scandens, pedalis et cubitalis. Folia subglaucescentia, petiolis principibus divaricatis distantibusque, foliolis ternatis, multo majoribus quam priorum, latis, cuneatis, profunde 2–5-lobatis, laciniis obtusis, mucronatis, in foliis superioribus subaristatis. Racemi longe pedunculati, laxiusculi, bracteis membranaceis ovatis v. subrotundis, pedicellis validis, rigidis, apice dilatatis, mox arcuato-recurvis. Flores speciosi, semunciales et ultra, phyllis ovatis, acutis, integris; corolla albida, alis apice atro-purpureis, calcare recto, sed postice magis incrassato. Nuces parvae, laeves, nitidulae, sphaericae, apice neutiquam retusae, nec apiculatae. (D. v.)

Hab. ad sepes humidas et in arvis regionum australium. Illustr Decandolle. Ego *Genuae* tantum neque in Helvetia inveni Habent amiciss. Em. Thomas et Cl. Schleicher. — Fl Maio – Septembri. ⊙.

Obs. I. *F. capreolata* Curt., Smith Brit. 751., Engl. Bot. 14. tab. 943. genuinae affinis, ab ea potissimum pedicellis rectis, nec statim post anthesin peractam eximie recurvis dignoscitur. Eam primus *F. mediae* nomine distinxit Cl. Loiseleur in Fl. Gall. Suppl. (notice) p. 101. Cf. Dec. Syst. 2. p. 134.

Obs. II. Filamenta in *Fumariis* nostris basi tantum dilatata, ceterum filiformia, antheris approximatis, tamque exiguis gaudent, ut etiam vitrorum maxime augentium ope cognoscere nequiverim, an uniloculares aut biloculares sint.

B. OCTANDRIA.

G. 431. Polygala L. gen. 851. Juss. 99. Gaertn. tab. 62. Tourn. tab. 79. et *Chamaebuxus* in Act. Paris. ad 1705. *Polygala* et *Polygaloides* Hall.

Cal. 3-5-phyllus, inaequalis. Cor. ringens papilionacea: petala 2 super. (vexillum) contigua et in tubum cum inferiore (carina) conniventia. Stam. unicum, breve, carinae fauci galeatae insertum, octantherum, antheris simplicibus, apice apertis, utrinque quaternis gradatim superpositis. Caps. obcordata, bilocularis, disperma.

* *Calyx 5-phyllus, phyllis 2 (alis) maximis petaliformibus, demum virescentibus. Corollae petalum inferum (carina) appendice penicilliformi terminatum.*

Polygala Hall. Tourn.

1596. Polygala *vulgaris* L. — P. foliis lineari-lanceolatis subuniformibus, caulibus decumbentibus adscendentibusve. (Sp. 1. Gall. *Polygala officinal.*)

Hall. Helv. 344. Enum. 606. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 87. Heg. 2. p. 105. Clairv. Man. 113. Wahlenb. Helv. 126. Mur. Bot. Val. 86. *P. maior* C. B. Basil. 62.

L. Sp. Pl. 986. Willd. Sp. Pl. 3. p. 872. Dec. Prodr. 1. p. 324. n. 43. Poir. Enc. 5. p. 456. (excl. A, B et C.) Dec. Fl. Fr. 2382. et Suppl. p. 386. (ubi 6 var. recensentur). Smith Brit. 752. Vill. Delph. 3. p. 387. Bertol. Amoen. Ital. p. 169. Crantz Austr. 437. Bieb. Cauc. n. 1373.

Lam. Illustr. tab. 598. fig. 1. Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 26. tab. 25. fig. 52 et 53. Bull. Herb. tab. 177. Engl. Bot. 2. tab. 76. Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 277. Fl. Dan. tab. 516. *P. comosa?* Schkuhr Handb. tab. 194. (fol. ima obtusa, breviora, cor. magis inflata; bract. hinc serrulatae paulo maiores. An sp. dist.?) Vaill. Paris. tab. 32. fig. 1. Clus. Hist. 1. p. 324. fig. 2? et 325. fig. 1? Dod. Pempt. 253. Tab. Kräuterb. 1212. fig. 2 et 3. et 1213. fig. 1.

β fl. incarnatis.

γ fl. albis.

δ fl. violaceis.

Radix lignosa. Herba elegans, glabra, summopere variabilis; ludit enim colore florum, magnitudine omnium partium, numero caulium, latitudine foliorum etc. Caules herbacei, plerumque simplices, valde foliosi, decumbentes, etiam erectiusculi, semipedales, dodrantales. Folia sparsa, subsessilia, lanceolata v. lanceolato-linearia, plerumque omnia acuta: infima saepe breviora. Spica longa, multiflora, saepius unilateralis; flores magni, subpenduli, brevissime pedunculati, plerumque cyanei. Bracteae circa basin pedicelli ternae, inaequales, coloratae, fugaces. Calycis phylla parva, 3 corolla multo minora, lineari-lanceolata: alae persistentes, maximae, ovatae, erectae, corollam et capsulam fere aequantes, nervo dorsali viridi, lateralibus minus conspicuis, extrorsum venoso-ramosis. Corolla decidua, alarum fere longitudine, carinae appendice fimbriata, fauce concava genitalia obtegente. Filamentum latum, conduplicatum, stylum obvolvens. Antherae minimae. Stigma oblongum, lanceolatum, concavum, albidum, basi dentem viridem emittens. Capsula fere longitudine alarum, complanata, obcordata, margine latiusculo albido cincta. Semina utrinque solitaria, alba, pubescentia. Sapor herbaceus, vix amarus. (D. v.)

Hab. in pratis dumetisque, ad sepes etc. ubique. — Fl. Iunio - Octobri. ♃.

1597. Polygala *alpestris* Rchb. — P. suffruticosa, multicaulis, caulibus adscendentibus ramosis, foliis late ellipticis uniformibus, alis capsula duplo maioribus. (Sp. 2. Gall. *Polygala à petites capsules.*)

P. microcarpa Gaud. Fl. Helv. Msc. *P. maior* (non Jacq.) Heg. 2. p. 106?

Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 25. tab. 23. fig. 45. (omnino eadem ac nostra, etsi capsulas paulo maiores sistit).

P. austriaca Schl. Thom. exs. (non Crantz).

Characteribus in diagnosi indicatis a *vulgari* satis distincta videtur. Ab *austriaca* etiam differt radice valde lignosa, valida, caulibus numerosis, brevioribus minusque filiformibus, basi nudis lignosisque, foliis etiam supremis late ellipticis, obtusis, neque angustis et fere linearibus, imis potius minoribus, rosulae radicalis foliorum ovatorum defectu, et praecipue capsulis retusis, multo minoribus, ala angustissima cinctis. Flores minores quam vulgaris, dilute caerulei. Alae demum ampliatae, corollam superantes, capsula fere duplo longiores. Semina pubescentia. (D. s.)

Hab. locis consimilibus, rarior. — Circa *Bex*. Amiciss. Em. Thomas. Ego quoque inveni, sed loci oblitus sum. — Fl. aestate. ♃.

1598. Polygala *amara* L. — P. caulibus erectiusculis, foliis caulinis lineari-lanceolatis: radicalibus maioribus obovatis, capsula subrotunda alas subaequante. (Sp. 3. Gall. *Polygala amer.*)

Hall. Helv. 344. Enum. 606. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 87. Heg. 2. p. 105. Clairv. Man. 113. Wahlenb. Helv. 127. Mur. Bot. Val. 86. *P. vulgaris* C. B. Basil. 62.

L. Sp. Pl. 987. Willd. Sp. Pl. 3. p. 890. Dec. Prodr. 1. p. 325. n. 44. Fl. Fr. 2383. Vill. Delph. 3. p. 388. Bert. Amoen. Ital. p. 390. *P. amarella* Crantz Austr. 438. *P. vulgaris* B Poir. Enc. 5. p. 487.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 18. tab. 4. Jacq. Austr. t. 412. *P. amarella* Rchb. Iconogr. cent. 1. tab. 22. fig. 43.

et 44*). Vaill. Paris. tab. 32. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 1213. fig. 3 et 4.

β *alpina* Dec., pumila, foliis omnibus subovatis. — *P. amara γ alpina* Dec. l. c. (In herbario Viri clarissimi cum mea collata vere eadem). *P. austriaca* A *fol. angustioribus*, *alpina??* Poir. Enc. 5. p. 488. (A Cl. Candollio huc citata, ob folia angusta mihi dubia).

Thom. exs.

γ *austriaca*, caulibus elongatis virgatis ramosis, foliis caulinis obverse lanceolatis amarissimis, floribus parvis albidis. — Dec. Fl. Fr. l. c. β. Prodr. l. c. α. *P. austriaca* Crantz Austr. 439. fasc. 5. tab. 2. fig. 4. Pers. Syn. 2. p. 271. Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 23. tab. 21. fig. 39. Cf. *P. uliginosa* Eiusd. l. c. fig. 40 et 41. (insipida) quam separare nollem.

Vulgari etiam affinis. Radix gracilis, fere herbacea, albida, superne divisa, multicaulis. Caules erectiusculi, decumbentes, breves, simplices v. inferne divisi. Folia carnosa, sapore amaro: infima obovata, plerumque reliquis maiora: caulina linearia v. lanceolata. Flores duplo minores, quam in *vulgari*, plerumque caerulescentes, quandoque albidi, aut saturate caerulei v. raro rubelli. Alae ovatae, corolla ipsaque capsula fere orbiculata, ala perangusta cincta saepe breviores. — Planta β dignoscitur caulibus caespitosis, brevissimis, foliis subimbricatis, nitidis, quandoque *Globulariae* folia aemulantibus, imis perinde aggregatis, racemis paucifloris. (D. v.)

Hab. in ericetis, pratis pascuisve humidiusculis, praecipue montanis et alpinis. β circa *Longirod* frequens; etiam in Alpibus supra *Bex* etc. Amiciss. Em. Thomas. Hancce speciem in montibus editissimis, „vel ad elevationem 6400 ped. supra mare, ex. gr. prope *Sureneneck* et in M. *Furca*, ubique" observavit Cl. Wahlenberg. γ ad lacum *Felinum*. Cl. Reynier. — Fl. Iunio – Augusto. ♃.

Obs. I. *P. austriacum* Crantz, eandem ac varietatem tertiam nostram, prope *Lutetiam* lectam misit amiciss. Gay. Differt caulibus elongatis, virgatis, ramosis, foliis circa radicis collum et nonnunquam ad basin ramorum principum in rosulas collectis, am-

---

*) *P. amara* eiusdem auctoris est parva planta borealis, habitu cum nostra conveniens, sed alis capsula minoribus distincta. Rchb. l. c. fig. 42.

plis, obovato-spathulatis, petiolatis. Hancce formam in Helvetia hucusque solus observavit Cl. Reynier. Planta lutetiana variat fl. albis parvis, et caeruleis duplo fere maioribus. Cf. *P. alpestrem*, quae perperam pro *austriaca* venditatur.

Obs. II. *P. alpestris* (non Rchb.) in M. *Gurnigel*, *Thalberg* aliisque, testante Cl. Trachsel, frequens, forma *alpinae* nostrae β elatior mihi visa est, neque ab *amara P. oxypteram pratensem* Rchb., *P. serpyllifoliam* Braun, quam in M. *Belchen* et *Feldberg* lectam e Germania misit amiciss. Endres, separare auderem, quae tamen foliis omnibus sparsis a reliquis varietatibus satis insigniter recedit.

Obs. III. Quid sit *P. sibirica*, quam rev. Murith (Bot. Val. 86.) *à la Valsorey* supra *St.-Pierre* in valle *Entremont* legisse testatur, nescio.

** *Calyx triphyllus. Corollae carina (s. petalum inferum) imberbis, sub-4-fida.*

Chamaebuxus Tourn.

Polygaloides Hall.

1599. Polygala *Chamaebuxus* L. — P. fruticulosa, pedunculis axillaribus terminalibusque subbifloris, foliis oblongis mucronatis. (Sp. 4. Gall. *Polygala Faux-buis.*)

Hall. Helv. 345. Enum. 607. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 88. Heg. 2. p. 106. Clairv. Man. 113. Wahlenb. Helv. 127. Mur. Bot. Val. 86.

L. Sp. Pl. 989. Poir. Enc. 5. p. 494. Dec. Prodr. 1. p. 331. n. 129. Fl. Fr. 2586. Vill. Delph. 3. pag. 389. Crantz Austr. 439. Bert. Amoen. Ital. p. 390.

Jacq. Austr. tab. 233. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 13. tab. 16. Clus. Hist. 1. p. 105. (*bene*).

β *grandiflora*, vexillo pulchre roseo, carina minore lutea. Ph. Thom. exs.

Fruticulus semper virens, radice gracili, repente. Caules decumbentes, sublignosi, ramosi, semipedales, inferne nudi, superne dense foliosi. Folia sparsa, subsessilia, margine subrevoluta, mucronata, coriacea, nitidula, reticulato-venosa, oblonga, modo lanceolata et fere acuta, modo obovata: infima plerumque breviora, saepe emarginato-retusa. Pedunculi breves, 1-2-flori, in parte superiore ramo-

rum axillares terminalesque. Bracteae ad basin cuiusque pedunculi ternae, parvae, ovatae, acutae, concavae. Flores multo maiores quam priorum, inferne albidi, superne flavescentes, carina saepe rubro maculata. Calycis phyllum superius concavum, adpressum, saepius rubellum: inferiora duo minora, planiora, ovata, albida. Vexillum petalis oblique ovatis pedicellatis. Carina monopetala, maior, tubulosa, apice dilatata, clausa, trifida, lobo medio denticulis 4 subrotundis approximatis terminato. Stigma tubulosum, incurvum, oblique hians. Capsula marginata, obcordata. Semina oblonga, pubescentia. (D. v.)

Hab. in sylvis abiegnis et ericetis Helvetiae potissimum orientalis frequens. Apud nos rarius occurrit. In adscensu *Planfavey* prope *Roche*; *Plantour* prope *Aquileiam*; in M. *Hauenstein* etc. Haller. In sylvis prope *Olon*. *Aux Devens*. *En Chemin*. Rev. Murith. *Tiguri* vulgatissima; ad *Silam*, in M. *Zürichberg*, *im Käferhölzlein* etc. Etiam in Alpibus nudis ad elevationem pedum 6700 et ultra, v. gr. in M. *Weissberg Angelimontanorum*. Cl. Wahlenberg. Circa *Kempten* in ditione *tigurina* etc. β prope *Bellinzonam*. Phil. Thomas. — Fl. Aprili-Iunio. ♄.

C. DECANDRIA.

G. 432. Genista Lam. Juss. 353. Dec. *Genista* L. gen. 859. et *Spartium* g. 858. Hall. Gaertn. tab. 131 et 153. *Genista* Tourn. tab. 411. *Spartium* et *Genista-Spartium* tab. 412. et *Genistella* t. 413.

Cal. bilabiatus. Vexillum a genitalibus reflexum. Carina deflexa, saepius bifida v. dipetala, stamina non obtegens. Legumen oblongum.

* *Inermes.*

I. Folia ternata. Calyx bilabiatus, minus distincte quinquedentatus trifidusve.

Spartium.

1600. Genista *Scoparia* Lam. — G. foliis oblongis ternatis simplicibusque, floribus axillaribus breviter

pedicellatis, leguminibus margine pilosis, ramis angulosis. Dec. (Sp. 1. Gall. *Genêt à balais.*)

Spartium Hall. Helv. 354. Clairv. Man. 102. *Spartium scoparium* Sut. Fl. Helv. 2. p. 88. Heg. 2. p. 107. Mur. Bot. Val. 98. Roesch in Alpin. 2. p. 121.

Lam. Enc. 2. p. 623. Dec. Fl. Fr. 3811. *Spartium scoparium* L. Sp. Pl. 996. Willd. Sp. Pl. 3. p. 933. Smith Brit. 763. Vill. Delph. 3. p. 419. All. Pedem. n. 1260. Bert. Amoen. Ital. 390. *Cytisus scoparius* (Link) Dec. Prodr. 2. p. 154. n. 2.

Lam. Ill. tab. 619. fig. 2. *Sp. scoparium* Fl. Dan. tab. 313. Engl. Bot. 19. tab. 1339. Schkuhr Handb. tab. 195. — Blackw. tab. 244. Fuchs Hist. 218. Dod. Pempt. 761. fig. 1.

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 400. *Sp. scoparium* Schleich. Thom. exs.

Frutex 3-5-pedalis, erectus, ramis erectis, virgatis, flexilibus, viridibus, sulcato-teretibus, acutis. Folia sparsa, parva, subvillosa, ovato-acuta v. ovato-lanceolata: inferiora petiolata, ternata: summa sessilia simpliciaque. Flores longe pedunculati, solitarii, axillares et in spicam longiusculam, laxam, terminalem digesti, magni speciosique. Calyx glaberrimus, campanulatus, bilabiatus, labio superiore apice 2-, inferiore 3-dentato. Vexillum maximum, cordatum, reflexum: alae semiovatae, obtusae, pedicellatae, hinc inferne appendiculatae. Carina magna, demum deflexa, bipedicellata, petalis superne concretis, ultra medium usque ad basin liberis, introrsum appendiculatis. Stamina monadelpha, exserta, „basi neutiquam cum germine connexa" Schkuhr. Stylus longus, canaliculatus, demum convolutus, stigmate parvo, capitato, pubescente. Legumen oblongum, compressum, nigrescens, subincurvum, polyspermum, margine utrinque crebro ciliatum. (D. v.)

Hab. in ericetis sylvisque arenosis, in Helvetia rara. In pago *ticinensi* tamen a *Bellitio* usque ad *Mendrisium* frequens. Etiam in valle *Oscellana* sub *M. Furca.* Haller. Ad pedem

australem M. *Sempronii* copiose. Rev. Murith. In valle *rhaetica Bragaglia*. In pago *vaudensi* rarius. *Au bois d'Allaman*. Ramis inquilini ad scopas conficiendas vulgo utuntur. *Au bois de Prangins* in parte lacui contermina, parce. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

1601. Genista *radiata* Scop. — G. foliis ternatis subsessilibus linearibus, ramis verticillatis oppositisque, floribus capitatis, leguminibus sericeis oblique ovatis styliferis. (Sp. 2. Gall. *Genét rayonnant.*)

Clairv. Man. 128. *Sp. radiatum* Sut. Fl. Helv. 2. p. 88. Heg. 2. p. 107. Mur. Bot. Val. 98. Hoepfn. Mag. 4. p. 27.

Lam. Enc. 2. p. 622. Scop. Carn. 2. n. 871. Dec. Prodr. 2. p. 146. n. 14. Willd. Sp. Pl. 3. p. 934. *Sp. radiatum* L. Sp. Pl. 996. Pers. Syn. 2. p. 287. Schkuhr Handb. n. 2009.

Mill. Dict. Ic. tab. 259. fig. 1. Columnn. Ecphr. tab. 294. Dalech. Hist. 174. (*bene*).

Sp. radiatum Schl. Thom. exs.

Frutex cubitalis, omnium ramosissimus, cortice lutescente. Rami verticillati oppositique, radiantes, adsurgentes, tetragoni, faciebus striatis, iterum atque iterum trifidi, virides, subpubescentes, nec nisi ad divisiones foliati. Folia opposita, subsessilia, ternata, foliolis sessilibus, linearibus, subsericeis, stellatim divergentibus, 4–5 lineas longis, linea una angustioribus. Petioli brevissimi, ramo crassiores, tricarinati, persistentes, demum incrassati et lutescentes. Flores flavi, in ramulis terminales, capitati, ternati-seni, brevissime pedicellati. Bracteae calyce breviores, ovato-acutae, deciduae. Calyx campanulato-tubulosus, sericeus, bilabiatus, labio superiore bifido, inferiore maiore integro. Vexillum carina paulo brevius, glabrum, obtusum, integrum. Carina alis maior, sericea, petalis superne concretis, ceterum longe liberis, pedicellatis, appendiculatis. Germen oblongum, rutilum, holosericeum. Stylus longus, incurvus, stigmate minuto, undique subpubescente.

Stamina monadelpha, demum exserta. Legumen breve, crassum, oblique ovatum, 1-3-spermum, stylo indurato infra apicem terminatum, pilis argenteis adpressis holosericeum. (D. v.)

Hab. in dumetis glareosis, montanis, hucusque nonnisi in *Valesia* inventa. — In M. *Verruct* supra M. *Cheville*. Amiciss. Abr. Thomas. Circa *Lens* et *Saviège* supra *Ardon*. Rev. Murith. *Seduni* secus *Sionam* haud procul ab urbe prope molendina. Cl. Schleicher. Ibi ego quoque frequentem legi. — Fl. Iunio. ♄.

II. Folia omnia simplicia.

Genista L.

1602. Genista *Halleri* Reyn. — G. foliis obovatis, pedunculis axillaribus secundis subternis folio longioribus, corollis glabris, calyce leguminibusque villosis. (Sp. 3. Gall. *Genét de Haller.*)

Spartium Hall. Helv. 355. Emend. 2. p. 20. n. 41.*) Reyn. Act. Laus. 1. p. 211. *G. prostrata* Clairv. Man. 123. *Sp. procumbens* Sut. Fl. Helv. 2. p. 98. Heg. 2. p. 108.

G. prostrata Lam. Enc. 2. p. 618. Dec. Prodr. 2. p. 152. n. 66. Fl. Fr. 3867. (excl. syn. Willd. monente illustr. Candollio). *G. pedunculata* L'hér. Stirp. 184. *Sp. decumbens* Dur. Bourg. 1. p. 299. Loisel. Fl. Gall. 2. p. 441. Ait. Kew. 3. p. 11.

Reyn. l. c. Icones nostrae tab. IV.

G. prostrata Schl. Thom. exs.

Frutex parvus, rarissimus, ramis semipedalibus, dodrantalibus, diffusis, undique depresso-prostratis, foliosis, praecipue superne striato-angulosis, demum ramulosis. Folia alterna et fasciculata, tenera, pilosiuscula, obovato-oblonga, obtusa, subpetiolata. Pedunculi axillares, subsecundi, plerumque ternati, rarius gemini aut solitarii, patentes, villosi, foliis saepe longiores, semunciales et fere unciales. Foliola pro bracteis. Calyx villosus, campanulatus,

*) Etiam in Enum. p. 593. in obs. ad *G. pilosam* (n. 2.) plantae nostrae, a Cl. Gagnebin in Burgundia lectae, paucis verbis mentionem fecit vir summus.

labio superiore apice breviter bifido: inferius apice tridentato, dentibus brevissimis mucroniformibus. Corolla flava, glabra, semuncialis, petalis fere aeque longis. Vexillum latum, ovatum, emarginatum. Alae semiovatae. Carina eiusdem formae ac priorum. Legumina oblonga, compressa, villosa, polysperma. (D. s.)

Hab. locis montanis, petrosis Helvetiae occidentalis, rara. In *Burgundiae* comitatu et in regionibus helveticis conterminis, *dans la mairie de la Brevine, au Roulier* a Cl. Chatelain lecta, et *à la Chaux-de-fonds, dans la grande pâture de la Brèche.* Haller. Prope *Lignerolles.* Rev. Ducros. — Fl. Maio–Iulio. ♄.

Obs. Nomen a Cl. Reynier huic plantae in honorem summi Halleri (utpote qui eam primus omnium cognoverit ac descripserit) impositum libentissime restauravi, cum antiquius sit Lamarkiano et, ut videtur, saltem coaetaneum illi (ceterum commodissimo), quo eam l'Héritier in stirpibus insignivit. (V. Dec. Théor. Taxon. §. 184 et 192.)

1603. Genista *pilosa* S. — G. foliis oblongo-obovatis, floribus axillaribus pedunculo longioribus, calyce corollaque adpresso-sericeis, ramis striatis, caule tuberculato procumbente. (Sp. 4. Gall. *Genêt poileux.*)

Hall. Helv. 354. Enum. 582. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 89. Heg. 2. p. 108. Clairv. Man. 128. *G. decumbens* Mur. Bot. Val. 69. (culta).

L. Sp. Pl. 999. Willd. Sp. Pl. 3. p. 941. Dec. Prodr. 2. p. 152. n. 69. Bertol. Amoen. Ital. 170. Lam. Enc. 2. pag. 619. Dec. Fl. Fr. 3806. Smith Brit. 755. Vill. Delph. 3. p. 422. *G. decumbens* Willd. Sp. Pl. 3. p. 941. (excl. omn. syn.) Pers. Syn. 2. p. 288. Engl. Bot. 3. tab. 208.

Jacq. Austr. tab. 208. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 28. tab. 2. Schkuhr Handb. tab. (omnino cum nostra convenit nec nisi foliis obtusis quidem, sed paulo angustioribus minusque obovatis paululum differt). Clus. Hist. 1. p. 103. fig. 2. (cum egr. descr.) Tab. Kräuterb. 1511. (ex Clusio; male expressa). I. B. Hist. 1. part. 2. p. 393. fig. 2. (*mala:* fol. acuta). Dalech. Hist. 173. fig. 2. (*pessima*).

Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 398. Thom. exs. *G. decumbens* Schl. exs.

F r u t e x dodrantalis, sesquipedalis, habitu ad priorem accedens, caule reliquiis ramulorum veterum exstantibus tuberculato, ramis perinde striatis, superne virentibus, glabris. F o l i a parva, inaequalia, sessilia, sparsa, ad ramulorum ortum florisque subfasciculata, ad carinam saepe complicata, oblonge obovata, obtusissima, quandoque obiter emarginata, facie glabra, dorso pilis argenteis, adpressis, brevissimis sericea. F l o r e s axillares, in parte ramorum superiore solitarii, sed approximati, in pulchram spicam foliosam plus minusve longam densamque digesti, pedunculo pubescente multo longiores, amoenissime lutei. C a l y x pallens, sericeus, labio superiore semibifido, inferiore apice tridentato. C o r o l l a extus (praecipue ad carinam) sericea; v e x i l l u m amplum, pedicellatum, subcordatum, subemarginatum. A l a e patentes exstantesque, oblongae. C a r i n a vexillo paulo brevior, petalis nonnisi infra apicem concretis, pedicellatis, basi extrorsum appendiculatis. L e g u m e n oblongum, villosum, compressum, 2-7-spermum. (D. v.)

Hab. locis rupestribus montanis, in Helvetia rarior, nec nisi in M. *Iura* reperta. Prope *Friburgum*. C. B. Circa *Pierre-Pertuis* et inter *Delémont* et *Lauffen*. Gagnebin. In valle *Moutiers-Grandval* ad usque *Corendelin*. *A la Chaux-de-fonds, à la Brèche, au Cernil Chaude.* Haller. In colle gramineo, qui agros *Wylenses* a sylva cognomine separat. Cl. Lachenal. *A la Sèche des Embornats* supra *St.-Georges*, copiose. Amiciss. Abr. Thomas. Ibi etiam ego plus semel vidi. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

Obs. *G. pilosa* Willd. quam auctor in Germania, Hungaria et Gallia Narbonensi provenire dicit, a nostra (*G. decumbente* eius) nonnisi foliis angustioribus differre videtur, neque Cl. Smithius plantam germanicam e Jacquinii ipsius herbario a sua distinxit, quae secundum descriptionem et iconem omnino eadem est ac nostra. Eandem ex multis Galliae locis possideo et ipse in M. Bocchetta supra Genuam inveni.

1604. Genista *tinctoria* L. — G. foliis lanceolatis leguminibusque glabris, ramis teretibus striatis erectis, floribus racemosis. Dec. (Sp. 5. Gall. *Genét des teinturiers.*)

Hall. Helv. 350. Enum. 592. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 89.

Heg. 2. p. 108. Clairv. Man. 128. Mur. Bot. Val. 69. *G. tinctoria germanica* C. B. Basil. 105.

L. Sp. Pl. 998. Willd. Sp. Pl. 3. p. 939. Dec. Prodr. 2. p. 151. n. 55. Lam. Enc. 2. p. 618. Dec. Fl. Fr. 3805. Smith Brit. 754. Vill. Delph. 3. p. 421. Bieb. Cauc. n. 1377. Crantz Austr. 366.

Engl. Bot. 1. tab. 44. Fl. Dan. tab. 526. — Fuchs Hist. 808. Dod. Pempt. 763. fig. 1. (ex Fuchsio). Clus. Hist. 1. p. 101. fig. 2. (*melior*). Tabern. Kräuterb. 1510. fig. 4. (*bene*). I. B. Hist. 3. part. 3. (ex Fuchsio).

Suffrutex multicaulis, inferne subdecumbens, pedalis, fere cubitalis, ramis numerosis, divisis, erectis, teretibus, striatis, apice pilosiusculis, subherbaceis, valde foliosis. Folia sparsa, sessilia, oblonga, lanceolata, acutissima, erecta, nervo dorsali ramoso, exsucca, glabra vel dorso pilosiuscula, plerumque ciliata: superiora gradatim decrescentia. Racemi terminales, densi, foliosi, plerumque breves, amoeni. Flores satis magni, erecti, lutei, pedicello multoties longiores, axillares, alterni, sed valde approximati. Calyx glabriusculus, angulosus, bilabiatus, quinquefidus, segmentis lanceolatis, acutis. Vexillum amplum, late ovatum, vix emarginatum, reflexum. Alae vexillo carinaque breviores, laxae. Carina pedicellata, basi utrinque appendiculata, petalis superne concretis. Legumen glabrum, oblongum, polyspermum. (D. v.)

Hab. in ericetis pascuisque aridis Helvetiae, potissimum occidentalis, ubique frequens. In pagi *vaudensis* planitie vulgatissima. *Bernae*. Haller. In *Valesia* prope *Salvan* et *Guéroz*. Rev. Murith. — Fl. Iunio. ♄.

1605. Genista *ovata* Waldst. et Kit. — G. foliis ovato-lanceolatis leguminibusque hirsutis, ramis teretibus striatis erectis, floribus racemosis. (Sp. 6. Gall. *Genét à feuilles ovales.*)

Mur. Bot. Val. 69. Heg. 2. p. 108.

Willd. Sp. Pl. 3. p. 940. Dec. Prodr. 2. p. 151. n. 60. Willd. Enum. II. B. 745. Poir. Enc. Suppl. 2. p. 7[illegible]

Pers. Syn. 2. p. 288. Dec. Syn. Gall. 342. n. 3805. Lois. Fl. Gall. 443.

Waldst. et Kit. rar. Hung. 85. tab. 83.

Schleich. Thom. exs. Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 397.

Priori simillima, statim tamen dignoscitur. Differt ramis saepe simplicissimis, profundius striatis, pilis mollibus, patentibus, foliis e basi ovata lanceolatis, inferne quasi trinerviis, dorso et margine villosis leguminibusque longis, teretibus, subcompressis, perinde hirsutis. (D. s.)

Hab. locis consimilibus, rarissima. — *A la Crotta* inter *Agaunum* et *Outre-Rhône*. Rev. Murith. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

1606. Genista *sagittalis* L. — G. ramis foliaceo-alatis complanatis articulatis, foliis ovato-lanceolatis distantibus, floribus racemosis. (Sp. 7. Gall. *Genêt à tige ailée.*)

Hall. Helv. 353. Enum. 593. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 89. Heg. 2. p. 107. Clairv. Man. 128. Wahlenb. Helv. 127. Mur. Bot. Val. 69. *Chamaegenista sagittalis* C. B. Basil. 105.

L. Sp. Pl. 998. Willd. Sp. Pl. 3. p. 938. Dec. Prodr. 2. p. 151. n. 63. Lam. Enc. 2. p. 620. Dec. Fl. Fr. 3809. Vill. Delph. 3. p. 420. Crantz Austr. 367.

Jacq. Austr. tab. 209. — Barr. Ic. 570. Clus. Hist. 1. p. 104. fig. 1. Tab. Kräuterb. 1512. fig. 2. I. B. Hist. 1. part. 2. fig. 3.

Radix lignosa, fere horizontalis. Caules semidecumbentes, dodrantales, parum ramosi, subherbacei, subhirsuti, foliaceo-alati, complanati, quandoque triquetri, alis viridibus, remote constricto-articulatis, ad articulos foliosi, articulis longe ellipticis. Folia sessilia, parva, solitaria, ovato-lanceolata. Flores lutei, mediocres, terminales, in spicam densam basi quandoque interruptam digesti. Calyx coloratus, hirsutus, bilabiatus, labio superiore brevius bifido: inferius segmentis 3 longioribus, intermedio angusto.

Vexillum reflexum, cordatum. Carina alis longior, bipedicellata, inferne superneque fissa. Legumina compressa, oblonga, hirsuta, subtetrasperma. (D. v.)

Hab. in pascuis aridis. In M. *Laegerberg*. C. Gesner. *Scaphusiae*. Muralt et Wahlenberg. *Basileae*. C. B. In Helvetia occidentali, etiam locis montanis ubique frequens. — Fl. Iunio. ♄.

** *Spinosae.*

1607. Genista *germanica* L. — G. hirsuta, foliis lanceolatis, spinis compositis foliolosis, ramis floriferis inermibus, racemis nudis, carina leguminibusque pubescentibus. (Sp. 8. Gall. *Genêt d'Allemagne.*)

Hall. Helv. 352. Enum. 593. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 90. Heg. 2. p. 109. Clairv. Man. 127. Wahlenb. Helv. 127. Mur. Bot. Val. 69. *G. spinosa minor germanica* C. B. Basil. 134.

L. Sp. Pl. 999. Willd. Sp. Pl. 3. p. 944. Dec. Prodr. 2. p. 149. n. 37. Lam. Enc. 2. p. 621. Dec. Fl. Fr. 3814. Vill. Delph. 3. p. 422. Crantz Austr. 364.

Sturm Fl. Germ. I. fasc. 12. tab. 12. Schkuhr Handb. tab. 195. (flos et fructus). — Fuchs Hist. 220. Dod. Pempt. 760. (Ob spicas foliosas dubia. Spinae simplices). I. B. Hist. 1. part. 2. p. 399. fig. 2. (*pessima*). Tab. Kräuterb. 1510. fig. 3. (*fere eadem*). Dalech. Hist. 173. fig. 1. (spinae simplices).

Caulis inferne saepe simplex, superne ramosissimus, cubitalis, ramis iunioribus diffusis et decumbentibus, demum erectis, villosis, foliosis, inferne spinosis. Spinae graciles, semunciales, patentissimae, arcuato-deflexae, spinulas 2 alternas emittentes, saepe foliolo uno alterove instructae. Folia sparsa, in ramulis numerosa, decidua, ut caulis inferne ramique senescentes paene nudi deprehendantur, brevissime pedicellata vel potius glandulae oblongae insidentia, utrinque pilosiuscula, marginibus hirsutis. Pili longi, inarticulati, patentes. Rami floriferi alterni, pilosissimi, foliosi, inermes, minute striati, racemis

erectis, laxis, aphyllis, 2-3-uncialibus elegantibusque terminati. Bracteae exiguae, prae pilis vix conspicuae. Flores parvi, oblongi, lutei, breviter pedunculati. Calyx hirsutus, bilabiatus, 5-fidus, segmentis linearibus, longis, acutissimis. Vexillum penitus reflexum, subcordatum, ovatum, apice integrum, alis longius. Carina pubescens, vexillo longior, petalis superne concretis. Legumen nigrescens, breve latumque, villosum, 3-6-spermum. (D. v.)

Hab. in sylvis Helvetiae praesertim occidentalis, frequens. Circa *Wettingen* in colle ad *Limagum*. C. Gesner. *Basileae*. C. B. Ad ripam *Rheni*, qua traiicitur flumen ad sylvam *Hardt*. Prope *Burgfelden*. Haller. Ad pedem australem M. *Sempronii* et in aditu vallis *Gundo*. Rev. Murith. In pagi *vaudensis* sylvis planitiei et montium humiliorum ubique. *Genevae* circa M. *Salaevam*. I. B. et Rai. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

G. 433. Cytisus L. gen. 877. Hall. Juss. 355. *Cytisi* sp. Tourn. tab. 416.

Cal. bilabiatus, apice 5-dentatus. Vexill. reflexum. Carina genitalia obtegens, inferne fissa. Legumen polyspermum, basi attenuatum.

1608. Cytisus *alpinus* Schkuhr. — C. arborescens, foliolis ellipticis utrinque attenuatis subciliatis, racemis pendulis gracilibus, leguminibus glabris compressis, sutura seminifera alato-marginata. (Sp. 1. Gall. *Cytise des Alpes*; vulgo *l'Aubours*, apud nos *l'Orboz*.)

Hall. Helv. 360 β. Enum. 591. var. III. *C. Laburnum* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 120. Heg. 2. p. 146. Clairv. Man. 128. Mur. Bot. Val. 64.

Schkuhr Handb. tab. 2114. Willd. Enum. H. B. 767. Dec. Prodr. 2. p. 153. n. 4. Mill. Dict. n. 2? *Cytisus Laburnum* β Dec. Fl. Fr. 3818?

W. et K. Hung. 3. p. 286. tab. 260. (citante Cand.) Schkuhr Handb. l. c. (folia et fructus; *bene*).

Arbuscula 5-7-cubitalis, per florescentiae tempus elegantissima. Lignum praedurum, ad peripheriam fere aureum, intus fusco-olivaceum. Ramo-

rum cortex viridis, laevis, apicem versus annulosa. Folia in ramulis fere terminalia, approximato-alterna, petiolis longis, remote pilosiusculis insidentia, ternata, foliolis sessilibus, latis, oblongis, fere ellipticis, utrinque attenuatis, integerrimis, dorso pubescentibus, demum glabratis, margine tamen semper pilosiusculis: extima paulo breviora, basi fere aequalia. Racemi speciosi, simplices, in ramis paulo supra folia terminales, verticaliter penduli, angusti gracilesque, fere pedales, plus minusve dense multiflori, pedunculo communi partialibusque pilosiusculis. Flores lutei, semunciales et ultra, pedicello paulo longiores. Calyx membranaceus, campanulatus, hirsutus, bilabiatus, labiis distantibus: superiore saepius integro v. obsolete bidentato: inferius vulgo profunde 2-3-fidum, laciniis apiculatis. Vexillum reflexum, pedicellatum, cordatum, subrotundum, emarginatum, basi fulvo maculatum. Carina bipedicellata, alis paulo brevior, a medio ad basin usque fissa. Filamenta monadelpha, carina obtecta. Legumen (ipsumque germen) glaberrimum, dilute rufum, compressum, basi attenuatum, pedicellatum, valvulis ad suturam seminiferam ala angusta albida auctis (nec rotundato-incrassatis, ut de sua praedicant Cl. Willdenowius et Schkuhrius), 4-8-spermum. Semina magna, nigra, reniformia, lobis ad basin prominulis subaequalibus. (D. v.)

Hab. in sylvis Helvetiae occidentalis, montanis et subalpinis frequens. In ditione *Aquileiensi* (in eo tractu, testante amiciss. Em. Thomas, *C. alpinus* solus reperitur), potissimum in sylva *la Chenau*, qua itur in *Ormonds-dessous*, in salinis *Panex* et in vicina *Valesia*. In praecipitibus scopulis, quos *Urba* flumen prope *Montcherand* dividit. In M. *Salaeva* etc. Haller. *Au chemin neuf à la Forclaz* supra *Octodurum*. Rev. Murith. In M. *Iura* apud nos ubique frequens. Supra *Bonmont*, circa *St.-Cerguës*, supra *Arzier*, *Longirod*, in M. *Marchairu* etc. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

Obs. I. An arbor in omnibus hic citatis locis crescens eadem sit ac nostra *iurana*, quam accuratissime descripsi, mihi non compertum est. Fortasse etiam species sequens interdum occurrit. — „Materies aeterna ad instrumenta musica apud nostros in usu est." Haller. Etiam ad clavos ligneos, malleolos lusorios et arcus conficiendos vulgo usurpatur. Dum uritur, foetet.

Obs. II. *C.* noster *alpinus* Schkuhriano consimilis, etsi tabula laudata legumen transverse abscissum, nimis turgidum sistit, a stirpe *Willdenowiana Candolliana*que saltem foliolis basi attenuatis, neque ullo modo rotundatis differt, nec ut ea glaber dici potest. *C. alpinus* olim Lutetiae (*au jardin du palais du Luxembourg*) cultus, ab amiciss. Gay missus, cum nostro leguminum forma (sutura nempe superiori marginato-alata) convenit. Sed satis insigniter foliis multo brevioribus latioribusque, fere ovatis, basi rotundata valdeque inaequali, racemis dense multifloris multo latioribus, axi valida, pedicellis perinde multo brevioribus crassioribusque ac hispidioribus, seminibus fuscis, maioribus, basi hinc magis gibbosis, denique ipsis leguminibus fere duplo maioribus recedere videtur. An species diversa aut nobilis varietas?

1609. Cytisus *Laburnum* L. — C. arborescens, foliolis ovato-lanceolatis, racemis subpendulis, pedicellis calycibus leguminibusque sutura seminifera rotundata adpresse sericeis. (Sp. 2. Gall. *Cytise Aubours*; apud hortulanos *l'Acacia ou Ebénier des Alpes*.)

Hall. Helv. 360 α. Enum. 591. n. 1. Cf. *Cytisus Laburnum* auctorum nostrorum supra citatorum.

L. Sp. Pl. 1041. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1118. Enum. H. B. p. 767. Dec. Prodr. 2. p. 153. n. 3. Fl. Fr. 3818. (excl. var. β). Schkuhr Handb. 2113. Vill. Delph. 3. p. 409? Allion. Pedem. n. 1174?

Jacq. Austr. tab. 306. Schkuhr Handb. tab. 203. (*bene*). I. B. Hist. 1. part. 2. p. 361? (partes seorsim exhibitae). Dalech. Hist. 104. (*bene*).

? β racemis brevibus erectiusculis subovatis, pedunculis, pedicellis petiolisque tomentoso-pilosis, foliolis parvis ovatis.

Matth. 665. fig. 2. Dod. Pempt. 785. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 1502. fig. 2. (ex Matth. auctores citati asserunt, hanc plantam in Alpibus *tridentinis* provenire.)

Species diu cum priori confusa, sed optime monente Cl. Candollio tamen prorsus diversa. Differt statura excelsiori, foliolis pallidius virentibus, dorso diutius incano-pubescentibus, minus distincte ciliatis, ovato-lanceolatis, plerumque brevioribus, petiolis pilis adpressis argenteo-sericeis, racemis arcuatim pendulis, brevioribus minusque gracilibus, axi pedunculisque adpresse sericeis iisque supra medium

superne denticulo seu squamula abortiva notatis, quae in specie praecedente deficere videtur; floribus pallidioribus maioribusque, calyce basi truncato, carina alis multo breviori ac praecipue leguminibus iunioribus argenteo-pubescentibus, demum teretiusculis et valde torulosis, 5-8-spermis, sutura superiori s. seminifera rotundato-incrassata et omnino aptera. — Var. β notis dignoscitur indicatis, foliis praeterea multo minoribus, foliolis basi minus angustatis et fere aequalibus, dorso magis villoso et racemo 3-4-unciali, erectiusculo, denique pedicellis affatim pilosis squamulaque plane destitutis. Legumina ignoro. (D. v.)

In hortis sylvulisque topiariis non raro colitur. Eam in Helvetia nondum spontaneam inveni, sed amiciss. Rapin me certiorem fecit in M. *Salaeva* occurrere. β in summo M. *Generoso* loco, quem incolae *il giardino della regina* nuncupant, unicam arbusculam observavit Cl. Weissmann et mihi de salute sua sollicito in parte montis minus edita specimen recens attulit. — Fl. Maio ante priorem. ♄. β Iul. et Aug. ♄.

1610. Cytisus *nigricans* L. — C. racemis terminalibus erectis, calycibus leguminibus foliolisque dorso sericeo-pubescentibus. (Sp. 3. Gall. *Cytise noircissant.*)

Hall. Helv. 361. Enum. 591. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 120. Heg. 2. p. 146. Cairv. Man. 127. Mur. Bot. Val. 64.

L. Sp. Pl. 1041. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1118. Dec. Prodr. 2. p. 153. n. 5. Lam. Enc. 2. p. 247. Dec. Fl. Fr. 3819. All. Pedem. n. 1175. Crantz Austr. 394.

Lam. Illustr. tab. 618. fig. 3. Jacq. Austr. tab. 387. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 12. tab. 13. — Clus. Hist. 1. p. 95. fig. 1. (*bona*). I. B. Hist. 1. part. 2. p. 370. fig. 2. Tab. Kräuterb. 1505. fig. 1. (D.) Dodon. Pempt. 570. fig. 1. (*Clusiana*).

Ser. Schleich. Thom. exs.

Frutex 3-4-pedalis. Rami longi, graciles, virgati, flexiles, teretes, tenuissimi, striati, adpresso-pubescentes, superne longe racemosi. Folia parva, petiolo facie canaliculato longiora, foliolis glandulae oblongae insidentibus, late ellipticis, acutiusculis, sub-

aequalibus, facie saturate virentibus glabrisque, dorso pilis sericeis, adpressis pubescentibus. **Racemi** terminales, erecti, multiflori, nudi, semipedales et ultra. **Flores** multo minores quam priorum, lutei, demum etiam in planta viva et per exsiccationem in herbariis nigricantes, suaveolentes. **Calyx** brevis, sericeo-pubescens; labium superius apice bifidum, lacinulis lanceolatis acutis: inferius tridentatum. **Vexillum** plicato-reflexum, latum, breve, complicato-emarginatum. **Alae** carina breviores, late ovatae. **Carina** magna, arcuata, rostro acuto terminata, **filamenta** monadelpha obtegens. **Pedunculi** pubescentes, flore breviores, uniflori; **bractea** linearis, longa, pedunculo ipsi adfixa. **Legumen** sericeo-pubescens, compertum, subtetraspermum. **Flores** inferiores praecociores quam caeteri. (D. v.)

Hab. locis aridis, secus vias et ad oram sylvarum caeduarum in Helvetia praecipue transalpina. A *Giornico* in valle *Lepontia* ad *Luganum* usque. Circa *Chiavennam*. In valle *Madia*. In *Praegallia* prope *Plurs*. Haller. *Lausannae* et circa *Scaphusiam*. C. Gesner. Circa *Sedunum*. Cl. Decandolle. *Vitoduri* et inde usque ad *Rhenum*. Cl. Clairville. Prope *Gsendo* ad pedem australem M. *Sempronii*. Rev. Murith. In sylvis montanis circa *Comum* frequens. Amiciss. *Duby*. Circa *Dazio* in ipsis faucibus. — Fl. Iulio. ♄.

1611. Cytisus *sessilifolius* L. — C. glaberrimus, racemis erectis, foliolis subrotundis mucronatis, foliis superioribus sessilibus. (Sp. 4. Gall. *Cytise à feuilles sessiles.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 147.

L. Sp. Pl. 1041. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1120. Dec. Prodr. 2. p. 153. n. 6. Lam. Enc. 2. p. 247. Dec. Fl. Fr. 3820. Vill. Delph. 3. p. 410. All. Pedem. n. 1176. Schkuhr Handb. n. 2116. Bertol. Amoen. Ital. 173.

Lam. Illustr. tab. 618. fig. 2. — Lobel. Adv. 388. (*bene*: folia tamen monente ipso auctore perperam non ternata). I. B. Hist. 1. part. 2. p. 3. fig. 2. Chabr. Sciagr. 80. fig. 2. (*eadem*). Tabern. Kräuterb. 1506. fig. 2. (*bene*). Dalech. Hist. 261. fig. 2.

Thom. exs.

Frutex totus glaber, erectus, ramosus, 2-3-cubitalis. Rami numerosi, sparsi, erectiusculi, subcorymbosi, teretes, striati, valde foliosi. Folia laete virentia, sparsa, foliolis subrotundis, apiculato-mucronatis, lateralibus contiguis, minoribus: infima in ramis sterilibus petiolo tenui lineas 4-6 longo insidentia: cetera brevissime petiolata: suprema subsessilia. Racemi terminales breves, nudi, ante florescentiam saepe unilaterales. Pedunculi uniflori; bracteae foliaceae, calyci approximatae, foliolis 2-3ve constantes. Flores lutei, odorati, paulo maiores quam *C. nigricantis*. Calyx bracteis multo maior, campanulatus, labiis divergentibus, integris, apice albidis. Vexillum amplum, complicatum, reflexum, emarginatum. Alae semiovatae, pedicellatae, carina paulo longiores. Carina minus acuta, filamenta monadelpha obtegens. Legumina latiuscula, compressa, obtusiuscula, polysperma, inferne valde attenuata et fere pedicellata. (D. v.)

Hab. locis sylvestribus regionum australium. In Helvetia rarissimus nec nisi in pago *vaudensi* repertus. In sylvis nempe circa *Pennilucum* invenit primus omnium bonus Em. Thomas stirpium indefessus indagator. Ego in Liguriae M. *Bocchetta* legi. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

** *Calyx tubulosus, oblongus.*

1612. Cytisus *hirsutus* L. — C. hirsutus, foliolis obovatis, pedunculis aggregatis lateralibus, calycibus subtrifidis. (Sp. 5. Gall. *Cytise hérissé.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 120. Clairv. Man. 128. Heg. 2. p. 146.

L. Sp. Pl. 1042. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1122. Dec. Prodr. 2. p. 156. n. 24. Lam. Enc. 2. p. 250. Vill. Delph. 3. n. 411?? (ob folia, quae auctore monente tantum modice villosa sunt, ad *C. supinum* spectare videtur hocce syn.). All. Pedem. n. 1175. (sequentem coniungit). Pers. Syn. 2. p. 310. Bieb. Cauc. n. 1420.

Jacq. Obs. 4. p. 11. tab. 96. — Clus. Hist. 1. p. 96. fig. 3? (Foliola nimis oblonga; rami male glabri). *C. hirsu-*

tus I. B. Hist. 1. p. 2. p. 372. fig. 2. (calycibus brevissimis campanulatis magis a nostro differre videtur). Tabern. Kräuterb. 1507. fig. 3? (habitum non male exprimit; sed in descriptione auctor altitudinem humanam plantae suae tribuit. Ad *C. triflorum* spectare coniicio).

Schleich. Thom. exs.

Frutex cubitalis et ultra, diffusus, ramis erectiusculis v. adscendentibus, valde foliosis, teretibus, pilis patentissimis, longis, albis, senescendo saepius rutilis hirsutis. Folia sparsa, petiolis hirsutissimis, semuncialibus, demum fere uncialibus insidentia, foliolis distincte petiolulatis, magnis, obovatis, quandoque in foliis inferioribus subrotundis emarginatisque, dorso hirsutis, facie parce pubescentibus, mucrone brevi, ob pilos conniventes parum conspicuo terminatis. Praeterea multa dantur folia alia longe minora ad basin petiolorum pedunculorumque. Pedunculi solitarii v. saepius bini ternive, plerumque longe per ramos axillares, rarius subterminales, petiolis breviores, hirsutissimi. Flores magni, luteoli, demum rubelli. Calyx pedunculis multo longior, hirsutus, tubulosus, basi inferne subgibbosus, bilabiatus: labio inferiori lanceolato, apice integro, 1–3-dentato, denticulis conniventibus, inconspicuis: superiori plus minusve profunde bifido. Vexillum amplum, late obovatum, basi induratum et valde angustatum. Alae carinam aequantes, angustae, pedicello hinc ciliato fere breviores. Carina dipetala, fere eiusdem fabricae. Stamina monadelpha. Legumen atropurpurascens, compressum, polyspermum, marginibus hirsutissimum, faciebus glabrius v. rarius hirtum, utrinque attenuatum. (D. v.)

Hab. in Helvetia insubrica, inter vepres et in dumetis collium planitiei. Circa promontorium *Melidae* et prope *Luganum*. Amiciss. Gay. Ego floribus leguminibusque instructum, prope *Aronam*, in dumetis infra D. Caroli Borromaei colossum, frequentem legi. — Fl. Aprili et Maio. ♄.

1613. Cytisus *capitatus* Ait. — C. hirsutus, foliis

oblongo obovatis, floribus terminalibus capitatis, calycibus subtrifidis. (Sp. 6. Gall. *Cytise à fleurs en tête.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 120. Clairv. Man. 128. Heg. 2. p. 147.

Willd. Sp. Pl. 3. p. 1123. Dec. Prodr. 2. p. 156. n. 26. Ait. Kew. 3. p. 51. Pers. Syn. 2. p. 310. Willd. Enum. H. B. 768. (Bracteam linearem subcalycinam in planta nostra nullam inveni). *C. supinus* (nec Jacq. nec Dec.) L. Sp. Pl. 1042. („Structura folii indicat summam cum *C. hirsuto* affinitatem." L.) Lam. Enc. 2. p. 250. *C. hirsutus* Crantz Austr. 398. *C. septimi* (*hirsuti*) *altera species* Clus. Hist. 1. p. 97. (brevis sed optima descriptio).

Jacq. Austr. tab. 33.

Schl. Thom. exs. — Hoppe exs. cent. 1. n. 20.

Priori utique valde affinis et monente Allionio mera eius varietas. De plantis autem nonnisi raptim et seorsim in itineribus visis iudicium proferre non valeo. *Capitatus* differt statura duplo triploque minori, caule ramisque humifusis, pilis minus densis, albis, praelongis, foliis magis oblongis, dorso albicantibus et copiosius hirsutis, in herbariis tantum facie nigricantibus et praesertim floribus capitatis, brevissime pedicellatis, omnino terminalibus, capitulo 5–10-floro, folioso. Germen in speciminibus meis holosericeum. Legumen „latum, hirsutum purpurascit." Crantz. Ego non vidi. (D. v.)

Hab. locis consimilibus Helvetiae transalpinae. *Lugani.* Rev. Verda. In adscensu M. *Generosi* frequentem legi. — Fl. Maio. ♄.

G. 434. Ulex L. gen. 881. Juss. 352. Gaertn. tab. 151. *Genista spartium* Tourn. tab. 412.

Cal. quasi tetraphyllus, squamis nempe duobus exterioribus minutis, cum phyllis 2 maximis alternis. Legum. ovatum, turgidum, polyspermum. Filamenta monadelpha.

1614. Ulex *europaeus* L. — Ul. squamis calycinis

exterioribus obsoletis, phyllis interioribus ovatis maximis, ramulis erectis. (Gall. *Ajonc d'Europe.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 90. Heg. 2. p. 109. Clairv. Man. 126. Hoepfn. Mag. 4. p. 27.

L. Sp. Pl. 1045. Willd. Sp. Pl. 3. p. 969. Dec. Prodr. 1. pag. 144. n. 1. Lam. Enc. 1. p. 71. Smith Brit. 756. Dec. Fl. Fr. 3799. Vill. Delph. 3. p. 424.

Lam. Illustr. tab. 621. Engl. Bot. 11. tab. 742. Fl. Dan. tab. 608. Schkuhr Handb. tab. 196. (phyllis apice integerrimis). — Clus. Hist. 1. p. 106. fig. 2. (*optima*). I. B. Hist. 1. part. 2. p. 400. (pessima. Fortasse ad *Ul. nanum* referenda). Dod. Pempt. 759. fig. 1. (Clusiana).

Schl. Thom. exs.

Frutex sesquicubitalis; rami numerosi, densissimi, erecti, sulcati, hirsuti, spinis erecto-patentibus, validis, longis, striatis, demum glabris, pungentibus undique rigentes. Folia parva, ad basin spinarum earumque divisionem sessilia, villosa, subulata, pungentia, facie canaliculata, hirsuta, decidua. Flores magni, speciosi „mellini" Smith, aurei, numerosi, in parte superiore ramorum quasi spicati. Pedunculi crassi brevesque, villosi, uniflori, solitarii v. saepius binati, ad basin spinarum et spinularum axillares. Calyx corolla non multo brevior, magnus, coloratus, velutinus, phyllis oblongis, erectis, navicularibus, sulcatis, nervosis: superiore apice brevissime bidentato: inferius dentibus 3 obsoletis conniventibus terminatum. Squamae exteriores brevissimae, late ovatae. Vexillum magnum, ovato-oblongum. Alae paulo breviores, saturatius coloratae, fere lineares, apice rotundatae, brevissime pedicellatae. Carina dipetala, pubescens, petalis semiovatis, basi appendiculatis, pedicellatis. Germen fulvum, holosericeum, stylo longius. Legumen villosum, 4-6-spermum, oblique ovatum, acutum. (D. s.)

Hab. in collibus apricis regionum calidiorum, in Helvetia adhuc fere incerta civis. *Au signal de Bougy* prope *Aubonne*

a b. LORIMIER olim inventa ibi non amplius occurrit. In Transalpinis, monente amiciss. SUTERO, Cl. SCHLEICHER legit. Tandem ramum sterilem *Genevae aux Tranchées* repertum misit amiciss. GIROD. Specimina mea florifera e Gallia habui. — Fl. per totam aestatem a mense Maio. ♄.

G. 435. ONONIS L. gen. 863. Juss. 354. Gaertn. tab. 154. *Anonis* Tourn. tab. 229. Hall.

Cal. sub-5-partitus, segmentis linearibus. Vexillum striatum. Stamina monadelpha. Leg. (in nostris) oblique ovatum, turgidum, oligospermum (in speciebus nonnullis alienigenis oblongum, fere lineare, subinde articulato-torosum).

* *Flores subsessiles.*

1615. ONONIS *spinosa* Willd. — On. semper spinosa, caulibus erectiusculis inaequaliter pilosis, foliolis cuneatis glabriusculis, floribus axillaribus solitariis, laciniis calycinis legumine brevioribus. (Sp. 1. Gall. *Bugrane épineuse.*)

Hall. Helv. 356. Enum. 589. n. 4. Clairv. Man. 127. Sut. Fl. Helv. 2. p. 91. Heg. 2. p. 109. Wahlenb. Helv. 127 *). Mur. Bot. Val. 80. *Anonis spinosa flore purpureo* C. B. Basil. 104.

Willd. Sp. Pl. 3. p. 989. Wallr. Sched. 379. Dec. Prodr. 2. p. 163. n. 42. L. Sp. Pl. 1006 β. *On. campestris* K. et Z. Cat. Palat. 22. n. 22 **).

Engl. Bot. 10. tab. 682. Schkuhr Handb. tab. 194 (*opt.*). Fl. Dan. tab. 783? (opus nunc ad manum non habeo). Chaum. Fl. Méd. 1. tab. 59. — Matth. 501. fig. 1. (Nisi ad var. β pertinet). Tabern. Kräuterb. 913. fig. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 391. fig. 2. (Fol. etiam nimis exigua, ut icon melius fere plantam β referat.)

β *antiquorum*, flore foliis minutis maiore, caulibus ramis foliisque glabris. *On. spinosa γ glabra* Dec. Prodr.

---

*) Hancce speciem nostrates ut plerique ceteri botanici confuderunt.

**) Specimina huius ac sequentis plantae benignissime mihi suppeditavit Cl. KOCHIUS, qui eas primus omnium rite distinxit et determinavit.

l. c. *On. antiquorum* L. Sp. Pl. 1006 *). Lam. Enc. 1. p. 505. Dec. Fl. Fr. 3834. Willd. Enum. II. B. 748. Vill. Delph. 3. p. 426. All. Pedem. n. 1161.

Dalech. Hist. 448. (icon huc spectare videtur).

. Schleich. exs.

R a d i x lignosa, nigra valdeque profunda, durissima, longa. C a u l e s inferne duri, lignosi, erecti v. adscendentes, teretes, ramosi, unifariam v. bifariam villosi, saepius rubentes. S p i n a e longae, durae, terminales et laterales, in caule ramisque adultis nunquam deficientes. F o l i a laete virentia, neque viscida, neque glandulosa, elliptica, oblonga, subretusa, serrulato-dentata, basi cuneata, integerrima, vage pubescentia, modo stipulae insidentia, modo longius petiolata: superiora et floralia simplicia: inferiora ternata, foliolo medio sessili v. petiolulato, lateralibus minoribus. F l o r e s in parte superiori ramorum axillares, plerumque solitarii; alterni amoene purpurei, rarius albi, foliis modo maiores, modo minores. C a l y x glanduloso-villosus, pedunculo multo longior, tubo brevissimo, laciniis lanceolato-acuminatis, subaequalibus: inferioribus incurvis. C o r o l l a calycem superans; v e x i l l u m amplum, transverse plicatum, eleganter striatum, alis semiovatis ex roseo albidis duplo longius. C a r i n a alis paulo longior, inferne fissa, pedicellata, arcuato-rostrata. L e g u m e n calyce persistente longius, luteo-fuscum, villosum, subrhombeum, di- trispermum. S e m i n a fusca, subrotunda, tuberculis multis atris exasperata. (D. v.)

β p l a n t a e vulgari tam affinis, ut multi eam, ut

---

*) Pro *On. antiquorum* L. Cl. REICHENBACH habet plantam ab omnibus nostris formis caulibus virgatis, flexuosis, spinis praelongis ad omnes axillas geminis, floribus parvis folio suo tamen multo maioribus diversissimam. V. Iconogr. cent. 1. p. 9. t. 7. fig. 14. *On. diacantha* Sieb. (Rchb. ibid. fig. 15.) foliis repando-dentatis pilisque omnes partes obtegente, mihi ab ea *On. antiquorum* Rchb. non satis diversa videtur.

opinor, merito pro mera varietate habeant *). Differt statura minori, habitu rigido, ramis valde foliosis cauleque sublignoso glaberrimis, spinis numerosis, foliis parvis, fere ovalibus, brevissime petiolatis, fere saltem duplo minoribus, minute denticulatis et corollae alis late ovatis, neque vexillo duplo brevioribus. (D. s.)

Hab. in arvis pascuisque aridis. — Etiam in regionibus montanis, ubique frequentissima. β secus vias et ad fossas regionum australium. Habet Cl. Schleicher et mecum, sed sine loci natalis designatione, communicavit. — Fl. Iunio-Octobri. ♄. β „Iunio et Iulio." Loiseleur.

1616. Ononis *arvensis* Lam. — On. demum spinosa viscida, caulibus basi procumbentibus villosis, foliolis obovatis glanduloso-pubescentibus, floribus axillaribus solitariis, laciniis calycinis legumen superantibus. (Sp. 2. Gall. *Bugrane des champs.*)

Cf. auct. helveticos ad sp. prior. citat. Hall. Helv. 356 *α*. An etiam III.

Lam. Enc. 1. p. 505. K. et Z. Cat. Palat. 23. n. 2. Dec. Fl. Fr. 3835. Smith Brit. 758 *α*. *On. procurrens* Wallr. Sched. 381. Dec. Prodr. 162. n. 41. *On. spinosa α mitis* L. Sp. Pl. 1006. Vill. Delph. 3. p. 427. *On. antiquorum* (non L.) Bertol. Amoen. Ital. 171. *On. hircina* (non Jacq.) Hoffm. Fl. Germ. II. p. 75. (monente Wallroth).

On. spinosa Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 29. tab. 2. Blackw. tab. 301.

Ab *Ononide spinosa*, quacum, antequam Cl. Kochius eas species sagacissime distinxisset, fere ab omnibus confusa fuerat, differt: 1) statura plerumque maiore, caulibus late caespitosis, diffusis procumbentibusque, floriferis tamen adsurgentibus, 2) herba tota viscida, odoris ingrati, pilis pinguibus obsita, 3) spinis longioribus, sed saepe (scilicet, ut creditur, in planta iuniori) prorsus deficientibus, 4) foliis utrin-

---

*) Sic Crantz in obs. ad *On.* suam *spinosam*. Etiam Cl. Smith inter syn. *On.* suae *arvensis*, *On. antiquorum* utpote „parum differentem" adducit.

que pilis glanduliferis breviter pubescentibus, plerumque multo longioribus et late obovatis rotundatisve, rarius vere cuneatis, griseo-virentibus, 5) floribus quidem similibus, sed calyce hirsutissimo longitudinem dimidii vexilli superante, pilis longioribus viscidis, brevioribus autem apice glanduligeris, denique 6) leguminibus dilutioribus, dispermis, longe ciliatis, calyce (laciniis nempe) semper brevioribus. (D. v.)

Hab. locis consimilibus, frequens. — Fl. etiam per aestatem et autumnum. ♄. ♃.

1617. Ononis *hircina* Jacq. — On. floribus subgeminatis, calyce leguminis longitudine, foliis inferioribus ternatis ovalibus, caule ramisque inermibus villoso-viscosis. (Sp. 3. Gall. *Bugrane fétide.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 110. *On. altissima* Mur. Bot. Val. 80. *On. arvensis?* Sut. Fl. Helv. 2. p. 91. (ob inventoris nomen). Hall. Enum. 589. n. 3. (In hist. omisit Vir summus utpote sibi suspectam civem „quam Cl. Staehelin circa Reichenbach se reperisse putabat et quae auctorem diu dubium tenuit." V. obs. ad n. 356.

Jacq. Hort. Vind. 1. p. 40. Willd. Sp. Pl. 3. p. 989. Bieb. Cauc. n. 1380. *On. foetens* Allion. Pedem. n. 1164. *On. altissima* Lam. Enc. 1. p. 506. Dec. Fl. Fr. 3836. Prodr. 2. p. 162. n. 40. *On. arvensis* Retz Obs. 2. p. 21. An rursus *On. spinosa α mitis* L. Sp. Pl. 1006? (Ob Clusii syn.).

Jacq. l. c. tab. 93. Allion. l. c. tab. 41. fig. 1. — Clus. Hist. 1. p. 99. fig. 1. (a nostra differt stipulis maximis folia lanceolata superantibus). Tabern. Kräuterb. 913. fig. 3. (*eadem*) et fig. 4. (perinde ipsissima, cui fl. luteos tribuit). I. B. Hist. 2. p. 393. fig. 2. (Etiam ex Clusio).

Schl. Thom. exs.

Planta speciosa. Caulis erectus, 3-pedalis et ultra, ramis inermibus, pyramidatis, alternis, erecto-patentibus, sursum decrescentibus, valde foliosus, pilis longis viscosis affatim hirsutus. Folia multo maiora quam affinium, pubescentia, late ovalia, basi cuneata integraque, ceterum serrulata: inferiora ter-

nata, foliolis saepe magis elongatis angustioribusque; medio longe petiolulato. Stipulae magnae, amplexicaules, serratae. Flores laete purpurei, paulo maiores quam priorum, in parte superiori caulis ramorumque summorum subspicati, axillares et subgeminati: nonnulli fere terminales. Calyx brevissime pedunculatus, villosus, tubo ad 2 lineas longo, laciniis triplo fere longioribus, lanceolatis, acutis, „leguminis longitudinem aequantibus" Dec. Prodr. l. c.: ima reliquis paulo brevior. Alae supra pedicellum hamato-appendiculatae, limbo oblongo. (D. s.)

Hab. locis arenosis, in Helvetia rarissima. Circa *Reichenbach.* Cl. Staehelin. *Octoduri.* Illustr. Decandolle. In pratis arvisque *Valesiae.* Rev. Murith. (Plantam eius non vidi, neque scio, an non var. γ inermem *On. arvensis* pro *hircina* habuerit). — Fl. aestate. ♃.

Obs. „Foliola fere *Meliloti*" Cl. Lamarck, optime. Folia praecipue contrita foetorem cimicinum hircinumve spargunt.

1618. Ononis *Columnae* Allion. — On. floribus lateralibus sessilibus, foliolis subobovatis pubescentibus, stipulis lanceolatis denticulatis, laciniis calycinis lanceolato-linearibus legumen aequantibus. (Sp. 4. Gall. *Bugrane à petites fleurs.*)

Hall. Helv. 359. Enum. 590. n. 5. Mur. Bot. Val. 80. Heg. 2. p. 110. *On. minutissima* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 91. Clairv. Man. 127.

All. Pedem. 1166. Willd. Sp. Pl. 3. p. 993. Dec. Prodr. 2. pag. 164. n. 58. Bieb. Cauc. n. 1381. *On. parviflora* Lam. Enc. 1. p. 504. Dec. Fl. Fr. 3837. Pers. Syn. 2. p. 290. *On. subocculta* Vill. Delph. 3. p. 429.

All. l. c. tab. 20. fig. 3. *On. minutissima* Jacq. Austr. tab. 240. — Col. Ecphr. tab. 201? (Citante Allionio).

Thom. Schleich. exs. *On. parviflora* Ser. exs.

Radix ramosa, descendens. Caules erecti, parum ramosi, duriusculi, valde foliosi, inferne denudati, sed petiolis stipulisque post folia persistentibus obsessi, semipedales, dodrantales. Folia pubescentia

(sic etiam in planta adulta nec unquam, ut habet Hallerus, calva vidi), subviscida, parva, foliolis oblongis, fere obovatis v. cuneatis, approximato-striatis, serrulatis: medio longe petiolulato; petiolis communibus partialibusque pilosis. Stipulae binatae, petiolo adnatae, elongatae, lanceolato-lineares, denticulatae. Flores brevissime pedicellati, axillares, subspicati, parvi, lutei; calyx pilosiusculus, segmentis viridibus, e basi late lanceolata acuminatis, corollam aequantibus v. superantibus, per maturationem marcidis, albidis, induratis basique dilatatis, leguminis longitudine. Vexillum magnum, complicatum, lineis purpurascentibus striatum. Alae angustae, saturatius luteae, carina dilatata, apice subacuminata breviores. Legumen oblique ovatum, turgidum, subtrispermum, iunius pubescens, demum glabrum, longe ante calycem deciduum; semina subglobosa, emarginata, fulva, laevissima. Planta odorata. (D. v.)

Hab. locis glareosis et ad colles arenosos *Valesiae* et ditionis *Aquileiensis*, non rara. — Ad viam *le Tombey* supra *Bex* etc. Inter *Leucam* et *Sideram*; circa *Fouly* et *Seillon* etc. Haller. *Octoduri*, *aux Marques*. *A Montorge*, *Seduni* ad arcem *Tourbillon*. Rev. Murith. — Fl. Maio-Iunio. ♃

Obs. In speciminibus plantae gallicae, quae Lugduno accepi, folia summa nonnunquam simplicia sunt. Autumno docente optimo Villarsio petala saepe fere abortiunt et tam parva remanent, ut infra germen in fundo calycis latitent, neque tamen semina matura talibus floribus desunt.

+ 1619. Ononis *minutissima* L. — On. glabra, floribus sessilibus, foliolis cuneatis, stipulis subulatis integris, calycibus superne setaceis legumine multo longioribus. (Sp. 5. Gall. *Bugrane naine.*)

L. Sp. Pl. 1007. Willd. Sp. Pl. 3. p. 992. Dec. Prodr. 2. p. 164. n 59. Fl. Fr. 3838. Vill. Delph. 3. p. 428. All. Pedem. 1105. Bert. Amoen. Ital. 172. *On. saxatilis* Lam. Enc. 1. p. 509.

On. barbata Cavan. Ic. tab. 143. (cit. Candollio). — Barrel. Ic. 762. I. B. Hist. 2. p. 394. fig. 1.

Philip. Thom. exs. Ser. Gall. exs. n. 254.

Ab *On. Columnae*, cui quidem affinis est, notis eximiis differt. Statura nempe multo humiliori quam prioris, saltem helveticae, caulibus diffusis, decumbentibus, simplicibus, partium omnium (leguminibus iunioribus subpubescentibus exceptis) glabritie, foliis amoenius viridibus, nitidulis, plerumque minoribus, summis saepius simplicibus, foliolis cuneatis, medio brevissime petiolulato, stipulis setaceo-subulatis, integerrimis, iunioribus arcte adpressis; floribus magis explicatis, maioribus, calycis laciniis superne setaceis, longissimis, non modo corollam sed praecipue legumen valde superantibus et seminibus 3-5, minoribus, angulosis, griseis. (D. s.)

Hab. in regionibus australibus Europae, locis apricis petrosis. — Inter limites patrios nondum inventa. Sed eam in vicina valle *Praetoria* legit Phil. Thomas. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙? ♂? Dec.

* *Flores longius pedunculati.*

1620. Ononis *Natrix* L. — On. viscoso-pilosa, pedunculis axillaribus articulato-aristatis, foliolis oblongis cuneatis inferne integerrimis, caule suffruticoso. (Sp. 6. Gall. *Bugrane gluante.*)

Hall. Helv. 358. Enum. 590. n. 6. Scheuchz. Alp. It. 4. p. 329. Sut. Fl. Helv. 2. p. 91. Heg. 2. p. 112. Clairv. Man. 127. Mur. Bot. Val. 80.

L. Sp. Pl. 1008. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1007. Dec. Prodr. 2. p. 159. n. 4. Fl. Fr. 3846. Vill. Delph. 3. p. 431. All. Pedem. 170. *On. pinguis* Lam. Enc. 1. p. 507.

Mill. Dict. Ic. tab. 33. — Camer. Epit. 444. Lob. Ic. 2. p. 28. I. B. Hist. 2. p. 393. fig. 1. (*mala*). Matth. 502. (valde pilosa: pertinet fortasse ad *On. pinguem* L. quam multi auctores pro var. *Natricis* habent). Dalech. Hist. 449. (pessima: potissimum ad *pinguem* L. citatur).

Ser. Thom. Schl. exs.

Planta tota odorem singularem pharmaceuticum spargit, pilis viscosis patentibus copiose villosa. Ra-

dix lignosa, caules suffruticosos, ramosos, decumbentes, pedales et cubitales emittens. Folia alterna, petiolata, ternata, foliolis oblongis, obovato-cuneatis, superne serratis: medio maiori, longe petiolulato: summa simplicia. Stipulae lanceolatae, angustae, integrae, petiolum superantes. Flores magni, speciosi, lutei, racemos foliosos in summis ramis efficientes. Pedunculi axillares, folio longiores, solitarii, arista seu bractea semunciali filiformi terminati; pedicellus proprius ad basin aristae sub angulo fere recto insertus, brevis, carneus. Calyx viridis, tubo infundibuliformi, brevi, segmentis lanceolatis, subaequalibus, corolla brevioribus. Vexillum amplum, cordatum, lineis exstantibus striatum. Petala caetera etiam magna, vexillo tamen minora. Carina arcuata, acuminato-rostrata, basi fissa. Legumen oblongum, teretiusculum, villosum, suboctospermum. (D. v.)

Hab. in Helvetiae austro-occidentalis torrentium glareis, dumetisque arenosis. — In alveo flum. *Arvae* prope *Genevam*, copiose. I. B. Nil frequentius in agro *Aquileiensi*: *au Tombey*, in alveo *Gryonae* (v. gr. *aux Devens*, ubi ego legi), circa *Bévieux* et in *Valesia* secus vias. Haller. *Octoduri*, *aux Marques*. Rev. Murith. — Fl. Iul. et Aug. ♄. ♃.

1621. Ononis *rotundifolia* L. — On. suffruticosa viscoso-pilosa, pedunculis aristatis 2-3-floris, foliolis subrotundis: impari orbiculato longissime petiolulato. (Sp. 7. Gall. *Bugrane à feuilles rondes*.)

Hall. Helv. 357. Enum. 588. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 92. Heg. 2. p. 111. Clairv. Man. 127. Mur. Bot. Val. 80.

L. Sp. Pl. ed. 1. p. 719. (non ed. 2). Willd. Sp. Pl. 3. p. 1011. Dec. Prodr. p. 161. n. 22. Fl. Fr. 3848. et Suppl. p. 552. Vill. Delph. 3. p. 432. Allion. Pedem. n. 1172. Willd. Enum. H. B. 750.

Lam. Illustr. tab. 616. fig. 1. Jacq. Austr. tab. 49. in app. — Lobel. Ic. 2. p. 73. fig. 1. Dod. Pempt. 525. fig. 3. Tabern. Kräuterb. 885. fig. 3. I. B. Hist. 2. p. 295. Dalech. Hist. 464. fig. 2.

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 274. Thom. Schl. exs.

Radix lignosa. Caules herbacei nec nisi prope basin sublignosi, superne ramosi, teretes, ut tota planta pilis non longis viscosis villosi, pedales et cubitales. Folia magna, omnia ternata, foliolis fere circumserratis, dentibus distantibus, acutis, sinubus rotundatis: medium orbiculatum, petiolulo petiolum communem fere aequante imove superante: lateralibus minoribus, subovatis, sessilibus. Stipulae ovatae, obsolete denticulatae, petiolo multo breviores. Pedunculi in parte superiori plantae axillares, folio longiores, 2–3-flori, arista s. bracteola filiformi plerumque terminati. Flores speciosi, rosei, pedicellis propriis brevibus cernuis insidentes. Calyx ebracteatus, basi campanulatus, segmentis lineari-lanceolatis, corolla brevioribus. Vexillum amplum, complicatum, lineis saturatius purpureis striatum. Alae et carina rostratae, dilutius rubellae s. albidae, superne roseae. Legumen hirsutum, oblongum, teres, subinflatum, polyspermum. (D. v.)

Hab. ad pedes rupium Alpium potissimum septentrionalium *Valesiae.* Sub *Gemmio* (et in ipso *Gemmio.* Amiciss. SUTER), sub *Moëverant*, *en Ovannaz*, *sur Champ*, sub *Süblins près du Devens.* Etiam in iugo australi inter *Orsières* et *Saint-Brancher.* Circa *Saxon.* Ad thermas *Leucenses* (ego in Alpibus vicinis ad occidentem sitis inveni). In M. *Sempronio*, frequens. In valle *Ganter* etc. Rev. MURITH. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

OBS. Notam e calycibus illis „triphyllo-bracteatis", quos in ed. 2. Sp. Pl. LINNAEUS *rotundifoliae* tribuit, desumptam, fere omnes auctores fideliter transcripserunt. Primus omnium errorem indicavit celeberr. DECANDOLLE. γ Fl. Fr. Suppl. l. c.

G. 436. LUPINUS L. gen. 865. Juss. gen. 355. Gaertn. tab. 150. Tourn. tab. 213.

Cal. bilabiatus. Carina subdipetala. Filam. monadelpha, antheris 5 superioribus subrotundis, 5 inferioribus oblongis. Legum. coriaceum, oblongum, compressum, torulosum.

+ 1622. LUPINUS *angustifolius* L. — L. calycibus alternis appendiculatis: labio superiori bifido: inte-

riori integro, foliolis subseptenis linearibus planis. Willd. (Gall. *Lupin à feuilles étroites.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 313. in add. Heg. 2. p. 112. Clairv. Man. 128. Hoepfn. Mag. 4. p. 28.

L. Sp. Pl. 1015. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1024. Desrouss. in Enc. 3. p. 624. Dec. Prodr. 2. p. 407. n. 7. Fl. Fr. 3852. Willd. Enum. H. B. 752. Schkuhr Handb. n. 2043.

Kniph. Cent. tab. 46. I. B. Hist. 2. p. 291. (ic. bona; sed descr. alio spectat). Chabr. Sciagr. 142. (eadem, excl. etiam descr.) Matth. 345?

Radix annua. Planta pilosiuscula. Caulis erectus, simpliciusculus (ramulis nempe brevissimis abortientibus), pedalis, sesquipedalis, valde foliosus. Folia longissime petiolata, peltato-digitata, foliolis sessilibus subseptenis, rarius octonis v. novenis, planis, plerumque vix ultra lineam unam latis, uncialibus, integerrimis, linearibus, obtusissimis, inferne modice angustatis. Stipulae lineares, perangustae. Racemus spicatus, terminalis, nudus, multiflorus. Bracteae minutae, solitariae, ovato-acutae, ut pedicelli calycesque valde pilosae. Flores non magni, caerulei; calyx pedunculo multo longior, pellucidus, tubo brevi, profunde bilabiatus: labio superiori subbipartito, laciniis late lanceolatis: inferius multo longius, lanceolatum, integrum; appendices duae, parvae, lineari-lanceolatae, utrinque infra labiorum commissurae punctum calyci insertae. Corolla calyce duplo longior. Vexillum ovatum, complicatum, integrum. Alae amplae, semiovatae, apice concretae. Carina alis minor, subfalcata, inferne fissa, a medio dorso ad apicem usque concreta. Legumina (non vidi) „oblonga, hirsuta, 5-6-sperma." Decandolle. „Semina magna, subrotunda, grisea, albo maculata." Schkuhr. (D. s.)

Hab. inter segetes regionum Europae meridionalium. — In pago *vaudensi*, circa *Assens*, *Eschalens*, *Polier-le-Grand* et *St. Barthélemy* observavit Cl. Decoppet. — Fl. Maio et Iunio Loisel. ⊙.

Obs. Plantam in Helvetia natam nondum vidi, et descriptionem ad specimina Neapolitana ab amiciss. L. THOMAS missa confeci. Neque eam in catalogis suis habent Cl. SERINGE, SCHLEICHER et THOMAS.

G. 437. ANTHYLLIS L. gen. 864. Juss. g. 355. Gaertn. tab. 155. *Vulneraria* Hall. Tourn. t. 211. (et *Barba-Iovis* tab. 419.)

Cal. oblongus, ventricosus, 5-dentatus; stam. monadelpha. Legum. breve, calyce tectum, oligospermum.

1623. ANTHYLLIS *Vulneraria* L. — Anth. herbacea, foliis lyrato-pinnatis pauciiugis, capitulo duplicato. (Sp. 1. Gall. *Anthyllide Vulnéraire.*)

Hall. Helv. 398. Enum. 370. n. 2. Heg. 2. p. 211. Sut. Fl. Helv. 2. p. 93. Clairv. Man. 129. Wahlenb. Helv. 127. Mur. Bot. Val. 52. *Loto affinis Vulneraria pratensis* C. B. Basil.

L. Sp. Pl. 1012. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1013. Lam. Enc. 1. p. 203. Dec. Prodr. 2. p. 170. n. 15. Fl. Fr. 3850. Smith Brit. 759. Vill. Delph. 3. p. 425. Crantz Austr. 370.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 19. tab. 5. Engl. Bot. 2. t. 104. Lam. Illustr. tab. 615. fig. 1. Fl. Dan. tab. 988. Schkuhr Handb. tab. 196. — Barrel. Ic. 575. Dod. Pempt. 552. fig. 1. (ob fol. nimis aequalia minus bona). Tab. Kräuterb. 909. fig. 1. (fl. luteo) et fig. 2. (fl. albo; bonae). I. B. Hist. 2. p. 362.

β flore albo, carina apice rubra. — Schleich. rar. exs. cent. . . . . n. 74.

γ flore ochroleuco, fere sulphureo. *Anth. Vulneraria pallida?* Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 110.

δ *procerior.* Mur. Bot. Val. l. c.

ε fl. coccineo, minor, alpina. Hall. Helv. l. c. γ. Sut. l. c. Mur. l. c. — Dillen. Elth. p. 431. tab. 320. — Schl. Thom. exs. *Anth. Vulneraria rubra?* Ser. Gall. exs. n. 25.

+ ζ *pilosissima*, ex M. *Cenisio* Dec. Fl. Fr. Suppl. n. 3850 δ. *Astragalus vulnerarioides* All. Pedem. n. 1278. t. 19. fig. 2. *Anth. vulnerarioides* Bonj. exs. Ser. Gall. exs. n. 26.

Radix lignosa, fusca, caespitosa. Caules simpliciusculi, decumbentes v. adscendentes, remoti, foliosi, pilis adpressis (in var. ζ copiosis, longis patentibusque) pubescentes, dodrantales, fere pedales. Folia pallide virentia, lyrato-pinnata, dorso pubescentia, petiolata, foliolis integris, parum numerosis, parvis, distantibus, impari maximo: radicalia nonnunquam simplicia et late ovalia: caulium subinde foliolis lineari-lanceolatis et parum inaequalibus. Stipulae lanceolatae, subdivergentes. Capitula terminalia, gemina, densa, ovata, contigua: utrumque bractea adpressa viridi, basi membranacea, palmata, laciniis 3-5 oblongis instructum. Flores plerumque lutei, calyce albido, pubescente, ovato-oblongo, turgido, apice labiato-5-fido. Corolla calyce paulo longior. Petala omnia longissime pedicellata, limbo brevi. Vexillum limbo ovato, basi utrinque introrsum hamoso-appendiculatum; alae basi limbi carinae adnatae. Germen longe pedicellatum, dispermum. Legumen lateraliter pedicellatum, calyce inclusum, nigrum, ovatum, monospermum. (D. v.)

Hab. in pratis, pascuis, secus vias ubique, etiam in Alpes editissimas adscendit. Eam Cl. Wahlenberg in montibus ad 7000 pedum supra mare elevatis observavit. β in Alpibus, vulgo. γ in pratis, *près du Bois Bougis* circa *Nevidunum*. δ qualem Massilia fl. albo habui, solito duplo maiorem *Octoduri aux Marques* vidit rev. Murith. ε floribus pulchre puniceis circa *Zermatt*. Em. et Ph. Thomas. Prope moles glaciales M. *Stock* eiusdem vallis. Haller. ζ in Helvetia nondum visa, flores habet coccineos, fere ut proxima varietas. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

1624. Anthyllis *montana* L. — Anth. suffruticosa, foliis aequaliter pinnatis multiiugis sericeis, capitulo globoso simplici. (Sp. 2. Gall. *Anthyllide de montagne.*)

Hall. Helv. 397. Enum. 569. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 93. Heg. 2. p. 112. Clairv. Man. 129.

L. Sp. Pl. 3851. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1014. Dec. Prodr. 2. p. 170. n. 14. Fl. Fr. 3851. Lam. Enc. 1. p. 203. Vill. Delph. 3. p. 425. All. Pedem. n. 1140.

Lam. Illustr. tab. 615. fig. 5. Jacq. Austr. tab. 334. Barrel. Ic. 722. Dalech. Hist. 1347. fig. 2.

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 109. Schl. Thom. exs.

Suffrutex formosus, caespitosus, caulibus inferne lignosis, nudis, tortuosis, petiolorum priorum annorum reliquiis instructis, superne herbaceis, foliosis, procumbentibus, per florescentiam adscendentibus, pilosis, semipedalibus et ultra. Folia vix ac ne vix petiolata, vaginae striatae, membranaceae insidentia, fere totum caulem amplectentia, aequaliter cum impari pinnata, 10–15-iuga, foliolis parvis, approximatis, oblongis v. ovato-lanceolatis, facie concavis, sericeis: imis distantibus. Capitulum terminale, magnum, subglobosum, bracteis 2 sessilibus, semiorbiculatis, palmato-multifidis. Flores multo maiores quam prioris, purpurei, ex albo et violaceo amoenissime variegati. Calyx albidus, basi tubulosus, vix inflatus, hirsutus, dentibus fere setaceis, plumosis, nigrescentibus, erectiusculis, tubo longioribus. Vexillum peramplum, longe pedicellatum, basi utrinque late appendiculatum, obliquum, apice integrum v. obiter emarginatum, lineatum, ad limbi basin 2 maculis violaceis conspicuum. Alae divergentes. Carina alis multo minor, exigua, rectiuscula, postice fissa et bipedicellata. Stamina diadelpha. Germen oblongum, sessile, suboctospermum. Legumen „monospermum" Haller ego non vidi. (D. v.)

Hab. locis saxosis montium occidentalium, rarissima. In M. *Salaeva* (Rai et illustr. de Saussure) copiose. In M. *Dolaz* (Haller), nonnisi ad summas rupes Orientem versus sitas, et quidem parcius, ut difficillime inveniri queat. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

+ G. 438. Phaseolus L. gen. 866. Juss. 356. Tourn. tab. 232.

Cal. bilabiatus. Carina cum genitalibus spi-

raliter contorta! Legum. oblongum, polyspermum.

+ 1625. Phaseolus *vulgaris* L. — Ph. volubilis, racemis solitariis folio brevioribus, bracteis calyce minoribus patentibus, leguminibus pendulis. Willd. (Sp. 1. Gall. *Haricot commun.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 113. Mur. Bot. Val. 83.

L. Sp. Pl. 1016. (var. β excl.) Willd. Sp. Pl. 3. p. 1030. Dec. Prodr. 2. p. 392. n. 17. Lam. Enc. 3. p. 71. Dec. Fl. Fr. 3942. Schkuhr Handb. n. 2046. Vill. Delph. 3. p. 434.

Lam. Illustr. tab. 610. fig. 1, 2 et 3. Lobel. Ic. tab. 59. fig. 2. Fuchs Hist. 108. I. B. Hist. 2. p. 255. Dodon. Pempt. 519. fig. 1. Tab. Kräuterb. 876. fig. 1 et 2., 877. fig. 1, et 878. fig. 1, 3 et 4.

α seminibus rubris aut varie maculatis.

β seminibus albis.

Multae sunt huius utilis plantae modificationes, quarum nonnullae sese per semina constanter propagant, ut in horto tales habeam, quae a 20 annis seminibus ortae nullam mutationem ostendant.

Hab. in Indiis. — Flores sordide albi, ante explicationem fere ochroleuci. In omnibus hortis colitur; minus tamen feliciter in regionibus editioribus, utpote frigoris impatiens. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

+ 1626. Phaseolus *coccineus* Kniph. — Ph. volubilis, racemis solitariis folio longioribus, bracteis calyce minoribus adpressis, leguminibus pendulis. Willd. (Sp. 2. Gall. *Haricot à fleurs écarlates.*)

Ph. multiflorus Mur. Bot. Val. 83.

Kniph. Cent. 12. Pers. Syn. 2. p. 295. Schkuhr Handb. n. 2047. *Ph. multiflorus* Lam. Enc. 3. p. 70. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1030. Dec. Prodr. 2. p. 392. n. 16. Fl. Fr. 3943. *Ph. vulgaris* β *coccineus* L. Sp. Pl. 1016.

Schkuhr l. c. tab. 199 a. Kniph. l. c. tab. 75. Moris. Hist. 2. §. 2. tab. 5. fig. 4.

β floribus et seminibus albis.

A priori constanter diversa. Differt praeter indicatas notas radice fusiformi, floribus coccineis, maioribus magisque numerosis, sed saepius abortientibus. Semina magna, purpureo-violacea, nigro maculata, quandoque tota nigra, in var. β alba. Legumina iuniora edulia, mox tamen coriacea; semina optimam pultem praebent.

Hab. in Indiis? in America calidiori? — Ubique etiam apud nos, sed plerumque propter florum elegantiam cultus. Utramque var. habemus. — Fl. Iulio et Augusto. ☉.

+ 1627. Phaseolus *nanus* L. — Ph. caule erectiusculo laevi, bracteis calyce maioribus, leguminibus pendulis compressis rugosis. L. (Sp. 3. Gall. *Haricot nain.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 113. Mur. Bot. Val. 83.

L. Sp. Pl. 1017. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1036. Lam. Enc. 74. Dec. Fl. Fr. 3944. Vill. Delph. 3. pag. 435. Schkuhr Handb. n. 2048. Willd. Enum. H. B. 753. *Ph. compressus, saponaceus et tumidus* Dec. Prodr. 2. p. 392. n. 18-22.

Matth. 341. Dalech. Hist. 472? *(pessima)*.

Variat seminum magnitudine et colore fere ut *vulgaris*. Varietatem floribus rubris apud nos nondum observavi.

Ex Indiis oriunda? In hortis ad usum culinarium vulgo colitur. — Fl. Iulio et Augusto. ☉.

+ G. 439. Pisum L. gen. 870. Juss. 360. Gaertn. tab. 152. Tourn. tab. 215.

Cal. 5-fido-labiatus, segmentis 2 superioribus brevibus. Stylus triangularis, supra carinatus. Stigma villosum. Legum. oblongum, compressum, polyspermum.

+ 1628. Pisum *sativum* L. — P. petiolis teretibus (4-6-phyllis), stipulis inferne rotundatis crenatis, pedunculis multifloris. L. (Sp. 1. Gall. *Pois cultivé.*)

Heg. 2. p. 115. Mur. Bot. Val. 95.

L. Sp. Pl. 1026. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1070. Poir. Enc. 5. p. 455. (excl. var. ε). Dec. Prodr. 2. p. 568. n. 1. Fl. Fr. 3999. Willd. Enum. H. B. 757. Schkuhr Handb. n. 2051. Vill. Delph. 3. p. 446.

Lam. Illustr. tab. 633. Schkuhr Handb. l. c. tab. 200. (Calyx, stigma et legum.) Tabern. Kräuterb. 883. fig. 1. (quadratum), fig. 2. (nanum). Fuchs Hist. 626. Dod. Pempt. 520. fig. 1., et 521. (nanum).

β leguminе tenero eduli. (Vulg. *Pois mange-tout*, *pois gourmand*). *Pisa sine tunicis durioribus* etc. I. B. Hist. 2. p. 300. (absque ic.)

γ *nanum*, erectum, petiolis saepius tetraphyllis, foliolis rotundioribus. *P. humile* Mill. Dict. n. 2.

Var. β, cuius semina vere quadrata sunt et talia permanent, Tabernaemontanus existimat e Lithuania in Germaniam allatam fuisse, et tempore suo adhuc rariorem esse affirmat, I. B. autem hanc omnium vulgatissimam appellat. Semina prioris varietatis sicca optimam pultem suppeditant, tertiae vero recentia et tenera pisorum viridium *(pois verts)* nomine omnibus nota grataque sunt.

Ubique α in arvis, β et γ in hortis coluntur. Tum vere, tum autumno seri solent. — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

+ 1629. Pisum *arvense* L. — P. petiolis tetraphyllis, stipulis crenatis, pedunculis unifloris. L. (Sp. 2. Gall. *Pois des champs*.)

Mur. Bot. Val. 95.

L. Sp. Pl. 1027. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1071. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 568. n. 3. Dec. Fl. Fr. 4000. Vill. Delph. 3. p. 446. Schkuhr Handb. 2052. *Pisum sativum* ε Poir. Enc. 5. p. 456.

I. B. Hist. 2. p. 297. fig. 2. (*mala*). Moris. Hist. 2. p. 47. §. 2. tab. 1. fig. 4.

A priori aegre quidem distinctum dignoscitur statura minori, foliolis saepius crenatis, pedunculis 1-floris (viderunt tamen 4-5-floros Poiret et Schkuhr)

et floribus albis. Herba quadrupedibus pabulum, semina autem columbis alimentum suppeditant.

In arvis colitur, et quasi sponte inter segetes hinc inde occurrit. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

G. 440. LATHYRUS L. gen. 872. Hall. Juss. 359. Gaertn. tab. 152. *Lathyrus* Tourn. tab. 216 et 217. *Nissolia*, *Clymenum* tab. 218. et *Aphaca* tab. 223.

Cal. 5-fido-labiatus, segm. 2 superioribus brevibus. Stylus planus, superne subdentatus, supra apicem versus villosus. Legum. oblongum, polyspermum.

* *Annui, pedunculis subunifloris.*

1630. LATHYRUS *Aphaca* L. — L. pedunculis unifloris, petiolis aphyllis, stipulis sagittato-cordatis. L. (Sp. 1. Gall. *Gesse sans feuilles.*)

Hall. Helv. 442. *Aphaca* Enum. 597. Sut. Fl. Helv. 2. p. 95. Heg. 2. p. 115. Clairv. Man. 136. Wahlenb. Helv. 128. *Vicia lutea foliis Convolvuli minoris* C. B. Basil. 97.

L. Sp. Pl. 1029. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1077. Lam. Enc. 2. p. 704. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 372. n. 23. Dec. Fl. Fr. 3981. Smith Brit. 763. Vill. Delph. 3. pag. 440. Wallr. Sched. 386. Bieb. Cauc. n. 1391.

Engl. Bot. 17. tab. 1167. Mill. Dict. Ic. tab. 43. — Lob. Ic. 2. p. 70. fig. 2. Dod. Pempt. 545. I. B. Hist. 2. p. 317. fig. 1. Tab. Kräuterb. 1092. (bene, sed sine floribus).

Caules ut tota planta glabri, pedales, sesquipedales, subramosi, quadranguli, debiles cirrhisque scandentes, undique stipulis maximis, folia referentibus, erectis, oppositis parallelisque, glaucis, basi sagittato-truncatis dilatatisque, apice obtusiusculis, nervosis, integerrimis obsessi. Petioli alterni, aphylli, infra medium quasi geniculati, apice cirrhosi, plerumque simplices, stipulis longiores. Pedunculi in parte superiori caulis axillares, alterni, solitarii, quadranguli, superne articulati, petiolo longiores.

Flores non magni, lutei, pedicello proprio brevi cernuo basi bracteolato longiores. Calyx viridis, corolla brevior, profundissime 5-fidus, segmentis lanceolatis acutis: imo reliquis angustiori. Vexillum magnum, subrotundum, apice leviter emarginatum. Carina albida, parva. Legumen unciale, compressum, glabrum, 5-8-spermum. (D. v.)

Hab. in Helvetiae, potissimum occidentalis, planitie inter segetes. *Basileae.* C. B. *Badae* et prope *Wettingen*; prope *Mathod* etc. Etiam quandoque in pratis v. gr. *Rupe au Prépourri.* Haller. Prope *Nevidunum* inter *Prangins* et *Bénex.* — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

Obs. In planta iuniori V. V. illustr. Linnaeus et Lamarck varius petiolos inferiores foliolorum parvorum, lanceolatorum caducorumque pari uno alterove instructos observaverunt. Dicitur etiam pedunculis bifloris variare.

1631. Lathyrus *Nissolia* L. — L. pedunculis unifloris, petiolis foliaceis lanceolato-linearibus aphyllis, cirrhis nullis, stipulis exiguis. (Sp. 2. Gall. *Gesse sans vrilles.*)

Hall. Helv. 441. Enum. 594. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 95. Heg. 2. p. 115. Clairv. Man. 136. Mur. Bot. Val. 75. *L. sylvestris minor* C. B. Basil. 96.

L. Sp. Pl. 1029. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1078. Lam. Enc. 2. p. 704. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 372. n. 24. Dec. Fl. Fr. 3982. Smith Brit. 764. Vill. Delph. 3. p. 441. Bieb. Cauc. n. 1392.

Engl. Bot. 2. tab. 112. — Buxb. Cent. 3. p. 24. tab. 45. I. B. Hist. 2. p. 309. (*male*). Dod. Pempt. 529. fig. 1. Dalech. Hist. 1366. fig. 2. (*eadem fere*). Lobel. Ic. 2. p. 71. fig. 1.

Schl. Thom. exs.

Herba glabriuscula, habitu gramineo. Caulis gracilis, striatus — potius quam angulatus, erectus, pedalis et cubitalis. Petioli alterni, distantes, folia sessilia, simplicissima, graminea, lineari-lanceolata, acutissima, nervosa, 1-3-uncialia, ad 2 lineas lata, erecto-patentia mentientes, cirrho plane destituti.

Stipulae obsoletae, subulatae. Pedunculi petiolis paulo breviores, in parte plantae superiori axillares, solitarii, uniflori, rarius biflori, apicem versus articulato-bracteati, pedicello proprio brevissimo, pilis incurvis subpubescente. Flos parvus, cernuus, ruber. Calyx corolla saltem duplo brevior, tubulosus, minus profunde 5-fidus, segmentis parum inaequalibus, lanceolatis, peracutis. Vexillum emarginatum, venis saturatioribus lineatum. Alae parvae, ovatae, purpureae. Carina acute rostrata, vexillo minor. Legumen dependens, fere lineare, angustum, biunciale, glabrum. Semina 12-20, parva, rotunda, compressa. (D. s.)

Hab. in agris dumetisque, solo petraeo et ad pratorum margines, in Helvetiae occidentalis planitie, satis rara. *Genevae.* I. B. Circa *Basileam*, frater eius, v. gr. prope *Wyl* et *im Rütihard.* In valle *Ruz* ditionis *Neocomensis* circa *St.-Martin* et *Engolon.* HALLER. *Aux Posses* supra *Fenalet* in regione *Aquileiensi.* Rev. MURITH. Prope *Crans.* Amiciss. GAY et nuper Cl. RAPIN. — Fl. Maio-Iulio. ⊙.

OBS. Circa petiolos, quos fere omnes pro veris foliis habent auctores, in Cl. LAMARCKII sententiam, praeeunte Ill. CANDOLLIO, abii.

1632. LATHYRUS *Cicer* L. — L. pedunculis unifloris infra medium articulatis, petiolis diphyllis, leguminibus ovatis compressis sutura dorsali canaliculatis. (Sp. 3. Gall. *Gesse Ciche.*)

Hall. Helv. 439. Enum. 595. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 91. Heg. 2. p. 110. Clairv. Man. 136. Mur. Bot. Val. 75. (planta hortensis).

L. Sp. Pl. 1030. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1079. Ser. in Dec. Prodr. 373. n. 35. Dec. Fl. Fr. 3986. Schkuhr Handb. n. 2065. Bieb. Cauc. Suppl. n. 1392*. *L. sativus* ! Lam. Enc. 2. p. 705. *L. flore rubro* I. B. Hist. 2. p. 307. (sine ic.)

Dod. Pempt. 523. fig. 1.

Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 75. Thom. exs.

Caules numerosi, debiles, cirrhis scandentes,

angulosi, anguste alati, plerumque simplices, pedales et cubitales. Petioli diphylli, subalati, in cirrhum plerumque tripartitum desinentes. Foliola glaucescentia, oblonga, angusta, utrinque acuta, apice fere aristata, dorso 3-5-nervia. Stipulae petiolum fere aequantes v. superantes, magnae, foliolis breviores, sed latiores, obsolete pilosiusculae et apicem versus ciliatae, acutae, hamo longo, subarcuato, acuminato semisagittatae. Pedunculi petiolo paulo longiores, incurvi, prope v. infra medium articulati, ad geniculum bracteolis 2 oppositis subulatis instructi. Flores rubelli, non magni, cito marcescentes. Calyx profundissime 5-fidus, segmentis lanceolatis sinubusque peracutis, subaequalibus. Vexillum maximum, obcordatum, basi bifidum, complicatum ceteraque petala amplectens, facie sordide rubellum, venis fuscis parallelis distinctum, dorso lividum. Carina albida, maculata. Legumen glabrum, magnum, unciale, latum, ovatum, acuminatum, stylo recto terminatum, complanatum, ad suturam superiorem obtuse canaliculatum, 4-6-spermum. (D. v.)

Hab. inter segetes Helvetiae occidentalis, hinc inde. *Genevae.* Circa *Mathod. Lausannae en Chamblande.* Prope *Undervillers. Neviduni* circa praedium *Calève.* — Fl. Maio et Iunio. ☉.

1633. Lathyrus *sativus* L. — L. pedunculis unifloris superne articulatis, petiolis 2-4-phyllis, leguminibus ovatis sutura dorsali bimarginatis. (Sp. 4. Gall. *Gesse cultivée.*)

Hall. Helv. 438. Enum. 594. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 95. Heg. 2. p. 116. Clairv. Man. 156. Mur. Bot. Val. 75.

L. Sp. Pl. 1030. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1079. Lam. Enc. 2. p. 765 *α*. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 373. n. 34. Dec. Fl. Fr. 3985. Willd. Enum. H. B. 759. Schkuhr Handb. n. 2066.

Lam. Ill. tab. 216. fig. 2. — Fuchs Hist. 571. (*optima*). Dod. Pempt. 522. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 986. fig. 3. I. B. Hist. 2. p. 306. fig. 2.

Schl. Thom. exs.

A *L. Cicero*, cui simillimus est, differt statura elatiori, petiolis quandoque sed raro tetraphyllis, stipulis angustioribus, hamo lineari acuminato, pedunculis post florescentiam valde elongatis, superne et longe supra medium articulatis, floribus fere duplo maioribus, caeruleis, pallide roseis vel omnino albis, calycis segmentis latioribus, inaequalibus et patentibus neque erectis et leguminibus ad suturam seminiferam ala duplici membranacea auctis, venoso-reticulatis. (D. *s.*)

Hab. inter segetes, rarior. Etiam in nonnullis regionibus seritur. Fl. albo circa *Bernam*, non rarus. Vexillo roseo *Genevae*. Haller. In *Valesiae* arvis. Rev. Murith. Cl. Clairville. Circa *Wufflens-la-ville*. Rev. Ducros. Ego nondum inveni. — Fl. Maio et Iunio. ☉.

Obs. „Variat stipulis in summitate plantae latioribus, tum pedunculis longioribus et brevioribus, tenuioribus et crassioribus in uno eodemque specimine." Rev. Ducros.

1634. Lathyrus *angulatus* L. — L. pedunculis unifloris aristatis, petiolis diphyllis simplici-cirrhosis, foliolis lineari-ellipticis mucronatis, seminibus angulosis. (Sp. 5. Gall. *Gesse anguleuse.*)

Hall. Helv. 440. Enum. 591. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 95. Heg. 2. p. 116. Clairv. Man. 136. Mur. Bot. Val. 75.

L. Sp. Pl. 1031. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 1081. Lam. Enc. 2. p. 705. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 372. n. 29. Dec. Fl. Fr. 3987. Vill. Delph. 3. p. 412. Allion. Pedem. n. 1221. Bieb. Cauc. n. 1393.

Buxb. Cent. 3. p. 23. tab. 42. fig. 2.

Thom. Schl. exs. Ser. Gall. exs. n. 218.

Caulis inferne ramosus, ut tota planta glabriusculus, debilis parumque scandens, angulosus, valde foliosus, vix pedalis. Petioli alati, vix semunciales, diphylli, cirrho in inferioribus abortivo, brevi, recto saepeque deficiente, in superioribus longo et convoluto terminati. Foliola ima parva, fere ovata, bre-

via: cetera sescuncialia, lineam aut sesquilineam lata, elliptico-linearia, obtusa, subito mucronata: summa perangusta. Stipulae lineares, perangustae, rectiusculae, utrinque acuminatae, petiolum aequantes, imae exiguae. Flores pauci, rubri, parvi, pedunculo petiolum per florescentiam vix aequante, demum elongato, ad vel supra medium articulato ibique bracteam setaceam, 6-8 lineas longam, calyce longiorem exserente. Calyx paulo ultra medium 5-fidus, segmentis lanceolatis acuminatis. Vexillum ovato-obcordatum, angulum fere rectum cum calyce efficiens. Alae ovatae, concolores. Legumen longum, gracile, acuminatum, compressum, erectiusculum, subenneaspermum. Semina angulosa. (D. s.)

Hab. in arvis et locis arenosis. In Helvetia hucusque unice circa *Branson*, in vicinia *Octoduri* inventa est. — Fl. Aprili et Maio. ☉.

1635. Lathyrus *sphaericus* Retz. — L. pedunculis unifloris aristatis stipula brevioribus, petiolis diphyllis simplici-cirrhosis, foliolis ensiformibus, seminibus sphaericis. Dec. (Sp. 6. Gall. *Gesse sphérique.*)

Retz Obs. 3. p. 39. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1081. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 372. n. 27. Dec. Fl. Fr. 3988. *L. coccineus* All. Pedem. n. 1122. *L. axillaris* Lam. Enc. 2. p. 706. Pers. Syn. 2. p. 304.

Dec. Ic. Gall. rar. 10. tab. 24. (*optima*). *L. inconspicuus* Jacq. Hort. Vind. tab. 86? (auct. Cl. Persoon).

Angulato habitu multisque characteribus affinis, differt stipulis paulo latioribus, hamo magis divergente, petiolo plerumque longioribus, foliolis firmioribus ensiformibus, acuminatis, margine superne scabriusculis, duplo triplove longioribus et tamen angustioribus, pedunculo stipulis breviori nec demum elongato, bracteola supra medium pedunculo inserta, vix semunciali et calycis ut plurimum apicem non attingente, ac praecipue legumine minus compresso, nervoso, ad semina toruloso, seminibus omnino

sphaericis. Flores non numerosi, laete purpurei. (D. v.)

Hab. in arvis locisque sterilibus lapidosis regionum australium. Ego quidem nonnisi in *Pedemontio* inveni, sed fide speciminis a Viro celeberr. ADRIANO DE LEZAI in *Valesia* lecti et in herbario CANDOLLIANO adservati, nostris stirpibus adnumerare nefas non existimavi. — Fl. Aprili et Maio. ☉.

OBS. Alium adhuc mihi misit amiciss. GAY *Lathyrum* duobus praecedentibus affinem, circa Frémigny in agro parisino lectum. Ab utroque differt statura elatiori, caule nempe facile cubitali et ultra, foliolis vix unam lineam latis, lineari-ensiformibus, stipulis petiolo brevissimo longioribus, pedunculo etiam per florescentiam foliis longiore, infra florem bracteam filiformem fere uncialem floreque longiorem exserente, fructifero vix elongato, flore caeruleo, dentibus calycinis superioribus brevibus, fere subulatis, legumine sescunciali, minus compresso, enervi, subtoruloso, sub-12-spermo et seminibus angulosis, lentis ope tuberculatis. In herbario meo sub nomine *L. tuberculati* prostat. Cf. *L. longe pedunculatus* (Ledeb.) Ser. in Dec. Prodr. p. 373. n. 302.

1636. LATHYRUS *hirsutus* L. — L. pedunculis 2-3-floris, petiolis diphyllis: foliolis lanceolatis mucronatis, leguminibus compressis hirsutis, seminibus scabris. Dec. (Sp. 7. Gall. *Gesse hérissée.*)

Hall. Helv. 437. Enum. 595. n. 5. Sut. Fl. Helv. 2. p. 96. Heg. 2. p. 116. Clairv. Man. 136. Mur. Bot. Val. 75.

L. Sp. Pl. 1032. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1086. Lam. Enc. 2. p. 708. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 373. n. 37. Dec. Fl. Fr. 3992. Smith Brit. 764. Vill. Delph. 3. p. 441. Bieb. Cauc. n. 1395.

Engl. Bot. 18. tab. 1255. — Rivin. Tetrap. Irr. tab. 42. I. B. Hist. 2. p. 305. Chabr. Sciagr. 145. fig. 5. (*eadem*).

Caulis cubitalis, tripedalis, debilis, scandens, alatus, ramosus, foliosus. Petioli alati, diphylli, in cirrhum tripartitum desinentes, stipulis hirsutis, angustis, utrinque peracutis longiores. Foliola oblonge elliptica, angusta, nervosa, obtusiuscula, mucronata. Pedunculi folio longiores, quadranguli, prope apicem plerumque biflori, pedicellis propriis pubescentibus, basi una alterave bracteola suffultis. Flores non magni, pulchre violacei, sed cito caeru-

lescentes et colore obsolete virente suffusi. Calyx hirsutus, profunde 5-fidus, segmentis superioribus anguste lanceolatis, inferioribus ovato-acuminatis longioribusque. Alae pallide caeruleae carinaque albida vexillo multo breviores. Legumen compressum, granulato-scabrum, hirsutum, suboctospermum. Semina subrotunda, rugosa. (D. v.)

Hab. inter segetes planitiei, in Helvetia occidentali passim. *Basileae.* C. B. *Genevae.* I. B. Circa *Muttenz* et *Brattelen. Bernae* eundo versus *Kilchlindach.* Inter *Mathod* et *St. Christophe.* In *Valesia.* In vallibus *Moutiers-Grandval* et *Val-de-Ruz.* HALLER. *Neviduni* frequens. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙.

** *Perennes. Pedunculi multiflori.*

1637. LATHYRUS *tuberosus* L. — L. pedunculis 4-5-floris, petiolis diphyllis: foliolis ovalibus mucronatis, internodiis nudis, radice tuberosa. (Sp. 8. Gall. *Gesse tubéreuse.*)

Hall. Helv. 435. Enum. 596. n. 9. Sut. Fl. Helv. 2. p. 96. Heg. 2. p. 117. Clairv. Man. 135. Mur. Bot. Val. 75. *L. arvensis repens tuberosus* C. B. Basil. 96.

L. Sp. Pl. 1033. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1088. Lam. Enc. 2. p. 709. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 370. n. 11. Dec. Fl. Fr. 3993. Vill. Delph. 3. pag. 443. Crantz Austr. 381. Bieb. Cauc. n. 1396.

Fuchs Hist. 131. (*bene*). Tab. Kräuterb. 891. fig. 1. Dod. Pempt. 550. Lobel. Ic. 2. p. 70. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 324. (fol. nimis oblonga). Dalech. Hist. 1596. (icon Dodon.)

Schl. Thom. exs.

Radix fibris repens, hinc inde tubercula pyriformia, nucis magnitudine, e fibris pendentia proferens. Caules 3-4-pedales, scandentes, anguloso-compressiusculi tetragonive, sed neutiquam alati, ramosi, diffusi. Folia numerosa, diphylla, foliolis pallide virentibus et quasi glaucescentibus, latis, ovalibus, uninervibus, venuloso-reticulatis, apice mucronatis, pe-

tiolo communi multo longioribus. Cirrhus longus, trifurcatus; stipulae petiolum subaequantes, lanceolato-acuminatae, hamo divergente, subsetaceo. Pedunculi folio multoties longiores, erectiusculi, subincurvi, 4-6-flori, angulosi, pedicellis rubellis calyce paulo longioribus basi bractea lineari suffultis. Flores magni, speciosi, amoenissime rosei, suaveolentes. Calyx campanulatus, semiquinquefidus, dentibus superioribus ovatis, acutis, sinu lato rotundato separatis, reliquis paulo longioribus, lanceolatis. Vexillum patens, maximum, valde latum, obiter emarginatum. Carina arcuato-rostrata, alis minor minusque colorata. Legumen longum, arcuatum, 10-15-spermum. (D. v.)

Hab. inter planitiei segetes, in Helvetia occidentali, hinc inde. *Genevae* in vineis extra portam *D. Gervasii*, copiose et *Basilcae* extra portam lapideam versus *Binningen*. I. B. et frater eius. Ibidem prope *St.-Margaritham*. Sub *Yvorne* versus *Noville*, circa *Mathod*. HALLER. In valle *Rheni?* Cl. CLAIRVILLE. *Octoduri*. Rev. MURITH. *Neviduni dans les champs Trembley* frequens, et in sepibus secus viam regiam, qua in *Burgundiam* itur. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1638. LATHYRUS *pratensis* L. — L. pedunculis 2-8-floris, petiolis diphyllis: foliolis lanceolatis trinervus, stipulis foliola aequantibus. (Sp. 9. Gall. *Gesse des prés.*)

Hall. Helv. 436. Enum. 597. n. 10. Sut. Fl. Helv. 2. p. 96. Heg. 2. p. 117. Clairv. Man. 135. Wahlenb. Helv. 128. Mur. Bot. Val. 75. *L. sylvestris luteus flore Viciae* C. B. Basil. 96.

L. Sp. Pl. 1033. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1089. Lam. Enc. 2. p. 709. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 370. n. 10. Dec. Fl. Fr. 3994. Smith Brit. 765. Crantz Austr. 379. Bieb. Cauc. 1397.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 15. tab. 1. Engl. Bot. 10. tab. 670. Fl. Dan. tab. 527. Tab. Kräuterb. 890. fig. 3. (*mala;* foliola quasi multiiuga). I. B. Hist. 2. p. 304. fig. 2. (*bene*).

β *velutinus*. Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 575. n. 3994 β. *L. pra-*

tensis Vill. Delph. 3. p. 443. — *L. pratensis* b *villosus* Schl. exs.

Radix „repens, tuberculata." Smith. Caules subquadranguli, debiles, scandentes, diffuse ramosissimi, pedales et cubitales. Petioli breves, diphylli, cirrho modo simplici, modo 2-3-furcato terminati. Foliola non magna, elliptico-lanceolata, utrinque acuta, nervis 3 praecipuis dorso mediocriter exstantibus, plerumque ut tota planta glabra (in var. β omnes partes pilis brevibus dense pubescunt). Stipulae foliola magnitudine fere aequantes, petioli longitudine, ovato-lanceolatae, acuminatae, hamo brevi lineari. Pedunculi foliis multoties longiores, apicem versus 4-8-flori, pedicellis calyce brevioribus, erectiusculis, basi bracteola brevissima dentiformi suffultis. Flores parvi, lutei. Calyx pilosiusculus, campanulatus, dentibus patentibus, angustis, acuminato-setaceis, imo paene capillaribus. Vexillum magnum, subrotundum, reflexum, venis lividis percursum. Carina acute rostrata, bipedicellata, alis brevior. Legumen unciale, compressum, subtorulosum, 7-8-spermum. Semina subrotunda, flavescentia. (D. v.)

Hab. in pratis udiusculis, ad sepes et in dumetis vulgatissimus. β locis siccioribus. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

1659. Lathyrus *sylvestris* L. — L. pedunculis 4-5-floris, petiolis diphyllis: foliolis ensiformibus trinerviis, caule petiolisque alatis. (Sp. 10. Gall. *Gesse sauvage.*)

Hall. Helv. 431. Enum. 596. n. 6. Sut. Fl. Helv. 2. p. 96. Heg. 2. p. 117. Clairv. Man. 135. Wahlenb. Helv. 128. Mur. Bot. Val. 75. *L. sylvestris maior* C. B. Basil. 96.

L. Sp. Pl. 1033. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1089. Lam. Enc. 2. p. 710. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 369. n. 3. Dec. Fl. Fr. 3995. Smith Brit. 765. Vill. Delph. 3. p. 441. Crantz Austr. 378. Bert. Amoen. Ital. 172.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 3. tab. 4. Engl. Bot. 12. t. 805.

Fl. Dan. tab. 325. — Fuchs Hist. 572. Clus. Hist. 2. p. 229. fig. 2. Dod. Pempt. 522. fig. 2. (*optima*). I. B. Hist. 2. p. 342. fig. 2. Dalech. Hist. 471. fig. 1.

Radix crassa profundaque. Caulis ramosus, prostratus v. scandens, crassus, angulosus alaque duplici foliacea, ad 2 lineas lata percursus, foliosus, cubitalis et bicubitalis. Petioli perinde foliaceo-alati, diphylli, foliolis multo breviores, cirrho trifurcato terminati. Stipulae petiolo longe breviores, parvae, lanceolato-lineares, acuminatae, hamo obliquo, brevi, perangusto. Foliola totius generis longissima, ensiformia, angusta, acutissima, nervis 3 principibus acute exstantibus, ceteris anastomosantibus. Pedunculi folia aequantes v. paulo longiores, subtetragoni, (apud nos) 4-6-flori, bracteis setaceis, pedicellos aequantibus v. brevioribus, ad eorum insertionem muniti. Flores magni, pulchri, cernui, rosei. Calyx campanulatus, dentibus superioribus brevissimis ovato-acuminatis, imis 3 longis, lanceolato-linearibus. Vexillum maximum, latissimum, rotundatum, emarginatum. Alae saturatiores, rubrae et fere violaceae, carina lata, fere semicirculari, obtusa, bipedicellata, albida v. virescente longiores. Legumen biunciale, venosum, polyspermum, seminibus teneris, sphaericis, verrucoso-punctatis. (D. v.)

Hab. ad sepes et in dumetis pratisque hinc inde. *Basileae*. C. B. et I. B. In *Rhaetia* inter *Filisur* et *Bergün*. Huber. *Urbac* versus *Agi*. *Bernae*. In agro *aquileiensi* supra *Olon*, versus *Panex* etc. Haller. In *Valesiae* vineis. Rev. Murith. *Neviduni au bord de l'Asse* inter duos inferiores pontes. — Fl. Iunio – Augusto. ♃.

1640. Lathyrus *latifolius* L. — L. pedunculis 10-12-floris, petiolis diphyllis, — cirrhis ramosis: foliolis ellipticis subquinquenerviis, mucronatis, caule petiolisque alatis. (Sp. 11. Gall. *Gesse à larges feuilles*.)

Hall. Helv. 433. Enum. 596. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 97. Heg. 2. p. 117. Clairv. Man. 135. Mur. Bot. Val. 75. (planta culta). *L. latifolius* C. B. Basil. 96.

L. Sp. Pl. 1033. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1089. Lam. Enc. 2. p. 710. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 370. n. 6. Dec. Fl. Fr. 3996. Smith Brit. 766. Vill. Delph. 3. p. 445. Wallr. Sched. 387. Crantz Austr. 383. Bieb. Cauc. n. 1399.

Fl. Dan. tab. 785. („syn. erroneis." Sm.) Engl. Bot. 16. tab. 1108. — Camer. Epit. 712. Garid. n. 211. ic. 108. I. B. Hist. 2. pag. 303. Matth. 690. fig. 2. Dalech. Hist. 470. fig. 2.

Thom. Schleich. exs.

Habitus prioris. Dignoscitur foliolis firmioribus, coriaceis, dorso glaucescentibus, subquinquenerviis (venis acute exstantibus, anastomosantibus), late ellipticis, multo brevioribus, obtusis, mucronatis, summis tamen angustioribus lanceolatisque, cirrhis ramosis nec tantum trifurcatis, stipulis ovato-lanceolatis, inferne dentatis, trinerviis, pedunculis subangulosis, nequaquam tetragonis, 8–10-floris, superne longe racemosis, pedicellis perinde bracteatis. Calyx late campanulatus, a basi nervosus, dentibus superioribus brevissimis, mucronatis, sinu rotundato separatis: lateralibus late triangularibus, imo lanceolato. Vexilli diameter uncialis et ultra. Legumen sescunciale v. biunciale, 8–9-spermum. (D. v.)

Hab. locis consimilibus, rarissimus. Prope *Basileam*, in M. *Muteto*, circa urbem minorem (*Klein-Basel*) et ad rivulos pagi *Binningen*. C. B. Inter *Neocomum* et *St.-Blaise*. Gagnebin. In hortis ob pulchros flores saepe colitur. — Fl. Iunio – Augusto. ♃.

1641. Lathyrus *heterophyllus* L. — L. pedunculis 5–8-floris, petiolis di- et tetraphyllis, foliolis oblongis obtusis mucronatis, caule petiolisque alatis. (Sp. 12. Gall. *Gesse hétérophylle.*)

Hall. Helv. 432. Enum. 596. n. 7. Sut. Fl. Helv. 2. p. 97. Heg. 2. p. 118. Clairv. Man. 136. Mur. Bot. Val. 75. *L. maior sylvestris alter* C. B. Basil. 96.

L. Sp. Pl. 1034. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1090. Lam. Enc. 2. p. 710. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 371. n. 20. Dec. Fl. Fr.

3967. Vill. Delph. 3. p. 445. Allion. Pedem. n. 1228. Willd. Enum. H. B. 761.

I. B. Hist. 2. p. 304. fig. 1. (*pessima*. Foliola ensiformia exhibet.) Chabr. Sciagr. 145. fig. 3. (*eadem*).

Schleich. Thom. exs.

Etiam *sylvestri* affinis. Differt foliolis longe ellipticis, minus distincte 3-nerviis, utrinque obtusis, mucronatis, minus longis sed multo angustioribus quam prioris, in petiolis superioribus tetraphyllis, petiolis infra foliola late alatis, ala autem inter articulationes angusta, cirrho trifurcato, filo uno saepius bifido, stipulis latis, irregularibus, lanceolatis, hamo basi dentato. Flores fere ut in *sylvestri*, rosei, vexillo late emarginato. Calyx magis ad formam prioris accedit, neque dentes habet setaceo-acuminatos. (D. v.)

Hab. in dumetis pratisque montanis, infrequens. *Basileae* prope *Cliben*. C. B. *Aux Posses* supra *Fenalet* (ubi amiciss. Abr. Thomas viam monstrante legi) Haller, et prope *Fenalet*. Rev. Murith. Etiam in ditione *tigurina* (ni fallor ad lacum *tigurinum* prope praedium Escherianum *die Schipfe*) inveni. — Fl. Maio-Iulio. ♃.

1642. Lathyrus *palustris* L. — L. pedunculis 3-6-floris, petiolis tetra- v. hexaphyllis: foliolis lanceolatis mucronatis, stipulis lanceolato-linearibus, caule subalato. (Sp. 13. Gall. *Gesse des marais*.)

Hall. Helv. 431. Sut. Fl. Helv. 2. pag. 97. Heg. 2. pag. 118. Clairv. Man. 136. Wahlenb. Helv. 123. Mur. Bot. Val. 75.

L. Sp. Pl. 1034. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1090. Lam. Enc. 2. p. 710. Ser. in Dec. Prodr. 371. n. 17. Dec. Fl. Fr. 3998. Smith Brit. 767. Wallr. Sched. 388. Crantz Austr. 382. All. Pedem. n. 1229.

Fl. Dan. tab. 399. Engl. Bot. 3. t. 169. *Clymenum* Tourn. Inst. tab. 218. Pluck. Alm. tab. 71. fig. 2.

Ser. Thom. Schleich. exs.

Caulis gracilis, angulosus, ala duplici perangusta percursus, remote foliosus, parum ramosus, scandens, cubitalis, sesquicubitalis. Petioli breves, vix alati, canaliculati, tetra- v. hexaphylli (rarius etiam diphylli), cirrho saepe simplici, etiam 2-3-furcato (foliolum alterum extremum saepe in cirrhum degenerat). Foliola elliptico-lanceolata, sescuncialia, sesquilineam ad 2 lineas lata, acuta v. saepius obtusiuscula, mucronata, trinervia. Stipulae parvae, modo petiolum fere aequantes, modo duplo breviores, lanceolato-lineares, hamo brevi, divergente. Pedunculi folio longiores, 3-6-flori, pedicellis bracteola obsoleta vix conspicua suffultis. Flores parvi, cernui, ex violaceo caerulei. Calyx campanulatus, dentibus supremis brevissimis, latis, acutis: imis lanceolatis multo longioribus. Vexillum emarginatum. Alae et carina subacuminatae, albidae, apice caeruleae. Legumen pendulum, 12-20-spermum. (D. s.)

Hab. in pratis paludosis. Circa *Roche* versus *Chessel*. *Ebroduni* versus *Grandson*. Ad *Broiam* inter lacus *muratensem* et *neocomensem*. Ad lacum *biennensem* inter *Landeron* et *St.-Jean*. Haller. *Ebroduni au pré du lac*. Rev. Ducros. Circa *Noville* (rev. Murith) et *aux Grangettes* ad *Lemani* caput legit amiciss. Gay. — Fl. Iunio–Augusto. ♃.

Obs. Ob stylum linearem teretem subtus pubescentem et calycis formam merito ad *Orobum* amandari posset.

G. 441. Orobus L. g. 871. Hall. Juss. g. 360. Gaertn. tab. 151. Tourn. tab. 214.

Cal. basi gibboso-obtusus, dentibus 2 brevibus curvatis, sinu lunato separatis, imis 3 rectis longioribus. Stylus linearis, teretiusculus, subtus pubescens.

1643. Orobus *luteus* L. — Or. foliis subquadriiugis: foliolis ovato-lanceolatis: cirrho subfoliaceo, stipulis late lanceolatis: hamo dentato, caule anguloso. (Sp. 1. Gall. *Orobe jaune*.)

Hall. Helv. 419. Emend. 2. p. 18. n. 37. Enum. 603. n. *2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 93. Heg. 2. p. 114. Clairv. Man. 135.

Mur. Bot. Val. 82. Roesch in Alpin. 2. p. 122. *Galega montana Dalechampii* I. B. Hist. 2. p. 343.

L. Sp. Pl. 1028. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1073. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 378. n. 12. Poir. Enc. 4. p. 615. Dec. Fl. Fr. 4004. Vill. Delph. 3. p. 437. Allion. Pedem. n. 1212. Bieb. Cauc. n. 1386. et Suppl. p. 462.

Scop. Carn. tab. 41. Gmel. Sibir. 4. tab. 4. — I. B. Hist. 2. p. 343. fig. 1. Chabr. Sciagr. 154. fig. 5. (*eadem*). Dalech. Hist. 1139. fig. 1. (habit. strictus, alienus).

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 463. Thom. Schl. exs.

Radix repens. Caulis erectus, superne subpubescens, obscure quadrangulus, foliosus, saepe ramosus, sesquipedalis et ultra. Folia 3–4-iuga, magna, foliolis ovato-lanceolatis, acutis, mucronulatis, biuncialibus, ad unam unciam latis, facie glabris viridibusque, dorso glaucescentibus et subpubescentibus, petiolo communi subalato, infra foliola brevi, in cirrhum brevem foliaceum lineari-lanceolatum ad basin paris supremi continuato. Stipulae petioli partem nudam superantes, ovatae, subsemisagittatae, hamo lato brevique, plerumque dentato. Pedunculi axillares, folio longiores, striati, erecto-patentes, superne racemosi, 7–8-flori, pedicellis secundis, subpatentibus, ebracteatis. Flores maximi, cernui, ochroleuci, demum saturatius lutei. Calyx tubulosus, pubescens, bilabiatus, labio superiori sinu lunato, dentibus brevissimis, obtusis; segmenta inferiora 3 longa, lanceolata: imum acuminatum. Corolla magna; vexillum extrorsum complicatum, alis carinaque obtusa conniventibus paulo maius. Stigma undique pubescens. Legumen praelongum, polyspermum. (D. v.)

Hab. in Alpibus montibusque editioribus, locis asperis v. sylvosis. In Alpibus *toggicis*. Muralt. In M. *Thoiry*. I. B. (Ibi ego non vidi). In Alpibus *aquileiensibus*, copiose: v. gr. in M. *Luan* et *Nombrieux*, in sylva *Ovailles* etc. Haller. In M. *Lavaraz* et in adscensu M. *Pennini* circa *Liddes*. Rev. Murith. In Alpibus *rhaeticis* supra *St.-Antonien*. Rev. Pol.

Inter lapides deciduos infra M. *Dolaz* rupes, copiose. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1644. Orobus *niger* L. — Or. foliis subsexiugis: foliolis ovato-oblongis, stipulis lanceolatis brevissime hamosis, caule anguloso ramoso. (Sp. 2. Gall. *Orobe noir.*)

Hall. Helv. 418. Enum. 603. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 94. Heg. 2. p. 114. Clairv. Man. 135. Mur. Bot. Val. 82. *Or. sylvaticus Viciae folio* C. B. Basil. 98.

L. Sp. Pl. 1028. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1076. Poir. Enc. 4. p. 625. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 378. n. 18. Dec. Fl. Fr. 4003. Vill. Delph. 3. p. 439. Crantz Austr. 372. Bieb. Cauc. n. 1390.

Fl. Dan. tab. 1170. Schkuhr Handb. tab. 200. (foliola et fructus). — Clus. Hist. 2. p. 230. fig. 2. Dod. Pempt. 551. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 334. fig. 1. (*non bona*).

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 464. Schleich. Thom. exs.

Radix longa crassaque, subdulcis. Caulis angulosus, valde foliosus, ramosissimus, erectus, 3-pedalis. Folia magna, petiolo anguloso, infra folia brevi, cirrho filiformi paucas lineas longo terminato insidentia, 4–6-iuga. Foliola saepe alterna, uncialia, ovata v. ovalia, plus minus oblonga, mucronata, nervulis parallelis oblique percursa. Stipulae magnitudine sursum decrescentes, petiolo paulo breviores, lineari-lanceolatae, basi fere hastato-dentatae, hamulo nempe brevissimo patente: inferiores subsagittatae. Pedunculi numerosi, axillares, solitarii, folio longiores, 4-8-flori, pedicellis subsecundis, ebracteatis. Flores non magni, purpurei, mox livide caerulescentes. Calyx campanulatus generis. Vexillum sursum reflexum, latum, obcordatum. Alae ovatae, carina late rostrata acutaque paulo longiores, conniventes. Legumina fere biuncialia, nitida, nigra, pendula, teretiuscula, arcuato-rostrata, oligosperma, auctore Crantzio demum rursus eriguntur. Semina subsanguinea, rotunda, utrinque compressa. Planta

formosa, sed per exsiccationem tota insigniter nigrescit. Hinc nomen. (D. v.)

Hab. in dumetis et ad sepes Helvetiae occidentalis, passim. In agro *Aquileiensi* non rarus: *près des Gauges* circa *Roche* et *Escharpigny*. (Ego in colle *Montet* inter *Bex* et *le Devens* sito legi). *Genevae à la Bâtie* (I. B.) et in M. *Salaeva*. In M. *Muteto* et *Münchenstein*. Circa *Montcherand*. *A Piérabot* supra *Neocomum*. Haller. *A Branson* et prope *Fouly*, supra templum. Rev. Murith. In sylvis montanis prope *Bière*. — Fl. Iunio. ♃.

1645. Orobus *vernus* L. — Or. foliis 2-3-iugis: foliolis ovato-acuminatis, stipulis semisagittatis ovato-acutis integerrimis, caule simplici anguloso. (Sp. 3. Gall. *Orobe printannier*.)

Hall. Helv. 416. Enum. 602. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 94. Heg. 2. p. 114. Clairv. Man. 135. Wahlenb. Helv. 128. Mur. Bot. Val. 82. *Or. sylvaticus purpureus vernus* C. B. Basil. 97.

L. Sp. Pl. 1028. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1073. Poir. Enc. 4. p. 626. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 377. n. 6. Dec. Fl. Fr. 4005. Vill. Delph. 3. p. 437. Crantz Austr. 373.

Sturm Fl. Germ. I. fasc. 7. tab. 12. — Blackw. tab. 208. fig. 1 et 2. Clus. Hist. 2. p. 230. fig. 1. Dod. Pempt. 542. fig. 2. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 334. fig. 2. Dalech. Hist. 472. fig. 3.

Radix transversa, crassa, torosa. Caulis erectus, simplex, angulosus, subcontortus, remote foliosus, pedalis, sesquipedalis. Folia 2- vel saepius 3-iuga, petiolo latiusculo canaliculato in filum rectum brevemque desinenti insidentia, foliolis nitidis, pulchre virentibus, ovato-oblongis, acuminatis, acutissimis sed neutiquam mucronatis, trinerviis. Stipulae grandes, latae, irregulares, utrinque acutae, concavae, hamo lato brevique: summae petiolum subaequantes, reliquae breviores. Pedunculi folio longiores, angulosi, multiflori, pedicellis subsecundis, ebracteatis, nutantibus. Flores mediocres, iuniores pulchre purpurei, demum caerulei. Calyx subcoloratus, campanulatus, antice basi gibbosus, dentibus imis lan-

ceolatis. Vexillum superne erectum, subrotundum, obscure emarginatum, pedicello semitereti. Alae minores, semiovatae, appendice cum carina acute rostrata conniventes. Legumina compressa, biuncialia, apice rostrata, subhexasperma. Semina reniformia, subangulosa, compressa. (D. v.)

Hab. in dumetis sylvisque etiam montanis („usque ad *Fagi* terminum" Wahlenberg), frequens. — Fl. Martio-Maio. ♃.

1646. Orobus *tuberosus* L. — Or. foliis subtriiugis: foliolis oblongis obtusiusculis mucronatis, stipulis lanceolatis semisagittatis, caule subalato. (Sp. 4. Gall. *Orobe tubéreux.*)

Hall. Helv. 417. Enum. 603. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 94. Heg. 2. p. 114. Clairv. Man. 135. Wahlenb. Helv. 128. Mur. Bot. Val. 82.

L. Sp. Pl. 1028. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1074. Poir. in Enc. 4. p. 626. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 378. n. 201. Dec. Fl. Fr. 4006. Smith Brit. 761. Vill. Delph. 3. p. 438. All. Pedem. n. 1214. Bert. Amoen. Ital. 36 α.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 2. tab. 4. Engl. Bot. 17. t. 1153. Fl. Dan. tab. 781. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 21. tab. 6. (foliis angustioribus). I. B. Hist. 2. p. 334. fig. 2. (*mala*).

Radix tuberculis nigris, intus albidis, foetidis, agglomeratis constans, fibris longis duris hinc inde incrassato-tuberosis. Caulis simpliciusculus, debilis, saepe decumbens, angulosus, superne ala duplici perangusta percursus, fere pedalis. Folia plerumque 2- aut 3-iuga, rarius 4-iuga, petiolo lato alato, brevissime cirrhoso. Foliola elliptica, oblonga v. lanceolata, obtusa, mucronulata, sub-5-nervia, absque nitore, dorso pallide cinerea. Stipulae lanceolatae, utrinque acutae, hamo basi extrorsum saepius denticulato. Pedunculi pauci, folii longitudine vel longiores, teretiusculi, 2-4-flori, subebracteati. Flores paulo minores quam *verni*, rubri, delicati, mox marcescentes tumque ex viridi obsolete caerulescentes. Calycis dentes saturate purpurei, imi lanceolato-

acuminati. Legumina dependentia, teretiuscula, sescuncialia, polysperma. (D. v.)

Hab. in sylvis locisque umbrosis, minus quam prior frequens. — *Bernae* in sylvis inter nosodochium (*das Siechenhaus*) et *die Papiermühle*. Haller. In M. *Muteto*. Gagnebin. In castanetis vallis *de la Combe*. Rev. Murith. *Neviduni au Bois-bougis*, copiose. In sylvis supra *Longirod*. — Fl. Aprili–Iunio. ♃.

1647. Orobus *gracilis* N. — Or. foliis subbiiugis: foliolis linearibus attenuatis longissimis subuninerviis, stipulis lanceolatis semisagittatis, caule anguloso. (Sp. 5. *Orobe grêle.*)

Or. tuberosus var. *β* (excl. syn. Roth) Bert. Amoen. Ital. 36. Dec. Fl. Fr. 4006. et Suppl. p. 575. (cum pl. Viri Cl. in eius herb. meam contuli). *Lathyrus attenuatus* Pers. Syn. 2. p. 305? (auct. Cl. Candollio). Viv. Fl. Ital. Fragm. tab. 19. ined. (Pers.) Loisel. Fl. Gall. p. 730. in add.

Or. setiformis Schl. Thom. exs.

Radicem non vidi. Caulis gracilis, subangulosus, in speciminibus meis nusquam alatus, remote foliosus, ut videtur simplex, pedalis. Folia plerumque biiuga, rarissime triiuga, foliolis teneris laete virentibus, subuninerviis, dorso brevissime pubescentibus ciliatisque, linearibus, attenuatis, acutissimis, ad 4 uncias longis, vix lineam unam latis, petiolo angusto, canaliculato. Stipulae variabiles, lanceolatae, utrinque acutae, sursum crescentes, pleraeque petiolo multo breviores, summae magnae, vix sagittatae. Pedunculi folio saepe breviores, subtriflori, pedicellis basi distincte bracteolatis: bracteis minimis, ovatis, exstantibus. Flores, ut videtur, ex caeruleo et albo varii; vexilli limbo alarumque apice caeruleo, carina albida. Ceterum floris partes fere ut in priori sese habent. Vir sagacissimus Bertolonius in appenninis plantam nostram sollicite cum *Or. tuberoso* contulit declaravitque, meram eius esse varietatem. Habitu tamen toto coelo distant et adhuc fas est optare.

ut planta utraque in uno eodemque solo seratur colaturque. Tunc fortasse quaestio rectius diiudicari poterit. (D. s.)

Hab. in sylvis montanis insubricis. In valle *Susan* supra *Bellanco* ad lacum *Larium*. PHILIP. THOMAS. Bis eum a Cl. SCHLEICHERO accepi, sed locum tacuit. — ♃.

OBS. *Or. tenuifolius* Roth Germ. I. p. 305. Hoffm. Germ. Ed. 1. p. 253, qualem e Germania accepi, foliis duplo brevioribus duploque latioribus, subensiformibus, conspicue longeque mucronatis, glaberrimis, stipulis angustis, petiolis late alatis, caule ramoso inferne quadrangulo, superne latius etiam quam *tuberosi* alato, et pedicellis propriis *bractea* lineata fere brevioribus differt. Propius sane ad *tuberosum* accedit, sed ob ultimam notam coniecto diversam esse speciem, donec nos cultura meliora docuerit. In his plantis stamina mere monadelpha esse videntur.

G. 442. VICIA L. gen. 873. Hall. Juss. g. 360. Gaertn. tab. 151. Tourn. tab. 221.

Cal. dentibus superioribus brevibus, sinu lunato. Stylus ad angul. rectum supra germen adsurgens; stigma infra apicem transverse barbatum.

* *Flores pedunculo communi elongato insidentes, subracemosi.*

1648. VICIA *pisiformis* L. — V. pedunculis multifloris, foliis suboctophyllis, foliolis ovatis: imis cauli approximatis. (Sp. 1. Gall. *Vesce à feuilles de pois.*)

Hall. Helv. 428. Enum. 600. n. 7. Sut. Fl. Helv. 2. p. 98. Heg. 2. p. 118. Clairv. Man. 137. Mur. Bot. Val. 106. Hoepfn. Mag. 4. p. 28.

L. Sp. Pl. 1034. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1095. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 355. n. 1. Dec. Fl. Fr. 4010. Poir. Enc. 8. p. 522. Crantz Austr. 384. Allion. Pedem. n. 1193. Schkuhr Handb. n. 2083. Bieb. Cauc. n. 1402.

Jacq. Austr. tab. 364. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 31. tab. 1. (*optima*). Clus. Hist. 2. p. 229. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 883. fig. 4? (foliola numerosa: ima tamen cauli approximata: stipulae adsunt). I. B. Hist. 2. p. 310.

Schl. Thom. exs.

Generis sui inter nostrates maxima, et *Pisi* habitu insignis. Radix lignosa. Caules cubitales, bicubitales et ultra, sulcati, ut tota planta glabri, subflexuosi, ramosi. Petioli longi, patentissimi, octophylli, in cirrhum longum desinentes. Foliola ampla, uncialia et ultra, lata, remota, saepe non exacte opposita, laevia, firmula, ovata, in petiolis inferioribus cordata, obtusa, subinde retusa, nervulis parallelis approximatis venulosa, breviter mucronulata: ima in quovis petiolo cauli contigua, reliquis maiora, sessilia: superiora glandulae tereti petioluliformi insidentia. Stipulae foliolis multoties minores, inaequales, horizontales, semisagittatae, latae, profunde dentatae, hamo lanceolato, longo. Pedunculi numerosi, folio paulo breviores, basi nodosi, apice multiflori. Flores ochroleuci, subpenduli, parvi, approximati, pedicellis tenuissimis, ebracteatis. Calyx tubulosus, brevis, 5-fidus, pallidus, dentibus parum inaequalibus, latiusculis. Vexillum ovatum, obcordatum, superne reflexum, alis oblongis paulo longius. Carina alas fere aequans, obtusa, bipedicellata. Legumina fere uncialia, compressa, subhexasperma. Semina magna, globulosa, fusca. (D. s.)

Hab. in sylvis montanis, in Helvetia iam a LOBELIO (advers. 397) inventa, tamen rarissima. Circa *Pfirt* a Cl. LACHENAL lectam esse. HOEPFNER l. c. In castanetis supra templum vici *Fouly*. Rev. MURITH et amiciss. SUTERO teste Cl. SCHLEICHER. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

1619. VICIA *dumetorum* L. — V. pedunculis multifloris, foliis suboctophyllis, foliolis ovato-lanceolatis mucronatis reflexis, stipulis palmato-dentatis. (Sp. 2. Gall. *Vesce des halliers.*)

Hall. Helv. 427. Enum. 599. n. 5. Sut. Fl. Helv. 2. p. 98. Heg. 2. p. 119. Clairv. Man. 137. Wahlenb. Helv. 128. Mur. Bot. Val. 106.

L. Sp. Pl. 1035. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1095. Poir. Enc. 8. p. 552. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 555. n. 5. Dec. Fl. Fr. 4011. Vill. Delph. 3. p. 446. Crantz Austr. 385.

Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 31. tab. 2. — I. B. Hist. 2. pag. 316. fig. 1. Chabr. Sciagr. 148. fig. 1. (*eadem*).

Schl. Thom. exs.

Radix fibrosa. Caules prostrati v. scandentes, valde angulosi v. etiam subalati, ramosissimi, ad 6 pedes longi. Folia 8-10-phylla, foliolis paulo minoribus quam prioris, plerumque alternis, saepius reflexis, glandulae subtereti insidentibus, ovato-lanceolatis, obtusis, mucronatis, glabriusculis, brevissime ciliatis: imis nonnunquam fere ut priori cauli approximatis. Petioli canaliculati, apice ramoso-cirrhosi. Stipulae latissimae, breves, subpalmato-dentatae, dentibus latis, acuminatis. Pedunculi folio plerumque multo longiores, superne longe racemosi, pedicellis erectis, fere ebracteatis. Flores mediocres, maiores quam prioris, subsecundi, purpurei, demum sordide lutescentes. Calyx subcoloratus, dentibus brevibus, acutis, inaequalibus: imo longiori, 2 supremis minoribus. Vexillum oblongum, angustum, obcordatum, alis carinaque arcte conniventibus longius. Legumina pendula, magna, turgidiuscula, 5-7-sperma. Semina rotunda, margine proprio circumdata. (D. v.)

Hab. locis sonsimilibus, priori minus rara neque tamen vulgaris. Inter *Weil* et *Basileam*. I. B. Circa *Hüningen*. C. B. Prope villam Höckler in adscensu M. *Uetliaci*. I. Gesner et Cl. Wahlenberg. In M. *Salaeva*. Rai. In M. *Muteto* versus *Schauenburg* et *Gempelstollen*. In Transalpinis circa *Capo di lago*. Haller. Inter *Petlach* et *Gränchen* p. *solodurensis*. Gagnebin. In *Valesiae* nemoribus multo rarior quam *sylvatica*. Rev. Murith. In sepibus circa *Belp* etc. Cl. Trachsel. *Aux Côtes* supra *Trélex*; in sylvis supra *Bonmont*. Prope *Longirod* supra vallem *Prévon d'Avaux*. — Fl. Maio-Iulio. ♃.

1650. Vicia *sylvatica* L. — V. pedunculis multifloris folio longioribus, foliis polyphyllis: foliolis ellipticis mucronatis, stipulis setaceo-dentatis. (Sp. 3. Gall. *Vesce des bois.*)

Hall. Helv. 426. Enum. 599. n. 6. I. I. Scheuchz. Alp. It. 6. p. 463. Sut. Fl. Helv. 2. p. 98. Heg. 2. p. 119. Clairv. Man. 137. Mur. Bot. Val. 106. Wahlenb. Helv. 128.

L. Sp. Pl. 1035. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1095. Poir. Enc. 8. p. 553. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 355. n. 6. Dec. Fl. Fr. 4012. Smith Brit. 768. Vill. Delph. 447. Allion. Pedem. n. 1195. (excl. syn. Crantz).

Hall. Hist. l. c. tab. 12. fig. 2. Enum. l. c. tab. 14. fig. 2. (*eadem*). Engl. Bot. 2. t. 79. Fl. Dan. tab. 277. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 3. tab. 3. — I. B. Hist. 2. p. 316. fig. 4? (saltem pessima).

Thom. Schleich. exs.

Caules ramosissimi, procumbentes v. cirrhis scandentes, obscure tetragoni, sulcati, 4-5-pedales. Folia ut tota planta glabra, laete virentia, 12-20-phylla, foliolis oblongis, ellipticis, paucas lineas latis, obtusis, tenui mucrone terminatis, glanduloso-petiolulatis, saepius reflexis, cirrho longo plerumque trifido. Stipulae parvae, latissimae, quasi lunatae, profunde multidentatae, dentibus angustis setaceo-acuminatis: superiores exiguae. Pedunculi numerosi, folio plerumque longiores, superne longe racemosi, multiflori. Flores formosi, subpenduli, secundi, albidi v. violaceo diluto variegati. Calyx pallidus, dentibus longis, inaequalibus, distantibus, acuminato-setaceis. Vexillum magnum, superne dilatatum, emarginatum, venis violaceis v. rubellis apicem versus convergentibus amoene percursum. Alae etiam striatae, carina longe pedicellata, obtusa, albida, prope apicem violaceo maculata paulo longiores. Legumina dependentia, linearia, acuminata, compressa, 3-5-sperma. Semina fusca, sphaerica, margine proprio albido dimidiato inferne cincta. Germen pedicellatum. (D. v.)

Hab. in nemoribus alpinis et subalpinis. In *Aquileiensibus* frequens, v. gr. in M. *Luan*, versus M. *Lavaraz*, in sylva

de la Chenau etc. In valle *Simmenthal.* HALLER. Ad thermas *Fabarias.* HUBER. *Tiguri im Käferhölzlein.* I. I. SCHEUCHZER. Infra *Surenenalp.* WAHLENBERG. In planitie vidit Vir Clar.; ego nunquam. Circa *Fenalet* et in montibus supra *Bex* frequens. Rev. MURITH. In sylvis nemoribusque prope *Belp.* Cl. TRACHSEL. In Alpibus supra *Castrodunum*, ubique. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1651. VICIA *Cracca* L. — V. pedunculis multifloris, floribus imbricatis, foliolis numerosis lanceolatis ellipticis linearibusve, leguminibus oligospermis compresso-turgidiusculis, stipulis semisagittatis subintegerrimis. (Sp. 4. Gall. *Vesce Cracca.*)

OBS. Planta summopere polymorpha et adeo inconstans, ut, me quidem iudice, stirpes ei affines, quas plerique auctores pro genuinis speciebus habent, denuo cum nostra coniungendae sint, cum inter eas nulli certi limites reperiri queant.

I. VICIA *Cracca* vulgaris. — V. pedunculis folio longioribus, floribus mediocribus dense imbricatis, foliolis pubescentibus lanceolatis, dentibus calycinis imis subaequalibus.

Hall. Helv. 424. Enum. 600. n. 8. *V. Cracca* Sut. Fl. Helv. 2. p. 99. Heg. 2. p. 120. Clairv. Man. 137. Wahlenb. Helv. 129. Mur. Bot. Val. 106. *V. sylvestris spicata?* C. B. Basil. 96?

V. Cracca L. Sp. Pl. 1035. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1098. Poir. Enc. 8. p. 556. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 357. n. 19. Dec. Fl. Fr. 4014. Smith Brit. 769. Vill. Delph. 3. p. 448. Crantz Austr. 387. Bieb. Cauc. n. 1405.

V. Cracca Engl. Bot. 17. tab. 1168. Fl. Dan. tab. 804. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 31. tab. 6. — Riv. Tetrap. Irr. tab. 55. Tabern. Kräuterb. 891. fig. 2.

β nana, floribus minoribus.

Radix repens, teretiuscula. Caulis cavus, rectus, gracilis, angulosus, debilis, scandens, pubescens, valde foliosus, ramosus, cubitalis. Petioli usque ad basin foliosi, foliolis fere 20, vix oppositis, subaequalibus, subincanis, molliter sericeo-pubescentibus, approximatis, angustis, lineari-lanceolatis, modo obtusiusculis, modo acutis, mucronulatis, cirrho ple-

rumque trifido. Stipulae parvae, lineari-lanceolatae, integrae, semisagittatae, hamo recto lineari. Pedunculi numerosi, fere longitudinis folii v. saepius longiores, superne longe racemosi. Flores imbricati, numerosi (circiter 20), penduli, secundi, oblongi, purpureo-caerulei. Calyx semicoloratus, dentibus inferioribus fere aequalibus, ovato-acuminatis, supremis 2 brevissimis, latis, acutis. Alae vexillo paulo breviores, oblongae, pedicellatae, hinc dente verticali appendiculatae. Vexillum magnum, emarginatum. Carina longe bipes, brevis, obtusa, albida, apice utrinque macula saturate violacea notato. Stigma undique pubescens. Legumina fere ovata, brevia, turgidiuscula, oligosperma. Semina parva, globulosa, fusca, margine proprio albido cincta. (D. v.)

Planta β caulibus saepe tantum spithameis floribusque minoribus differt, sed omnibus ceteris cum var. vulgari convenit.

Hab. ad sepes, in agris pratisque, etiam in subalpinis frequens. β prope *l'Abbaye* in arenis ad lacum in consortio *Sisymbrii supini*. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Var. alis albis teste Hallero prope *St.-Blaise* legit Gagnebin, aliam flore odorato in valle *Oeni* superioris circa lacum *Siliensem* I. I. Scheuchzer (Roesch in Alpin. 3. p. 122) et postea Huber. Denique „monstrum vidit Hallerus 5 floribus in speciem *Peloriae* connatis, 5 vexillis divisiones floris pentapetaloidei imitantibus, unguibus in tubum campanulae floralis coalescentibus." Hall. Helv. l. c. et Emend. 4. n. 48.

II. Vicia *Cracca* Gerardi. — V. pedunculis folio brevioribus, floribus mediocribus dense imbricatis, foliolis subvillosis ellipticis, dente imo calycino lateralibus longiore.

α caule calycibusque hirsutis.

V. Gerardi Dec. Fl. Fr. 4013 α. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 357. n. 21. Poir. Enc. 8. p. 555 β? All. Pedem. n. 1197? *V. incana* Vill. Delph. 3. p. 449. *V. gallo-provincialis?* Poir. Enc. Suppl. 5. p. 471.

Ger. Prov. 497. n. 5. tab. 19. *V. Gerardi* Jacq. Austr.

tab. 229? (Ad *V. cassubicam* Hoppe auctores plerique hancce tabulam amandant).

V. Gerardi Schl. Thom. exs.

β multiflora, caule calycibusque glabrioribus, foliolis brevius ellipticis.

Dec. Fl. Fr. l. c. *β*. *V. multiflora* Poll. Palat. n. 683. Dec. Fl. Fr. Suppl. 577. n. 4015 [a]. *V. cassubica* (non L.) Sturm Fl. Germ. I. fasc. 31. tab. 4.

Habitus formae vulgaris, caulis tamen firmior, flexuosus, copiose molliterque villosus, pilis patentibus v. paulo deflexis, internodiis brevioribus; petioli pedunculique perinde villosi; foliola 24–30, petioli apicem versus sensim decrescentia, utrinque sed praecipue dorso pubescentia, maiora, latiora, pleraque obtusa, nervulis venisque magis exstantibus. Stipulae variabiles, lanceolatae v. lineari-lanceolatae, mox marcescentes: inferiores semisagittatae, hamo brevi, integro, nonnunquam tamen bifido v. trifido: superiores omnino inappendiculatae. Pedunculi minus numerosi, folio breviores, racemo multifloro. Flores caerulei, omnino penduli, fere duplo minores quam prioris. Calyx parvus, pubescens, dentibus maxime inaequalibus, mediis lanceolatis, imo duplo fere longiori, lineari. Legumina uncialia, glabra, subfusca, turgida, 3–5-sperma. Semina maiora, globosa, nigro-fusca. (D. s.)

Hab. in nemoribus, rara. In sylva prope *Grächen* inter valles *Saas* et *D. Nicolai* in consortio *Linnaeae* et *Astragali exscapi* anno 1809 legi. *β* in sylvis et ad sepes. In valle *Prévon d'Avaux* prope *Longirod*. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Plantam meam *α* cum speciminibus *V. Gerardi* Dec. in herbario Viri Clariss. contuli. *Cassubica* eius, quam etiam ex Bohemia accepi, nostrae perinde affinis differt pedunculis paucifloris, foliolis multo latioribus, apice saepe retusis, dorso subpubescentibus, caule glabriusculo aliisque notis. Var. *β* legumina etiam 3-5-sperma sunt neque subdisperma, qualia in planta palatinensi observata fuerunt.

III. Vicia *Cracca* tenuifolia. — V. pedunculis folio longioribus, floribus magnis laxe imbricatis, foliis

pubescentibus lanceolato-linearibus linearibusve, dente imo calycino lateralibus longiore.

V. tenuifolia Heg. Fl. Helv. 2. p. 120.

Roth Germ. I. p. 309. II. p. 183. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1099. Ser. in Dec. Prodr. p. 358. n. 26. Wallr. Sched. 385. Bieb. Cauc. n. 1406.

V. tenuifolia Sturm Fl. Germ. I. fasc. 31. tab. 7.

V. tenuifolia Schl. Thom. exs. (Plantam non vidi).

Ad formam *vulgarem* foliolis numerosis lanceolato-linearibus, linearibusve, plerumque sensim acuminato-mucronatis, etsi longioribus angustioribusque accedit; ab ea differt praeterea statura minori, caulibus nempe pedalibus v. cubitalibus, surrectis, glabriusculis, foliolis basi distincte trinerviis, vage ciliato-pilosis, pedunculis elongatis, striatis, multifloris, floribus laxe imbricatis, secundis, multo maioribus, ex violaceo alboque variegatis. Calyx breviter campanulatus, glabriusculus, dentibus inferioribus lineari-subulatis: lateralibus imo fere duplo brevioribus. Vexillum amplum, carina duplo longius alasque multo superans. Legumina duplo minora quam in *V. Cracca* vulgari esse testatur Cl. WALLROTH; sed fructus maturi, quos mihi benignissime suppeditavit amiciss. KOCH, e contrario fere duplo longiores sunt et magnitudine legumina *V. Craccae* Gerardi adaequant; semina quoque maiora continent. (D. s.)

Hab. in arenosis, passim. Cl. HEGETSCHWEILER. Specimina *Ebroduni* prope *Treycovagnes* lecta, in herbario adservavit Rev. DUCROS. — Fl. Iunio et Iulio. ♃. (⊙ HOPPE.)

1652. VICIA *onobrychioides* L. — V. pedunculis multifloris folio longioribus, floribus distantibus suberectis, foliolis linearibus obtusissimis, stipulis dentatis. (Sp. 5. Gall. *Vesce Fausse-Esparcette.*)

Hall. Helv. 425. Emend. 2. p. 29. n. 28. Sut. Fl. Helv. 2. p. 99. Heg. 2. p. 120. Clairv. Man. 157. Mur. Bot. Val. 106.

L. Sp. Pl. 1036. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1099. Poir. Enc. 8. p. 557. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 358. n. 32. Dec. Fl. Fr. 4015. Vill. Delph. 3. p. 449. All. Pedem. n. 1198.

Allion. l. c. tab. 41. fig. 1. (*bona*). Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 31. tab. 8.

Schl. Thom. exs.

Radix gracilis, simpliciuscula. Caulis densus, ramosus, striatus, subpubescens, angulosus, pedalis v. cubitalis. Folia 7-8-iuga, foliolis saepe alternis, saturate virentibus, glabris, firmulis, glandulae tereti insidentibus, uncialibus, 2-3-ve lineas latis, fere linearibus, obtusissimis, mucronatis, apice quandoque 3-dentatis. Stipulae lanceolatae, varie et profunde dentatae, quandoque fere pinnatifidae, hamo brevi, lineari, in superioribus vix conspicuo. Pedunculi numerosi, fere pedales, folio longiores, striati, a medio superne longe racemosi, multiflori. Flores speciosi, oblongi, generis (apud nos) maximi, purpurei, erectiusculi, distantes. Calyx dentibus inferioribus tubi longitudine, lanceolatis, ciliatis: superioribus 2 brevissimis, ovato-acutis, sinu lunato. Vexillum amplum, erectum, profunde emarginatum, saturate purpureum, venis violaceis percursum. Alae ovatae, appendiculatae, pallide caeruleae. Carina bipes, alis brevior, eiusdem coloris, apice utrinque violaceo-maculata, obtusa. Legumina longa, ad suturam seminiferam arcuata, turgidiuscula, subdecasperma. Semina subrotunda. Stigma quasi incrassatum, pilis densis subtus niveum. (D. v.)

Hab. inter segetes *Valesiae* inferioris. *Octoduri*, circa *Gonthey*, *Fouly*, *Branson* et *St.-Brancher*. Haller. Circa *Elex* et *Seillon* in valle *Entremont* etc. Rev. Murith. Ego inter *St.-Pierre* et *Liddes* in eadem valle legi. — Fl. Maio-Iulio. ⊙.

** *Flores axillares, subsessiles.*

1653. Vicia *sativa* L. — V. leguminibus subsessilibus subgeminis linearibus polyspermis, dentibus ca-

lycinis linearibus subaequalibus, foliorum imorum foliolis obcordatis, stipulis dentato-sagittatis notatis. (Sp. 6. Gall. *Vesce cultivée.*)

L. Sp. Pl. 1037. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 361. n. 52. Smith Brit. 759. Bertol. Amoen. Ital. 173.

I. Vicia *sativa* obovata Ser. — V. foliolis villosis obovato-cuneatis obcordatis v. late retusis cuspidatis.

Hall. Enum. 598. n. 1 et 2. *V. sativa* Heg. Fl. Helv. 2. p. 121. Clairv. Man. 136. (excl. syn. Hall.)

V. sativa Willd. Sp. Pl. 3. p. 1104. Pers. Syn. 2. p. 367. Dec. Fl. Fr. Suppl. pag. 579. n. 4019, et Fl. Fr. 4019 *α*. Crantz Austr. tab. 391.

Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 31. tab. 10. (*bona*). Fl. Dan. tab. 522. — Fuchs Hist. 110.

β minor, leguminibus subsolitariis, foliis inferioribus 2-3-iugis, foliolis brevibus late obcordatis, superiorum numerosis oblongis integris retusis emarginatisve.

V. sativa pygmaea Ser. l. c. *V. lathyroides* (non L.) Mur. Bot. Val. 106. (excl. syn. Hall. Plantam suam misit Vir Rev.) *V. angustifolia* Bieb. Cauc. n. 1407.

Radix gracilis, annua. Caulis inferne ramosus, ut tota planta plus minus villosus, subflexuosus, angulatus. Folia inferiora oligophylla breviaque: superiora eo longiora, quo magis a basi distant, sub-7-iuga, foliolis sessilibus, plerumque oppositis, latis, cuneatis, saepe obcordatis, semper retusis, mucrone quandoque ad lineam unam longo terminata, nervulis parallelis approximatis oblique percursa: ima (in caule, non in petiolo) breviora, profunde obcordata, brevius mucronata. Stipulae semisagittatae, supra hamum breves, lanceolatae, maculaque fusca v. atro-purpurea subinde lutescente notatae, hamo longo varie dentato. Cirrhi longi, trifidi, pubescentes, in foliis imis varietatis *β* fere nulli. Flores potissimum in foliis superioribus axillares, solitarii v. gemini, erecti, subsessiles, caerulei, magni. Calyx tubulosus, semiquinquefidus, dentibus vix inaequalibus, erectis,

lineari-lanceolatis. Vexillum magnum, caeruleum, limbo subrotundo emarginato tubi longitudine. Alae minores, purpureae, valde irregulares, limbo basi appendice longa, acuta aucto, carinam minimam quasi galeatam, obtusissimam, bipedicellatam, apice atropurpuream obtegentes. Stigma subtus transverse barbatum. Stipulae florales angustiores, saturatius notatae, hamo longo, minus diviso. Legumina, saltem iuniora, pilis rigidis adpressis pubescentia, longa, erecta, lineari-lanceolata, compressa, 7-10-sperma. Semina laevia, subrotunda, modice compressa, punctis nigris maculata. (D. v.)

Hab. inter segetes, hinc inde, etiam seritur. Columbae seminibus vescuntur. — Circa *Longirod*, non infrequens. Etiam, ni fallor, in agris prope *Nevidunum* vidi. β *Seduni* prope arcem *Tourbillon*. Rev. Murith, et *Valeriam*. Ph. et Em. Thomas. Ad littora prope *Vidy* infra *Lausannam*. Cl. Reynier.

Obs. *V. leucosperma* et *alba* Moench Meth. 148. *sativae* simillimae, nonnisi colore seminum differunt, sed seminibus satae immutatae servantur. Formas I–V viri Cl. Hoppe et Decandolle ut species distinctas proposuerunt, sed valde probabile mihi videtur, omnes ad unam eandemque stirpem pertinere; eas etiam coniunxit Cl. Seringe.

II. Vicia *sativa* segetalis. — V. foliis superioribus subsexiugis: foliolis oblongis ellipticis subacutis, — imis oligophyllis: foliolis cuneatis retusis.

Hall. Helv. 430. *V. angustifolia?* Sut. Fl. Helv. 2. p. 99? *V. sativa?* Clairv. Man. 136? *V. sativa β?* Wahlenb. Helv. 129?

V. segetalis Thuill. Paris. 1. p. 367. Hoppe l. c. Dec. Fl. Fr. Suppl. 4019 a. *V. sativa* Dec. Fl. Fr. 4019 γ. Poir. Enc. 8. p. 561 γ. Pers. Syn. 2. p. 307 β *segetalis*.

V. segetalis Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 32. tab. 2. (*bona:* sed pars inferior plantae deest). *V. sativa* Engl. Bot. 5. tab. 334. — Fuchs Hist. 172. (bene, etsi fol. inferiora desiderantur).

V. angustifolia Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 78.

β *insubrica*, foliolis variis: imis latis brevibusque: ceteris ovalibus ellipticis subretusis: superioribus elongatis acutis plerumque glabris.

Planta nostra inter *angustifoliam* et *segetalem* ambigere videtur, huic tamen certe propior. Tota herba breviter pubescens neque villosa. Caules etiam basi ramosi; ramuli inferiores saepe steriles, foliis sub-4-phyllis, foliolis parvis cuneatis, obcordatis retusisve instructi. Folia superiora 5-7-iuga, foliolis oblongis, plerumque ellipticis, saepe acutis, semper mucronatis: suprema quandoque linearia. Stipulae variabiles, saepe notatae, hamo varie inciso, non raro 3-dentato. Flores modo fere magnitudine prioris, modo minores, erecti, caerulei. Legumina erecta, perinde subhirtella. Semina 8-10 „subviridia, maculis nigris distincta" HALLER, compressa. (D. v.)

Hab. inter segetes planitiei, in agro saltem *Vaudensi* frequens. Cl. REYNIER circa *Lausannam* vidit. Ego *Neviduni* et alibi. Suam circa *Kilchlindach* citat HALLERUS. Var. β circa *Colico* in valle *Tellina* invenit PH. THOMAS. — Fl. Iun. et Iul. ⊙.

III. VICIA *sativa* luganensis. — V. glabriuscula, foliis subseptemiugis, foliolis elongatis truncato-retusis mucronatis: summis acutiusculis.

V. luganensis Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 579. in nota ad *V. angustifoliam*, et Herb. *V. angustifolia* β *acuta* Pers. Syn. 2. p. 307. *V. angustifolia* All. Pedem. n. 1201? (descr. brevis nec bene cum nostra planta conveniens).

V. lathyroides (non L.)*) Allion. Pedem. tab. 59. fig. 2? (hab. exprimit, sed folia omnia obtusa neque emarginata facit).

Thom. Schleich. exs.

Herba tota glabriuscula, pilis admodum paucis brevissimisque obsolete subpubescens. Caulis fere cubitalis, profunde sulcatus, ramosus, ramis etiam fructiferis. Folia fere uniformia, pleraque septemiuga, foliolis glanduloso-petiolulatis, distantibus, saepius alternis, teneris, dilute virentibus, fere unciali-

*) Errorem nominis cl. auctor in autario p. 22. n. 1202. correxit et hancce iconem ad suam *angustifoliam* assignavit.

bus, 1-3 lineas latis, fere linearibus, basi tamen angustatis, retuso-bilobis, lobulis rotundatis, mucrone subulato terminatis, foliorum summorum angustioribus, tantum obtusis v. acutiusculis. Stipulae breves, impresso-notatae, hamo magno partito-dentato, dentibus lanceolato-linearibus, fere quinis. Flores numerosi, magnitudine *V. sativae obovatae*, ut videtur caerulei, subsessiles, solitarii, gemini et ternati. Calycis dentes subaequales, lanceolato-acuminati. Legumina erecto-patentia, brevissime subpubescentia, subenneasperma. Semina non vidi. (D. s.)

Hab. inter segetes? Helvetiae *insubricae*. *Lugani?* Cl. Schleicher, et circa *Locarnum*. Cl. Persoon. — Fl. . . . ⊙.

Obs. Hancce plantam non bene in Nomencl. Bot. p. 882. ad *V. grandifloram* Scop. floribus flavis et foliis obcordatis subrotundis plane diversam trahit Cl. Steudel. — Ceterum Schleicherus non semper eandem formam *V. luganensis* nomine mittit; nam teste amiciss. Seringe planta eius in Herbario Candolliano ab ea, quam Cl. Balbisius accepit, plane diversa est.

IV. Vicia *sativa* glabra Ser. — V. foliolis oblongo-ovatis subtruncatis mucronatis glabris, leguminibus calycibusque glabris.

ε *glabra* Ser. l. c. *V. glabra* Schl. cat. 1821.

Obs. Haecce forma, quae mihi nonnisi ex phrasi Seringiana hic citata innotuit, fortassa ad var. β *insubricam V. segetalis* accedit.

V. Vicia *sativa* angustifolia. — V. leguminibus subsolitariis, foliis oligophyllis: imorum foliolis cuneatis obcordatis, superioribus linearibus apice plerumque integerrimis, stipulis dentatis, seminibus globosis atris.

Hall. Enum. 598. n. 3. *V. angustifolia* Sut. Fl. Helv. 2. p. 99? Heg. 2. p. 121? *V. sativa* β Wahlenb. Helv. 129? *V. vulgaris acutiore folio* C. B. Basil. 96?

V. sativa β *nigra* L. Sp. Pl. 1037. Dec. Fl. Fr. 4019 β. (excl. syn. All.) Poir. Enc. 8. p. 501 β. *V. angustifolia* Roth Germ. 2. p. 186. Hoffm. Fl. Germ. ed. 1. p. 256. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 1105. Dec. Fl. Fr. Suppl. 579. n. 4019 b.

V. angustifolia Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 31. tab. 11. Schkuhr Handb. tab. 201. (Plantae pars superior). Dod. Pempt. 542. fig. 2. (*bona*).

+ ? *minor*, trientalis, vix semipedalis, foliis valde variabilibus.

A *sativa* vulgari differt habitu multo graciliori et teneriori. Radix perinde annua. Planta tota glabriuscula vel modice pubescens. Caules basin versus saepe divisi et semper ramosi, ramulis nempe brevibus sterilibusque adscendentes, subflexuosi, fere triangulares, striati, pedales et cubitales. Folia pleraque sub-4-iuga, foliolis linearibus, retusis, vix emarginatis, angustis, mucronatis, saepe alternis, glanduloso-petiolulatis: ima et ramulorum sterilium biiuga, foliolis oppositis, multo brevioribus, cuneatis, obcordatis, saepe ciliatis. Stipulae parvae, subhorizontales. Flores amoene rosei, vexillo saepius ad medium albo variegato. Legumina subsessilia, saepe solitaria, sescuncialia, demum glabra, subpatentia, 6-8-sperma. Semina globosa, nigra neque punctata. (D. s.)

Hab. inter segetes. Nondum quidem ipse in Helvetia legi: sed in herbario rev. Ducros *Rotuli* ad arenosas ripas in extremo ambulacro inventa adest. Exhibent quoque eam in catalogis Schleicherus et Thomas. Var. β pulchellam in agris secus *Ticinum* prope *Papiam* frequentem et forma inconstanti mire ludentem incipiente Maio vidi collegique. — Fl. Iunio. ⊙.

1654. Vicia *lathyroides* L. — V. leguminibus solitariis erectis, foliis 2-3-iugis: imis subdiphyllis obcordatis, cirrhis simplicissimis, seminibus subhexahedris tuberculatis. (Sp. 7. Gall. *Vesce Fausse-Gesse.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 313. in app. Heg. 2. p. 121. Mur. Bot. Val. 106.

L. Sp. Pl. 1037. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1106. Poir. Enc. 8. p. 563. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 362. n. 65. Dec. Fl. Fr. 4020. Smith Brit. 771. Vill. Delph. 3. p. 452. All. Pedem. n. 1202. (excl. certo icone). Crantz Austr. 392. *Ervum soloniense* L. Sp. Pl. 1040. (auct. Cl. Smith).

Lam. Illustr. tab. 631. fig. 2. Fl. Dan. tab. 58. Engl. Bot. tab. 30. Roem. Fl. Europ. fasc. 3. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 31. tab. 12. (*opt.*)

Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 77. Thom. exs.

Minima generis. Caules basi et inferne ramosissimi, diffusi, ut tota planta vage subpubescentes, foliosi, striati, subangulosi, 2-6-unciales. Folia ima et ramulorum sterilium plerumque 2-phylla, foliolis brevibus obcordato-cuneatis, superiora 2-3-iuga, foliolis obovato-lanceolatis, obtusis v. rubretusis: summorum utrinque acutis: omnibus oppositis, mucronulatis. Stipulae magnitudine variabiles, semisagittatae, integrae. Cirrhi simplicissimi: imi brevissimi, erecti: supremi foliolis quandoque longiores, apice convoluti. Flores minimi, solitarii, fere sessiles, erecti, saturate caerulei. Calyx pubescens, tubulosus, longus, subsemiquinquefidus, dentibus subaequalibus, lineari-lanceolatis. Vexillum plicatum, vix emarginatum, alis semiovatis, albidis, superne caeruleis, acute appendiculatis paulo longius. Carina parva, limbo quasi galeato, obtusissimo, albido, utrinque prope apicem violaceo notata. Legumina uncia breviora, linearia, acuta, turgidiuscula, glaberrima, 8-9-sperma, erecta (subinde tamen deflexa). Semina parva, subfusca, globoso-cubica, undique tuberculata. (D. s.)

Hab. locis arenosis, rarissima; nec nisi *Seduni**) in locis umbrosis collis *Valesiae*, Cl. Schleicher, in prato arido prope arcem *Valeriam*, rev. Murith, in colle *Valeria*. Amiciss. Gay. — Fl. Aprili et Maio. ☉.

1655. Vicia *hybrida* L. — V. leguminibus solitariis sessilibus reflexis vexillisque hirsutis, dentibus calycinis inaequalibus, foliis polyphyllis: foliolis retusis, stipulis immaculatis dentatis. (Sp. 8. Gall. *Vesce hybride.*)

---

*) Testante amiciss. Abr. Thomas hancce novam civem primus omnium eo loco rev. Murith scientiae naturalis amantissimus detexit.

L. Sp. Pl. 1037. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1107. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 363. n. 69. Pers. Syn. 2. p. 308. Poir. Enc. 8. p. 565. Dec. Fl. Fr. 4024. Loisel. Fl. Gall. 462. Smith Brit. 772. Bieb. Cauc. n. 1408. Bertol. Amoen. Ital. 173. — *V. lutea β* Lam. Fl. Fr. 2. p. 563.

Jacq. Hort Vind. tab. 146. Lam. Ill. tab. 634. fig. 6. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 32. tab. 3. (*optima:* foliola obcordato-cuneata). Engl. Bot. 7. tab. 483. (foliola oblonga angusta retusa). Gaertn. tab. 151.

Habitu notisque solidioribus ad sequentem accedens differt caulibus firmioribus, acutius angulosis minusque ramosis, foliolis retusis, mucronatis, utrinque adpresso-pilosis, ciliatis, modo brevibus et obcordato-cuneatis, modo angustis minusque profunde emarginatis, stipulis dentatis, viridibus neque maculatis, floribus citrinis, subinde purpureo-striatis, vexilli dorso praecipue inferne hirsutis et seminibus fuscis, albo maculatis. (D. s.)

Hab. in agris macilentis et in dumetis, rarissima. Circa *Cossonay* lecta in rev. Ducros herbario adservatur. — Fl. Maio et Iunio. ♃ Sm. Bertol. ⨀ L. Willd. Poir. Dec. Hoppe.

1656. Vicia *lutea* L. — V. leguminibus solitariis reflexis ovatis setosis, dentibus calycinis inaequalibus, foliis polyphyllis: foliolis ovalibus ellipticisve, stipulis notatis bilobis integris. (Sp. 9. Gall. *Vesce jaune.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 99. Heg. 2. p. 121. Hoepfn. Mag. 4. p. 28.

L. Sp. Pl. 1037. Willd. Sp. Pl. 1107. Poir. Enc. 8. p. 564. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 363. n. 68. Dec. Fl. Fr. 4023. Smith Brit. 772. Vill. Delph. 3. p. 450. (Legum. binata esse dicit). Crantz Austr. 394. (*obiter*). Allion. Pedem. n. 1203.

Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 31. tab. 13. (*optima*). Engl. Bot. 7. tab. 480. — Moris. Hist. 2. s. 2. tab. fig. 5. I. B. Hist. 2. p. 313. f. 1. Chabr. Sciagr. 147. . 1. (*ead.*).

Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 76. Thom. exs.

β foliis magis villosis, leguminibus tuberculatis parcius molliusque hirsutis, pilis albis.

Radix repens „annua" Auctores plerique, „perennis" SMITH „totam hiemem perfert" I. B. Caules diffusi, basi nonnunquam ramulosi, debiles, subpubescentes, foliosi, angulosi, striati, pedales-sesquipedales. Folia pleraque subdodecaphylla, foliolis ellipticis ovalibusve, teneris, facie glabris, dorso margineque pilosis: ima foliolis paucioribus, brevibus, retusis, subemarginatis. Stipulae parvae, fere horizontales, bilobae, lobis integris, obtusis, quandoque tamen acuminatis, modo totae coloratae, saepius lobo superiori impresso-notato. Cirrhi 3-fidi. Flores subsessiles, erecti, solitarii, magni, longi, flavi. Calyx albidus, tener, pilosiusculus, dentibus valde inaequalibus, acuminatis: supremis 2 brevibus, subreflexis, imis elongatis, erectis. Vexillum glaberrimum (qua nota haec species ab *hybrida* aliisque affinibus *Viciis* differt), plicatum, striatum, limbo ovato emarginato, ungue latissimo cetera petala amplectente. Alae magnae, limbo ovato, hinc basin versus breviter acuteque appendiculato, infra appendicem vexillo unidentato breviores. Carina parva, dorso inferne gibba, obtusa, apice utrinque macula atro-violacea notata. Legumina deflexa, subovata, lata, setis (in planta sicca) fulvis undique hispida, 5-6-sperma. Semina subglobosa, laevia, fusca, nigro maculata. (D. s.)

Hab. inter segetes Helvetiae *Urbigenae*, rarius. — Primus omnium unicum specimen circa *Urbam* invenit Cl. DAVALL. Prope *Genevam* collegit Cl. SCHLEICHER. Circa *Crans.* Amiciss. GAY. Var. β ex Helvetia interiori habeo. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙ AUCT. ♃ SMITH.

1657. VICIA *sepium* L. — V. leguminibus pedicellatis subquaternis erectis, dentibus calycinis inaequalibus, foliolis obovatis obtusis: exterioribus decrescentibus. (Sp. 10. Gall. *Vesce des haies.*)

Hall. Helv. 429. Enum. 599. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 100. Heg. 2 p. 122. Clairv. Man. 136. Wahlenb. Helv. 129.

Mur. Bot. Val. 106. *V. sepium folio rotundiore acuto* C. B. Basil. 96.

L. Sp. Pl. 1038. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1107. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 364. n. 76. Poir. Enc. 8. p. 566. Dec. Fl. Fr. 4025. Smith Brit. 773. Vill. Delph. 3. p. 452. Crantz Austr. 391. Bieb. Cauc. n. 1414. et Suppl. p. 473.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 17. tab. 2. Engl. Bot. 22. tab. 1515. Fl. Dan. tab. 699. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 32. tab. 16. — I. B. Hist. 2. p. 313. fig. 2. (mala: *sativae* potius similis). Chabr. Sciagr. 146. fig. 5. (*eadem*). Tabern. Kräuterb. 892. fig. 1. (multo melior).

α vulgaris, calycis tubo affatim villoso.

β nana, calycis tubo glabriusculo, dentibus minus inaequalibus.

γ albiflora, calycis tubo glabriusculo.

Radix longa. Caules angulosi, fistulosi, scandentes, ramosi, 2-3-pedales, in var. β vix spithamaei. Folia 5-6-iuga, foliolis saepius oppositis, dorso margineque pilosis, ovatis, obtusis v. subretusis, mucronulatis, sursum petioli apicem versus decrescentibus: summorum angustioribus. Stipulae parvae, appendiculatae, dentatae, non raro maculatae. Cirrhi ramosi. Pedunculi brevissimi, subquadriflori, hirsuti, pedicellis propriis exiguis secundis. Flores parvi, penduli, ex caeruleo obsolete purpurascentes. Calyx semicoloratus, villosus, non profunde 5-fidus, dentibus inaequalibus, acutis. Vexillum venis saturatioribus percursum. Carina incurva, apice maculata. Legumina erecta vel deflexa, glabra, turgidiuscula, 4-6-sperma. Semina globosa, cinerea, nigro maculata. (D. v.)

Hab. in pratis, dumetis sepibusque omnium fere vulgatissima. *β* alpina in M. *Verreaux*, Cl. Reynier. *γ Bernae* ad clivum *Sandrein*. Haller. *A Longirod sur la colline du Signal*. Amiciss. Monnard. — Fl. Maio-Septembri. ♃.

G. 443. Faba Juss. gen. 360. *Viciae* sp. L. *Faba* Tourn. tab. 212.

Cal. 5-fidus, dentibus superioribus brevioribus. Stigma supra gibbosum, supra subtusque pubescens. Legum. maximum, subfungosum. Semina grandia, oblonga.

1658. Faba *vulgaris* Moench. (Gall. *Fève commune.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 122.

Moench Meth. 150. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 354. Dec. Fl. Fr. 4028. — *Vicia Faba* L. Sp. Pl. 1039. Poir. Enc. 8. p. 569. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1111. Enum. H. B. 765.

V. Faba Hoppe in Sturm Fl Germ. I. fasc. 32. tab. 8. — Blackw. tab. 19. Fuchs Hist. 389. Tab. Kräuterb. 880. fig. 1. Dodon. Pempt. 513. I. B. Hist. 2. p. 278. fig. 3.

Hab. in Persia et circa mare *Persicum*. Apud nos in hortis et agris vulgo seritur. — Fl. Iul. et Aug. ⊙.

G. 444. Ervum L. gen. 874. Juss. 360. *Ervum*, *Lens* et *Viciae* sp. Hall. *Lens* Tourn. tab. 210. *Ervum* tab. 221. et *Viciae* sp.

Cal. profunde 5-fidus, dentibus linearibus, subaequalibus, corollam saepe subaequantibus. Stigma clavatum, subtus v. undique pubescens.

1659. Ervum *Lens* L. — Erv. pedunculis 2-3-floris folii longitudine, leguminibus brevibus (ovatis) 2-3-spermis, foliolis sublinearibus obtusis. Dec. (Sp. 1. Gall. *Ers Lentille.*)

Lens Hall. Helv. 421. Enum. 601. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 118. Heg. 2. p. 145. Clairv. Man. 137. Mur. Bot. Val. 67. *Lens vulgaris* C. B. Basil. 97.

L. Sp. Pl. 1039. Lam. Enc. 2. p. 388. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 366. n. 1. Dec. Fl. Fr. 4031. Vill. Delph. 3. p. 487. *Cicer Lens* Willd. Sp. Pl. 3. p. 1114. (Etiam ad *Cicer* hancce speciem amandat illustr. Smith Fl. Brit. 776. in obs. ad *Erv. hirsutum*).

Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 32. tab. 10. Schkuhr Handb. tab. 202. Fuchs Hist. 859. Dod. Pempt. 526.

fig. 1 et 2. Tabern. Kräuterb. 888. fig. 1 et 2. I. B. Hist. 2. p. 317. fig. 2 et 3. Dalech. Hist. 475. fig. 1 et 2. Var. duplicem exhibent veteres, *maiorem* et *minorem*.

Caulis firmus, licet gracilis, ut tota planta pubescens, subtetragonus, ramosus, semipedalis, pedalis et ultra. Folia 5-7-iuga, foliolis saepius alternis, oblongis, elliptico-linearibus, obtusis, non raro subretusis, muticis v. obsolete mucronulatis; cirrhus simplex, rectus, in foliis superioribus apice spiralis. Stipulae sessiles, lanceolatae, integrae. Pedunculi gracillimi, folio vix longiores, plerumque 2-flori, ebracteati. Flores albidi, vix 3-4 lineas longi. Calycis tubus brevissimus, basi angustatus, dentibus ciliatis, praelongis, lineari-subulatis, corolla vix brevioribus v. paulo longioribus. Vexillum complicatum, amplum, basi sensim attenuatum, emarginatum, lineis caeruleis apice evanidis percursum. Carina alas aequans, obtusa, rostrata, apice notata, unipes. Stigma superne sensim incrassatum, nonnisi subtus pilosum. Germen subdispermum. Legumen glabrum, late ovatum, compressum. Semina laevia, fulva, rotunda, compressa, utrinque convexa. (D. v.)

Hab. in vineis *Valesiae*. Haller et Murith. Etiam apud nos inter segetes, hinc inde non rara. Vulgo seritur. — Fl. Maio-Iulio. ⊙.

1660. Ervum *tetraspermum* L. — Erv. pedunculis subbifloris folii longitudine, leguminibus linearibus tetraspermis, foliolis linearibus obtusiusculis. (Sp. 2. Gall. *Ers à 4 semences*.)

Vicia Hall. Helv. 423. *Vicia* Enum. 601. n. 9. Sut. Fl. Helv. 2. p. 119. Heg. 2. p. 145. Clairv. Man. 137. Mur. Bot. Val. 67. *Vicia segetum singularibus siliquis glabris* C. B. Basil. 97.

L. Sp. Pl. 1039. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1112. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 367. n. 12. Lam. Enc. 2. p. 389. Dec. Fl. Fr. 4029. Smith Brit. 775. Vill. Delph. 3. p. 406. Schkuhr Handb. n. 2017. *Vicia gemella* Crantz Austr. 389.

Fl. Dan. tab. 95. Engl. Bot. 17. tab. 1223. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 32. tab. 13. (*optima*). Schkuhr l. c. tab. 202. (*legumina*). Moris. Hist. 2. p. 64. s. 2. tab. 4. fig. 16. I. B. Hist. 2. p. 315. fig. 2.

Schl. Thom. exs.

Caules debiles, graciles, subangulosi, ramosiusculi, ut pedunculi petiolique pilis albis brevibus adpresse pubescentes, semipedales, dodrantales. Folia 6-10-phylla, foliolis saepius alternis, fere semuncialibus, angustis, glabriusculis, linearibus, inferne acutis, apice subito angustatis, mucronulatis. Cirrhi simplices v. bifidi. Stipulae parvae, lanceolato-acuminatae, semisagittatae, integrae. Pedunculi setacei, folio vix longiores, 1- vel saepius biflori. Flores exigui, albidi v. caerulescentes. Calycis tubus dentibus lanceolatis, acutissimis, subaequalibus, corollae mediam altitudinem attingentibus multo longior. Vexillum oblongum, emarginatum, album, venis caeruleis insignitum. Alae albae, carina bipedicellata, obtuse rostrata, apice cyanea longiores. Stigma clavatum, undique pubescens. Legumina glabra, pendula, brevia, fere linearia, subtorulosa, 3-4-sperma. Semina fusca, laevia, globosa. (D. s.)

Hab. inter segetes et in dumetis („praecipue humidiusculis" Smith) infrequens. — *Genevae.* I. B. et Rai. *Basileae.* C. B. Circa *Sonvillers.* Gagnebin. In agris et locis aridis *Valesiae.* Rev. Murith. *Neviduni*, rarius. — Fl. Iunio. ⊙.

Obs. *Erv. gracile* Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 581. n. 4029 b. (*Vicia gracilis* Loisel. Fl. Gall. tab. 12. bona) statura duplo triploque maiori, caule firmo, foliolis duplo longioribus, etsi saepe angustioribus, pedunculis apice plerumque aristatis, folio fere duplo longioribus, 1-5-floris, floribus duplo fere maioribus et leguminibus 4-6-spermis differt. Circa Parisios lectum misit amiciss. Gay.

1661. Ervum *hirsutum* L. — Erv. pedunculis 2-7-floris folii longitudine, leguminibus dispermis hirsutis rhomboideis, foliis polyphyllis, foliolis linearibus retusis. (Sp. 3. Gall. *Ers velu.*)

Vicia Hall. Helv. 422. *Vicia* Enum. 601. n. 10. Sut. Fl.

Helv. 2. p. 119. Heg. 2. p. 145. Clairv. Man. 137. Mur. Bot. Val. 67. *Vicia segetum cum siliquis plurimis hirsutis* C. B. Basil. 97.

L. Sp. Pl. 1039. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1113. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 366. n. 5. Lam. Enc. 2. p. 389. Dec. Fl. Fr. 4030. Smith Brit. 776. Vill. Delph. 3. p. 406. Crantz Austr. 403.

Engl. Bot. 14. tab. 970. Fl. Dan. tab. 639. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 32. tab. 12. Schkuhr Handb. tab. 202. — I. B. Hist. 2. p. 315. fig. 1. Dod. Pempt. 542. fig. 3. Moris. Hist. 2. p. 63. s. 2. tab. 4. fig. 15.

Caules pedales et ultra, debiles, cirrhis scandentes, angulosi, ut tota fere planta glabri. Folia 12–18-phylla, petiolis subpubescentibus, foliolis alternis, linearibus, plerisque apice truncatis, subemarginato-retusis, obiter mucronulatis, sursum decrescentibus. Cirrhi ramosi, valde implexi. Stipulae semihastatae, lineari-lanceolatae, hamo multifido, dentibus longis, setaceis: supremae nonnunquam integrae. Pedunculi subpubescentes, folio breviores, 2–7-flori. Flores albidi v. caerulescentes, secundi, brevissime pedicellati, perexigui. Calyx profundissime 5-fidus, pubescens, dentibus erectis, corolla paulo brevioribus, lanceolato-linearibus, tenuissimis, aequalibus. Vexillum ovatum, complicatum, magnum. Carina alis brevior, apice saturate cyanea. Stigma fere prioris. Legumina fusca, venis subpellucidis transverse corrugata, semuncialia, lata, torulosa, undique breviter hirsuta, disperma. Semina magna, globosa, nitida, subfusca, immaculata. Viridiuscula vidit Cl. Hoppe et maculata in icone sua exhibet. (D. s.)

Hab. inter segetes, in Helvetia potissimum occidentali frequens. — Fl. Maio et Iunio. ☉.

1682. Ervum *Ervilia* L. — Erv. pedunculis aristatis 2-3-phyllis folio brevioribus, foliolis linearibus retusis, stipulis dentatis, leguminibus articulatis 3-4-spermis. (Sp. 4. Gall. *Ers Ervillier.*)

Ervum Hall. Helv. 420. *Ervum* Enum. 620. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 119. Heg. 2. p. 121. *Vicia Ervilia* Clairv. Man. 137.

L. Sp. Pl. 1040. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 367. n. 9. Lam. Enc. 2. p. 389. Vill. Delph. 3. p. 408. *Vicia Ervilia* Willd. Sp. Pl. 3. p. 1103. Dec. Fl. Fr. 4018.

Lam. Illustr. tab. 634. fig. 3. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 32. tab. 9. (*optima*). — Blackw. tab. 208. fig. 3. Matth. 343. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 887. (*eadem*). Dod. Pempt. 624. (*multo melior*). I. B. Hist. 2. p. 321. (*mala*).

Thom. Schl. exs.

C a u l i s pedalis et cubitalis, crassiusculus, sed debilis, ramosissimus, angulatus, ut tota herba subpubescens. F o l i a longa, polyphylla, foliolis sursum decrescentibus, alternis, elliptico-linearibus, subretusis, obiter mucronulatis, abrupte pinnatis: ultimum tamen saepe quasi terminale et cirrho simplici rectiusculo v. curvulo multo longius. S t i p u l a e variabiles, subsemihastatae, inferne setaceo-dentatae: inferiores magis integrae. P e d u n c u l i pubescentes, folio breviores, subbiflori, arista paucas lineas longa terminati. F l o r e s albidi, cernui, maiores quam priorum. C a l y x pubescens, tubo brevi, subcampanulato, dentibus subaequalibus, praelongis, capillaribus, corolla paulo brevioribus. V e x i l l u m magnum, ovatum, marginibus inflexum, obiter emarginatum, superne medium versus maculis rubellis striatum. A l a e carina obtusa, apice pallide violacea, bipedicellata vix longiores, appendice grandiuscula hamatae. S t y l u s longiusculus, teres, superne supra subtusque pilosus; s t i g m a subclavatum, undique pubescens. L e g u m i n a semuncialia et ultra, articulato-torosa, 3–4-sperma, glabra, pendula. S e m i n a grisea, magna, globoso-angulata. (D. s.)

Hab. inter segetes, in Helvetia rarissimum. *Bernae* cum *Lente* et *Vicia* seritur et in agris frequens quasi spontaneum oc-

currit. Hallerus Vir summus tamen non credit veram esse indigenam. Circa *Troinex* in agro *genevensi*. Cl. Rapin. — „Fl. Iulio." Cl. Hoppe, Rapin. ⊙.

G. 445. Cicer L. gen. 875. Hall. Juss. 361. Gaertn. tab. 151. Tourn. tab. 210.

Cal. ultra medium 5-fidus, segmentis subaequalibus, corolla paulo brevioribus. Stylus teres, superne glaber. Stigma capitatum, glabrum. Legumen turgidum, rhomboideum v. oblongum, subdispermum.

1663. Cicer *arietinum* L. (Gall. *Ciche tête-de-bélier*. Vulgo *Pois-chiche*, *Garvance*.)

Hall. Helv. 399. Sut. Fl. Helv. 2. p. 119. Heg. 2. p. 145.

L. Sp. Pl. 1040. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1113. Lam. Enc. 2. p. 1. Dec. Prodr. 2. p. 354. Fl. Fr. 4032. Vill. Delph. 3. p. 405. All. Pedem. n 1232.

Lam. Illustr. tab. 632. Schkuhr Handb. 202. ad litt. o. (Legumen: semina rubra). — Blackw. tab. 557. Fuchs Hist. 267. Camer. Epit. 204. Dod. Pempt. 525. fig. 1. (fl. purpureo). I. B. Hist. 2. p. 292. (pessima). Tab. Kräuterb. 885. fig. 1.

β *album*, floribus albis, leguminibus oblongo-ovatis, seminibus albis.

Cicer sativum Schkuhr Handb. n. 2111. t. 202. (*optima*).

Schl. Thom. exs.

Var. α floribus purpureis, semine rubro v. nigro mihi ignota est. Caules in *albo* s. *sativo* Schkuhr pedales, cubitales, ramosi, diffusi, erecti, flexuosi, angulosi, pilis brevibus, crebro articulatis, apice glanduliferis, glutinosis dense pubescentes. Folia numerosa, oblonga, impari-pinnata, 7-8-iuga, foliolis saepius alternis, ovatis v. ovalibus, basi integris, ceterum inaequaliter et acute serratis, apiculato-mucronatis. Stipulae sessiles, grandes, lanceolatae, irregulariter profundeque inciso-dentatae. Pedun-

culi solitarii, folio multoties breviores, pedicello longiusculo, recurvo, basi bracteis 2 setaceis inaequalibus stipato. Flores albi (in var. α purpurei), non magni. Calyx villosus, ultra medium 5-fidus, segmentis lanceolatis, acutis: 4 superioribus vexillo incumbentibus corolla vix brevioribus. Vexillum magnum, subrotundum, emarginatum. Alae approximatae, carina bipedicellata maiores. Legumen villosum, oblongum, ovatum, turgidum, dispermum. Stylus longus, teres, inferne pilosus, superne glaberrimus. Stigma parvum. Semina subglobosa, utrinque gibba. (D. v.)

Hab. inter segetes vallis *Tellinae* circa *Grossetto* et *Teglio*, ubi etiam seritur. Var. β, quam descripsi, in hortis nostris ad usum culinarium cultam quandoque vidi. — Fl. Iulio-Augusto. ⊙.

Obs. Plantas α et β veras esse species, ob formam leguminis diversam putabat Cl. Schkuhr.

G. 446. Galega L. gen. 890. Hall. Juss. gen. 359. Tourn. tab. 222.

Cal. campanulatus, setaceo-5-dentatus. Stylus glaber, stigm. punctiforme, glabrum. Legum. longum, lineare, teretiusculum, subtorulosum, demum inter semina oblique striatum.

1664. Galega *officinalis* L. — G. glabra, foliolis elongatis aristatis, stipulis sagittatis: hamo partito, floribus pendulis, leguminibus erectis. (Gall. *Galéga officinal.*)

Hall. Helv. 394. Enum. 576. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 121. Heg. 2. p. 147. Clairv. Man. 132. Roesch in Alpin. 2. p. 122.

L. Sp. Pl. 1062. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1141. Lam. Enc. 2. p. 595. Dec. Prodr. 2. p. 248. n. 1. Fl. Fr. 3946. All. Pedem. n. 1235. Bieb. Cauc. n. 1455.

Schkuhr Handb. tab. 208. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 6. tab. 14. (*mala*). Lam. Illustr. tab. 625. — Blackw. tab. 92. Dod. Pempt. 548. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 237.

(eadem). Matth. 836 fig. 1. (bene: sed fol. mutica). Tab. Kräuterb. 409. *(eadem)*. I. B. Hist. 342. *(rudis)*.

Ser. Thom. Schl. exs.

Radix lignosa, ramosa. Caules erecti, firmi, cavi, striati, ut tota planta glabriusculi, ramosi, cubitales. Folia 4-8-iuga, foliolis firmulis, oblongis, venis parallelis oblique striatis, plerumque obtusis, retusis, imo etiam fere obcordatis, rarius lanceolato-acutis, perpetuo in aristam capillarem 2 fere lineas longam desinentibus. Stipulae virides, magnae, lanceolato-acuminatae, sagittatae, hamo inaequaliter partito, apice setaceo. Pedunculi folio demum longiores, superne longe spicati. Flores magni, caeruleo-purpurei, saepe omnino albi, brevius pedicellati, penduli. Bracteae perangustae, pedicellis longiores, albido-scariosae. Calycis dentes subaequales, setacei, distantes, tubi longitudine. Vexillum erectum, limbo subrotundo, petalis paulo longius. Alae patentes, oblongae, hamo acutiusculo. Carina alis longior, albida v. caerulea, dorso valde curvo, apice acuta, bipes. Legumina stricta, glaberrima, obscure torulosa, demum striis obliquis, parallelis, in utraque valva symmetricis. Semina 3-6, reniformia, diametro axin valde superante. (D. v.)

Hab. secus rivos, in Helvetia valde rara. In M. *Randenburgensi* ditionis *Scaphusiae*, copiosa. Muraltus. In *Rhaetia*. I. Gesner. Circa *Luzein*. Cl. Stort in itinere alpino (*Alpenreise*). In hortis vulgo colitur. — Fl. Iunio-Sept. ♃.

-+ G. 417. Robinia L. gen. 879. Juss. 358. Gaertn. tab. 145. fig. 2. *Pseudo-acacia* Tourn. tab. 417.

Cal. brevis, campanulatus, 4-dentatus: dente superiori brevi emarginato. Carina inferne bifida, bipes. Stylus longus, teres, superne pilosiusculus. Stigma parvum, capitatum, basi setis

undique cinctum. Legum. oblongum, compressum, polyspermum. Sem. compressa.

+ 1665. Robinia *Pseud'acacia* L. — R. racemis pedicellis unifloris, foliis impari-pinnatis, stipulis spinosis, leguminibus laevibus. Willd. (Gall. *Robinier Acacia*. Vulgo *l'Acacia*.)

L. Sp. Pl. 1043. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1131. Poir. Enc. 6. p. 222. Dec. Prodr. 2. p. 261. n. 1. Fl. Fr. 3947. Vill. Delph. 3. p. 412. Schkuhr Handb. n. 2122.

Lam. Illustr. tab. 606. fig. 1. Duham. Arb. tab. 42.

β *umbraculifera*, inermis, sterilis, humilis, coma parva hemisphaerica, ramis confertissimis, foliolis ovatis. — Dec. Prodr. l. c. δ. *R. umbraculifera* Dec. catal. H. M. 137. n. 181.

Arbor elegans, procera, ligno albo, fragili, ramis praecipue iunioribus ad divisiones spinis saepius geminis stipularum loco stipatis. Folia imparipinnata, glabra, foliolis 9–25 suboppositis, oblongo-ovalibus, petiolulatis: impari distante. Racemi longi, multiflori, penduli. Flores speciosi, albi, longius pedicellati, fragrantes. Calycis glaberrimi dentes 3 inferiores acuminati. Legumina laevia. Semina reniformia, compressa. (D. v.)

Hab. in Virginia. Ubique ambulacra, urbium plateas villarumque areas exornat; sponte etiam hinc inde provenit v. gr. *Lausannae* prope *Montbenon*, *Neviduni* ad littora, secus rivulum *Boiron* etc., et in flora helvetica aequo iure ac *Hippocastanum* locum meretur. Neque tamen apud nos ut in Gallia et Italia lignum ustorium praebet. Folia et rami iuniores etiam pabulum egregium animalibus suppeditare possent. β arbuscula elegans. *Neviduni* in ambulacro. Flores, ut videtur, nullos profert. — Fl. Maio et Iunio. ♄.

Obs. *R. viscosam* Vent. calycibus glutinosis floribusque maioribus et *R. hispidam* L. floribus amoene roseis et pedicellis setis coloratis insignes omitto, quia nonnisi in hortis et divitum arboretis rarius coluntur.

G. 448. Colutea L. gen. 880. Hall. Juss. 359. Schkuhr Handb. tab. 204. Tourn. tab. 418.

Cal. brevis, campanulatus, 5-dentatus. Alae

lanceolatae. Stylus arcuatus, a medio apicem versus subtus barbatus, apice incurvatus stigmaque obtegens. Legum. maximum, intra calycem pedicellatum, membranaceo-pellucidum, inflatum, polyspermum. Semina reniformia, funiculo breviora.

1666. Colutea *arborescens* L. — C. caule fruticoso, foliolis retuso-emarginatis dorso glaucis, pedunculis subsexfloris, leguminibus apice clausis. (Gall. *Baguenaudier commun.*)

Hall. Helv. 409. Enum. 575. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 100. Heg. 2. p. 122. Clairv. Man. 133. Mur. Bot. Val. 62. Roesch in Alpin. 2. p. 122. I. I. Scheuchz. Alp. It. 5. p. 425. De Sauss. Voy. Alp. §. 66.

L. Sp. Pl. 1045. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1139. Lam. Enc. 2. p. 353. Dec. Prodr. 2. p. 270. n. 1. Fl. Fr. 3918. Vill. Delph. 3. p. 448. Allion. Pedem. n. 1234. Bieb. Cauc. n. 1427.

Lam. Illustr. tab. 624. fig. 1. Schkuhr Handb. tab. 204. Duham. Arb. tab. 72. — Fuchs Hist. 446. Matth. 572. Tab. Kräuterb. 1572. fig. 3. (*eadem*). Dod. Pempt. 784. fig. 2. I. B. Hist. 1. part. 2. p. 380.

Frutex multicaulis, ramosissimus, densus, 8-10-pedalis, cortice caulino bruneo-griseo, ramorum cinereo, iuniori pubescente. Folia numerosa, fere enneaphylla, foliolis plerumque oppositis, glanduloso-petiolulatis, obovatis v. subrotundis, fere uncialibus, obtusissimis, muticis, retusis, subinde fere obcordatis, dorso glaucis, reticulato-venosis, margine pellucido cinctis. Pedunculi folio breviores, 5-6-flori, pubescentes. Flores satis magni, aurei, racemosi. Bracteae lanceolatae, exiguae. Calyx pubescens, parvus, dentibus acutis, sinubus rotundatis. Vexillum ovatum, limbo basin versus macula rubella cordiformi notatum, carina maxima, falcata, obtuse rostrata, subbipedicellata brevius. Alae lanceolatae, carina etiam breviores. Legumina biun-

cialia, 9-12 lineas lata, vesicularia, albida v. ochroleuca, subdiaphana, apice clausa. (D. v.)

Hab. ad sepes regionum calidiorum, passim. *Curiae* in sylvis. I. Fabricius (I. B. l. c.). Inter *Curiam* et *Tamins*. Amic. Roesch. Inter *Curiam* et *Thusis*. *Aquileiae*. *Agauni*. *Neocomi* supra *Serrières*. Prope pontem rivi *Vausejon* versus *Peseux*. Inter *Neocomum* et *Auvernier*. Haller. *Genevae* in colle *Champel*. Circa *Fouly*, *au Rosey* et *aux Plâtrières* infra *Sideram*. Rev. Murith. Ad *Rhodani* ripam dexteram inter *Lavay* et *Branson*; ubique, et inter *Branson* et *St.-Pierre*, passim. Prope *Bex* infra vinetum *Autagne* haud procul a *Griona* et ad clivum occidentalem collis *Montet* inter *la Combe* et carrorum viam ad sylvarum oram. Amiciss. Gay. *Morgiis*, *Neviduni à la Combe*, prope *Crans*, abunde. Etiam in hortis colitur. — Fl. Iunio et Iulio. ♄.

G. 449. Phaca L. gen. 891. Dec. Pers. *Astragali* sp. Hall. *Astragaloides* Tourn. tab. 223. et *Astragali* sp.

Cal. campanulatus v. tubulosus, 5-dentatus. Carina obtusa. Styl. teres, imberbis. Stigm. capitatum. Legum. uniloculare, subinflatum, intra calycem pedicellatum, sutura superiori intus incrassata seminifera, ob pedicelli torsionem nonnunquam resupinatum, ut tunc sutura superior inferior esse videatur.

1667. Phaca *alpina* Jacq. — Ph. carinis vexillo subaequalibus, stipulis lineari-lanceolatis, leguminibus inflatis utrinque acutis glabriusculis. Dec. (Sp. 1. Gall. *Phaque des Alpes*.)

Hall. Helv. 401. Emend. 3. n. 234. Cat. rar. n. 740. Sut. Fl. Helv. 2. p. 101. Heg. 2. p. 123. Clairv. Man. 133. Mur. Bot. Val. 83. Roesch in Alpin. 2. p. 122.

Willd. Sp. Pl. 3. p. 1252. Enum. H. B. 781. Dec. Prodr. 2. p. 273. n. 3. Dec. Astr. 47. Fl. Fr. 3949. Vill. Delph. 3. p. 472. Allion. Pedem. n. 1253. *Colutea alpina* Lam. Enc. 1. p. 354.

Jacq. rar. 1. tab. 151. Gmel. Sibir. 4. tab. 14. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 24. tab. 14.

Ser. Gall. exs. n. 271. Thom. Schleich. exs.

Planta formosa. Caulis pedalis, cubitalis et ultra, erectus, firmus, angulosus, sulcatus, pubescens, valde foliosus, ramis erectis. Folia longa, multiiuga, foliolis alternis oppositisve, glanduloso-petiolulatis, mollibus, saturate virentibus, dorso cinereis, pubescentibus, oblongis, ellipticis, obtusis, subinde retusis, mucronulatis. Stipulae longae, villosae, lineari-lanceolatae. Pedunculi valde numerosi, solitarii, folio saepe paulo longiores, superne racemosi, multiflori, pedicellis longitudine calycis, bractea stipulis simili stipatis. Flores lutei, fere imbricati. Calyx campanulatus, pilis nigris pubescens, dentibus brevissimis. Petala longitudine subaequalia. Vexillum complicatum, dilatatum, emarginatum, inferne sensim angustatum. Alae angustae, obtusae, apice integrae. Carina pedicello inferne fisso, limbo dorso arcuato, obtuso. Stigma parvum. Legumina maxima, pendula, subdiaphana, utrinque acuta, pedicellata, 5-10-sperma, subhirsuta, demum glabrata, suturis exstantibus: superiori recta, inferiori arcuata, dorso canaliculata. Semina reniformia, funiculo longiora. (D. v.)

Hab. in Alpibus locis petrosis. In M. *Fouly*, *Lavaraz*, *Lioson*, *Prapioz*, supra *Port-Valais*, in vallibus *Kienthal* et *D. Nicolai*. In M. *Sylvio* etc. Haller. In Alpibus *Rhaeticis*. Rev. Pol. In vallibus *Trient* et *Bagnes*. In M. *Javernaz*. Rev. Murith. In valle *Zwischbergen* inter *Sempronium* et vallem *Saas*. Amiciss. Gay. In M. *Meiry* supra *la Chartreuse du Reposoir*, in *Sabaudia*. Cl. Rapin. Supra *Zermatt*, frequens. In M. *Gries*. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1668. Phaca *frigida* Jacq. — Ph. carinis vexillo subaequalibus, stipulis magnis membranaceis amplexicaulibus, leguminibus inflatis hirsutis ultra calycem pedicellatis. (Sp. 2. Gall. *Phaque des frimas.*)

Hall. Helv. 402. I. I. Scheuchz. Alp. It. 4. p. 330. *Astragaloides* Hall. Enum. 569. n. 1? (Pleraque syn. conveniunt. Sed descr. non placet; fortasse ad priorem v. ad utramque simul referenda). Sut. Fl. Helv. 2. p. 101.

Heg. 2. p. 124. Clairv. Man. 155. Wahlenb. Helv. 129. Mur. Bot. Val. 83. Roeseli in Alpin. 2. p. 122.

Jacq. Vind. 265. Dec. Prodr. 2. p. 273. n. 2. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1253. Dec. Astr. 46. Fl. Fr. 3950. Wahlenb. Fl. Lapp. 128. *Ph. ochreata* Crantz Austr. 419. *Ph. alpina?* L. Sp. Pl. 1064. Schkuhr Handb. n. 2164. *Colutea frigida* Poir. Enc. Suppl. 1. p. 561.

Jacq. Austr. tab. 166. Crantz l. c. tab. 2. fig. 2. *Ph. alpina?* Fl. Dan. tab. 856. Schkuhr l. c. tab. 208 b. (flor. citrini perperam). — (*Astragalus recticaulis hirsuta* I. B. 2. p. 334 et 335. fig. 1. a summo Hallero huc relatus, ob caulem hirsutissimum exstipulatum certo ad aliam plantam pertinet).

Ser. Schleich. Thom. exs.

R a d i x repens. C a u l i s semipedalis, pedalis, ramosus, glaber, firmus, erectus. F o l i a 4-5-iuga, petiolis glabris neque ut prioris hirsutis, foliolis amplis, dorso subhirsutis, oppositis, late ovatis, obtusis saepeque emarginato-retusis, muticis, venulosis, impari petiolulato. S t i p u l a e magnae (foliolis paulo minores), albidae, apice bruneae, ovato-lanceolatae, obtusae, basi latissima caulem amplexantes. P e d u n c u l i in foliorum superiorum axillis solitarii, folio demum multo longiores, apice racemoso-capitati, multiflori. B r a c t e a e concavae, lanceolatae, ciliatae, pedicellis pilosiusculis longiores. F l o r e s magni, cernui, ochroleuci. C a l y x tubulosus, semicoloratus, inferne glaber, apicem versus setis nigris distantibus brevibusque pilosus, dentibus subaequalibus, brevissimis. P e t a l a longitudine subaequalia. V e x i l l u m emarginatum, marginibus reflexis. A l a e basin versus appendiculatae, hamo lineari, truncato. C a r i n a unipes, parum incurva, obtusissima. G e r m e n hirsutum, pedicello suo duplo brevius. A n t h e r a e croceae. L e g u m i n a pedicello e calyce emergente, inflata, utrinque acutiuscula, subopaca, pilis nigris hirsuta. (D. v.)

Hab. in pascuis Alpium editiorum. In *Aquileiensibus* montibus v. gr. *Richard*, *Prapioz*, *Enzeindaz*, *Boulaire*, *Javernaz*, *Chaud-commun*, *Lavaraz*, *les Martinets*; supra *Port-Valais* et *Servant*. In M. *Sylvio*; supra *Gombs* etc. In M. *Lucumonio* (*Lukmanier*) prope *Lago di Rottam*. I. I. Scheuchzer. Circa acidulas *St. Moritz*. Huber. In *Arnealp* iuxta *Melchjoch* et in *Helleblanke* infra moles glaciales *Wendigletscher* ad 6400 ped. et infra *Rossbodenstock Sti Gotthardi* ad 7600 ped. supra mare. Cl. Wahlenberg. In M. *Gemmio* etc. Rev. Murith. In M. *Seron* supra *l'Etivaz*, *Gries* etc. — Fl. Augusto. ♃.

1669. Phaca *australis* L. — Ph. petalis inaequalibus, alis apice inaequaliter bifidis, caulibus diffusis, foliolis lanceolatis, impari subsessili, stipulis lanceolatis. (Sp. 3. Gall. *Phaque du midi.*)

Hall. Helv. 403. Emend. 3. n. 233. Cat. rar. n. 40. Sut. Fl. Helv. 2. p. 101. Heg. 2. p. 124. Clairv. Man. 133. Wahlenb. Helv. 129. Mur. Bot. Val. 83.

L. Mant. 103. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1253. Dec. Prodr. 2. p. 274. n. 10. Astr. 51. Fl. Fr. 3952. Allion. Pedem. n. 1254. *Ph. Halleri* Vill. Delph. 3. p. 473. *Colutea australis* Lam. Enc. 1. p. 354.

Jacq. Misc. 1. tab. 3. Vill. l. c. tab. 41.

β *rubra*, minor, floribus pulchre rubentibus, germinibus glaberrimis.

γ *cenisia*, glabrior, floribus maioribus, germinibus glaberrimis. — *Ph. australis* Ser. Gall. exs. n. 273.

Radix lignosa, praelonga, multicaulis. Caules fere in orbem diffusi, adscendentes, glabri, apice subpubescentes, vix semipedales, plerumque simplices, sed propter longissimos crassosque pedunculos ramosi esse videntur. Foliola petiolis basi longe nudis insidentia, 7–13, variabilia, plerumque opposita, elliptica v. lanceolata, modo acuta, modo obtusa, mutica, facie glabra, dorso plus minus pubescentia: terminale sessile et pari ultimo contiguum. Stipulae inferiores latae, ovatae, membranaceae: superiores lanceolatae, acutae, subscariosae. Pedunculi folio demum multo longiores, erecti, continuatione caulis

deflexi multo crassiores, apice racemosi. Bracteae lineari-lanceolatae, pilosae, pedicellis duplo longiores. Flores secundi, subimbricati, priorum minores, ex albo et violaceo variegati. Calyx subcampanulatus, pilis nigris pubescens, dentibus angustis, acutis. Vexillum magnum, oblongum, plicatum, emarginatum, albidum, subinde ochroleucum. Alae adpressae, basi hamatae, apice etiam in β et γ in 2 segmenta inaequalia divisae, qua nota a plerisque huius familiae stirpibus haec planta recedit. Carina alis paulo brevior, parum incurva, unipes, apice perobtuso, atro-violaceo. Germen dense pubescens. Legumina patentia, rarius erecta, inflata, subpellucida, 5-8-sperma, longe pedicellata, adulta glaberrima. Semina reniformia. (D. v.)

Hab. in pascuis locisque glareosis Alpium editiorum. Supra *Port-Valais* e regione *Rupis* (*Roche*). In M. *Chaud-commun*, *Prapioz*, *Lioson*, *Fouly*, *Dent-de-Midi*, *Gastern*. Haller. In M. *Minalp*, ad 6300 ped. supra mare prope M. *Jochli Subsylvaniae*, copiose. Cl. Wahlenberg. In M. *Bovonnaz*, *Javernaz*, *Rosselinaz* et vallis *Bagnes*. Rev. Murith. Prope *Zermatten*, frequens. β planta rarissima, nonnisi in valle *Bagnes* ab amiciss. Em. Thomas lecta. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Var. γ a Cl. Bonjean in M. *Cenisio* inventa differt habitu glabriori, floribus maioribus et praecipue germinibus glaberrimis. Alis tamen, ut α et β insigniter bifidis gaudet.

1670. Phaca *astragalina* Dec. — Ph. caule decumbente ramoso, floribus racemoso-capitatis pendulis, vexillo carinam alis longiorem aequante, leguminibus hirsutis. (Sp. 4. Gall. *Phaque Astragale*).

Hall. Helv. 404. Emend. 2. n. 26. Cat. rar. n. 737. Enum. 569. n. 10. I. I. Scheuchz. Alp. It. 4. p. 330. et It. 7. p. 509. *Ph. minima* Clairv. Man. 133. *Astragalus alpinus* Sut. Fl. Helv. 2. pag. 103. Wahlenb. Helv. 131. Mur. Bot. Val. 54. Roesch in Alpin. 2. p. 122.

Dec. Astr. 52. Fl. Fr. 3953. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 274. n. 11. *Ph. minima* All. Pedem. n. 1256. *Astr. alpinus* L. Sp. Pl. 1070. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1297. Fl. Lapp. n. 267. Lam. Enc. 1. p. 310. Vill. Delph. 3. p. 464.

Fl. Dan. tab. 51. (colore purpureo admixto, qui in nostris Alpibus deest. HALLER) *). L. Fl. Lapp. l. c. tab. 9. f. 1. Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 19. tab. 13. — Scheuchz. l. c. 509. fig. 7.

Ser. Gall. exs. n. 272. *Astr. alpinus* Schl. Thom. exs.

Radix gracilis, ramosa, longa. Caules procumbentes, ramosi, laxi, foliosi, semipedales, subpubescentes. Folia 7-12-iuga, petiolo communi inferne longe nudo, foliolis ovatis v. oblongis, iunioribus subsericeis, deinde adpresse pubescentibus, sursum decrescentibus, obtusis, saepius emarginatis: impari subsessili v. rarius petiolulato. Stipulae virides, late lanceolatae, acutae. Pedunculi remoti, folio paulo longiores, apice racemoso-capitati, pedicellis approximatis, bractea parva, albida, lanceolato-lineari, pilosa fere brevioribus. Flores penduli, non magni, eleganter ex albo caeruleo et violaceo varii. Calyx campanulatus, pilis nigris obsitus, dentibus longiusculis acutis, nigris, sinubus rotundatis. Vexillum saltem longitudine carinae, reflexum, emarginatum, caerulescens, lineis saturatioribus percursum, inferne albidum. Alae laxae, hamatae, albae, carina alba, superne pulchre violacea, unipedi, obtusa breviores. Stigma stylo vix crassius. Legumina pendula, nigra, exquisite pedicellata, subinflata, opaca, setis brevibus hispidula, omnino unilocularia, sutura altera intus depressa. (D. v.)

Hab. in pascuis Alpium, non infrequens. In ipsis pratis vallis *Grindelwald* inter aedes, in adscensu M. *Scheideck*, *Gemmii* et *Stockhorn*. Circa rupes glaciales *Steinenberg*. In M. *Pilato*, *Mürtschen*, *Galanda*, *Lavaraz*, *Chapuise*, *Javernaz*, *Enzeindaz* etc. HALLER. In M. *de Lens*, *Fouly* et supra *Trient*. Rev. MURITH. In Alpibus *Rhaeticis*, passim. Rev. POL. In adscensu M. *Obersandalp*, *Glaronensium*, in M. *Jochli* et *Arnealp* supra *Engelberg* et infra *Sureneneck*. Cl. WAHLENBERG. In M. *Moro*. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

---

*) Hancce ic. ad suam *Ph. lapponicam* citat Cl. CANDOLLIUS.

G. 450. Oxytropis Dec. Pers. *Astragali* sp. L. Hall. Juss.

Cal. 5-dentatus. Carina apice in mucronem rectum desinens. Legum. plerumque sessile, aut biloculare, aut subbiloculare, sutura inferiori introflexa, dissepimentum incompletum efficiente.

* *Stipulae petiolo adnatae. Herbae subacaules.*

1671. Oxytropis *montana* Dec. — Ox. subacaulis villosa, leguminibus pedicellatis teretiusculis semibilocularibus villosis, carinis breviter mucronatis. (Sp. 1. Gall. *Oxytropis des montagnes.*)

Hall. Helv. 408. It. Helv. 2. n. 81. Enum. 567. n. 9. *Phaca montana* Clairv. Man. 133. Wahlenb. Helv. 130. *Astragalus montanus* Sut. Fl. Helv. 2. p. 104. Mur. Bot. Val. 54. Roesch in Alp. 2. p. 122.

Dec. Astr. 66. Prodr. 2. p. 275. n. 1. Fl. Fr. 3954. *Phaca montana* Crantz Austr. 422. All. Pedem. n. 1255. *Astr. montanus* L. Sp. Pl. 1070. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1302. Lam. Enc. 1. p. 318. Vill. Delph. 3. p. 465.

Jacq. Austr. tab. 167. (Hocce syn. ad *Phacam astragalinam* amandat Cl. Steudel). Scop. Carn. tab. 45. Spreng. Halens. tab. 8. (Var. villosa)? *Astr. montanus* Clus. Hist. 2. p. 240. (Caules nimis elongati, „legumina pusilla, geminis cellulis constantia!" Clus. in descr.). I. B. Hist. 2. p. 339. fig. 1. (Ex Clusio). Tab. Kräuterb. 900. fig. 1. (etiam Clusiana).

Astr. montanus Schl. Thom. exs.

Radix lignosa, crassa, caespitosa. Caulis quandoque nullus, saepius semuncialis, 3-4-folius. Folia radicalia, erecta, numerosa, 12-15-iuga, petiolo inferne nudo, foliolis parvis, saturate virentibus, dorso subsericeis, facie pubescentibus, ovatis, concavis, muticis, ultimo sessili. Stipulae aridae, triangulares, adnatae. Scapi s. pedunculi erecti, 1-3, teretes, pubescentes, apice racemoso-capitati. Bracteae concavae, ovatae, pilosae, pedicellis longiores.

Flores 8-12, brevissime pedicellati, patentes, ex purpureo eleganter caerulei. Calyx tubulosus, semicoloratus, pubescens, dentibus brevibus, triangulari-lanceolatis, pilosis, nigrescentibus. Petala subaequalia. Vexillum ovatum, reflexo-plicatum, lineatum. Alae paulo breviores, carinam dorso gibbam, bipedem, obtusam, sed apice quasi retrorsum rostrato egregie mucronulatam paulisper superantes. Legumina pedicello s. stipiti calycis longitudine insidentia, ex ovato teretiuscula, modice turgentia, pubescentia, hinc rubentia, semibilocularia. (D. v.)

Hab. in Alpium pascuis, frequens. In *Aquileiensibus* ubique. In M. *Orgevaux*, *Chapuise*, *sur Champ*, *Ovonnaz*, *Chaud-commun*, *Enzeindaz*, *Lavaraz*, *Javernaz*, *Prapioz*. Haller. In M. *Sanetsch*, *Lioson*, *Fouly*, *Dent-de-Midi*, *Gemmio*, *Neunenen*, *Steinenberg*, *Stockhorn*, *Pilato* etc. In M. *Tannhorn* supra *Brienz*, in M. *Sureneneck* ad 7000 et *in Laubergratspitze* ad 7600 pedum supra mare; in M. *Sentis*, *Kamor* et *Fähnern Abbatiscellanorum*. Cl. Wahlenberg. In M. *Galanda* et *Augstenberg*. Amiciss. Roesch. Circa thermas *Leucenses* et in M. *de Lens*. Rev. Murith. In M. *Wiggis*, *Generoso* etc. In M. *Thoiry* a Raio iam observata etiam num viget. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Legumine pedicellato, inflato ad *Phacam*, subbiloculari ad *Astragalum* accedit. Sed carina eximie mucronata obstat, quin a congeneribus amoveatur.

1672. Oxytropis *cyanea* Bieb. — Ox. subacaulis cano-sericea, leguminibus pedicellatis inflatis semibilocularibus hirsutis, carinis longe mucronatis. (Sp. 2. Gall. *Oxytropis azurée.*)

Bieb. Cauc. Suppl. p. 502. et quidem var. *β* (*albana*). Dec. Prodr. 2. p. 275. n. 3 *β*. *Ox. albana* Stev. Act. Soc. Mosq.

Thom. exs. ined.

Habitu ac praecipuis notis ad *Ox. montanam* accedens, differt 1) pube molliter sericea, longiuscula, subargentea, copiosa, omnes plantae partes et utramque foliorum paginam obtegente, 2) calycis dentibus perinde nigricantibus sed longioribus atque omnino linearibus subulatisque, ac praecipue 3) carinae ro-

stello antrorsum et supra alas porrecto, lineari, multoties longiore et lineam fere dimidiam metiente. (D. s.)

Hab. in Alpibus australibus, rarissima. Supra *Zermatten* in valle *D. Nicolai* anno 1816 a Cl. Em. Thomas detecta. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Testante illustriss. Marschall a Bieberstein b. Roemerus *Ox. cyaneam* in Europa occidentali lectam habuit et cum *Ox. montana* confudit. Ceterum Vir clariss. (Bieberstein) totam quantam Halleri *Ox. montanae* descriptionem perperam ad *cyaneam* trahit, cum illa in omnibus Alpibus occurrat, nostra autem in Helvetia rarissime et hucusque omnino ignota fuerit. In stirpe vallesiaca legumina plerumque erecta et nonnisi raro patula observantur, qua nota tantillum ab orientali recedit.

1673. Oxytropis *uralensis* Dec. — Ox. acaulis sericeo-hirsuta, leguminibus inflatis erectis ovato-conicis bilocularibus pubescentibus, bracteis calycem subaequantibus. (Sp. 5. Gall. *Oxytropis de l'Oural.*)

Hall. Helv. 410. Enum. 566. n. 5. Emend. 2. n. 33. It. Helv. n. 83. *Astragalus uralensis* Sut. Fl. Helv. 2. p. 104. Heg. 2. p. 127. Mur. Bot. Val. 54. Clairv. Man. 134. Roesch in Alpin. 2. p. 122.

Dec. Astr. 68. Fl. Fr. 2955. Pers. Syn. 331. Bieb. Cauc. Suppl. p. 503. *Ox. uralensis β sericea* Dec. Prodr. 2. p. 276. n. 6. *Astr. uralensis* L. Sp. Pl. 1071. Lam. Enc. 1. p. 318. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1312. Smith Brit. 780. All. Pedem. n. 1273. Lapeyr. Abr. 430? *). *Phaca uralensis* Wahlenb. Carp. 737.

Hall. Helv. l. c. tab. 14. Enum. l. c. tab. 5. (*eadem*). It. Helv. tab. 2. fig. 2. Jacq. rar. 1. tab. 135.

Astr. uralensis Schl. Thom. exs.

Radix longa, lignosa, superne stipularum reliquiis vestita. Planta formosa, acaulis, sericeo-villosa, scapis petiolisque valde hirsutis, pilis nempe argenteis, crebris, longis, patentissimis. Folia circum scapum erectiuscula, 12-14-iuga, foliolis opposi-

*) Suum a *montano* aegre distingui posse scribit Vir Clar. Planta nostra toto coelo ab eo differt.

tis, sessilibus, satis magnis, utrinque argentea, pilis sericeis brevioribus incumbentibus dense obsita, oblonga, ovata v. saepius ovato-lanceolata et acutiuscula. Stipulae petiolo adnatae, magnae, hirsutae, adpressae, membranaceae, ovato-lanceolatae, acuminatae. Scapus unus alterve trientalis, fere semipedalis, erectus, foliis demum longior. Spica ovata, 6-10-flora, bracteis lanceolatis, reticulato-nervosis, hirsutis, calyci fere aequalibus v. subinde eum superantibus. Flores brevissime pedicellati, magni, pulchre lilacini, erecti. Calyx tubulosus, valde hirsutus, 5-fidus, segmentis lineari-lanceolatis. Petala calyce vix duplo longiora, inaequalia. Vexillum longum, erectum, limbo fere ex ovali elliptico. Alae duplo fere breviores, ovatae, carinam erectam, perobtusam, utrinque saturatius maculatam, mucrone erecto terminatam superantes. Legumina magna, erecta, intra calycem sessilia, pubescentia, ovato-conica, acuta, sutura utraque impressa, vere bilocularia, loculis polyspermis. (D. v.)

Hab. locis arenosis tum Alpium, tum *Valesiae* planioris. In M. *Neunenen* inter scopulos et in M. *Fouly*. In planitie inter *Charat* et *Saxon*, inter *Riddes* et *Octodurum*, prope *Saillon*. Haller. Circa *Saxon* et prope *Branson aux Folateires* (ubi ego legi). Rev. Murith. In M. *Umbrail* inter valles *Tellinam* et *Münsterthal*. Rev. Pol. — Fl. Aprili et Maio. ♃.

1674. Oxytropis *campestris* Dec. — Ox. acaulis sericeo-pilosiuscula, foliolis oblongis pubescentibus, leguminibus erectis ovato-inflatis pubescentibus semibilocularibus, bracteis calyce brevioribus. (Sp. 4. Gall. *Oxytropis champêtre.*)

Hall. Helv. 406. Cat. rar. n. 735. Enum. 567. n. 8. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 31. et It. 4. p. 330. *Phaca campestris* Wahlenb. Helv. 130. Chirv. Man. 133. *Astragalus campestris* Sut. Fl. Helv. 2. p. 108. Heg. 2. p. 128. Mur. Bot. Val. 54. Roesch in Alp. 2. p. 122.

Dec. Astr. 74. Prodr. 2. p. 278. n. 27. Fl. Fr. 3956 α et β. Pers. Syn. 2. p. 332. *Astr. campestris* L. Sp.

Pl. 1072. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1317. Allion. Pedem. n. 1274. Vill. Delph. 3. p. 466. et *Astr. uralensis* (non L.) p. 467. (Maior, scapo erecto foliisque villosis. Cl. Decandolle).

Hall. Helv. l. c. tab. 13. Enum. l. c. tab. 13. (*eadem*). Scheuchz. l. c. p. 330. (Var. minor). Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 19. tab. 12. (Var. maior, pilosa).

Astr. campestris Thom. Schleich. exs. Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 226.

Priori affinis florum colore leguminibusque facile dignoscitur. Radix maxima, multiceps, valde caespitosa. Folia (saltem var. minoris minusque pilosa) decumbentia, 10-15-iuga, petiolis subadpresse pubescentibus, foliolis non raro alternis, ovatis v. saepius lanceolatis, acutis, subsericeis. Stipulae adnatae, scariosae, triangulares, plus minus pilosae. Scapi adscendentes, folia parum superantes, praecipue superne pilis adscendentibus villosiusculi, 3-4-unciales (semipedales altioresque vidit summus Hallerus). Spica brevis, subcapitata, 6-10-flora. Bracteae calyce duplo fere breviores, lanceolatae, pilosae. Flores subpedicellati, erecti, longi, ochroleuci. Calyx subsericeus, tubulosus, 5-dentatus, dentibus brevibus, lanceolatis, nigrescentibus. Petala inaequalia, calyce duplo longiora. Vexillum praelongum, plicatum, emarginatum. Alae oblongae, angustae, apice fere truncato, hamo lineari. Carina brevis, obtusissima, apice utrinque violaceo saturato maculata, apiculo terminali, valido, subulato. Legumina intra calycem sessilia, erecta, pilis nigris pubescentia, ovato-acuta, turgida, stylifera, septo imperfecto semibilocularia. (D. v.)

Hab. in pascuis alpinis, ad glareas torrentium, etiam inter lapides cadivos, haud infrequens. In M. *Gemmio*, ad viam qua ad thermas descenditur. Inter *Scheideck* et *im Grund. Im Rätisboden* sub *Grimsula*. Supra *Sichellauinen*. In Alpibus *Aquileiensibus*, ubique v. gr. in M. *Enzeindaz* et *Lavaraz*. In *Valesia*, M. *Fouly*, *Dent de Midi* et in valle

Trient. In pascuis prope *Splügen* et in adscensu *Albulae.* HALLER. In Alpibus *Surenensibus* et *Angelimontanis.* I. I. SCHEUCHZER. Circa *Herrenrüt* prope *Engelberg*, ad *Riedwald* et *im Krauchthal Glaronensium*; etiam versus *Surenen-eck* et in iugo *Gotthardi Rossbodenstock* ad 7600 pedum supra mare. Cl. WAHLENBERG. In valle *Bagnes* et circa thermas *Leucenses.* Rev. MURITH. In Alpibus *Rhaeticis.* Rev. POL. In M. *Sempronio.* Ad pedem catarrhactarum *Tocciae* infra M. *Gries.* *Sur le Col de la Seigne* etc. „Planta nobis mere alpina." HALLER. Ego tamen eam in pratis, qua *Octoduro* versus *St.-Pierre* et *Sedunum* itur; in planitie anno 1794 legi. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

OBS. Plantam villarsianam (*Astr. uralensem* non L.), quae eadem ac *Astr. campestris* Hoppe esse videtur, nondum inter nostras vidi.

1675. OXYTROPIS *foetida* Dec. — Ox. acaulis viscosa, foliolis approximatis lineari-ellipticis glabris, bracteis calycem aequantibus, leguminibus erectis inflatis pubescentibus semibilocularibus. (Sp. 5. Gall. *Oxytropis de Haller.*)

Hall. Helv. 407. *Phaca viscosa* Clairv. Man. 133. (ob syn. Hall. invitus huc refero: nam inter not. diagn. recenset foliola villosa Vir Cl.). *Astragalus Halleri* Mur. Bot. Val. 54. Sut. Fl. Helv. 2. p. 105. (Excl. fortasse syn. Vill.). Heg. 2. p. 129.

Dec. Astr. 60. Prodr. 2. p. 275. n. 28. Fl. Fr. 3957. Pers. Syn. 2. p. 332. *Astr. foetidus* Vill. Delph. 3. p. 465. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 527. All. Pedem. n. 1275? et *Astr. Halleri* n. 1276. (quem solum ex Hallero citare videtur). *Astr. viscosus* β Willd. Sp. Pl. 3. p. 1318.

Vill. l. c. tab. 43. (Hab. non male, sed flores pessime expressi.)

Astr. Halleri Thom. Schl. exs.

Radix magna, valde caespitosa. A *campestri*, cui affinis, potissimum differt caespitibus cauliformibus, 2-3-uncialibus, stipularum petiolorumque reliquiis undique vestitis, omnibus partibus viscidis, foliis longioribus saltem 20-iugis, petiolis remote pilosiusculis, foliolis plerisque approximatis, subpulposis, glabris vel vage subpubescentibus, marginibus leviter

revolutis, oblongis, lineari-ellipticis, angustis, rarius ovalibus, obtusiusculis, modo decumbentibus, modo erectiusculis, stipulis magnis, albidis, perinde adnatis, glabris, scapis crassis, folio plerumque brevioribus, pubescentibus, superne sublanatis. Spicae ovatae, 5-7-florae. Bracteae grandes, lanceolatae, albidae, subpubescentes, calycem fere aequantes. Flores magni, longi, brevissime pedicellati. Calyx longe tubulosus, pilis nigris obsitus, dentibus lanceolatis. Vexillum fere priorum. Alae longae, inaequaliter ovatae, hamo latiusculo. Carinae limbus pedicello indiviso duplo brevior, parum incurvus, perobtusus, immaculatus, apiculo brevi, lato, acuto. Legumina erecta, pubescentia, turgida, sutura altera profunde introflexa septumque incompletum efficiente, inde convexa, superne incurva, peracuta, stylifera, polysperma. (D. v.)

Hab. locis glareosis Alpium editissimarum. In vallibus *Herens*, *Bagnes* et *Tornanche* ad pedem australem M. *Sylvii*. In M. *Stafel* et in Alpibus vallis *D. Nicolai*. Haller. In M. *Tzermotanaz*, supra *Zermatten*, *Gex* et valle *Harmence*. Rev. Murith. In M. *Gétroz* vallis *Bagnes*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Ex descr. et icone etsi rudi fere crederes, *Astr. viscosum* Vill. Delph. 3. p. 469. tab. 43. var. esse iuniorem nostrae plantae. Sic visum est b. Willdenowio et ipsi Villarsio, qui eum sine haesitatione ad plantam Hallerianam refert. Sed nuper a Cl. Candollio inter var. *Ox. campestris* relatus est. Ceterum nostram primus omnium detexit et egregie descripsit summus noster Hallerus, cuius nomen hercle servare debuisset. In planta recenti foetorem nullum observavi.

** *Stipulae liberae. Herbae caulescentes.*

1676. Oxytropis *pilosa*. — Ox. hirsuta, caule erecto, foliolis elliptico-lanceolatis, leguminibus erectis bilocularibus tereti-subulatis. (Sp. 6. Gall. *Oxytropis velue.*)

Hall. Helv. 411. Comm. Gott. 1. p. 540. *Astragalus pilosus* Sut. Fl. Helv. 2. p. 101. Heg. 2. p. 125. Mur. Bot. Val. 54. Roesch in Alp. 2. p. 122. *Phaca pilosa* Clairv. Man. 153.

Dec. Astr. 73. Prodr. 2. pag. 280. n. 41. Fl. Fr. 3958. Pers. Syn. 2. p. 334. Bieb. Cauc. Suppl. p. 502. *Astr. pilosus* L. Sp. Pl. 1065. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1262. Lam. Enc. 1. p. 310. Vill. Delph. 3. p. 461. Crantz Austr. 418? Bieb. Cauc. n. 1462.

Jacq. Austr. tab. 51. Pall. Astr. tab. 80. Hall. Comm. l. c. tab. 12. Clus. Hist. 2. p. 239. fig.? (Auct. Crantz. Tota glabra; foliola nimis elongata, non satis numerosa, ex descr. lanuginosa. Mihi non placet). I. B. Hist. 2. p. 338. fig. 1? (Clusiana cum legum. ex spec. C. Gesneri).

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 465. *Astr. pilosus* Schleich. Thom. exs.

Radix lignosa. Planta tota pilis longis, albis, patentibus dense hirsuta. Caules erecti, valde foliosi, simplices, pedales et ultra, subteretes. Folia longa, 10-13-iuga, foliolis magnis, approximatis, elliptico-lanceolatis, acutiusculis, subpetiolulatis. Stipulae longae, lanceolato-acuminatae, amplexicaules, prorsus liberae. Pedunculi in foliis superioribus axillares, erecti, folio demum longiores, spica multiflora, densa, ovata. Bracteae calycem aequantes, lineares, pilosissimae. Flores magni, erectiusculi, ochroleuci, brevissime pedicellati. Calyx pallidus, campanulatus, dentibus viridibus, incurvis, fere longitudine tubi, linearibus: supremis brevioribus, conniventibus. Vexillum late ovatum, inferne saturatius luteum, reflexum, petalis ceteris longius. Carina alis semiovatis brevior, curvata, mucrone tenui longiusculo apiculata. Legumina erecta, bilocularia, polysperma, ex tereti subulata, sericea. (D. v.)

Hab. locis arenosis petrosisque potissimum *Valesiae*. Ad thermas *Leucenses*. C. B. *Octoduri* circa arcem, prope *Riddes*, circa *Fouly* et *Gonthey*. Inter *Sideram* et *Leucam*. Inter *Curiam* et *Thusis*. Haller. In vallecula *Fez* supra *Saas*. *Entre le Ziabley et Rosé* prope *Agaunum*. Infra *Randaz* in valle *D. Nicolai*. Amicis. Abr. Thomas. *Aux Folateires* prope *Fouly*. Rev. Murith. Prope *Ems* in *Rhaetia*. Rev. Pol. Ego in glareis prope *Marschlins*. — Fl. Maio. ♃.

1677. Oxytropis *lapponica* N. — Ox. incana, caule adscendente, foliolis lanceolatis sensim acuminatis adpresse subsericeis, leguminibus pendulis brevissime pubescentibus ovalibus semibilocularibus. (Sp. 7. Gall. *Oxytropis de Thomas.*)

Ox. Thomasii Gaud. Fl. Helv. Mscr.

Phaca lapponica Wahlenb. Helv. 131. (quae *montana* Eiusd. Fl. Lappon. 189. tab. 12. fig. 3). — Dec. Prodr. 2. p. 274. n. 12?

Astragalus valesiacus Thom. exs. ined.

Radix lignosa, gracilis, tortuosa, multiceps. Caules praesertim exteriores adscendentes, ut ceterae partes plantae incani, teretes, foliosi, inferne ad nodos approximatos subflexuosi, semipedales, vix dodrantales. Folia 9–10-iuga, petiolo inferne nudo, appresse subpubescente, foliolis brevissime glanduloso-petiolulatis, oblongis, e basi plerumque rotundata lanceolatis sensimque acuminatis, acutissimis, praecipue dorso pilis vix exstantibus breviusculis canescentibus. Stipulae pilosiusculae, submembranaceae, amplexicaules, sed petiolo neutiquam adhaerentes, fere eiusdem formae et magnitudinis ac foliola. Pedunculi in parte caulis superiori axillares, eoque multo crassiores, densius pubescentes, sulcati et subangulosi, folio fere duplo longiores. Spica subcapitata, pauci- aut multiflora, demum subinde laxe elongata. Bracteae lanceolatae, pilosae, calyce fere dimidio breviores. Flores minores quam *Ox. pilosae*, saturate caerulei. Calyx villosus, tubo campanulato, basi subattenuato, dentibus lanceolatis, brevioribus quam in priori, perinde subinaequalibus. Vexillum cetera petala superans. Carina alis paulo brevior, limbo incurvo, unguiculum multo superans, apiculo brevi acute rostellato. Legumina pendula, intra calycem subsessilia, demum nigricantia, oculo nudo quasi glabra, sed pilis fuscis brevissimis praecipue

ad margines dense pubescentia, semuncialia, fere ovalia, modice turgida, apiculata, semibilocularia, polysperma. (D. s.)

Hab. in Alpibus *valesiacis*, rarissima. Eam primus omnium optimus Em. Thomas in valle ditissima *D. Nicolai* invenit ac mecum communicavit. Eam in montibus pago *Zermatten* imminentibus ad fere 6000 ped. s. m. et inde usque ad 3900 ped. s. m. inter *Zermatten* et *Tesch* ad rivulos et in pratis frequentem observavit amiciss. Gay. Etiam in valle *Nufenen* ab Em. Thomas lecta est. — Fl. Iulio. ♃,

Obs. I. Species ab omnibus congeneribus diversissima, quodammodo ad *Ox. deflexam* Dec. Prodr. 2. p. 280. n. 46. accedit, quae tamen floribus spicatis ac praecipue leguminibus hirsutis 1-locularibus apice hiantibus insigniter a nostra differre videtur. *Ph. lapponica*, quam Cl. Gay ab optimo Swartzio accepit, plantae nostrae simillima est, quamvis vix caulescat, et ut me certiorem fecit vir amiciss., *Ph. lapponica*, quam in herbario Candolliano vidit, omnino ad eandem speciem referenda est. In suo tentam. Helv. p. 131. Wahlenbergius *lapponicam* suam ab *Oxytropide montana* distinguere conatur. „Ab hac", inquit, „omnino differt *Phaca lapponica* subacaulis, foliolis sublanceolatis incanis, leguminibus sessilibus reflexis subcylindricis. *Ph. montana* Wahlenb. Fl. Lapp. p. 189. tab. 12. fig. 3. De caetero tota incana est et magis gracilis; legumina vero magis opaca vel crassa. Flores simillimi sunt." Ceterum in Prodr. 2. p. 274. n. 12. celeberr. Candollius *Ph. lapponicam* Wahlenb. nonnisi cunctanter citat; sed adserit Linnaeum plantam, quam ipse habet, pro var. *Ph. astragalinae* habuisse atque ad eam Fl. Dan. tab. 51. trahit.

Obs. II. Nuperrime (anno 1828) *Phacam* suam *lapponicam* Celeberr. Wahlenberg ad amiciss. Gay, qui me per litteras certiorem facit, haecce specimina neutiquam a planta nostra differre, misit. Idcirco nomen triviale antiquius restituendum esse censeo.

G. 451. Astragalus Dec. Pers. *Astragali* L. gen. 892. sp. Hall. Juss. 358. *Astragalus* Tourn. tab. 233. et *Tragacantha* tab. 234.

Cal. 5-dentatus. Carina obtusa, mutica. Legum. biloculare, sutura inferiori introflexa septum plerumque completum efficiente.

* *Stipulae liberae.*

I. Flores purpurei.

1678. Astagalus *leontinus* Jacq. — Astr. caulescens decumbens, foliolis ellipticis obtusis dorso sub-

pubescentibus, pedunculis folio longioribus, leguminibus erectis ovatis pubescentibus. (Sp. 1. Gall. *Astragale léontin.*)

Sut. Fl. Helv. 2. pag. 103. Heg. 2. p. 126. Mur. Bot. Val. 54. Clairv. Man. 134.

Jacq. Misc. 2. p. 59. Dec. Prodr. 2. p. 288. n. 13. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1287. Pers. Syn. 2. p. 335. Dec. Astr. 96. Fl. Fr. 3966. Allion. Auct. 22. n. 1271*. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 506. Bert. Amoen. Ital. 393.

Jacq. Ic. rar. tab. 154. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 24. t. 14.

Thom. Schl. exs. Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 228.

β *subacaulis*, foliolis brevioribus saepe retusis.

Radix gracilis, longa, saepius caespitosa. Caules simplices v. subramosi, basi divisi, subpubescentes, angulosi, dodrantales, decumbentes. Folia 7-10-iuga, petiolo subpubescente, canaliculato, foliolis grandiusculis, subpetiolulatis, ellipticis, plerumque obtusis, quandoque mucronulatis, facie glaberrimis, dorso pilis distantibus, brevissimis, adpressis subsericeo-incanis. Stipulae albidae, lanceolato-acuminatae. Pedunculi axillares, angulosi, sulcati, subpubescentes, folio duplo longiores (sic in meis). Spica ovata, densa, multiflora. Bracteae scariosae, lanceolato-acuminatae, calyce breviores. Flores non magni, erecti, oblongi, purpurei, plerumque sessiles. Calyx setulis nigris subadpressis pubescens, tubulosus, dentibus lanceolato-acuminatis, longiusculis, nigris. Vexillum magnum, late unguiculatum, strictum, venoso-striatum, profunde emarginatum. Alae carina longiores, breviter appendiculatae, apice nonnunquam bifidae, saepius tamen integrae. Carina bipes, parum curvata, obtusissima, superne saturate colorata. Legumina parva, erecta, ovata, inferne subgibbosa, pilis brevibus hirtella. (D. v.)

Hab. in Alpium editissimarum *Valesiae* locis petrosis, rarus. In vallecula *Fez* supra *Saas* infra *Randaz* vallis *D. Nicolai.*

Amiciss. Abr. Thomas. Supra pontem *Bonvoisin* in valle *Bagnes*; in valle *Anniviers* et circa *Gex*. Rev. Murith. In M. *Gétroz* vallis *Bagnes*. Circa *Zermatten*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1679. Astragalus *Onobrychis* L. — Astr. caulescens, diffusus, foliolis oblongis acutiusculis, vexillis strictis longissimis, leguminibus erectis sericeis triquetris. (Sp. 2. Gall. *Astragale Esparcette.*)

Hall. Helv. 412. Emend. 2. n. 31. Cat. rar. n. 730. Enum. 567. n. 7. Sut. Fl. Helv. 2. p. 102. Heg. 2. p. 125. Clairv. Man. 134. Mur. Bot. Val. 54. Roesch in Alp. 2. p. 122.

L. Sp. Pl. 1070. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1296. Lam. Enc. 2. p. 313. Dec. Astr. 99 *α*. Prodr. 2. p. 286. n. 45. Fl. Fr. 3967. Vill. Delph. 3. p. 460. All. Pedem. n. 1270. Crantz Austr. 415. Bieb. Cauc. n. 1482.

Jacq. Austr. tab. 38. Schkuhr Handb. tab. 209. (Color florum fuscus, alienus). — Clus. Hist. 2. p. 238. f. 2. (*bene*). Tabern. Kräuterb. 899. fig. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 337. fig. 1. (*eadem*).

Thom. Schl. exs. Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 230.

Radix lignosa, ramosa, multiceps. Planta apud nos tota pilis brevissimis adpressis canescens. Caules diffusi, inferne saepius decumbentes, ceterum adscendentes v. erecti, flexuosi, teretes, ramosi, pedales et cubitales. Folia petiolata, 8-12-iuga, foliolis lanceolatis, acutiusculis, subsessilibus, praesertim dorso sericeis, erectiusculis. Stipulae breves, marcescentes, triangulares, hinc coalescentes. Pedunculi folio longiores, spica ovata, demum elongata, sub-20-flora terminati. Bracteae parvae, ovato-acutae, concavae, calyce multo breviores. Flores erecti, sessiles, magni, ex caeruleo purpurascentes. Calyx longius tubulosus, dentibus lineari-subulatis, pilosiusculis, brevibus. Vexillum strictum, reliquis petalis duplo longius, angustum, plicatum, breviter bifidum. Carina bipes, alis oblongis brevior, re-

ctiuscula, obtusissima. Legumen erectum, breve, calyce duplo tantum longius, trigonum, dorso late canaliculatum, sericeum, biloculare, loculis facile secedentibus, 3-5-spermis. (D. v.)

Hab. in pascuis aridis et secus vias *Valesiae* mediae et inferioris frequens. Inter *Sideram* et *Leucam*. Circa *Tourtemagne*. Prope *Fouly*. Inter *St.-Branchier* et *Bovernier*. Haller. Infra *Iserabloz* et *Octoduri*. Rev. Murith. In valle *Praetoria*, frequens. Allione. In valle *Oeni* inferioris. Rev. Pol. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

II. Flores ochroleuci v. albidi.

1680. Astragalus *depressus* L. — Astr. subacaulis, scapo foliis breviore, foliolis obovatis retusis, leguminibus glabriusculis teretibus dorso canaliculatis reflexis. (Sp. 3. Gall. *Astragale nain.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 106. Heg. 2. p. 129. Clairv. Man. 134. Mur. Bot. Val. 75. Hoepfn. Mag. 4. p. 28.

L. Sp. Pl. 1073. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1290. Lam. Enc. 1. p. 318. Dec. Astr. 121. Fl. Fr. 3968. Prodr. 2. p. 293. n. 108. Vill. Delph. 3. p. 456. All. Pedem. n. 1277.

Allion. l. c. tab. 19. fig. 3. Schkuhr Handb. tab. 208 b. (foliola et fructus). Pluk. Phyt. tab. 79. fig. 5. (Cf. *Astr. helminthocarpum* Vill. Delph. 3. p. 456. tab. 49. *Astr. depressum* β Dec. Fl. Fr. l. c. qui nonnisi fructu paulo breviori differre videtur.)

Schleich. rar. exs. cent.... n. 72. Thom. exs. Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 227.

Radix lignosa, multiceps. Caudices radiciformes, aridi, 2-3 uncias longi, inferne prostrati, superne subito erecti squamisque tecti, apicem versus lateraliter foliosi. Folia prostrata, petiolis inferne aphyllis, 8-9-iugis, adpresse pubescentibus. Foliola parva, opposita, subpedicellata, breviter obovata, obtusissima et fere retusa, pubescentia, margine carinaque subsericea, paribus distantibus. Stipulae magnae, late triangulares, scariosae. Scapi laterales, erecti, foliis multo breviores, 1-2-unciales, in planta

Amiciss. ABR. THOMAS. Supra pontem *Bonvoisin* in valle *Bagnes*; in valle *Anniviers* et circa *Gex*. Rev. MURITH. In M. *Gétroz* vallis *Bagnes*. Circa *Zermatten*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1679. ASTRAGALUS *Onobrychis* L. — Astr. caulescens, diffusus, foliolis oblongis acutiusculis, vexillis strictis longissimis, leguminibus erectis sericeis triquetris. (Sp. 2. Gall. *Astragale Esparcette.*)

Hall. Helv. 412. Emend. 2. n. 31. Cat. rar. n. 730. Enum. 567. n. 7. Sut. Fl. Helv. 2. p. 102. Heg. 2. p. 125. Clairv. Man. 134. Mur. Bot. Val. 54. Roesch in Alp. 2. p. 122.

L. Sp. Pl. 1070. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1296. Lam. Enc. 2. p. 313. Dec. Astr. 99 *α*. Prodr. 2. p. 286. n. 45. Fl. Fr. 3967. Vill. Delph. 3. p. 460. All. Pedem. n. 1270. Crantz Austr. 415. Bieb. Cauc. n. 1482.

Jacq. Austr. tab. 38. Schkuhr Handb. tab. 209. (Color florum fuscus, alienus). — Clus. Hist. 2. p. 238. f. 2. (*bene*). Tabern. Kräuterb. 899. fig. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 337. fig. 1. (*eadem*).

Thom. Schl. exs. Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 230.

Radix lignosa, ramosa, multiceps. Planta apud nos tota pilis brevissimis adpressis canescens. Caules diffusi, inferne saepius decumbentes, ceterum adscendentes v. erecti, flexuosi, teretes, ramosi, pedales et cubitales. Folia petiolata, 8-12-iuga, foliolis lanceolatis, acutiusculis, subsessilibus, praesertim dorso sericeis, erectiusculis. Stipulae breves, marcescentes, triangulares, hinc coalescentes. Pedunculi folio longiores, spica ovata, demum elongata, sub-20-flora terminati. Bracteae parvae, ovato-acutae, concavae, calyce multo breviores. Flores erecti, sessiles, magni, ex caeruleo purpurascentes. Calyx longius tubulosus, dentibus lineari-subulatis, pilosiusculis, brevibus. Vexillum strictum, reliquis petalis duplo longius, angustum, plicatum, breviter bifidum. Carina bipes, alis oblongis brevior, re-

ctiuscula, obtusissima. Legumen erectum, breve, calyce duplo tantum longius, trigonum, dorso late canaliculatum, sericeum, biloculare, loculis facile secedentibus, 3-5-spermis. (D. v.)

Hab. in pascuis aridis et secus vias *Valesiae* mediae et inferioris frequens. Inter *Sideram* et *Leucam*. Circa *Tourtemagne*. Prope *Fouly*. Inter *St.-Branchier* et *Bovernier*. Haller. Infra *Iserabloz* et *Octoduri*. Rev. Murith. In valle *Praetoria*, frequens. Allione. In valle *Oeni* inferioris. Rev. Pol. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

II. Flores ochroleuci v. albidi.

1680. Astragalus *depressus* L. — Astr. subacaulis, scapo foliis breviore, foliolis obovatis retusis, leguminibus glabriusculis teretibus dorso canaliculatis reflexis. (Sp. 3. Gall. *Astragale nain.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 106. Heg. 2. p. 129. Clairv. Man. 134. Mur. Bot. Val. 75. Hoepfn. Mag. 4. p. 28.

L. Sp. Pl. 1073. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1290. Lam. Enc. 1. p. 318. Dec. Astr. 121. Fl. Fr. 3968. Prodr. 2. p. 293. n. 108. Vill. Delph. 3. p. 456. All. Pedem. n. 1277.

Allion. l. c. tab. 19. fig. 3. Schkuhr Handb. tab. 208 b. (foliola et fructus). Pluk. Phyt. tab. 79. fig. 5. (Cf. *Astr. helminthocarpum* Vill. Delph. 3. p. 456. tab. 49. *Astr. depressum* β Dec. Fl. Fr. l. c. qui nonnisi fructu paulo breviori differre videtur.)

Schleich. rar. exs. cent. . . . n. 72. Thom. exs. Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 227.

Radix lignosa, multiceps. Caudices radiciformes, aridi, 2-3 uncias longi, inferne prostrati, superne subito erecti squamisque tecti, apicem versus lateraliter foliosi. Folia prostrata, petiolis inferne aphyllis, 8-9-iugis, adpresse pubescentibus. Foliola parva, opposita, subpedicellata, breviter obovata, obtusissima et fere retusa, pubescentia, margine carinaque subsericea, paribus distantibus. Stipulae magnae, late triangulares, scariosae. Scapi laterales, erecti, foliis multo breviores, 1-2-unciales, in planta

culta fere semipedales, racemo laxiusculo ovato paucifloro terminati. Flores parvi, albidi, erecti v. patentes, breviter pedicellati. Bracteae scariosae, parvae, pedicello longiores. Calyx tubulosus, pallidus, glabriusculus, dentibus linearibus, perangustis, pilosis, nigris. Vexillum erectum, plicatum, ovatum, subintegrum, reliquis petalis longius. Alae ovatae, brevissimae, appendiculatae, carinam obtusissimam, apice utrinque violaceo-maculatam, hamis magnis appendiculatam superantes. Legumina 6-9 lineas longa, parum incurva, teretia, dorso canaliculato-depressa, pendula, subpubescentia, stylo brevi uncato terminata. Dissepimentum completum, e membrana duplici subdiaphana. Semina utrinque 6-8, reniformia, laevia. (D. v.)

Hab. in Alpibus vallibusque subalpinis *Sanensibus*, *Aquileiensibus* et *Valesiae* inferioris, infrequens. Primus omnium ad collem templi *Castrodunensis* detexit b. Favrod. Ibidem legerunt Rev. Phil. Bridel, Cl. Schleicher, ego quoque. Circa *Bex.* Hoepfner. In M. *Grandvire.* Amiciss. Abr. Thomas. Supra *Lens et sur la dent de Morcles.* Rev. Murith. In *Sabaudiae* M. *Dent-d'Oche* et *Saxonnet* prope *Genevam.* Illustr. Decandolle. — Fl. Maio et Iunio. ♃.

1681. Astragalus *glycyphyllos* L. — Astr. caulescens prostratus, leguminibus subtriquetris arcuatis (glabris), foliis pedunculo longioribus: foliolis ovatis. L. (Sp. 4. Gall. *Astragale à feuilles de Réglisse.*)

Hall. Helv. 413. Enum. 565. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 103. Heg. 2. p. 126. Clairv. Man. 134. Wahlenb. Helv. 131. Mur. Bot. Val. 54. *Glycyrrhiza sylvestris floribus luteo-pallescentibus* C. B. Basil. 98.

L. Sp. Pl. 1067. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1276. Lam. Enc. 1. p. 311. Dec. Astr. 127. Fl. Fr. 3970. Prodr. 2. p. 292. n. 101. Smith Brit. 779. Vill. Delph. 3. p. 457. Crantz Austr. 414. Bieb. Cauc. n. 1471.

Engl. Bot. 3. tab. 203. Schkuhr Handb. tab. 209. (*flos et fruct.*). — Riv. Tetrap. Irr. tab. 103. Dod. Pempt. 547. fig. 1. Clus. Hist. 2. p. 233. fig. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 330. Dalech. Hist. 251.

Nostratum maximus. Radix ramosa. Caules prostrati, flexuosi, firmi, crassi, valde angulosi, ramosi, 2-3-pedales. Folia 5-6-iuga, foliolis amplis, oppositis, petiolulatis, ovatis, obtusis, facie saturate virentibus glabrisque, dorso subpubescentibus, cinereis. Stipulae distinctae neque inter se coalescentes, grandes, virentes, late lanceolatae, denticulatae. Pedunculi numerosi, folio breviores, angulosi, racemo oblongo, multifloro, erecto terminati. Bracteae perangustae, subpubescentes, pedicellis brevibus longiores. Flores oblongi, ex luteolo triste virescentes. Calyx brevis, campanulatus, albidus, dentibus superne lineari-subulatis: 2 superioribus brevibus, sinu lunato interceptis conniventibusque. Vexillum oblongum, erectiusculum, plicatum, substriatum, reliquis petalis paulo longius. Carina rectiuscula, alis paulo brevior. Antherae aurantiacae. Legumina erecta, glabra, ex tereti subtriquetra, modice arcuata, dorso canaliculata, polysperma. (D. v.)

Hab. ad vias umbrosas sylvarumque marginem, non rarus. *Bernae* etc. Etiam in Alpes adscendit, v. gr. in M. *Neunenen* cacumen. Haller. Circa *Branson* et *Ziablei*. Rev. Murith. In Helvetia orientali infrequens. Cl. Wahlenberg. *Neviduni*, vulgo. Circa *Longirod* etc. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

Obs. Folia ex amaro dulcia. Inde nomen.

1682. Astragalus *Cicer* L. — Astr. caulescens, prostratus, leguminibus subglobosis inflatis mucronatis pilosis. L. (Sp. 5. Gall. *Astragale Pois-Chiche.*)

Hall. Helv. 409. Enum. 568. n. 11. Sut. Fl. Helv. 2. p. 103. Heg. 2. p. 126. Clairv. Man. 134. Mur. Bot. Val. 54.

L. Sp. Pl. 1067. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1275. Lam. Enc. 1. p. 311. Dec. Astr. 130. Fl. Fr. 3972. Prodr. 2. p. 293. n. 111. Vill. Delph. 3. p. 459. Crantz Austr. 413. All. Pedem. n. 1266. Bieb. Cauc. n. 1470.

Jacq. Austr. tab. 251. Allion. l. c. tab. 41. fig. 2. Schkuhr Handb. tab. 209. (*fructus*). — Riv. Tetrap. Irr. t. 108.

Camer. Epit. 205. (*optima*). Matth. 335. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 885. fig. 2. (*eadem*). Dalech. Hist. 463. fig. 1. (*eadem*) et 464. fig. 1. (Legum. nimis longa). Dodon. Pempt. 425. fig. 2. I. B. Hist. 294. (ex Dodon.).

Thom. Schleich. exs.

Radix „crassa, dulcis." Haller. Caules debiles, procumbentes, diffusi, ramosi, subangulosi, pedales, sesquipedales. Folia 6-12-iuga, foliolis petiolulatis, grandiusculis, pubescentibus, dorso cinereis villosiusculisque, ovalibus v. oblonge ellipticis, obtusis, (modo luci obiiciantur) eleganter venoso-reticulatis: impar ab ultimo pari remotum. Stipulae non magnae, lanceolato-acuminatae. Pedunculi folio breviores v. paulo longiores, ad folia superiora axillares, spica ovato-oblonga, fere 20-flora terminati. Bracteae lanceolato-lineares, pilosae, pedicellum superantes, calyce dimidio breviores. Flores mediocres, breviter pedicellati, erectiusculi, ochroleuci. Calyx tubulosus, setulis nigris conspersus, dentibus subaequalibus, longiusculis, distantibus, linearibus, nigris, hispidis. Vexillum ceteris petalis non multo longius, plicatum, ovatum. Alae ovatae, carina bipedicellata, rectiuscula longiores. Legumen subrotundum, inflatum, dorso canaliculatum, hirsutum, stylo persistente incurvo terminatum, loculis 2-3-spermis. (D. v.)

Hab. in agris collibusque arenosis Helvetiae austro-occidentalis. Prope *Gex* versus *Genevam*. Raius. Circa *Mathod*, *Chamblon*, *St.-Aubin* etc. In *Valesia* prope *Saxon*. Haller. *Octoduri* et prope *Branson*. Rev. Murith. *Urbae* prope *la Vaux-Vully*, affatim. Cl. Monnard. In valle *Praetoria* supra *Augustam*. In *Rhaetia* inter *Kätzis* et *Thusis*. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1683. Astragalus *alopecuroides* L. — Astr. erectus, spicis subsessilibus subglobosis condensatis, dentibus calycinis setaceis barbatis corollam subaequantibus, leguminibus lanatis. (Sp. 6. Gall. *Astragale Queue-de-renard*.)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 125.

L. Sp. Pl. 1064. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1064. Lam. Enc. 1. p. 309 *α*. Dec. Astr. 145. Fl. Fr. 3973. Prodr. 2. p. 294. n. 126. Vill. Delph.

Lam. Illustr. tab. 622. fig. 3. *Astr. Alopecurus* Pall. Astr. tab. 8. Mill. Dict. tab. 58. (Auct. L.).

Thom. Schleich. exs.

Planta speciosa, habitu exotico insignis. Caulis erectus, cubitalis et ultra („in hortis sepedalis" Villars), fistulosus, crassus, teres, striatus, pilis albis, longis, patentibus lanatus. Folia praelonga, 20-30-iuga, petiolo canaliculato, lanato, foliolis saepe uncialibus, facie minus, dorso magis pubescentibus, lanato-ciliatis, ovato-lanceolatis, plerumque acutiusculis. Stipulae virides, lanatae, longae, lanceolato-acuminatae. Spicae axillares, sessiles vel brevissime pedunculatae, densissimae, cylindraceo-globosae, hirsutissimae, ovi gallinacei magnitudinem fere aequantes. Bracteae, saltem interiores, floribus vix breviores, stipulis angustiores. Flores sessiles, pallide flavescentes. Calyx lanatus, subpellucidus, tubuloso-inflatus, per maturationem ampliatus, dentibus longis, nec tamen tubum omnino aequantibus, distantibus, linearibus, corolla vix brevioribus. Vexillum reliquis petalis paulo longius, angustum, plicatum. Alae albidae, liberae, carinam late bipedem, limbo incurvo brevique superantes. Legumina calyce inflato inclusa! sessilia, lanata, ovata, acuta, utrinque subdisperma. (D. s.)

Hab. in Alpibus, rarissimus. Stirpem insignem hucusque nonnisi in *Sibiria*, *America* et *Delphinatu* observatam amiciss. Em. Thomas in vallis *Praetoriae* vallecula laterali *Cognes* anno 1810 detexit. — „Fl. Iunio et Iulio" Loiseleur. ♃.

** *Stipulae petiolo adnatae.*

I. Folia impari-pinnata.

1684. Astragalus *exscapus* L. — Astr. acaulis,

exscapus, lanatus, floribus subsessilibus aggregatis, leguminibus hirsutis compressis. (Sp. 7. Gall. *Astragale sans pédoncule.*)

Hall. Helv. 415. (excl. syn. L. Buxb. et Amm.). Sut. Fl. Helv. 2. p. 106. Heg. 2. p. 129. Clairv. Man. 134. Mur. Bot. Val. 54.

L. Mant. 275. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 1302. Poir. Enc. Suppl. 1. p. 515. Dec. Astr. 176. Prodr. 2. p. 302. n. 202. Fl. Fr. 3977. Willd. Enum. H. B. 786. Wallr. Sched. 389.

Jacq. Ic. rar. 2. tab. 17. Pall. Astr. 78. tab. 64.

Schl. Thom. exs.

Radix herbacea, satis gracilis, nodosa. Caulis omnino nullus, nisi stipitem brevem e colle radicis exeuntem, gracilem, bractearum reliquiis vestitum dicas. Folia semipedalia, dodrantalia et ultra, petiolis pilis longis, albis, patentissimis, affatim lanatis, canaliculatis, 12-20-iuga, foliolis magnis, ovalibus v. ovatis, obtusis, quandoque retusis, subapiculatis, utrinque et praecipue margine hirsutis. Stipulae lanatae, lanceolatae, pallido-scariosae. Pedunculi divisi, parum conspicui, calycibus breviores. Flores aggregati, erecti, brevissime pedicellati, magni, oblongi, sulphurei. Bracteae ovato-lanceolatae, concavae, calyce breviores, ceterum stipulis similes. Calyx albus, hirsutus, late tubulosus, dentibus virentibus, hirsutissimis, tubi longitudine, e basi lanceolata linearibus, inaequalibus. Vexillum strictum, emarginatum, petalis ceteris multo longius, lineatum. Alae limbo oblongo, perangusto, fere lineares, obtusiusculae; carina alis multo brevior, limbo obtuso, dorso modice incurvo, antice recto. Legumen holosericeum, cartilagineum, ovatum, subinflatum, compressum, loculis 2-5-spermis. Semina reniformia, complanata. (D. v.)

Hab. in Alpibus *Valesiacis* iugi australis: rara formosaque species. Plerumque in sylvis abietinis v. laricinis occurrit.

Supra *Praborgne* (*Zermatt*). HALLER. ABR. THOMAS. Circa *Saas* et in valle *Binn*. Rev. MURITH et amiciss. ABR. THOMAS. In sylva, qua itur a vico *Graechen* versus *Saas*, in consortio *Linnaeae*. In M. *Sempronii* adscensu supra *Brieg*. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1685. ASTRAGALUS *monspessulanus* L. — Astr. acaulis, vexillo longissimo, leguminibus teretibus subulatis subarcuatis glabris. Dec. (Sp. 8. Gall. *Astragale de Montpellier*.)

Hall. Helv. 414. Enum. 566. n. 2. Emend. 2. n. 32. Sut. Fl. Helv. 2. p. 104. Heg. 2. p. 128. Clairv. Man. 154. Mur. Bot. Val. 54. Roesch in Alpin. 2. p. 122.

L. Sp. Pl. 1072. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1314. Lam. Enc. 1. p. 319. Dec. Astr. 190. Fl. Fr. 3979. Prodr. 2. p. 304. n. 215. Vill. Delph. 3. p. 453. All. Pedem. n. 1272. Bieb. Cauc. n. 1492. et Suppl. p. 197. Bert. Amoen. It. 176.

Scop. Carn. tab. 45. Curt. Mag. tab. 219. Camer. Ep. 929. I. B. Hist. 2. p. 339. fig. 2. Chabr. Sciagr. 151. fig. 2. (*eadem*).

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 229. Schleich. Thom. exs.

Radix lignosa, praelonga, multiceps. Caudices elongati, decumbentes, stipularum petiolorumque reliquiis nigrescentes. Folia numerosa, longa, prostrata, 15-20-iuga, foliolis subpetiolulatis, plerumque non magnis, ovalibus, obtusis, saepius retusis, facie glabris, dorso pilis adpressis, brevissimis subpubescentibus. Stipulae magnae, e basi ovata acuminatae, aridae. Scapi crassiusculi, subpubescentes, in summis caudicibus axillares, racemo subspicato, oblongo, laxiusculo terminati, foliis multo longiores, decumbentes. Bracteae concavae, pilosae, calyce breviores. Flores speciosi, saturate purpurei, brevius pedicellati, erectiusculi, unciales et ultra. Calyx subcoloratus, longe tubulosus, grandiusculus, dentibus longis, linearibus, perangustis, adpresse pubescentibus. Vexillum longissimum, strictum, plica-

tum, emarginatum. Alae pallidiores, longae, angustae, carinam saturatius purpuream, arcuatam, perobtusam longe superantes. Legumina longa, gracilia, teretia, recta v. modice incurva, glabra, utrinque 5-6-sperma. (D. v.)

Hab. locis rupestribus, ad glareas torrentium Helvetiae australioris. In ditione *Aquileiensi* abunde: v. gr. supra *Olon*, qua itur *au Tombey*. Tum in *Valesia* inferiori. In *Rhaetia* inter *Curiam* et *Tusis*. Haller. Inter *Lenz* et *Brienz*. Huber. Inter *Filisur* et *Alveneu*. Amiciss. collega Meyer *Sangallensis*. Circa *Saxon, au bord de la Morges*, prope *Saas*. Rev. Murith. *A Sublin près du Devens*, supra *Bex* etc. — Fl. Maio–Iulio. ♃.

Obs. Quid sit *Astr. monspeliano candidior et Onobrychis quorumdam* I. B. Hist. 2. p. 339. fig. 2. ab auctore in M. *Salaeva* lectus, ignorare profitebatur summus Hallerus. Nuper a Cl. Suter et ut videtur ab eruditiss. Clairville hocce syn. ad *Astr. incanum*, me quidem iudice, immerito relatum est. Ex descriptione nihil colligi potest: sed figura plantam caulescentem pedunculis axillaribus floribusque neutiquam elongatis sistit, quibus notis omnino ab *Astr. incano* abhorret. Utcunque sit, plantam valde dubiam nuperisque plane ignotam, Hallero praeeunte, omittere satius esse duxi.

II. Folia abrupte pinnata. Petioli in spinam desinentes.

1686. Astragalus *aristatus* L'hér. — Astr. frutescens exscapus, foliolis oblongis pilosis, floribus aggregato-spicatis, calycis dentibus setaceis, leguminibus semibilocularibus. (Sp. 9. Gall. *Astragale épineux.*)

Hall. Helv. 405. Emend. 2. n. 21. Heg. Fl. Helv. 2. p. 130. Mur. Bot. Val. *Astr. Tragacantha* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 106. *Phaca aristata* Clairv. Man. 133.

L'hér. Stirp. 170. Dec. Astr. 163. Prodr. 2. p. 298. n. 163. Fl. Fr. 3976. Willd. Sp. Pl. 1328. *Astr. sempervirens* Lam. Enc. 1. p. 320. *Astr. Tragacantha* Vill. Delph. 3. p. 470. *Phaca Tragacantha* All. Pedem. n. 1257.

Dalech. Hist. 1488. fig. 1? (Certe pessima). Garid. Aix. tab. 104. (citante Cand.).

Ser. Alp. exs. cent. 3. n. 225. Schleich. rar. exs. cent. . n. 73. Thom. exs.

Radix maxima, lignosa, superne saepe divisa. Caudices semipedales, pedales, perennantes, ramosi, fere biunciales, undique stipulis petiolisque denudatis spinas longas referentibus tecti, apicem versus dense foliosi et floriferi. Folia 6-10-iuga; foliola pallide virentia, pilis patentibus breviusculis hispidula, non magna, oblonga, plerumque acutiuscula, saepe neque tamen semper mucronulata, petiolo duriusculo, tereti, piloso, in spinam rectam glabram luteolam desinente. Stipulae membranaceae, lanceolatae, inferne omnino coalitae, vaginantes et caulem amplectentes. Pedunculi foliis multo breviores, inter stipulas partim latitantes, 5-8-flori; flores longi, albidi v. purpurascentes, in summis caudicibus aggregato-spicati. Bracteae calycem fere aequantes, concavae, carinatae, lanceolatae. Calyx albidus, pilis longis, albis, erectiusculis subtomentosus, dentibus setaceis hispidis non multo longior. Vexillum erectum, petalis longius, subemarginatum. Carina parva, incurva, apice purpurea, alis multo brevior. Legumen calycem parum excedens, subtomentosum, ovatum, turgidiusculum, acute mucronatum, fere uniloculare, 5-7-spermum. Semina magna, reniformia, fusco-nitentia. (D. v.)

Hab. in Alpibus occidentalibus, non rarus. In M. *Jeman*, *Cheville*, *Chaud-commun*, *Prapioz*, *Fouly*, sub M. *Diablerets*. In planitiem quoque descendit et in *Valesia* nascitur. Haller. In M. *Rosselina* et circa *Leitron*. *Au bord de la Morges*. Rev. Murith. *Sur la dent de Jaman*. Cl. Tardent. *Castroduni* ad ripas glareosas *Sarinae* frequens. — Fl. Maio et Iunio. ♃ ♄.

Obs. In speciebus omnibus, quas recognovit accuratissimus Schkuhr, germen observavit omnino uniloculare. „*Phaca*, *Oxytropis* et *Astragalus*, habitus si rationem habeas, unum genus, ut ita dicam, naturale efficiunt et ab Hallero, Scopolio et Pallasio revera coniuncta sunt." Cl. Persoon. Commode tamen et notis constantibus facilibusque genus speciebus abundans illustr. Decandolle divisit in egregia sua Astragalologia, et eum libentius sequor, quam auctores, qui duo tantum genera, *Phacam* leguminibus 1- vel semibilocularibus, et *Astragalum* fructu omnino biloculari, consistuerunt, cum character ex dissepimento completo v. incom-

pleto desumptus nonnunquam cognitu difficilior sit, neque in plantis nondum fructiferis deprehendi queat.

G. 452. Coronilla L. g. 883. Hall. Juss. 361. Gaertn. tab. 155. Tourn. tab. 419. et *Emerus* tab. 418.

Cal. brevis, labiatus, dentibus superioribus approximatis: lab. infer. brevius 3-dentatum. Leg. transverse multiloculare, loculis 1-spermis, rarius obsolete articulatum, inter sem. coarctatum.

1687. Coronilla *Emerus* L. — C. fruticosa (erecta), pedunculis subtrifloris, petalorum unguibus calyce triplo longioribus, caule angulato. L. (Sp. 1. Gall. *Coronille des jardins.*)

Hall. Helv. 389. Enum. 575. n. 5. I. I. Scheuchz. Alp. It. 5. p. 423. Sut. Fl. Helv. 2. p. 113. Heg. 2. p. 138. Clairv. Man. 139. Wahlenb. Helv. 133. Mur. Bot. Val. 63. *Colutea siliquosa sive scorpioides maior* C. B. Basil. 105.

L. Sp. Pl. 1046. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1149. Lam. Enc. 2. p. 119. Dec. Prodr. 2. p. 309. n. 1. Fl. Fr. 4044. Vill. Delph. 3. p. 395. Crantz Austr. 430. Bert. Amoen. It. 175. Bieb. Cauc. n. 1432.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 32. tab. 2. *Emerus maior* Mill. Ic. tab. 132. fig. 1. Duham. Arb. tab. 90. Camer. Epit. 541. (optima Hall.). — Clus. Hist. 1. p. 97. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 1503. fig. 1. (Legum. nimis exquisite articulata). I. B. Hist. 1. part. 2. p. 381. (ex Clusio). Dalech. Hist. 220.

β *minor*, Hall. Helv. 389 β. Enum. 575. n. 6. *Emerus minor* Mill. Ic. tab. 132. fig. 2. Clus. Hist. 1. p. 97. fig. 2. Tabern. Kräuterb. 1503. fig. 2. (Clusiana).

Frutex erectus, cubitalis, bicubitalis, ramosissimus, cortice griseo et fusco, subrimoso, ramis tortuosis, superne angulosis. Folia 2-3-iuga, ut tota planta glabra, foliolis oppositis, non magnis, obovato-cuneatis, obcordatis, dorso glaucescentibus, impari sessili reliquis paulo maiore. Stipulae exiguae,

marcescentes. Pedunculi folio longiores, apice 2-3-flori, pedicellis brevibus, umbellatis, bracteola brevissima suffultis. Flores lutei, cernui, grandiusculi. Calyx breviter campanulatus, dentibus latiusculis, brevibus, plus minus obtusis, apice quandoque reflexis, petalorum ungues perangusti, canaliculati, calyce saltem triplo longiores. Vexillum maximum, subrotundum, obiter emarginatum, reflexum. Carina falcato-rostrata, acutiuscula, alis paulo longior. Legumina gracilia, pendulina, obscurius articulata, „tardius et obscurius secedentia, sed tamen secedentia" Decandolle, teretia, biuncialia, polysperma. Semina cylindrica, oblonga, nitentia. (D. v.)

Hab. ad sepes locis rupestribus planitiei „vix ultra *Iuglandis* limites" (Wahlenberg), potissimum in Helvetia occidentali, frequens. Ad pedem M. *Iurae* fere ubique, etiam ad imas rupes circa *die Clus Biennae.* Ad pedem Alpium. Supra *Serriéres.* Circa *Roche* et *Goumoëns*, prope *Thun* in *Grüsisberg* etc. *Scaphusiae.* Haller. *Genevae* ad M. *Salaevam.* I. B. Circa thermas *Fabarias.* Cl. Wahlenberg. *Seduni* ad arcem *Tourbillon* et prope *Ottan.* Rev. Murith. *Neviduni*, frequens, circa *Lassaraz* secus rupes etc. — Fl. Maio-Iulio. ♃.

Obs. In Gallia hortos et fruticeta exornat. — Var. β circa *Delémont* et in agro *Neocomensi* a Cl. Divernoi citatam ignoro; summus Hallerus negat plantam saltem helveticam a vulgari differre. *Minori* tribuuntur flores minores et statura minor. Forma foliorum apice productorum neque emarginatorum, quantum ex iconibus videre est, etiam a nostra recedit.

1688. Coronilla *vaginalis* Lam. — C. suffruticosa procumbens, foliolis subnovenis obovatis retusis, petiolo basi nudo, stipulis oppositifoliis scariosis ventricosis bifidis caducis. (Sp. 2. Gall. *Coronille à gaînes.*)

Hall. Helv. 390. Enum. 573. n. 7. I. I. Scheuchz. Alp. It. p. 34. *C. minima* Sut. Fl. Helv. 2. p. 114. Clairv. Man. 139. Mur. Bot. Val. 63. Wahlenb. Helv. 134. Roesch in Alp. 2. p. 122.

Lam. Enc. 2. p. 121. Wallr. Sched. 398. *C. minima* Dec. Prodr. 2. p. 309. n. 8. Hoffm. Germ. ed. 1. p. 260. (et omnes fere floristae germanici). Vill. Delph. 3. p. 396.

(quoad plantam alp. excl. campestri). *C. montana* (non Scop.) Schrank Fl. Bavar. (auct. Cl. Trachsel).

Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 31. tab. 31. fig. 63. (*bona*). *C. minima* Jacq. Austr. tab. 271. Sims in Bot. Mag. tab. 2179. (*optima*). — I. B. Hist. 2. p. 351. fig. 2. (*bene*). Chabr. Sciagr. 153. fig. 5. (*eadem*).

C. minima Schl. Thom. exs.

Suffrutex procumbens, ramosus, semipedalis, dodrantalis, radice magna, lignosa, caulibus diffusis, superne herbaceis. Folia subquadriiuga, petiolo communi inferne aphyllo, foliolis septenis, saepius novenis aut undenis, rarius tredenis, ad 5 lineas longis, latiusculis, glaucescentibus, pulposis, margine cartilagineo pellucidoque perangusto cinctis, non raro mucronulatis, obovatis, retusis: terminale maius, plerumque fere obcordatum. Stipula grandiuscula, sesquilineam longa, oppositifolia, apice bifida, bicarinata, albida, caduca. Pedunculi folio multo longiores, apice umbella 8-10-flora terminati. Flores pallidiuscule lutei, patentes v. cernui, in orbem positi, per exsiccationem virides fiunt. Calyx brevissimus, parvus, basi acutus, superne sensim dilatatus, quasi truncatus, obsoletissime denticulatus. Petalorum pedicelli calyce paulo longiores. Vexillum magnum, reflexum, remotum, limbo magno, subrotundo, obcordato. Alae carina parva, falcato-rostrata, bipedicellata multo maiores. Legumina sescuncialia, articulis distinctissimis 4-7, oblongis, striatis, utrinque angustatis, compresso-ancipitibus, margineque quasi alatis. Semina teretiuscula, oblonga. (D. v.)

Hab. in pascuis rupestribus alpinis montanisque, non rara. — In M. *Richard*, *Sur-Champ*, *Prapioz*, *Jeman*, supra *Engelberg* etc. Ad pedem etiam Alpium, ut inter *Sedunum* et *Leucam*, inter *Vettis* et thermas *Fabarias*. In M. *Iura au rocher de la Chage*, *au roc des Corbeaux*, *au Refrein*, *au roc Milledeux*, *au Creux-du-Van*, in M. *Thoiry* etc. Haller. Prope pontem *Pantenbruck Glaronensium*, in M. *Sattel* pagi *Suitensis*. In M. *Pilato* ad speluncas *Lactis*

lunae. Cl. WAHLENBERG. In Alpibus *Rhaeticis.* Rev. POL. In M. *Enzeindaz* et *Catogne*, ad rupes *Sublin* prope *Bex.* Rev. MURITH. In valle *D. Nicolai.* In M. *Dolaz.* *A la montée qui mène du Saut du Doubs aux Planchettes.* — Fl. Maio–Iulio. ♄.

OBS. Suadente amiciss. GAY plantam nostram a veriore *C. minima* L. Willd. Dec. Fl. Fr. Vill. etc. satius separare duxi. Species gallica semper in planitie degit; dignoscitur habitu ramosissimo, stipulis aridis, exiguis, rufis, bidentatis, persistentibus, foliolis colore valde glauco, in herbariis perdurante, *Rutae* folia aemulantibus, approximatis, longe minoribus, apice productis, neque retusis, subinde tamen obcordatis, imis cauli proximis, denique floribus aureis, duplo fere minoribus. Nostram in Alpibus suis observavisse videtur Cl. VILLARS; nam dicit, *minimam* ibi stipulas triplo maiores inflatasque proferre. Ceterum *C. vaginalis* in regionibus minus editis calidioribus (v. gr. ad ripas *Dubis* in agro *neocomensi*) maior et erectior evadit neque minores stipulas ibi profert. Ad *valentinam* accedit, quacum HALLERUS eam in Enum. stirp. coniunxerat.

1689. CORONILLA *coronata* L. — C. suffruticosa, erectiuscula, foliolis subseptenis oblongis cuneatis mucronulatis: imis cauli approximatis, stipulis exiguis bifidis oppositifoliis. (Sp. 3. Gall. *Coronille couronnée.*)

Clairv. Man. 138. *C. montana* (non Scop.) Mur. Bot. Val. 63. *C. glauca* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 113. Heg. 2. p. 138. Hoepfn. Mag. 4. p. 28.

L. Sp. Pl. 1047. Dec. Prodr. 3. p. 310. n. 9. Fl. Fr. 4048. Wallr. Sched. 397. *C. minima* β Lam. Enc. 2. p. 121. *C. valentina* (non L.) Lam. Fl. Fr. 2. p. 663.

Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 31. tab. 33. fig. 67. (*optima*). Clus. Hist. 1. p. 98. fig. 2. („perperam huc a LINNAEO ad suam *C. valentinam* citata" Dec.).

Ser. Gall. exs. n. 95. Schleich. rar. exs. cent. . . . n. 71. Thom. exs.

+ β *minor* Hornung. Rchb. ibid. fig. 66. (*opt.*) excl. syn.

Suffrutex erectiusculus v. adscendens, pedalis, ramosus, ramis superne herbaceis, virgatis, subtiliter striatis, glaucis, saepius rubro tinctis. Foliola plerumque septena, in foliis superioribus saepius quina imove ternata, rarius novena, griseo-glaucescentia,

maiora quam prioris, distantia, oblonga, irregulariter obovato-cuneata, obtusa, apice producto, mucronulato: terminale sessile, magis elongatum, exquisite cuneatum, rarissime subretusum: ima cauli valde approximata. Stipula oppositifolia, cauli adpressa, persistens, vix lineam unam longa, albida, apice bifida, lacinulis divergentibus, acutissimis. Pedunculi in summis ramis axillares, folio longiores, umbella 5-8-flora terminati. Flores maiores quam prioris, lutei; calyce brevi, sursum dilatato, bilabiato, dentibus 2' supremis approximatis, inferioribus conspicuis, distantibus, latis, acutis, petalorum unguiculis fere brevioribus. Vexillum magnum, retroflexum, late obovatum. Alae vexillo paulo minores, laxae, oblique ovatae, obscurius hamatae, carina arcuato-rostrata duplo longiores. Legumina patentia v. reflexa, articulis ad nodum fragilibus, oblongis, ex tereti tetragonis. Semina fusca, longa, compressa. (D. v.)

Hab. in collibus apricis petrosisque regionum calidiorum, rarissima nec nisi prope *Varonam* Valesiae mediae inventa, ubi primum ab amiciss. Abr. Thomas observata est. Ibidem ego quoque legi. — Fl. Iulio et Augusto. ♄.

Obs. A priore loco natali, florescentiae tempore, habitu, calyce, stipulis, foliolorum situ, forma numeroque etc. diversissima. Var. α, quam Monspelio accepit Cl. Reichenbach, Massiliae lectam amiciss. Robillard mecum communicavit. A maiore nonnisi partibus omnibus multo minoribus differt, neque mihi probabile videtur, eam esse veram *C. minimam* Linnaei. Amoen. Acad. in quibus Vir summus hancce plantam descripsit, ad manum non habeo: sed adumbrationes, ut puto, inde desumptae, quas in Sp. Pl. Willdenowius *C. minimae* subiecit, neque ad *C. coronatam* nostram *minorem*, neque ad *vaginalem* spectare possunt. Omnino autem cum planta gallica, cuius iam in obs. ad speciem praecedentem memini, quadrare videntur. Ceterum praeter L., C. B. pin. et Dalech., omnia syn. quae citavit Willdenowius, non huc, sed ad *C. vaginalem* haud dubie pertinent. Eam sic definire vellem: *C. suffruticosa* procumbens diffusa, foliolis subnovenis obovatis: imis cauli approximatis, stipulis exiguis oppositifoliis bifidis persistentibus. Hasce notas cum phrasi linnaeana omnes convenire nullus inficias ibit. A *C. montana* β caulibus prostratis, „statura *Loti corniculati*" Willd., ramosissimis, tortuosis, teretibus, ramis filiformibus, lentis, luteolis, nec glaucescentibus, internodiis approximatis, inferne vere lignosis et

fere ut in *Genista ovata* stipularum reliquiis quasi tubercu'atis, foliolis plerisque novenis, obovato-cuneatis, terminali saepe subobcordato, et floribus minoribus eximie differt. Icon Dalechampii, antiquorum more, plantam surrectam sistit, et foliola ima tantillum a caule remotiuscula habet; ceterum habitum non male refert. „Lotus enneaphyllos", inquit auctor, „radice firmatur brevi, subnigra, valde fibrata: cauliculos edit multos, per terram sparsos v. supra terram paululum exstantes. Folia Loti in singulis pediculis novena... In pratis et aggeribus gignitur." C. Bauhinus in pinace plantam suam *Ferrum equinum gallicum* nuncupat et revera potissimum Galliae propria est. Eam in encyclopaedia optime descripsit Cl. Lamarck (*C. minima* Enc. 2. p. 121); sed pleraque syn. et tota quanta varietas *β* omnino excludenda esse videntur.

1690. Coronilla *montana* Scop. — C. suffruticosa, erecta, foliolis subundenis ovalibus: impari petiolato: imis cauli approximatis, stipulis oppositifoliis lanceolatis caducis. (Sp. 4. Gall. *Coronille de montagne.*)

Hall. Helv. 388. Enum. 574. n. 4. Emend. 2. n. 36. Clairv. Man. 138. *C. coronata* Sut. Fl. Helv. 2. p. 114. Heg. 2. p. 139.

Scop. Carn. n. 912. Dec. Prodr. 2. p. 310. n. 9. Syn. Fl. Gall. 4049 *. Fl. Fr. Suppl. p. 583. n. 4049 *. Wallr. Sched. 395. *C. coronata* Willd. Sp. Pl. 3. p. 1151. Enum. H. B. 774. Lam. Enc. 2. p. 120. Crantz Austr. 431. Allion. Pedem. n. 1142. (ob syn.; nam descr. non habet). Bieb. Cauc. n. 1434.

Scop. l. c. tab. 44. *C. coronata* Jacq. Austr. tab. 95. Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 32. tab. 33. fig. 68. Sims Bot. Mag. tab. 907. — Clus. Hist. 1. p. 98. fig. 1. (Icon a Linnaeo ad suam *coronatam* citata habit. nostrae bene exprimit; foliola etiam extrema petiolata habet). Tab. Kräuterb. 1504. f. 1. (*fere eadem*). I. B. Hist. 1. part. 2. p. 382. fig. 2. (*rudis*).

C. montana Ser. Alp. exs. cent. 4. n. 349. Schl. rar. exs. cent. .... n. 74. Thom. exs.

Radix lignosa, praelonga. Caules numerosi, erecti, parum ramosi, sesquipedales, subangulosi, flexuosi, duri, virides, toti herbacei. Folia petiolo lato, canaliculato, ultra par extremum producto, ut foliolum terminale petiolatum sit, foliolis 9, 11, 13,

rarius quinis, magnis, late ovalibus, mucronulatis, glaucis, venulosis, nervo dorsali ramoso: ima cauli approximata: impar saepius subretusum. Stipulae oppositifoliae, lineam unam longae, albidae, lanceolatae, adpressae, caducae, saepius dentatae v. bifidae. Pedunculi axillares, folio longiores, umbella 15-20-flora terminati. Flores speciosi, lutei, valde foetidi. Calyx fere prioris: petalorum pedicelli longitudinem eius aequantes. Vexillum non magnum, retroflexum, limbo subrotundo. Alae vexillo paulo longiores, hamo lato, brevissimo, antice prominulo. Carina brevior, angusta, falcata, acute rostrata. Legumina „articulis (4-6 Lamarck, 3-4 Candollius, in planta culta 1, plerumque 2, non raro 3) distinctis, ovato-oblongis, angulosis. Semina ovato-triquetra." Haller. (D. v.)

Hab. in vallibus *Iuranis*. *Aux rochers de la Couleuse et près des rochers d'Orvins*. Cl. Gagnebin. In *Val-de-Ruz*. Cl. d'Ivernoi. In M. *Farnsburg*. Cl. Mieg. Circa *Reichenbach* ditionis *basileensis*. Staehelin. In M. *Chaumont*. Cl. Chaillet. In praefecturis *Bernensium Iuranis*. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iunio. ♃.

Obs. „*C. Securidacam* (L.), quam C. B. in M. *Muteto* et *Crenzach* ponit, nemo recentiorum vidit, ut non ausim inter cives recipere." Haller.

1691. Coronilla *varia* L. — C. herbacea diffusa, foliolis numerosis lanceolatis glabris, leguminibus teretibus erectis. Dec. (Sp. 5. Gall. *Coronille bigarrée.*)

Hall. Helv. 387. Enum. 574. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 115. Heg. 2. p. 140. Clairv. Man. 138. Mur. Bot. Val. 63. *Securidaca dumetorum maior*, *flore vario*, *siliquis articulatis* C. B. Basil. 97.

L. Sp. Pl. 1048. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1153. Lam. Enc. 2. p. 121. Dec. Prodr. 2. p. 310. n. 15. Fl. Fr. 4049. Vill. Delph. 3. p. 597. Crantz Austr. 432. Bieb. Cauc. n. 1436.

Schkuhr Handb. tab. 205. Clus. Hist. 2. p. 237. fig. 1. Tab. Kräuterb. 901. fig. 1.

β foliolis minus numerosis. Hall. Helv. 387 β. Enum. 574. n. 4. Clus. Hist. 2. p. 237. fig. 2.

Radix „repens" Villars. Caules diffusi, ramosissimi, decumbentes, valde angulosi, pedales et fere cubitales. Foliola petiolum fere totum obtinentia, parva, oblonga, obtusa, quandoque retusa, mucronulata, subcinereo-virentia, parium fere 10: impar sessile. Stipulae binae, laterales, parvae, lanceolatae, marcescentes. Pedunculi folio longiores, sulcati, umbella subdecemflora. Flores amoeni, magni, cernui, ex albo et roseo eleganter variegati. (Variat floribus albis). Calyx brevissimus, bilabiatus, denticulis parvis setaceis. Petalorum pedicelli exserti. Vexillum alis paulo longius, marginibus reflexis, petalis approximatum, intus lineatum. Alae magnae, ovatae, carneae, carina falcata, rostrata, bipedicellata, apice atro-purpurea longiores. Legumina erecta, praelonga, teretiuscula, articulata. Semina cylindrica, obtusa. (D. v.)

Hab. in pratis arvisque planitiei, in Helvetia occidentali, frequens. Circa *Roche*, *Mathod*, *Biennam*, in agro *Aventico*, in M. *Diesse* etc. Haller. *Octoduri* etc. Rev. Murith. *Neviduni*, ubique. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

G. 453. Ornithopus L. gen. 884. Juss. 361. Gaertn. tab. 155. *Ornithopodium* Hall. Tourn. tab. 224.

Cal. tubulosus. Legum. teres, oblongum; exquisite articulatum, subulatum, arcuatum.

1692. Ornithopus *perpusillus* L. — Orn. pilosiusculus, pedunculo inferne aphyllo ad flores capitatos unifolio, leguminibus incurvis: stylo subulato brevi. (Gall. *Ornithope délicat.*)

Hall. Helv. 393. Enum. 572. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 115. Heg. 2. p. 140. Clairv. Man. 139. *Ornithopodium maius* C. B. Basil. 97.

L. Sp. Pl. 1049. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1155. Dec. Prodr. 2.

p. 312. n. 2. Fl. Fr. 4037. Poir. in Enc. 4. p. 619. Smith Brit. 777. Vill. Delph. 3. p. 397.

Engl. Bot. 6. tab. 369. Fl. Dan. tab. 730. Lam. Illustr. tab. 651. fig. 3. Schkuhr Handb. tab. 206. — Dodon. Pempt. 544. (foliola nimis numerosa). Dalech. Hist. 486. fig. 1? et 2. I. B. Hist. 351. fig. 1. (Dalech. altera).

Ser. Thom. Schl. exs.

β *Ornithopodium minus* C. B. Pin. 350.

Radix ramosa, fibrillosa, fibris saepius tuberculis parvis subrotundisque crebro nodosis. Herba pilis brevibus patentibus, demum calvescens. Caules subteretes, foliosi, plus minus ramosi, modo breves, modo elongati. Foliola 17–31, parva, mollia, ovalia, obtusa: ima cauli contigua: impar petiolatum. Stipulae exiguae, liberae, subulatae. Pedunculi folio paulo breviores, apice folio florali subheptaphyllo bracteae loco instructi, floribus 3-6 subcapitatis, parvis, luteis terminati. Calyx tubulosus, pilosiusculus, semiquinquefidus, segmentis lanceolatis, acutis. Vexillum petalis paulo maius, rubro lineatum. Alae carina obtusa longiores. Legumina teretiuscula, incurva, eleganter moniliformia, iuniora pubescentia, demum glabra, articulis ovalibus 6–7, subcompressis, striatis, stylo gracili subulato incurvo terminata. Semina oblonga, laevia. (D. s.)

Hab. locis arenosis, ad sepes et in arvis, in Helvetia rarissimus. *Basileae*, circa *Wyl*, versus *Haltingen* et inter *Neuhaus* et *Oetlingen*. C. B. Ad ripas *Lemani*. Cl. Clairville. Mihi nunquam occurrit. — Fl. Iunio et Iulio. ☉.

G. 454. Hippocrepis L. gen. 885. Juss. 361. *Ferrum equinum* Hall. Tourn. tab. 225.

Cal. semiquinquefidus. Vexilli unguis subexsertus. Legum. compressum, plus minus curvatum, ad alteram suturam pluries in formam ferri equini lacunoso-emarginatum.

1693. Hippocrepis *unisiliquosa* L. — H. legumini-

bus solitariis sessilibus erectis (isthmis dorso hispidulis). L. (Sp. 1. Gall. *Hippocrepis unisiliqueuse.*)

Hall. Helv. 592. Sut. Fl. Helv. 2. p. 115. Heg. 2. p. 141. Clairv. Man. 154. *Solea equina Lunaria* Chabr. Sciagr. 155.

L. Sp. Pl. 1049. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1158. Lam. Enc. 3. p. 131. Dec. Prodr. 313. n. 7. Fl. Fr. 4042. Allion. Pedem. n. 1250. *H. uniflora* Schkuhr Handb. n. 2145.

Lam. Illustr. tab. 630. fig. 3. — I. B. Hist. 2. p. 347. fig. 2. Chabr. l. c. fig. 5. (*eadem*). Tab. Kräuterb. 901. fig. 4. (*bene*). Dod. Pempt. 546. fig. 3. Matth. 648. Dalech. Hist. 492. fig. 2. (flores perperam umbellati et racemosi; legum. solitaria, sessilia) et fig. 3. (ex Matth.). Col. Ecphr. 1. tab. 300. Moris. Hist. 2. s. 2. tab. 10. fig. 1.

Schl. Thom. exs.

Radix fibrosa. Caules decumbentes v. adscendentes, glabriusculi, inferne ramosi, triunciales, semipedales. Folia 5-7-iuga, petiolo basi nudo, subpiloso, foliolis non magnis, oblongis, apice truncatis v. retusis: impari sessili. Stipulae lanceolatae, acutae, scariosae, albidae. Flores satis numerosi, axillares, solitarii, brevissime pedunculati, erecti, parvi, lutei. Calyx profunde 5-fidus, segmentis inaequalibus. Vexillum magnum, ovatum, reflexum, pedicello subexserto. Carina bipes, falcata, acute rostrata, diu persistens. Alae „vix hamatae" Haller. Legumina uncialia et ultra, subsessilia, erecta, vix incurva, articulis 4-7, magnis, inanibus, antice late emarginatis, lacunis profundis, fere circularibus, margine dorsali hispidulis. Semina lunata, utrinque acuta, lacunarum fundo insidentia. (D. s.)

Planta regionum australium Europae, aut in Helvetia rarissima est, aut prorsus ab ea exulat neque, quantum sciam, a nuperis reperta est. — Tum in M. *Dolaz* vicinisque, tum *Genevae* copiose reperiri, monente Hallero, scripsit olim Cherlerus. Ex M. *Suchet* prope *Urbam*, sibi pluries eam allatam fuisse quoque testatur Chabraeus. — Fl. Maio. ⊙.

1694. Hippocrepis *comosa* L. — H. pedunculis folio longioribus multifloris, leguminibus scabriusculis tortuoso-sinuatis. (Sp. 2. Gall. *Hippocrepis en ombelle.*)

Hall. Helv. 391. Enum. 573. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 116. Heg. 2. p. 111. Clairv. Man. 138. Wahlenb. Helv. 134. Mur. Bot. Val. 72. *Ferrum equinum germanicum siliquis in summitate* C. B. Basil. 97.

L. Sp. Pl. 1050. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1159. Dec. Prodr. 312. Fl. Fr. 4043. Lam. Enc. 3. p. 132. Smith Brit. 777. Vill. Delph. 3. p. 399. Crantz Austr. 429. Bert. Amoen. It. 175.

Engl. Bot. 1. tab. 31. — Columm. Ecphr. 1. tab. 301. Moris. Hist. 2. s. 2. tab. 10. fig. 3. Tab. Kräuterb. 901. fig. 2. I. B. Hist. 348. fig. 1. (Leg. male expressa).

Radix lignosa, caespitosa. Caules ut tota planta glabri, fere suffruticosi, inferne ramosi, angulosi, basi procumbentes. Folia 4-6-iuga, petiolo inferne nudo, foliolis oblongis, margine opacis nec cartilagineis, obtusis, retusis v. emarginatis, mucronulatis: impari sessili. Stipulae binae, lanceolatae, albidae. Pedunculi parum numerosi, in caule summo axillares, folio multo longiores, profunde sulcati, umbella 5-8-flora terminati. Flores lutei, breviter pedicellati, subpenduli, in orbem dispositi. Calyx campanulatus, dentibus lanceolatis, peracutis. Petalorum ungues exserti. Vexillum retroflexum, limbo ovato. Alae magnae, ovatae, breviter et obtuse hamatae, vexillo fere longiores. Carina multo brevior, falcata, acute rostrata, bipes. Legumina tuberculato-scabra, tortuoso-sinuata, articulis oblongis, arcuatis. Semina arcuata. (D. v.)

Hab. in pratis aridis pascuisque tum planitiei, tum montium Alpiumque etiam editissimarum („usque ad 6600 pedum supra mare altitudinem" Wahlenberg) frequens. In M. *Dolaz* etc. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

Obs. Habitu *Coronillam vaginalem* aemulatur; statim vero foliolis margine opacis, stipulis binis, calyce et characteribus genericis dignoscitur.

G. 155. Hedysarum Hall. Dec. Lam. Gaertn. tab. 155. Tourn. tab. 225. *Hedysari* sp. L. gen. 887. Juss. 362.

Cal. persistens, semiquinquefidus. Carina antice rectiuscula, dorso ad angulum fere rectum gibbosissima. Legum. oblonga, articulis distinctis subrotundis subcomplanatis monospermis.

1695. Hedysarum *obscurum* L. — H. caule flexuoso, foliolis ovato-ellipticis, stipula maxima oppositifolia amplexicauli, pedunculis superne bracteisque lanuginosis. (Gall. *Sainfoin litigieux.*)

Hall. Helv. 395. Enum. 577. n. 1. I. I. Scheuchz. Alp. It. 1. p. 93. et 4. p. 330. Clairv. Man. 138. Heg. Fl. Helv. 2. p. 141. Mur. Bot. Val. 75. *H. alpinum* Wahlenb. Helv. 134. *H. obscurum* et *alpinum* (non L.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 116. Roesch in Alpin. 2. p. 122. *Onobrychis clypeata laevis* C. B. Prodr. 149. n. 2.

L. Sp. Pl. 1057. Mant. 444. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1208. Poir. Enc. 6. p. 441. Dec. Fl. Fr. 4052. Prodr. 2. p. 343. n. 27. Vill. Delph. 3. p. 390. *H. controversum* Crantz Austr. 425. *H. alpinum* All. Pedem. n. 1187. Jacq. Hort. Vind. 266.

Hall. Helv. tab. 12. fig. 1. Enum. tab. 14. (*eadem*). Jacq. Austr. tab. 168. Crantz l. c. fasc. 5. tab. 2. fig. 2. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 19. tab. 9. Schkuhr Handb. tab. 207. (ex Gaertn. Legum.).

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 412. Schl. Thom. exs.

Radix praelonga, horizontalis, ramosa, sublignosa. Caules simplices, erecti, subflexuosi, glabri, stipulis obsiti, trientales et dodrantales. Folia 4-12-iuga, petiolo inferne nudo, foliolis magnis, firmis, ovato-ellipticis, dorso subpubescentibus, nervulis parallelis, approximatis, impar breviter petiolatum. Stipulae solitariae, maximae, vaginantes, imae internodio saepe longiores, quandoque bifidae, rubellae, cito marcescentes, persistentes. Pedunculus

in parte summa caulis axillaris, elongatione eius multo crassior longiorque, sulcatus, racemo multifloro, oblongo terminatus, rhachi, bracteis, pedicellis calycibusque brevi lanugine subtomentosis. Bracteae lanceolato-lineares, pedicello longiores: supremae steriles. Flores speciosi, ex violaceo purpurei (rarius albidi), penduli. Calyx subcoloratus, campanulatus, fere semiquinquefidus, dentibus distantibus, lanceolatis, acutis. Vexillum petalis brevius, ovatum, emarginatum, retroflexum. Alae praelongae, angustae, obtusae, basi appendice lineari acutissima pedicello parallela eoque fere longiori hamatae, ut deorsum bicornes videantur. Carina maxima, alas superans, bipes, limbo inferne fisso, superne subito ad angulum fere rectum gibboso-incurvo, obtuso. Legumina pendula, sescuncialia, articulis 2-5 complanatis, subrotundis, glabris, reticulatis, margine angusto alatis. Semen reniforme, longe funiculatum. (D. v.)

Hab. in Alpibus editis, in pascuis et secus torrentes, non rarum. In M. *Albula*. I. B. In *Pilato*. C. B. I. I. Scheuchzer et Cl. Wahlenberg. In *Aquileiensium* M. *Chapuise*, *Culand*, *Ovannaz*, *Surchamp*, *Enzeindaz*, *Nombrieux*, *Javernaz*, *Lavaraz*, *Chaude*. In M. *Fouly*, *Stockhorn*, *Breithauenen*, *Neunenen*, *Wengenalp*. Haller. Ad radices M. *Titlisberg*. I. I. Scheuchzer. In M. *Schilt* pagi *Glaronensis*. Ramspeck. Infra M. *Glärnisch* versus *Oberlegi*, in iugo *Krauchkamm* ad 6700 ped. supra mare, in M. *Minalp*, in *Subsylvania* et versus *Laubergrath* supra *Engelberg*. Cl. Wahlenberg. In Alpibus *Rhaeticis*. Rev. Pol. In M. *Crey* supra *Castrodunum*. In Alpibus *Sabaudiae*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. *H. alpinum* L. Gmel. Sibir. 4. p. 26. tab. 10. a nostro differt stipulis minoribus, racemi rhachi aut glaberrima aut adpresse brevissimeque subpubescente, pedunculis axillaribus, numerosis (Wahlenberg) bracteis pedicello brevioribus (Willdenow), caule bicubitali foliolisque 15-17, ovato-lanceolatis, biuncialibus (Gmelin). Summus Hallerus plantam sibiricam eandem ac nostram esse censebat. Idcirco non bene amiciss. Suter stirpem singularem duplici nomine proposuit. Verum tamen *H. alpinum* L. ad plantam nostram absque omni dubio pertinet.

G. 456. ONOBRYCHIS Hall. Dec. Pers. Lam. Gaertn. tab. 153. Tourn. tab. 211. *Hedysari* sp. L. Juss.

Cal. ultra medium 5-fidus, tubo brevi. Carina antice rectiuscula, dorso ad angulum fere rectum gibbosissima. Alae minimae. Legum. simplex, monospermum, compressum, ovatum, saepius margine aculeato-dentatum.

1696. ONOBRYCHIS *vulgaris* N. — On. caule adscendente, foliolis ellipticis mucronatis, alis calyce brevioribus, leguminibus subpubescentibus margine dentatis. (Sp. 1. Gall. *Esparcette commune.*)

α montana, decumbens, saepius subacaulis, carina vexillum superante, alis acutiusculis calycis dentes subaequantibus. *On. montana* Dec. Prodr. 2. p. 344. n. 2.

β sativa, erectiuscula glabrior, vexillo carinam superante, calycis dentibus alas obtusas longe superantibus. *On. sativa* Dec. Prodr. 2. p. 344. n. 1.

Hall. Helv. 396. Enum. 577. n. 1. *On. sativa* Clairv. Man. 138. *Hedysarum Onobrychis* Sut. Fl. Helv. 2. p. 116. Heg. 2. p. 142. Mur. Bot. Val. 71 (β) et *H. montanum* (α) ibid. *H. Onobrychis β montana* (α) Wahlenb. Helv. 135.

On. montana (α), *On. sativa* (β) Dec. Fl. Fr. 4056 et 4055. *On. viciaefolia* Scop. Carn. n. 918. *On. sativa* (β) Lam. Fl. Fr. 2. p. 652. *Hedys. Onobrychis* L. Sp. Pl. 1059. Poir. Enc. 6. p. 452. Vill. Delph. 3. p. 392. Crantz Austr. 424. Bieb. Cauc. n. 1451. et Suppl. p. 484. Bert. Amoen. Ital. p. 176.

Hedysarum Onobrychis Jacq. Austr. tab. 352 (β). Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 21. tab. 2. Engl. Bot. 2. tab. 96. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 19. tab. 10. — Schkuhr Handb. tab. 207. (*fructus; non bene*). — Dod. Pempt. 548. fig. 2. (β?). Clus. Hist. 2. p. 232. fig. 2. (*eadem*). Tab. Kräuterb. 900. fig. 2. (*mala*). I. B. Hist. 2. p. 335. (β).

On. montana Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 459. et Gall. exs. n. 251. *H. montanum* Thom. Schleich. exs.

Planta *α sativae* simillima, notis indicatis praetereaque foliis dorso et praecipue margine pilosiusculis et colore florum amoenissime purpureo differt. Utrique germen sericeo-tomentosum. *Sativae* legumen semiovatum, reticulatum, lacunis depressis, adpresse subpubescentibus, ad suturam rectiorem obtusissimam, reticulo ac praesertim margine arcuato brevissime aculeato-dentatum. *Sativa* in montibus nostris culta, carinam vexillum propemodum aequantem profert. Alae autem plerumque, nec tamen perpetuo, dentibus calycinis breviores et obtusissimae deprehenduntur *). Folia forma magnitudineque in infinitum variant, ut inde nihil certi colligi possit. Mihi probabile videtur, plantam alpinam in planities delatam ibi in *sativae* formam transiisse. Ceterum cultura ex seminibus plus semel repetita nos olim fortasse meliora docebit. (D. v.)

Hab. in solo arido, cretaceo. *α* in Alpibus. In adscensu M. *Neunenen* in via *die Leitern* dicta. In M. *Prapioz*, *auf Boll*, circa thermas *Leucenses* et circa *Kandersteg*. Haller. In M. *Blanke-Alp* et prope bovilia Alpium *Surenensium*, in *Pilato*, in M. *Bötzler-Alp* prope M. *Sentis* ad 5700 ped. altitudinem supra mare. Cl. Wahlenberg. In M. *Enzeindaz*, *Bovonnaz* etc. Rev. Murith. *β* ubique in pratis arte factis seritur, tum etiam spontanea locis quoque montanis frequens occurrit. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1697. Onobrychis *supina* Dec. — On. caule decumbente basi hirsuto, foliolis elliptico-linearibus mucronatis, carina vexillum subaequante, calycis dentibus alas superantibus. (Sp. 2. Gall. *Esparcette couchée*.)

Dec. Prodr. 2. p. 344. n. 5. Fl. Fr. n. 4057. *Hedysarum supinum* Chaix in Vill. Delph. 1. p. 342. et 3. p. 391. *H. herbaceum* Lapeyr. Hist. Pyr. p. 426.

On. carnea Schl. cat. 1821. *H. angustifolium* Thom. exs. *H. pallidum* Schl. exs. (auct. Dec.).

---

*) Alas enim in planta circa *Longirod* culta per aestatem denuo florente omnino acutas et dentibus calycinis vix breviores observo. In planta alpina valesiaca autem alae obtusissimae erant.

Radix longa, horizontalis, dura, sed herbacea, multicaulis. Caules fere pedales, inferne pilis numerosis patentibus hirsuti, simplices. Folia subquinqueiuga, iuniora ut spicae pedunculique tota sericea, petiolo adpresse piloso, foliolis distantibus, margine cartilagineo diaphanis, ad novem lineas longis, plerumque valde angustis, carina pilosiuscula. Stipulae fere prioris, connatae, lanceolato-acuminatae, subfuscae. Pedunculi longissimi magnamque caulis longitudinis partem efficientes, adpresse pilosi, in quovis caule unus alterve. Spicae ut in *vulgari*, demum valde elongatae. Bracteae parvae, calycibus breviores, lanceolato-subulatae, persistentes. Rhachis pilis subpatentibus dense pubescens. Sic calyces. Flores duplo minores quam prioris pallidiusque rosei. Calycis dentes subulati, tubo exiguo multo longiores. Vexillum striatum, carina vix longius. Alae exiguae, acutiusculae, limbo basi obtuse hamato, dentibus calycinis duplo fere breviores. Legumen parvum, pubescens, turgidiusculum, obovato-cuneatum, reticulatum, margine praecipue apicem versus obtusissimum, dentibus paucis subulatis multo longioribus quam in *On. sativa* aculeatum. (D. s.)

Hab. locis arenosis *Valesiae*, v. gr. in sylva *Finges* supra *Sideram*. Amiciss. L. et Em. Thomas. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Planta etiam *On. vulgari* nimis affinis, cum *Hedys. supino* Vill. (non Willd.), *herbaceo* Lapeyr. convenit, nec nisi foliolis mucronatis, margine pellucidis, pubescentia minus longa, in petiolis pedunculisque adpressa, et vexillo carinam vix excedente differre videtur. Sed eae differentiae fortasse ex soli diversa natura ortae sunt. Ceterum plantam mihi nondum satis cognitam cunctanter propono.

G. 457. Trifolium L. gen. 896. (excl. *Melilotis*). Hall. Juss. 355. Gaertn. tab. 153. Tourn. tab. 228.

Cal. tubulosus, 5-dentatus, persistens. Cor. quandoque monopetala. Vexillum elongatum.

Carina simplex. Legum. calyce tectum, plerumque monospermum.

DISPOSITIO SPECIERUM.

* *Flores purpurei, albi aut ochroleuci, nunquam lutei.*

I. Calyx plerumque glaber, nunquam inflatus. Capitula subumbellaria, nuda, floribus demum reflexis. Corollae persistentes. Legumina saepius 2-4-sperma.

Lotoidea.

1. Trifolium *michelianum.*
2. Tr. *elegans.*
3. Tr. *repens.*
4. Tr. *pallescens.*
5. Tr. *caespitosum.*
6. Tr. *montanum.*
7. Tr. *alpinum.*

II. Calyces villosi, nunquam inflati. Flores sessiles, capitati. Legumen monospermum.

Lagopoda.

8. Tr. *rubens.*
9. Tr. *pratense.*
10. Tr. *medium.*
11. Tr. *alpestre.*
12. Tr. *ochroleucum.*
13. Tr. *noricum.*
14. Tr. *incarnatum.*
15. Tr. *arvense.*
16. Tr. *scabrum.*
17. Tr. *striatum.*
18. Tr. *saxatile.*

III. Calyces demum inflato-ventricosi.

Vesicaria.

19. Tr. *fragiferum.*

** *Flores lutei, demum fuscescentes. Vexilla persistentia, deflexa, plus minus striata. Legumen pedicellatum v. basi attenuatum.*

Lupulina.

I. Folia ternata: foliola omnia sessilia.

20. Tr. *spadiceum.*
21. Tr. *badium.*
22. Tr. *agrarium.*

II. Folia pinnato-ternata: foliola lateralia subsessilia: medium petiolatum.

23. Tr. *procumbens.*
24. Tr. *filiforme.*
25. Tr. *chrysanthum.*

* *Lotoidea.* Calyx plerumque glaber, nunquam inflatus. Capitula subumbellaria, nuda, floribus demum reflexis. Corollae persistentes. Legumina saepius 2-4-sperma.

1698. Trifolium *michelianum* Savi. — Tr. caule adscendente fistuloso, foliolis subrhomboideo-ovatis serrulatis, stipulis ovatis aristato-acuminatis, floribus umbellatis capitatis, calycis tubo dentibus duplo breviore. (Sp. 1. Gall. *Trèfle de Michéli.*)

Hall. Helv. 368. Enum. 581 et 582. n. 5 γ. *Tr. hybridum* Sut. Fl. Helv. 2. p. 107. Clairv. Man. 129. Heg. 2. p. 131.

Savi Fl. Pis. 2. p. 159. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 201. n. 87. Poir. Enc. Suppl. 5. p. 329. Lois. Not. 109. Dec. Fl. Fr. Suppl. 554. n. 3859 b. *Tr. Vaillantii* (non Poir.) Lois. Journ. Bot. 2. p. 265. — *Tr. hybridum* β L. Sp. Pl. 1079.

Mich. Gen. tab. 25. fig. 2 et 5. Vaill. Paris. tab. 22. fig. 5.

Tr. hybridum Schl. Thom. exs.

Caules graciles, elongati, eximie fistulosi, basi decumbentes, adscendentes, ut tota planta glabri, remote foliosi, pedales et ultra. Folia alterna, longissime petiolata, foliolis magnis (saepe fere uncialibus), ovatis v. obovatis, subrhomboideis, obtusissimis, acute serrulatis, subinde emarginatis v. obcordato-cuneatis. Stipulae membranaceae, ovato-lanceolatae, in aristam brevem acuminatae, inferne nervis viridibus percursae. Pedunculi apice pilis adscendentibus subpubescentes, folio longiores, sulcati. Capitulum nudum, 20-30-florum. Flores per anthesin erecti, dense aggregati brevissimeque pedicellati, pedicellis demum elongatis, laxe umbellatis reflexisque. Calycis dentes subulati, virides, tubo saltem duplo longiores: supremi ceteris paulo longiores. Corolla ex albido subvirescens, tetrapetala, tota quanta persistens, calyce duplo triplove longior.

Legumen oblongum, mucronatum, dispermum. Semen alterutrum subinde abortit. (D. s.)

Hab. „in hortis: etiam ad pabula colitur" Haller. Mihi tamen nondum occurrit, neque nisi ex Helvetia transalpina accepi. — In pratis inter *Cadenazzo* et *Bellinzonam*. Amiciss. Hornung (ex speciminibus missis). — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

Obs. Ex descriptione Halleriana patet, plantam summi Viri huc pertinere. Omnino etiam *Tr. hybridum* Schleich. ad *michelianum* referendum est. *Tr. angulatum* Walldst. et Kit. eiusdem sectionis, intra limites patrios, quantum scio, nusquam observatum fuit.

1699. Trifolium *elegans* Savi. — Tr. caule adscendente solido, foliolis obovato-cuneatis serrulatis, stipulis lanceolatis aristato-acuminatis, floribus capitatis, calycis tubo dentibus breviori. (Sp. 2. Gall. *Trèfle élégant.*)

Hall. Helv. 367 ε (ob Vaill. syn. et descr.).

Savi Fl. Pis. p. 161. et Trif. Obs. 92. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 201. n. 88. Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 554. Lois. Not. 108. *Tr. Vaillantii* Poir. Enc. 8. p. 4. *Tr. hybridum* Lois. Fl. Gall. 48. n. 11.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 18. tab. 5. Savi Fl. Pis. tab. 1. fig. 2. Mich. Nov. Gen. 25. fig. 1. Vaill. Paris. 22. fig. 1. (folia cum gnomonibus, qui nostro desunt).

Caules pedales, adscendentes v. fere decumbentes, sed neutiquam repentes, graciles, pleni nec fistulosi, subangulosi, pilis brevibus remotis subpubescentes. Folia longe petiolata, laete virentia, foliolis multo minoribus ac praecipue angustioribus quam prioris, oblongis, obovato-cuneatis, praesertim ad medium et basin versus serrulatis. Stipulae fere ut in *Tr. micheliano*, sed multo angustiores et longius aristatae. Pedunculi folio duplo longiores, striati, subpubescentes. Flores duplo minores quam prioris, brevius pedicellati, capitati, demum perinde reflexi, albi, mox tamen rosei. Calyx albidus, dentibus filiformibus, aequalibus, tubo fere duplo longioribus. „Legumina 2-sperma, rarius 3-sperma" Dec. (D. s.)

Hab. in Europae calidioris pratis, anno 1825 ab amiciss. Rapin prope *Pinchat* in agro *genevensi* versus *Carouge* lectum. Plantam etiam Vaillantianam inter *Basileam* et *Montbéliard*, sicut et inter *Chiavennam Bellinzonam*que occurrere monet Hallerus, qui eam pro *Tr. repentis* insigniori var. habebat. In hortis et ad sepes haud infrequens esse perhibent Cl. Labram et Hegetschweiler. — Fl. Maio-Iulio. ♃.

1700. Trifolium *repens* L. — Tr. caule repente, foliis erectis: foliolis obcordato-cuneatis serrulatis, capitulis umbellaribus nudis, calycis tubo dentes aequante. (Sp. 3. Gall. *Trèfle rampant.*)

Hall. Helv. 367. Enum. 581. n. 5. (excl. var. γ, quae ad *michelianum* spectare videtur, et ε probabiliter ad *Tr. elegans* Savi referenda). Sut. Fl. Helv. 2. pag. 108. Heg. 2. p. 136. Clairv. Man. 129. Wahlenb. Helv. 132. Mur. Bot. Val. 102. *Tr. pratense album* C. B. Basil. 93.

L. Sp. Pl. 1080. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1059. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 198. n. 71. Poir. Enc. 8. p. 2. Dec. Fl. Fr. 2859. Smith Brit. 782. Vill. Delph. 3. p. 471. Crantz Austr. 405. Bieb. Cauc. n. 1599.

Engl. Bot. 25. tab. 1769. Fl. Dan. 990. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 15. tab. 6. — Riv. Tetrap. Irr. tab. 14. fig. 2. Dod. Pempt. 565. (*non bene*).

β *monstrosum*, floribus degeneribus ex calyce longissime pedicellatis foliolisque intermixtis.

? γ *glareosum*, radice maxime caespitosa, caulibus innumeris prostratis et in orbem expansis, foliis brevius petiolatis, foliolis parvis.

T. glareosum Schleich. cat. 1821.

Radix teres, gracilis, plus minus repens. Caules longe repentes, pedales. Folia non magna, petiolis praelongis insidentia, foliolis obcordato-cuneatis v. rhombeo-ovatis, obtusis v. retusis, praecipue medium versus argute serrulatis, quandoque petiolulatis. Stipulae virescentes, fusco lineatae, caulem amplexantes, e basi lata acuminatae. Pedunculi folio longiores, erecti, sulcati, subpubescentes. Flores albi, nonnunquam supra calycem purpura leviter suffusi, umbellati, erecti, demum penduli, ut saepissime

pars capituli superior sursum, inferior vero deorsum spectet. Calycis tubus decemstriatus, albidus, apice rubro v. fusco marginatus, dentibus lineari-lanceolatis, peracutis, tubum vix aequantibus: imo supremis duplo fere breviori. Petala distincta, erecta, sed laxiuscula. Legumen calyce paulo longius, subtorulosum, stylo incurvo terminatum, 3–4-spermum. (D. v.)

Hab. in pratis pascuisque tum planitiei, tum montium Alpiumque, etiam editiorum, frequentissimum. γ in glareosis ad pedem M. *Pennini*. Cl. Schleicher. — Fl. Maio - Aug. ♃.

Obs. Varietates huiusce speciei 11 recenset Hallerus, quas brevitatis gratia omitto. Sed inter eas adest planta (var. ε) quam ex synonymis brevique diagnosi ad *Tr. elegans* Savi Dec. Fl. Fr. Suppl. 3859 a. (*Tr. Vaillantii* Poir. Enc. 8. p. 4.) referendam esse censui.

1701. Trifolium *pallescens* Schreb. — Tr. capitulis umbellaribus, leguminibus dispermis, dentibus calycinis inaequalibus, foliolis obovato-rotundatis minute serrulatis, caulibus adscendentibus Schreb. (Sp. 4. Gall. *Trèfle pâle.*)

Schreb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 15. Pers. Syn. 2. p. 349. n. 9. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 199. n. 76. Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 555? (Legumina tetrasperma habet Cl. Auctor). Poir. in Enc. Suppl. 5. p. 330. (ex Cand.).

Schreb. in Sturm l. c. tab. 7.

Schl. exs. cat. 1821.

Radix valida, longa, multicaulis. Caules basi decumbentes, sed neutiquam radicantes, supra basin mox adsurgentes et adscendentes, graciles, solidi, parum ramosi. Folia ad nodos inferiores numerosa, valde inaequalia: superiora remota alternaque: omnia petiolis praelongis tenuibusque insidentia; foliola pallide virentia, obovata, brevia, saepe subrotunda, obtusissima, vix emarginata, remote et subtiliter serrulata, venis parallelis parum exstantibus percursa. Stipulae lanceolatae, longe acuminatae, subscario-

sae, venis viridibus distinctae. Pedunculi axillares, folio duplo triplove longiores, ut tota planta glabri, sulcati, erectiusculi. Flores pedicellati, erecti, mox reflexi, maiores quam *Tr. repentis*, pallidissime luteoli v. ochroleuci. Calyx subcampanulatus, decemstriatus, dentibus anguste lanceolatis, non valde inaequalibus: duobus supremis tamen reliquis et ipso tubo paulo longioribus. Corolla calyce saltem duplo longior, vexillo magno, plicato, neque expanso, alis carinam superantibus multo longiore. Legumen „oblongum, etsi breviusculum, dispermum" Schreber non vidi. (D. s.)

Planta hucusque non nisi in Alpibus carinthiacis observata teste Cl. Schleichero in valle *D. Nicolai* provenit. — Fl. . . ♃.

Obs. „Species *Tr. repenti* et praecipue *caespitoso* Reyn. affinis, ab illo autem caulibus adscendentibus neque repentibus, ab eo partium floralium proportione, corolla nempe calycem duplo, vexillo alas fere duplo superante, ab utroque tandem corollae colore pallido neque albo v. dilute roseo distincta." Schreber.

1702. Trifolium *caespitosum* Reyn. — Tr. caulibus caespitosis erectiusculis, foliolis ovatis minute serrulatis, dentibus calycinis aequalibus tubum subaequantibus, leguminibus subtretraspermis. (Sp. 5. Gall. *Trèfle gazonnant.*)

Reyn. Mém. 1. p. 162. Heg. Fl. Helv. 2. p. 131. Hoepfn. Mag. 2. p. 78. Mur. Bot. Val. 102.

Willd. Sp. Pl. 3. p. 1359. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 199. n. 76. Poir. Enc. 8. p. 4. Dec. Fl. Fr. 3861. *Tr. Thalii* Vill. Delph. 3. p. 478.

Reyn. in Hoepfn. Mag. l. c. tab. 1. Vill. l. c. t. 41. (*rudis*). Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 32. tab. 15.

Schl. Thom. exs.

Radix crassa, verticalis, ramosa, sublignosa, collo in caudices caespitosos petiolorum stipularumque reliquiis coronatos divisa. Caules numerosi, abbreviati, simpliciusculi, erecti v. adscendentes, nunquam

repentes. Folia saepe omnia fere radicalia, approximata, longissime petiolata, adscendentia, foliolis parvis, ovatis, subcuneatis, obtusis, minute serrulatis, rarius subemarginatis. Stipulae cauli adpressae, scariosae, late ovatae, acuminato-aristatae. Pedunculi pauci, foliis paulo longiores, sulcati, glabri. Capitula subumbellaria, 15-20-flora. Flores albidi, colore roseo tincti, laxiusculi, erecti: inferiores demum subpatentes, vix declinati. Calycis tubus multo latior quam priorum, minus argute striatus, herbaceo-albidus, neque apice coloratus, dentibus virentibus, lanceolato-subulatis, fere aequalibus, calyce vix longioribus. Corolla paulo maior quam *Tr. repentis.* Legumen 3-4-spermum. (D. v.)

Hab. in pascuis locisque glareosis alpinis et subalpinis, frequentissimum. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1703. Trifolium *montanum* L. — Tr. caule erecto simpliciusculo, foliolis lanceolatis serrulatis mucronatis, vexillo subulato, leguminibus monospermis. (Sp. 6. Gall. *Trèfle de montagne.*)

Hall. Helv. 372. Enum. 583. n. 8. Sut. Fl. Helv. 2. p. 112. Heg. 2. p. 136. Clairv. Man. 130. Wahlenb. Helv. 133. Mur. Bot. Val. 102. *Tr. pratense album* C. B. Basil. 93.

L. Sp. Pl. 1087. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1381. Poir. Enc. 8. p. 17. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 201. n. 92. Fl. Fr. 5877. Vill. Delph. 3. p. 490. Bieb. Cauc. n. 1531. Bertol. Amoen. Ital. 179. *Tr. album* Crantz Austr. 408. (flores monopetalos facit).

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 9. tab. 2. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 15. tab. 8. — Clus. Hist. 2. p. 245. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 380. fig. 2. (*eadem*). Tabern. Kräuterb. 907. fig. 3. (fol. radic. nonnulla brevia obcordata. Ceterum bene).

Radix longa crassaque, fibrillosa. Caulis erectus, fistulosus, teres, profunde sulcatus, remote foliosus, vix ramosus, pilis patentibus hirsutus, pedalis, sesquipedalis. Folia radicalia petiolo breviora,

superiora longiora, foliolis oblongis, lanceolatis, acutiusculis, mucronatis, serrulatis, firmis aridisque, pubescentibus; nervulis lateralibus approximatis, superne ramosis, gracilibus, sed praecipue dorso et prope folioli marginem valde exstantibus. Stipulae magnae, basi tubulosae et circa caulem vaginantes, herbaceae, venosae, superne lanceolatae et in acumen aristiforme ad 2 lineas longum desinentes. Pedunculi in parte summa caulis axillares v. quasi terminales, foliis paulo longiores, plerumque in quavis planta 2-3ve. Capitula subglobosa, umbellaria, floribus albis, demum pendulis, subodoratis. Calyx pubescens, rarius glaber, tubo albido, subdecemstriato, dentibus lanceolato-subulatis, viridibus, subaequalibus paulo longiore. Vexillum liberum, petalis duplo longius, plicatum, angustum, apice subemarginatum, deciduum. Germen barbatum, dispermum. Legumen monospermum. (D. v.)

Hab. in pratis pascuisque praecipue aridiusculis etiam in planitie, ubique. — Fl. Maio-Septembri. ♃.

1704. Trifolium *alpinum* L. — Tr. acaule, scapis erectis, capitulis laxe umbellaribus, leguminibus pendulis dispermis, foliolis lineari-lanceolatis subserrulatis. (Sp. 7. Gall. *Trèfle des hautes Alpes.*)

Hall. Helv. 389. *Anonis* Hall. Enum. 588. n. 1. I. I. Scheuchz. Alp. It. p. 43. It. 2. p. 145. It. 4. p. 342. Sut. Fl. Helv. 2. p. 108. Heg. 2. p. 132. Clairv. Man. 129. Wahlenb. Helv. 132. Mur. Bot. Val. 102. Roesch in Alpin. 2. p. 122.

L. Sp. Pl. 1080. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1360. Poir. Enc. 8. p. 1. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 204. n. 109. Dec. Fl. Fr. 3837. Vill. Delph. 3. p. 478. Allion. Pedem. n. 1094.

Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 15. tab. 9. (*optima*). Pon. Bald. in Clus. Hist. 2. p. 340. I. B. Hist. 2. p. 376. fig. 2. (*etiam bene*).

Ser. Schleich. Thom. exs.

β fl. albo. Hall. Helv. l. c. *β*.

Radix crassa, subcarnosa, longa, sapore dulci, caudices unciales et ultra, filamentis petiolorum priorum annorum reliquiis undique tectos protrudens. Folia omnia radicalia, petiolo longiora, erecta, foliolis elongatis, lineari-lanceolatis, acutis, mucronulatis, obiter serrulatis, inferne integris, striato-nervulosis, ut tota planta glabris. Stipulae oblongae, herbaceae v. subscariosae, inferne conniventes, apice lanceolatae. Scapi pauci, radicales, foliis paulo longiores, teretes, superne rubentes. Capitulum laxum, 6-10-florum, saepius 2 verticillis compositum, pedicellis calycis tubo triplo brevioribus, involucello communi monophyllo, brevissimo, lobato circumdatis. Flores maximi, elongati, speciosi, pulcherrime purpurei. Calycis tubus fere campanulatus, brevis, dentibus longissimis e basi trinervia lanceolata subulatis: imis brevioribus. Vexillum praelongum, emarginatum, petalis approximatum, saturatius purpureum. Legumen magnum, calycem superans, compressum, torulosum, dispermum. Semina fusca, laevia, reniformia. (D. v.)

Hab. in Alpibus editioribus, frequens. In adscensu M. *Scheideck*, in M. *Stockhorn*, *Joch*, *Gotthardo*, *Speluga*. In *Aquileiensium* et *Valesiae* Alpibus ubique. In M. *Javernaz*, *Enzeinduz*, *Rosselinaz*, *Fouly*, *Jeman*, *Col-Ferret*, *St. Bernard*, *Simplon* etc. Haller. In M. *Gemmio* et supra thermas *Leucenses* etc. — In Alpibus *Rhaeticis*. Cl. Pol. Supra *Bormium*. I. B. In Alpibus *Surenensibus* etc. Cl. Wahlenberg. β in M. *Serin*. Haller. — Fl. Iunio-Aug. ♃.

** *Lagopoda*. Calyces villosi, nunquam inflati. Flores sessiles, capitati. Legumen monospermum.

1705. Trifolium *rubens* L. — Tr. spicis cylindraceo-oblongis, dentibus calycinis hirsutis: imo corollam monopetalam subaequante, foliolis lanceolatis obtusis serrulatis, caule erecto. (Sp. 8. Gall. *Trèfle rouge*.)

Hall. Helv. 375. Enum. 584. n. 11. Sut. Fl. Helv. 2. p. 198. Heg. 2. p. 133. Clairv. Man. 130. Mur. Bot.

Val. 102. Roesch in Alpin. 2. p. 122. *Tr. montanum spica longissima rubente* C. B. Basil. 93.

L. Sp. Pl. 1081. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1366. Poir. Enc. 8. p. 10. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 190. n. 4. Dec. Fl. Fr. 3870. Vill. Delph. 3. p. 479. Crantz Austr. 406. Bert. Amoen. Ital. 177.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 13. tab. 1. Jacq. Austr. t. 385. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 15. tab. 10. Schkuhr Handb. tab. 210. (Calyx et fruct.). — Clus. Hist. 2. p. 246. fig. 1. Dod. Pempt. 258. fig. 1. (*eadem*). I. B. Hist. 2. p. 375. fig. 1. (*male*).

Radix valida, ramosa. Planta formosa, glabra, caule erecto, simplici, tereti, superne subcompresso, folioso, pedali, cubitali. Folia alterna: suprema quandoque opposita, petiolo longiora, foliolis angustis, oblongis, lanceolatis, obtusis, inaequaliter serrulatis, nervo dorsali remote piloso. Stipulae spectabiles, virides, basi membranaceae et nervoso-striatae, antice subconnatae: inferiores praelongae, ensiformes, erectae v. divergentes: supremae ventricosae, ovato-lanceolatae. Spica plerumque unica, terminalis, basi nuda, sed folio supremo vicina, cylindraceo-ovata, villosa, 2-3-uncialis, pulchre purpurascens. Calycis tubus glaber, cylindricus, striatus, dentibus ante florescentiam spicam undique superantibus, virentibus, erectis, filiformibus, pilis praelongis patentissimis quasi plumosis: supremis brevissimis, intermediis paulo longioribus, imo quadruplo longiori, corollam fere aequante. Corolla monopetala, oblonga, inferne tubulosa, carina saturatius rubra, vexillo paulo brevior. Legumen parvum, monospermum. (D. v.)

Hab. in pratis sylvisque Helvetiae calidioris hinc inde (neque tamen, ut habet Cl. Hegetschweiler, ultra vitis limitem). *Genevae* circa *Champel.* I. B. Supra *Bonneville*, prope *Crissier* et *Chamblon.* In agro *Aquileiensi*, circa *Bex*, *Escharpigny*, *aux Gauges. Basileae* prope *Crenzach. Curiae*, *Chiavennae* etc. In M. *Randenberg.* Haller. *A*

Sublin prope *Bévieux*, *à Ziabley*. Rev. Murith. *Neviduni*, *au bois de Prangins*. — Fl. Iun. et Aug. ♃.

1706. Trifolium *pratense* L. — Tr. spicis ovatis, calycis dentibus 4 aequalibus: imo longiori, corolla monopetala inaequali, foliolis ovalibus subintegerrimis, stipulis aristatis. (Sp. 9. Gall. *Trèfle des prés.*)

Hall. Helv. 377. Enum. 585. n. 14. Sut. Fl. Helv. 2. p. 109. Heg. 2. p. 133. Clairv. Man. 130. Wahlenb. Helv. 132. Mur. Bot. Val. 102. *Tr. pratense purpureum* C. B. Basil. 92.

L. Sp. Pl. 1082. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1366. Poir. Enc. 8. p. 11. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 195. n. 44. Dec. Fl. Fr. 3871. Vill. Delph. 3. p. 483. Crantz Austr. 407. Schkuhr Handb. 2. n. 2207.

Engl. Bot. 25. tab. 1770. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 15. tab. 11. Schkuhr Handb. tab. 210. (cal. et fruct. legumen operculatum sistens). — Fuchs Hist. 817. Riv. Tetr. Irr. tab. 11. fig. 1. Matth. 609. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 906. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 374.

β flore albo. Hall. Helv. l. c.

γ *sativum*, a spontaneo vix nisi habitu vegetiori distinctum.

δ *hispanicum*, spicis nudis saepius solitariis, sativum. Sturm fasc. 15. tab. 12. — Tab. Kräuterb. 907. fig. 2.

ε *obesum*, spica brevi latissimaque, flore ochroleuco parvo flavo. Hall. Helv. 377 δ.

ζ *frigidum*, villosum, spicis nudiusculis, flore sordide albido subpurpurascente, foliolis emarginatis v. obcordatis crenato-denticulatis. — *Tr. pratense* b *fl. albo* Mur. Bot. Val. 102. *Tr. pratense alpinum* Hoppe in Sturm fasc. 32. tab. 16. *Tr. noricum* (non Wulff.); eo nomine ante aliquos annos a Cl. Schleicher missum.

Planta vulgatissima utilissimaque, omnibus nota, sequentibus characteribus ab affinibus statim dignoscitur. Caulis simplex ramosusve, adscendens, varie pubescens. Foliola ovalia, plerumque integerrima. Stipulae latae, breves, membranaceae, venis coloratis reticulatis pulchre pictae, superne ovatae v. quasi truncatae, acumine aristiformi terminatae, inferne subinde glabrae. Spicae plerumque duplicatae,

basique folio duplici sessili adpresso cinctae, densae. Calycis tubus in var. γ glabriusculus, in reliquis plus minus pilosus: dentes pilis rigidis patentibus hirsuti, 4 superiores subaequales longitudine tubi: imus duplo fere longior neque tamen corollae tubi apicem adtingens. Corolla monopetala, dilute purpurea, vexillo alas, alis carinam superantibus. Legumen „ovatum, operculatum!" Haller et Schkuhr, qua nota ab omnibus congeneribus differt. Folia suprema semper opposita, vaginis magnis pictis insidentia. (D. v.)

Hab. in pratis pascuisque, in dumetis et sylvis planitiei, montium et Alpium humiliorum, ubique. Frequens etiam per totam Helvetiam seritur. Var. δ mihi nondum occurrit. ε prope *Genevam*. Raius *). In M. *Gotthardo*. Haller. Ego in Alpibus supra thermas *Leucenses*. ζ vix semipedale, reliquis minus, in Alpibus glacialibus *Valesiae* rarius occurrit. In valle *Bagnes*. Rev. Murith. In M. *Gries*. — Fl. Iunio-Octobri. ♃.

1707. Trifolium *medium* L. — Tr. spica subglobosa laxiuscula, corolla monopetala subaequali, foliolis ellipticis subintegerrimis, stipulis lanceolato-subulatis, caule ramoso flexuoso. (Sp. 10. Gall. *Trèfle intermédiaire*.)

Hall. Helv. 376. Enum. 585. n. 12 α, β, γ. Heg. Fl. Helv. 2. p. 131. *Tr. flexuosum* Hoepfn. Mag. 4. p. 28. Sut. Fl. Helv. 2. p. 109. Clairv. Man. 130. Mur. Bot. Val. 102. *Tr. secundum*? C. B. Prodr. 140. *Tr. montanum purpureum* C. B. Basil. 93.

L. Suec. ed. 2. p. 558. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1367. Smith Brit. 786. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 195. Dec. Fl. Fr. 3872. Bieb. Cauc. p. 508. Bert. Amoen. Ital. 177. *Tr. flexuosum* (Jacq.) Poir. Enc. 8. p. 12. Vill. Delph. 3. p. 481. Allion. Pedem. n. 1105? (annuum facit). *Tr. alpestre* (non L.) Crantz Austr. 407.

Engl. Bot. 3. p. 190. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 15. tab. 13. (*bene*). *Tr. flexuosum* Jacq. Austr. tab. 386. Schkuhr Handb. tab. 210. (foliola elongata).

---

*) Sic ex Hallero. Suspicor tamen hoc ad *ochroleucum* spectare, cum haec varietas nonnisi in Alpibus proveniat.

Habitu priori proximum, differt radice repente nec mere fibrosa, caule duriori, pleno, inferne anguloso, ad singulos fere nodos flexuoso, plerumque ramosissimo, etsi saepissime ramis omnibus sterilibus, foliolis magnis oblongis, ellipticis, superne glaberrimis, apud nos etiam lentis ope vix ac ne vix serrulatis, stipulis viridibus, divergentibus, latiusculis, lanceolato-subulatis, inferne multo angustioribus striatisque. Spica terminalis, a foliis summis oppositis remotiuscula, subglobosa, laxe imbricata, rarius gemina. Calycis tubus albidus, nervis saepius rubentibus percursus, glaber, ad orificium villosus, dentibus hispidis, superioribus paulo brevioribus quam dentes medii, imo duplo longiori, tubum corollae aequante. Corollae saturatius purpureae, tubo pallido; vexillum apice integrum, alis planiusculis paulo longius. Legumen bivalve nec operculatum. (D. v.)

Hab. in pascuis durioribus campestribus montanisque. *Lausannae* sub specula, et in *Valesia.* Hoepfner l. c. In castanetis et ad oram eorum. Rev. Murith. In M. *Gurten* etc. Haller. *Neviduni* et circa *Longirod*, frequens. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

Obs. Ex descriptionibus plantam Hallerianam huc referendam esse censeo, etsi auctores helvetici eam omnes ad *Tr. alpestre* referunt.

1708. Trifolium *alpestre* L. — Tr. spica subglobosa, corollis monopetalis subaequalibus, foliolis lanceolatis subserrulatis, stipulis lineari-subulatis, caule stricto simplici. (Sp. 11. Gall. *Trèfle des basses Alpes.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 109 *). Heg. 2. p. 134. Clairv. Man. 130. Mur. Bot. Val. 162. Wahlenb. Helv. 132.

L. Sp. Pl. 1082. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1368. Poir. Enc. 8. p. 13. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 194. n. 40. Dec. Fl. Fr.

---

*) „Differt a *pratensi* stipulis viridibus, foliis superne glabris, subtus tantum subvillosis, calyce glabro, dentibus tantum hirsutis. Haller." Suter l. c. ad *Tr. alpestris* illustrationem. Sed haec omnia ad *medium* pertinent, neque cum *alpestri* convenire videntur.

3873. Vill. Delph. 3. p. 479. Allion. Pedem. n. 1101? (excl. saltem syn. Hall. Scop. Crantz).

Jacq. Austr. tab. 386. Fl. Dan. t. 662. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 15. tab. 14. Schkuhr Handb. tab. 210. (flos, cal. et fruct.). — Clus. Hist. 2. p. 245. fig. 2?

Schl. Thom. exs.

Radix ramosa. Caulis erectus, simplex, firmus, plenus, pilis plerumque numerosis, longis, mollibus, subpatentibus hirsutus, foliosus, dodrantalis, pedalis. Petioli cauli paralleli v. erecto-patentes, stipulis praelongis, inferne nervis coloratis, striatis, caulem amplectentibus, basi antice connatis, superne caulem versus a petiolo divergentibus, viridibus, lineari- vel subsetaceo-subulatis, hispidis fereque uncialibus, nervo dorsali valido valde exstante. Foliola utrinque sed praesertim dorso pubescentia, elongata, lanceolata, obtusa, tenuissime crenato-denticulata. Folia suprema saepius alterna, spicae approximata. Spica subglobosa, dense imbricata, laete purpurea, solitaria v. geminata, ut altera terminalis, alteraque, priori proxima, lateralis sit. Calycis dentes superiores tubo breviores, hispidi: medii summis paulo longiores: imus triplo longior. Corolla fere prioris. Sic legumen. (D. v.)

Hab. locis montanis subalpinisque aridiusculis, non rarum. Circa *Branson* et *Arbignon*. Rev. Murith. In M. *Salaeva* etc. — Fl. Iunio-Augusto. ♃.

1709. Trifolium *ochroleucum* L. — Tr. spica pedunculata terminali oblonga, corollis monopetalis inaequalibus, foliolis imis obcordatis, stipulis lineari-subulatis, caule simplici. (Sp. 12. Gall. *Trèfle jaunâtre*.)

Hall. Helv. 378 *). Emend. 2. n. 43. Lachen. Diss.

*) Quid sit *Tr.* floribus purpureis, quod varietatis titulo cum *Tr. ochroleuco* consociat Vir summus et a Gagnebin in Helvetia lectum fuisse adserit, nescio.

Inaug. 2. Sut. Fl. Helv. 2. pag. 110. Heg. 2. p. 131. Clairv. Man. 130. Mur. Bot. Val. 102.

L. Syst. Nat. ed. 12. tom. 3. p. 233. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1372. Ser. in Dec. Prodr. 193. n. 29. Dec. Fl. Fr. 3876. Poir. Enc. 8. p. 16. Bieb. Cauc. n. 1516. Bert. Amoen. Ital. 395. Smith Brit. 784. Vill. Delph. 3. p. 485. *Tr. album* β Crantz Austr. 409.

Engl. Bot. 17. tab. 1224. Jacq. Austr. tab. 40. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 15. tab. 16. — Fuchs Hist. 818. (Ob folia inferiora huc referenda; ceterum fere *Tr. montanum* diceres. Flores nonnullos habet distincte pedicellatos).

R a d i x teres, nigrescens. C a u l i s simplex v. obiter ramosus, teres, erectiusculus, quandoque decumbens, remote foliosus, praecipue inferne villosus, dodrantalis, pedalis. F o l i a suprema opposita, vaginis insidentia. F o l i o l a margine integra, molliter pubescentia, parva, ovalia: infima emarginata aut obcordata: suprema lineari-elliptica, vix obtusa. S t i p u l a e sericeae, oblongae, lanceolatae, superne virides, erectae et lineari-lanceolatae, inferne amplexicaules, striatae basique antice connatae. S p i c a terminalis, brevi pedunculo insidens, simplex, oblonga, dense imbricata, f l o r i b u s omnino sessilibus, elongatis, ochroleucis. C a l y x pilosus, sulcatus, dentibus erectis, demum stellatim patentibus: superioribus tubo brevioribus, subaequalibus: imo duplo triplove longiori. C o r o l l a monopetala, vexillo ceteris partibus duplo longiore, tubo calycem superante. L e g u m e n sulcatum, monospermum. (D. v.)

Hab. in pratis pascuisque campestribus frigidis. — Prope *Brattelen* et *Schauenburg*; circa *Vervey* et *Roche*. Ad M. *Beligarde*. *Au Refrein*; *au Cernil-Tissot*; ad castellum *Gilgenberg* prope *Solodurum*. Haller. Circa *Fenalet*. Rev. Murith. *Neviduni*, circa sylvulam *Bougis* et supra *Calève*. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

+ 1710. Trifolium *noricum* Wulff. — Tr. hirsutum, spica globosa nutante, calycis dentibus subae-

qualibus, corolla monopetala inaequali, foliolis ovalibus, stipulis lanceolatis, caule simplicissimo. (Sp. 13. Gall. *Trèfle des Alpes noriques*).

Wulff. in Röm. Arch. 3. p. 287. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 195. n. 46. Pers. Syn. 2. p. 350. Poir. Enc. Suppl. 5. p. 336. (obiter inter dubia).

Hoppe in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 16. tab. 1. (spica pedunculata).

Schl. exs. Thom. etiam habet: sed specimina nondum vidi. Hoppe exs. (In herb. Cl. Candollii).

Radix „lignosa, cortice fusco obducta" Hoppe. Caulis simplicissimus, decumbens, teres, remote foliosus, pilis longis, albis, patentissimis, mollissimis dense hirsutus. Folia radicalia caespitosa, longe petiolata: caulina perpauca: summa opposita, spicae basin saepe cingentia, vaginis latissimis insidentia. Foliola ovalia s. elliptica, obtusa, integerrima, utrinque molliter villosa, nervulis minus approximatis, nec tam argute quam in affinibus exstantibus. Stipulae hirsutae, membranaceae, venis ramosis coloratis percursae, caulem late amplectentes, acuminibus divergentibus, late lanceolatis. Spica magna, nutans, subglobosa, multiflora, alba, in herbariis ochroleuca. Calyx pilosus, tubo decemnervio, dentibus quandoque coloratis, subulatis, subaequalibus, erectis paulo longiore. Corolla monopetala, valde inaequalis. Vexillum subreflexum, alis multo longius; alae magnae, iterum carinam multum superantes. Legumen ut videtur monospermum. (D. s.)

Hab. in Alpibus Carinthiae superioris. Wulfen et Hoppe. Misit Cl. Schleicher et in catal. habet; sed nescio, an in Helvetia lectum sit. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1711. Trifolium *incarnatum* L. — Tr. spica terminali aphylla elongata, calycis dentibus subaequalibus, corolla subbipartita, foliolis rotundato-cuneatis, stipulis ovatis. (Sp. 14. Gall. *Trèfle incarnat.* Apud nos vulgo: *Trèfle farouche.*)

Hall. Helv. 374. Enum. 584. n. 10. Sut. Fl. Helv. 2. p. 110. Heg. 2. p. 134. Clairv. Man. 130. *Tr. albo-incarnatum spicatum* etc. I. B. Hist. 2. p. 376. Desauss. Voy. §. 66.

L. Sp. Pl. 1083. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1371. Poir. Enc. 8. p. 15. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 190. n. 6. Dec. Fl. Fr. 3875. All. Pedem. n 1103. Bert. Amoen. Ital. 395.

Schreb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 16. tab. 4. Barr. Ic. 697. I. B. l. c. fig. 4. Dod. Pempt. 577. fig. 2. (*bene*). Clus. Hist. 2. p. 246. fig. 2. (*eadem*). Dalech. Hist. 412. fig. 2. (*bona*).

Schl. Thom. exs.

β *Molinerii*, floribus ochroleucis v. albido-carneis. Ser. l. c. β. *Tr. Molinerii* Balb. ex Horn. Hort. Hafn. p. 715.

Radix gracilis, parum divisa. Caulis villosus, teres, simplex, foliosus, semipedalis, pedalis (in planta culta glabrior et fere cubitalis), erectus v. adscendens. Folia alterna, longius petiolata, foliolis contiguis, villosis, brevibus, cuneatis, superne rotundatis, quandoque obiter emarginatis, modo integriusculis, modo egregie denticulatis. Stipulae membranaceae, venis ramosis pictae, late vaginantes, breves, superne ovatae, neutiquam acuminatae, quasi truncatae, denticulatae, subito acutiusculae. Spica terminalis, longius pedunculata, villosa, oblonge ovata, obtusiuscula, quandoque subcylindracea, uncialis et biuncialis. Flores erecti, demum subpatentes, elongati, pulchre purpurei, colore diluto vel saturato, rarius albi. Calyx molliter copioseque villosus, dentibus lineari-lanceolatis, superne setaceis, plumosis, subaequalibus, erectis, demum rigidis et fere stellatim patentibus, tubo decemstriato, demum ad medium subventricoso longioribus, corolla multo brevioribus. Vexillum fere liberum, elongatum, superne sensim angustatum, obtusiusculum. Alae multo breviores, sed carinam longe superantes, quacum connexae sunt,

ut corolla fere dipetala sit. Legumen tectum, antice gibbosum, monospermum. (D. v.)

In pratis et ad vias regionum calidiorum frequens. In Helvetia rarissimum. In pratis secus *Arvam* fluvium legit C. B. et tandem etiam illustriss. DE SAUSSURE prope *Conches*. Nunc hinc inde in pagi *vaudensis* pratis colitur, et circa *Lausannam* quasi spontaneum occurrit. β inter *Mezzano et Domo d'Ossola*. Ph. THOMAS. — Fl. Iunio-Octobri. ⊙.

1712. TRIFOLIUM *arvense* L. — Tr. spicis villosissimis subcylindraceis, dentibus calycinis setaceis corolla longioribus, foliolis obovato-linearibus. Sm. (Sp. 15. Gall. *Trèfle des champs.*)

Hall. Helv. 373. Enum. 583. n. 9. Sut. Fl. Helv. 2. p. 111. Heg. 2. p. 135. Clairv. Man. 130. Wahlenb. Helv. 133. Mur. Bot. Val. 102. *Tr. arvense humile spicatum* C. B. Basil. 93.

L. Sp. Pl. 1083. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1373. Poir. Enc. 8. p. 18. Ser. in Dec. Prodr. 2. pag. 190. n. 9. Dec. Fl. Fr. 3879. Smith Brit. 787. Vill. Delph. 3. p. 486. Bieb. Cauc. n. 1520. Crantz Austr. 405.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 14. tab. 5. Engl. Bot. 14. tab. 944. Fl. Dan. tab. 724. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 16. tab. 3. — Blackw. tab. 450. Fuchs Hist. 494. Dod. Pempt. 577. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 908. fig. 3. I. B. Hist. 2. p. 377.

β *exiguum*, 1-3-unciale, simpliciusculum, minus pilosum. — *Tr. gracile* Thuill. Paris. ed. 2. tom. 1. p. 283? Rai syn. tab. 15. fig. 2.

Radix exigua, ramosa. Caulis teres, pubescens, erectus, diffuse ramosissimus, semipedalis, pedalis. Folia alterna, brevius petiolata: foliola oblonga, angusta, superne paulo dilatata, subretuso-truncata, plerumque integerrima, molliter villosa, in var. β sericea: superiora fere acutiora, mucronata. Stipulae parvae, membranaceae, subvenosae, acumine setaceo subulato. Spicae numerosae, pleraeque terminales, pedunculatae, ovatae, demum cylindricae, obtusae, semunciales, unciales, ex griseo rubentes, villosissimae. Calycis tubus incanus, rubro stria-

tus, dentibus setaceis, praelongis, plumosis, purpurascentibus, corollam ex albido rubellam, persistentem, demum rutilo-aurantiacam superantibus. Petala omnia libera. Legumen inflatum, monospermum. (D. v.)

Hab. in planitiei et montium arvis ubique. β plantulam elegantem et a *vulgari* habitu dissimilem ut primo intuitu paene diversam putares, in pascuis aridissimis circa *Longirod* frequentem observavi. In summo monte *Salaeva*. Amiciss. Rapin. — Fl. Iulio et Augusto. ☉.

1713. Trifolium *scabrum* L. — Tr. capitulis sessilibus axillaribus ovatis, dentibus calycinis inaequalibus demum rigidis subrecurvis, caule prostrato. (Sp. 16. Gall. *Trèfle scabre.*)

Hall. Helv. 371. Enum. 583. n. 7. Sut. Fl. Helv. 2. p. 111. Heg. 2. p. 155. Clairv. Man. 130. Mur. Bot. Val. 102.

L. Sp. Pl. 1084. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1374. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 192. n. 22. Dec. Fl. Fr. 3884. Poir. Enc. 8. p. 21. Smith Brit. 788. Vill. Delph. 3. p. 488. Bert. Amoen. Ital. 395. Bieb. Cauc. n. 1525.

Engl. Bot. 13. tab. 903. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 16. t. 6. (*optima*). Vaill. Paris. tab. 33. fig. 1. — Barr. Ic. 870. I. B. Hist. 2. p. 278. fig. 4. (*mala*).

Thom. Schl. exs.

Radix parva, ramosa, caespitosa. Herba pubescens. Caules plus minus ramosi, prostrati, diffusi, flexuosi, duri, trientales, vix semipedales. Folia alterna (ad capitula terminalia quandoque subopposita): inferiora longe petiolata; foliola parva, subincana, obovato-cuneata v. subrhomboidea, denticulata: infima quandoque obcordata. Stipulae parvae, membranaceae, lanceolatae: florales late ovatae, concavae. Capitula numerosa, axillaria, subsessilia, foliis paulo breviora, ovata, laxiuscule imbricata, 15-20-flora. Calyx striatus, pilosus, dentibus e basi lanceolata subulatis, inaequalibus, erectis, demum sub-

recurvis, rigidis et fere pungentibus, adpresse pubescentibus: mediis supremos paulo excedentibus: imo omnibus longiori. Corolla calyce vix paulo longior, alba, roseo colore suffusa, persistens, demum spadiceo-lutescens. Vexillum alis carinam aequantibus longius. Legumen monospermum. (D. v.)

Hab. locis arenosis aridis; solum late tapetibus densis obtegit. In Helvetia occidentali non rarum. Ad *Birsam*; in area arcis dirutae *St. Tryphon* etc. Haller. *Aquileiae*; *aux Devens*. Rev. Murith. *Neviduni* et circa *Trélex*, frequens. — Fl. Iunio-Augusto. ☉.

1714. Trifolium *striatum* L. — Tr. capitulis ovatis sessilibus axillaribus terminalibusque basi involucratis, calyce striato hirsuto demum ventricoso, imo longiore, caule adscendente. (Sp. 17. Gall. *Trèfle strié*.)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 135.

L. Sp. Pl. 1085. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1376. Poir. Enc. 8. pag. 17. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 192. n. 20. Smith Brit. 790. Dec. Fl. Fr. 3885. Allion. Pedem. n. 112. Gouan Illustr. 51. Bieb. Cauc. n. 1524.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 35. tab. 3. Engl. Bot. 26. tab. 1843. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 16. tab. 7. Vaill. Paris. tab. 33. fig. 2. — Rai Syn. tab. 13. fig. 3.

Schl. Thom. exs.

Radix fibrosa, gracilis. Caules pauci, decumbentes v. adscendentes, teretes, pilis patentibus mollissime hirsuti, ramosiusculi, 2-6-unciales. Folia fere ut prioris disposita, petiolis valde pilosis. Foliola pube brevi sericeaque obducta, oblonga, obovato-cuneata, superne crenato-denticulata: ima breviora, obcordata. Stipulae membranaceae, albidae, venosae, lanceolatae, acuminibus longiusculis lineari-subulatis: florales bracteiformes, magnae, antice in vaginam tubulosam coalescentes, petiolum versus acuminatae, ceterum truncatae, concavae, sericeae,

purpurascentes, venis saturatioribus pictae. Capitula plerumque parum numerosa, terminalia et in foliis superioribus axillaria, mollia, oblonga, ovata, multiflora. Calycis tubus striatus, superne sericeus, per florescentiam cylindricus, fructiferus ventricosus, ore coarctato, dentibus subulatis, pilosis, erectis, demum patentibus, tubo multo brevioribus: 4 superiores subaequales: imo longiori. Corolla alba, roseo tincta, petalis distinctis, calyce longioribus. Legumen albidum, monospermum. Semen oblongum, nitidum, fuscum. (D. v.)

Hab. in arvis arenosis similibusque locis in Helvetia, rarissimum. *Neviduni*, circa *Pontfarbé* parce. Amiciss. ROGER. Habent etiam Cl. SCHLEICHER et THOMAS. — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

1715. TRIFOLIUM *saxatile* Allion. — Tr. capitulis tomentosis terminalibus globosis basi involucratis, dentibus calycinis corollam aequantibus, foliolis lanceolato-cuneatis emarginatis, caulibus prostratis. (Sp. 18. Gall. *Trèfle des glaciers.* Reyn.).

Reyn. Act. Laus. 1. p. 166. et in Hoepfn. Mag. 2. p. 81. Sut. Fl. Helv. 2. p. 110. Heg. 2. p. 132. Clairv. Man. 130. Mur. Bot. Val. 102. Hoepf. Mag. 4. p. 28. n. 29. *Tr. saxatile hirsutissimum* C. B. Prodr. 143 *). I. B. Hist. 2. p. 381. absque ic.

Allion. Pedem. n. 1108. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1363. Poir. Enc. 8. p. 7. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 197. n. 64. Dec. Fl. Fr. 3865. Pers. Syn. 2. p. 349. *Tr. thymifolium?* Vill. Delph. 3. p. 487. (Calyces facit Vir opt. brevissime pubescentes et eius dentes subglaberrimos).

Allion. l. c. tab. 59. fig. 3. — I. B. Hist. 2. p. 378. fig. 2. (*mala*).

Thom. Schleich. exs.

Radix simplex, gracilis, fusiformis, caespitosa. Caules numerosi, saepius procumbentes et in orbem

*) Huius syn. meminit summus HALLERUS (hist. ad *Tr.* n. 378.) et ad *Sibbaldiam* aut ad quandam alpinam *Potentillam* amandat; verum omnino huc pertinere videtur.

expansi, quandoque adscendentes v. erecti, trientales, semipedales, subramosi, teretes, graciles, subadpresse pubescentes. Folia ima petiolo triplo quadruploque breviora: superiora breviter petiolata; foliola subsericea pubescentiave, parva, oblonga, obcordata v. emarginata, cuneata, subintegerrima, parum striata: ima reliquis breviora profundiusque emarginata. Stipulae membranaceae, lanceolatae, in acumen breve aristiforme desinentes: florales magnae, bracteiformes, late ovatae, superne coloratae, venis simpliciusculis pictae, apiculato-acutae, capitulorum basin arcte cingentes. Capitula subglobosa, simplicia v. geminata, terminalia, foliis 2 suffulta: alternum non rarum prope caulis apicem axillare. Calyx pilis longiusculis, adscendentibus hirsutissimus et fere tomentosus, tubo basi angustato, dentibus erectis v. conniventibus, subulatis, perinde lanatis longiori: dens imus mediis paulo longior: medii iterum superiores paulo superantes. Corolla calycis longitudine, minuta, albida, petalis inaequalibus. Legumen scariosum, monospermum. (D. v.)

Hab. ad aggeres arenosos molium glacialium et in torrentium glareis Alpium *Valesiae* perrarum. In M. *Sylvio*. Amiciss. Abr. Thomas. In valle *Saas*. Cl. Schleicher. In valle *D. Nicolai*, in M. *Stock*. Rev. Murith. In summo M. *Sempronio* ad primam porticum, Italiam versus. Cl. Reynier. Ego in valle *Saas* secus *Vispae* ripas a lacu *Matmar* usque ad vicum *Saas* frequens observavi. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

*** *Vesicaria.* Calyces demum inflato-ventricosi.

1716. Trifolium *fragiferum* L. — Tr. capitulis subglobosis, calycibus (demum) inflatis bidentatis reflexis, caulibus repentibus. L. (Sp. 19. Gall. *Trèfle Fraisier.*)

Hall. Helv. 370. Enum. 582. n. 6. Sut. Fl. Helv. 2. p. 112. Heg. 2. p. 136. Clairv. Man. 130. Mur. Bot. Val. 102. *Tr. capitulo spumoso aspero minus* C. B. Basil. 93.

L. Sp. Pl. 1086. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1380. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 202. n. 101. Dec. Fl. Fr. 3889. Poir. Enc. 8.

obcordata. Stipulae magnae, submembranaceae, adpressae, lanceolatae, acutae, glabrae v. ciliatae, petiolis inferioribus certe multo breviores. Spicae axillares longius pedunculatae, ante florescentiam ovatae v. subcylindraceae, semunciales et unciales, primum aureae, sed mox saturate castaneae, eleganter nitentes. Flores parvi, dense imbricati, subsessiles. Calycis tubus glaber, pedicello multoties longior, subcampanulatus: dentibus 2 superioribus brevissimis perinde glabris, 3 imis quadruplo longioribus, hirsutissimis, demum tamen minus pilosis. Vexillum magnum, emarginatum, petala breviora amplectens, sulcatum, ut in reliquis huius sectionis congeneribus demum penitus deflexum. Legumen basi acutum, compressum, oblique ovatum, antice mucronatum, monospermum. (D. v.)

Hab. in pratis alpinis, in Helvetia rarissimum. In valle *Trient* et *Valorsine* L. THOMAS, *aux Mosses d'Ormond* EM. THOMAS invenerunt, ego supra *Chamouny*. — Fl. Iul. et Aug. ☉.

1718. TRIFOLIUM *badium* Schreb. — Tr. caespitosum, spicis subglobosis laxius imbricatis, floribus pedicellatis, calycis dentibus pilosiusculis, caulibus adscendentibus. (Sp. 21. Gall. *Trèfle brun-clair.*)

Hall. Helv. 365. Enum. 581. n. 3. (Suo tamen tribuit vir summus caules pedales et cubitales, quales in *badio* nunquam vidi. Fortasse utramque speciem in mente habebat). Wahlenb. Helv. 133. Mur. Bot. Val. 162. *Tr. spadiceum* Sut. Fl. Helv. 2. p. 112. Heg. 2. p. 137. Clairv. Man. 131.

Schreb. in Sturm fasc. 16. Pers. Syn. 2. p. 352. Ser. in Dec. Prodr. 2. pag. 204. n. 115. Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 561. n. 5890. *Tr. spadiceum* Vill. Delph. 3. p. 491. Dec. Fl. Fr. 3890. Poir. Enc. 5. p. 27? (Habet tamen etiam *badium* in Suppl. 5. p. 335. n. 92. et p. 329. in obs. n. 75.)

Schreb. l. c. tab. 12. — Barr. Ic. 1024.

Schl. Thom. exs.

Radix dura et fere lignosa, perennis, caespitosa. Caules 3-4, duri, rigidi, crassiusculi, simplices, adscendentes, quandoque tortuosi, rarius erecti, pubescentes, triunciales, vix semipedales. Folia radicalia numerosa, caespitosa: summa plerumque opposita; foliola firma, arida, serrulata, nervo dorsali satis valido percursa: ima obcordata, cuneata: foliorum superiorum oblonga, obovata, obtusissima, saepe emarginata. Stipulae fere prioris, glabrae, apice pilosae. Pedunculi pauci, terminales et axillares, erectiusculi, pubescentes, folia superantes. Capitula magna, ante florescentiam conica pilosiusculaque, adulta globosa v. breviter ovalia, laxiuscule imbricata, aurea, demum pallide castanea. Florum pedicelli calycis tubo parum breviores, gracillimi. Flores duplo fere maiores quam prioris, demum valde ampliati. Calyx exiguus, tubo brevissimo, albido, dentibus imis pilosiusculis, demum fere glabris, setaceis: superioribus brevissimis. Vexillum diutius expansum, late ovatum, striatum, obiter emarginatum, petalis duplo longius. Legumen monospermum. (D. v.)

Hab. in pascuis alpinis, frequens. In M. *Regio*, *Pilato*, *Sattelalp* et *Rossberg Suitensium*, *Hochalp Abbatiscellanorum*, *Speer Toggiorum*, *Jochli* supra *Engelberg*, *Rossboden* etc. Wahlenberg. In Alpibus *aquileiensibus valesiacis*que, non rarum. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1719. Trifolium *agrarium* Schreb. — Tr. capitulis ovalibus laxiusculis, calycibus glabriusculis, vexillis substriatis inferne serrulatis, stipulis petiolos subaequantibus, caule erecto ramoso. (Sp. 22. Gall. *Trèfle agraire.*)

Mur. Bot. Val. 102.

Schreb. in Sturm Fl. Germ. fasc. 16. L. Sp. Pl. 1087? (excl. saltem syn. Vaill.). Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 205. n. 116. Dec. Fl. Fr. 3891. (excl. syn. Vaill.) et Suppl. pag. 561. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1382. — *Tr. aureum*

Vill. Delph. 3. p. 492. Poll. Palat. n. 708. *Tr. strepens* Crantz Austr. 411.

Schreb. l. c. tab. 10. *(optima)*. Fl. Dan. 558.

Schl. Thom. exs.

Radix gracilis. Caules plerumque ramosi, erecti, teretes, vix striati, subpubescentes, valde foliosi, ramis erectis, saepius rubentes, pedales, sesquipedales. Foliola petiolis longiora, oblonga, subrhomboidea, antice plus minus distincte crenulata, obtusa v. emarginata, tenuissima. Stipulae basi quasi truncatae, sessiles et caulem amplectentes, neque tamen connatae, semimembranaceae, longae, petiolos saepe aequantes v. etiam superantes, strictae, acumine lanceolato, nonnunquam pilo terminato, a petiolo divergente longiores. Pedunculi axillares, satis numerosi, graciles, pubescentes. Capitula 6-9 lineas longa, fere ovalia, utrinque rotundata, multiflora, laxiuscule imbricata, laete flava, demum pallide fuscescentia, ante florescentiam pilosiuscula. Flores magni, lati, brevissime pedicellati, mox reflexi. Calyx exiguus, glaber, dentibus superioribus brevissimis, imis triplo longioribus, pilo uno alterove saepius terminatis. Vexillum amplum, expansum, late obovatum, emarginatum, striatum, infra medium marginibus denticulatum. Germen 1-2-spermum. Legumen ovatum, pedicellatum, exiguum. (D. v.)

Hab. in pratis pascuisque submontanis, etiam ad sylvarum oram, rarum. Circa *Bex* ab amiciss. Roger inventum. Etiam a Cl. Schleicher et Em. Thomas missum. Prope *Longirod sur la colline au-dessus du Signal*, frequens. — Fl. Iunio et Iulio. ⊙ vel ♂.

II. Folia pinnato-ternata; foliola lateralia subsessilia: medium petiolatum.

1720. Trifolium *procumbens* L. — Tr. capitulis ovalibus imbricatis, vexillis sulcatis, pedunculis folio

longioribus, caulibus diffuse ramosis procumbentibusve. (Sp. 23. Gall. *Trèfle couché.*)

L. Sp. Pl. 1088. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1383. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 205. n. 120.

I. Trifolium *procumbens* campestre. — Tr. capitulis saltem semuncialibus, pedunculis folia vix superantibus, foliolis obovatis, caule erectiusculo diffuse ramoso.

Hall. Helv. 306. Enum. 580. n. 1. *Tr. procumbens* Wahlenb. Helv. 133. *Tr. campestre* Mur. Bot. Val. 101. *Tr. agrarium* Sut. Fl. Helv. 2. p. 113. Heg. 2. p. 137. Clairv. Man. 131. *Tr. pratense luteum capitulo Lupuli* C. B. Basil. 93.

Tr. procumbens Smith Brit. 792. Ser. in Dec. l. c. *β.* Dec. Fl. Fr. 3891 *β.* *Tr. agrarium* Vill. Delph. 3. p. 492. *Tr. erectum* Poir. Enc. 8. p. 28. *Tr. campestre* Schreb. in Sturm Fl. Germ. fasc. 6. Pers. Syn. 2. p. 352. Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 562. n. 2891 [b]. *Melilotus lupulina* Desrouss. in Lam. Enc. 4. p. 65.

Schreb. l. c. tab. 13. (*optima*). *Tr. procumbens* Fl. Dan. tab. 796. Engl. Bot. 14. tab. 945. Riv. Tetrap. Irr. tab. 16. fig. 1. — Vaill. Paris. tab. 22. fig. 3. (*bene*). I. B. Hist. 2. p. 381. fig. 1. Tab. Kräuterb. 908. fig. 2.

Thom. Schleich. exs. *Tr. procumbens* Schleich. rar. exs. cent.... n. 74.

Radix exilis, fibrosa. Caulis plerumque solitarius, erectus, ramis diffusis decumbentibusve, teres, pilosiusculus, pilis modo adpressis, modo patentibus, semipedalis, etiam pedalis, sed tunc nutans v. subdecumbens. Folia minus numerosa quam prioris, breviter petiolata; foliola magna, obovato-rhomboidea, oblonga, antice serrulata, obtusa, petiolo reflexo 1–3 lineas longo insidentia. Stipulae semiovatae, striato-nervosae, acumine lanceolato copiose ciliato breviores, basi rotundata, libera, caulem excedente. Pedunculi numerosi, axillares, folii longitudine. Capitula ovalia, quandoque subglobosa, imbricata,

multiflora, semuncialia et ultra, ante florescentiam conica et pilosiuscula. Flores pedicellati, lutei, ad 2 lineas longi, post florescentiam ampliati penitusque reflexi. Calycis tubus exiguus, pedicello fere brevior, glaber, dentibus longioribus pilosiusculis, demum glabratis. Vexillum petalis fere duplo longius, amplum, latum, emarginatum, margine denticulatum, demum expansum, profunde sulcatum, stramineo-spadiceum. Legumen obovatum, monospermum. (D. v.)

Hab. in agris, post messem vulgatissimum. — Fl. Iulio-Octobri. ☉.

II. Trifolium *procumbens* Schreberi. — Tr. capitulis parvis, pedunculis folio duplo longioribus, foliolis obcordatis, caulibus filiformibus procumbentibus.

Tr. procumbens Mur. Bot. Val. 101. (excl. syn. Hall.). Heg. Fl. Helv. 2. p. 137.

T. procumbens Schreb. in Sturm Fl. Germ. fasc. 16. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1383. Pers. Syn. 2. p. 352. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 205. n. 126 α. Dec. Fl. Fr. Suppl. pag. 563. et Fl. Fr. 3892 α (excl. syn. Smith). L. Sp. Pl. 1088?

Schreb. l. c. tab. 14. (*optima*).

β intermedium, caespitosum, humile, depressum, vexillis laeviusculis, foliolis mediis imi caulis subsessilibus.

Tr. procumbens β Dec. Suppl. l. c.?

A forma priori differt: 1) habitu graciliori, caule semipedali, rarius pedali ramisque filiformibus, remote foliosis, saltem adultis omnino procumbentibus, 2) foliolis minoribus, glabris, minus oblongis, obovato-cuneatis, fere omnibus acute emarginatis saepeque obcordatis, parallelo-striatis, 3) pedunculis folio plerumque duplo longioribus, 4) capitulis 3-4 lineas longis, 5) floribus minus numerosis minoribusque. Var. β medium vere inter *procumbens* et *filiforme* locum tenet. Habitu enim omnino ad var. minorem *Tr. filiformis* in Sturm Fl. Germ. depictam

accedit, sed capitulorum florumque forma utique melius cum *procumbente* convenire videtur. Corollae plerumque pallidissime flavescunt; vexilla expansa plicatave, tenuius striata, demum tamen plus minus distincte sulcata. (D. v.)

Hab. in pascuis, pratis sterilioribus, ad fossas graminosas etc., non rarum, minus tamen quam *Tr. campestre* frequens. *Octoduri* etc. Rev. Murith. *Neviduni*, *Lausannae*, circa *Ouchi* etc. β locis consimilibus; circa *Nevidunum* et *Longirod au Signal*, in pascuis aridissimis, copiose. — Fl. Iulio – Octobri. ☉.

Obs. Var. β misit Cl. Schleicher nomine *Tr. procumbentis.* Eandem denuo plantam illustriss. Candollio pro *Tr. filiformi* suppeditavit eamque in herbario Viri celeberrimi cum speciminibus meis contuli.

1721. Trifolium *filiforme* Schreb. — Tr. spicis hemisphaericis fasciculatis, vexillis laevissimis, caulibus filiformibus, foliolis obcordatis: mediis in imo caule subsessilibus. (Sp. 24. Gall. *Trèfle filiforme.*)

Hall. Helv. 364. Enum. 581. n. 2. Heg. Fl. Helv. 2. p. 137. Mur. Bot. Val. 102. Wahlenb. Helv. 133. *Tr. procumbens* Sut. Fl. Helv. 2. pag. 112. (excl. syn. Oed.). Clairv. Man. 131.

Schreb. in Sturm Fl. Germ. fasc. 16. var. maior. Pers. Syn. 352. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 206. n. 125. Dec. Fl. Fr. 3893 β et γ. *Tr. procumbens* Vill. Delph. 3. p. 493 A. Dec. Fl. Fr. Suppl. 563. n. 3892 β. *Tr. minus* Smith Brit. 3. p. 1403. in add.

Schreb. l. c. tab. 15. litt. C, D, e, E, F, g et G. *Tr. minus* Engl. Bot. 18. tab. 1256. Rai Syn. 3. tab. 14. f. 3.

β *minimum*, capitulis 3–8-floris, floribus longioribus gracilioribusque, foliolis profundius emarginatis.

Hall. Helv. l. c. var. *wylensis*. *Tr. filiforme* Sut. Fl. Helv. 2. p. 113. Clairv. Man. 131.

L. Sp. Pl. 1088. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1384. Schreb. l. c. var. minor. Dec. Fl. Fr. 3893 α et Suppl. p. 563. Smith Fl. Brit. 792 et 1404 in add. *Tr. procumbens* B. Vill. Delph. l. c.

Schreb. l. c. tab. 15 a. (plantulam totam quantam sistens).

Engl. Bot. 18. tab. 1257. (planta nimis robusta). Rai Syn. 3. tab. 14. fig. 4. (monente HALLERO plantae suae simillima).

Radix exilis, fibrosa. Caules plerumque numerosi, filiformes, ramosi, foliosi, erecti v. decumbentes, superne pilosiusculi. Folia inferiora petiolum gracillimum aequantia, reliqua multo longiora. Foliola parva, glabra, laete virentia, obcordata v. emarginata, antice crenato-denticulata: foliorum inferiorum brevia, saepius omnia eidem puncti inserta subsessiliaque: superiorum magis oblonga, medio distincte petiolulato. Stipulae parvae, ovato-acuminatae, pilis longis ciliatae. Pedunculi folio duplo triplove longiores, tenuissimi, pilis brevibus conspersi. Capitula hemisphaerica, laxa, neutiquam imbricata, in var. α 8-15-flora. Flores parvi, brevissime pedicellati, pallide lutei, mox penduli et subfusci, ob vexillum plicatum neque expansum quasi tubulosi et fere cylindrici v. obovati. Calyx tubo glabro, dentibus inaequalibus, apicem versus pilosiusculis. Vexillum etiam post florescentiam laeve, neque sulcatum. (D. v.)

Var. β, quam in Helvetia ortam nondum vidi, auctore Cl. SCHREBERO rarius et in solo arenoso glareosoque occurrere solet; praeter notas in diagnosi indicatas differt habitu tenerrimo, foliis approximatis, foliolis minus crebro, sed profundius crenatis, brevioribus, floribusque minoribus, sed magis oblongis. Monente LINNAEO haecce var. sata cultaque ad vulgatioris formam redit. (D. s.)

Hab. in pratis udis. In Helvetiae orientalis planitie frequens, v. gr. circa *Gossau* in agro *Tigurino*. Cl. WAHLENBERG. Inter *Muri* et ericeta torfacea cis *Gümlingen*. HALLER. Circa *Vervey* (unde etiam specim. habui). Rev. MURITH. In comitatu *Neocomensi*. Cl. CHAILLET. *Neviduni aux marais de Promenthou* et circa *Crassier*. β ad vias gramineas et in nemore *Wylensi*. HALLER. — Fl. Iunio-Augusto. ⊙.

1722. Trifolium *chrysanthum* N. — Tr. spicis hemisphaericis subcapitatis, vexillis laevissimis expansis, foliolis oblongis mucronatis, stipulis basi auriculatis, caulibus filiformibus. (Sp. 25. Gall. *Trèfle à fleurs dorées.*)

Tr. aureum Thom. exs.

Radix fibrosa, annua. Caules semipedales-sesquipedales, erectiusculi v. decumbentes, filiformes, plerumque simplices, inferne parum foliosi. Folia omnia breviter, superiora praecipue brevissime petiolata, foliolis parvis, oblongis, subellipticis, vix ac ne vix cuneatis, a medio usque ad apicem crenato-serrulatis, nervo dorsali in mucronulum exeunte, rarius subemarginatis, parum striatis, medio distincte petiolulato: ima reliquis longe minora, breviora, subinde obcordata. Stipulae integrae, glabriusculae, oblongae: inferiores sessiles, lanceolatae: superiores basi in auriculam rotundatam desinentes: supremae late ovatae, magis membranaceae. Pedunculi pauci, folio triplo quadruplove longiores, graciles, superne cano-pubescentes. Capitula fere prioris, 8-15-flora. Flores maiores, papilionacei, pulchre aurei, demum pallide fuscescentes. Calycis tubus exiguus, glaberrimus, 5-sulcatus, dentibus superioribus lanceolatis, brevissimis, imis 3 multo longioribus, linearibus, pilo terminatis. Vexillum plicatum, mox vero expansum, late ovatum, petalis non multo longius, obtusum, neutiquam sulcatum, sed nervulis oculo nudo parum conspicuis percursum. Dentes calycini longiores ante florum explicationem curvati. (D. s.)

Hab. in Helvetia *insubrica* regionibus transalpinis conterminis. In *Ticini* pago circa *Bellinzonam*, frequens, prope *Luganum*, et in valle *Praetoria*. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iunio-Augusto. ⊙.

Obs. I. Eandem plantam, caule tamen crassiori neque filiformi breviorique et stipulis adhuc maioribus instructam, in Germania lectam misit Cl. Steudel.

Obs. II. *Tr. parisiense* Dec. Fl. Fr. Suppl. 562. n. 3891 a. Vaill. Paris. tab. 22. fig. 4, nostro ceterum simile, differt caule

magis elongato, remote folioso, stipulis crenatis serrulatis et foliolis omnibus subsessilibus eidemque puncto insertis. *Tr. aureum* Thuill. ined. ab amiciss. Gay circa Lutetiam in Aquitania aliisque Galliae provinciis lectum ac mecum communicatum ab utroque et a *filiformi* caulibus sesquipedalibus crassis firmisque, saepe insigniter flexuosis, stipulis maximis profunde serratis, floribus saltem duplo maioribus (aureis), multo longius pedicellatis, leguminibus lineari-lanceolatis neque obovatis, aliisque notis omnino differt. Foliolis mediis longe petiolatis gaudet.

G. 458. Melilotus Hall. Juss. gen. 356. Lam. Dec. Pers. Willd. Enum. Tourn. tab. 229. *Trifolii* sp. L.

Cal. tubulosus, 5-dentatus, persistens. Cor. tetrapetala. Legum. calyce longius, exsertum, ovatum, rugosum, subdispermum.

* *Flores caerulei.*

+ 1723. Melilotus *caerulea* Willd. — M. racemis ovato-oblongis, leguminibus ventricosis mucronatis subdispermis, stipulis lanceolato-acuminatis. (Sp. 1. Gall. *Mélilot bleu.*)

Trifolium caeruleum Heg. Fl. Helv. 2. p. 130.

Desrouss. in Enc. 4. pag. 62. Willd. Enum. H. B. 749. *Trifolium M. caerulea* L. Sp. Pl. 1077. Krock. Fl. Siles. n. 1199. *Tr. caeruleum* Willd. Sp. Pl. 3. p. 7352. Bieb. Cauc. n. 1505. *Trigonella caerulea* Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 181. n. 1.

Lam. Illustr. tab. 613. f. 3. Schreb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 15. tab. 1. Blackw. tab. 284. Fuchs Hist. 815. Dod. Pempt. tab. 571. fig. 2. Matth. 809. fig. 2. Tab. Kräuterb. 896. (*eadem*).

Radix verticalis, fibrosa. Caulis cubitalis, sesquicubitalis, erectus, ramosus, ut tota planta glabriusculus, angulosus, striatus, fistulosus. Folia magna, longa, petiolata, foliolis ovatis, obtusis, crenato-denticulatis, quandoque fere integris: superiorum oblongis. Stipulae petiolo adnatae, subdiaphanae, lanceolato-acuminatae, inferne caulem versus saepe den-

ticulatae: superiores integrae. Pedunculi numerosi, solitarii, folio duplo triplove longiores, erectiusculi, racemo subcapitato, dense multifloro, ovato v. oblongo terminati. Bracteae minutae, setaceae, pedicello breviores. Flores parvi, erecti, brevissime pedicellati, caerulei aut albidi et venis caeruleis picti. Calyx glaberrimus, dentibus e basi lanceolata filiformibus, subaequalibus, tubo longioribus. Vexillum erectum, subemarginatum, petalis longius. Alae carina erecta, vix incurva, obtusissima, bipede longiores, adpressae. Legumina ovata, stylo indurato, longo terminata, reticulato-rugosa, 2-sperma. Odor validus, ingratus, in herbariis 30-40 annos perdurans vicinasque plantas afficiens. (D. s.)

Planta in *Bohemia*, *Silesia*, *Tyroli*, *Lybia*que indigena apud nos praecipue in pago *Glaronensi* frequens colitur. Incolae ea ad praeparationem sui casei viridis (vernacula lingua *Schabzieger*) crebro utuntur. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

** *Legumina racemosa, pendula, nuda. Flores spicato-racemosi, secundi.*

I. Flores lutei.

1724. Melilotus *arvensis* Wallr. — M. leguminibus glaberrimis oblique ovatis obtusis rugosis monospermis, foliolis oblongis varie crenato-dentatis, caulibus adscendentibus, radice annua. (Sp. 2. Gall. *Mélilot des champs.*)

Hall. Helv. 362 *α*. Cf. Auct. Helv. ad *M. officinalem* laudati.

Wallr. Sched. 391. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 188. n. 21. *M. officinalis* Desrouss. in Enc. 4. p. 62. *Trifolium M. officinalis α* L. Sp. Pl. 1078?

Tr. M. officinalis Bull. Herb. tab. 255? Chaum. Fl. Méd. 4. tab. 229. — Tab. Kräuterb. 893. fig. 2. Camer. Epit. 893. et Moris. Hist. 1. p. 101. s. 2. tab. 16. fig. 5? (ex Wallroth).

Radix parum ramosa. Herba glabra, recens decerpta et exsiccata odore dulci fere *Anthoxanthi*

gaudens. Caulis erectus, ramosus, subangulosus, pedalis et cubitalis, ramis erectiusculis, floriferis. Folia longe petiolata; foliolis oblongis, obovatis, remote et irregulariter crenato-dentatis, dorso subcinereis: medium petiolo 3–4 lineas longo, apice geniculato insidens. Stipulae albidae, setaceo-subulatae, integrae, petiolo tantum basi adhaerente eoque breviores. Pedunculi folio triplo quadruplove longiores, superne longe racemoso-spicati, erecti v. nutantes. Flores parvi, pallide lutei v. citrini, penduli, odorati; bracteae setaceae, pedicello paulo breviores. Calyx campanulatus, parvus, pubescens, demum glabratus, dentibus tubi longitudine, linearibus, subulatis. Vexillum subreflexum, plicatum, emarginatum, alae carinae adpressae, limbo basin versus hamatae, vexillum fere aequantes. Carina recta, paulo brevior, bipes, apice obtusa. Legumina calyce duplo triplove longiora, fere unilateraliter racemosa, elliptica, infra calycem brevius pedicellata, basi obtusiuscula, apice mucronata, transverse rugosa, monosperma, sulphurea v. straminea. Semen laeve, ovatum, hilo parvo obiter excisum. (D. v.)

Hab. ad vias locisque cultis planitiei frequens. — Fl. Iulio et Augusto. ⊙.

1725. Melilotus *officinalis* Willd. — M. leguminibus adpresse pubescentibus obovatis utrinque acuminatis subdispermis, petalis subaequalibus, stipulis setaceo-subulatis integris, caule erecto. (Sp. 3. Gall. *Mélilot officinal.*)

Hall. Helv. 362. II. (flore luteo). Enum. 587. n. 2 β. *Trifolium M. officinalis* Sut. Fl. Helv. 2. p. 107 α. (fl. luteo). Heg. 2. pag. 131? Wahlenb. Helv. 132? Mur. Bot. Val. 101? *Tr. officinale* Clairv. Man. 129? *M. officinarum Germaniae* C. B. Basil. 94?

Willd. Enum. H. B. 790. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 186. n. 6. Wallr. Sched. 390. Dec. Fl. Fr. Suppl. 3894. Pers. Syn. 348. Thuill. Fl. Paris. II. 1. p. 374. *Tr.*

altissimum Lois. Fl. Gall. 479. *Tr. officinale* Smith Brit. 781. Bieb. Cauc. 1506. et Suppl. p. 505.

Engl. Bot. 19. tab. 1340. — Fuchs Hist. tab. 749. Tabern. Kräuterb. 895. I. B. Hist. 2. p. 370. (*pessima*). Chabr. Sciagr. 158. fig. 5. (*eadem*). Moris. Hist. 2. s. 3. t. 16. fig. 2. (sec. Wallr.).

A priori, quacum ceteris notis convenit, diversa: caule elato, 4-6-pedali, basi duro, inferne teretiusculo, superne anguloso, foliolis oblongis, cuneatis, inaequaliter sed acute dentatis: supremis fere linearibus, floribus paulo maioribus, flavis, calycis dentibus setaceis tubi longitudine, leguminibus 1-2-spermis, maioribus, subcompressis, adpresse pubescentibus, reticulato-rugosis, intra calycem pedicellatis, obovatis, calyce saltem triplo longioribus, demum nigricantibus. Semen magnum, legumen implens, reniforme, profunde emarginatum. Stipulae nonnullae basi auriculatae. Bracteae exiguae, pedicello breviores. (D. v.)

Hab. locis consimilibus subpaludosis rarior. Inter *Nevidunum* et *Coppet* ad viam regiam, passim, ad fossas et aggeres inter sylvulam *Bougis* et viam regiam. — Fl. Iulio et Augusto. ♂.

1726. Melilotus *diffusa* Koch. — M. leguminibus glaberrimis ovato-acutiusculis turgidiusculis rugosis monospermis, caule diffuso, foliolis varie dentatis: imis breviter, superioribus oblongo-obovatis. (Sp. 4. Gall, *Mélilot diffus.*)

Koch in Diss. Ined. apud Candoll. citata et in epist. recent. *M. montana* Gaud. Fl. Helv. Mscr. *M. Petitpierreana* (non Willd.) K. et Ziz Cat. Palat. 13. *M. Kochiana* (non Willd.) Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 564. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 286. n. 1?

Arvensi odore aliisque characteribus affinis facile tamen dignoscitur radice durissima lignosaque, caulibus perinde basi suffrutescentibus, decumbentibus, ramosissimis, diffusis, totis angulosis, semipedalibus, pedalibus; foliis inferioribus magnis, foliolis late

obovatis, varie et acute serrulatis: superioribus ellipticis, stipulis latiusculis, lanceolato-acuminatis, subinde caulem versus unidentatis, floribus 2-3 lineas longis, flavis. Pedunculi praelongi, folia multoties superantes. Alae vexillum latum, patens, emarginatum subaequantes, carina longiores. Calyx subgibbosus. Legumina turgida, grisea, oblique ovata, basi obtusa, valde rugosa, monosperma: germen etiam glaberrimum. Semen ovato-oblongum, laevissimum, hilo insigni excisum, coloris obsoleti. (D. v.)

Hab. in agris montanis. In planitie nondum vidi. Circa *Longirod* et in vicinia ubique. — Fl. Iulio-Septembri. ♃ aut saltem ♂.

1727. Melilotus *dentata* Pers. — M. leguminibus obovatis glaberrimis, floribus exiguis, petalis subinaequalibus, foliolis oblongo-ellipticis spinuloso-denticulatis, stipulis basi partito-dentatis. (Sp. 5. Gall. *Mélilot denté.*)

Pers. Syn. 2. p. 348. n. 8. Willd. Enum. 790. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 186. n. 2. Poir. Enc. Suppl. 3. p. 647. K. et Z. Cat. Pal. 13. Wallr. Sched. 394. *Tr. dentatum* W. et K. Hung. 1. p. 41. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1355. *M. Kochiana* (non Dec.) Willd. Enum. 790. (Species ab auctore secundum specimina sibi a Cl. Kochio missa statuta).

Tr. dentatum W. et K. l. c. tab. 42. *Tr. M. dentata* Schreb. in Sturm Fl. Germ. I. fasc. 15. tab. 3. — Moris. Hist. s. 2. tab. 23. fig. 6.

M. dentatus Schl. cat. 1821.

Radix biennis. Caulis e basi subadscendente erectus, multis ramis brevibus instructus, teres, etsi lineis multis e ramis foliisque decurrentibus percursus, crassus valdeque foliosus. Folia totius generis maxima, saturate virentia; foliola petiolo communi multo longiora, oblonga, elliptica, subinde lanceolata, circumcirca denticulis spinuliformibus approximatis

saepeque alterne minoribus serrulata. Stipulae lanceolato-lineares, subulatae, basi dilatata et profunde palmato-dentata. Pedunculi numerosi, foliis plerumque non multo, rarius duplo longiores. Flores inodori, exigui, aurei, vix ultra lineam unam longi, brevissime pedicellati. Calyx glaber, breviter campanulatus, dentibus pilosiusculis, linearibus, subaequalibus, tubo longioribus. Vexillum petalis fere aequalibus paulo longius. Legumina magna, demum nigricantia, glaberrima, subreticulato-rugosa, oblongo-ovata. Semina luteola, hilo profundo et quasi obcordato excisa. (D. s.)

Hab. in pratis humidis paludosisve rarissima et adeo civis incerta. Prope *Basileam* testante Cl. Schleichero lecta est.

Obs. „Folia exsiccatione rigidiuscula evadunt." Cl. Wallroth (bene).

II. Flores plerumque albi.

1728. Melilotus *vulgaris* Willd. — M. leguminibus ovatis acutiusculis rugosis monospermis, vexillo petalis longiore, foliis subtruncatis remote dentatis, caule erecto. (Sp. 6. Gall. *Mélilot commun.*)

Willd. Enum. II. B. 790. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 187. n. 16.

α minor, parum odorata, caule ramisque virgatis.

Hall. Helv. 362 *β*. Enum. 587. n. 1 *β*. *M. vulgaris* Wallr. Sched. 393. K. et Z. Cat. Palat. 13. (ex spec. comm.). *M. leucantha* Dec. Fl. Fr. Suppl. 584. n. 3894. *M. officinalis* Desrouss. in Enc. 4. p. 62. *Tr. M. officinalis β* L. Sp. Pl. 1078. Lois. Fl. Gall. 479. Vill. Delph. 3. p. 476 B.

Sturm Fl. Germ. I. fasc. 15. tab. 2. ad. litt. K. (pedunculus floribus albis). Tab. Kräuterb. 893. fig. 1. (ob folia acuta et crebro serrata displicet: eam ad var. *β albifloram* suae *M. arvensis* citat Cl. Wallroth).

? *β gigantea*, sepedalis et altior, odoratissima, apibus gratissima, caule erecto, crasso, ramosissimo.

Hall. Helv. 362. II. (floribus albis). Enum. 587. n. 2.

Tr. M. officinalis β Sut. Fl. Helv. 2. p. 107. Heg. 2. p. 131.

M. alba Desrouss. in Enc. 4. p. 63. *Tr. album* Lois. Fl. Gall. 479. (excl. tamen syn. Desrouss.). *M. vulgaris altissima frutescens flore albo* Tourn. Inst. p. 407.

Caulis erectus, teretiusculus, pedalis, bicubitalis, ramosissimus. Foliola oblonga, inaequaliter remoteque serrata, dorso subpubescentia, glauco-cinerea, ima obovata. Racemi folio multo longiores. Flores minores quam reliquarum, vix ultra duas lineas longi, albi, longe spicati, vix odori. Calycis exigui dentes lanceolati, subulati, margine subscariosi. Vexillum petalis longius, marginibus retroflexum; alae apice laxiusculae, carinam aequantes. Legumina fere semper monosperma, parva, turgida, glaberrima, ovata, acutiuscula, apiculata, intra calycem sessilia. (D. v.)

β seminibus, ut videtur, sese constanter propagat; facile a planta α, cuius vero similiter varietas est ex cultura orta, dignoscitur caule sepedali et ultra, crasso, eximie fistuloso, tereti, sed sulcato, a basi usque ad apicem ramosissimo, ramis brevibus fertilibus, foliolis oblongis, mucronatis, inaequaliter dentatis, dorso subpubescentibus, stipulis elongatis, integris, setaceis, basi auricula divergente cauli adnata et decurrente insignibus. Flores fere prioris, alae carina paulo longiores. (D. v.)

Hab. locis arenosis planitiei frequens, quamvis paulo rarior *arvensi*, cui sane nimis affinis est. β circa arcem dirutam *Belp?* Haller. Habitat in *Sibiria*; passim in pratis artefactis occurrit. — Fl. Iulio et Augusto. ♂.

G. 459. Medicago L. gen. 899. Juss. 356. Gaertn. tab. 155. *Medica* Hall. *Medicago* et *Medica* Tourn. tab. 231.

Cal. 5-dentatus. Car. apice bifida v. emarginata; vexill. reflexo-divergens. Leg. falcatum v. spiraliter cochleatum.

1729. Medicago *falcata* L. — M. pedunculis racemosis, leguminibus pubescentibus falcatis, foliolis oblongis cuneatis apice dentatis, caulibus basi decumbentibus. (Sp. 1. Gall. *Luzerne en faucille.*)

Hall. Helv. 381. Enum. 579. n. 3. I. I. Scheuchz. Alp. It. p. 515. Sut. Fl. Helv. 2. p. 117. Heg. 2. p. 143. Clairv. Man. 131. Mur. Bot. Val. 73.

L. Sp. Pl. 1096. Desrouss. in Enc. 3. p. 630. Willd. Sp. Pl. 3. pag. 1405. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 172. n. 8. Dec. Fl. Fr. 3900. Smith Brit. 796. Vill. Delph. 3. p. 400. Crantz Austr. 434. Bieb. Cauc. n. 1546. et Suppl. p. 517.

Fl. Dan. tab. 233. Engl. Bot. 15. tab. 1016. Schkuhr Handb. tab. 212 *α*. — Clus. Hist. 2. pag. 243. fig. 1. (*optima*). Tabern. Kräuterb. 888. fig. 3. I. B. Hist. 2. p. 383. fig. 2. (*pessima*).

β hybrida, floribus violaceis demum virentibus luteisve.

M. falcata β versicolor Wallr. Sched. 398. *M. media* Pers. Syn. 2. p. 356. *M. sativae* var. „floribus pallide caeruleis demum flavescentibus" Willd. Sp. Pl. 3. p. 1405.

γ minor, leguminibus falcatis antrorsum semel contortis.

M. falcata β annularis Ser. l. c.? *M. annularis* Besser ined.? *Medicago falcata* Schkuhr l. c. (legum. seorsim ex Gaertnero).

Herba pubescens. Caules duri, saltem inferne procumbentes, ramosi, subangulosi, cubitales, sesquicubitales, in γ vix semipedales. Folia alterna, inferiora longitudine petioli; foliola dilute virentia, oblonga, satis angusta, obovata v. cuneata, apice saepius truncata et acute bilobo-emarginata, antice serrata, nervo dorsali in mucronem emarginatura breviorem exeunte. Stipulae (saltem superiores) petiolum aequantes v. superantes, e basi auriculata profundeque dentata lanceolatae. Pedunculi folio longiores, in caule ramisque fere summis axillares, racemo brevi, ovato, 6-10-floro terminati. Flores pulchelli, laxi, flavi, in var. β ante explicationem violacei, deinde virescentes, demum lutei, vel ex

violaceo lutei. Pedicelli calyce bracteisque scariosis lanceolato-linearibus longiores. Carina alis brevior, apice emarginata: vexillum latum, emarginatum, reflexum. Legumina latiuscula, compressa, in utraque var. pubescentia, in α lunato-arcuata, in γ etiam falcata sed superne in unum gyrum contorta, 4-8-sperma. (D. v.)

Hab. locis apricis, in pratis sterilioribus, vulgo. Fl. croceis *Basileae* frequens. Fl. pallidis in *Valesia*. (Circa *Bex* et *Octodurum*. Rev. Murith). Haller. α et β *Neviduni*. γ in collibus gypseis circa *Sideram*. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

Obs. Var. β cum Cl. Wallroth pro planta hybrida ex *M. sativa* patre et *M. falcata* matre ortam habeo.

1730. Medicago *sativa* L. — M. pedunculis racemosis, leguminibus cochleatis glabris, stipulis integerrimis, caule erecto glabro. (Sp. 2. Gall. *Luzerne cultivée*. Apud nos vulgo *Sainfoin*.)

Hall. Helv. 382. Enum. 578. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 117. Heg. 2. p. 142. Clairv. Man. 131. Mur. Bot. Val. 73.

L. Sp. Pl. 1096. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1404. Desrouss. in Enc. 3. p. 627. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 173. n. 15. Dec. Fl. Fr. 3899. Smith Brit. 795. Bieb. Cauc. n. 1541. Vill. Delph. 3. p. 401. Crantz Austr. 434.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 19. tab. 3. Engl. Bot. 25. tab. 1749. Lam. Illustr. tab. 612. f. 1. Schkuhr Handb. tab. 212 a. — Clus. Hist. 2. p. 242. fig. 7. Dod. Pempt. 575. fig. 1. Lob. Ic. 2. p. 36. fig. 2. (ex Dod.). Moris. Hist. 2. s. 2. tab. 16. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 382. fig. 1.

β *hybrida*, flore flavo. Wallr. Sched. 399.

Priori affinis. Radix fusiformis, valde profunda. Caules firmi, erecti, glabri, ramosi, subangulosi, sesquipedales, cubitales. Folia oblonga, obovato-cuneata, superne serrata, etiam emarginata mucronataque, dorso plerumque pilosiuscula. Stipulae lanceolatae, acuminatae, integerrimae. Pedunculi erectiusculi, apice brevius racemosi. Flores 8-12, violacei v. purpurei, rarius albidi v. flavescentes.

Legumina cochleato-contorta, subpubescentia, anfractibus 1, 2, 3ve remotiusculis, polysperma. (D. v.)

In Helvetia occidentali ubique in pratis seritur, adeóque neutiquam rara quasi spontanea occurrit. β circa *Nevidunum*. Rev. Ducros. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1731. Medicago *lupulina* L. — M. spicis ovatis pedunculatis, leguminibus reniformibus striatis pilosis, foliolis antice serrulatis, caule procumbente. (Sp. 3. Gall. *Luzerne lupuline.*)

Hall. Helv. 380. Enum. 579. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 117. Heg. 2. p. 143. Clairv. Man. 131. Mur. Bot. Val. 73. Wahlenb. Helv. 135. *Trifolium pratense luteum, capitulo breviori* C. B. Basil. 93.

L. Sp. Pl. 1097. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1407. Desrouss. in Enc. 2. p. 629. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 172. n. 6. Dec. Fl. Fr. 3903. Smith Brit. 796. Vill. Delph. 3. p. 407. Bieb. Cauc. n. 1559. Crantz Austr. 433.

Fl. Dan. tab. 992. Engl. Bot. 14. tab. 971. Schkuhr Handb. tab. 212 a. — Fuchs Hist. 819. Riv. Tetrap. Irr. tab. 8. Tabern. Kräuterb. 908. fig. 2. I. B. Hist. 2. p. 380. fig. 4. (*mala*).

β stipulis integris. *M. lupulina* Willd. Sp. Pl. 3. p. 1406. *M. Willdenowii* Dec. Fl. Fr. Suppl. 566. n. 3903 a.

Radix fibrosa. Herba pilis brevibus adscendentibus pubescens. Caules caespitosi, angulosi, prostrati, ramosi, in solo arido brevissimi, ceterum dodrantales et pedales. Folia inferiora longius petiolata, superiora fere sessilia, foliolis obovatis, subinde obiter emarginatis, antice crenulatis, in var. β minoribus, subrhomboideis. Stipulae lanceolatae, in α inferne dentatae. Pedunculi folio multo longiores, capitulo spica densiuscula ovataque terminati. Flores exigui, brevissime pedicellati, saturate lutei, vel laete flavi, in β adhuc minores. Calycis dentes subulati, inaequales. Vexillum amplum, ovatum. Carina superne usque ad tertiam partem fissa. Bracteae brevissimae, vix conspicuae. Legumina re-

niformia, compressa, praesertim margine pilosa, rugis concentricis exarata, nigricantia, monosperma. (D. v.)

Hab. in pratis pascuisque, secus vias, ubique. β in pascuis sterilissimis. *A Longirod au Signal.* — Fl. iam Martio et inde fere per totam aestatem. ♂ L. Dec. Willd. ⊙ Smith. Biennem utique esse credo; sic et Cl. Seringe.

1732. Medicago *minima* Desrouss. — M. incano-villosa, pedunculis 3-7-floris, leguminibus cochleatis 3-5-cyclis pubescentibus: aculeis subulatis uncinatis, foliolis obovatis apice dentatis. (Sp. 4. Gall. *Luzerne naine.*)

Hall. Helv. 383. Enum. 578. n. 1. Heg. Fl. Helv. 2. p. 143.

Desrouss. in Enc. 3. p. 637. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1418. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 178. n. 58. Dec. Fl. Fr. 3918.

α *incana*, caulibus prostratis, stipulis integerrimis, aculeis fructus minus hamosis.

Hall. Helv. l. c. *α*. *M. minima* Sut. Fl. Helv. 2. p. 118. Mur. Bot. Val. 73. Clairv. Man. 131. *Trifolium echinatum arvense fructu minore* C. B. Basil. 93.

M. polymorpha μ minima L. Sp. Pl. 1099. *M. polymorpha β* Smith Brit. 798. *M. minima* Vill. Delph. 3. p. 403.

Fl. Dan. tab. 211. Schkuhr Handb. tab. 212 a. — I. B. Hist. 2. p. 386. fig. 1. Dalech. Hist. 514. (*male*).

β caulibus erectis, radice validiore fortasse bienni, stipulis inferne dentatis, aculeis fructus insignius uncinatis.

Hall. l. c. *β*. *M. hirsuta* Sut. Fl. Helv. 2. p. 118. Clairv. Man. 131. Mur. Bot. Val. 73.

M. polymorpha λ hirsuta L. Sp. Pl. 1099. *M. hirsuta* Vill. Delph. 3. p. 403. All. Pedem. n. 1156.

I. B. Hist. 2. p. 386. fig. 1. Dalech. Hist. 513. (*pessima*). Weinm. tab. 402 b.

Radix in *α* exigua, annua, caespitosa. Caules semipedales, graciles, prostrati, diffusi, ramosi, teretes. Folia longe petiolata, mollissime villosa, incana, foliolis obovatis v. subinde fere rhomboideis.

inferne integris, obtusis, truncatis v. emarginatis, apice saepius 3-5-dentatis. Stipulae ovato-lanceolatae, integerrimae. Pedunculi pauciflori, folio breviores v. paulo longiores. Flores aurei, duplo triplove maiores quam *lupulinae*, brevissime pedicellati. Vexillum petalis paulo longius, divergens. Fructus virides, subpubescentes, undique aculeati, anfractibus 3-5, planiusculis, contiguis, intus planis inermibusque, aculeis gracilibus, apice hamatis. (D. v.)

Hab. locis gramineis, in pascuis urbiumque vallis Helvetiae occidentalis frequens. In *Valesia*; circa arcem *St. Tryphon. Basileae* ad *Birsam* et *Birsig* fl., in urbis vallis et circa *St. Jacob. Biennae. Neocomi.* Haller. *Neviduni* in ambulacri collibus. *Genevae.* I. B. et Cl. Seringe. β circa *Branson* et *Fouly* etc. — Fl. Maio et Iunio. ⊙. β ♂?

1733. Medicago *apiculata* Dec. — M. pedunculis 3-7-floris, leguminibus 3-cyclis reticulatis utrinque planis margine muricatis, stipulis partito-dentatis, foliolis obovatis. (Sp. 5. Gall. *Luzerne à pointes courtes.*)

Mur. Bot. Val. 75. *M. arabica* (non Murr.) Sut. Fl. Helv. 2. p. 118. *M. divergens??* Clairv. Man. 131. (excl. certe Hall. syn.). *M. arabica* Heg. 2. p. 144. *M. maculata* idem. p. 144.

Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 175. n. 32. Dec. Fl. Fr. 3920. Poir. Enc. 3. p. 525. *M. ciliaris* Balb. cat. 29. (auct. Cand.). — *M. muricata* Desrouss. in Enc. 3. p. 635. β et γ.

M. coronata Gaertn. t. 155. Schkuhr Handb. tab. 212 b. (excl. var. polycycla). I. B. Hist. 2. p. 385. fig. 2. (excl. ramo seorsim picto).

M. arabica Schl. rar. exs. cent. . . . . n. 77. *M. denticulata* (non Willd.) cat. 1815 et 1821.

+ β foliolis antice argute denticulatis, fructu paulo maiore. *M. apiculata* Willd. Sp. Pl. 3. p. 1414.

+ γ caule procumbente, aculeis paulo longioribus.

Herba glabriuscula, petiolis, pedunculis summoque caule subpilosis. Caulis erectus, acute angulosus, ramosus, pedalis et ultra. Folia petiolis longiusculis superne paulo dilatatis insidentia; foliola magna, obovata, usque ad basin sensim angustata, obtusissima, saepe emarginata, inferiora plerumque integra: suprema antice crenulato-denticulata. Stipulae in lacinias longas ciliiformes numerosasque incisae. Pedunculi petiolum aequantes, apice 2-7-flori, bracteolati. Flores aurei, minores quam prioris. Legumina glabra, sinistrorsum cochleata, utrinque plana, anfractibus fere ternis, contiguis, albidis, margine duplici serie aculeorum gracilium divergentium intra dimidiam lineam longorum muricatis, facie utraque nervis acute exstantibus pulchre reticulatis. (D. s.)

Hab. in agris, rarissima. Inter *Bex* et *Bornouy* invenit Cl. Schleicher. — Fl. Iunio et Iulio. Rev. Murith. ⊙.

Obs. Var. β *Romae* lectam mecum benigne communicavit Cl. St.-Moricand. γ autem misit amiciss. Gay circa *Frémigny* agri parisiensis in hortis oleraceis inventam. — *M. denticulata*, quam *Genuae* ad littora legi, nostrae simillima nec nisi aculeis validioribus duplo triplove longioribus apice hamatis differt. Numerus gyrorum in uno eodemque specimine variat. *M. pilosam* Schleicheri nondum vidi.

G. 460. Trigonella L. gen. 398. Juss. 356. Gaertn. tab. 152. *Buceras* Hall. Allion. *Foenum graecum* Tourn. tab. 230.

Cal. campanulatus, 5-fidus. Car. minima; cetera petala subaequalia. Alae patentes, liberae.

1731. Trigonella *monspeliaca* L. — Tr. leguminibus subsenis congestis arcuatis divergentibus, caulibus prostratis, foliolis obovato-cuneatis antice serratis. (Gall. *Trigonelle de Montpellier.*)

Hall. Helv. 379. Sut. Fl. Helv. 2. p. 314. in add. et *Tr. Foenum graecum* (nec Hall. nec L.) p. 122. Sic et Heg. 2. p. 149. *Tr. divaricata* Clairv. Man. 132.

L. Sp. Pl. 1095. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1401. Poir. Enc. 8. p. 94. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 183. n. 20. Dec. Fl. Fr. 3929. Vill. Delph. 3. p. 404. Bieb. Cauc. n. 1541. — *Buceras monspeliacum* Allion. Pedem. n. 1144.

I. B. Hist. 2. p. 373. fig. 1. (*bene*). Dalech. Hist. 446. fig. 1. Moris. Hist. s. 2. tab. 17. fig. 4.

Ser. Thom. Schl. exs.

Radix gracilis, inferne divisa, caespitosa. Caules numerosi, prostrati, diffusi, ramosi, valde foliosi, teretes, pubescentes, modo brevissimi, modo fere pedales. Folia longius petiolata, foliolis parvis, praesertim dorso incano-pubescentibus sectorem circuli saepe referentibus, striatis, antice eleganter serrulatis. Stipulae inferne coalitae, vixque tamen petiolo adhaerentes, ovato-acuminatae. Pedunculi axillares, brevissimi floribusque undique obsessi, 8-12-flori. Flores perpusilli, lutei, dense aggregati. Calycis tubus fere cylindricus, dentes subulati, erecti, parum inaequales. Vexillum emarginatum, plicatum. Carina exigua, obtusa. Legumina 6-8, inclinata, in orbem divergentia, pubescentia, arcuata, linearia, apice attenuata, obtusiuscula, stylo brevissimo terminata, compressa, transverse et suboblique striata, 6-sperma. (D. v.)

Hab. in agris pascuisque arenosis *Valesiae* mediae et inferioris. — Circa *Fouly*. Haller. Ibidem, prope *Saillon* et *Montorge*, etiam *Seduni* ad arcem *Tourbillon*. Rev. Murith. — Fl. Maio et Iunio. ⊙.

Obs. *Tr. Foenum graecum* L. circa *Aarberg* cultam misit amiciss. Seringe. Iamiam hanc plantam hinc inde seri monet Hallerus et in *Hermetis* valle *Scaphusianorum* quasi spontaneam inventam esse ad calcem descriptionis *monspeliacae* observat neque tamen inter stirpes patrias recensere ausus est. Ceterum vix capere possum, clariss. Reichard, Willdenow, Suter, Hegetschweiler, Poiret aliosque descriptionem hallerianam ad *Tr. Foenum graecum* retulisse, cum summus Vir tam solerter indolem speciei definiverit. *Foenum graecum* leguminibus omnium longissimis solitariis oppositisve, ne de reliquis notis dicam, toto coelo differt. Iconem eius habet Fuchs Hist. 798. plantam cultam sistentem.

G. 461. Lotus Hall. Willd. Dec. Tourn. tab. 227. *Loti* sp. L. gen. 897. Juss. 356. Gaertn. tab. 153.

Cal. tubulosus, 5-fidus. Alae liberae, sed sursum conniventes. Legum. oblongum, polyspermum, subtorosum, cylindricum v. alis foliaceis quadrangulum.

1735. Lotus *siliquosus* L. — L. leguminibus solitariis membranaceo-quadrangulis, caulibus procumbentibus, foliis subtus pubescentibus. L. (Sp. 1. Gall. *Lotier siliqueux.*)

Hall. Helv. 386. Enum. 571. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 121. Heg. 2. p. 148. Clairv. Man. 132. Mur. Bot. Val. 77. Wahlenb. Helv. 135.

L. Sp. Pl. 1089. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1380. Desrouss. in Enc. 3. p. 603 α. Dec. Fl. Fr. 3930 α. Vill. Delph. 3. p. 413. Crantz Austr. 399. Bieb. Cauc. n. 1553. Bert. Amoen. It. 337. *Tetragonolobus Scandalida* Scop. Carn. ed. 2. n. 938. *T. siliquosus* Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 215.

Lam. Illustr. tab. 611. fig. 2. Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 26. tab. 5. Jacq. Austr. tab. 361. — I. B. Hist. 2. p. 359. fig. 2. (nimis hirsuta). Tabern. Kräuterb. 904. (nimis glabra).

Radix dura, praelonga. Caules foliosi, decumbentes v. adscendentes, teretes, tortuosi, ramosi, semipedales, pedales. Folia petiolo longiora, foliolis ternatis, omnibus subsessilibus, ovato-cuneatis, subrhomboideis, integris, subpulposis, glaucescentibus, dorso marginibusque pubescentibus: inferiora minima. Stipulae subamplexicaules, ovatae, acutiusculae, foliolis minores, virides, basi membranaceae et luteolae. Pedunculi solitarii, folio multo longiores, stricti v. subflexuosi, uniflori. Bractea triphylla, exstipulata, in summo pedunculo sessilis, foliolis lanceolatis v. lineari-lanceolatis, acutis et mucronatis. Flores magni, speciosi, pulchre flavi. Calyx tubo

glabro, segmentis lanceolatis, acutis, subaequalibus, pilosis sesquilongiore. Vexillum maximum, emarginatum, venis atro-purpureis distinctum. Alae magnae, ovatae, conniventes, sed prorsus liberae. Carina subviridis, alis multo brevior. Legumen longum, durum, erectum, alis membranaceis acute tetraquetrum. (D. v.)

Hab. in pratis udis pascuisque inundatis, haud infrequens. *Curiae*. I. B. *Bernae in der Eymatte* et ultra *Seelhofen*. Circa *Mathod*. In ditione *Aquileiensi*, ubique. Ad pedem M. *Salaevae*. Haller. In *Subsylvania* circa *Saxlen*. I. I. Scheuchzer; et prope *Alpnach*. Cl. Wahlenberg. In *Valesia*. Rev. Murith. *Neviduni*, circa *Allaman*, supra *Aubonne* etc. — Fl. Iunio et Iulio. ♃.

1736. Lotus *corniculatus* L. — L. capitulis depressis, multifloris, caulibus decumbentibus, leguminibus teretibus patentibus. Smith. (Sp. 2. Gall. *Lotier corniculé*.)

Hall. Helv. 385. Enum. 572. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 122. Heg. 2. p. 148. Clairv. Man. 132. Wahlenb. Helv. 135. Mur. Bot. Val. 77. *Lotus s. Melilotus pentaphyllos minor glabra* C. B. Basil. 194.

L. Sp. Pl. 1092. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1395. Ser. in Dec. Prodr. 214. n. 42. Desrouss. in Enc. 3. p. 610. Smith Brit. 793. Dec. Fl. Fr. 3936. Vill. Delph. 3. p. 414. Crantz Austr. 400. Bert. Amoen. Ital. 179. Wallr. Sched. 399.

Labr. et Heg. Ic. Helv. fasc. 13. tab. 2. Fl. Dan. tab. 991. Engl. Bot. 30. tab. 2090. *L. arvensis* Schkuhr Handb. tab. 211. — Fuchs Hist. 527. (flores racemosi nec capitato-coronati). Dod. Pempt. 573. fig. 2. (*optima*). Tabern. Kräuterb. 905. fig. 1. I. B. Hist. 2. p. 355.

α *arvensis*, caulibus humilibus glabriusculis procumbentibus, foliolis obovatis.

L. arvensis Schkuhr Handb. n. 2239.

β *villosus*, caulibus erectis pedalibus foliisque obovatis villosis.

L. villosus Thuill. Paris. ed. 2. tom. 1. p. 387.

γ *uliginosus*, caulibus erectis cubitalibus foliolisque am-

plis villosis, dentibus calycinis barbatis ante evolutionem stellatim recurvis, sinubus acutis.

L. uliginosus Hoffm. Germ. ed. 2. p. 100. Pers. Syn. 2. p. 354. Schkuhr Handb. n. 2238. tab. 211. (speciem distinctam esse asserit Vir accuratiss. sic et Cl. Smith in Engl. Bot.). *L. maior* Scop. Car. ed. 2. n. 936. Engl. Bot. 30. tab. fol. 2091. (omnia glabra). I. B. Hist. 2. p. 356. fig. 1.

γβ, partibus omnibus plantae glabris.

L. corniculatus β maior Dec. Fl. Fr. l. c.

δ *tenuis*, caulibus prostratis ramosissimis humilibus foliolisque glaucis brevibus anguste ovato-acuminatis linearibusve glabris, leguminibus subquaternis.

L. tenuis Waldst. et Kit. in Willd. Enum. H. B. p. 797. Schleich. cat. 1821.

ε *tenuifolius*, caulibus gracilibus teretiusculis subfistulosis decumbentibus vix pedalibus, foliolis stipulisque elongatis linearibus pilosiusculis, leguminibus subbinis.

L. corniculatus ε Dec. l. c. *L. tenuifolius* Poll. Palat. n. 711. *L. diffusus* Willd. Enum. H. B. 797. Engl. Bot. 13. tab. 925. (folia adhuc nimis lata).

ζ *uniflorus*, caulibus procumbentibus, foliis subrhomboideis glaucescentibus dorso pilosiusculis, pedunculis unifloris.

η *alpinus*, minimus, biuncialis, elegans, „pedunculis sub bifloris, caule vix brevioribus, floribus extus saepe ruberrimis" Ser.

Schleich. rar. exs. cent. . . . n. 75. Mur. l. c. ad litt. b. Crantz l. c. var. I. (Legumina, quae non vidi, crassa „coniformia" caulem procumbentem esse. Murith et Crantz).

Planta summopere variabilis hirsutie et glabritie ludit. Radix valida, ramosa. Caules ramosi, plerumque angulosi, pleni, decumbentes diffusique. Folia brevius petiolata, foliolis ternatis obovatis, integerrimis, obtusis, mucronulatis (foliorum superiorum acutis), facie laete virentibus, dorso cinereis, subinde glaucescentibus. Stipulae fere magnitudine foliorum, iisque similes, foliaceae, ovatae, acutiusculae. Pedunculi longissimi, folio florali ternato sessili exstipulato capitulum fulciente terminati. Umbella

elegans, depressa, in orbem fere ut *Coronillae variae* posita, 4-8-flora. Flores minores quam prioris, breviter pedicellati, lutei, praecipue ante explicationem extus amoene rubentes, exsiccati, virides. Calyx tubulosus, dentibus subulatis, parum inaequalibus, subpatentibus, subinde recurvis barbatisque. Vexillum amplum, rotundatum, subemarginatum, lineis rubris distinctum. Alae paulo breviores, prorsus liberae, conniventes, magnae, obtusae. Carina vexilli longitudine, bipedicellata, falcata, acute rostrata. Legumina gracilia, plus minus torulosa, intus cellulosa, in circulum patentia, uncialia „in planta γ longiora" Schkuhr, polysperma, stylo elongato, recto, albido, deciduo. Semina reniformia. (D. v.)

Hab. in pratis pascuisque, ubique vulgatissima. β in pratis siccis; *Lausannae* versus *St.-Sulpice.* Cl. Bischoff et Reynier. γ in sylvis et pratis locisque udis. In M. *Jorat* supra *Lausannam* et prope *Vidy.* Cl. Reynier. δ in udis *près Tourtemagne.* Cl. Schleicher. ε in pratis aridis *Neviduni* et prope *Coppet.* ζ prope *Urbam.* Amiciss. Monnard. η in summis Alpibus. Schleicher. In valle *Bagnes, près du glacier des Corbacières de Bagnes.* Rev. Murith. — Fl. Maio–Augusto. ♃.

G. 462. Dorycnium Hall. Willd. Dec. Tourn. tab. 211. — *Loti* sp. L. Juss. Gaertn.

Cal. tubulosus, bilabiatus; alae coalescentes, aegre separabiles. Legum. turgidiusculum, subconicum, calyce duplo longius, 1-2-spermum.

1737. Dorycnium *suffruticosum* Vill. — D. suffruticosum, ramis patulis, foliolis obverse lanceolato-acutis, dentibus calycinis triangularibus margine sericeis, leguminibus globosis monospermis. (Sp. 1. Gall. *Dorycnion ligneux.*)

Hall. Helv. 384. Enum. 570. n. 1. *Lotus Dorycnium* Sut. Fl. Helv. 2. pag. 122. Heg. 2. p. 148. Clairv. Man. 132.

Vill. Delph. 3. p. 416. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 209. n. 11. Dec. Fl. Fr. 3940. *D. monspeliense* Willd. Sp. Pl. 3. p. 1396. Bieb. Cauc. n. 1538. *L. Dorycnium* L. Sp. Pl. 1093. *Aspalatus Dorycnium* Lam. Enc. 1. p. 290.

Lob. Ic. 2. p. 51. fig. 1 et 2. Clus. Hist. 1. p. 100. fig. 1. (stipulae desunt).

D. monspeliense Schl. Thom. exs.

Frutex humilis, erectus, ramis patulis decumbentibus. Foliola subsericea, ternata, petiolo communi destituta, ideoque a stipulis deciduis plerumque paulo minoribus utrinque ad eorum basin sessilibus aegre distinguenda, oblonga, vix lineam unam lata, obverse lanceolato-linearia, acuta. Pedunculi in summis ramis axillares et terminales, foliis duplo et quadruplo longiores. Capitula modo aphylla, modo folio ternato exstipulato suffulta, 4-8-flora, fere hemisphaerica. Flores erectiusculi, ultra 2 lineas longi, pedicellis calyce brevioribus. Calyx brevis, campanulatus, pilis sericeis adscendentibus undique pubescens, dentibus tubo saltem duplo brevioribus, late triangularibus, viridibus, margine et intus insigniter albo-sericeis. Vexillum magnum, album, modice reflexum, patens, ovatum, brevissime pedicellatum. Alae breviores, etiam albae, superne fornicato-coalitae, carinam rectam obtusiusculam atropurpuream obtegentes. (D. s.)

Hab. ad colles aridos glareosos et in pratis *Rhaetiae* rarum. Inter *Rhenum* et *Curiam*. C. Gesner. Prope *Marschlins* ad viam regiam *oberhalb der obern Zollbrücke*. Amiciss. Roesch. Circa *Malans*. Cl. Am Stein. Prope *Fläsch*. Rev. Pol. — Fl. Maio-Iulio. Loiseleur. ♄.

1738. Dorycnium *herbaceum* Vill. — D. caule herbaceo adscendente, ramis erectiusculis, foliolis obovatis obtusis, dentibus calycinis obtusis, leguminibus ovatis polyspermis. (Sp. 2. Gall. *Dorycnion herbacé.*)

Vill. Delph. 3. p. 417. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1397. Ser. in Dec. Prodr. 2. p. 209. n. 10. Dec. Fl. Fr. 3941.

Bert. Amoen. Ital. 244. *L. Dorycnium* Crantz Austr. p. 402.

Vill. l. c. tab. 41.

Schl. Thom. exs.

Caules graciles, valde ramosi, adscendentes, subremote foliosi, pedales et ultra, superne pilis tenuissimis patentibus distantibusque hispiduli, ramis plerisque fertilibus, omnibus erectiusculis. Folia cum stipulis ut in priori disposita, sed duplo triploque latiora, obovata, apice rotundata, mucronata, inferne valde angustata. Capitula 8-10-flora. Flores minores, calyce parvo, dentibus brevissimis, ovatis, margine minus albis, tubo etiam multo brevioribus. Legumina ovata, subfusca, acuta, stylo terminata, valvulis fere osseis. (D. s.)

Hab. in Helvetia *insubrica* circa *Luganum*. Misit rev. VERDA. Etiam in monte eiusdem regionis *San Giorgio* legit SCHLEICHERUS. — Fl. . . . ♃.

CLASSIS XVIII.

POLYADELPHIA.

Filamenta (saltem basi) in 3 v. plura corpora coalita.

POLYANDRIA.

Stamina numerosa.

G. 463. ANDROSAEMUM. Cal. 5-partitus, inferus, persistens. Cor. 5-petala. Stam. in 5 fasciculos obscurius connata. Styli 3. Bacca trilocularis, polysperma. (Planta suffruticosa, foliis magnis, oppositis, imperforatis. Flores terminales, pro ceterarum partium magnitudine parvi, lutei, subumbellati.)

G. 464. HYPERICUM. Cal. 5-partitus, inferus, persistens. Cor. 5-petala. Stam. 3- v. 5-fasciculata. Styli 3. Caps. 3-locularis, polysperma. (Herbae v. suffrutices foliis oppositis [in ultima specie verticillatis], plerumque punctis pellucidis quasi perforatis).

XVIII. POLYADELPHIA.

A. POLYANDRIA.

G. 463. ANDROSAEMUM All. Dec. Chois. Hyper. 22. Gaertn. tab. 59. Tourn. tab. 128. *Hyperici* sp. L. Juss. Lam. Smith Willd.

Cal. 5-partitus, inaequalis. Cor. 5-petala. Styli 3. Bacca carnosa, colorata, 1-locularis, „placentis ternis, baccae parietibus ope laminae primum integrae, demum bipartitae adfixis" Dec.

1739. ANDROSAEMUM *officinale* All. (Gall. *Androsème officinal.*)

All. Pedem. n. 1440. Dec. Fl. Fr. 4570. et Suppl. p. 630. Chois. Hyper. 37. et in Dec. Prodr. 1. p. 543. *Andr. vulgare* Gaertn. Fruct. 1. p. 282. — *Hypericum Androsaemum* L. Sp. Pl. 1102. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1446. Lam. Enc. 4. p. 153. Smith Brit. 800. Vill. Delph. 3. p. 495. Bieb. Cauc. n. 1555.

Curt. Lond. fasc. 3. tab. 48. (cit. SMITHIO). Engl. Bot. 18. tab. 1225. — Blackw. tab. 94. Dod. Pempt. 78. fig. 2. Tab. Kräuterb. 1143. (*bene*). Moris. Hist. 2. s. 5. t. 6. fig. 12. I. B. Hist. 3. part. 2. p. 384. fig. 2. (*pessima*).

Caules inferne lignosi, erecti, subdichotomi, teretes, lineis 2 oppositis parum elevatis percursi, ut tota planta glaberrimi, cubitalis, sesquicubitales. Folia magna, internodiis saepe longiora, sessilia, subconnata, patentissima, firma, ovata, obtusa, integerrima,

nervosa, venoso-reticulata, facie viridia, dorso cinereo-glaucescentia. Cymae 3-5-fidae, pauciflorae, terminales, foliis breviores. Flores aurei, vix semunciales, pedunculis erectis, basi bracteatis. Calyx magnus, foliaceus, partitionibus subrotundis, inaequalibus, demum reflexis rubentibusque, margine integris, neque ciliatis neque glandulosis. Petala elliptica, calyce vix longiora, impunctata. Baccae carnosae, sed subcoriaceae, atro-violaceae, ex ovali rotundatae, stylis recurvis coronatae. Semina paene innumera, parva, oblonga, teretiuscula, utrinque obtusa. (D. v.)

Hab. in Helvetia *insubrica*, rarum. Circa *Luganum*. Rev. Verda. Ad lacum *Verbanum*. Amiciss. L. Thomas. Ego inter *Ponte-Tresa* et *Luino* in ericetis legi. — Fl. Iunio. ♄.

G. 464. Hypericum L. gen. 902. Chois. Hyper. 22. Hall. Juss. 255. Gaertn. tab. 62. Tourn. tab. 131.

Cal. 5-partitus. Cor. 5-petala. Filam. 3-5-fasciculata. Styli in nostris spec. terni. Caps. supera, 3-locularis.

* *Calycis segmenta integra margineque nuda (eglandulosa).*

1740. Hypericum *quadrangulum* L. — H. caule quadrangulo ramoso, foliis ovatis pellucido-punctatis, calycis segmentis acutissimis. (Sp. 1. Gall. *Millepertuis tétragone.*)

Hall. Helv. 1038. (excl. var. γ). Enum. 362. n. 6. (excl. var. II). Sut. Fl. Helv. 2. pag. 123. Heg. 2. p. 150. Clairv. Man. 182. Mur. Bot. Val. 73. Wahlenb. Helv. 136.

L. Sp. Pl. 1104. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1458. Chois. Hyper. 47. n. 44. et in Dec. Prodr. 1. p. 548. n. 52. Lam. Enc. 4. p. 163. (excl. var. β). Smith Brit. 801. Dec. Fl. Fr. 4571. Vill. Delph. 3. p. 496. Bieb. Cauc. n. 1556. Crantz Austr. 98.

Engl. Bot. 6. tab. 370. Fl. Dan. tab. 640. — Matth. 667. fig. 2? Tabern. Kräuterb. 1250. fig. 1. (eadem ideoque dubia) et fig. 2. (bene). Camer. Epit. 676. Dod. Pempt. 78. Dalech. Hist. 1155. fig. 2.

Radix repens, rubra. Caules teretiusculi, sed ob alas 4 elevatas submembranaceas quandoque rubentes distincte quadranguli, erecti, plus minus ramosi, valde foliosi, dodrantales et sesquipedales. Folia decussatim opposita, sessilia, amplexicaulia, ovata, obtusa, nervo dorsali ramoso lateralibusque validis, exstantibus instructa, punctis pellucidis minutis numerosisque quasi perforata, dorso marginem versus punctis nigris in seriem simplicem positis notata. Paniculae breves, subdichotomae, terminales. Flores parvi, pallide lutei, pedunculati, oppositi. Bracteae ad basin pedicellorum lanceolato-acuminatae. Calyx glaber, segmentis lanceolato-acuminatis, corolla brevioribus, subinaequalibus. Petala staminibus paulo longiora, obliqua, aut omnino immaculata aut infra apicem uno alterove puncto nigro notata. Stamina triadelpha. Capsula ovata. (D. v.)

Hab. ad fossas locis humentibus, vulgare „ut etiam in Alpes nudas conscendat." Haller et Wahlenberg. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

1741. Hypericum *dubium* Leers. — H. caule subquadrangulo, foliolis epunctatis venoso-reticulatis, segmentis calycinis ellipticis obtusis. (Sp. 2. Gall. *Millepertuis non perforé.*)

Sut. Fl. Helv. 2. p. 122. Heg. 2. p. 150. Clairv. Man. 182. Mur. Bot. Val. 73.

Leers Herb. 165. Hoffm. Germ. 270. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1460. Dec. Fl. Fr. 4572. Wallr. Sched. 401. Smith Brit. 802. *H. delphinense* Vill. Delph. 3. p. 497. *H. maculatum* Allion. Pedem. n. 1433. Crantz Austr. 98. *H. quadrangulum β* Lam. Enc. 4. p. 163. *H. quadrangulare β dubium* Chois. Hyp. 47. n. 44. et in Dec. Prodr. 1. p. 548. n. 59.

Engl. Bot. 5. tab. 296. Vill. l. c. tab. 44. Allion. l. c. tab. 83. fig. 1.

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 475. *H. delphinense* Thom. Schleich. exs.

Priori magis quam sequenti affine, ab utroque tamen distinctissimum *). Dignoscitur turionibus iunioribus ruberrimis, caule plerumque minus ramoso, tenuiter fistuloso, alis perinde quaternis, sed minus elevatis, foliis apud nos vix unquam perforatis, sed venis subpellucidis anastomosantibus instructis, bracteis maioribus, ellipticis, obtusissimis, floribus duplo maioribus, segmentis calycinis obtusis, multo latioribus, petalisque oblonge ellipticis, sordidius luteis, punctis maculisque atris crebro notatis. (D. v.)

Hab. in Alpium montiumque pascuis, inter vepres etc. frequens. In *Valesiae* Alpibus vulgo. Rev. Murith. In montibus *Neocomensibus*, ubique. Cl. Chaillet. In pascuis *iuranis* occidentalibus, etiam vulgatissimum. — Fl. Iul. et Aug. ♃.

1742. Hypericum *perforatum* L. — H. caule subancipiti, foliis obtusis pellucido-punctatis, segmentis calycinis lanceolatis. (Sp. 3. Gall. *Millepertuis perforé.*)

Hall. Helv. 1037. Enum. 360. n. 1. Sut. Fl. Helv. 2. p. 124. Heg. 2. p. 151. Clairv. Man. 182. Wahlenb. Helv. 136. Mur. Bot. Val. 73. *H. vulgare* C. B. Basil. 82.

L. Sp. Pl. 1105. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1459. Chois. Hyper. 50. n. 62. et in Dec. Prodr. 1. p. 549. n. 70. Lam. Enc. 4. p. 164. Dec. Fl. Fr. 4573. Smith Brit. 801. Vill. Delph. 3. p. 495. Bieb. Cauc. n. 1557. *H. officinarum* Crantz Austr. 99.

Engl. Bot. 5. tab. 295. Lam. Illustr. tab. 643. fig. 5. Fl. Dan. tab. 1043. Chaum. Fl. Méd. 5. tab. 238. Sturm Fl. Germ. I. fasc. 18. tab. 15. — Blackw. tab. 15. Fuchs Hist. 831. Matth. 647. fig. 1. Tabern. Kräuterb. 1249. fig. 1. (ex Matth.). Dod. Pempt. 76. fig. 1.

β *latifolium* (montanum et subalpinum Hall. Helv. l. c. β. Ego etiam locis campestribus legi).

γ *nanum*, caulibus basi sublignosis, foliis parvis planis. — An *H. perforatum* β *microphyllum* Dec. Fl. Fr. Suppl. p. 630?

---

*) „Hinc neque dubium neque fallax esse videtur." Wallr. l. c.

δ *angustifolium*, foliis perangustis sublinearibus margine revolutis apice truncatis. *H. perforatum γ angustifolium* Dec. l. c.

Radix repens. Caules erecti, superne ramosissimi, teretes, sed nervo dorsali foliorum utrinque decurrente distincteque exstante in quovis internodio percursi, ut subancipites sint, cubitales et ultra. Folia decussatim opposita, sessilia, plerumque satis angusta, elliptica, obtusa (in var. γ lata et fere obovata) punctis pellucidis, numerosissimis undique conspersa, dorso marginem versus ut priorum nigro punctata, nervis parum exstantibus. Rami patentissimi, paniculati v. corymbosi, valde foliosi: imi plerumque steriles. Flores lutei, in ramis cauleque parum numerosi, pedunculis oppositis, foliolosis, subcompositis, medio breviori, nudo, unifloro. Calycis segmenta ovato-lanceolata, acuta, perforata, punctis nigris destituta, corolla multo breviora. Petala oblonge elliptica, saepius crenulata, striata, superne saltem prope marginem punctis atro-violaceis plus minus numerosis notata. Antherae luteae, puncto nigro insignitae. Capsula ovato-acuta. Semina teretia, eleganter punctato-alveolata. (D. v.)

Var. δ insignis habitu a vulgatioribus valde recedit, ut paene speciem propriam putares. Ramis gaudet erectiusculis, aequalibus neque fastigiatis, plerisque sterilibus, foliis punctis pellucidis minus numerosis sed multo maioribus, floribus paucis calycibusque paulo obtusioribus. (D. s.)

Hab. ad sepes, in dumetis et pascuis, ubique. Etiam in montibus Alpibusque minus editis provenit. γ inter stipulas locis campestribus. δ supra *Bex*. Amiciss. Em. Thomas. — Fl. Iunio–Augusto. ♃.

Obs. Flores nondum explicati triti digitos succo violaceo inficiunt. Puncta diaphana in hac specie quam in ceteris numerosiora, parenchyma interrumpunt, et vesiculis liquore pellucido plenis constant. Puncta atra et violacea etiam a secretione succi resinosi hisce plantis proprii formantur.

1713. Hypericum *humifusum* L. — H. caulibus sub-

filiformibus subancipitibus prostratis, floribus subcymosis, foliis segmentisque calycinis oblongis obtusis. (Sp. 4. Gall. *Millepertuis couché.*)

Hall. Helv. 1039. Enum. 360. n. 2. Sut. Fl. Helv. 2. p. 124. Heg. 2. p. 151. Clairv. Man. 182. *H. supinum glabrum* C. B. Basil. 82.

L. Sp. Pl. 1105. Chois. Hyper. 30. n. 58. et in Dec. Prodr. 1. p. 549. n. 66. Lam. Enc. 4. p. 166. Smith Brit. 802. Dec. Fl. Fr. 4574. Bieb. Cauc. n. 1558. Vill. Delph. 3. p. 504. *H. perforatum β* Bert. Amoen. Ital. 398.

Engl. Bot. 18. tab. 1226. Fl. Dan. tab. 141. — I. B. Hist. 3. part. 2. p. 384. fig. 1. (flores parum numerosi). Chabr. Sciagr. 456. fig. 3. (*eadem*).

Ser. Schleich. Thom. exs.

β nanum, erectiusculum, annuum v. bienne, cauliculis 3-5-floris, calyce corolla paulo minori.

H. humifusum B. *Liottardi?* Vill. l. c. (vix nisi floribus saepius tetrapetalis a nostro differre videtur) t. 44. Dod. Pempt. 76. fig. 2. Clus. Hist. 2. p. 181. fig. 3. (*eadem*).

Radix fusiformis, verticalis, in var. β gracillima. Caules semipedales, vix dodrantales, numerosi, prostrati, diffusi, tenues et filiformes, inferne divisi, valde foliosi. Folia parva, oblonga, perobtusa, apud nos obscurius aut neutiquam perforata, dorso serie marginali punctorum nigrorum notata. Cymae terminales 5-10-florae, dichotomae, foliolosae, parum patentes; infra eas subinde flores nonnulli axillares, solitarii, pedicellati. Flores lutei, multo minores quam priorum. Calycis segmenta margine nigro punctata, subinaequalia, praecipue in var. β obtusa, apicem versus saepe serrulata. Petala calycem plus minus superantia, ovato-oblonga. Semina nigra, minutissima, multo minora quam prioris, rugulosa. Var. β fortasse planta adhuc iunior est, alioquin ob habitum valde diversum speciem propriam efficere probabile videri posset. Folia habet evidentius etsi

parce perforata et a var. nostra γ *H. perforati*, cui ceterum satis similis est, floribus parvis, caulibus etiam inferne tenerrimis, vix digitalibus et radice filiformi annua v. bienni facile dignoscitur. (D. v.)

Hab. in agris, pascuis arenosis Helvetiae occidentalis, infrequens. *Basileae* circa *Novam domum*. C. B. *Bernae um den Buchsacker*. HALLER. Inter *Genevam* et *Thoiry*. β circa *Fernex* cum var. α copiose. Rev. DUCROS. *Neviduni*, rarius. Etiam inter *Changins* et *Duilliers* invenit amiciss. MONNARD. — Fl. Maio et Iunio. Etiam Augusto-Septembri. ♃. β ⊙ aut ♂.

OBS. „Prima aetate erectum, simplex, omnino diversum videtur. Provectiori aetate grandius fit, ramosum, humi prostratum; saltem inferiori parte. Secutus iisdem in locis, nullum mihi superest dubium, quin *H. Liottardi* mera sit iunior *humifusi* varietas." Rev. DUCROS.

** *Calycis segmenta ciliata v. ciliato-glandulosa.*

1744. HYPERICUM *Richeri* Vill. — H. caule adscendente paucifloro, flore terminali subpentagyno, calycibus dentato-ciliatis eglandulosis, foliis amplexicaulibus ovatis imperforatis. (Sp. 5. Gall. *Millepertuis de Richer.*)

Heg. Fl. Helv. 2. p. 152. *H. fimbriatum* Clairv. Man. 183.

Vill. Delph. 3. p. 501. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1445. Pers. Syn. 2. p. 87. Bert. Amoen. Ital. 397. *H. fimbriatum* Lam. Enc. 4. p. 148. Chois. Hyper. 54. n. 81. et in Dec. Prodr. 1. p. 552. n. 96. Dec. Fl. Fr. 4576. *H. barbatum* (an Jacq. et Willd.?) All. Pedem. n. 1435.

Vill. l. c. tab. 44. Pluck. Alm. 189. tab. 93. fig. 6. *Ascyroides βουτανθομελίνον* Rich. ic. Cf. *H. barbatum* Jacq. Austr. tab. 259. et Engl. Bot. 28. tab. 1986. (Folia utrinque punctis nigris sparsis notata: cilia calycina glandula terminata).

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 428. Schl. Thom. exs.

Montano magis quam aliud affine. Radix repens, rubra. Caules inferne rubri declinatique, ceterum erecti, teretes, simplices, aequaliter et valde foliosi, laeves, dodrantales v. fere pedales. Folia erecta,

cauli subadpressa, pleraque internodiis longiora, amplexicaulia, ovata, dorso glaucescentia, reticulato-nervosa, nervis parum exstantibus, adulta saltem omnino imperforata, margine serie punctorum minutorum, nigrorum insignita. Corymbus terminalis, parum ramosus, 3-5-10-florus, bracteis lanceolatis, teneris, ciliatis quandoque fere laciniatis, pedunculis oppositis parum divisis: intermedio s. terminali minori unifloro. Flores (saltem specierum nostrarum) maximi, speciosi, flavi. Calycis segmenta ovata, acuta, vel omnino lanceolata, mucronata, v. arista quandoque lineam integram longa terminata, tota superficie punctis numerosissimis saepius in series regulares dispositis, ciliis multis obsoletissime glandulosis cincta. Petala calyce saltem duplo, subinde quadruplo longiora, elliptica, punctata, non raro subciliato-dentata. Stamina antheraeque flava, petalis duplo breviora. Styli rubri, staminibus breviores, in flore terminali s. primario (optime monente Cl. Chaillet) 4-5, in reliquis terni. Capsula punctis elevatis nigris numerosissimis eleganter notata. Semina non habui. (D. v.)

Hab. in iugorum occidentalium M. *Iurae* summis cacuminibus, non rarum. In M. *Chasseron*. Cl. Chaillet, Adr. de Lezay. In M. *Thoiry*, flore maximo, diametri fere sescuncialis. In M. *Dolaz*. — Fl. Iulio et Augusto. ♃.

Obs. Glandulae calycinae decoloratae nec nisi vitri acrioris ope conspicuae in stationibus minus editis nigrescunt. — Nondum scio, an *H. barbatum* eadem sit planta ac Villarsiana. Separaverunt Cl. Willdenowius, Choisy et Persoon. Planta in Engl. Bot. quam auctor ex Helvetia accepisse testatur, *H. montano* simillima, ab eo differt caule subtetragono et aequabilius folioso, foliisque undique nigro punctatis.

1745. Hypericum *montanum* L. — H. glabrum, caule erecto tereti, calycibus ciliato-glandulosis, foliis amplexicaulibus ovato-oblongis. (Sp. 6. Gall. *Millepertuis de montagne.*)

Hall. Helv. 1042. Enum. 361. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 124. Heg. 2. p. 151. Clairv. Man. 183. Wahlenb. Helv. 136. Mur. Bot. Val. 73.

L. Sp. Pl. 1105. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1463. Chois. Hyper. 54. n. 8. et in Dec. Prodr. 1. p. 552. n. 95. Dec. Fl. Fr. 4576. Vill. Delph. 3. p. 498. Crantz Austr. 99? Bert. Amoen. Ital. 398.

Engl. Bot. 6. tab. 371. Fl. Dan. tab. 172. — Fuchs Hist. 76? (Fol. super. nimis magna). Col. Ecphr. 73. tab. 74. fig. 1. Moris. Hist. 2. s. 5. tab. 6. fig. 9. I. B. Hist. 3. part. 2. p. 383. fig. 2.

β foliis ternatis, mihi incognitum.

Radix nodosa, subrepens. Caulis unus alterve, pedalis, cubitalis, teres, simplex, superne remote foliosus, pruinosus. Folia generis apud nos fere maxima, amplexicaulia, laevia, facie ex luteo virentia, dorso subcinerea, nervosa, et serie marginali punctorum nigrorum magnorumque insignita, vix nisi iuniora perforata: superiora reliquis multo minora, valde remota, distincte pellucido-punctata. Panicula terminalis subdichotoma, brevis angustaque. Bracteae ad basin pedicellorum, virides, lanceolatae, pilis longis apice nigro-glandulosis ciliatae. Flores magni, aurei, calycis segmentis ut bracteae ciliato-glandulosis, oblongis, lanceolatis. Petala ovata, obtusa, calyce duplo longiora, dorso plerumque apicem versus punctata. Semina ovalia, compressa, laevissima, hinc concava, margine elevato cincta, inde convexa. (D. v.)

Hab. in sylvis dumetisque haud infrequens. In M. *Genevensibus*. I. B. *Basileae*. C. B. In agro *Aquileiensi* et *Neocomensi*, ubique. *Bernae im Ostermundiger Grossholz*, *in der Hunziker-Au*, in sylvis M. *Belpberg* etc. Haller. *Tobinii*. Amiciss. Suter. *Au val d'Illier* etc. Rev. Murith. In Helvetia orientali passim usque ad *Fagi* terminum. Cl. Wahlenberg. *Neviduni*, *au bois de Prangins*, infra M. *Dolam* etc. — Fl. Iunio–Augusto. ♃.

1746. Hypericum *hirsutum* L. — H. caule erecto villoso, calycibus serrato-glandulosis, foliis immaculatis pellucido-punctatis oblongis basi angustatis pubescentibus. (Sp. 7. Gall. *Millepertuis velu.*)

Hall. Helv. 1043. Enum. 361. n. 4. Sut. Fl. Helv. 2. p. 124. Heg. 2. p. 152. Clairv. Man. 183. Wahlenb. Helv. 136. Mur. Bot. Val. 73. *Androsaemum hirsutum* C. B. Basil. 82.

L. Sp. Pl. 1105. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1465. Chois. Hyper. 53. n. 72. et in Dec. Prodr. 1. p. 551. n. 86. Lam. Enc. 4. p. 173. Dec. Fl. Fr. 4579. Vill. Delph. 3. p. 499. Bieb. Cauc. n. 1559. *H. villosum* Crantz Austr. 96.

Engl. Bot. 17. tab. 1156. Fl. Dan. tab. 802. — Columu. Ecphr. 75. tab. 74. fig. 2. I. B. Hist. 3. part. 2. p. 382. fig. 2. (ic. valde rudis pl. glabram caule simplici sistens ex Fuchsii tab. 76. mutuata adeoque suspecta etsi, descr. bauhin. certe huc pertinet). Fuchs Hist. 74? (non bene; pl. glabra; panic. aphylla). Dod. Pempt. 77. (etiam glabra, habitum tamen melius exprimit).

Caules erecti, plus minus ramosi, teretes, brevius sed dense hirsuti, 2-3-pedales, aequaliter foliosi. Folia mollia, praecipue dorso pubescentia, sessilia, ovato-oblonga, basi satis insigniter attenuata, punctis pellucidis minutis conspersa, immaculata. Corymbi in foliis superioribus axillares, et terminales, pedunculati, oppositi, pauciflori, ut in prioribus trifidi s. dichotomi, paniculam racemosam interruptam formantes. Bracteae superiores lineares, ciliato-glandulosae. Calycis segmenta oblonga, lanceolata, immaculata, glandulis nigris brevius pedicellatis ciliata. Petala flava, dimidio fere minora quam *montani*, pura, nec nisi puncto solitario terminali notata. Semina minuta, oblonga, rubella. „Flores nocte clauduntur." Linnaeus. (D. v.)

Hab. in sepibus et dumetis, frequens. — Fl. Iun. et Iul. ♃.

Obs. „A *montano* abunde distinctum." Haller. Multis revera notis differre videtur, etsi Cl. Wahlenberg dicit eas species difficile distingui.

1747. Hypericum *pulchrum* L. — H. glabrum, caule superne erecto, calycibus serrato-ciliatis rotundatis, foliis amplexicaulibus cordatis obtusissimis. (Sp. 8. Gall. *Millepertuis élégant.*)

Hall. Helv. 1041. Enum. 361. n. 3. Sut. Fl. Helv. 2. p. 125. Heg. 2. p. 152. Clairv. Man. 183. Wahlenb. Helv. 136.

L. Sp. Pl. 1106. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1468. Chois. Hyper. 53. n. 77. et in Dec. Prodr. 1. p. 551. n. 91. Lam. Enc. 4. p. 173. Dec. Fl. Fr. 4578. Smith Brit. 804. Vill. Delph. 3. pag. 500. *H. elegantissimum* Crantz Austr. 97.

Fl. Dan. tab. 75. Engl. Bot. 18. tab. 1227. Rchb. Iconogr. cent. 3. p. 72. tab. 274. fig. 447. Lam. Illustr. tab. 643. fig. 4. — I. B. Hist. 3. part. 2. p. 383. fig. 1. (*non bene*). Chabr. Sciagr. 455. fig. 6. (*eadem*).

Ser. Alp. exs. cent. 5. n. 427. Schleich. Thom. exs.

Radix fibrosa. Caules basi divisi, rubri, saepiusque radicantes, ceterum erecti, teretes, simplices v. saepius ramulis axillaribus oppositis, sterilibus brevibusque instructi, pedales et sesquipedales. Folia firma, parum venosa, nervo dorsali superne quasi evanido, margine cartilagineo subdiaphano perangusto cincta, immaculata, praecipue superne punctis pellucidis conspersa: caulina patentia, breviter ovata et triangulum truncatum efficientia, obtusissima et satis distincte retusa, internodiis multo breviora, basi latissima caulem amplectentia invicemque sic approximata, ut fere perfoliata esse videantur, auriculis rotundatis, in superioribus valde protensis: ramorum minora, ex ovato ovalia. Panicula terminalis, gracilis, pedunculis axillaribus, oppositis, folio multo longioribus, nudis, superne foliolosis, 3-5-floris; bracteis ovatis v. oblongis, perforatis, eglandulosis. Flores aurei, quandoque extus rubentes, non magni, sed elegantes. Calycis segmenta brevia, rotundata, punctis paucis pellucidis instructa, glandulis nigris minutis brevissime pedicellatis cincta. Petala calycem multo superantia, pura. Stamina parum numerosa, antheris croceis, minutis, subrotundis. (D. s.)

Hab. in nemoribus ericetisque, in Helvetia perrarum. — *Basileae* in nemore *Wylensi*. Cl. Staehelin. In sylva *Kirch-*

holz prope *Mulhusiam.* Hofer. Cl. Divernoi habuit inter plantas ex M. *Creux-du-Van* relatas. Haller. Prope *Baden* invenit Cl. Roemer. — Fl. Iulio. Tota planta senescens pulchre rubet. ♃.

1748. Hypericum *Coris* L. — H. caulibus suffruticosis, calycibus linearibus ciliato-glandulosis, foliis quaternis linearibus obtusis margine revolutis. (Sp. 9. Gall. *Millepertuis verticillé.*)

Hall. Helv. 1040. Sut. Fl. Helv. 2. p. 125. Heg. 2. p. 152. Clairv. Man. 183. Wahlenb. Helv. 136.

L. Sp. Pl. 1107. Willd. Sp. Pl. 3. p. 1471. Chois. Hyper. 57. n. 92. et in Dec. Prodr. 1. p. 553. n. 109. Lam. Enc. 4. p. 178. Dec. Fl. Fr. 4583. Allion. Pedem. n. 1439. Bert. Amoen. It. 399.

Curt. Mag. tab. 178. — Matth. 669. (foliola in verticillis nimis numerosa nimisque brevia). Tabern. Kräuterb. 1221. fig. 2. I. B. Hist. 3. part. 2. p. 384. fig. 3. Moris. Hist. 2. s. 5. tab. 6. fig. 4. Camer. Epit. 678.

Ser. Alp. exs. cent. 2. n. 148. Schl. Thom. exs.

Radix valida, transversa, lignosa. Caules numerosi, ut tota planta glabri, suffruticosi, teretes, adscendentes v. erectiusculi, inferne valde ramosi. Folia internodiis aequalia, verticillata, ternata v. saepius quaterna, sessilia, linearia, obtusa, obsolete mucronulata, inferne angustata, margine revoluta, dorso glaucescentia, vix nisi iuniora perforata. Ad eorum axillas fasciculi foliorum v. potius ramulorum non raro observantur. Panicula terminalis, subcorymbosa, dichotoma, 5-10-flora; pedunculi erectopatentes, basi foliis reliquis multo minoribus, sed perinde verticillatis stipati, laterales, bi-triflori, pedicellis propriis brevibus. Stipulae quaternae et oppositae, lineares, ciliato-glandulosae. Flores lutei, diametro 9 lineas metiente. Calycis segmenta longa, linearia, obtusa, serrata, serraturis glandulosis cincta, lineis 2 pellucidis percursa. Petala longe elliptica,

calyce fere quadruplo longiora, obtusa, integra, striata, in nostra planta ut antherae pura. (D. v.)

Hab. locis alpestribus, petrosis. In Helvetia nonnisi ad M. *Wiggis Glaronensium* adscensum occurrit. Ibi primus Cl. Fuesli invenit; ego quoque ibidem post multos annos copiosum legi. — Fl. Iulio et Augusto. ♄.

Obs. In speciminibus pedemontanis, quae coram habeo, antherae puncto nigro maculatae sunt.

APPENDIX.

Ad vol. 1.

Ad p. 33. *Veronicam agrestem* L. in tres species divellerunt Cl. Fries et Reichenbach. *Pulchellam* corolla „saepius alba", Rchb. „parva, rosea, cyanea v. flava, lacinia ima alba gaudentem" Fries, veriorem esse *agrestem* L. statuunt eique capsulam 8-10-spermam et semina pyriformia tribuunt. (Vide *V. agrestem* Rchb. Iconogr. cent. 3. p. 66. tab. 277. fig. 440.) Sed syn. C. B. et Tabern. a Linnaeo citata neutiquam ad hancce formam spectare videntur, et absque omni dubio ad stirpem vulgatissimam, quam *V. politae* nomine distinxerunt (v. Rchb. ibid. p. 45. tab. 246. fig. 404 et 405), pertinent. Tertia forma, mihi hucusque ignota, est *V. opaca* Fries (Rchb. ibid. p. 67. tab. 278. fig. 441), a prioribus capsula tetrasperma seminibusque hemisphaericis recedens. Capsulae pilos omnino eglandulosos esse monet Cl. Fries. Ceterum tum in *vulgari*, tum in *pulchella* capsularum utrumque loculum suboctospermum, et earum pilos apice glandulosos observamus.

Ad p. 36. n. 27. *V. Buxbaumii*. V. Rchb. Iconogr. cent. 3. p. 59. tab. 268. fig. 430, 431.

Ad p. 46. *Pinguicula longifolia*. Cf. *P. vulgaris β alpicola* Rchb. Icon. cent. 1. p. 70. tab. 84. fig. 175., quam a Schleichero pro *grandiflora* accepisse testatur auctor.

Ibid. *P. grandiflora*. — Rchb. l. c. p. 69. tab. 83. fig. 174.

Ad p. 47. *P. alpina*. — *P. flavescens* Rchb. ibid. p. 67. tab. 81. fig. 168, et, ni fallor, utique etiam *P. alpina* fig. 166. (Forma dumtaxat minor et tenerior).

Ad p. 83. *Fedia carinata* Rchb. Icon. cent. 1. p. 51. tab. 61. fig. 123.

Ad p. 84. *F. Auricula* Rchb. ibid. p. 52. tab. 63. fig. 128—130.

Ad p. 85. *F. dentata* Rchb. ibid. pag. 51. tab. 62. fig. 124—127.

Ad p. 111. *Scirpus uniglumis α.* — Rchb. Icon. cent. 2. p. 76. tab. 182. fig. 319. Fructus oblongus, subpyriformis, punctatus. Setae seminales omissae fuerunt.

Ad p. 326. in obs. *Airae uliginosae* non Cl. Weihe, sed ipse Kochius nomen specificum imposuit. V. Rchb. Iconogr. cent. 2. p. 41. tab. 150.

Ad p. 392. *Scabiosa Columbaria α vulgaris.* — *Sc. Columbaria* Rchb. Icon. cent. 4. p. 42. tab. 354. fig. 535.

Ibid. *Sc. Columbaria ζ lucida.* — *Sc. lucida* Rchb. ibid. p. 59. tab. 381. fig. 560.

Ad p. 393. *Sc. Columbaria ϑ ochroleuca.* Rchb. ibid. p. 43. tab. 355. fig. 536.

Ad p. 394. *Sc. suaveolens.* Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 62. tab. 76. fig. 156.

Ad p. 454. *Alchemilla hybrida* Schl., testante Cl. Koch, est *Alch. fissa* Schumm. Ad nostram *Alch. vulgarem δ subsericeam* spectare autumo *Alch. vulgarem* b *alpinam* Schl. catal. 1821. Verum *Alch. hybrida* Thom. ab omnibus nostris congeneribus abunde differt, nec hucusque descripta fuit. Ad *pentaphylleam* foliis quadantenus accedere videtur, et fortasse eius et *Alch. fissae* filia est hybrida. A *pentaphyllea* insigniter differt caulibus multo firmioribus, adscendentibus, flexuosis, foliosis, habitu cano-sericeo, floribus multo maioribus, perinde extus cano-sericeis, ac praecipue foliis quidem quoque digitato-tripartitis, foliolis exterioribus usque ad basin 2-3-partitis, ut folia digitato-quina aut septena sint: partitiones (s. foliola) omnes in orbem positae et quasi peltatae, oblongae sunt, eximie cuneatae, iam supra medium usque ad basin integerrimae, superne retusae et in dentes lanceolatos 5-7 margine sericeos (medium et extimos reliquis breviores) inciso-serratae. Flores in corymbos laxos ut in *Alch. fissa* dispositi, maiores quam in *vulgari.* Pulchra planta iam a multis annis in horto thomasiano luxuriat; sed patria eius omnino ignoratur. Eam *Alch. cuneatam* nominavi.

Ad p. 454. *Alch. fissa.* Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 6. tab. 4. fig. 10. (optima). Haec planta in valle *Zermatten* ab amiciss. Gay, et in omnibus iugi *Stockhorniensis* cacuminibus a Cl. Trachsel frequens lecta fuit.

Ad p. 460. *Cuscuta Epithymum.* Rchb. Icon. cent. 5. p. 63. tab. 499. fig. 692.

Ad p. 468. *Potamogeton obtusus.* — *P. rufescens* Rchb. Icon. cent. 2. p. 77. tab. 184. fig. 322.

Ad p. 474. *P. praelongus.* Rchb. ibid. p. 78. tab. 185. fig. 323. (optima).

Ad p. 479. obs. 2. *P. zosteraefolium* et *acutifolium* exhibet Cl. Reichenbach ibid. fig. 308 et 309.

Ad vol. 2.

Ad p. 28. *Cerinthe glabra* Candollii et nostra forsan a planta cognomine Milleri differt, sed absque dubio ad *C. alpinam* Kit. referenda est. V. M. et K. in Dlds Fl. tom. 2. (quem nondum adire potui) p. 83. et Rchb. Icon. cent. 5. p. 40. tab. 466. fig. 658. (optima).

Ad p. 29. in obs. 2. ad *C. glabram.* Cl. Reichenbach in Icon. cent. 4. p. 6. fig. 481. *C. minorem* et ibid. f. 482. *C. maculatam* descripsit et delineavit.

Ad p. 44. *Anchusa officinalis.* Rchb. Icon. cent. 3. p. 82. tab. 296. fig. 469.

Ad p. 59. *Echinospermum Lappula* Rchb. in Sturm Germ. I. fasc. 43. — *Ech. Lappula β squarrosum. Ech. squarrosum* Reichenbach ibid. tab. 2.

Ad p. 60. *Ech. deflexum.* Rchb. l. c. tab. 3. Var. parviflora. Icon optima. Hancce plantam in summitate orientali montis *Canzo*, supra pagum *Val madrera* legit Cl. Comolli. V. Pl. Lar. 28. n. 192.

Ad p. 94. *Primula calycina.* Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 32. tab. 34. fig. 70. (optima). Eodem loco ac amiciss. Duby legit Cl. Comolli, qui eam Iunio et Iulio florere testatur. V. Com. Pl. Lar. p. 31. n. 218.

Ad p. 93. *Primula integrifolia.* Rchb. Icon. cent. 1. p. 32. tab. 34. fig. 69. Planta austriaca quam in obs. memoravimus, absque dubio eadem est ac *Pr. spectabilis* Tratt.

Ad p. 91. *Pr. rhaetica.* Cf. *Pr. venusta* Host Fl. Austr. 1. p. 248, quam habet Cl. Reichenbach in Iconogr. cent. 5. p. 41. tab. 469. fig. 661. Habitu nostrae similis, foliorum nervis insignibus atque eorum crenis inconcinnis latioribusque, et corollae disco, quem subfarinosum esse dicunt, utique tamen diversa videtur. Neque foliis eius marginem cano-puberulum adscribunt auctores.

Ad p. 104. *Androsace Chamaeiasme.* — *Andr. villosa* Rchb. Icon. cent. 3. p. 47. tab. 248. fig. 409—410. mihi ob staturam maiorem, foliorum rosulas nimis patulas amplasque, et flores multo minores quam in nostra *villosa* potissimum ad *Chamaeiasmen* referenda videtur.

Ad p. 147. *Campanula excisa.* — Rchb. Icon. cent. 1. p. 63. tab. 78. fig. 159—160.

Ad p. 150. *C. cenisia.* — Rchb. ibid. p. 71. tab. 85. fig. 179.

Ad p. 151. *C. Raineri.* — Rchb. ibid. cent. 3. t. 211. fig. 354—355. „Primitus detecta a domina CANDIDA PERPENTI, fervida botanices cultrice prope *Cortenova* in valle *Sasina;* ego reperi ad rupes M. *Canzo*, *Grigna* et ad scopulos *delle Crosgalle* prope *Bellagio.* Etiam in alpibus *Biandino*, *Tremare* supra *Mandelle*, et *Resegone* a Fagi termino usque ad 6000 p. s. m. et altius." COMOLLI Pl. Lar. 35. n. 243.

Ad p. 158. *C. bononiensis.* — Rchb. ibid. cent. 2. p. 5. tab. 111. fig. 221. (Segmenta calycina subpubescentia).

Ad p. 170. *Phyteuma globulariaefolium.* — Rchb. ibid. cent. 4. p. 49. tab. 365. fig. 547—549. Opt. (Capitula 8-9-flora).

Ad p. 171. *Ph. pauciflorum.* — Rchb. ibid. cent. 4. p. 48. tab. 364. fig. 545. (Capitulum floribus fere 22 constans, latius quam in *globulariaefolio*, magisque depressum. Plantula vix biuncialis, foliis exiguis, obovatis v. obverse lanceolatis). Hancce stirpem in Helvetia, contra LINNAEI auctoritatem, provenire negat Cl. REICHENBACH. Ceterum, omnibus rite consideratis, planta in hac icone depicta vix nisi florum numero a *Ph. globulariaefolio* differt: nam huius folia saepissime eandem formam ostendunt, et puto fore ut citius ocius botanici utramque stirpem rursus coniungant et ei nomen linnaeanum restituant. Specimina helvetica, quae sub *Ph. paucifloro* St. et H. nuper mihi suppeditavit Cl. SCHLEICHERUS, habitu quidem cum tabula citata conveniunt; sed propter capitula pauciflora omnino ad nostrum *globulariaefolium* pertinent. Plantam aliam ab eo viro accepisse videtur Cl. STEUDEL.

Ad p. 172. *Ph. hemisphaericum.* — Rchb. l. c. cent. 4. p. 48. tab. 363. fig. 544. opt.

Ad p. 173. *Ph. humile.* — Rchb. ibid. p. 49. t. 634. fig. 546. (Specimen nanum, subacaule. Stigm. bifidum). In hoc genere stigmata non raro in singulis speciebus promiscue bifida trifidaque deprehenduntur.

Ad p. 177. *Ph. corniculatum* I. — *Ph. Scheuchzeri* Rchb. ibid. p. 46. tab. 360. fig. 541. opt.

Ad p. 180. *Ph. Michelii.* — Rchb. ibid. p. 37. t. 348. fig. 529. (Capitulum nondum perfecte florens, subglobosum).

Ad p. 181. *Ph. scorzonerifolium.* — Rchb. ibid.

cent. 3. p. 48. tab. 249. fig. 411. Opt. (Bracteae imae solito paulo longiores).

Ibid. *Ph. betonicaefolium.* — Rchb. l. c. tab. 250. fig. 412.

Ad p. 195. *Viola pinnata.* — Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 37. tab. 41. fig. 84—85.

Ad p. 197. *Viola hirsuta δ minor.* — Cf. *V. hirta fraterna* Rchb. ibid. p. 39. tab. 44. fig. 95.

Ad p. 199. *V. canina α.* — *V. sylvestris* Rchb. ibid. p. 80. tab. 94. fig. 200—201. (Foliis acutis, floribus [pallide] violaceis, calcare integro, colorato), et *V. riviniana* ibid. p. 81. tab. 95. fig. 202—203. (Foliis magis rotundatis, floribus aquose lilacinis, calcare decolore, subemarginato). Amiciss. Trachsel, qui mihi hasce duas formas misit, optime monet earum characteres lubricos vixque ullius esse momenti.

Ad p. 201. *V. pumila β lancifolia.* — *V. lancifolia* Rchb. l. c. p. 82. tab. 96. fig. 204.

Ibid. *V. pumila γ ericetorum.* — *V. canina α calcarea* Rchb. l. c. p. 60. tab. 74. fig. 130—131.

Ibid. Addatur: *V. pumila δ ovalis*, caulescens, foliis cordato-subovalibus subopacis obsolete crenatis. In ericetis circa *Rüggisberg*. Cl. Trachsel. Huius loci est *V. canina γ ericetorum* Rchb. l. c. fig. 133. Opt. Omnes, quas hucusque huius speciei vidi, formae floribus saturate caeruleis gaudent. Ceterum in Ephem. Bot. 1828. Ian. Cl. Kochius perinde ac Reichenbach *V. caninam* L. potissimum ad nostram *pumilam* trahunt. Obstant synonyma a Linnaeo citata et planta in eius herbario adservata, quae omnino eadem est ac ea, quam *sylvestrem* et *rivinianam* nominavit Cl. Reichenbach, id est, *V. canina* fere omnium auctorum. Hanc etiam Cl. Wahlenberg in flora Upsaliensi pro *canina* *) habet. Ceterum secundum sagacissimas investigationes a celeberr. Kochio l. c. institutas valde probabile est *Linnaeum* sub *V. canina* haud secus *V. pumilam* et *arenariam* ac *sylvestrem* (*caninam* Auctor.) complexum fuisse; sed credit Vir amicissimus propter folia „cordato-oblonga", quae in diagnosi suae *caninae* tribuit Linnaeus, eum potius *V. pumilam* in mente habuisse. Ceterum, me quidem iudice,

---

*) *V.* eius *montana*, testante Cl. *Koch*, ad *pumilam* Vill. (*caninam* Rchb.) pertinet. Quin et specimina lapponica *pumilae* habuit Vir celeberrimus. Itaque adhuc incertum est an syn. lapp. in sp. pl. citatum huc aut ad nostram *caninam* spectet.

formae omnium, quas magister coniunxisse videtur, vulgatissimae et a plerisque hocce nomine iam notae, id nomen servasse neminem sane pigebit.

Ad p. 202. *V. arenaria.* — *V. Allionii α arenaria* Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 58. tab. 72. fig. 142—146. Specimina in *Arolae* glareis prope *Belp* lecta misit Cl. Trachsel. Illa maiora quae circa *Branson* inveni, praeter pubescentiam in eis vix conspicuam et herbae livorem, quem etiam in herbariis evanescere dicunt, stipulis magnis, caulibus simplicioribus, phyllis amplis totoque habitu cum *V. Allionii β livida* Rchb. l. c. tab. 73. fig. 147—150. egregie conveniunt.

Ad p. 204. *V. montana* I *stricta.* — *V. persicifolia* Rchb. ibid. p. 87. tab. 100. fig. 209. (foliis oblongis) et fig. 210. (foliis profundius cordatis:) icones optimae. „Corolla fere dimidia alba, ceterum pallide caerulea." Rchb.

Ad p. 206. *V. montana* II *intermedia.* — *V. lactea* Rchb. ibid. p. 86. tab. 99. fig. 208. propter habitum et stipulas summopere variabiles (ad litt. h—n) seorsim exhibitas, huc spectare videtur. Hanc tabulam ad suam *V. pratensem* (in Bot. Zeit. Ian. 1828. p. 14—15) amandat Cl. Koch et negat eandem esse ac *V. lacteam* Sm. „Flores lactei (i. e. albi, in caeruleum parum trahentes), violaceo lineolati." Rchb.

Ad p. 206. *V. montana* III Ruppii. — *V. Ruppii* Rchb. ibid. p. 83. tab. 97. fig. 205. (ad spec. „vernale" abbreviatum prope *Bex* lectum), et fig. 206. (ad spec. pedemontanum, „magis adultum" elongatum, filiforme). Icones optimae. „Flores pallide lilacini." Hancce plantam (in Bot. Zeit. l. c. p. 14) ad *V. caninae* Rchb. varietates amandat eruditiss. Koch. Sed ea *canina*, quae eadem est ac nostra *pumila*, testante ipso Viro celeberrimo, floribus saturate violaceis foliisque magis opacis statim dignoscitur. Quin etiam in paludibus vix caulescit.

Ad p. 208. *V. declinata.* Auctore Cl. Reichenbach, omnino eadem est ac *V. gracilis* Sm. et S. Prodr. Fl. graec. Sed, ut et nos, ab ea distinguit *V. heterophyllam* Bertol.

Ad p. 212. *V. grandiflora* nostra non est illa linnaeana Mant. 120, quam perperam citavimus, sed testante Cl. Candollio, qui linnaeanam in Linnaei herbario vidit, *V. grandiflora* L. est *V. altaica* Kit. *Saxatilem* et *sudeticam* perinde coniungunt Cl. Schultes et Reichenbach: auctoribus viris honoratissimis, *haec* ad *illam* sese fere, ut *V. tricolor* ad *V. arvensem* habet. Ceterum ad no-

stram *V. grandifloram* I *luteam* pertinet *V. lutea* Rchb. cent. 2. p. 63. tab. 171. fig. 302. optima. (Var. est *vogesica*, floribus longe maioribus quam in Helvetia occurrere solent; specimina eius in Vogeso lecta possideo).

Ad p. 217. *Viola cornuta.* — Rchb. Icon. cent. 3. p. 58. tab. 267. fig. 429. (Floribus maximis).

Ad p. 235. *Thesium linophyllum.* — Formae nostrae inter *Th. linophyllum*, *montanum* et *pratense* dispertiendae videntur: *α minus* est *Th. pratense* Rchb. Iconogr. cent. 5. p. 33. tab. 455. fig. 647. (perianthii limbo emarcido tubum fructiferum subaequante); huc etiam spectat nostrum *ββ maius* foliis perangustis a Cl. Reynier prope *Grandisoni* officinas lateritias et alibi a Rev. Ducros inventum. Nostrum *βα maius* est *Th. linophyllum* Rchb. ibid. p. 32. tab. 453. fig. 645. (perianthii limbo emarcido abbreviato, nec tubum fructiferum aequante). Idem est ac *Th. intermedium* M. et K. Dlds Fl. 2. p. 283. Neque *Th. montanum* Rchb. ibid. p. 31. tab. 452. fig. 644. nisi panicula ampliore et foliis latioribus magisque nervosis distinguere possum. Utramque formam habemus, et ad eam *Th. linophyllum* in Engl. Bot. potissimum referri debet. Cum ea foliis latiusculis, subnervosis paniculaque maiore, subdivaricata convenit varietas nostra *βγ*: sed ob perianthii limbum emarcidum elongatum *α* et *β* coniungere videtur.

Ad p. 282. *Gentiana brachyphylla.* — *G. verna δ brachyphylla* Rchb. Iconogr. cent. 2. p. 18. tab. 129. f. 249. Revera ut nuper rite demonstravit Cl. Hegetschweiler haecce planta ad *vernae* varietates denuo coniungenda est. Ceterum *G. angulosam* Bieb. Rchb. ibid. fig. 246—247. ad eandem speciem pertinere autumo: nam nostra *verna* utique calyce saepius acute pentagono et ad angulos fere alato gaudet, ut eam tyrones pro *utriculosa* sumant.

Ad p. 288. *G. Amarella.* — Plantam nostram vulgarem veram esse Linnaei *Amarellam* credit Cl. Reichenbach: sed *G. Amarellam* Willd. ab ea separat et praeeunte Schmidtio *G. axillarem* nominat. V. cent. 2. p. 18. t. 130. fig. 250.

Ad p. 290. *G. obtusifolia.* — Rchb. ibid. tab. 129. fig. 248.

Ad p. 385. *Bupleurum iunceum.* — Rchb. Iconogr. cent. 2. p. 57. tab. 166. fig. 297. (Umbellae pleraeque trifidae: involucella diphylla).

Ad p. 386. *B. Odontites.* — Rchb. ibid. p. 69. t. 177. fig. 319. (involucri et involucellorum foliola peracuta nec aristato-acuminata, nervo medio ramoso, lateralibus sim-

plicibus), et *B. aristatum* (Bartling ined.) p. 70. tab. 178. fig. 320. (invol. et involucell. foliola breviora, longius quam in nostris aristata, nervis omnibus pinnato-ramosis). Stirpem I. I. Scheuchzeri et Halleri ad *aristatum* trahit Cl. auctor: sic etiam *B. Odontitem* Engl. Bot. Sed hasce plantas ad unam eandemque speciem pertinere existimo. Planta enim culta, quam potissimum descripsi, inter utramque formam ambigit, et tum in ea, tum in speciminibus spontaneis *B. Odontitis*, quae circa Monspelium, unde *suum* quoque habuit Reichenbachius, lecta ab amiciss. Gay accepi, involucri nervi laterales modo simplicissimi, modo pinnati deprehenduntur, et foliolorum cuspis s. arista longitudine insigniter variat. — Cl. Reichenbachio optime monente, *Odontites luteola* Hoffm. Umbell. 1. p. 209. aeque ad *B. Odontitem* neque ad *aristatum* spectat, et earum formarum fructus omnino ut eos Celeberr. Koch descripsit sese habent. *Odontitem luteolam* Hoffm. ad *B. semicompositum* L. Rchb. ibid. tab. 173. fig. 221.) habitum plantae nostrae cultae quidem referens, sed ab ea nervis involucrorum omnibus simplicissimis ac praecipue fructu eximie granulato diversissimum pertinere censet Cl. Reichenbach.

Ad p. 386 ante n. 684 observatio a scribis omissa addatur: Obs. *Bupleurum Gerardi* Murr. Willd. Sp. Pl. 1. p. 1375. Rchb. Iconogr. cent. 2. p. 56. fig. 291—296 *). *B. iunceum α* Lam. Enc. 1. p. 519. a nostro ramis subdichotomis, umbellis magis regularibus, 4-8-fidis, involucro utroque pentaphyllo, partialibus umbellulam etiam fructiferam excedentibus ac praesertim fructibus multo gracilioribus, cylindricis eximie differt. Petala duplo breviora, luteola.

Ad p. 384. *B. tenuissimum.* — Rchb. l. c. p. 58. tab. 167. fig. 298. optima.

Ad p. 413. *Trinia elatior.* — Cf. *Tr. glauca* (*Tr. dioica* Hoffm. *Tr. Henningii* Bieb. *Pimpinella glauca* L. *Pastinaca glauca* Scop. auctore Cl. Reichenbach) Rchb. l. c. cent. 5. p. 25. tab. 442. fig. 633. habitu fructuque oblongo nostrae *elatiori* simillima, sed involucellorum defectu et stylopodiis depressissimis, crenatis omnino diversa.

Ad p. 478. *Allium vineale.* — Rchb. Icon. cent. 5. p. 3. tab. 404. fig. 590. (bulbus simplex; folia teretiuscula, subcompressa; stamina paulo magis quam in nostro exserta).

---

*) Umbellas habet valde irregulares et involucra universalia 2-3-phylla.

Ad p. 487. *All. oleraceum.* — Rchb. l. c. p. 9. t. 415. fig. 601. (bene).

Ad p. 488. *All. carinatum.* — Rchb. ibid. p. 10. tab. 416. fig. 602. (bene).

Ad p. 490. *All. paniculatum.* — Rchb. ibid. tab. 418. fig. 604.

Ad p. 491. *All. suaveolens.* — *All. strictum* Rchb. ibid. p. 4. tab. 405. fig. 591. plantam bulbo brevi neque uncinato, caule vere folioso, terete nec ancipiti, pedunculis superne attenuato-subulatis, filamentis alternis basi evidentius bidentatis styloque filamentis breviore a nostra valesiaca nec, ut puto, minus ab *All. stricto* Schrad. diversissimam sistit.

Ad p. 502. *Tulipa sylvestris* in hortis culta flores maiores caulesque non raro in 2, aut subinde 3 ramos s. pedunculos elongatos, unifloros divisos profert.

Ad p. 582. *Rumex sanguineus* II *viridis.* — *R. Nemolapathum* Rchb. Icon. cent. 4. p. 51. tab. 367. fig. 551. optima.

Ad p. 584. *R. conglomeratus.* — Rchb. ibid. tab. 368. fig. 552. optima. Huc etiam *R. acutum* Sm. refert auctor.

Ad p. 585. *R. Hydrolapathum.* — Rchb. ibid. p. 52. tab. 370. fig. 554. optima.

Ad p. 587. *R. aquaticus.* — Rchb. l. c. tab. 369. fig. 553. optima (valvulae nudae).

Ad p. 586. *R. pulcher.* — Rchb. Icon. cent. 5. p. 51. tab. 486. fig. 679.

Ad p. 603. *Alisma ranunculoides.* — Rchb. Iconogr. cent. 1. p. 34. tab. 37. fig. 73.

Ad p. 604. *Al. natans.* — Rchb. ibid. fig. 77—78.

CORRIGENDA.

Pag. 62. lin. 1. brevissima, petiolata l. brevissime petiolata
„ 60. in descr. l. 5. folio l. folia
„ 79. in loc. nat. l. 2 et 3. invenit HALLER l. invenit. HALLER. (Scilicet punctum inter *invenit* et HALLER interpon.)
„ 104. in descr. l. 1. *Brunella* l. *Prunellae*
„ 116. post n. 1373. *lanceocata* l. *lanceolata*
„ 160. l. 1. *Satigy* l. *Satigny*.
„ 177. in loc. nat. l. penult. post HORNUNG adde *Aux grandes plattes près d'Orbe*
„ 187. A. Cotylodones l. A. Cotyledones
„ 225. l. 3. multa l. multo
„ 302. in loc. nat. l. 2. observa- l. observavit
„ 330. in not. l. 2. quaeritur l. queritur
„ 346. l. penult. sinuato-lobato l. sinuato-lobata.
„ 364. in descr. l. 3. glaucescentia l. glaucescens.
„ 392. l. 4. prope *Mont* l. supra *Mont*.
„ 392. l. 6 ab imo, axilli l. arilli
„ 399. in descr. l. 11. rara l. raro
„ 416. in loc. nat. l. 5. post legi adde *A Montcherand*. Amiciss. MONNARD.
„ 421. in loc. nat. l. 6. post MURITH adde *A Arnex près d'Orbe*. Amiciss. MONNARD.
„ 439. in loc. nat. l. 6. post NESTLER adde *à Orbe sur les murs*. Amiciss. MONNARD.
„ 478. in loc. nat. l. 3. post Orientem adde et Occidentem
„ 486. l. 2. *Cicero* l. *Cicere*,
„ 512. in not. l. 1. autario l. auctario
„ 515. loc. nat. l. 2. *Valesiae* l. *Valeriae*,
„ 555. lin. ult. consistuerunt l. constituerunt.
„ 561. l. 1. *Genista ovata* l. *Genista pilosa*
„ 606. in descr. l. 4 ab imo, infra l. intra
„ 609. inter syn. l. 7. *M. officinalis* Desrouss. l. *M. officinalis β* Desrouss.
„ 610. l. 4. excl. tamen l. excludit tamen.

INDEX.

pag.

A.

Acinos alpinus Moench 86
thymoides Moench 84
villosus Pers. 85
vulgaris Pers. 84
Adyseton calycinum Scop. 242
Aethionema R. Br. 188
saxatile R. Br. 217
Aiuga 2
alpina 13
alpina Sut. 11
Chamaepitys Schreb. 14
foliosa Tratt. 12
genevensis 12
orientalis L. 12
pyramidalis 10
pyramidalis Bull. 13
pyramidalis β Lam. 13
reptans 9
rupestris Schl. 11
Alectorolophus Cristagalli Bieb. 108
grandiflorus α et β Wallr. 108
hirsutus All. 108
parviflorus Wallr. 107
Alliaria Bieb. 191
officinalis Andrz. 354
Althaea 393
hirsuta 420
officinalis 419
Alyssum 186
alpestre 245
argenteum Vitm. 246
Bertolonii DC. 247
calycinum 241
campestre 243
campestre Bieb. 242

pag.

Alyssum *campestre* β Lam. 242
dentatum Willd. 268
incanum 247
Ionthlaspi Clairv. 240
montanum 244
murale W. et K. 246
pyrenaicum Clairv. 281
rupestre Willd. 269
sativum Sm. 267
utriculatum L. 265
Anagalloides procumbens Krock. 170
Anarrhinum bellidifolium Willd. 158
Androsaemum 623
officinale All. 624
vulgare Gaertn. 624
Anthyllis 429
montana 477
Vulneraria 476
vulnerarioides Bonj. 476
Antirrhinum 9
alpinum 151
angustissimum Lois. 154
arvense β L. 150
arvense Schl. 150
Asarina L. 158
Bauhini Gaud. 154
bellidifolium 158
Cymbalaria 146
Elatine 147
galioides Vent. 149
genistifolium L. 155
genistifolium Vill. 154
genistifolium β Bieb. 155
Linaria 153
Linaria elatior Vill. 154
linifolium L. 155
maius 156

pag.

Antirrhinum minus 152
monspessulanum 149
Orontium 157
repens Sm. L. 149
simplex Willd. 150
spurium 148
striatum Lam. 149
Arabis 299
alpina 300
arenosa Scop. 302
aspera All. 309
auriculata Lam. 309
bellidifolia All. 324
bellidifolia Jacq. 325
bellidioides Lam. 288
brassicaeformis Wallr. 306
caerulea Wulff. 327
caespitosa Schl. 315
ciliata R. Br. 319
ciliata Wbg 313
dentata Clairv. 350
Halleri 304
hirsuta Scop. 313
hirta Lam. Poir. 321
hirta β Poir. 319
hispida Lam. 316
incana Roth 314
longisiliqua Wallr. 317
lucida L. fil. 320
lucida Willd. Enum. 319, 321
muralis Bert. 318
Nasturtium Clairv. 274
nutans Willd. 324
ochroleuca Lam. 322
ovirensis Wulff. 306
patula Wallr. 309
pendula L. 313, 323
pendula Lachen. 322
perfoliata Lam. 311
pinnatifida Lam. 350
praecox Sm. 316
pumila Wulff. 324
recta Vill. 309
sagittata DC. 315
saxatilis All. 307
scabra All. 324
serpyllifolia Vill. 310
stenopetala Hornem. 317

pag.

Arabis *stolonifera* Hornem. 305
stricta Huds. 321
stricta β DC. 319
sylvestris Scop. 379
thaliana L. 348
Turrita 322
Turritis Clairv. 311
umbrosa Crantz 322
Aspalathus *Dorycnium* Lam. 622
Astragalus 432
alopecuroides 550
Alopecurus Pall. 551
alpinus L. 533
aristatus L'hér 554
campestris L. 538
campestris Hoppe 540
Cicer 549
depressus 547
exscapus 551
foetidus Vill. 540
glycyphyllos 548
Halleri All. 540
helminthocarpus Vill. 547
incanus L. 554
leontinus Jacq. 544
monspessulanus 553
montanus L. 535
Onobrychis 546
pilosus L. 542
sempervirens Lam. 554
Tragacantha Vill. 554
uralensis L. 537
uralensis Vill. 539
valesiacus Thom. 545
viscosus Vill. 541
viscosus β Willd. 540
vulnerarioides All. 476

B.

Ballota 4
foetida Lam. 71
nigra Bull. Sut. 71, 72
nigra L. 72
Barbarea R. Br. 190
praecox R. Br. 339

pag.

Barbarea vulgaris R. Br. 329
Bartsia 7
alpina 105
Odontites Sm. 113
serotina Bert. 113
verna Bert. 113
Berteroa incana DC. 248
Betonica 3
Alopecuros 62
hirsuta 61
hirta Leys. 60
officinalis 59
stricta Ait. 61
stricta Schl. 60
Biscutella 188
didyma Scop. 234
glabra Mur. 235
laevigata 233
longifolia Vill. 236
lucida Balb. 235
saxatilis Schl. 235
subspathulata Sut. 235
Brachyolobos amphibius Clairv. 279
palustris Clairv. 277
pyrenaicus All. 281
sylvestris All. 276
Brassica 192
alpina L. 306
asperifolia γ Lam. 378
campestris DC. 377
campestris Sut. 369
Cheiranthos Vill. 379
Eruca L. 374
Erucastrum 380
Erucastrum DC. 379, 381, 383
Erucastrum Poll. 379
montana DC. 379
Napella Vill. 378
Napus 378
oleracea 375
oleracea κ L. 377
oleracea var. 1. Lam. 377
oleracea arvensis Lam. 379
orientalis L. 369
perfoliata Lam. 369
Rapa 377

pag.

Brunella Hall. V. Prunella.
Buceras monspeliacum All. 617
Bugula alpina All. 11
pyramidalis All. 13
Bunias Pers. 186
cochlearioides Willd. 197
Erucago L. 198
paniculata DC. 196

C.

Cakile DC. 184
perennis L'hér. 194
perfoliata DC. 195
rugosa L'hér. 193
Calamintha Lam. Fl. Fr. 6
Acinos Clairv. 84
alpina Lam. 85
arvensis Lam. 84
grandiflora Moench 86
montana α Lam. 88
montana β Lam. 86
Nepeta Clairv. 89
officinalis Moench 88
parviflora Lam. 89
Calepina DC. 185
Corvini DC. 197
Camelina R. Br. 187
dentata Pers. 268
sativa Crantz 267
saxatilis Pers. 270
Capnoides lutea Gaertn. 439
Capraria *gratioloides* L. 170
Capsella Vent. 188
Bursa-pastoris Moench 227
Cardamine 189
alpina Hoppe 288
amara 294
amara Lam. 293
bellidifolia 288
fontana Lam. 274
hirsuta 295
hirsuta Bieb. DC. 296
impatiens 298

pag.

Cardamine *impatiens* Fl. Dan. 296
parviflora L. 296
parviflora Lam. 294
parviflora Sut. 296
pratensis 292
pumila etc. Ségu. 324
resedifolia 289
stolonifera Scop. 305
sylvatica Link 295
tetrandra Heg. 296
thalictroides All. 292
trifolia 291
Cardiaca arvensis Lam. 70
Cheiranthus R. Br. 190
alpinus Jacq. 362
alpinus Vill. 365
alpinus Schl. 365
Boccone All. 362, 364
Boccone Sut. 364
Cheiri 331
decumbens Willd. 367
dubius Sut. 366
erysimoides L. 360
firmus Schl. 361
fruticulosus L. 331, 362
helveticus Jacq. 364
ochroleucus Hall. fil. 366
ochroleucus b *alpinus* Thom. 365
pumilus Schl. 365
rhaeticus Schl. 368
sylvestris Lam. 360
tristis L. 334
tristis All. 333
tristis b *valesiacus* Thom. 333
valesiacus Gay 333
varius Sibth. 333
Cheiri hieracifolium Clairv. 336
montanum Clairv. 366
vulgare Clairv. 331
Cicer 433
arietinum 524
Lens Willd. 519
sativum Schkuhr 524
Clinopodium 5

pag.

Clinopodium vulgare 76
Clypeola 186
alyssoides Crantz 242
Ionthlaspi 239
montana Crantz 244
Cochlearia 187
Armoracia 272
auriculata Lam. 197
auriculata DC. 270
coronopus L. 202
officinalis 271
saxatilis 369
Colutea 431
alpina Lam. 529
arborescens 528
australis Lam. 532
frigida Poir. 531
Conringia austriaca Andrz. 370
orientalis Andrz. 370
Cordylocarpus pubescens Sm. 388
Coronilla 433
coronata 559
coronata Jacq. 561
Emerus 556
glauca Sut. 559
minima L. 559, 560
minima Lam. 561
minima Jacq. 558
minima β Lam. 559
montana Scop. 561
montana Schrank 558
montana Mur. 559
Securidaca L. 562
vaginalis Lam. 557
valentina Lam. 559
varia 562
Coronopus Hall. 188
cristata Clairv. 202
didyma Sm. 203
Ruellii All. 202
vulgaris Desf. 202
Corydalis Vent. 427
bulbosa Pers. 435
bulbosa Wbg 437
capnoides β DC. 439
cava Wbg 435
digitata Pers. 437
fabacea Hornem. 438

	pag.
Corydalis *Halleri* Willd.	437
intermedia Mér.	437
lutea DC.	438
solida Gaud.	436
tuberosa DC.	435
Crambe *Corvini* All.	197
Cunila pulegioides L.	43
Cytisus	428
alpinus Schk.	457
capitatus Ait.	463
hirsutus	462
hirsutus Crantz	464
Laburnum	459
Laburnum Sut.	457
Laburnum β DC.	457
nigricans	460
scoparius Link	449
sessilifolius	461
supinus L.	464
triflorus L.	463

D.

	pag.
Dentaria	189
bulbifera	286
digitata Lam.	285
heptaphyllos Vill.	284
ochroleuca Gaud.	283
pentaphylla Clairv.	285
pentaphyllos Willd.	285
pentaphyllos All.	284
pentaphyllos α L.	284
pentaphyllos β et γ L.	285
pinnata Lam.	284
pinnata var. etc. Clairv.	283
polyphylla W. et K.	282
Digitalis	8
ambigua Murr.	167
ambigua Willd.	165
grandiflora Lam.	165
grandiflora Rchb.	166
hybrida Ducros	168
lutea	167
media Roth	168
micrantha Roth	167
ochroleuca Jacq.	165
ochroleuca β Steud.	168
Digitalis *parviflora* Lam.	167
purpurea	164
Diplotaxis DC.	191
muralis DC.	372
tenuifolia DC.	370
Dorycnium Vill.	434
herbaceum Vill.	622
monspeliense Willd.	622
suffruticosum Vill.	621
Draba	186
aizoides	249
alpina Crantz	250
alpina Clairv.	254
alpina var. Clairv.	256
androsacea Willd.	255
androsacea Wbg	254
argentea Lam.	246
austriaca Crantz	254
carinthiaca Hoppe	253, 256
cheiranthifolia Lam.	248
ciliaris L.	250, 261
ciliaris Heg.	251
ciliaris Wbg	254
confusa Ehrh.	261
contorta Ehrh.	262
dubia Sut.	258
fladnizensis Wulff.	253
fladnizensis DC.	255
frigida Saut.	258
helvetica Schl.	254
hirta	252
hirta Vill.	258
hirta C. Vill.	256
incana	262
incana Wbg	261
laevigata Hoppe	256
muralis	259
nemorosa All.	260
nivalis Liliebl.	256
nivalis Heg.	254
nivalis Ser.	255
pyrenaica L.	264
rupestris With.	253
saxatilis Koch	259
sclerophylla Gaud.	255
stellata Fl. Dan.	256
stellata Ser.	256
stellata Willd.	258

pag.

Draba *stellata* Jacq. 259
stylaris Gay 261
tomentosa Wbg 257
verna 251
Dracocephalum 5
austriacum 96
Ruyschiana 97

E.

Emerus maior Mill. 556
minor Mill. 556
Erinus 8
alpinus 169
Erodium ciconium L'hér. 397
cicutarium L'hér. 395
moschatum L'hér. 396
petraeum Sut. 395
pimpinellifolium Willd. 394
Erophila praecox Weihe 251
spathulata Lang 251
vulgaris DC. 251
Eruca DC. 192
sativa Lam. 373
Ervum 431
Ervilia 522
gracile DC. 521
hirsutum 521
Lens 519
soloniense L. 514
tetraspermum 520
Erysimum 191
Alliaria L. 354
alpinum Baum. 306
Barbarea L. 329
Barbarea β L. 330
canescens Roth 362
cheiranthoides 359
cheiranthoides Crantz 362
Cheiranthus Pers. 360
Cheiranthus α Rchb. 365
Cheiranthus γ Rchb. 361
diffusum Ehrh. 362
Erucastrum Clairv. 381
helveticum DC. 363

pag.

Erysimum *Hesperis* Scop. 360
hieracifolium Rchb. 357
hieracifolium Heg. 356
hieracifolium var. DC. Fl. Fr. 356
lanceolatum R. Br. 360
lanceolatum β DC. 365
longisiliquosum Willd. 358
longisiliquum Schl. 358
murale Desf. 360
obtusangulum Clairv. 381
ochroleucum DC. Fl. Fr. 366
ochroleucum β DC. 365
officinale L. 345
orientale R. Br. 368
pallens Pers. 361
perfoliatum Crantz 369
praecox Sm. 330
pumilum Gaud. 365
pumilum Hornem. 365
pyrenaicum Vill. 337
rhaeticum DC. 368
sylvaticum Bieb. 356
sylvestre Clairv. 364
tanacetifolium Clairv. 344
tenuifolium Clairv. 370
virgatum Roth 356
virgatum β DC. Fl. Fr. 358
Euphrasia 7
alpina DC. 111
Coris Crantz 115
lanceolata Gaud. 116
latifolia L. 112
linifolia L. 116
linifolia β L. 117
lutea 114
minima Jacq. 112
Odontites 113
officinalis 109
officinalis α Vill. 112
officinalis c All. 112
officinalis δ Sut. 111
officinalis e Vill. 111
officinalis γ Sut. 112
officinalis β Lam. 112
salisburgensis Hoppe 111

pag.
Euphrasia *tricuspidata* All. 111
viscosa 117

F.

Faba 430
vulgaris Moench 519
Farsetia incana R. Br. 248
Fosselinia Ionthlaspi All. 240
Fumaria 427
bulbosa α L. 435
bulbosa β L. 438
bulbosa γ L. 436 et 437
capnoides L. 439
capnoides All. 439
capreolata 442
capreolata Engl. Bot. 443
cava Fl. Dan. 436
fabacea Retz 438
Halleri Willd. 437
intermedia Ehrh. 438
intermedia Schk. 438
lutea Lam. 439
media Lois. 443
officinalis 440
parviflora Lam. 441
solida Hoffm. 437
solida β Sut. 438
spicata Moench 441
Vaillantii Lois. 442

G.

Galega 434
officinalis 525
Galeobdolon Huds. 3
luteum Huds. 38
Galeopsis 3
angustifolia Pers. Hoffm. 53
cannabina Heg. 57
Galeobdolon L. 58
grandiflora Sut. 57
grandiflora Willd. 55

pag.
Galeopsis *intermedia* Vill. 54
Ladanum 52
latifolia Hoffm. 54
latifolia Sut. 55
ochroleuca Lam. 54
parviflora Lam. 54
parviflora Mur. 55
prostrata Vill. 55
pubescens Bess. 57
Tetrahit 56
versicolor Curt. 58
versicolor Wbg 57
villosa Sm. 55
Genista Lam. 428
decumbens Willd. 452
germanica 456
Halleri Reyn. 451
ovata W. et K. 454
pedunculata L'hér. 451
pilosa 452
prostrata Lam. 451
radiata Scop. 450
sagittalis 455
Scoparia Lam. 448
tinctoria 453
Geranium 392
aconitifolium L'hér. 405
batrachioides Cav. 403
bohemicum 413
Chaerophyllum Cav. 395
ciconium 397
cicutarium 394
columbinum 412
dissectum 411
divaricatum Ehrh. 414
humile Cav. 409
lividum L'hér. 401
lucidum 415
malvaefolium Lam. 409
molle 409
moschatum 396
nodosum 402
palustre 404
patulum Vill. 401
phaeum 399
phaeum β Lam. 401
phaeum γ DC. 401

pag.

Geranium *pimpinellifolium* Clairv. 394
praecox Poir. 395
pratense 406
pratense Cav. 405
purpureum Vill. 417
pusillum 408
pusillum Labr. et Heg. 412
pyrenaicum 407
rivulare Vill. 405
robertianum 416
rotundifolium 410
sanguineum 398
striatum Clairv. 405
subcaeruleum Schl. 401
sylvaticum 403
Winterli Roth 414
Glechoma 1
hederacea 45
Marrubiastrum Vill. 70
Guepinia Iberis Bast. 232

H.

Hedysarum 432
alpinum L. 568
alpinum All. Sut. 567
angustifolium Thom. 570
controversum Crantz 567
herbaceum Lapeyr. 570
montanum Schl. 569
obscurum 567
Onobrychis L. 569
pallidum Schl. 570
supinum Chaix 570
Hesperis 191
Alliaria Lam. 354
inodora L. 352
matronalis Lam. 352
sibirica Vill. 352
sylvestris Crantz 352
Hippocrepis 432
comosa 566
uniflora Schk. 565
unisiliquosa 564
Hirschfeldia adpressa Moench 388
Horminum 6

pag.

Horminum pyrenaicum 92
Hutchinsia alpina R. Br. 213
corymbosa Gay 219
petraea R. Br. 214
procumbens Desv. 215
rotundifolia R. Br. 219
Hypericum 623
Androsaemum L. 624
turbatum All. 630
Coris 635
delphinense Vill. 626
dubium Leers 626
elegantissimum Crtz 634
fimbriatum Lam. 630
hirsutum 632
humifusum 628
maculatum All. 626
montanum 631
officinarum Crantz 627
perforatum 627
perforatum β Bert. 629
pulchrum 633
quadrangulum 625
quadrangulum β Lam. 626
Richeri Vill. 630
villosum Crantz 633
Hyssopus 2
officinalis 21

I.

Iberis 187
amara 228
Bursa-pastoris Crtz 227
nudicaulis L. 232
pinnata 229
rotundifolia L. 219
ruderalis Crantz 209
umbellata 230
Isatis 185
alpina All. 202
alpina Vill. 201
canescens DC. 202
tinctoria 200
tinctoria γ 201
Villarsii Gaud. 201

L.

	pag.
Laelia cochlearioides Pers.	197
Lamium	3
album	48
amplexicaule	51
foliosum Crantz	47, 49
Galeobdolon Crantz	58
hirsutum Lam.	47
hybridum Vill.	50
incisum Willd.	50
intermedium Fries	51
laevigatum L.	47
laevigatum Rchb.	47
maculatum auct.	46
maculatum Rchb.	48
nudum Crantz	40
purpureum	49
purpureum β Sm.	50
purpureum ε Vill.	50
rubrum Wallr.	47
rugosum Rchb.	47
Tetrahit Crantz	56
Lathraea	7
Squamaria	124
Lathyrus	430
angulatus	486
Aphaca	482
attenuatus Pers.	500
axillaris Lam.	487
Cicer	484
coccineus All.	487
heterophyllus	493
hirsutus	488
inconspicuus Jacq.	487
latifolius	492
longepedunculatus Ledeb.	488
Nissolia	483
palustris	494
pratensis	480
sativus	485
sativus β Lam.	484
sphaericus Retz	487
sylvestris	491
tuberculatus Gaud.	488
tuberosus	489
Lavandula	2
officinalis Chaix	26
Lavandula Spica	26
vera DC.	26
Leonurus	1
Cardiaca	74
Galeobdolon Willd.	50
Lepidium	188
alpinum	212
campestre R. Br.	207
didymum L.	204
exiguiflorum Clairv.	210
graminifolium	210
Halleri Crantz	213
Iberis Schkuhr	211
Iberis DC.	210
latifolium	211
Linnaei Crantz	214
petraeum	214
Pollichii Roth	211
procumbens	215
prostratum Santi	204
rotundifolium All.	219
ruderale	209
sativum	206
scapiferum Wallr.	232
subulatum	208
virginicum L.	211
Limosella	8
aquatica	171
Linaria alpina DC.	151
angustifolia DC.	154
chloraefolia Rchb.	155
Cymbalaria DC.	146
Elatine DC.	147
genistifolia Ser.	155
genistifolia Rchb.	155
italica Trevir.	154
linifolia Rchb.	155
minor DC.	152
repens Willd. Enum.	149
spuria DC.	148
striata β DC.	149
vulgaris DC.	153
Lindernia All.	8
Pyxidaria All.	170
Linnaea Gronov.	9
borealis	173
Lotus	435
arvensis Schkuhr	619
corniculatus	619

	pag.
Lotus *diffusus* Willd.	620
Dorycnium L.	622
Dorycnium Crantz	623
maior Scop.	620
siliquosus	618
tenuifolius Poll.	620
tenuis W. et K.	620
uliginosus Hoffm.	620
villosus Thuill.	619
Lunaria	186
annua L.	238
biennis Moench	238
rediviva	236
Lupinus	429
angustifolius	474

M.

	pag.
Malva	393
Alcea	425
Alcea β Desrouss.	424
crispa	423
laciniata Desrouss.	424
mauritiana	423
moschata	424
neglecta Wallr.	421
rotundifolia	421
sylvestris	422
Marrubium	4
nigrum Crantz	71
vulgare	73
Matthiola R. Br.	190
varia DC.	333
Medicago	434
annularis Bess.	611
apiculata DC.	615
arabica Sut. Schl.	615
ciliaris Balb.	615
coronata Gaertn.	615
denticulata Willd.	616
denticulata Schl.	615
divergens Clairv.	615
falcata	611
hirsuta Vill.	614
lupulina	613
maculata Heg.	615
media Pers.	611
minima Desrouss.	614
Medicago *muricata* Desrouss.	615
polymorpha β Sm.	614
polymorpha λ hirsuta L.	614
polymorpha μ minima L.	614
sativa	612
sativa var.	611
Willdenovii DC.	613
Melampyrum	7
alpestre Pers.	123
arvense	119
cristatum	118
nemorosum	120
pratense	121
sylvaticum	122
sylvaticum Sturm	122
vulgatum Pers.	121
Melilotus Hall. Lam.	433
alba Desrouss.	610
arvensis Wallr.	605
caerulea Willd. Enum.	604
dentata Pers.	608
diffusa Koch	607
Kochiana DC.	607
Kochiana Willd. Enum.	608
leucantha DC.	609
lupulina Desrouss.	599
montana Gaud.	607
officinalis Willd.	606
officinalis α Desrouss.	605
officinalis β Desrouss.	609
petitpierreana K. et Z.	607
vulgaris Willd. Enum.	609
Melissa	5
Calamintha L.	88
Horminum Clairv.	92
grandiflora L.	86
Nepeta L.	89
Nepeta H. P.	90
officinalis	91
pyrenaica Jacq.	92
Melittis	5
grandiflora Sm.	94, 95
Melissophyllum	94
Mentha	2
acutifolia Sm.	38
aquatica L. Lam.	37

pag.

Mentha *aquatica* Fl. Dan. 72
arvensis 42
arvensis β Lam. 38
austriaca Sut. Schl. All. 38
candicans Crantz 31
canescens Pers. Schl. 31
cervina 44
crispa 34
dubia Chaix 39
dubia Sut. 38
exigua L. 43
exigua Sut. 38
gentilis 41
gentilis Schk. 38
gracilis Schl. 40
gratissima Willd. 31, 32
hirsuta 36
hybrida Schl. 32
nemorosa Willd. 31
piperita Sm. 36
Pulegium 43
rotundifolia 33
rotundifolia β DC. 34
rotundifolia b *hybrida* Schl. 32
rubra Sm. 40
sativa L. 38, 42
sativa Sole 40
sativa Schl. 41
spicata Crantz 36
sylvestris 31
viridis 35
Myagrum R. Br. 185
alpinum Lapeyr. 270
aquaticum α et *β* Lam. 279
auriculatum DC. 270
dentatum Willd. 268
erucaefolium Vill. 197
Erucago Lam. 198
hispanicum L. 388
littorale Scop. 195
palustre Lam. 277
paniculatum L. 196
perenne Sut. 193
perfoliatum 194
pyrenaicum Lam. 281
rugosum L. 193
rupestre Willd. 269

pag.

Myagrum *sativum* L. 267
sativum γ L. 268
sativum β Sut. 268
saxatile 269

N.

Nasturtium 189
amphibium R. Br. 279
anceps DC. 279
aquaticum Wallr. 279
lippizense DC. 281
officinale R. Br. 274
palustre DC. 277
paniculatum Crantz 196
pyrenaicum R. Br. 280
riparium Wallr. 279
sativum Crantz 206
saxatile Crantz 270
sylvestre R. Br. 275
Nepeta 3
angustifolia L. 24
Cataria 22
graveolens Vill. 24
lanceolata Lam. 24
Nepetella L. 24
Nepetella All. 24
Nepetella DC. 24
nuda 25
violacea Vill. 25
Neslia Desv. 185
paniculata DC. 196

O.

Odontites lutea Clairv. 114
viscosa Clairv. 117
vulgaris Clairv. 113
Onobrychis 433
carnea Schl. 570
montana DC. 569
sativa DC. 569
supina DC. 570
viciaefolia Scop. 569
vulgaris Gaud. 569
Ononis 429
altissima Lam. 469

pag.
Ononis antiquorum L. 467
antiquorum Bert. 468
arvensis Lam. 468
arvensis Retz, Sut. 469
barbata Cav. 471
campestris K. et Z. 466
Columnae All. 470
diacantha Sieb. 467
foetens All. 469
hircina Jacq. 469
hircina Hoffm. 468
minutissima 471
minutissima Jacq. 470
Natrix 472
parviflora Lam. 470
pinguis Lam. 472
procurrens Wallr. 468
rotundifolia 473
saxatilis Lam. 471
spinosa Willd. 466
spinosa α L. 468, 469
spinosa Labr. et Heg. 468
subocculta Vill. 470
Origanum 5
creticum L. 79
creticum β L. 79
creticum Schk. 77
creticum Sut. 78
vulgare 77
vulgare α Vill. 78
vulgare Fl. Dan. 37
Ornithopus 432
perpusillus 563
Orobanche 6
Artemisiae campestris Vauch. 179
Artemisiae vulgaris V. 181
barbata Poir. 178
caerulea Vill. 181
Cannabis V. 183
caryophyllacea Sm. 175
caryophyllacea Mur. 177
cruenta Bert. 177
elatior Sut. 179
elatior Schl. 173
Epithymum DC. 180
Galii Molluginis V. 175

pag.
Orobanche *Genistae tinctoriae* V. 177
gracilis Sm. 180
gracilis Schl. 179
laevis Poir. Schk. 182
maior 174
maior Rchb. 175
maior Crantz, Sut. 177
maior DC. Poir. 177
maior b Vill. 177
Medicaginis sativae V. 177
minor Sut. 178
minor Wallr. 178
minor β Lois. 181
papyracea *) DC. et D. 176
purpurea Jacq. 182
racemosa Schl. 178
ramosa 183
[illegible]um Genistae Thuil. 177
rubens Wallr. 176
sparsiflora Wallr. 178
Thymi Serpylli V. 181
Trifolii pratensis V. 178
vulgaris Poir. 176
Orobus 430
gracilis Gaud. 500
luteus 495
niger 497
setiformis Schl. 500
tenuifolius Roth 501
tuberosus 499
tuberosus β Bert. 500
vernus 498
Oxytropis DC. 431
albana Stev. 536
campestris DC. 538
cyanea Bieb. 536
deflexa DC. 544
foetida DC. 540
lapponica Gaud. 543
montana DC. 535
pilosa DC. 541

*) Hanc speciem in Bot. Gall. 1. pag. 349. *Or. Galii* nominaverunt VV. Cl.

pag.

Oxytropis *Thomasii* Gaud. 543
uralensis DC. 537

P.

Pedicularis 9
adscendens Schl. 145
atro-rubens Schl. 139
cenisia Gaud. 132
comosa Sut. 134
flammea L. 143
flammea Sut. 142
foliosa 144
gyroflexa Vill. 131
gyroflexa Bonj. 133
gyroflexa b. Vill. 134
hirsuta All. 137
incarnata Jacq. 140
incarnata L. 141
obsoleta Crantz 138
palustris 127
pennina Gaud. 139
proboscidea Gaud. 133
recutita 138
rosea Jacq. 137
rostrata 129
rostrata DC. 131
rostrato-capitata Crantz 130
rostrato-spicata Crantz 140
sudetica Willd. 140
sylvatica 128
tuberosa 134
tuberosa All. 131
tuberosa var. Stev. 145
uncinata Willd. 142
versicolor Wbg 142
verticillata 135
Petrocallis R. Br. 186
pyrenaica R. Br. 263
Phaca 431
alpina Jacq. 529
alpina L. 531
astragalina DC. 533
australis 532
campestris Wbg 538

pag.

Phaca frigida Jacq. 530
Halleri Vill. 532
lapponica Wbg 543
lapponica DC. 534
minima Clairv. 533
montana Crantz 535
montana Wbg 544
ochreata Crantz 531
pilosa Clairv. 541
Tragacantha All. 554
uralensis Wbg 537
viscosa Clairv. 540
Phaseolus 429
coccineus Kniph. 479
compressus DC. 480
multiflorus Lam. 479
nanus L. 480
saponaceus DC. 480
tumidus DC. 480
vulgaris 479
vulgaris β L. 479
Pisum 430
arvense 481
humile Mill. 481
sativum 480
sativum ε Poir. 481
Pollichia Galeobdolon Schl. 58
montana Pers. 58
Polygala 427
alpestris Rchb. 445
alpestris Trachs. 447
amara 445
amara Rchb. 446
amarella Crantz Rchb. 445
austriaca Crantz 446
austriaca A Poir. 446
austriaca Schl. Thom. 445
Chamaebuxus 447
comosa Schk. 444
maior Heg. 445
microcarpa Gaud. 445
oxyptera Rchb. 447
serpyllifolia Braun. 447
uliginosa Rchb. 446
vulgaris 443
vulgaris B. Poir. 445
Prunella 5
alba Bieb. 104

pag.
Prunella grandiflora Jacq. 102
laciniata Auct. Helv. 104
laciniata Lam. Rchb. 103
officinalis α Crantz 102
officinalis β Crantz 102
pinnatifida Pers. Schl. 103
vulgaris 101
vulgaris β Lam. 102
vulgaris β Rchb. 104

R.

Raphanistrum arvense Wallr. 391
Rapistrum paniculatum Pers. 196
rugosum All. 193
Rhaphanus 192
chinensis Mill. 390
Rhaphanistrum 390
sativus 389
Rhinanthus 7
alectorolophus Poll. 108
alpina Lam. 106
angustifolius Schl. 107
Crista-galli 108
Crista-galli β L. 107
glabra DC. 108
hirsuta DC. 108
minor Ehrh. 107
villosus Pers. 108
Robinia 434
hispida L. 527
Pseud'acacia 527
umbraculifera DC. 527
viscosa Vent. 527
Ruyschiana fasciculata Clairv. 97
laciniata Clairv. 96

S.

Scrophularia 8
aquatica 161
canina 163
nodosa 160
pag.
Scrophularia vernalis 162
Scutellaria 4
alpina 98
galericulata 99
hastifolia 100
Senebiera Coronopus Poir. 202
didyma Pers. 204
pinnatifida DC. 204
Sida 192
Abutilon 417
Sideritis 2
Alopecuros Scop. 62
alpina Vill. 28
hyssopifolia 27
scordioides 29
scordioides Schl. 28
Sinapis 191
alba 386
arvensis 385
Eruca Röhl. 374
heterophylla DC. 388
hispida DC. 388
incana 388
nasturtioides Lam. 381
nigra 383
orientalis L. 385
pyrenaica L. Sut. 337
tenuifolia R. Br. 371
Tournefortii All. 379
tuberosa Poir. 378
turgida Pers. 384
Sisymbrium 190
acutangulum DC. 337
amphibium L. 279
amphibium β L. 277
amphibium terrestre Schk. 279
anceps Wbg 279
aquaticum Schk. 279
arenosum L. 302
austriacum Jacq. 388
austriacum β DC. 388
austriacum δ DC. 388
Barbarea Crantz 329
bursifolium Vill. 350
corniculatum Lam. 346
dentatum All. 350
eckartsbergense Willd. 388

pag.

Sisymbrium *Erucastrum* Vill. 381
Erucastrum Gouan. 372
Irio 343
islandicum Fl. Dan. 277
multisiliquosum Hoffm. 388
murale L. 372
Nasturtium L. 274
Nasturtium Fl. Dan. 276
obtusangulum Willd. 381
obtusifolium Ducros 381
officinale Scop. 345
palustre Poll. 277
pannonicum Jacq. 341
pinnatifidum DC. 340
polyceratium 346
pusillum Vill. 278
pyrenaicum L. 281
pyrenaicum Vill. 337
Sinapistrum Crantz 342
Sophia 342
strictissimum 335
stylosum Pers. 281
supinum 347
sylvestre L. 276
tanacetifolium 343
taraxacifolium DC. 340
tenuifolium L. 370
terrestre Sm. 277
thalianum Gaud. 348
Tillieri Bell. 338
Tillieri Mur. 337, 339
Spartium decumbens Dur. 451
procumbens Sut. 451
radiatum L. 450
scoparium L. 449
Stachys 3
alpina 64
annua 69
arvensis 70
Betonica Crantz 68
germanica 66
lanata Clairv. 67
palustris 65
recta 68
Sideritis Vill. 68
sylvatica 63

pag.

Staehelinia alpina Crantz 106

T.

Teesdalia R. Br. 188
Iberis DC. 232
Tetragonolobus Scandalida Scop. 618
siliquosus Ser. 618
Teucrium 2
Botrys 16
Chamaedrys 19
Chamaepitys L. 15
genevense Crantz 13
lucidum L. 20
montanum 20
pyramidale Crantz 13
reptans Crantz 10
Scordium 18
Scorodonia 17
supinum L. 20
Thlaspi 187
alpestre 223
alpestre Sut. 221
alpinum Jacq. 222
alpinum Mur. 221
amarum Crantz 229
arvense 226
Bursa-pastoris L. 227
campestre L. 207
montanum 222
montanum β praecox 223
montanum Schkuhr 222
nudicaule α DC. 232
perfoliatum 225
praecox Wulff. 222
praecox Schl. 224
rotundifolium Gaud. 218
ruderale All. 209
sativum Desf. 206
saxatile L. 217
sylvium Gaud. 221
umbellatum Crantz 231
Thymus 4
Acinos L. 84
alpinus L. 86

pag.

Thymus *angustifolius* Pers. 81
Calamintha Sm. 88
grandiflorus DC. 86
lanuginosus DC. 82, 83
lanuginosus Schl. Schk. 82
montanus Crantz 86
Nepeta Sm. 89
pannonicus All. 82
Serpyllum 80
Serpyllum δ Vill. 82
vulgaris 83
Tozzia 8
alpina 125
Trifolium 433
agrarium Schreb. 597
agrarium Vill. 599
album Lois. 610
album Crantz 578.
album β Crantz 586
alpestre 584
alpestre Crantz 583
alpinum 579
altissimum Lois. 607
arvense 589
aureum Vill. 597
aureum Thom. 603
aureum Thuill. 604
badium Schreb. 596
caeruleum Willd. 604
caespitosum Reyn. 577
campestre Schreb. 599
chrysanthum Gaud. 603
dentatum W. et K. 608
elegans Savi 574
erectum Poir. 599
filiforme Schreb. 601
flexuosum Jacq. 583
fragiferum 593
glareosum Schl. 575
gracile Thuill. 589
hybridum β L. 573
hybridum Lois. 574
hybridum Sut. 573
incarnatum 587
medium 583
Melilotus-alba Desrouss. 610
M. caerulea L. 604

pag.

Trifolium *M. dentata* Schreb. 608
M. officinalis α L. 605
M. officinalis β L. 609
M. officinalis Sut. 606
M. officinalis β Sut. 610
M. officinalis Desr. 609
michelianum Savi 573
minus Sm. 601
Molinerii Balb. 588
montanum 578
noricum Wulff. 586
noricum Schl. 582
ochroleucum 585
officinale Sm. 607
pallescens Schreb. 576
parisiense DC. 603
pratense 582
procumbens 598
procumbens Schreb. 600
procumbens Vill. Sut. 601
repens 575
resupinatum 599
rubens 580
saxatile All. 592
scabrum 590
spadiceum 595
spadiceum Vill. 596
spumosum 594
strepens Crantz 598
striatum 591
Thalii Vill. 577
thymifolium Vill. 592
Vaillantii Poir. 574, 576
Vaillantii Lois. 573
Trigonella 434
caerulea Ser. 604
divaricata Clairv. 616
Foenum-graecum L. 617
Foenum-graecum Sut. 616
monspeliaca 616
Trixago arvensis Clairv. 70
cordifolia Moench 70
Turritis alpina Willd. Sm. 319
bellidifolia All. 326
caerulea All. 327
ciliata Reyn. 319

	pag.
Turritis glabra L.	311
hirsuta L.	313
hirsuta B et C Vill.	318
humilis Schl. cent.	318
minor Schl.	314, 318
mollissima Hoepfn.	308
patula Ehrh.	309
planisiliqua Pers.	316
praecox Schl.	315
Raii Vill.	321
sagittata Bert.	316
stenopetala Willd.	317
stricta Schl.	317
stricta All.	317

U.

Ulex	428
europaeus	464

V.

	pag.
Verbena	4
officinalis	30
Vesicaria Lam.	187
utriculata Lam.	265
Vicia	430
alba Moench	511
angustifolia Roth	513
angustifolia All.	512
angustifolia Bieb.	510
angustifolia Schl.	511
Vicia *angustifolia* β Pers.	512
cassubica L.	507
cassubica Sturm	507
Cracca	505
dumetorum	502
Ervilia Willd.	522
Faba L.	519
galloprovincialis Poir.	506
gemella Crantz	520
Gerardi DC.	506
Gerardi Jacq.	506
glabra Schl.	513
gracilis Lois.	521
grandiflora Scop.	513
hybrida	515
incana Vill.	506
lathyroides	514
lathyroides Mur.	510
lathyroides All.	512
leucosperma Moench	511
luganensis Schl.	512
lutea	516
lutea β Lam.	516
multiflora Poll.	507
onobrychioides	508
pisiformis	501
sativa	509
sativa Clairv.	510
sativa Engl. Bot.	510
segetalis Thuill.	510
sepium	517
sylvatica	503
tenuifolia Roth	508

Bey Orell, Füßli und Comp. in Zürich ist erschienen:

Wanderungen in weniger besuchte Alpengegenden der Schweiz und ihrer nächsten Umgebungen; von Hirzel-Escher. 12. 168 S. 8. 1 fl. od. 16 gr.

Die erste Reise geht von Zürich nach dem Monterosa und damit verbundener vollständiger Tour um dieses mächtige Gebirge; die zweyte nach einigen Gebirgsstöcken der Kantone Schwyz und Glarus. Diese Berichte sind für alle Klassen der Leser so belehrend und anziehend, daß sie einer großen Theilnahme nicht ermangeln werden. Der Herr Verfasser, ein mit der Alpenwelt vertrauter Mann, war der letzte geliebte Begleiter des hochverdienten Hrn. Conrad Escher von der Linth, mit welchem er mannigfaltige Gebirgsreisen schon in frühern Jahren unternommen hatte. Wir dürfen versichern, daß seine Beobachtungen wesentliche Beyträge zu einer genauern Kenntniß der bereiseten Gegenden, theils in geognostischer, theils mineralogischer, als auch landwirthschaftlicher Beziehung, enthalten, und daß dasjenige, was er sagt, nicht nachgeschrieben, sondern das Ergebniß treuer und unbefangener Wahrnehmung sey. Der Hr. Verfasser hat sein Buch hauptsächlich Jünglingen bestimmt, die Kraft, Muth und Liebe zu den Schönheiten der Alpenwelt in sich vereinigen, und sich berufen fühlen zu jenen geistigen Genüssen, die solche Wanderungen jedem edeln Gemüthe als reichen Lohn für mancherley unausweichliche Anstrengungen anbieten.

Orobanche caryophyllacea.

Orobanche vulgaris.

Matthiola varia Dec.

Brassica Erucastrum.

Genista Halleri Reyn.